

ALTIKIRKBES YAYIN 81/2

Fantastik Kurgu - 8

Neredeyse Butun Eserleri - 4

J.R.R. Toikien - The Silmarillion, 1977

Turkcesi: Serap Erincin /Hakan Aytutucu

1. baskı: Kasım- 1999

2. baskı: Mart-2001

Yayın Yonetmenleri K, Caydamlı / C. San

Yayına Hazırlayan C. San / H. Aytutucu

Kapak Tasarımı

Murat "K." Bozkurt

Detay Multimedya [0216. 336 84 75 / www, detay.tc]

Kapak Resmi (John Howe cercevesinin icine Ted Nasmith : "Ulmo ve Tuor")

Dizgi

Yavuz Kutahya

Baskı

Umut Matbaacılık (0-212) 637 09 34

ISBN-975-8467-29-8

The Silmarillion

O George Ailen & Unwin (Publishers) Ltd 1977

Akcah Telif Hakları ajansı aracılığıyla ALTIKIRKBES YAYIN

Bu cevirin tüm yayın haklarını sahiplendik. Tanıtım alıntıları dışında

makul boyutlarda- izinsiz çoğaltılması ahlak kurallarına ve yasalarımıza göre suç

sayılmaktadır. Böyle bir harekete kalkışmak istediğinizde önce bize sorarsanız uygar dünya adına seviniriz.

P.S.: Tüm fotokopi fanzinler, yukardaki açıklamadan bağımsızdırlar. Onlar istedikleri ALTIKIRKBES kitabını veya metnini çoğaltabilir, bozup yeniden yaratabilirler.

Okurlarımızı yasal dergileri değil "fotokopi fanzinleri" izlemeye çağırıyoruz. Onlar sizi ucurumdan aşağı itecek güce sahiptirler ve ucmayı öğrenmenin zamanı geldi.

Yasasın FOTOKOPİ, Yasasın KAOS.

ALTIKIRKBES YAYIN

bir Kaybedenler Kulubu tribidir.

Yazısma Adresi: P.K. 114 Acıbadem, İstanbul

Konusma Adresi: (0-216) 330 86 37

Fax: (0.216) 330 28 24

www. altikirkbes.com

ALTIKIRKBES YAYIN 81/2

Fantastik Kurgu - 8

Neredeyse Butun Eserleri - 4

J.R.R. Toikien - The Silmarillion, 1977

Turkcesi: Serap Erincin /Hakan Aytutucu

1. baskı: Kasım- 1999

2. baskı: Mart-2001

Yayın Yonetmenleri K, Caydamlı / C. San

Yayına Hazırlayan C. San / H. Aytutucu

Kapak Tasarımı

Murat "K." Bozkurt

Detay Multimedia [0216. 336 84 75 / www, detay.tc]

Kapak Resmi (John Howe cercevesinin icine Ted Nasmith : "Ulmo ve Tuor")

Dizgi

Yavuz Kutahya

Baskı

Umut Matbaacılık (0-212) 637 09 34

ISBN-975-8467-29-8

The Silmarillion

O George Ailen & Unwin (Publishers) Ltd 1977

Akcah Telif Hakları ajansı aracılığıyla ALTIKIRKBES YAYIN

Bu çevirinin tüm yayın haklarını sahiplendik. Tanıtım alıntıları dışında

makul boyutlarda- izinsiz çoğaltılması ahlak kurallarına ve yasalarımıza göre suç sayılmaktadır. Böyle bir harekete kalkışmak istediğinizde önce bize sorarsanız uygar dünya adına seviniriz.

P.S.: Tüm fotokopi fanzinler, yukardaki açıklamadan bağımsızdırlar. Onlar istedikleri ALTIKIRKBES kitabını veya metnini çoğaltabilir, bozup yeniden yaratabilirler.

Okurlarımızı yasal dergileri değil "fotokopi fanzinleri" izlemeye çağırıyoruz. Onlar sizi ucurumdan aşağı itecek güce sahiptirler ve ucmayı öğrenmenin zamanı geldi.

Yasasın FOTOKOPİ, Yasasın KAOS.

ALTIKIRKBES YAYIN

bir Kaybedenler Kulubu tribidir.

Yazisma Adresi: P.K. 114 Acıbadem, İstanbul

Konusma Adresi: (0-216) 330 86 37

Fax: (0.216) 330 28 24

www. altikirkbes.com

J(ohn). R(onald). R(euel). Tolkien (3 Ocak 1892, Bloemfontein, Güney Afrika- 2 Eylül 1973, Bournemouth, İngiltere)

1895'in başlarında iklimin getirdiği rahatsızlıklar yüzünden annesi Mabel ve küçük erkek kardeşi Hilary ile birlikte İngiltere'ye dondu. Babası Arthur'un atesli romatizmadan ölümünden sonra aile Birmingham yakınlarındaki Sare-hole'a yerleşecekti. Bu güzel kırsal bölgenin genç Ronald üzerindeki etkisi büyüktü ki bu etki daha sonraki yazı ve çizilerinde görülebilir. Mabel, 1904 yılında oldu ve çocuklar Birmingham'da bir rahip olan Francis Morgan'ın gözetimine bırakıldı.

King Edward's School'da eğitim görmeye başlayan Ronald'ın dil üzerine büyük yeteneği ve merakı vardı. Eski Gal ve Fin dilleri üzerine eğitim görürken, zamanla kendi Elf dillerini de yaratmaya başlamıştı. 1914'de I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde Oxford'ta üniversite son sınıftaydı ve ertesi yıl İngiliz Dili ve Edebiyatı'ndan birincilikle mezun olup öğretmen olarak orduya katıldı. 1916 Haziranında Fransa'ya gemiyle gönderilmelerinden önce çocukluk askı Edith Bratt ile evlendi; dört çocuk sahibi olacaklardı. En yakın uç arkadaşından ikisinin olduğu Somme Savaşı'na katıldı. Yılın sonlarına doğru hastalanarak İngiltere'ye geri gönderildi. Savaşın ardından Oxford'da Anglo-Sakson Profesörlüğü yaparak çalışmalarını akademisyen olarak sürdürdü. Anglo-Sakson (1925-45), İngiliz (1945-59) dili ve edebiyatı dersleri verdi. Zamanla dünyanın en önemli dilbilimcilerinden biri haline gelecekti. Ana ilgisi İngiltere'nin Orta batı topraklarının yazın ve dilbilgisi geleneği üzerineydi. Edebiyat tarihiyle ilgili araştırmaları arasında, E. V. Gordon ile birlikte yazdığı Sir Gaivain and the Green Knight (1925) ve Beowulf :

The Monsters and the Critics (1936) sayılabilir. Tolkien, Yuzuklerin Efendisi (1954-55) adlı uclemesini universitede öğrenciyken yazmaya başlamıştı. Bu yapıt üzerinde çalışırken çocukları için yazdığı Hobbit (1937), uclemeye giriş niteliğindedir ki eserin ulaştığı başarı yazarını bile şaşırtacaktı. Emekliye ayrılıp Edith ile birlikte Bournemouth’a yerleştii ama karısının 1971 ’deki olumunden sonra Oxford’a dondu. Kısa bir hastalığın ardından 1973’de oldu. Olumunun ardından yarım kalmış eserleri, notları ve defterleri taranarak, oğlu Christopher Tolkien tarafından yayına hazırlanarak basıldı.

Turkcede J.R.R. Tolkien :

Altıkırbes Yayın : Hobbit (1996); Masallar (Buyuk Wootton’lu Demirci, Ham’li Ciftci Giles, Niggle’in Yapraklan] 1998); Peri Masalları Uzerine (1999); Silmarillion (1999); Guc Yuzukleri Uzerine (2000); Roverandotn (2000).

Metis Yayınları: Yuzuklerin Efendisi: Yuzuk Kardesliğı; iki Kule; Kralın Donusu. kisisel toplantı notları . . .

1./

Cok siddetli bir lodos vardı, balkon kapısının carpmasını onlemek için sırt cantasını koymustu, ‘buyucunun ic camasırları daha yeni bulundu* diye başlayan kitabı duvarla yatak arasındaki dar bosluğa bıraktı, yorulmustu, yuz ustu donup bacaklarından su anda hatırlamadığı bir tanesini karnına doğru cektii, carsafın serinliğı iyi geldi, kapı acıldı; çıkmak konusunda ısrarcıydı, ‘burada ne isim var’ dediğini hatırlıyor; cok uzun bir limanı olan, lodosun etkisiyle iyice derinlesmis mavi gecenin ve sırf bu yuzden iyice parlak gozuden sarı ısıkların alısılmadık sekilde iyi hissettirdiğini fark etti, ay yoktu, birkac saat once motoru bıraktıkları yerin tam karsındaki - hep yaptıkları gibi ilk gordukleri- cay bahcesi goruntulu lokantaya oturmuslar, hep yaptıkları gibi iki rakı biraz peynir soylemislerdi, sonra hep yaptıkları gibi salata istediler, sonra karides, sonra da balıklara bakmaya gittiler, ruzgar sersemletici bir hız ve ısıyla esmeye devam ediyor, gokyuzu giderek koyulasan bir laciverte donusuyordu, kadın mısır istedi, bakkaldan giderken unutmak uzere tırnak makası, kadın için bir permatik —ayakkabısını tamir etmekte kullanıyordu— ve zayıf saclar için Panten Pro—V aldılar, acık yesil bir posete koyup kasabanın kasaba kısmına doğru yuruduler, karanlık ve sıkıcı bir meydana geldiler, birkac banka, kapalı dukkanlar ve yirmi dort saat acık bir corbacı vardı, geri donduler, rıhtım boyunca ilerleyip balık lokantalarını ve yaz tatilinde balık yiyenler kalabalığını gecip tost da yapan dondurmacı cafe karısını bambu masalı mekana oturdular, iki kola, bir soda, ve toplam yedi top dondurma siparisi verdiler, dondurmalar geldiğinde buzlu badem satıcısı coktan gitmiş, ucan balon satıcısı sokağın ucunda belirmisti, adamın sigarası masadan uctu, tam bu esnada kadın ‘cok mu uzerine geldim’ demis olmalı, balkonda birer sigara ve portakallı gazoz ictiler, bin yedi yuz kırk kilometre sonra ilk defa o gece sevistiler, uyandığında ağzında aksamki gazozun tadı olduğunu hatırlıyor....

K. K. adına

11./

“artık daha yukarılara, biraz daha yabana cekilip tasmamız kopeklerimiz ve adamımızla yaşamayı deneyeceğim...”

guneyden gelen kız’ın soylediklerinden kalanlar

denir ki;

bir yaprağın boslukta salınarak aşağıya, ana varlık tarafından cekilip bosluğun icinden geniş titresimli dususunu gorduğunuzde; yaprağa değil de olusup algılanan hareketin tersine, yukarıya, goğe doğru baktığınızda, bir adamın bundan yola çıkarak bir siir yazacağı, yazılan bu siirin ve yazılmayan diğer bir siirin yaşamınızın kıyısından, o da

olmazsa okuma koltuğunuzun kol dayama tümseği üzerinden kendi yaşam biçimini ve algılanan varlığını oluşturun bir şekilde zaman içinde ilerleyeceği; yaprağa değil de, algılanan hareketi izleyerek aşağıya, düştüğü zemine baktığınızda ise dokunmakta olan yazgınızda küçük bir ilmeğin daha atıldığını bilerek suskunlaşırsınız; elbette duygusal yaklaşımlar gösterilip salon ve balkonlarda, kopuk yaşamın zemin taşlarından birisi olması için sığ ve element destekli topraklara mahkum edilerek var olan doğanın yapısından ve iç sihrinden uzak tutulan, bir tür içdis edilmiş güzellik ve yaşanan kasvetin arasında küçük mutluluklar sergilemesi adına yetistirilen, genelde plastik temelli bazen de cam kaplarda taşınan, kimyevi destekle yaşama zarar vermesi onlenen kent sularıya beslenen ev bitkileri için bunun geçerli olduğunu söylemek zordur; dahası küçük bir yaprak hareketinden, bu denli büyük ve soyut kavramlara yelken açabilmek tamamen bilgi denen zaatın, doğasında var olan ve genelde kağıt üzerindeki, sözcükler biçimine dönüşen sözlerin yarattığı algı genişletmeleriyle desteklenen öğretici kudret sayesinde.

c

gecici algı anı

j. r. r. tolkien silmarillion

christopher tolkien tarafından hazırlanmıştır

türkçesi: serap erincin / hakan aytutucu

ALTIKIRKBES YAYIN kadıköy, 1999

icindekiler

onsoz 11

ainulindale 17

valaquenta 29

quenta silmarillion

I. günlerin başlamasına dair 43

II. aule ve yavanna'ya dair 53

III. elflerin gelişine ve melkor'un esaretine dair 59

IV. thingol ve melian'a dair 69

V. eldamar'a ve eldalie prenslerine dair 71

VI. feanor'a ve melkor'un serbest bırakılmasına dair 78

VII. silmaril'lere ve noldor'un huzursuzluğuna dair 83

VIII. valinor'un kararına dair 91

IX. noldor'un kaçışına dair 97

X. sindar'a dair 113

XI. güneş'e, ay'a ve valinor'un saklanması'na dair 121

XII. insanlara dair 127

XIII. noldor'un dönüşüne dair 130

XIV. beleriand'a ve ülkelerine dair 144

XV. XV, beleriand'daki noldor'a dair 154

XVI. maeglin'e dair 161

XVII. insanların batı'ya gelişine dair 172

XVIII. beleriand'ın yıkımı ve filgolfın'ın olumune dair

XIX. beren ve luthien'e dair

XX. besinci savaş : nirnaeth arnoediad'a dair

XXI. turambar turin'e dair

XXII. doriath'ın yıkılışına dair

XXIII. tuor'a ve gondolin'in yıkılışına dair

XXIV. earendil'in yolculuğuna ve ofke savası'na dair

183 197

230 242

278 290

299

ekler

secereler

I. finwe hanedanı

II. olwe ve ehve'nin nesli

III. beor hanedanı

IV. hador hanedanı

V. haleth'in halkı

(haladin)

312 313

314 315

315

elflerin sınıflandırmısı ve isimleri 316

haritalar

noldor ve sindar ulkeleri

beleriand ve kuzeye uzanan

topraklar

14

8 317 -

321

telaffuz uzerine

notlar

isimler indeksi

322 324

quenya ve sindarin isimlerindeki oğeler 370

BeLeriand ve kuzeye UZANAN

TORAKLARA

ONSOZ

İlk kez yazarının olumunden dort yıl sonra basılan Silmarillion Eski Gunler'in, Dunya'nın İlk Çağı'nın bir dokumudur. Yuzuklerin Efendisinde Ucuncu Çağ'ın sonundaki önemli olaylar anlatılmıştı; ama Silmarillion'daki hikayeler çok daha eski bir gecmise, Orta Dunya'da yasayan ilk Karanlık Efendi Morgoth'a ve Silmaril'leri geri almak için onunla savasan Yuze Elfler'in zamanına dayanan efsanelerdir.

Silmarillion, sadece Yuzuklerin Efendisinden çok daha eski zamanlara ait olayları anlatmıyor;

o, aynı zamanda, bir ilk dönem çalışmasının çok ötesine geçerek, ondaki kavramların köklerini

de içeriyor. Aslında, o zamanlar adı Silmarillion olmasa da, yarım yüzyıldan beri vardı; 1917'e

dek uzanan hırpalanmış defterlerde, çoğu kez aceleyle kaleme alınmış mitolojinin ana oykulerinin en eski biçimleri okunabilir. Ama (içeriğinin birtakım izleri Yuzuklerin Efendisinde

sabırla secilip ayrılabilmesine rağmen) hic yayınlanmadı; babam uzun yasamı boyunca onu asla terk etmedi; üzerinde çalışmayı son gunlerinde dahi bırakmadı. Butun bu surede uzun bir hikaye yapısında dusunulen Silmarillion nispeten kucuk radikal değisiklikler gecirdi; uzun zaman once yerlesmis bir gelenek ve sonraki metinler icin bir arka plan olusturdu. Ama aslında sabit bir metin olmaktan uzaktı; aynı hikayeler daha uzun ya da daha kısa bicimlerde veya değisik tarzlarda tekrar anlatılmaya baslarken, tasvir ettiği dunyanın doğasına dair belirli temel fikirler de değismeden kalamazdı. Yıllar gectikce hem ayrıntıda hem de olay orgulerindeki değisiklik ve farklılıklar oylesine karmasık, yayılmış ve katmanlı bir hale geldi ki son ve kesin bir bicime ulasılması

11

neredeyse olanaksız gozukuyordu. Ustelik eski efsaneler ('eski' yalnızca uzak İlk Çağ'ın kokenlerinin değil, yasamı boyunca babamın da) en derin dusuncelerinin aracı ve deposu oldu. Sonraki yazılarında mitoloji ve siir, onun teolojik ve felsefi dusuncelerinin icine isledi ve bu yuzden uslubunda da birtakım uyumsuzluklar olustu. Babamın olumu üzerine eseri basılabilir duruma getirmeyi denemek bana dustu. Silmarillion'un. yarım yuzyıldan uzun bir sureye yayılarak devam eden, gelisip değisen bir yaratılıs metni olduğu gerceğini bilerek, yıllarca birikmis malzemenin icinden tek ve butunluklu bir cilt cıkarmanın yaratacağı karışıklık ve birçok noktanın arka plana itilmek zorunda kalacağı cok acıktı. Bu yuzden en uyumlu ve kendi icinde tutarlı hikayeyi uretmek amacıyla, bir sekilde secip duzenleyerek tek bir metin halinde bitirmeye yoneldim. Bu calısmada, sona erdiren bolumler (Turambar Turin'in olumunden itibaren) tuhaf guclukler ortaya cikardı; uzun yıllar icin değismeden kalmışlardı ve bazı noktalarda kitabın diğer bolumlerindeki daha gelistirilmis oykulerle ciddi bir uyumsuzluk icindeydiler. Silmarillion'un kendi cevresi icinde ya da Silmarillion ile babamın diğer basılmış kitapları arasında tam bir tutarlılık aranmamalıdır, bu yalnızca ağır ve gereksiz bedel karsılığında basarılabilirdi. Babam Silmarillion'u sanki bir derleme yaparmış gibi, sozlu edebiyat geleneğinden yapılmış bir derleme gibi yazdı, yuzyıllar boyunca anlatılan (siirler, tarihi olaylar, soylenceler) masalların toplandığı yoğun bir metin. Kitabın bu hali aslında olusma sureci ve yontemiyle ciddi bir uyum icindedir, cunku babamın buyuk bir karışıklık icindeki siir ve yazılarının en eskilerinden baslayarak yapılmış genis bir ozet, bir derleme niteliğine sahiptir. Bu durum, hikayenin akıcılığındaki değiskenlikleri ve farklı bolumlerdeki ayrıntıların butunluğunu (Thangorodrim'in yıkılısı ve Morgoth'un yenilisiyle olusan İlk Çağ'ın sonunun belirsiz tarifinin yanında, Turambar Turin'in hikayesindeki yer ve motifin kusursuz hatırlanısının farklılığı buna bir ornek olabilir) bazı 12 tarz ve tanımlama farklılıklarını, belirsizlikleri,'orda burda bazı birlesme eksikliklerini acıklamaktadır. Valaquenta'da; orneğin, oyku Valinor'da Eldar'ın daha onceki gunlerine geri.gitmek zorunda kalan birçok sey icerirken, sonraki yazımlarında bunun gerekmediği bir kurgu ortaya cikıyor; bu anlatının uslubunda ve zamanında olusan surekli değismeleri

acıklıyor, oyle ki ilahi gucler, su anda yalnızca uzak anılarımızda bilinen kaybolmus bir yer olan dünyada yasıyor gozukuyorlar.

Kitap, The Silmarillion olarak adlandırılmasına rağmen yalnızca Quenta Silmarillion'ı veya Silmarillion'ı değil, diğer dört kısa çalışmayı da içeriyor. Giriste anlatılan Ainulindale ve Valaquenta aslında Silmarillion ile yakından ilgili, ama sonuna eklenen Akallabeth ve Guc Yuzuklerine Dair tamamen ayrı ve bağımsızlar. Onlar, babamın acıkca belli olan niyetine dayanarak eklendi; ve eklenmeleri sonucunda, dünyanın başladığı Ainur'un Muziği'nden, Ucuncu Çağ'da Yuzuktasıyan-lar'ın Mithlond Limanları'ndan ayrılışına kadar tum tarih ortaya konuyor. Kitapta gecen isimlerin sayısı oldukça fazla, bu yuzden tam bir indeks olusturdum; ama İlk Çağ'ın anlatısında önemli rol oynayan kisilerin (Elfler ve İnsanlar) sayısı çok daha az; bunların hepsi soy tablolarında yer alıyor. Ayrıca Elflere ait değişik kavimlerin çok karmasık isimlendirilmesini gozonune seren bir tablo olusturdum; Elflere ait isimlerin soyleneşi uzerine bir not ve bu isimlerde bulunan belli baslı öğelerin bazılarının bir listesi; ve bir harita. Doğ'u'daki büyük dağ silsilesi olan Mavi Dağlar'ın, Ered Luin veya Ered Lindon, Yuzuklerin Efendisindeki haritanın en batısında gozuktugu fark edilebilir. Kitabın icinde daha kucuk bir harita var: bunun amacı Noldor'un Orta Dunya'ya donmesinin ardından Elf krallıklarının nerelere yayıldığını 1.— 6.45 notu: Akallabeth ve Guc Yuzuklerine Dair adlı oykuler çok kısa bir süre icinde bağımsız bir kitap olarak cıkarılacaktır. Hayat, 'neden' sorusunun sorulmasına gulumseyecek kadar tuhaflasabilir. Bazen.

13 bir bakışta acıklamak. Kitabı, herhangi bir yorum veya notla daha fazla yuklemedim. Aslında Uc Çağ'a da ait anlatı, dile dair bilgiler, tarihi ve felsefi yayınlanmamış bir yazı bolluğu var; umarım bazılarını ileriki bir tarihte yayınlamak mümkün olur.

1974-1975 yıllarında kitabın metnini hazırlamanın zor ve supheli isinde benimle çalışan Guy Kay'den çok büyük yardım aldım.

Christopher Tolkien

6.45 Notu :

Onunuzde uzun çağları, yaratılışı ve sonrasını anlatan bir eser uzanıyor. Daha önce okumus olabileceğiniz Hobbit ve Yuzuklerin Efendisi adlı kitaplardan gelen bilgilerle yuklenmiş durumda olabilirsiniz. Şize Onerimiz sakın bir zamanda bu kitabı elinize almanız, okumadan önce ve dahi okuma esnasında arkadaki sozluğe goz atmayı ihmal etmemeniz. onunuzde, elestirmenler tarafından Fantastik Kurgu'nun Yuçe Prensi olarak adlandırılan J.R.R.Tolkien'in yasamı boyunca yazdığı, yazmayı surdurduğu, bizce çok sevdiği için bitiremediği en önemli eseri uzanıyor. Okurken çok fazla ara vermeyin ve karşı cinsten uzak durun. Bu arada, 'Quenta Simarillion'un 1-8, 10-18 arası bolumlerini Serap E., 9. bolumu Funda O. ve yapıtın geri kalanını da Hakan A. Turkcelestirmistir. Belki" biz de eseri çok sevdiğimiz için Akallabeth ve Guc Yuzukleri'ne Dair adlı iki oykuyu ki, Yuzuklerin Efendisi ile bağlantıyı sağlar, kısa süre sonra yayınlayacağımızı bildiririz. kovuktakilere selam ALTIKIRKBES YAYIN

14

Silmarillion

AİNULİNDALE

AİNUR'UN MUZİĞİ

Once Eru vardı, Tek Olan, Arda'da Iluvatar diye isimlendirilen; ve ilk önce dusuncesinden doğurduğu Ainur'u, Kutsal Olanlar'ı yarattı ve onlar, hiçbir şey yaratılmadan önce onunlaydılar. Muziğin temalarını olusturarak onlarla konustu; ve onlar Eru'nun huzurunda sarkı soylediler ve o mutlu oldu. Uzun bir süre boyunca her biri sadece kendi

basına ya da birkacı bir arada sarkı soylerken geri kalanı dinledi; cunku her biri, Iluvatar'ın dusuncelerinin sadece kendi doğdukları kısmını kavramıstı, zamanla birbirlerini anlayısları gelisti, ama yavas yavas. Yine de dinledikce daha derinden anlamaya basladılar, birlik ve uyum çoğaldı.

Ve an geldi, Iluvatar, Ainur'u bir araya toplayıp simdiye dek acıkladıklarından daha buyuk, daha harika seyleri gozlerinin onune sererek, cok daha kudretli bir tema bildirdi; temanın baslangıcının ihtisamı ve bitisinin gorkemi Ainur'u saskınlık icinde bıraktı böylece Iluvatar'ın huzurunda eğildiler ve sessiz kaldılar.

Sonra Iluvatar onlara dedi ki: "Size bildirdiğim temadan, birlikte uyum icinde bir Ulu Muzik yapmanızı istiyorum. Ve sizi Yokolma-yan Alevle canlandirdiğim icin, eğer yapabilirsiniz her biriniz kendi dusunceleriniz ve aklınızla bu temayı donatmak icin guclerinizi gostereceksiniz. Ama ben oturup dinleyeceğim ve sizin sayenizde buyuk guzelliğin sarkıda uyandırılıslıyla mutlu olacağım."

Ainur sesleri, arplar, udlar, borular, trompetler, viyollar ve orglar gibi, sozcuklerle sarkı soyleyen sayısız korolar gibi Iluvatar'ın temasını ulu bir muziğe donusturmeye basladı; derinliklerde ve yucelerde isitilmenin otesine gecip uyum icinde orulerek sonsuz sayıda cesitlenen

19

melodilerden olusan bir ses yukseldi ve Iluvatar'ın yasadığı yerler dolup tasti, muzik ve muziğin yankısı Bosluk'a ulasti ve orası artık bos değildi. Ainur bir daha asla bunun gibi bir muzik yapamadılar; gunlerin bitiminin ardından Ainur koroları ve Iluvatar'ın Cocukları tarafından Iluvatar'ın huzurunda daha ulu bir muzik yapılacağı soylenemesine rağmen. Iluvatar'ın temaları kusursuz bir sekilde islenecek ve soyleyisleri anında Varlık olusacaktı, cunku hepsi o zaman onun dusuncelerinde kendilerinin doğdukları kısmını butunuyle anlayacak ve her biri, diğerlerinin anlayısını bilecek, Iluvatar mutlu olup onların dusuncelerine gizli atesi verecekti. Iluvatar oturup dinledi, uzun sure boyunca bu ona iyi gozuktu cunku muzikte kusur yoktu. Ama tema gelistikce, Melkor'un yureğine, Iluvatar'ın temasıyla uyum icinde olmayan kendi imgeleminin birbiri icine girmis ozleri ulasmaya basladı; cunku o, muziğin kendisine ayrılan kısmının gucunu ve gorkemini artırmaya uğrasiyordu. Ainur icinde en buyuk guc ve bilgi ihsanları Melkor'a verilmisti ve kardeşlerine verilen tum ihsanların icinde bir payı vardı. Sık sık Yokolmayan Alev'i aramak icin tek basına bosluğa gitmisti; cunku icindeki Varlık unsurlarını kendisine ait kılmak icin duyduğu arzu buyumustu ve ona sanki Iluvatar'ın Bosluk hakkında hicbir dusuncesi yokmus gibi geliyordu ve bunun bosluğu yuzunden sabırsızlığa kapılıyordu. Ancak Alev'i bulamadı, cunku o Iluvatar'laydı. Ama kardeşlerinininkine pek benzemeyen kendi dusuncelerini tek basına tasarlamaya baslamıstı.

Bu dusuncelerden bazılarını muziğine dokudu ve hemen etrafında bir ahenksizlik yukseldi, cevresinde sarkı soyleyenlerin çoğu umitsizliğe dustu, dusunceleri alt ust oldu, muzikleri durakladı; ama bazıları, muziklerini baslangıctaki dusunceden cok ona uyum sağlamaya yoneltti. Sonra Melkor'un ahenksizliği daha da yayıldı ve daha once duyulmus melodiler, calkantılı bir ses denizinde battı. Ama Iluvatar, sanki yatıştırılamayacak sonsuz bir ofke icindeki karanlık suların birbirleriyle savastığı o kopuren fırtına, tahtının etrafında gozukekne dek 20 oturup dinledi.

Sonra Iluvatar ayağa kalktı, Ainur onun gulumsediğini fark etti; ve sol elini kaldırdı, onceki gibi ama ona pek benzemeyen yeni bir tema fırtınanın ortasında baslayıp guclendi, yeni bir guzelliği vardı. Ama Melkor'un ahenksizliği gurultuyla yukselip onunla mucadele etti, Ainu'ların çoğu dehsete dusup artık daha fazla sarkı soyleyemez hale

gelene dek, oncekinden daha siddetli yeni bir ses savaşı başladı ve Melkor duruma hakim oldu. Sonra Iluvatar yeniden ayağa kalktı, Ainur onun cehresinin artık sertleştiğini fark etti; sağ elini kaldırdı ve iste! ucuncu bir tema kargasanın ortasında buyudu, diğerlerine benzemiyordu. Cunku basta yumusak ve tatlı gozuktu, narin melodilerin icinde tatlı seslerin saf bir dalgalanması gibiydi; ama yatıştırıla-madı, kendine guc ve derinlik kazandırdı. Ve sonunda Iluvatar'ın huzurunda aynı anda iki muzik gelisiyor gibiydi, tamamen uyumsuzluk icindeydiler. Birisi, derin, genis ve guzeldi, ama yavas ve sınırsız bir huzunle karışmıstı ki guzelliği en cok bundan kaynaklanıyordu. Diğer, artık kendi birliğini kazanmıstı; ama gurultuluydu, anlamsızdı, durmadan tekrarlanıyordu; ve cok az ahenk vardı, daha cok sanki bir suru trompet birkac nota uzerine bağınyormus gibi gurultulu bir ahenk. Ve diğer muziği kendi sesinin siddetiyle boğmaya kalkıstı, ama en guclu notaları diğer tarafından alınarak kendi gorkemli yapısına isleniyor gibiydi. Bu cekismenin ortasında, Iluvatar'ın salonları sarsılır ve bir urper-me henuz hareketsiz sessizliklere doğru akarken, Iluvatar ucuncu kez ayağa kalktı; yuzu artık bakılamayacak kadar korkunctu. Sonra her iki elini kaldırdı, Dipsiz Derinlikler'den daha derin, Sema'dan daha yuksek ve Iluvatar'ın gozundeki ısıq gibi delip gecici bir akorla Muzik kesildi. Sonra Iluvatar konustu ve dedi ki: "Ainur gucludur ve aralarında en guclusu Melkor'dur; ama

o ve tum Ainur bilir ki ben Iluvatar'ım,
21

sarkıda soylediğiniz seyleri size gostereceğim ve boylece ne yaptığınızı anlayabilesiniz. Ve sen, Melkor, tamamen benden kaynaklanmayan hicbir temanın calınamayacağı ya da bana rağmen değismeyeceğini goreceksin. Cunku buna kalkısana, kendisinin hayal bile edemeyeceği, cok daha harika seylerin tasarlanmasında benim enstrumanım olduğu kanıtlanacak." Ainur korktu, onlara soylenen sozleri kavrayamamıslardı; ve Melkor, gizli ofkenin doğurduğu utancla doldu. Ama Iluvatar ihtisam icinde kalkıp Ainur icin yarattığı o guzel yerden uzaklastı; ve Ainur da onu izledi.

Bosluk'a geldiklerinde Iluvatar onlara dedi ki: "İste Muziğiniz!" Ve daha once yalnızca isitilmiş olanları gorunur hale getirerek onlar icin bir goruntu olusturdu; onlerinde gorulebilir hale gelmis yeni bir Dunya gorduler ve o, Bosluk'un ortasında bir kure seklini aldı, orada muhafaza edildi ama ona ait değildi. Baktılar ve hayran oldular, Dunya tum ayrıntılarıyla tarihini gozlerinin onune sermeye baslamıstı, onlara yasayıp gelisiyormus gibi gozuktu. Ainur bir sure izleyip sessiz kaldı ve Iluvatar yeniden konustu: "İste Muziğiniz! Bu, sizin ozanlıığınız; her biriniz, kendisinin tasarladığı ya da eklediği gibi gozukebilecek her seyi, onunuzde yarattığım bu tasarım icinde yaratılmış bulacak. Ve sen, Melkor, aklının tum gizli dusuncelerini keşfedecek, onların butunluğun bir parçası ve onun zaferine yardımcı olduğunu anlayacaksın." Ve bu sure icinde Iluvatar Ainur'a bircok baska sey de soyledi; cunku onların belleği onun sozleriydi ve bilgi yaptıkları muziklerindeydi, boylece Ainur, gecmiste olanların, su anda olusanların ve gelecekte olacakların çoğunu biliyordu, cok az sey onlar tarafından gorulmedi.

Ama yine de tek baslarına ya da birbirlerine danısararak goremedikleri bazı seyler de vardı; cunku

Iluvatar, kendisi dışında kimseye her seyi acıklamamıstı ve her çağda yeni olan, onceden haber

verilmeyen seyler ortaya çıktı, cunku bunlar gecmisten kaynaklanmıyorlardı. Ve Dunya'nın

goruntusu onlerinden gectikce, Dunya'nın onların hic

dusunmedikleri bazı seyleri de icerdigini gorduler, Ve hayranlik icinde Iluvatar'ın Cocuklan'nın gelisini, onlar icin hazırlanmış mekanı gorduler; muziklerini olustururlarken aslında bu mekanın hazırlaması icin uğrastıklarını kavradılar, henüz onun guzelliğinin otesinde bir amacı olduğunu bilmiyorlardı. Cunku Iluvatar'ın Cocukları sadece onun tarafından tasarlanmıstı; ucuncu temayla yaratılmışlardı, Iluvatar'ın baslangıcta olusturduğu temada yoktular; ve hicbir Ainu onların yaratımında rol almamıstı. Bu yuzden izlediklerinde kendilerinden farklı, garip ve ozgur seyler olarak onları daha da sevdiler, onlarda yeniden yansıtılan Iluvatar'ın aklını gorduler ve onun bilgeliğini biraz daha öğrendiler, ki bu Ainur'dan bile saklanmıstı.

Iluvatar'ın Cocukları, Elfler ve İnsanlar'dır, İlkdoğanlar ve Takipciler. Ve Iluvatar, Dunya'nın tum ihtisamının ortasında, genis salonlar ve boslukların, donen ateslerin arasında, Zamanın Derinlikleri'nde ve sayılamayan yıldızların ortasında onların yerlesmeleri icin bir yer secti. Ve bu

yerlestirme, Ainur'un korkunc keskinliğine değil de sadece heybetine bakanlar icin çok kucuk bir

sey olarak gozukebilirdi; Arda'nın tum yuzeyini sutunlarla kaplayıp zirvelerini gerekmediği kadar

keskin koniler halinde yukseltmek; yalnızca Dunya'nın olculemez genisliğine bakanlar icin

onemsiz gozukebilirdi, Ainur'un yapmakta olduklarına hala önem vermeyenler, onların butun her

seyi onun icine yerlestirdiğini goremadiler. Ama Ainur, görüntünün icinde oraya bakıp Iluvatar'ın

Cocuklan'nın orada buyuduklerini gorduklerinde, aralarındaki en kudretli olanların çoğu, tum

dusuncelerini ve tutkularını onlara doğru yoneltti. Ve bunların lideri Melkor'du; baslangıcta

Muzik'te rol alan Ainur'un en kudretlisi. Dusuncelerini sakladı, icinde olusan sıcaklığın ve soğugun

karmasasını kontrol ederek, Iluvatar'ın Cocukları'nın iyiliği icin her seye duzen vermeyi ve o yone

gitmeyi arzularmış gibi gorundu, baslangıcta gerceği kendisinden bile saklamıstı. Ama Iluvatar'ın

Elflere ve İnsanlara bahsetmeye söz verdiği ihsanları kıskanmıstı, Elfleri ve İnsanları kendi

iradesine boyun

eğdirmeyi arzuladı; buyruk altında olanlara ve hizmetkarlara sahip olmayı, Efendi diye çağırılmayı ve diğer guclerin uzerinde bir guc olmayı diledi.

.Ama diğer Ainu'lar, Elflerin Arda dediği Dunya'mn engin bosluğu icinde kurulmuş bu yere baktılar; kalpleri ısık icinde yıkandı, birçok rengi izleyen gozleri sevinçle doldu; ama denizin kukremesinden büyük bir rahatsızlık duydular. Ruzgarlarını, havasını, demirden, tasta, gumusten, altından ve birçok maddeden yapılmış olan Arda'nın öğelerini dikkatle incelediler: butun bunlar arasından en çok suyu ovduler. Ve Eldar der ki, Ainur'un

Muziği'nin yankısı, Yeryuzu'ndeki herhangi bir Oğeden daha çok suda yasar; Iluvatar'ın Çocukları'nın çoğu hala Deniz'in sesini doyumsuzca dinler ve ne dinlediklerini hala bilmezler. Simdi Elflerin Ulmo diye isimlendirdiği Ainu, dusuncesini suya cevirmis, Iluvatar tarafından en derin sekilde muzikte eğitilmisti. Ama Ainur'un en soylusu olan Manwe, en çok havayı ve ruzgarları düşünmüştü. Iluvatar'ın beceri ve bilgiyi Melkor'dan birazcık daha az ihsan ettiği Aule, Dünya'mn dokusunu düşünmüştü; Aule'nin mutlu-, J luğu ve gururu, yaratım isinde ve yaratılmış seylerdeydi, ne sahip olmaktan ne de kendi ustalığından gurur duyuyordu; bu yüzden veriyor ve biriktirmiyordu, yaptıklarını korumak için hiçbir kaygı duymaksızın durmadan yeni seyler yaratmaya uğrasuyordu. Iluvatar, Ulmo ile konuştu ve dedi ki: "Melkor'un senin egemen olduğun bölge için savastığını, Zamanın Derinlikleri'ndeki bu küçük ülkede, burada, nasıl göremiyorsun?

Melkor,

kendisini keskin ve sınırsız bir soğuk olarak düşünmüş ve henüz pınarlarının veya berrak birikintilerinin güzelliğini yok etmemisti. İşte bak, kar ve ayazın kurnaz çalışması!

Melkor,

sınırlılığı olmayan sıcaklıkları ve atesi tasarladı, senin tutkunu tamamen kurutmadı ya da denizin muziğini tumden bastırmadı. Bulutların yüksekliğine ve gorkemine, daima değişen

sislere bak; Yeryuzu'nun üzerine yağmurun dususunu dinle! Ve

24

yaptığın bu cezbedici bulutlarla, arkadaşın, en sevgili dostun Man-we'ye daha da yakınlaşmışsın."

Sonra Ulmo cevapladı: "Gerçekten de, Su, şimdi yüreğimin hayal ettiğinden daha güzel oldu, ne gizli düşüncem kar tanesini anlamıştı, ne de muziğim yağmurun düşmesini içermisti. Manwe'ye ulaşacağım, böylece o ve ben, sizi mutlu etmek için sonsuza dek melodiler uretebileceğiz!" Ve Manwe ve Ulmo başlangıçtan itibaren birleştirildi ve her şeyin yanında Iluvatar'm amacına en icten sadakatle hizmet ettiler.

Ama Ulmo konuşurken ve Ainur hala görüntüyü izlerken, görüntü onlerinden alındı, goruslerinden saklandı; ve onlar, o anda daha önce düşünce dışında bilmedikleri yeni bir şeyi, Karanlık'ı kavradılar. Ama görüntünün güzelliğiyle buyulmuş olarak, oraya var olmak için getirilmiş Dünya'nın gözlerinin onüne serilmesiyle ele geçirilmişlerdi, akılları bununla doluydu; görüntü alınıp götürüldüğünde tarih tamamlanmamış, zamanın halkaları tam sekillenmemisti. Ve bazıları der ki, görüntü İnsanların Egemenliği'nin tamamen gerçekleşmesi ve İlkdoğanlar'ın zayıflamasından önce kesilmistir; bu yüzden, Muzik tamamen bitmesine rağmen, Valar, Sonraki Çağlar'ı ya da Dünya'nın sona ermesini görememisti.

Sonra Ainur arasında huzursuzluk oldu; ama Iluvatar onları çağırdı ve dedi ki:

"Akıllarınızın arzusunu, gorduklerinizin yalnızca düşünceğinizde değil, gerçekte olmasını istediğinizi biliyorum, ama sizler tamamiyle kendiniz olansınız ve yine de diğerlerisiniz. Bu yüzden diyorum ki: Ea! Bırak olsun! Yokolmayan Alev'i Bosluk'un içine göndereceğim; o, Dünya'nın kalbinde olacak ve Dünya Var Olacak; aranızdan isteyenler içine inebilir." Ve Ainur, aniden çok uzakta bir ısıktı, sanki alevin kalbinin yaşadığı bir bulut gibi; bunun yalnızca bir görüntü olmadığını bildiler, Iluvatar'ın yarattığı yeni bir şeyi: Ea'yı, Var Olan Dünya'yı.

25

Boylece Ainur'un bir bolumu, Dünya'nın sınırlarının ötesinde Ihi-vatar ile yaşamaya karar verirken, iclerinde en gorkemli ve en güzel olanların çoğu, onun yanından ayrılıp

Dunya'nın icine indi. Iluvatar'ın yarattığı bu durum on arın sevgilerinin gereğiydi ve Dünya ta-mamlana dek, gucleri o andan sonra Dünya'da kapsanıp sınırlanacaktı, böylece onlar onun yasamı, o da onlarınki oldu. Ve bu yuzden Dünya'nın Gucleri, Valar diye adlandırıldılar. Ama Valar, Ea'ya indik erinde baslangıcta saskınlığa dustuler, cunku sanki goruntude gordukleri hicbir sey henuz yaratılmamis gibiydi, her sey baslama noktasındaydı, henuz sekillenmemis ve karanlıktı. Cunku Ulu Muzik, Zamandısı Salonlar'da dusuncenin buyuyup ciceklenmesiydi ve Goruntu yalnızca bir onceden gostermeydi; ama simdi Zaman'ın baslangıcın girmislerdi, Dünya'nın olduğunu, ama onceden ima edilip onceden soylendiğini anladılar ve bu soylenenleri gerceklestirmeliydiler. Boylece, olculmemis ve kesfedilmemis bosluklarda basladı buyuk uğraslar , sayılmamis ve unutulmus çağlarda, Zaman'ın Derinlikleri'nde ve Ea'nın engin salonlarının ortasında, o an gelene, Iluvatar'ın Cocukları'nın mekanı yapılane dek. Ve bu uğrasta asıl is, Manwe, Aule ve Ulmo tarafından ustlenildi; ama Melkor da baslangıctan beri oradaydı; eğer yapabilirse kendi tutku ve amaclarına yonelterek, yapılmıs olan her seye karıstı; ve buyuk atesler yaktı. Bu yuzden Dünya henuz genc ve alevlerle doluyken, Melkor ona goz koydu ve diğeri Vala'lara dedi ki: "Burası benim krallığım olacak; ve onu kendime alıyorum!" Iluvatar'ın aklında Manwe, Melkor'un kardesiydi ve Iluvatar'ın Melkor'un ahenksizliğine karşı yukselttiği ikinci temanın ana enstrumanydı; Manwe irili ufaklı bircok ruh çağırđı ve onlar da Arda'nın duzluklerine indiler, Melkor'un uğrasın tamamlanmasına sonsuza dek engel olup Dünya ciceklenmeden solmasın diye uğrasırken ona yardım ettiler. Ve Manwe, Melkor'a dedi ki:

"Bu Krallığı haksızlık ederek kendine almayacaksın, cunku baskaları da burada senden daha az 26 çalışmadı." Melkor ile Valar arasında bir cekisme vardı; o zaman Mei-kor geri cekilip baska bolgelere gitti ve orada yapacaklarını yaptı; ama Arda Krallığı'na duyduğu arzuyu kalbinden uzaklastırmadı.

Valar kendilerini suret ve sese burundurdu; cunku Iluvatar'ın Co-cukları'na duydukları sevgiyle Dünya'ya suruklenmislerdi ve onlardan umutluydular, Iluvatar'ın Goruntusu'nde gozlemledikleri o usluba uygun suretlere burunduler, yalnızca hasmet ve ihtisamlarını bir kenarda bırakmışlardı. Ustelik suretleri, Dünya'nın kendisinden cok gorunur Dünya'ya dair ilimlerinden kaynaklanıyordu; ve buna ihtiyacları yokken yalnızca bizim gibi giyindiler, biz yine de cıplak olabilir ve buna katlanabilirdik ki bu var olusumuza zarar vermezdi. Bu yuzden Valar, eğer isterlerse giysisiz gezinebilecek, var olmalarına rağmen El-dar bile onları acıkca fark edemeyeceklerdi. Ama kendilerini ortmek istedikleri için, Valar'ın bir bolumu erkek, bir bolumu kadın suretine burundu; cunku baslangıclarından beri onlarda bu mizac farklılığı vardı ve onlar ki kendi secimlerinde bedenlestiler, ama onları secimleri belirlemedi; tıpkı bizim sectiğimiz giysilerimizle erkek ya da disi olarak gozukmemiz ve giysilerimizi sectiğimiz için erkek ya da disi olmadığımız gibi. Ama Ulular'ın burundukleri suretler, Iluvatar'ın Cocukları'nın gelmis gecmis tum kral ve kralicelerinin suretleri gibi değildi; cunku onlar bazen kendilerini dusuncelerine gore suretlendi-rebilecek, ihtisamlı ve dehsetli bicimlerde gorunur olabileceklerdi. Ve Valar yanlarında bazıları daha gucsuz, bazıları nerdeyse kendileri kadar kudretli, bircok yoldas surukleyerek Dünya'nın duzenlenmesi, karısıklıklarının giderilmesi için birlikte uğrastılar. Sonra Melkor yapılmıs olanları gordu; Valar'ın Dünya'da gorunur gucler olarak yurudugunu,

Dünya'nın giysisine burunduklerini, bakıldığında hos, parıltılı ve mutlu olduklarını, Dünya'nın

onların zevki için bir bahçe haline geldiğini çünkü karışıklıklara boyun eğdirildiğini gördü. İçindeki kıskançlık daha da büyüdü; o da görünür bir suret aldı, ama içinde yanan ruhu ve kötülüğü

yüzünden burunduğu suret karanlık

27

ve korkunttu. Ve diğer Valar'ın her birinden daha kudretli ve heybetli bir şekilde, denizin içinden yükselen, zirvesi bulutların üzerinde, buzla kaplı, duman ve ateşle taçlanmış bir dağ gibi, Arda'nın üzerine coreklendi; Melkor'un gözlerinin ışığı, ısıyla kurutup solduran, öldürücü bir soğukla içe isleyen bir alev gibiydi.

Boylece Arda'nın egemenliği için Valar'ın Melkor ile ilk savaşı başladı; ve bu karışıklıklar hakkında Elfler çok az şey bilirler. Çünkü burada anlatılanlar Valar'ın kendi sözlerinden kaynaklanır, gerçi Valinor topraklarında Eldarlar onlarla konuştu ve onlar tarafından eğitildi ama Elfere, onların gelişlerinden önceki savaşlardan çok az bahsettiler. Ancak Eldar arasında denir ki, Melkor'a rağmen Valar, daima Dünya'yı yönetmeye ve İlkdoğanlar'ın gelişini için onu hazırlamaya çalışmıştı; topraklar kurdular ve Melkor onları yok etti; vadiler oydu ve Melkor onları yükseltti; dağları biçimlendirdiler ve Melkor onları düzleştirdi; denizler oydu ve Melkor onları dağıttı; hiç barış olamadı ya da hiçbir şey olgunluğuna ulaşamadı, çünkü Valar bir işe başladığında, Melkor onu mahvedecek ya da bozacak. Ama cabaları tamamen boş yere değildi; hiçbir yerde veya hiçbir işte arzuları ve amaçları tamamen bitirilmemesine rağmen ve her şey Valar'ın ilk başta tasarladığı renk ve şekillerde olmamasına rağmen, her şeye rağmen, yavaş yavaş Dünya'ya şekil verilip sağlamlaştırılmıştı. Böylece, Zamanın Derinlikleri'nde, sayısız yıldızın ortasında Iluvatar'ın Çocuklarının mekanı sonunda kuruldu.

28

VALAQUENTA

ELDAR İLMİNE DAYANARAK

VALAR ve MAÏAR'IN HİKAYELERİ

Baslangıçta Eru, Tek Olan, Elf dilinde Iluvatar diye isimlendirilen, düşüncelerinden Ainur'u yarattı; ve onlar, onun huzurunda ulu bir Muzik yaptılar. Bu Muzik'te Dünya vücut buldu; çünkü Iluvatar Ainur'un sarkısını görünür kılmış ve onlar da karanlığın içindeki bir ışık gibi görüntüyü izlemişlerdi. Ve aralarından çoğu, onun güzelliğinden ve görüntü içinde başlangıcı ve kıvrımlarının acılığıyla gözler onune serdiği tarihten büyülendi. Bu yüzden Iluvatar onların görüşüne Varlık verdi, onu Bosluk'un ortasında kurdu ve Gizli Ates, Dun-ya'nın kalbinde yanması için gönderildi; ve ona Ea dendi. Sonra Ainur arasında onu arzulayanlar ayağa kalkarak Zaman'ın başlangıcında Dünya'ya girdiler; gördükleri görüntüyü uğraslarıyla tamamlayıp gerçekleştirmek görevliydi. Yeryüzü Krallığı'nı, Arda'yı, kararlaştırılan zamanda yaratana dek, Elflerin ve İnsanların düşüncesinin ötesinde bir enginliğe sahip olan Ea diyarlarında uzun süre uğraştılar. Sonra Yeryüzü'nün giysilerine burunup içine indiler ve orada yerleştiler.

VALAR'A DAİR

Elfler, bu ruhların arasındaki Ulular'a, Arda'nın Güçleri, Valar ismini verdi ve İnsanlar da onlara genellikle tanrılar diye seslendi. Valar Efendileri yedi tanedir; Valier, yani Valar Kraliceleri de yedi tanedir.

31

Orta Dünya'daki Elflerin dilinde başka şekilde isimlendirilseler de adları Valinor'da konuşulan Elf lisanındaki isimlerdir, İnsanlar arasındaki isimleri de çeşit çeşittir.

Efendiler'in isimleri uygun sırayla soyledir: Manwe, Ulmo, Aule, Orome, Mandos, Lorien ve Tulkas; ve Kraliceler'in isimleri de: Varda, Yavanna, Nienna, Este, Vaire, Vana ve Nessa. Melkor, zaman icinde Valar arasında sayılmamis ve adi Dunya uzerinde anılmamistir.

Manwe ve Melkor, Iluvatar'in dusuncesinde kardestiler. Dunya'ya giren Ainur arasında en guclusu baslangicta Melkor'du; ama Manwe Iluvatar'in en cok sevdiğiydi, onun isteklerini en acik bicimiyle anlayanıydı. Ve o, zaman tamam olduğunda, tum Kralların ilki olmak icin atanmistı: Arda diyarının efendisi ve orada yasayan her seyin hukumdarı. Arda'da, onun sevinci ruzgarın ve bulutların icindeydi, havanın tum katmanlarında, yuksekliklerden derinliklere, Arda'nın Ortusu'nun en uzak sınırlarındaki cimenlerde esen meltemlerde. Lakabı Sulimo'ydu, Arda Soluğunun Efendisi. Butun hızlı kusları ve kanadın gucunu severdi, onlar da onun arzusuna gore gelip giderlerdi.

Manwe, Ea'nın tum diyarlarını bilen Yıldızların Hanımı Varda ile yasar. Onun guzelliği İnsan ya

da Elf sozcukleriyle ifade edilemeyecek kadar gorkemlidir; cunku Iluvatar'ın ısığı hala onun

yuzunde yasardı. Gucu ve nesesi ısıktadır. Ea'nın derinliklerinden Manwe'nin yardımına geldi;

cunku Muzik'in yapımından once Melkor'u biliyordu ve onu reddetmisti, Melkor ondan nefret etti

ve onu Eru'nun yarattığı tum diğer seylerden daha fazla korkuttu. Manwe ve Varda birbirlerinden

nadiren ayrıldılar ve Valinor'da yasadılar. Konakları, ebedi karın, Oiolos-se'nin, Taniquetil'in en

yuksek zirvesinin uzerindeydi, Dunya'nın tum dağlarının en yukseğinin. Manwe orada tahtını

yukselttiğinde ve ilerilere baktığında, eğer Varda yanındaysa, sisin, karanlığın ve denizin fersahlarının icinden, diğer tum gozlerden daha da uzakları gorur. Eğer Manwe onunlarsa,

Varda, doğudan batıya, tepelerden, vadilerden ve

32

Melkor'un Dunya ustunde yarattığı karanlık yerlerden bağırان seslerin tınısını diğer tum kulaklardan daha acıkca duyar. Elfler bu dunyaya yerlesmis tum Ulular icinde en cok Varda'ya hurmet ve sevgi gosterirler. Ona Elbereth diye seslenirler; Orta Dunya'nın golgelerinden ismini çağırır ve yıldızların yukselisinde onu sarkıyla yuceltirler.

Ulmo, Suların Efendisidir. Tek basınadır. Hicbir yere uzun sure yerlesmez, Dunya'nın ustundeki ya da altındaki tum derin sularda di-lediğince gezinir. Kudrette Manwe'ye en yakın olandır ve Valinor yaratılmadan once onun en yakın dostuydu; ama sonra onemli seyler tartisılmadıkca Valar divanlarına cok az gitti. Tum Arda'yı dusuncesinde barındırır ve bir konağa ihtiyacı yoktur. Ustelik toprak uzerinde yurumeyi sevmez ve kendisini akranlarının uslubuna gore nadiren bir govdeye burundururdu. Eğer Eru'nun Cocukları ona bakarsa, buyuk bir korkuyla dolarlar;-cunku tepesi, kopuklu korkunc miğferi ve gumusten, yesilin tonlarına dek donuk bir sekilde parıldayıp titresen zırhlı giysisiyle Deniz Kralı'nın, yukselen bir dalga gibi toprağın uzerinde gorunmesi korkutucudur.

Manwe'nin boru gibi sesi gurultuluydu, ama Ulmo'nun sesi, yalnızca kendisinin gorebildiği okyanusun derinlikleri kadar derindi.

Bununla beraber Ulmo, hem Elfleri hem İnsanları sevdi, Valar'ın ofkesi altında kalsalar bile onları hic terk etmedi. Ara sıra Orta Dünya'nın kıyılarına görünmez olarak gelir veya korfezlerin iclerine kadar girerek denizden uzaklaşıp karaya doğru yaklaşıp, orada beyaz deniz kabuklarından yapılmış büyük borusu Ulumuri ile muzik yapardı; müziğini duyanlar bunu kalplerinde hisseder ve denize olan hasretleri onları bir daha asla terk etmezdi. Ama Ulmo, Orta Dünya sakinleriyle genellikle sadece suyun müziği olarak duyulan seslerle konuştu. Çünkü tüm denizler, göller, nehirler, pınarlar ve kaynaklar onun yönetimindedir; bu yüzden Elfler, Ulmo'nun ruhunun dünyanın tüm oluklarına aktığını söyler. Böylece tüm haberler, Arda'nın tüm ihtiyaçları ve kederleri, Manwe'den saklanacak olsalar dahi, derinliklerde

33

bile Ulmo'ya ulaşır.

Aule, Ulmo'dan biraz daha az kudretlidir. Egemenliği Arda'nın yapıldığı tüm maddeler üzerinedir. Başlangıçta Manwe ve Ulmo ile birlik içinde çalıştı; görevi toprakların şekillendirilmesiydi. Bir demircidir ve tüm zanaatların efendisidir, küçük bile olsalar tüm beceri işlerinden, eskinin gö kemli yapımları kadar zevk alır. Yeryüzü'nün derinliğinde yatan değerli taşlar, elde tutması güzel olan altın ; onundur ve dağ yamaçlarından, deniz havzalarından daha az değildir. Noldor ondan çok şey öğrendi ve o, daima onların dostu oldu. Melkor onu kıskanırdı, çünkü düşüncede ve güce Aule ona denk gibiydi; ve ; aralarında uzun bir mücadele vardı; Melkor daima Aule'nin işlerini bozdu ya da mahvetti, Aule de Melkor'un kargasa ve fesatlığını onarmaktan yorulup usanmıştı. Ama ikisi de becerilerinin ovulmasından zevk almak, yeni ve diğer Valar'lar tarafından düşünülmemiş şeyler yapmak istediler. Aule, Eru'ya sadık kalarak tüm yaptıklarını onun arzusuna sundu; diğerlerinin işlerini kıskanmadı, araştırdı ve öğütler verdi. Oysa Melkor ruhunu kıskancılık ve nefret içinde harcadı, ta ki sonunda diğerlerinin düşüncelerini taklit etmek dışında hiçbir şey yapamayana dek; ve eğer yapabilirse, onların tüm işlerini yok etti. Aule'nin karısı adının anlamı Doğurgan olan Yavanna'dır. Yeryüzünde yetişen her şeyin sevgilisidir, onların sayısız biçimlerini aklında tutar, çok uzun zaman önceki ormanların kule gibi ağaçlarından taş üzerindeki yosunlara ya da kufteki küçük ve gizli şeylere dek. Yavanna, saygınlıkta Valar Kraliceleri arasında, Varda'dan sonra gelir. Uzun boylu ve yeşil giysili bir kadın biçimindedir; ama bazen başka suretlere de bürünür. Onun güneşle taçlanmış şekilde bir ağac gibi göklerin altında duruşunu görenler vardır; tüm dallarından altın bir ciy kırarak yeryüzüne serpildi ve ürünler yeşillendi; ağacın kökleri Ulmo'nun sularındaydı ve Manwe'nin rüzgarları onun yapraklarında konuştu. Eldar dillerinde ona Yeryüzü'nün Kralicesi, Kementari, denir. Ruhların Efendileri, Feanturi, kardestirler; genellikle Mandos ve 34 Lorien diye çağırırlar. Ama doğrusu, bu onların yasadıkları yerlerin isimleridir, gerçek isimleriye Namo ve Irmo'dur.

Kardeşlerin daha büyüğü olan Namo, Valinor'un batısına doğru olan Mandos'ta oturur. O, Olul Evi'nin koruyucusu ve katledilenlerin ruhlarını bir araya getirendir. Hiçbir şeyi unutmaz;

Iluvatar'ın özgürlüğünde sessizce bekleyen seyler dışında, olacak her şeyi bilir. Va-hır'ın Hukum Vereni'dir; ama hukum ve yargılarını sadece Manwe'nin emri üzerine soyler. Dokumacı, Vaire, onun karısıdır; Zaman içinde olan her şeyi artık destanlaşmış olan ağlarına dokur ve çağlar gectikce genişleyen Mandos'un salonları onlarla suslenir. Daha genc olan Irmo, görünün ve duslerin efendisidir. Valar diyarında, bahceleri birçok ruhla dolu ve tüm dünyadaki en güzel yer olan Lorien'de yasar. Karısı Nazik Este'dir, yaraların ve yorgunluğun iyilestiricisi. Este'nin giysisi gridir ve dinlenmek onun ihsanıdır. Gunduzleri gezinmez, ağaçlarla golgelenmiş Lorellin golünde bir adada uyur. Valinor'da oturan herkes Irmo ve Este'nin pınarlarında yeniden canlılık kazanır; sık sık Lorien'e gelir ve orada üzerlerindeki Arda'nın yukunu azaltıp dinlenme fırsatı bulurlar. Este'den daha güçlü olan Nienna'dır, Feanturi'nin kız kadesi; tek basına yasar. Kederi ve Melkor'un bozması yuzunden Arda'nın acı cektigi her yara için yas tutmasıyla tanınır. Huznu oylesine buyuktur ki, Muzik gelirken kendi sarkısı bitiminden çok daha önce ağıta donusmustu ve yas tutusun sesi, Dünya daha oluşmaya başlamadan önce Dünya'nın temalarına oruldu. Ama kendisi için ağlamaz; ve onu dinleyenler merhameti, umut içinde dayanmayı öğrenir. Konağı Batı'nın batısında, dünyanın sınırları üzerindedir; ve sakinlerinin mutlu olduğu Vaimar kentine nadiren gider. Daha çok kendi evine yakın olan Mandos'un salonlarına gider; ve Mandos'ta onu bekleyen herkes ona yalvarır, cunku o, ruha güc getirir, acıyı bilgeliğe donusturur. Evi'nin pencereleri dünyanın duvarlarının otesine bakar.

Güc ve cesaret islerinde en gorkemli olanları Tulkas'tır, lakabı

35

Yiğit'tir, Astaldo. Melkor'la yaptıkları ilk savasta Valar'a yardım etmek için Arda'ya girmistir. Güresten ve güç yarışlarından keyif alır; at binmez, cunku ayakları üstünde giden her şeyden daha iyi kosabilir; ve o, yorulmazdır. Sacı ve sakalı altın rengine, bedeni sağlıklıdır; silahları elleridir. Gecmise ya da geleceğe pek aldırılmaz, bir danışman olarak ise yaramaz ama gozupek bir arkadaşdır. Karısı, Orome'nin kızkadesi Nessa'dır, o da kıvrak ve cabuk ayaklıdır. Geyikleri sever ve; onlar da Nessa ne zaman yabana çıksa onun derslerini izlerler, ama o, saçlarında ruzgarla bir ok gibi hızlıdır, onlardan daha iyi kosar. Dans etmekten zevk alır ve Valimar'ın hic solmayan cayırlarında dans eder; Orome, kudretli bir efendidir. Tulkas'tan biraz daha az güçlüyse, bile kızgınlığı daha korkuntur; oysa Tulkas sporda ya da savasta daima güler, Elfler doğmadan önceki savaşlarda Melkor'un yuzune bile gulmustu. Orome, Orta Dünya'nın topraklarını çok sevdi ve oraları; isteksizce terk ederek Valinor'a en son gelen oldu; ve eskiden sık sık yanında ordusuyla dağlar üzerinden doğuya geçerek, tepelere ve düzlüklere dondu. O, canavarların ve kötü hayvanların avcısıdır, atlardan ve tazılardan zevk alır; ve bütün ağaçları sever, bu yuzden Ormanların Efendisi, Aldaron diye çağrılır ve Sindar da ona Tauron der. Güneşte ak ve gecede gümüşü parlayan olan atının ismi Nahar'dır. Güneş'in kızılık içinde yükselmesi ya da bulutlan ayıran simsekler gibi sesi olan Valaroma, yüce borusunun ismidir. Onun borusu ordusunun tüm borularının üzerinde Yavanna'nın Valinor'da yarattığı ormanlarda duyulur; cunku orada Orome halkını ve hayvanlarını Melkor'un kötü yaratıklarını kovalamaları için eğitecekti. Orome'nin karısı Yavanna'nın küçük kız kadesi Ebedi-genc Vana'dır. Eğer geçerken ustlerine bakarsa tüm çiçekler topraktan fısırpı acar; tüm kuslar onun gelisinde sarkılar soyler.

İşte Valar ve Valier'in isimleri bunlar ve burada Eldar'ın Aman'da onları izleyişlerine dayanılarak suretleri kısaca anlatıldı. Iluvatar'ın

36

Cocukları icin burundukleri suretler guzel ve heybetliydi, ama guzellikleri ve guclerinin uzerinde maskelenmislerdi. Ve eğer Eldar'ın bildiği seylerin tamamından burada daha az bahsedilmissse, bu hicbir seyin onların dusuncemizin otesindeki uzak diyarlara ve çağlara donen gercek varlıklarıyla kıyaslanamayacağı icindir. Aralarından Dokuzu gucun ve hurmetin reisleriydi; ama biri ayrıldı ve Sekiz kaldı, onlar Arda'nın Uluları, Aratar diye isimlendirildiler: Manwe ve Varda, Ulum, Aule ve Yavanna, Mandos, Orome ve Nienna. Manwe onların Kralı olmasına ve Eru'nun maiyeti altında diğerlerinin sadakatlerini elinde tutmasına rağmen, heybette esittiler ve onların heybeti Valar'a, Maiar'a veya Iluvatar'ın Ea'ya gönderdiği herhangi bir seyle kıyasla-ılamazdı. Valar'la birlikte varlıkları Dunya'nın yaratılısından onceye dayanan baska ruhlar da Dunya'ya girdi; Valar'la aynı iradenin yarattığı ama tıllıla dusuk seviyeli olanlar. Onlar Maiar'dı, Valar'ın halkı, onların hizmetkarları ve yardımcıları. Sayıları Elflerce bilinmez ve Iluvatar'ın Cocukları'nın dillerinde cok azının ismi var; cunku Aman'ın tersine Orta Dunya'da Elfler ve İnsanlara gorunur suretlere nadiren burunduler.

Valinor'iu Maiar arasında, Eski Gunler'in hikayelerinde isimleri lı.Kirlananlar Varda'nın hizmetcisi olan Ilmare ve kollarındaki gucu Arda'daki kimsenin asamadığı, Manwe'nin sancaktan ve habercisi olan Eonwe'dir. Ama Maiar arasında Iluvatar'ın Cocukları tarafından en iyi bilinenler Osse ve Uinen'dir.

Osse, Ulmo'nun kuludur ve Orta Dunya'nın kıyılarını yıkayan denizlerin efendisidir. Derinliklere gitmez, kıyıları ve adaları sever, Manwe'nin ruzgarlarıyla sevinir; cunku fırtınada mutlu olur, dalgaların gurleyisi arasında kahkaha atar. Karısı Denizler Hanımı Uinen'dir, 37 sacları gokyuzunun altındaki suların her yanında yayılır. Tuzlu akıntı j larda yasayan tum yaratıkları ve orada buyuyen tum yabani otları sever; butun gemiciler ona yalvarır, cunku Osse'nin vahsiliğini zaptede- 1 rek dalgalar uzerine sukunet yayabilir. Numenor İnsanları onun koru-ması altında uzun sure yasadılar ve saygıda onu Valar'a esit tuttular. Melkor, Deniz'den nefret eder, cunku ona boyun eğdirememisti. Denir ki, Arda'nın yapımı sırasında, Osse'yi eğer ona hizmet ederse, Ulmo'nun tum ulkesini ve gucunu vaad ederek, kendi sadakatine cek- \ meye calısmıştır. Boylece cok uzun zamanlar once denizde toprakları tahrip eden buyuk karıskıklıklar yukseldi. Ama Uinen, Aule'nin ricası uzerine Osse'yi zaptederek Ulmo'nun huzuruna cikardı; affedildi ve sadakatine dondu ki hep sadık kalacaktı. Ama siddetten aldığı zevk I ondan tamamen ayrılmayacaktı; bazen efendisi Ulmo'nun emri olmaksızın ofe gosterilerinde bulunurdu. Bu yuzden sahilde yasayanlar ya da gemilerde yolculuk yapanlar onu sevebilir ama guvenmezler.

Melian, hem Vana'ya hem de Este'ye hizmet eden bir Maia'ydı; Orta Duriya'ya gelmeden once Irmo'nun bahcelerindeki ciceklenen ağaclarla ilgilenererek uzun sure Lorien'de yasadı. Nereye gitse bulbuller etrafında sarkılar soylardi.

Maiar'ın en bilgisi Olorin'di. O da Lorien'de otururdu, ama yolu onu sık sık Nienna'nın evine gotururdu, ondan merhameti ve sabrı öğ rendi.

Melian hakkında Quenta Silmarillion'da cok sey anlatılır. Ama o hikaye Olorin hakkında bir sey anlatmaz; cunku Elfleri sevmesine rağmen, onlar arasında gorunmeden veya onlardan biri biciminde yurur ve onlar, onun kalplerine koyduğu bilgelik fısıltılarının veya guzel dusuncelerin nereden geldiğini bilmezlerdi. Sonraki gunlerde, Iluvatar'ın Cocukları'nın tumunun dostu oldu, onların uzuntulerine mer- hamet gotururdu; onu dinleyenler uzuntuyu bırakır, ve karanlığın imgelerinden uzak dururlardı.

Her seyin sonunda Melkor'a adı verildi, Guç icinde yukselen. Ama ceza olarak bu isimle hic anılmadı; Elfler arasında onun kotuluğu yuzunden en cok aci cekenler olan Noldor

halkı, bu ismi kullanmayıp onu Dünya'nın Karanlık Dusmanı, Morgoth, diye andılar. Iluvatar ona büyük bir güc vermisti ve Manwe ile akrandı. Diğer tüm Vala'ların güc ve bilgileri üzerinde bir hissesi vardı, ama onları kötü amaçlara cevirdi, gücünü şiddet ve zulüm içinde israf etti. Manwe'nin krallığını ve akranlarının bölgeleri üzerindeki hakimiyetini arzularak Arda'ya ve içindeki her şeye göz dikti.

İhtisam ve kibir yüzünden kendisi dışındaki her şeyi hor görmeye başladı, harap eden ve merhametsiz bir ruh. Bilincli bir şekilde, utanmaz bir yalancı olana dek, sahip olduklarını sapkınca bir kötülüğe donusturup kendi arzuları için kullandı. Isık için duyduğu tutkuyla başladı, ama ona sadece kendisi sahip olamayınca, ateş ve öfke sayesinde büyük bir yangına donusup Karanlık'ın içine girdi. Ve karanlığı en çok Arda üzerindeki kötü işlerinde kullandı ve onu, yaşayan her şey için korkuyla doldurdu.

Ayaklanmasının gücü unutulmuş çağlarda oylesine büyüktü ki Manwe ve tüm Valar'la mücadele etti, uzun yıllar boyunca Arda'da, Dünya topraklarının çoğu üzerinde hakimiyeti elinde tuttu. Ama yalnız değildi. Birçok Maia, büyüklük günlerindeki ihtisamına kapılıp ona olan sadakatlerini koruyarak karanlığının içinde kaldı; diğerleri-niye yalanlar ve haince ihsanlarla hizmetine ayarttı. Bu ruhlar arasında en korkunc olanları Valaraukar'dı, ateşin kırbacları, Orta Dünya'da onlara dehşetin ifritleri, Balrog denir.

Onun Hizmetkarları arasında en bilineni, Eldar'ın Sauron dediği, Zalim Gorthaur'du. Başlangıçta, Aule'nin Maia'larından biriydi ve

39

onların ilmini iyi biliyordu. Morgoth Melkor'un Arda hakkındaki tüm işlerinde, devasa işlerinden kurnazca hilelerine kadar, Sauron'un payı vardır ve sadece efendisinden birazcık daha az kötüydu, uzun süre efendisine hizmet etti, kendi adına değil. Ama sonraki yıllarda Morgoth'un bir golgesi, onun kötülüğünün bir hayaleti gibi yükseldi ve Bosluk'un içine giden aynı harap edici yolda onun arkasında yurudu.

VALAQUENTA BURADA BİTİYOR

40

QUENTA SİLMARİLLION

S Mİ L SMİLMARİL'LERİN TARİHİ

BİRİNCİ BOLUM

GÜNLERİN BASLAMASINA DAİR

Bilgiler arasında denir ki, İlk Savaş, Arda tamamen sekillenmeden, dünyada daha hiçbir şey yetişmeden ya da yürümeden önce başlamış ve hakimiyet uzun süre Melkor'da kalmış. Ama savaşın ortasında çok cesur ve çok güçlü bir ruh, uzak göklerden Küçük Krallık'ta süren savaşı duyup Valar'ın yardımına kosmuş; kahkahalarının sesi Arda'yı doldurmuş. İşte öfkesi, şiddetli bir rüzgar gibi, onundeki bulutları ve karanlığı dağıtan Güçlü Tulkas böylece gelmiş; Melkor, öfkesinin ve kahkahasının onunden kaçıp Arda'yı terk etmiş ve uzun bir çağ boyunca barış hukum sürmüş. Ve Tulkas kalıp Arda Kralığı'nın Vala'larından biri olmuş; ama Melkor dışardaki karanlıkta kendini yiyip bitirmiş, o andan sonra sonsuza dek Tulkas'a nefret kışmış. Valar bu süre içinde denizlere, karalara ve dağlara bir düzen getirmiş ve Yavanna uzun süredir aklında olan tohumları sonunda ekebilmiş. Ateşlerin sonmeye yüz tuttuğu ya da çok eskideki kadim tepelerin diplerine gomulduğu zamanlarda ışığa ihtiyaç duyulmuş ve Yavanna'nın ricası üzerine Aule, etraflarını kusatan denizlerin ortasına kurduğu Orta Dünya'nın aydınlanması için iki kudreti lamba yapmış. Sonra Varda lambaları doldurmuş, Manwe kutsamış ve Valar da onları öyle yüksek sütunların üzerine yerleştirmişler ki gelecekteki

gunlerin tum dağlarından daha mağrurlarmıs. Lambaların birini Orta Dunyanın kuzeyine yakın bir yerde yuksteltip adına Illuin demisler; diğeri de guneyde yukselmis ve adına Ormal denmis; Valar Lambaları'nın ısığı Dunya'nın uzerine oyle bir akmıs ki her sey sanki hic kararmayacakmıs gibi aydinlanmıs.

Sonra Yavanna'nın ektiğı tohumlar hızla tomurcuklanıp filiz vermeye baslamıs; kucuklu buyuklu bir suru sey yetismıs, yosunlar, otlar,

43

koca egreltiotlan, tepelerindeki bulutlarla taclanmıs, yasayan dağlara benzeyen ama ayakları yesil bir alacakaranlıkta sarmalanmıs ağaclar. Hayvanlar gelip cayırlara, nehirlere ve gollere yerlesmisler ya da ormanların golgelerinde gezinmisler. Ama henuz ne bir cicek acmıs ne de bir kus otmus, cunku onlar hala Yavanna'nın goğsunde kendi zamanlarını bekliyormıs; ama onun duslediğine uygun bir bolluk varmıs ve hicbir yer iki Lambanın ısıklarının bulusup birbirine karıştığı Dunya'nın orta kısımları kadar bereketli değikriis. Her sey daha gencken ve yeni yaratılmıs yesil, yaratanların gozlerinde henuz bir mucizeyken, Ulu Gol'deki Almaren adası, Valar'ın ilk yurdu olmus.

Bir an gelmis, Valar uğraslarına ara verip, dusleyip baslattıkları seylerin yetisip serpilmelerini izlemisler ve Manwe buyuk bir ziyafet duzenlemis; Valar'ın ve halklarının tamamı davetine uyumus. Ama Aule" ve Tulkas bitkinmis; cunku Aule tum maharetini, Tulkas da tum gucunu uğras verdikleri gunlerde bitmez tukenmez bir bicimde herkesin hizmetine sunmuslardı. Melkor'un olan her seyden haberi varmıs, cunku o zamanlarda bile Maiar arasında kendi davasına dondurduğu gizli dostları ve casusları varmıs; ve. karanlığın icinde cok uzaklarda, kendisine itaat etmelerini istediğı akranlarının yaptıklarını kiskanırken kinle dolmus. Bu yuzden Ea'nın salonlarından yoldan cikartıp hizmetine soktuğı ruhlar toplamıs ve kendisini guclu saymıs. Ve simdiyi kendi zamanı olarak gorerek yeniden Arda'ya yaklasıp yukarılardan onu seyretmis, Baharı'nı suren Dunya'nın guzelliğı onu daha da buyuk nefretle doldurmus. Sonuc olarak Valar, Almaren civarında hicbir kotulukten korku duymadan toplanmıs, Illuin'in ısığı yuzunden uzaklardan, kuzeydeki Melkor'dan yansıyan golgenin farkına varamamıs; oysa o, Bosluk'un Gecesi kadar karanlık bir hale gelmis. Sarkılarda denir ki Arda Baharı ziyafetinde Tulkas, Orome'nin kız kardesi Nessa ile evlenmis ve Nessa Valar'ın huzurunda Almaren'in yesil cimenleri uzerinde dans etmis.

Sonra yorgun ve keyfi yerinde olan Tulkas uyumus; Melkor kendi 44 zamanının geldiğini varsaymıs. Bu yuzden ordusuyla beraber Karan-Ilk'ın Duvarları'nı asıp Orta Dunya'nın kuzeyine ulasmıs; ve Valar onun farkına varamamıs.

Derken Melkor, Illuin'in ısıklarının soğuk ve los olarak ulastığı karanlık dağların eteklerinde kocaman bir kale yapmak icin dunyanın derinliklerini kazmaya baslamıs. Bu guclu kale Utumno diye isimlendirilir. Valar o anda bundan ne kadar habersiz olsa da Melkor'un kininin hastalığı oradan dışarıya akmıs, Arda Baharı bozulmus. Yesil olan her sey hastalanıp curumus, nehirler balcık ve yabani otlarla dolmus, sineklerin urediğı zehirli bataklıklar olusmus; ormanlar kararıp tehlikelerle dolarak korkunun diyarı olmus; hayvanlarsa boynuzlara ve fildislerine burunmus canavarlara donusup toprağı kana boyamıs. Artık Valar da Melkor'un isbasında olduğunu anlamıs ve saklandığı yeri aramıs. Ama Utumno'nun sağlamlığına, hizmetkarlarının kudretine guvenen Melkor, Valar daha hazırlanamadan savasmak icin atılıp ilk darbeyi indirmis; Illuin ve Ormal'ın ısıklarına saldırıp sutunlarını yerle bir etmis, lambalarını kirmıs. Bu kudretli sutunların yıkılması sırasında yer yarılmış, denizler gurultuyla tasmıs; lambalar dışarı dokulduklerinde Dunya'nın uzerine yok edici bir alev akmıs. Arda'nın sekli, sularının ve

topraklarının uyumu oylesine bozulmus ki Valar onları bir daha ilk tasarladıkları biçimine doundurememişler. Bu karmaşa ve karanlık sırasında Melkor kaçmış, üstüne bir korku çıkmış, çünkü denizlerin kukremesinin üzerinden Manwe'nin güçlü bir rüzgar gibi esen sesini duyuyormuş, toprak Tulkas'ın ayaklarının altında sarsılıyormuş. Ama Tulkas'ın karsısına çıkmadan önce Utumono'ya ulaşmış orada saklanmış. O sırada Valar onu yenememiş, çünkü Dünya'da süregelen kargaşayı yatıstırmak, emeklerinden kurtarabildikleri kadarını kurtarmak için güçlerinin büyük kısmına ihtiyaçları varmış; ve tüm bunların ardından kendilerinden saklanan bir zamanda gelecek olan Iluvatar'ın Çocukları'nın nerede yaşadıklarını öğrenene dek Dünya'yı yeniden parçalamaktan korkmuşlar.

45

İşte Arda Baharı böylece sona ermiş. Valar'ın Almaren üzerindeki yurtları tamamen yok olmuş ve Dünya üzerinde daimi yerleri olmamış. Orta Dünya'dan ayrılıp dünyanın sınırları içindeki toprakların en batıda olanına, Aman Diyarı'na gitmişler; Aman'ın batı kıyıları Arda Krallığı'nı çevreleyen ve Elflerin Ekkaia dediği Dış Deniz'e bakıyormuş. O denizin ne kadar geniş olduğunu sadece Valar bilir ve onun ötesinde de Karanlık'ın Duvarları vardır. Aman'ın doğu kıyılarıysa Belegaer'in, Batı'nın Büyük Denizi'nin en uc noktasıymış; Melkor, Orta Dünya'da olduğu ve henüz onu yenemedikleri için Valar evlerini güçlendirmek amacıyla denizin kıyılarının üstünde Pelori'yi, Aman Dağları'nı, dünyadaki en yüksek dağları yükseltmişler. Ve Pelori'nin üzerinde yüce bir zirve varmış, Manwe tahtını onun doruğuna yerleştirmiş. Elflerin o kutsal dağa verdikleri isim Taniquetil'dir veya Ebedi Beyazlık, Oilosse ya da Yıldızlarla Taçlanmış, Elerrına ve bunun yanında daha birçok isim; ama Sindar, gelecekte oluşturmaları dillerinde, ondan Amon Uilos diye bahseder. Manwe ve Varda, Taniquetil'in zirvesindeki salonlarından Dünya'nın üzerine, en uzak Doğu'ya bile bakabiliyorlarmış.

Valar, Pelori'nin duvarları ardındaki, Valinor diye isimlendirilen bolgeyi toprakları ilan etmişler; evleri, bahçeleri ve kuleleri oradaymış. Bu korunan diyarda Valar, ısığı ve mahvolmaktan kurtardıkları en iyi şeyleri bir araya getirmişler; daha iyi ve yepyeni bir sürü şey yapmışlar; Valinor, Arda Baharı'ndaki Orta Dünya'dan bile daha güzel olmuş, Olumsuzlar orada yaşadıkları için kutsanmış, orada ne solan olmuş ne kuruyan, ne o ülkedeki bir çiçek ya da yaprak lekelenmiş ne de tek bir canlıda bir curume veya hastalık görülmüş; çünkü taşlar ve sular kutsanmıştı.

Sonra Valinor tamamen yapıldığında ve Valar'ın konakları kurulduğunda, dağların ardındaki

duzluğun ortasına şehirlerini, birçok

46

canlı olan Valmar'ı kurmuşlar. Batı kapısının onunde adına CoroUaire de denilen Ezellohar adında yeşil bir tepelik varmış; ve Yavanna orayı kutsamış, yeşil otlarına uzun süre oturup dünyada yetişen şeylere dair bütün düşüncelerinin yer aldığı güçlü bir şarkı söylemiş. Nienna sessizlik içinde düşünmüş ve gozyaşlarıyla tepeliği sulamış. Vala'lar Ya-vanna'nın şarkısını dinlemek için toplanmış, Valmar'ın altın kapılarının yakınındaki Hukum Cemberi'nde, Mahanaxar, divan tahtlarında sessizce oturmuşlar; Kementari Yavanna onların huzurunda şarkı söylerken seyretilmişler.

Ve onlar seyrederken tepeliğin üzerinden iki narin filiz fıskırmış; ve o anda tüm dünyayı sessizlik burumuş, Yavanna'nın şarkısı dışında hiçbir ses yokmuş. Onun şarkısıyla büyüyen fidanlar uzayıp güzelleşmiş ve çiçek vermeye başlamış; böylece Valinor'un İki

Ağacı dünyaya uyanmış. Yavanna'nın yarattıkları arasında en çok onlar unlenmiş ve kaderleri Eski Gunler'in tüm hikayelerinde yazılmış.

Bir tanesi koyu yeşil yapraklarının altında gümüş gibi parıldarmış, sayısız çiçeklerinin her birinden gümüş ısıklı bir ciy durmaksızın düşer ve altındaki toprak kıpırdayan yapraklarının gölgeleriyle beneklen-İrmis. Diğerleri yeni açmış bir kayın ağacı gibi acık yeşil yapraklar doğumyormuş; uçları parıldayan altından. Çiçekler dallarında sarı alev kumeleri gibi sallanır, her biri kıpkırmızı boynuz biçimine dönüşüp toprağa altın yağmurlar akıtmış, ağacın çiçeklerinden büyük bir ısı ve pir ısı yaydırmış. İlk Valinor'da Telperion denilmiş, Silpion veya Ninquelote ya da birçok isim daha; diğeriyse Laurelin'miş, Malinalda veya Culurien ya da sarkıda söylenen başka birçok isim. Yedi vakit içinde her bir ağacın ihtisamı en üst düzeye ulaşmış ar-dından yeniden tamamen soluyormuş; ve her biri diğerinin parlamayı bırakmasından bir vakit önce yeniden uyanırmış.

Oyle ki Valinor'da her gün iki kez yumuşak ısıklarla dolu oyle soylu bir vakit oluyormuş ki her iki

ağacın altın ve gümüş ısınları birbirlerine karışıyor ve onların ardında kalan ağaçlar belirsizlesiyormuş. Telperion ağaçların yaşlı

47

olanıymış ve endamının zirvesine ilk ulaşmış ilk çiçeklenen olurmuş; ve gümüşü bir safağın beyaz ısıltısı gibi parladığı ilk vakte, daha önce geçen vakitlerin sayısını önemsemeden Acılıs Vakti demiş Valar ve ondan yola çıkarak Valinor'daki hakimiyet çağlarını hesaplamışlar. Böylece İlk Gün'ün ve ondan sonraki tüm neseli günlerin altıncı vaktinde, Valinor'un Kararısı'na dek Telperion çiçeklenme zamanını bitiriyormuş; on ikinci vakitte de Laurelin çiçeklenmesini. Valar'ın Aman'daki günleri on iki vakitten oluşuyor ve Laurelin'in solup Telpe- rion'un yeniden parlarken ısıklarının ikinci kez birbirlerine karışmalarıyla son bulurmuş. Ama ağaçlardan damlayan ısı havaya karışmadan veya toprağın altına gömülmeden önce uzun süre kalırmış; ve Varda, Telperion'un ciyleriyle Laurelin'den akan yağmuru, tüm Valar ülkesinin su ve ısı kaynakları olan, parıldayan göllere benzeyen büyük sarnıçlarda biriktiriyormuş. İşte böylece başlamış Valinor'un Mutluluk Günleri ve yine böylece başlamış Zaman'ın Sayımı. Ama çağlar, İlkdoğanlar'ın gelisi için Iluvatar'ın saptadığı zamana yaklaştıkça, Orta Dünya, Varda'nın unutulmuş çağlarda yaptığı Ea'daki emeklerinden kalma yıldızların altında bir alacakaranlığa burunmuştu. Ve Melkor bu karanlığa yerleşmiş, ama yine de sık sık kudretin ve korkunun binbir şekline burunup etrafta gezinmiş, soğuşu ve atesi dağların tepelerinden diplerindeki derin kulhanlara savurmıştu; ve o günlerde acımasız, şiddetli ya da olumsuz olan ne varsa isinin basındaymış.

Valinor'un güzelliği ve mutluluğu yuzünden Valar, dağların otesine, Orta Dünya'ya çok ender olarak geçmiş, ama Pelori'nin otesindeki toprağa sevgi ve ilgilerini vermişler. Ve Kutlu Diyar'ın ortasında Aule'nin konakları varmış, orada uzun süre emek vermiş. O ülkedeki her şeyin yaratılmasında en büyük rol onunmuş, orada acık ya da gizli bir sürü güzel ve biçimli şey üstünde çalışmış. Ondaki kaynaklanır Dun-ya'nın ve içirdiği her şeyin bilgisi ve ilmi: bu bilgi olanı oluşturanın değil sadece olanın ne olduğunun anlayışının arayışındadır ya da bu-48 nin zanaatkarların ilminin: dokumacının, ağaç isleyicisinin, metal isti terinin; ya da çiftçinin, ama tüm bu şeylerde, yetisen, buyuyen ve dayanan şeylerde Aule'nin esi Kementari Yavanna'nın payını görmek gerekir. Aule'dir iste o, adına Noldor'un Arkadaşı denilen, çünkü onlar sonraki günlerde ondan çok şey öğrendiler ve onlar, Elfler arasında m becerikli olanlardır; kendi yöntemleriyle Iluvatar'ın onlara

bahset-ı iği ihsanlara gore, onun öğretisine hem sozlu ve yazılı olarak hem de nakıs, desen ve oyma sekillerinde keyif verici cok sey eklediler. Değerli tasları yapmayı ilk becerenler de gene Noldor'du; ve bu tasların en guzelleri Silmaril'lerdir, ki artık kayıplar. Ama Valar'ın en yucesi ve en kutsalı olan Sulimo Manwe, Dıs l'opraklar'ı dusuncelerinde terk etmeden Aman sınırları icinde yasıyordu. Cunku tahtı deniz kıyısında yükselen Taniequetil'in, dünyadaki dağların en yukseğinin, zirvesine hasmetli bir bicimde kurulmus-ııı. Sahin ve kartal suretine burunmus ruhlar onun salonlarından iceri ve disarı durmaksızın ucarlardı; ve onların gozleri denizlerin diplerini ı'orebilir, dünyanın altında saklı buyuk mağaraları delip gecerdi, boylece Arda'da olup biten her seyden onu haberdar ederlerdi; ne var ki bazı seyler hem Manwe'nin hem de hizmetkarlarının gozlerinden İlikli kalırdı, cunku Melkor'un karanlık dusunceleriyle oturduğu yerde nufuz edilemeyecek golgeler vardı. Manwe, ne kendi onurunu dusunur ne onun gucunu kiskanır, sadece herkesi barısa yoneltirdi. Elfler arasında en cok Vanyar'ı severdi ve onlar, ondan sarkıyı ve siiri öğrendiler; cunku siir Manwe'nin sevinciydi, sozcuklerin sarkısı da muziği. Giysisi mavidir ve mavi gozlerinin alevidir; Noldor'un ona yaptığı saltanat asası safirdendi; ve o Iluvatar'ın vekili ve Valar'ın, Elflerin, İnsanların Dunyası'nın Kralı olarak atanmıstı; ve Melkor'un kotuluğune karsı bas savunmacı olarak. Manwe'nin yanında, guzeller guzeli Varda yasardı, Sindar dilinde adına Elbereth denilen Valar Kralicesi, yıldızların yaratıcısı ve onlarla beraber kutsanmış ruhların yuce ev sahibesi.

49

Ama Ulmo yalnızdı; ne Valinor'da yasar ne de buyuk bir divan ge rekmedikce oraya giderdi;

Arda'nın baslangıcından beri Dıs Okyanus't yasadı ve hala orada yasar. Oradan tum suların akısını, gелgitleri, gok yuzunun altındaki butun ulkelerdeki nehirlerin yonunu ve kaynakları yeniden doldurulusunu, tum ciylerin ve yağmurun damla damla akısını yoneltirdi. Derinliklerde dusuncelerini buyuk ve korkutucu bir muziğ sokar; ve o muziğın yankısı dünyanın tum damarlarından huzun ve se vıncle akardı; cunku guneste tasan pınar neseli olsa da kaynaklan, Dunya kurulurken dibi belirlenmemis huzun kuyularındadır. Teleri halkı Ulmo'dan cok sey öğrenmisti, bu yuzden muzikleri hem huzunludur hem de buyulu. Ulmo'nun duyanın bir daha unutamayacağı borularını yapan Salmar; İc Denizler'in dalga ve hareketlerini ve bunun yanında baska bir suru ruhun yonetimini verdiği Osse ile Uinen, onunla birlikte Arda'ya gelmislerdi. Boylece Ulmo'nun sahip olduğu kudret sayesinde Melkor'un karanlığının altında bile, bircok gizli cevher sayesinde ha^ sessiz akısına devam etti ve Dunya olmedi; Ulmo'nun kulakları, o k ranlıkta kaybolanlara ya da Valar'ın ısığından uzaklasanlara bile dai acıktı; ve bir kez bile Orta Dunya'yı yuzustu bırakmadı, yıkım ya değısim yuzunden ne olduysa, bir an bile onları dusunmeyi bir yana b rakmadı ve gunler sona erene kadar da bırakmayacak. Ve Yavanna da, karanlık zamanında Dıs Topraklar'ı tamamen yuzustu bırakmaya istekli değildi; cunku yetisen her sey onun sevgilisİy ve Orta Dunya'da basladığı ama Melkor'un bozduğu isleri icin yas tu tu. Bu yuzden zaman zaman Aule'nin evini, Valinor'un cicekli cayırlarını

terk eder, Melkor'un actığı yaraları iyilestirirdi; ve donunce de daima Valar'ı, İlkdoğanlar gelmeden once onun kotu hukmuyle.kesinlik yapılması gereken savasa sevkederdi. Ve hayvanları evcillestİren Oro aydınlanmamis ormanların karanlıklarında at surerdi; mızrağı ve

yayıyla, guclu bir avcı olarak olumune Melkor'un krallığındaki canavarlar ve kotu yaratıkların

pesine duser, beyaz atı Nahar golgeler icinde gumus gibi parlardı. Sonra uyuyan toprak onun

altın toynaklarının dar

50

liyle titrer, Orome de dunyanın alacakaranlığında Arda'nın duzlukleri üzerinde yuce borusu Valaroma'yı otturur ve dağların yankılandığı, komiliğim golgeleri kacısır, Utumno'daki Melkor gelecek ofkeyi kalbinde hissederek urkerdi. Ama Orome gecer gecmez Melkor'un hizmetkarları yeniden toplanır; toprak, golgelerle ve hilelerle dolardı. Gunlerin baslamasına, Dunya'nın, Iluvatar'm Cocukları'nın tanıdığı hale gelisinden onceki durumuna ve hukumdarlarına dair soylenebilir ek her sey artık soylendi. Cunku Elfler ve İnsanlar, Iluvatar'ın Cocukları'dır; ve hicbir Ainur, Cocukları'n Muzik'te olustuğu temayı ı.mı olarak anlayamadığı icin, onların eylemlerine bir sey katmaya ce-siiret edemedi. İste bu yuzden Valar, bu soylar icin efendiden cok, bir nir ata ve reis olmustur; Ainur, Elfler ve İnsanlarla olan iliskilerinde, yol gostermedikleri zamanlarda, onları zorlamaya calıstıklarında, ni-yctleri ne kadar iyi olursa olsun sonucun iyi olusu cok enderdir. Hatta Ainu'ların çoğu gercekte Elflerle iliski kurlarlardı, cunku Iluvatar guc ve endamları ne kadar daha zayıf olsa da onların doğalarını Ainur'a benzetmis; İnsanlara ise tuhaf ihsanlar bahsetmistir.

Cunku denir ki, Valar'ın ayrılısından sonra sessizlik olmus ve bir sure Iluvatar tek basına dusunerek oturmus. Sonra konusmus ve demis ki: "İste Quendi ve Atani'nin konağı olacak olan Dunya'yı seviyorum! Ama Quendi tum dunya yaratıklarının en guzelleri olacak, onu kavrayacak ve guzelliği tum cocuklarımdan daha fazla ortaya cıkaracaklar; ve bu dunyada daha buyuk bir mutluluğa sahip olacaklar. Ama Atani'ye yeni bir ihsan bahsedeceğim". Boylece İnsan yureklerinin dunyanın otesini arzulamasını ve dunya huzur bulamamasını, ama dunyanın tum gucleri ve fırsatları arasında, diğer her seyin yazgısı nl.ın Ainur'un Muziği'nin otesinde, hayatlarına bicim verecek bir erdeme sahip olmalarını; her seyin bicimde ve harekette tamamlanmış nıhrak onların elinden cıkmasını, dunyanın da en sonuncu ve en miniciğine kadar tamamlanmasını buyurdu.

51

Ama Iluvatar, İnsanların dunya guclerinin kargasasının ortasında sık sık yoldan cıkacağını, yeteneklerini uyum icinde kullanmayacağını biliyordu; ve dedi ki: "Onlar da zaman icinde yaptıkları her seyin, sonunda sadece benim eserimin gorkemini arttıracığını goreceklerdir. Ne var ki Elfler, İnsanların sık sık Iluvatar'ın dusuncelerinin çoğunu bilen Manwe"yi kedere boğduğuna inanır; cunku Eİflere oyle gorunur ki, Ainur icinde en cok İnsanlar, Melkor'u andırır, o her ne kadar onlardan, hatta ona hizmet edenlerinden bile korkup nefret etmis olsa bile. İste onlara bahsedilen bu ozgurluk armağanıyla İnsanoğulları, dun yada sadece kısa bir sure yasar, ona bağımlı değildir ve kısa sure icind dunyadan ayrılıp Elflerin bilmediği bir yere giderler. Oysa Elfler gunle rin sonuna kadar orada kalacaklardır, iste bu yuzden onların Arda'ya v tum dunyaya duydukları sevgi daha saf, daha dokunaklı ve yıllar gectikce de daha huzunludur. Cunku Elfler, dunya olene dek, katledilmedikce ya da keder icinde harcanmadıkca (gorunuste bu olumlerin ikisine de maruz kalırlar) olmezler; on bin yuzyıl onları yormaz, ne de uzun yasad guclerini azaltır; ve olurken zaman icinde geri donebilecekleri! Mandos'un Valinor'daki salonlarında toplanırlar. Oysa İnsanlar gercekten olur ve Arda'yı terk eder; iste bu yuzden onlara Misafirler ya da Yabancılar denir. Olum onların yazgısı, Iluvatar'ın

ihsanıdır ki Zaman yıprandıkça Gucler bile buna gıpta eder. Ama Melkor onun uzerine golgesini yaydı ve onu karanlıkla lanetledi, iyilikten kotuluk, umuttan korku yarattı. Ama Valar'ın yaslıları, Valinor'daki Eiflere İnsanların Ainur'un İkinci Muziğrne katılacağını soylemistir; oysa Iluvatar, Dunya sona erdikten sonra Elfler icin ne amacladığı aciklamadı ve Melkor da bunu kesfedemedi.

52

İKİNCİ BOLUM

AuLe ve YAVANNA'YA DAİR

Denir ki, Aule, Cocuklar'ın gelmesini, bilgilerini ve becerisini öğretebileceği birilerine sahip olmayı oylesine siddetli arzulamis ki Iluvatar'ın tasarılarının tamamlanmasını beklerken sabırsızlığa dusmus, iste bu yuzden Cuceler, Orta Dunya'nın karanlığında Aule tarafından yaratılmış Aule, Cuceleri hala oldukları bicimde yaratmış cunku gelerek olan Cocuklar'ın bicimleri aklında belirgin değilmiş ve Melkor'un kudreti hala Dunya'nın uzerindeymis; bunun icin onların guclu ve boyun eğmez olmalarını dilemiş. Ama yaptığı bu sey yuzunden diğer Vala'lar tarafından suçlanmaktan korktuğu icin gizlice uğrasmış: ve ilk olarak Orta Dunya'da dağların altında bir konakta Cucelerin Yedi Babaları'nı yaratmış.

Ne var ki daha isini tamamladığı anda Iluvatar'ın yapılanlardan haberi varmış ve Aule memnunmus, onlar icin tasarladığı dili kullanarak Cuceleri eğitmeye başlamış ve Iluvatar onunla konusmuş; Aule onun sesini duymuş ve susmuş. Iluvatar'ın sesi ona demis ki: "Neden yaptın bunu? Neden gucunun ve yetkinin otesinde olduğunu bildiğin bir seye kalkıstın? Sana bahsettiğim ihsan sadece kendi varlığın icindir, daha fazla değil; bu yuzden senin elinden ve aklından olusan yaratıklar sadece o varlık sayesinde yasayabilir, sadece sen onları hareket ntirmeyi dusunduğunde hareket edebilirler, dusuncelerin baska yerdeyse bos bos dururlar. Arzun bu mudur?"

Sonra Aule yanıt vermiş: "Ben boyle bir egemenlik arzulamadım. Benden baska seyler olmasını arzuladım, onları sevmeyi ve eğitmeyi, ki var olusuna sebep olduğun Ea'nın guzellliğini onlar da kavrasın. Cunku hana gore, Arda'da onun icinde olduğuna sevinebilecek bircok sey icin yer var, ama onun buyuk bolumu hala bos ve sessiz. Sabırsızlığım beni 53 yanlısa surukledi. Ne var ki, bir seyler yaratmak, senin tarafından yaratıldığımdan beri kalbimdedir; ve babasının yaptıklarından etkilenip kendine bunlardan bir oyun yaratan anlayısı kıt bir cocuk, bunu babasını taklit etmek icin değil, sadece babasının oğlu olduğu icin yapabilir. Ama simdi sen bana sonsuza dek kızgın olmayasın diye ne yapmalıyım? Bir cocuk olarak babasına, sana, bu seyleri sunuyorum, senin yarattığın ellerin eserini. Onlarla ne istersen onu yap. Ama benim haddimi bilmeyerek yarattıklarını yok etmem gerekmez mi?" Sonra Aule, Cucelere,vurmak icin eline koca bir cekic aldı; ve ağladı. Iluvatar, alcakgonulluluğu yuzunden Aule'ye ve arzusuna merha met duydu; ve Cuceler cekikten geri cekildiler, korktular, baslarını one eğip aman dilediler. Ve Iluvatar'ın sesi Aule'ye dedi ki: "Daha sen soylerken kabul ettim sunduklarını. Gormuyor musun, bu seylerin artık kendilerine ait hayatları var ve kendi sesleriyle konusuyorlar? Yoksa senin darbenden ya da iradenden gelecek herhangi bir emirden urk-mezlerdi." Sonra Aule cekicini aşağı indirdi, mutluydu; "Eru eserimi kutsasın ve duzeltsin!" diyerek Iluvatar'a tesekkurlerini sundu.

Iluvatar yeniden konustu ve dedi ki: "Nasıl Dunya'nın baslangıcına; da Ainur'un dusuncelerine varlık verdiysem, simdi de senin arzunu oyle? ele aldım ve ona orada bir yer verdim; ama baska hicbir sekilde senin ellerinle yarattıklarını duzeltecek değilim, nasıl yarattıysan, oyle kalacaklar. Ama suna izin verecek değilim: yani bunların benim

tasarladığım İlkdoğanlar'dan önce gelmesine ya da sabırsızlığının odullendirilmesine. Simdi tasların altında karanlıkta uyuyacak ve İlkdoğanlar Dun-' ya'ya uyanmadan önce acığa çıkmayacaklar; o zamana dek, onlar ve sen bekleyeceksiniz, uzun görünse de. Ama vakit geldiğinde onları uyandıracığım ve onlar senin çocukların gibi olacak; seninkilerle benimkiler, kabul ettiklerim ve sectiklerim arasında sık sık cekismeler doğacak."

Sonra Aule, Cucelerin Yedi Babaları'nı alıp uzun süre kalacakları; onlara ayrılmış yerlerde dinlenmeye yatırdı; Valinor'a donup uzayıp giden yıllar boyunca bekledi.

54

Melkor'un gücünün hukum sürdüğü günlerde yaratıldıkları için Aule, Cuceleri dayanıklı olmalarını sağlayarak güçlü yaratmıştı. Bu yüzden taş kadar serttirler, inatçıdır, hemen arkadaş ve düşman olurlar, zor işlere, açlığa ve beden acılarına konuşan tüm diğer halkları -ı lan daha çok dayanırlar; uzun yaşarlar, insan olmasının çok ötesinde, .una sonsuza dek değil. Çok uzun zamanlar önce, Orta Dünya'daki Elf'ler arasında, Cucelerin Olurken yaratıldıkları toprağa ve tasa donuseceklerine inanılırdı; ama Cucelerin inancı bu değildir. Çünkü Mahal dedikleri Yapıcı Aule'nin onlarla ilgilendiğini, Mandos'ta kendileri için ayrılmış salonlarda bir araya getirdiğini; ve onun eski Babaları'na, Son geldiğinde Iluvatar'ın onları kutsayıp Çocuklar'ın arasında bir yer vereceğini açıklamış olduğunu söylerler. Zaman İçinde Aule'ye hizmet etmek ve Son Savaş'ın ardından Arda'nın yeniden yaratılmasında ona yardım etmekte rol oynayacaklardır. Ve yine derler ki, Cucelerin Yedi babaları kendi soydaşları arasında yaşamak, bir kez daha kadim isimlerine layık olmak için geri doneceklerdir; ki aradan geçen onca çağa rağmen, aralarında en çok tanınanı, Khazad-dum'daki konaklarında oturan ve Elf'lere en çok dostluk gösteren bu soyun babası Durin'dir.

Aule Cuceleri yaratmak için emek verirken, eserini diğer Vala'lardan saklı tutmıştı; ama sonunda düşüncelerini Yavanna'ya acı olan biten her şeyi anlattı. Sonra Yavanna dedi ki: "Eru merhametlidir. Simdi görüyorum, kalbine nese dolmuş, dolsun; çünkü sen yalnızca bağışlanma değil cömertlik de kazandın. Ama başarıya ulaşana dek bu düşüncüyü benden sakladığın için; senin çocukların benim sevgimden doğan şeylere çok az ilgi duyacaklar. Babaları gibi, önce kendi elleriyle yarattıkları şeyleri sevecekler. Dünyayı kazıp duracak, dünyada yetisen ve yaşayan şeylere aldırıs etmeyecekler. Birçok ağacın onların aamasız demirinin darbelerini hissedecek."

Ama Aule yanıtladı: "Bu Iluvatar'ın Çocukları için de geçerli; çünkü onlar da beslenecek ve

kuracaklar. Senin krallığının varlıkları

55

kendi iclerinde değer taşımalarına, Çocuklar gelmesi de taşıyacak olmalarına rağmen, Eru onlara hukmetme verecek ve onlar da Arda'da buldukları her şeyi kullanacaklar; her ne kadar, Eru'nun niyeti sayesinde, saygısız veya minnetsiz olmasalar da." "Melkor onların kalbini karartmadığı sürece değil," dedi Yavanna. Ve tatmin olmamıştı, gelecek günlerde Orta Dünya üzerinde yapılabileceklerle dair korku duyarak kalbi kederle doldu. Bu yüzden Manwe'nin huzuruna çıktı, Aule'nin düşüncelerini ifsa etmeden dedi ki "Arda Kralı, doğru mudur, Aule'nin bana dediği gibi, Çocuklar'ın geldiklerinde benim emeğimle yaratılmış her şeyin üzerinde hukuklarının olacağı ve böylece diledikleri gibi davranacakları?" "Doğrudur," dedi Manwe. "Ama neden soruyorsun ki, senin Aule'nin öğretilerine ihtiyacın yoktur?"

Sonra Yavanna sessiz kalıp kendi dusuncelerine gomuldu. Ve yanıtladı: "Cunku gelecek gunleri dusunmekten kalbim heyecanla dolu. Yarattığım her seyi seviyorum. Melkor'un bu kadar coğunu mahvetmis olması yeterli değil mi? Tasarladığım hicbir sey baskalarının hukmunden kurtulamayacak mı?"

"Eğer isteğin olacak olsaydı neyi korumak isterdin?" dedi Manwe. "Butun krallığında senin icin en sevgili olan sey nedir?"

"Hepsinin kendi değeri vardır ve her biri diğerlerinin değerini çoğaltır. Kelvar kaçıp kendilerini koruyabilirler, ama olvar bunu yapamaz. Ve onların arasında en cok sevdiklerim ağaclardır. Yetismeleri uzun surer, yere yıkılmalarıysa cabuk; gecenlere dallarındaki meyveleri sunmadıkları zaman onlar icin yas tutan pek azdır. Dusuncelerimde boyle goruyorum. Kokleri olan her sey adına ağaclar konussa ve onlara yanlış davrananları cezalandırsa!" "Garip bir dusunce bu," dedi Manwe.

"Yine de Sarkı'da vardı," dedi Yavanna. "Cunku sen goklerde Ulmo ile bulutları yaratıp yağmurları yağdırırken, ben onları alabilmek icin ulu ağaçların dallarını yükselttim ve ruzgarla

yağmurun arasında,

56

onların bir bolumu Iluvatar'a sarkılar soyledi."

Sonra Manwe sessizce oturdu, Yavanna'nın kalbine yerlestirdiği dusunce buyuyup gelisti ve Iluvatar tarafından seyredildi. Sonra Manwe'ye, Sarkı bir kez daha ona doğru yükseliyormus gibi geldi, daha once duyduğu halde aldırıs etmediği birçok seye simdi kulak verdi. Ve sonunda Goruntu yeniden basladı ama simdi kendisi de icinde olduğu icin uzaklarda değildi, her seyin Iluvatar'ın ellerinde yükseldiğini goruyordu; sonra el goruntuya katıldı ve o ana dek Ainur'un yureklerinde olup ondan saklanmış bir suru mucize ortaya çıktı.

Sonra Manwe uyandı ve Ezollohar'ın üzerindeki Yavanna'nın yanına indi, İki Ağac'ın altında yanına oturdu. Ve Manwe dedi ki: "Ey Kementari, Eru konusup dedi ki: 'Valar Sarkı'nın tamamını duymadığımı mı dusunuyor, hatta en kucuk sestten cikan en kucuk tınıyı bile mi? Durun hele! Cocuklar uyandığı zaman, iste o zaman Yavanna'nın dusuncesi de uyanacak ve uzaklardan ruhları çağırarak, onlar da kelvar ve olvar arasına gidecek, bir bolumu oraya yerlesecektir, onlara saygı gosterilecek ve haklı ofkelerinden ise korku duyulacaktır. Bir sure icin: İlkdoğanlar onların kudreti altında olduğu ve İkincidoğanlar genc olduğu surece.' Ama Kementari, simdi hatırlamıyor musun, dusuncen hep yalnız basına sakımadır? Senin dusuncen ve benimkisi karsılaşmadı mı, oyle ki biz kanatlarında aynı ruzgarla bulutların üzerinde suzulen koca kuslar gibi değil miydik? İşte bu da Iluvatar'ın onem verdikleri arasında olacaktır ve Cocuklar uyanmadan once Batı'nın Efen-dileri'nin Kartalları ruzgar gibi kanatlarla one çıkacaklardır." Boylece Yavanna mutlu oldu, ayağa kalkıp kollarını goklere uzatarak dedi ki: "Kementari'nin ağaçları yucelere uzanacak, oyle ki Kral'ın Kartalları evini oralarda kursun!" Sonra Manwe de ayağa kalktı, görünuse gore oyle bir yuksekliğe ermisti ki sesi Yavanna'ya ruzgarların arasından iniyor gibi geldi.

"Hayır," dedi, "sadece Aule'nin ağaçları yeterince uzun olacaktır. Kartallar dağlara yerlesecek ve bize seslenenlerin seslerini duyacak.

57

Ama ormanlarda Ağaçların Cobanları yuruyecektir."

Sonra Manwe ve Yavanna ayrıldılar; Yavanna, Aule'nin yanına dondu; Aule demirci dükkanında eritilmiş metali bir kalıba dokuyordu. "Eru comerttir" dedi Yavanna. "Simdi

cocuklarının sakınmalarını sağla. Cunku ormanlarda Oyle bir kudret yuruyecek ki onda uyandıracakları ofkenin gunahı kendi boyunlarına olacaktır.”

“Yine de oduna ihtiyac duyacaklar,” dedi Aule ve demir isleriyle uğrasmaya devam etti.
58

UCUNCU BOLUM

ELfLeRİN Gelisine

ve Melkor’un Esaretine Dair

Valar, uzun çağlar boyunca Aman Dağları’nın otesinde, Ağaçlar’ın ısığında mutluluk içinde yasadı ama Orta Dünya’nın tumu yıldızların altında alacakaranlıkta kalmıstı. Lambalar parlarken oralarda baslayan gelisme simdi durdurulmustu, cunku her yer yeniden kararmıstı. Ama yasayan en eski seyler yetismisti: denizlerde buyuk yabani otlar ve toprakta koca ağaçların golgesi; ve karanlığa burunmus tepelerin vadilerinde, eski ve guclu karanlık yaratıklar vardı. Yavanna ve Oro-me’nin dışında Valar, o topraklara ve ormanlara cok ender olarak gelirdi;

Yavanna orada golgelerin içinde gezinirdi, kederliydi, cunku Arda Baharı’nın buyuyup gelismesinin Onune gecilmisti. Yavanna, yıpranmasınlar ve aslında simdi “olması gereken uyanis zamanlarını beklesinler diye, Bahar’da doğan pek cok seyi uykuya yatırmıstı. Ama kuzeyde Melkor gucunu insa etti; ve uyumadı, izledi, calıstı; yoldan cıkardığı kotu seyler civarda gezindi, karanlık ve uyuklayan ormanlara canavarlar ve korkutucu suretler dadandı. Utumno’da etrafına iblislerini, eski ihtisamlı gunlerinde ona bağlanan ve curumeye basladığı gunlerde ona en cok benzemeye baslayan ruhları topladı: kalpleri atestendi, ama karanlık içinde gizleniyorlardı ve etraflarına dehset sacarlardı; alev kırbacları vardı. Zaman içinde Orta Dünya’da Balroglar diye isimlendireceklerdi. Ve o karanlık zamanda Melkor cesitli sekil ve turde dunyayı uzun sure uğrastıran bircok canavar yetistirdi; ve toprakları artık Orta Dünya’nın otesine, guneye doğru yayıldı. Melkor, Aman’dan gelebilecek herhangi bir saldırıya karsı koyabilmek icin denizin kuzeybatı

kıyılarından cok uzakta olmayan bir kale ve silah deposu yaptı. Bu kale Melkor’un yardımcısı

Sauron tarafından

59

yonetildi; ve Angband diye isimlendirildi.

Yavanna ve Orome’nin Dıs Topraklar’dan getirdikleri haberler onlara sıkıntı verdiği icin Valar’ın divan topladı; ve Yavanna Valar’ın huzurunda sunları soyleyerek konustu: “Ey Arda’nın kudretlileri; Iluvatar’ın Goruntu’su kısa surdu ve hemen elimizden alındı; belki de bu yuzden sınırlı gunleri sayarak kararlştirılmıs zamanı tahmin edemeyiz. Yine de suna emin olun: zaman yaklaşıyor, bu çağ içinde umudumuz aciğa cıkarılacak ve Cocuklar uyanacaktır. Oyleyse, onların yerleseceği toprakları ıssızlığa ve kotuluğun icine mi terk etmeliyiz? Biz ısığa sahipken onlar karanlık içinde mi dolassınlar? Manwe, Taniquetil’in uzerinde otururken, onlar Melkor’a mı efendi desin?”

Ve Tulkas bağırđı: “Yoo! Bırakın tez zamanda savasalım! Gereğinden uzun sure kavgadan uzak dinlenmedik mi, artık gucumuz yerine gelmedi mi? Bizimle tek basına sonsuza kadar mucadele edebilir mi?”

Ama Manvve’nin emriyle Mandos konustu ve dedi ki: “Iluvatar’ın Cocukları aslında bu çağda gelmeli ama henuz gelmediler. Dahası İlkdoğanlar’ın karanlıkta gelmesi ve ilk once yıldızlara bakması kaderleridir. Buyuk ısık onların zayıflığı olacak. İhtiyac duyduklarında daima Varda’ya seslenecekler.”

Sonra Varda divanda one çıkıp Taniquetil'in tepesinden uzaklara baktı; sayısız yıldızın altında Orta Dunyanın belirsiz ve uzak karanlığını izledi. Sonra gorkemli bir ise giristi, Arda'ya gelislerinden beri Valar'ın yaptıklarının en onemlisine. İlkdoğanlar'ın gelisini dusunerek Telperion'un sarniclarından gumus ciyleri alıp onlarla yeni ve daha parlak yıldızlar yaptı; iste bu yuzden, zamanın derinliklerinden ve Ea'daki emeği yuzunden adına Aydınlatıcı, Tintalle, daha sonra da Elf-ler tarafından Yıldızların Kralicesi, Elentari dendi. Carnil ve Luinil'i, Nenar ve Lumbar'ı, Alcarinque ve Elemmire'yi yarattı; kadim yıldızların çoğunu bir araya toplayıp Arda'nın goklerine burclar olarak yerlestirdi: Wilwarin, Telumendil, Soronume ve Anarrıma; ve parlayan 60 cemberiyle gunlerin sonunda olacak Son Savas'ı onceden haber verecek olan Menelmacar'ı. Ve kuzeyde Melkor'a meydan okumak uzere yucelerde salınsınlar diye yedi guclu yıldızlı tacı yerlestirdi, Valacir-ca'yı, Valar Orağı ve onun kaderin isaretini.

Denir ki, Varda isini sona erdirirken ki uzun surmustu, Menelma-car goklere ilk yukseldiğinde ve Helluin'ın mavi atesi dunyanın sınırları üzerindeki sislerin icinde ilk kez titrestiğinde, iste o anda, Dunya'nın Cocukları, Iluvatar'ın İlkdoğanlar'ı uyanmış. Yıldızlarla aydınlanan Cuivienen golunun, Uyanis Suyu'nun yanında Iluvatar'ın uykusundan uyandılar; ve henüz Cuivienen'in yanında sessizce yasarlarken gozleri her seyden Once gokteki yıldızları gordu. Bu yuzden yıldız ışığını daima sevdiler ve Elentari Varda'yı tum Valar'ın ustunde saydılar. Dunyanın değisiminde toprakların ve denizlerin sekileri dağılıp yeniden yaratıldı; nehirler aynı yataktan akmadı, dağlar aynı yerde yuk-selmedi; ve artık Cuivienen'e donus olmayacaktı. Ama Elfler arasında onun Orta Dunya'nın doğusunun uzaklarında, kuzeye doğru uzandığı ve ic deniz Helcar'da bir koy olduğu ve bu denizin daha onceki zamanlarda, Melkor yıkmadan once Uluin'in dağının bulunduğu yerde olduğu soylenir. Doğudaki yuksekliklerden oralara cok su akıyordu ve Elfle-rin duyduğu ilk ses, akan suyun, taşın üzerine carpan suyun sesi idi. Uzun sure yıldızların altındaki suyun kıyısında, ilk yurtlarında yasayıp merak icinde Dunya üzerinde gezindiler; ve bir dil yaratmaya, algıladıkları her seyi adlandırmaya basladılar. Kendilerine Quendi dediler, seslerle konusanları belirtmek icin; cunku kendilerinin dışında konusan ya da sarkı soyleyen canlı hicbir seyle henüz karsılaşmamışlardı. Ve oyle bir an geldi ki, Orome avlanırken doğuya at suruyordu ve Helcar'ın kıyılarında kuzeye donup Doğu Dağları'nın Orocarni, golgelerinin altından gecti. Sonra aniden Nahar koca bir kisneme koyve-rip durdu. Orome, saskınlık icinde sustu, yıldızların altındaki toprağın sessizliğinde uzaklarda sarkı soyleyen sesler duyuyor gibiydi.

Boylesine uzun suredir beklediklerini Valar, sonunda rastlantıyla 61 bulacaktı. Ve Elfleri izleyen Orome, sanki onlar umulmadık, muhtesem ve ongorulmemis seylermis gibi hayranlıkla doldu; bu Valar icin hep boyle olacaktı. Dunya yokken, her sey Muzik'in icinde dusunulup I uzaklardaki Goruntu'de Once en gorulebilse de, Ea'nın icine gercek-I ten inenler, bircok seyle sank daha once anlatılmamış ya da gosteril- I memis yeni bir sey gibi tanısacaklardır.

Baslangıcta Iluvatar'ın İlk Cocukları, simdikilerden daha guclu ve buyuktu; ama daha guzel değil, cunku her ne kadar genclik gunlerinde Quendi'nin guzellikleri Iluvatar'ın var olmasına sebep olduğu di- I ger her guzelliğın otesindeydi ama Batı'da yasamları boyunca uzuntu ve bilgelikle guzellikleri suslenecekti. Orome, Quendi'yi sevdi, onları kendi dillerinde Yıldızların Halkı anlamına gelen Eldar diye isimlendirdi; ama bu isim daha sonra sadece batıya doğru olan yolda onu izleyenler tarafından kullanılacaktı.

Yine de bircok Quendi, onun gelisiyle dehset icinde kaldılar; bu Melkor'un eseri idi. Cunku bilgiler, daha sonra edinilen bir bilgiye gore, Quendi'nin uyanısını ilk fark edenin

daima tetikte olan Melkor olduğunu ve onun, onları gizlice izlesinler, pusu kurup beklesinler diye golgeler ve kötü ruhlar yolladığını açıklayacaklardı. Böylece, Orome'nin gelisinden birkaç yıl önce, eğer bir Elf yurtlarından tek basına ya da birkaç kişiyle uzaklaşırsa, genelde yok olur ve asla donmezmiş;

Quendiler, onları Avcı'nın yakaladığını, onların da korktuğunu söylerler. Ve gerçekten yankıları Batı'da hala hatırlanan, Elflerin en kadim şarkıları, Cuivienen tepelerinde yuruyen veya birdenbire yıldızların üzerinden geçen golge şekillerden; ve gezinenleri yakalayıp parçalayıp yutmak için izleyen vahşi atı üzerindeki karanlık Suvari'den bahsederler. Melkor, Orome'nin at surusundan fazlasıyla nefret ediyor ve korkuyordu; bu yüzden ya gerçekten hizmetkarlarını karanlık suvari suretinde yolluyor ya da bir gün ülke dışına karşılaşırlarsa Orome'den saklansınlar diye Quendi arasına yalancı fısıltılar yerleştiriyordu. Böylece Nahar kışneyip Orome gerçekten onların arasına geldiğin-62 de, Quendi'nin bir bölümü saklandı, bir bölümü de kaçacaktı. Ama cesareti olup kalanlar, kısa sürede Yuce Suvari'nin karanlıktan sekillenmediğini anladılar; çünkü yüzünde Aman'ın ışığı vardı ve Elflerin soylularının tümü buna kapıldı.

Ama Melkor tarafından tuzağa düşürülen o mutsuzlara dair kesin olarak bilinen çok az şey var. Çünkü canlılar içinde, Utumno'nun derin çukurlarına inen ya da Meikor'un öğütlerinin karanlığını keşfedenler kimlerdir? Yine de Eressea'nın bilgelerinin gerçek saydığı bir şey vardır, Meikor'un eline düşen Elfler; Utumno yıkılmadan önce orada hapsedildi, kötülüğün ağır sanatlarıyla bozulup köleştirildi; ve Melkor işte böyle yetistirdi, Elflerle alay edip onlara imrenen ve zamanla en korkunc düşmanları olan iğrenc Ork ırkını., Orklar yaşayan varlıklardı ve Iluvatar'ın Çocukları gibi çoğaldılar; ve Başlangıç'tan önce Ainulindale'deki ayaklanışının ardından Melkor, ne kendine ait yaşamı ne de yaşama benzerliği olan bir şeyi yaratamadı: böyle der bilgiler. Yüreklarinin derinliklerinde Orklar, kederlerinin tek yaratıcısı olan ve korkuyla hizmet ettikleri Efendi'den nefret ettiler. Belki de Meikor'un en aşağılık ve Iluvatar'a karşı en nefret dolu işi buydu.

Orome, Quendi'nin arasında bir süre oyalandı, ardından hızla at sürerek denizleri ve diyarları asarak Valinor'a dondu, Valmar'a haberi ulaştırdı; Cuivienen'i kedere boğan golgelerden bahsetti. Valar, haberlere sevindi ama sevinçlerinin yanında bir tereddüt içindeydiler; ve uzun bir süre boyunca Quendi'yi Meikor'un golgesinden korumak için alınabilecek en iyi tedbir üzerine tartışılar. Orome hemen Orta Dünya'ya donup Elflerin yanında kaldı. Manwe, uzun süre düşünceler içinde Taniquetil'in üzerinde oturdu ve Iluvatar'dan öğüt diledi. Ardından Valmar'a inip Valar'ı hukum Cemberi'nde toplanmaya çağırdı; Dış Deniz'den Ulmo bile geldi.

Sonra Manwe, Valar'a dedi ki: "Bu yüreğimdeki Iluvatar'ın öğüdüdür: ne pahasına olursa olsun, Arda'nın hakimiyetini yeniden ele geçirip, Quendi'yi Meikor'un golgesinden kurtarmalıyız."

Tulkas mutluy-

63

du; bu mücadelenin sonucunda dünyaya verilecek zararları ongören Au-le ise kederli. Ama Valar hazır anıp Melkor'un kalesine saldırıp olanları sona erdirmek kararıyla Aman'dan çıktı. Melkor, bu savaşın Elfler için yapıldığını, yıkılışının sebebi in onlar olduğunu asla unutmadı. Oysa onların bu işlerde hiçbir rolü yoktu ve kendi günlerinin başlangıcında Batı'nın güçlerinin Kuzey'e sınıra dair bildikleri pek azdır. Melkor, Valar'ın hücumuyla Orta Dünya'nın kuzeybatısında karşılaştı ve o bölgenin tamamı korkunc derecede zarar gördü. Ama Batı'nın ordularının ilk zaferi cabuk gelmişti

ve Melkor'un hizmetkarları, Utumno'ya kactılar. Sonra Valar, Orta Dünya'da donup Cuivienen üzerine bir koruma olusturdu; ve Quendi, Gucler Savası'nın bundan sonrası hakkında Dünya'nın altlarındaki sarsılıp homurdanması, suların hareketlenmesi ve kuzeyden guclu atesler gibi ısıkların fısırması dışında hicbir sey bilmedi. Utumno kusatması uzun ve aci vericiydi; kapılarının onunde, Elflerin soylentiler dışında hicbir sey bilmediği bircok carpisma yapıldı. O surede Orta Dünya'nın bicimi değisti ve onu Aman'dan ayıran Buyuk Deniz genisleyip derinlesti, kıyılarına carpıp guneye doğru buyuk bir korfez yarattı. Kuzeyde, uzaklarda Buyuk Korfez ve Helcaraxe arasında, Orta Dünya ve Aman'ın birbirine yaklastığı I yerde bircok kucuk koy olustu. Onların en onemlisi Balar Koyu'dur; ve kudretli Sirion Nehri kuzeydeki yeni yukseltilen dağlık bolgelerden, Dorthonion ve Hithlum civarındaki dağlardan onun icine doğru aktı. Kuzeyin uzaklarındaki topraklar o gunlerde terk edilmisti; cunku Utumno oradadaydı ve son derece derinlere oyulmustu; derin cukurları ateslerle ve Melkor'un hizmetkarlarının buyuk ordularıyla doluydu. Ama sonunda Utumno'nun kapıları kırıldı, salonları ortaya cıkarıldı ve Melkor en derindeki cukura sığındı. Tulkas Valar'ın sampiyonu olarak One çıkıp onunla guresip yuzustu yere caldı; ve Melkor, Aule'nin yaptığı Angainor adlı zincirle bağlanarak esir edildi; ve dunyaya uzun bir çağ boyunca huzur geldi. Yine de Valar, Angband ve Utumno kalelerinin altındaki hileyle 64 derinlere saklanmış buyuk yeraltı mahzenlerinin ve mağaraların tamamını kesfedemedi. Orada hala bircok kotu sey dolasıyordu ve dikerleri de dağılıp karanlığın icinde kayboldular, dunyanın ıssız yerlerinde daha kotu bir zamanın gelmesini bekleyerek basıbos gezindiler, ama Sauron'u bulamadılar.

Savas bitip kuzeydeki yıkıntılardan yukselen buyuk bulutlar yıldızları orttuğunde Valar, Melkor'u Vaiinor'a geri getirdi, elleri ve ayakları bağlıydı, gozleri de; Hukum Cemberi'ne getirildi. Orada Mamve'nin uyaklarına kapanıp af diledi ama reddedildi; ve ne bir Vala ne bir Elf ne de bir olumlu İnsanın, kimsenin kacamayacağı Mandos'un sağlam salonlarına hapsedildi. Bu salonlar genis ve sağlamdır; Aman'ın batısında insa edilmislerdir.

Melkor'un uc çağ boyunca orada kalmasına, sonra davasına tekrar bakılıp, yeniden af dilemesine hukmedilmisti. Sonra Valar yeniden divanda toplanıp muzakere sırasında ikiye bolunduler. Cunku kimileri, ki baslarında Ulmo vardı, Quendi'nin Orta Dünya'da diledikleri gibi dolasmak uzere ozgur bırakılmaları, onlara bahsedilen yetenekleriyle tum topraklara hukmedip yaralarını iyilestirmeleri gerektiğini savunuyordu. Ama çoğunluk, yıldız ısıklarının aydınlattığı gunbatımlarındaki hilelerin ortasında bulunan tehlikeli ulkede Quendi icin endiseleniyordu; Elflerin guzelliklerine duydukları sevgiyle daha da dolup onların dostluklarını arzuladılar. Boylece sonunda, Ağaçlar'ın ışığında, Gucler'in dizinin dibinde sonsuza dek yasamaları icin Quendi'yi Valinor'a davet etmeye karar verdiler; ve Mandos sessizliğini "Hukum boyle verildi" diyerek bozdu. Bu davetten zaman icinde pek cok keder doğacaktı.

Ama Elfler baslangıcta davete kulak asmaya isteksizdi, cunku Orome dışındaki Valar'ı sadece

savasa giderkenki Ofkeleri icinde gormus ve korkuyla dolmuslardı. Bu yuzden Orome yeniden

onların arasına yollandı ve aralarından Vaiinor'a gelip halkları adına konusacak elciler secti; ve

onlar sonrasında kral olacak olan Ingwe, Finwe ve Ehve'ydi. Ve geldiklerinde Valar'ın azameti ve

gorkemi yuzunden husuyla dol-

dular, Ağaçlar'm ısığına ve ihtisamına kapıldılar. Sonra Orome onları Cuivienen'e geri goturdu ve halklarının onunde konustular; onlara Valar'in çağrısına kulak verip Batı'ya gitmeleri icin oğutler verdiler.

Derken Elflerin ilk ayrılışı gelip catti. Cunku Ingwe'nin akrabaları ve Finwe ile Elwe'nin akrabalarının çoğu efendilerinin sozuyle fikirlerini değistirip yurtlarından ayrılarak Orome'yi izlemeye istekliydi; ve onlar zaman icinde, Orome'nin baslangicta, tum Elflere verdiği isim olan Eldar olarak bilindiler. Ama Elflerin çoğu, Orta Dunya'nın yıldız ısığını ve buyuk duzluklerini Ağaçlar'a dair soylenelelere tercih ederek çağrıları reddetti; onlar gonulsuzlerdi, Avari, o andan itibaren Eldar'dan ayrılıp bircok çağ gecene kadar bir daha karsılaşmadılar, Eldar, simdi doğudaki ilk yurtlarından buyuk bir yuruyuse hazırlanıyordı ve uc topluluk halincle duzenlendiler. En kucuk ve yola ili cikan topluluğu tum Elf ırkının en ulu efendisi Ingwe yönetiyordu. Va: linor'a girip Gucler'in ayağının dibine oturdu, butun Elfler onun adına saygı duyarlar; ama bir daha asla ne geri dondu ne de Orta Dunya'ya baktı. Halkına Vanyar dendi; onlar Guzel Elflerdi, Manwe ve Varda'nın en cok sevdiği Elfler, İnsanlar arasında cok az kisi onlarla konusmustur, Sonra Noldor geldi, isimleri bilge anlamına gelen, Finve'nin h; ki. Onlar Derin Elflerdi, Aule'nin dostları; ve sarkılarda unlendik; cunku eskilerin kuzeydeki topraklarında uzun sure ve keder icinde s: vasıp emek vermislerdir.

En buyuk grup en son geldi, onlar da Teleri diye isimlendirildi; cunku yollarda cok oyalanmışlar ve alacakaranlıktan Valinor'un ısığına gecmeyi kafalarına tamamen koymamışlardı. Sudan buyuk keyifl alırlardı ve sonunda batı kıyılarına ulaştıklarında denizden buyulendiler. Bu yuzden Aman diyarında isimleri Deniz Elfleriydi, Falmari cunku kıyıya carpan dalgaların yanında muzik yapıyorlardı. Sayıları cok fazla olduğu icin iki efendileri vardı: Singollo (Gri Pelerin anlamına gelir) Elwe ve kardesi Olwe.

Bunlar uzun bir yolculuk sonunda Ağaçlar'in gunlerinde Batı'ya ge-66 cen uc Eldalie soyudur; onlara Isığın Elfleri, Calaquendi denir. Ama aslında batı sınırlarına yola çıktığı halde uzun yolda kaybolan, baska yone ayrılan ya da Orta Dunya'nın kıyılarında dolanan bircok Eldar da vardı; ve onlar daha sonra anlatılacağı gibi, çoğunlukla Teleri soyundandır. Deniz kıyılarına yerlesir, ormanlarda veya dağlarda gezinirlerdi ama yurekleri Batı'ya donuktu. Calaquendi, bu Elflere Aman diyarına, Kutlu Diyar'a asla gelmedikleri icin Umanyar dediler; ama Umanyar ve Avari halkları, bir ayırım yapılmaksızın Karanlığın Elfleri, Moriquendi diye isimlendirilir; cunku Gunes'ten ve Ay'dan önceki Isık'ı gormemislerdi. Denir ki Eldalie toplulukları Cuivienen'den ayrıldığında altın naili ak atı Nahar'ın üzerindeki Orome onların basındaymış; ve Helcar Denizi civarında kuzeye gecerek batıya doğru donmusler. Kuzeyde, onlerinde, savasın kalıntılarının üzerinde, hala kapkara koca bulutlar asılıymış ve oralarda yıldızlar gorulemiyormus. Elflerin pek çoğu korkup pisman olmus ve geriye donup unutulmuslar.

Eldar'ın Batı'ya yolculuğu uzun ve yavasmış, cunku Orta Dunya'da uzanan mesafeler sayısız ve yorucuymus, ustelik cok duzgun yollar yokmus. Ustelik acele etmeyi de pek arzulamıyorlarmış, cunku gordukleri her sey karsısında hayretle doluyorlarmış, bircok yerde ve nehir kıyısında kalmak istemisler; henuz hepsini dolasmayı arzulasalar da çoğu yolculuklarının bitisini ummak yerine ondan korkuyormus. Bu yuzden, zaman zaman ilgilenmesi gereken baska isleri olduğu icin Orome yanlarından ayrıldığında, duraklayıp o donup rehberlik edene dek ilerlememisler. Ve oyle soyenir ki bu sekilde bircok yıl yol aldıktan sonra bir ormanın icinde ilerlemeye başlamışlar, simdiye dek gorduklerinden

daha geniş ve daha büyük bir nehre gelmişler; nehrin otesinde sivri dorukları yıldızlar diyarını deler gibi yükselen dağlar varmış.

Soylenenlere göre bu nehir, daha sonra adına Ulu Anduin denilen nehirmiş ve daima Orta

Dünya'nın batı sınırını oluşturmış. Dağlarsa Hithaegler, Eriador sınırının üzerindeki Pus Kuleleri'ymiş; ne varki o

67

günlerde daha yüksek ve daha korkuncmuş, Orome'nin ilerleyişini durdurmak için Melkor tarafından yükseltilmişler. Teleri halkı uzun süre o nehrin doğu tarafında yaşamış ve orada kalmayı dilemişler; ama Vanyar ve Noldor onun asmış, Orome onları dağların geçitlerine doğru yönlendirmiş. Orome daha da ileriye uzaklaştığında Teleri halkı gerginliklere bakıp korku içinde kalmış.

Sonra Okve'nin grubundan birisi çıkmış ki yolda hep en geride kalıyormuş ve adı Lenwe'ymiş. Yanına kendi halkının çoğunu alarak Batı yuruyusunu terk edip, ulu nehir boyunca güneye, aşağıya uzaklara gitmiş ve uzun çağlar boyunca akrabaları onlar hakkında hiçbir bilgi alamamış. Onlar Nandor'dur; suyu sevmeleri, genellikle selalelerin veya akarsuların yanında yaşamaları dışında akrabalarına benzemeyen ayrı bir halk oluşturdular. Ağaçlar ve bitkiler, kuslar ve hayvanlar gibi canlı şeyler hakkında tüm Elflerden daha çok bilgi sahibidirler. Daha sonraki yıllarda Lenwe oğlu Denethor, yeniden batıya dondu ve Ay yükselmeden önce halkının bir kısmını dağların üzerinden Beleriand'a geçirdi.

Sonunda Vanyar ve Noldor, Eriador'u geçip Mavi Dağlar'ı, Ered Luin, asarak Elflerin sonradan Beleriand adını vereceği Orta Dünya'nın en batısındaki topraklarına girdiler; ve en onde gidenler Sirion Vadisi'ni geçip Büyük Deniz'in Drengist ve Balar Koyu arasındaki kıyılarına indiler. Ama ona baktıklarında üzerlerine büyük bir korku çöktü, çoğu Beleriand'ın ormanlık ve dağlık bölgelerine çekildi. Orome, bunun üzerine yanlarından ayrılarak, Manwë'ye danışmak için Valinor'a gitti.

Ve sonunda Teleri halkı, Valinor'a ve girdiği Isık'a donmeyi çok arzulayan Singollo Elwe tarafından iteklenerek Puslu Dağlar'ı asıp Eriador'un geniş topraklarını geçti; Ehve Noldor halkından ayrı kalmayı istemiyordu, çünkü onların efendisi Finwe ile aralarında güçlü bir dostluk vardı. Böylece uzun yılların ardından Teleri de Ered Luin üzerinden Beleriand'ın doğu bölgelerine girdi. Burada durakladılar ve! bir süre boyunca Gelion Nehri'nin otesine yerleştiler.

68

DORDUNCU BOLUM

THINGOL VE MALIAN' A DAİR

Melian, Yalar soyundan bir Maia'ydı. Lorien bahçelerinde yasardı, tüm halkı arasında Melian'dan ne daha güzeli, ne daha bilgisi, ne de buyulu şarkılar söylemekte daha yeteneklisi vardı. Denir ki ısıklar birbirine karıştığı anlarda Melian, Lorien'de şarkı söylediğinde Valar işlerini bırakmış, kuslar cıvıldasmalarını, Valmar'ın canları seslerini, pınarlar da akmayı kesermiş. Bulbullar daima onunla gezer, o da onlara şarkılarını öğretirmiş; ve koca ağaçların koyu gölgelerini severmiş. Dünya yaratılmadan önce Yavanna'nın akrabasıymış; ve Quendi Cuivienen'in sularının kıyısında uyandığında, Melian da Vaiinor'dan ayrıлып Beri Topraklar'a gelmiş, safağın sokmesinden önce Orta Dun-ya'nın sessizliğini kendi sesiyle ve kuslarının sesiyle doldurmuş.

Simdi, yolculukları sonuna yaklaştığında, söylendiğine göre, Teleri halkı Doğu Beleriand'da, Gelion Nehri'nin otesinde uzun süre dinlenmiş; ve Noldor halkı da o süre

icinde daha batıya, yıllar sonra Neldo-reth ve Region diye isimlendirilecek ormanlara doğru yayılmışlar. Teleri hukumdarı Elwe, Noldor'un yasadığı yerlerde arkadaşları Finwe'yi aramak için sık sık koca ormanlarda dolasılmış; bir seferinde tek başına yıldızlarla aydınlanmış Nan Elmoth ormanına gelmiş ve orada aniden bulbullerin sarkısını duymuş. Üzerine bir buyu çokmuş ve kıpırdamadan durmuş; uzaklarda lomelindi seslerinin otesinde Melian'ın sesini duymuş, ses yureğini saskınlık ve tutkuyla doldurmuş. Tüm halkını ve aklındaki bütün amaçları tamamen unutmuş; ağaçların golgelerinin altındaki kusları izleyerek Nan Elmoth'un derinliklerine dalıp kaybolmuş. Ama sonunda yıldızları gören bir acıklığa gelmiş, orada Melian duruyormuş; karanlığın içinden ona bakmış, Aman'ın ışığı kadının yüzündeymiş.

69

Kadın tek kelime etmemiş; ama askla dolan Ehve yanına gidip elini tutmuş ve hemen üzerine bir buyu yayılmış; oyle ki üzerlerinde donan yıldızlarla olcülen yıllar boyunca oylece kalmışlar; Nan El-moth'un ağaçları onlar tek kelime etmeden uzayıp kararmış. Bu yüzden Ehve'yi arayan halkı onu bulamamış; Olwe, Teleri krallığını ustlenmiş ve ilerde anlatılacağı gibi gitmişler. Singollo Elwe yasadığı surece bir daha asla denizi gecip Vañinor'a gitmemiş ve Melian da krallıkları birlikte sürdüğü surece, oraya geri donmemiş ama ondan, Ea var olmadan önce Iluvatar'ın yanında olan Ainur'u Elfler ve insanlarla karıştığı bir soy olusmuş. Elwe, zaman içinde unlu bir kral olmuş ve halkı Beleriand'daki Eldar'ın tümuymuş; onlar Sindar denilmiş, Gri Elfler, Alacakaranlık Elfleri; ve o, ulkesinin dilinde Elu Thingol, Kral Gri Pelerin'miş. Ve Orta Dünya'daki herkesten daha bilge olan Melian da onun Kraucesiymiş; ve gizli konakları Doriath'daki Menegroth, Bin Mağaralar'mış. Melian, kendisi de Eldar arasında yüce olan Thingol'a büyük bir güç odunc vermiş; çünkü Sindar içinde bir tek o, gözleriyle Ağaçlar'ı ciceklenisini görmüş ve Umanyar'ın kralı olsa da, Moriquendi arasında değil, Orta Dünya üzerinde güçlü olan Işığın Elfleri içinde sayılmış. Ve Thingol ile Melian'ın askından dünyaya şimdiye dek olmuş ya da olacak olan Iluvatar'ın Çocukları'nın en güzelleri gelmiş.

70

BESİNCİ BOLUM

ELDAMAR'A ve

ELDALİE PRENSLERİNE DAİR

Zaman içinde Varyar ve Noldor halkları, Beri Topraklar'ın batı kıyılarına ulaşmıştı. Bu kıyılar kuzeyde, Gucler Savaşı'ndan sonraki kadim günlerde, Arda'nın en kuzey kısımlarında, üzerine Valinor'un kurulduğu Aman'ı sadece dar bir denizle Beri Topraklar'dan ayırana dek batıya doğru uzanırdı; ama bu dar deniz Melkor'un ayazlarının şiddeti yüzünden gıcırdayan buzla doluymuş. Bu yüzden Orome, Eldalie ordularını uzak kuzeye götürmeyip, daha sonra Beleriand adı verilen Sirion Nehri civarındaki güzel topraklara getirmiş; Eldar'ın, kendileriyle Aman Dağları arasında geniş, karanlık ve derin bir okyanus olarak uzanan Deniz'e korku ve hayretle ilk kez baktığı kıyılara. İşte bu yüzden, Valar'ın tavsiyesiyle Ulmo, Orta Dünya'nın kıyılarına gelmiş ve orada karanlık dalgalara dalıp giderek bekleyen Eldar'la konuşmuş; sözleri ve deniz kabuğundan yapılmış borularıyla yaptığı muziğin sayesinde Eldar'ın denize olan korkuları bir tutkuya dönüşmüş. Ulmo, Illuin'ın yıkılışındaki kargasadan beri her iki kıyıdan da uzakta, uzun süre tek başına denizin ortasında duran bir adayı kokunden sokerek hizmetkarlarının da yardımıyla sanki muazzam bir gemiymiş gibi taşıyıp Sirion'un sularını akıttığı Balar Koyu'na demirletmiş. Sonunda Vanyar ve Noldor halkları o adaya bindirilip denizin üzerinden çekilerek Aman Dağları'nın eteklerindeki uzun kıyılara

gelmişler; ve Valinor'a girmişler, onun mutluluğu onlara kucak acmış. Ama adanın Sirion deltasının otesindeki sığıllıklarda derine yerleştirilmiş olan doğu boynuzu koparak geride kalmış; ve denir ki, Osse'nin sonradan sık sık geldiği Balar Adası oymuş.

71

Ama Doğu Beleriand'da, denizden uzağa yerleştikleri ve çok gec olana dek Ulmo'nun çağrılarını duymadıkları için Teleri halkı Orta Dünya'da kalmış; çoğu hala efendileri Ekve'yi aramaya devam etmiş, onsuz ayrılmaya isteksizlermiş. Ama Ingwe, Finwe ve onların halklarının gittiğini öğrendiklerinde, Teleri halkının çoğu Beleriand'ın kıyılarına doğru adımlarını sıklaştırmış ve yanlarından ayrılmış arkadaşlarına özlem duyarak Sirion Deltası'nın yakınlarına yerleşmişler;

Ehve'nin kadesi Olwe'yi kralları olarak kabul etmişler. Uzun zaman kalmışlar batı denizinin kıyılarında; Osse ve Uinen yanlarına gelip onlarla arkadaşlık etmiş; Osse toprağın sınırına yakın bir kayanın üzerine oturarak onlara dersler vermiş; ondan deniz ilmini ve deniz muziğinin her cesidini öğrenmişler. Bu yüzden, en basından beri suyun asığı ve tüm Elfler arasında en iyi sarkıcılar olan Teleri halkı zaman içinde denizlere delice tutkun olmuşlar, sarkıları kıyılardaki dalgaların sesleriyle dolmuş.

Aradan birçok yıl geçtiğinde Ulmo, Teleri'den uzun zaman ayrı kalmalarına kederlenen Noldor'un ve kralları Finwe'nin dualarına kulak vermiş, ondan eğer gelirlerse onları da Amana getirmesini dilemişler. Ve birçok Teleri, şimdi bunu istediğini belirtmiş; ama Ulmo onları uzağa, Valinor'a götürmek için Beleriand'ın kıyılarına donduğunda Osse'nin kederi çok fazlaymış; çünkü o, Orta Dünya'nın deniz-] leri ve Beri Toprakların kıyıları için görevliymiş, Teleri seslerinin artık kendi bölgesinin içinde duyulmayacak olması keyfini kacırmış. Kimilerini kalmaları için ikna etmiş; ve onlar zaman içinde Orta Dünya'nın ilk denizcileri ve gemi yapımcıları olarak, Brithombar ve Eglarest limanlarında yaşayan Falas Elfleri'ymiş, Falathrim. Gemi yapımcısı Cirdan'mış efendileri.

Singollo Ehve'nin akrabaları ve arkadaşları da, hala onu arayarak Beri Topraklar'da kalmışlar, oysa Ulmo ve Olwe uzun süre beklemeye gonullu olsalardı memnuniyetle Valinor'a ve Ağaçlar'ın ışığına gitmiş olacaktı. Ama Olwe gitmişti; sonunda Teleri'nin asıl geniş grubu da 72 adaya binmiş ve Ulmo onları uzaklara çekmişti. Elwe'nin geride kalan arkadaşları, kendilerine Terk Edilmiş Halk, Eglath dediler. Onları kederlendiren deniz kıyıları yerine Beleriand'ın ormanlarında ve tepeliklerinde yaşamışlar, ama Aman'a duydukları tutku hep yüreklerindeymiş. Elwe uzun süreli esirliğinden uyandığında, Melian'la birlikte Nan Elmoth'dan çıkarak ulkenin ortasındaki ormanlığa yerleşmişler.

Ağaçlar'ın ışığını yeniden görmeyi çok arzulayan Ekve, sanki bulutsuz bir ayna gibi Melian'ın yüzünde yansıyan Aman'ın ışığını seyrediyor ve bu ışık onu mutlu ediyormuş.

Halkı sevinde onun etrafında toplanmış ama, iyi ve soylu olsa da, şimdi gümüş grisi saçları ve Iluvatar'ın Çocuklarının en uzun boylusu olarak, bir Maiar efendisi gibi görüldüğü için saskınlık içindeymişler; ve onunda çok yüce bir yazgı uzanıyormuş. Osse, Olwe'nin halkını izlemiş, Eldamar Koyu'na (ki orası Elfyurdu'dur) geldiklerinde onlara seslenmiş; ve onlar da sesini tanıyıp Ulmo'ya yolculuklarını durdurması için yalvarmışlar, Ulmo onların isteğini kabul etmiş, onun emriyle Osse hızla adayı denizin temelleri üzerinde koklendirmiş. Ulmo bunu gonullu olarak yapmış, çünkü Teleri halkının yüreklerini anlıyormuş ve Valar divanında Quendi'nin Orta Dünya'da kalmalarının daha iyi olduğunu düşünerek onlara yapılan çağrılarının karşısında olduğunu söylemiş. Valar, onun yaptığını öğrendiklerinde çok az memnun olmuşlar; Teleri halkı gelmeyince Finwe kederlenmiş, Ehve'nin terk edildiğini öğrendiğinde daha da çok, Mandos'un salonlarında olmadıkları surece bir daha onu gormemesi gerektiğini biliyormuş. Ada yeniden hareket

etmemis, orada, tek basına Eldamar Koyu'nda kalmıs; ona Yalnız Ada, Tol Eressea, denilmiş. Teleri halkı orada, Aman'ın ve olumsuz kıyının görüntüsü karşısında, gökteki yıldızların altında diledikleri gibi yaşamışlar; Yalnız Ada'daki uzun misafirlikleri sırasında diğerlerinden ayrı kaldıkları için dilleri Vanyar ve Noldor'dan farklılaşmış. Valar, onlara bir ülke ve yerleşecekleri bir yer vermiş. Valinor'un 73 Ağaçlar'ın aydınlattığı bahçelerinde parıldayan çiçeklerinin arasında bile hala zaman zaman yıldızları görmeyi arzuluyorlarmış; bu yüzden Pelori'nin yüce yamaclarının içinde bir gedik açılmış ve oraya denize uzanan derin bir vadi içinde yüksek, yeşil bir teppe yükseltilmiş: Tuna denmiş ona. Batıdan üzerine Ağaçlar'ın ışığı düşmüş ve golgesi daima doğuya doğru uzanmış; doğudaki Elfyurdu Koyu'na, Yalnız Ada'ya ve Gölge Denizler'e doğru bakıyormuş. Sonra Işık Geciti'nin, Cala-cirya'nın içinden, Kutlu Diyar'ın parıltısı karanlık dalgaları gümüş ve altına donusturarak, sel gibi akıp Yalnız Ada'ya dokunmuş ve adanın batı kıyılarını yeşillendirip güzelleştirmiş. Orada, Aman Dağları'nın doğusunda ilk çiçekler açmış. Tuna'nın tacı üzerine, Elflerin şehri inşa edilmiş, Tirion'un beyaz duvarları ve terasları; şehirdeki kulelerinin en yüksekği Ingwe'nin Ku-lesi'ymiş, gümüş lambası uzaklarda denizin sislerinin içine parıldayan Mindon Eldalieva. Çok az olumlu İnsanın gemisi onun narin parıltısını görmüştür. Tuna üstündeki Tirion'da Vanyar ve Noldor halkları uzun süre kardeşlik içinde yaşamışlar. Ve Valinor'da her şeyden çok Ak Ağacı sevdikleri için, Yavanna onlara Telperion'un daha küçük bir görüntüsüne benzeyen, sadece kendi ışığını saçmayan bir ağac yaratmış;

Sindarin dilinde ona Galathilion diye isimlendirilmiş. Bu ağac Mindon'un onundeki avlularda ekilip orada yesermiş, fideleri Eldamar'da pek çokmuş. Onlardan biri daha sonra Toi Eressea'ya ekilip orada buyumuş, adına da Celeborn denmiş; ve ondan, ileride anlatılacağı gibi, zamanı gelince Nimioth, Numenor'un Ak Ağacı oluşmuş. Manwe ve Varda, en çok Vanyar'ı, Güzel Elfler'i severmiş; Noldor ise Aule'nin sevgilileriymiş, o ve hizmetkarları sık sık onların arasına gelirlermiş. Silgileri ve becerileri artmış; aslında daha da artan şey, giderek bilgiye susamalarıymış, çok gecmeden birçok şeyde öğretmenlerini geçmişler. Dilleri sürekli değişiyormuş; çünkü sözcüklere büyük sevgi duyuyor, durmadan bildikleri ya da hayal ettikleri her şey için daha uygun isimler arıyorlarmış. Finwe hanedanının duvarcı-74 lan tepelerde tas araştırırken, (çünkü yüksek kuleler inşa etmekten zevk alırlarmış) değerli taşları keşfedip sayılamayacak miktarlarda oluşturmışlar; değerli taşların kesimi ve şekillendirilmesi için aletler tasarlamış, onları birçok biçimde oymuşlar. Ürettiklerini biriktirmeyip dağıtarak emekleriyle Valinor'u zenginleştirmişler.

Noldor daha sonra Orta Dünya'ya donecekti ve bu hikaye daha çok onların yaptıklarını anlatır; iste bu yüzden onların prenslerinin isimleri ve akrabaları, Beleriand Elflerinin dilinde söylenen biçim-leriyle burada anlatılabilir.

Fihwe, Noldor Kralıydı. Finwe'nin oğulları Feanor, Fingolfin ve Finarfin'di; Feanor'un annesi Serinde Miriel'di, Fingolfin ile Finarfin'in anneleriye bir Vanya olan Indis'di. Dil ve el becerisinde en kudretlileri, kardeşlerinden daha eğitimlisi Feanor'du; ruhu bir alev gibi yanıyordu. Fingolfin en güçlü, en metin ve cesur olanıydı. Finarfin ise en iyi, yürekli en bilge olandı, daha sonra Teleri efendisi Ohve'nin oğullarının dostu oldu ve Ohve'nin kızı, Alqualonde'nin kuşu-bakiresi Earwen'le evlendi.

Uzun Maedhros; sesi ülkenin ve denizin ötesinden duyulan güçlü sarkıcı Maglor;. kumral Celegorm ve esmer Caranthir; babasının el becerisinin çoğunu miras almış olan becerikli Curufin; huyları ve yüzleri birbirine benzeyen en küçükleri ikizler, Amrod ve Amras, Feanor'un yedi oğullarıydı. Daha sonraki günlerde Orta Dünya'nın ormanlarında büyük

avcılar oldu; ve bir avcı da, Valinor'da Orome'nin arkadaşı olan ve coğunlukla onun borusunu izleyen Celegorm'du. Fingolfin'in oğulları, daha sonra dünyanın kuzeyinde Noldor Kralı olan Fingon ve Gondolin'in efendisi Turgon'du. Kız kardeşleri Ak Aredhel'di; Eldar döneminde kardeşlerinden daha gencti; serpilip güzellesince, uzun boylu ve guclu oldu, ormanlarda ata binip avlanmayı çok sevdi. Orada coğunlukla akrabası Feanor oğullarının esliğindeydi, ama yureğinin askı hicbirine ait değildi. Sacları koyu olsa da teni solgun olduğu, sadece gumus ve beyaz giyindiği için ona Nol-75 dor'un Ak Hanımı, Ar-Feiniel denirdi.

Finarfin'in oğulları sadık Finrod (ki daha sonra adına Mağaraların Efendisi, Felagund denecekti), Orodreth, Angrod, Aegnor'du; bu dordu Fingolfin'in oğullarıyla kardescesine dosttular. Bir kız kardeşleri vardı, Galadriel, Finwe'nin tüm soyunun en güzeli; sacları Laurelin'in parıltısını bir ağ içinde yakalamıscasına altın gibi pırıldıyordu.

Burada Teleri halkının sonunda Aman Diyarı'na nasıl geldikleri anlatılmalıdır. Uzun bir çağ boyunca Tol Eressea'da yaşamışlar; ama yavas yavas yurekleri değişmiş, denizin üzerinden Yalnız Ada'ya doğru akan ışığa yönelmişler. Kıyılarına vuran dalgaların müziği ile akrabalarını tekrar gorup Valinor'un ihtisamına bakmanın tutkusunu arasında bulunmuşlar; ama sonunda ışığın tutkusunu daha guclu olmuş. Bu yüzden Ulmo, Valar'ın arzusuna boyun eğerek, dostları Osse'yi onlara gönderdi ve o kederlenerek de olsa Teleri'ye gemi yapımı zanaatını öğretti; ve gemiler inşa edildiğinde onlara ayrılış armağanı olarak bir sürü guclu kanatlara sahip kuğu getirdi. Sonra kuğular, Teleri halkının beyaz gemilerini ruzgarsız denizin üzerinden çektiler; ve böylece en sonunda gec de olsa Amana; Eldamar kıyılarına geldiler. Oraya yerleştiler; İstedikleri zaman Ağaçlar'ın ışığını gorup Valmar'ın altın sokaklarını, yeşil Tuna üzerindeki Tirion'un kristal merdivenlerini adımlayabildiler; ama çoğu hızlı gemileriyle Elfyurdu Koyu'nda yelken açtılar ya da tepenin otesindeki ısıktaki parıldayan saclarıyla kıyılara vuran dalgaların içinde yurudular. Noldor halkı kıyılara sacıp, havuzlara dağıttıkları birçok mücevher verdi onlara, opaller, elmas-, lar ve mat kristaller; Elende'nin sahilleri o günlerde muhtesemdi. Denizden kendileri için birçok inci çıkardılar, salonları incidendi, birçok lambanın aydınlattığı Kuğular Limanı Alqualonde'deki Ohve'nin konakları incilere burunmustu. Cunku bu onların şehri ve gemilerinin limanıydı; ve gemiler altın gagaları, altın ve siyah kehribardan gözleriyle kuğulara benzer şekilde yapılmışlardı. Limanın ana girişi denizin oyduwww. ğu yekpare bir kaya kemeri idi; Eldamar sınırlarının üzerinde, yıldız ısıklarının parlak ve acık olduğu Calacirya'nın kuzeyine uzanıyordu.

Vanyar, çağlar gectikçe Valar diyarını ve Ağaçlar'ın guclu ışığını sevmeye başlamış, Tuna üzerindeki Tirion sehrini terk edip zamanla Manwe Dağı üzerinde veya Valinor'un duzluklerinde, ormanlarında yaşayıp Noldor'dan ayrılmışlar. Ama yıldızların altındaki Orta Dun-ya'nın anısı Noldor'un kalbinde kalmış ve onlar da Calacirya'da, batı denizinin seslerinin duyulduğu tepelere ve vadilere yerleşmiş; çoğu sık sık toprağın, suyun ve tüm canlıların sırlarını araştırarak Valar toprakları civarına uzun yolculuklar yapsalar da, Tuna ve Alqualon-de'nin halkları o günlerde daha yakınlaşmış. Finwe Tirion'da, O1we de Alqualonde'de kraldı; ama Ingwe her zaman tüm Elflerin Yuca Kralı olarak kabul edildi. Bundan sonra Taniquetil üzerinde, Man-vve'nin ayaklarının dibinde oturdu.

Feanor ve oğulları bir yerde nadiren uzun süre kalır, bilinmeyen arayarak Dış Deniz'in soğuk kıyılarına ve Karanlık'ın sınırlarına dek giderek Valinor'un sınırlanmışlığı üzerinde uzaklara, otelere yolculuklar yaparlardı. Coğunlukla Aule'nin salonlarına konuk olurlardı; ama Celegorm genelde Orome'nin evine gitti, orada kulara ve hayvanlara dair önemli bilgiler aldı, o hepsinin dillerini bilirdi. Cunku o dönemde, Melkor'un zalim ve kötü

yaratıkları dışında, Arda Krallığında olan ve olmuş olan her canlı şey, Aman topraklarında yazardı; ve orada aynı zamanda Orta Dünya üzerinde görülmemiş, belki de dünyanın bicimi değıştikten sonra asla görülmeyecek olan, birçok baska yaratık da vardı.

77

FEANOR'A ve MELKOR'un SERBEST BIRAKILMASINA DAİR

Artık sonunda Eldar'ın Uc Akrabası da Valinor'da bir araya gelmiş ve Melkor zincirlenmişti. Bu Kutlu Diyar'ın Doruk Donemi olmuştı, onun mutluluğu ve gorkeminin Yılların Oykusu'nde uzun uzun anlatılan ama hafızalarda çok kısa olarak hatırlanan dönem. O günlerde Eldar'ın bedenleri de akılları da tam bir olgunluğa ulaşmış, Noldor beceri ve bilgide durmaksızın ilerlemiş; uzun yıllar, iyi ve harika yeni şeylerin tasarlandığı keyifli çalışmalarla doldurulmuş. Sonra harfleri ilk düşünenler Noldor halkı olmuş; kimileri metal ya da tas üzerine kazınan, kimileri fırca ya da kalemle çizilen sozcuklerin ve sarkıların kaydedilmesine uygun işaretleri ilk basaran ilimefendisinin adı Tirion'lu Rumil'miş.

O zamanda Eldamar'da doğmuş, Tuna'nın üstündeki Tirion'da Kralın evinde, Fimve'nin en büyük ve en sevgili oğlu. Curufinwe'ymis adı ama annesi ona Atesin Ruhı, Feanor demiş; ve o böyle hatırlanır, Noldor'un tüm hikayelerinde.

Dokuma ve iğne işlerindeki üstün becerisi yüzünden Serinde diye çağrılan annesinin adı Miriel'miş; çünkü elleri inceliğe Noldor ellerinden bile daha yatkınmış. Finwe ve Miriel'in askı yüce ve sevinc doluymuş, çünkü Mutluluk Günleri'nde, Kutlu Diyar'da başlamış. Ama oğlunu doğururken Miriel'in ruhu ve bedeni tükenmiş; doğumundan sonra yasama zahmetinden kurtulmayı çok arzu etmiş. Ve ona isim verdiğinde, Finwe'ye demiş ki: "Bir daha asla çocuk doğurmayacağım çünkü birçoklarının hayatını besleyebilecek kuvvet, Feanor'a gitti." Sonra Finwe kederlenmiş, çünkü Noldor halkı günlerinin baharın-78 daymıslar ve o Aman'ın mutluluğuna birçok çocuk getirme arzusun-daymış; demiş ki: "Elbette ki Aman'da sifa vardır? Burada tüm yorgunluk geçer." Ama Miriel eriyip gittikçe, Finwe, Manwe'den nasihat istemiş ve Manwe onu Lorien'de Irmo'nun bakımına teslim etmiş. Ayrılmaları sırasında (onun düşüncesine göre bu kısa bir süre içinmiş) Finwe hüzünlüymüş, çünkü annenin ayrılıp oğlunun en azından çocukluk günlerini görememesini kötü bir talih olarak görüyormuş. "Bu gerçekten kötü," demiş Miriel, "bu kadar yorgun olmasaydım, ağlardım. Ama bu olayda ve sonra olabilecek şeylerde beni suçlama."

Sonra Lorien'in bahçelerine giderek uykuya yatmış; uyuyor gibi görünse de aslında ruhu bedeninden ayrılıp sessizlik içinde Mandos'un salonlarına geçmiş. Este'nin bakireleri Minel'in bedenini korumuşlar ve bedeni solmadan durmuş; ama geri donmemiş. Sonra Finwe üzüntü içinde yaşamış, sık sık Lorien'in bahçelerine gitmiş, karısının bedeninin yanında, gümüş soğutlerin altında oturarak ona isimleriyle seslenmiş. Ama faydasızmış; tüm Kutlu Diyar'da tek başına mutluluktan mahrum kalmış. Bir süre sonra bir daha Lorien'e gitmemiş.

Sonra tüm sevgisini oğluna vermiş, Feanor içinde tutusan gizli bir alev varmış gibi hızla büyümüş. Uzun boylu, güzel yüzlü, iradesi güçlü, gözleri delip geçercesine parlak, saçları kuzguni siyahmış; tüm hedeflerini hırsıyla ve yolundan dönmeden kovalarmış. Yolunu nasihatla

değıştiren pek az, zorla değıştiren hiç olmamış. O zaman ve sonrasında Noldor arasında akli en

kurnaz, eli en becerikli olan oymus. Genclik doneminde, Rumil'in eserini gelistirerek Eldar'in surekli kullanacağı ve adını taşıyan harfleri tasarlamış; ve Noldor arasında maharetini kullanarak, değerli tasların doğal hallerinden nasıl daha büyük, daha parlak hale getirileceğini ilk keşfeden oymus. Feanor'un yarattığı ilk değerli taslar beyaz ve renksizmiş, ama yıldız ısığı altına konulduğunda, Helluin'den daha parlak, mavi ve gümüş ateslerle parıldarmış; içinden uzaktakilerin, sanki Manwe'nin kartallarının gözle-riyleymiş gibi, küçük ama acıkça görülebileceği başka kristaller de

79 yapmış. Feanor'un elleri ve aklı çok ender dinlenirmiş.

Daha ilk gençliğini sürerken, Noldor arasında Aule'nin en sevdiği Mahtan isimli ulu bir demircinin kızı Nerdanel ile evlenmiş; Mahtan'dan metal ve taştan nesneler yaratmaya dair çok şey öğrenmiş. Nerdanel'in de iradesi katıymış, ama Feanor'dan daha sabırlıymış, akıllara hukmetmektense onları anlamayı arzularmış ve Feanor'un yureğinin atesi fazla ısınınca önce onu zaptetmiş; ama daha sonra yaptıkları onu kederlendirmiş .ve birbirlerine yabancılaşmışlar. Yedi oğul doğurmuş Feanor'a; ruh halini bazılarını kısmen miras bırakmış, hepsine değil. Sonra Finwe ikinci karısı olarak Güzel Indis'i almış. O, Yuze Kral Ingwe'nin yakın akrabası, altın saçlı, uzun boylu ve her acıdan Miriel'e benzemeyen bir Vanya'yımış. Finwe ona fazlasıyla asık olmuş ve artık yeniden sevinç duyuyormuş. Ama Miriel'in golgesi Finwe'nin ne evinden ayrılmış ne de yureğinden; Feanor'u sevenlerin tümü de onun düşüncesini daima paylaşmış. Babasının evliliği Feanor'u hosnut etmemiş; ne Indis'e büyük bir sevgi duyuyormuş, ne de oğulları Fingolfin ve Finarfin'e. Aman topraklarını keşfederek veya onu keyiflendiren şeylerin bilgi ve zanaatıyla kendini meşgul ederek onlardan ayrı yasarmış. Zaman içinde oluşacak ve Feanor'un onderlik yapacağı o mutsuz şeylerde, birçokları Finwe kaybına dayanıp oğluna babalık yapmakta yetinse, Feanor'un başka yönlere gideceği ve büyük kötülüğün onlenebileceği yargısına vararak, Finwe'nin evindeki bozulmanın etkisini gormuşlerdi; çünkü Fin-we'nin evindeki uzuntu ve çekime Noldor Elflerinin hafızalarına kazınmıştır. Ama IncHs'in çocukları güçlü ve mukemmeldiler, onların çocukları da; eğer yaşamamış olsalardı Eldar tarihi kısalırdı. Şimdi Feanor ve Noldor zanaatkarları emeklerine bir son ongormeden keyifle çalışır, Indis'in oğulları büyüyüp serpilirken bile Valinor'un Doruk Donemi sonuna yaklaşıyordu. Çünkü Melkor, Valar'ın buyurduğu gibi, Mandos esareti altında tek başına uç çağ yasayarak 80 lıslık dönemini tamamlamıştı. Sonunda, Manwe'nin söz verdiği gi-ili, yeniden Valar tahtlarının huzuruna getirildi. Orada onların ihtisa-` İlima ve mutluluğuna baktı, yureği kıskançlıkla doldu; Kudretli'nin .lyaklan dibinde oturan Iluvatar'ın Çocuklarına baktı, kinle doldu; l'arlık, değerli tasların bolluğuna baktı, onlar için hırslandı; ama du-Mincelerini saklayıp intikamını erteledi. Valmar kapılarının onunda Melkor, Manwe'nin ayaklarına kapanıp krndini küçük düşürerek, eğer sadece Valinor'lu özgür insanların en iiiiimsizi haline getirilirse, Valar'a tüm işlerinde, en çok da dünyaya vritliği zararları iyilestirmekte yardım edeceğine yemin ederek af diledi. Ve Nienna onun ricasına yardım etti; ama Mandos sessiz kaldı.

Sonra Manwe özrunu kabul etti; ama Valar, onun, henüz gözlerinin iiiiiinden, kontrollerinden uzak kalmasına izin veremezlerdi ve Valin.ır'ın kapıları dahilinde

yasamaya zorlandı. O dönemde Melkor'un İlin sozleri ve yaptıkları iyi görünüyordu, dilerlerse Valar da Eldar da i l i n i n yardımlarından ve öğütlerinden yararlanıyordu; böylece bir süre sonra ülkede Özgürce dolasma izni verildi ve Manwe'ye Melkor'un kötülüğü iyileştirilmiş gibi görünüyordu. Çünkü Manwe'de kötülüğü'ü ve onu anlayamıyordu, biliyordu ki başlangıçta Iluvatar'ın düşüncesinde, Melkor onunla esitti; ve Melkor'un yüreğinin derinliklerini göremedi; tüm sevginin ondan sonsuza dek ayrıldığının farkına varamadı. Ama Ulmo aldanmamıştı ve Tulkas düşmanı Melkor'un yanından geçtiğini görünce yumruklarını sıkıyordu; çünkü Tulkas yavaş il. elendiği gibi yavaş unutturdu. Ama Manwe'nin yargısına itaat etti, çünkü isyana karşı otoriteyi savunanlar isyan etmemelidir.

Melkor yüreğinde en çok Eldar'dan nefret ediyordu, hem iyi ve neseli oldukları, hem de onlarda Valar'ın yükselişinin ve kendisinin düşüşünün sebebini gördüğü için. Bu yüzden onlara daha da fazla yalan sevgi gösterip dostluklarını diledi, yapabilecekleri herhangi büyük m iste ilminin ve emeğinin hizmetini sundu. Vanyar gerçekte ona supheyle yaklaşıyorlardı, çünkü onlar Ağaçlar'ın ışığında yaşıyorlardı ve doymuşlardı; Melkor, Teleri'yi önemsiz oldukları ve tasarıları için' çok küçük araçlar olacaklarını düşünerek çok az dikkate alıyorlardı. Ama Noldor onun acıklayabileceği saklı bilgidен keyif duyuyordu; aralarından bazıları duymasalar kendileri için çok daha iyi olacak sözlerle kulak verdi. Sonraları Melkor, Feanor'un gizlice ondan çok hüneler öğrendiğini ve tüm önemli eserlerinde ondan ders aldığını açıklamıştı; ama bu kıskıncılığı içinde söylediği bir yalandı; çünkü hiçbir Eldalie, asla ona Morgoth adını veren Finwe oğlu Feanor'dan daha çok nefret etmedi; Feanor, Valar'ın tersine Melkor'un kötülüğünün ağlarında olmasına rağmen onunla hiç konuşmayarak ve hiç öğüt almayarak ondan uzak durdu. Çünkü Feanor'u sürükleyen sadece kendi yüreğinin aleviydi, hep hızla ve tek başına çalışırdı; sadece ve kısa bir süre için karısı bilge Nerdanel dışında, Aman'da yaşayan büyük ya da küçük kimseden yardım istemedi, öğüt dilemedi.

82

YEDİNCİ BÖLÜM

SİLMARİLLERE ve

NOLDOR'UN HUZURSUZLUĞUNA DAİR

Elflerin tüm eserleri arasında zaman içinde en çok unlenen şeyler bu zamanda yapılmıştır. Çünkü kudretinin zirvesine ulaşan olan Feanor'un düşüncelerini yeni bir fikir doldurmuştu ya da belki yaklaşan yığılma için bir onbilginin gelmesi için; Ağaçlar'ın ışığının, Kutlu Diyar'ın gorkeminin bozulmadan nasıl korunabileceği üzerine düşünüp duruyordu. Sonra uzun ve gizli bir işe girdi, tüm ilmini, kuvvetini ve ince hünelerini bir araya getirdi; her şeyin sonunda Silmaril'leri yarattı.

Uc büyük mücevher biçimindeydiler. Ama onların hangi madde ile yapıldığı, Gunes yaratılmadan önce katledilip şimdi Bekleyiş Salonları'nda oturan ve artık akrabalarının arasına gelmeyen Feanor'un ilineceği Son gelmeden; Gunes gecip Ay düşmeden bilinemeyecektir, lihinlerin kristali gibi görünüyorlardı, ama adamanttan daha güçlüydüler, Arda Krallığı'nda ona zarar verebilecek ya da kırabilecek hiçbir kuvvet unsuru yoktu. Silmaril'ler için o kristaller, beden İluva-liir'ın Çocukları için neyse oydu: onunla beraber ama aynı zamanda muin her bir parçasında olan ve yaşayan ic atesinin yuvası. Feanor, Silmaril'lerin ic atesini Valinor Ağaçları'nın uyumlu ışığından yaratmış ve Ağaçlar artık kuruyup gitmiş, parlamalarını yitirmiş olsalar da ılıkıkları onların içinde yaşıyordu. İşte bu yüzden en derinlerdeki hazinenin karanlığında bile Silmaril'ler kendi ısımaları sayesinde Varda'nın yıldızları gibi parlıyorlardı; dahası aslında canlı varlıklar oldukları

icin, ısıktan haz duyuyor, onu alıp oncesinden daha sasirtici renkler icinde geri veriyorlardı.

83

Aman'da yasayan kim varsa Feanor'un eseri karsısında hayranlık ve sevinc icinde kalmıstı. Ve Varda Silmaril'leri kutsadı, ki ondan sonra hicbir olumlu et ya da temiz olmayan eller ya da kotuluk isteyen herhangi bir sey onlara dokunamasın, dokunanlar kavrulup solsün diye; ve Mandos, Arda'nın yazgisının, toprak, deniz ve havanın onların icinde kilitli kalacağını onceden haber verdi. Feanor'un kalbi kendil yaratmış olduğu bu seylere hızla bağlanmıstı. Sonra Melkor, Silmaril'ler icin hırs beslemeye basladı, onların parlaklığından aklında kalanlar yureğini kemiren bir aleve donustu. O andan itibaren, bu arzuyla tutusmus halde, eskisinden daha da hevesle Feanor'u yok ederek, Valar ve Elfler arasındaki dostluğu sona erdirmenin yolunu aramaya basladı; ama amaclarını ustalıkla gizledi, henüz sahte tavırlarında kotuluğune dair hicbir sey gorulemiyordu. Calısması uzun surdu ve verdiği emekler ilk basta hem can sıkıcı hem de verimsizdi. Ama yalanlar ekenin sonunda bicecek bir seyleri de olacaktır ve cok gecmeden o aslında cektıği zahmetlere karsılık dinlenirken, diğerleri onun yerine ektiklerini bictiler. Melkor ona dikkat kesilecek kulaklar ve duyduklarım buyutecek ağızlar bulduğundan beri, yalanlan arkadastan arkadasa bilginin soyleyenin bilgeliğini kanıtladığı sırlar olarak gecti. Noldor halkı acık kulaklarının budalalığının kefarecini daha sonraki gunlerde acı bicimde odeyeceklerdi.

Melkor bircoğunun ona yoneldiğini gordukce onların arasında sık sık dolasmaya basladı, doğru sozlerinin arasına diğerleri oyle kurhazca serpilmisti ki onları duyan bircok kisi yeniden hatırladığında onların kendi dusuncelerinden çıktıklarına inanıyordu. Yureklerine Doğu'da guc ve ozgurluk icinde kendi iradeleriyle yonetebilecekleri guclu ulkelere dair goruler gonderdi; sonra da etrafa Elflerin coğalıp dunyanın genis topraklarına yayıldığı sırada Valar'ın Eldar'ı kıskancıkları yuzunden ve Quendi'nin guzelliğinin, Iluvatar'ın onlara miras olarak bıraktığı yaratıcıların kudretinin Valar'ın hakim olamayacağı kadar buyuyeceğinden korkarak Aman'a getirdiklerine dair fısıltılar gezinmeye basladı.

84

Dahası o gunlerde, Elfler henüz buna dair hicbir sey bilmedikleri halde, cunku Manwe bunu onlara henüz acıklamamıstı; Valar aslında hısanların geleceğini biliyorlardı. Ama Melkor, Valar'ın sessizliğinin nasıl kotuluğe donusturebileceğini gorerek, onlara gizlice Olumlu İnsanlar'dan bahsetti. Melkor, henüz İnsanlara dair pek az sey biliyordu, cunku Muzik'te kendi dusuncelerine oylesine dalmıstı ki Iluvatar'ın Ucuncu Teması'nı cok az dinlemisti; ama simdi Elflerin arasında Va-hır'ın onları Iluvatarın mirasından mahrum edebilecekleri, bu kısa omurlu ve daha zayıf ırka daha kolay hukmedebileceklerini gordukleri icin, Manwe'nin İnsanlar gelip Orta Dunya'nın krallıklarında onların yerine gecsin diye kendilerini esir tuttuğuna dair fısıltılar dolasıyordu. Bunda cok az gercek vardı; Valar, İnsanların iradesine hukmetmeye de pek kalkmısmamıslardı ama Noldor'un coğu kotu sozlere inandı ya da yarı inandı.

Boylece Valar daha farkına varamadan Valinor'un huzuru zehirlendi. Noldor halkı onlara karsi soyleneceği basladı, bircoğu sahip olduklarının ve bilgilerinin buyuk kısmını onlara Vaiair'dan hediye olduğu unutarak, kibirle dolmaya basladı. Feanor'un atesli kalbinde oz-i'uruluk ve daha genis topraklar icin tutkunun yeni alevi hic olmadığı kadar siddetle yanmaya basladı; ve kendi gizliliği icinde Melkor guldu, cunku her seyin ustunde Feanor'dan nefret edip durmaksızın Silmaril'ler icin yanıp tutusurken yalanlarının yoneldiği hedef buydu. Ama bunlara yaklasmasına izin verilmemisti, cunku Feanor buyuk

ziyafetlerde onları alnının üzerinde parıldayarak taksa da, diğer zamanlarda Tirion'daki hazinesinin derin bolmelerinde kilitli olarak yakın-ının korunurlardı. Cunku Feanor, Silmaril'leri doymak bilmez bir sevil,yla sevmeye baslamıstı; onların görüntüsünü babasından ve yedi oğlundan baska herkesten esirgiyor ve artık onların icindeki ısığın kendisine ait olmadığını çok az hatırlıyordu.

Finwe'nin büyük oğulları olan ve Aman'da herkesin onurlandırdığı Feanor ile Fingolfin yuce

prenslerdi, ama simdi her biri kendi hak-

85

lan ve sahip oldukları yuzunden kibirle, kıskanclıkla dolmaya baslamıstı. Sonra Melkor, Eldamar'da yeni yalanlar olusturdu; Feanor'un kulaklarına, Fingolfin'in ve oğullarının Finwe'nin ve büyük oğul Feanor'un yeteticilik hakkını ele gecirmeyi, Valar'ın izniyle onların yerine gecmeyi planladıklarına dair fısıltılar geldi; cunku Valar, Silma-ril'ler Tirion'da kaldığı, onların korumasına bırakılmadığı icin hos-nutsuzmus. Fingolfin ve Finarfin'e ise soyle denildi: "Dikkatli olun! Mıriel'in kibirli oğlunun, Indis'in cocuklarına duyduğu sevgi pek az olmustur. Simdi buyudu ve babasını eline gecirdi. Çok gecmeden sizi Tuna'dan oteye surecektir."

Melkor, bu yalanların icin icin yandığını, Noldor arasında kibir ve kızgınlığın uyandığını gorunce onlarla silahlar hakkında konustu; Noldor halkı bu surede kılıclar, baltalar ve mızraklar dokmeye basladılar. Birbiriyle rekabet eden bircok aile ve akrabalar armalarını isledikleri kalkanlarıyla gosteris yaptılar, bunları sadece disarda,kusandı-lar ve diğer silahlardan bahsetmediler, cunku her biri uyarıyı sadece kendisinin aldığına inanıyordu. Feanor, Melkor'uri bile haberdar olmadığı gizli bir demirhane yaptı, orada kendisi ve oğulları icin korkunc kılıclar tavladı, büyük ve gosterisli kırmızı tuylerle uzun miğferler yaptı. Mahtan, Nerdanel'in kocasına Aule'den öğrendiği metal isinin tum ilmini öğrettiği güne pisman oldu. Boylece Melkor, yalanlar, kotu fısıltılar ve yanlıs yol gostermelerle Noldor yureklerini cekismeye doğru tutusturdu; ve onların tartışmalarının sonucunda Valinor'un parlak gunlerinin sonu, kadim gorkeminin aksamı geldi. Feanor, artık Valinor'dan ayrılıp disardaki dunyaya gideceğini ve onu izlerlerse Noldor'u esaretten kurtaracağını bağırarak, Valar'a karsı acık acık asice sozler etmeye baslamıstı.

Sonra Tirion'da büyük bir huzursuzluk basladı; Finwe sıkıntıya dustu; tum reislerini divana çağırdı. Ama Fingolfin onun salonlarına aceleyle gidip huzuruna çıktı ve soyle dedi: "Kralım ve babam, çok doğru olarak Atesin Ruhu denilen kardesimiz Curufmwe'nin kibirini 86 zaptetmeyecek misiniz? Ne hakla sanki kendisi kralmıs gibi tum halkımız adına konusur? Uzun zaman once Quendi'nin onunde Valar'ın Aman'a çağrılarını kabul etmeleri icin emirde bulunan sizsiniz. Nol-dor'u Orta Dunya'mn tehlikeleri arasından uzun bir yol boyunca El-demar'ın ısığına yonelten sizsiniz. Simdi bundan pismanlık duyuyorsanız en azından iki oğlunuzu sozlerinize onurlandırmanız gerekir."

Ama daha Fingolfin konusurken, Feanor salona girdi, tepeden tırnağa silahlanmıstı: basında gosterisli miğferi, yanında kudretli kılıcıyla. "Demek boyle, tam tahmin ettiğim gibi," dedi. "Uvey kardesim diğer tum meselelerde olduğu gibi babamla beraber onumde olacaktı." Sonra Fingolfin'e donerek kılıcını cekip bağırdı: "Var git, isinin basına don!" Fingolfin, Finwe'nin onunde eğildi ve Feanor'a tek bir soz etmeden, tek bir bakıs atmadan salondan ayrıldı. Ama Feanor onu izleyip kralın evinin kapisında onu durdurdu; parlak kılıcının ucunu Fingol-fin'in goğsune dayadı. "Bak, uvey kardes!" dedi. "Bu senin dilinden daha keskin. Bir kez daha yerimi ve babamın sevgisini eline gecirmeyi dene,

belki de o zaman bu, Noldor halkını, esirlerin efendisi olmak için can atan birinden kurtarır.”

Bu sözler birçokları tarafından duyuldu, çünkü Finwe'nin evi Mindon'un altındaki büyük alanın içindeydi; ama Fingolfin yine yanıt vermeden kalabalığın içinden sessizce geçerek kardeşi Finarfin'i aramaya gitti.

Su var ki Noldor'un huzursuzluğu aslında Valar'dan gizlenmemiş-ti, ama tohumu karanlıkta ekilmisti; bu yüzden Valar, onlara karşı acık acık konuşan ilk Feanor olduğu, tüm Noldor halkı kibir sahibi oldukları halde onun inatçılığı ve kustahlığı meşhur olduğu için memnuniyetsizliği harekete geçirenin o olduğunda karar kıldı. Ve Manwe kederlendi ama seyretti; tek söz etmedi. Valar, Eldar'ı topraklarına yerleşmeleri veya ayrılmaları için özgürce getirmişlerdi, ayrılığı ahmaklık olarak değerlendirmeye hakları olsa da onları bundan alıkoymaya hakları yoktu. Ama artık Feanor'un yaptıklarına göz yumulamazdı, Valar kızdırılmış ve canları sıkılmıştı; Feanor, tüm sözlerini ve hareketlerini açıklaması için huzurlarına, Valmar kapılarına çağrıldı. Bu iste herhangi bir biçimde payı ya da buna dair bir bilgisi olan herkes oraya çağrılmıştı; ve Hüküm Cemberi'nde, Mandos'un huzurunda duran Feanor'a ona sorulan her şeye yanıt vermesi emredildi. Sonunda gerçek açığa vuruldu ve Melkor'un kötülüğü ortaya çıktı; Tulkas derhal onu yakalayıp bir kez daha yargıya getirmek üzere divanı terk etti. Ama Feanor sücsüz bulunmadı, çünkü Valinor'un huzurunu bozup ar-kabasına kılıcın ceken oydu; ve Mandos ona şöyle dedi: “Sen esaretten bahsediyorsun. Eğer ortada esaret varsa bundan kaçamazsın; çünkü Manwe, sadece Aman'ın değil Arda'nın da kralıdır. Ve bu yaptığın, ister Aman da olsun ister olmasın yasa dışıdır. O yüzden şimdi bu hüküm verilmistir: on iki yıl boyunca bu tehditin dile getirildiği Tiri-on'u terk edeceksin. Bu surede kendine sor, kim ve ne olduğunu hatırla. Ama bu sureden sonra eğer diğerleri seni affederse, bu konu huzura kavuşturulacak ve düzeltililecek.”

Sonra Fingolfin dedi ki: “Ben kardeşimi affedeceğim.” Ama Feanor, Valar'ın huzurunda sessizce durup yanıt olarak tek söz etmedi. Sonra donup divanı terk etti ve Valmar'dan ayrıldı. Surgüne onunla beraber yedi oğlu gitti, Valinor'un kuzeyinde tepelerde güçlü bir yer ve hazine oluşturdular; Ve orada, Formenos'ta, birçok değerli taş istiflendi ve silahlar da, Silmaril'ler demirden bir bolmeye kapatıldı. Kral Finwe de Feanor'a beslediği sevgi yüzünden oraya geldi; ve Fingolfin Tirion'da Noldor halkını yönetti. Böylece görünüşte Melkor'un yalanları doğrulanmıştı, her ne kadar Feanor yaptıklarıyla buna meydan vermişse de; Melkor'un ekmiş olduğu kin sürdü, uzun yıllar boyunca Fingolfin ve Feanor oğulları arasında yaşadı.

Şimdi hilelerinin açığa çıktığını anlayan Melkor kendini gizledi, bir yerden diğerine tepelerdeki bulut gibi gitti; ve Tulkas boş yere

88

onu arayıp durdu. Derken Valinor halkına Ağaçlar'ın ışığı silikleşmiş ve kalan her şeyin gölgesi zamanla kararıp uzamış gibi göründü.

Melkor'un bir süre bir daha Valinor'da görünmediği ya da ona dair bir söylenti duyulmadığı söylenir, aniden Formenos'a gelip Fe-anor'la kapısının önünde konuşana dek. Kurnaz bir dille onu Valar'ın engellerinden kaçmak konusundaki eski düşüncesine sevk ederek sahte bir dostluk kurdu; ve şöyle dedi: “Konuştuğum her şeyin doğruluğuna ve nasıl adaletsiz bir biçimde sürüldüğüne bir bak. Ama eğer Fe-anor'un kalbi hala özgür ve Tirion'da söylediği sözler kadar cesaret doluysa, o zaman ona yardım ederim, onu bu dar topraklardan uzağa götürürüm. Ben de bir Vala değil miyim? Oyle, hem de o kibirle Valimar'da oturanlardan daha fazla; ve Arda'daki en becerikli, en yiğit halk olan

Noldor'a daima dost olmusumdur." Su var ki Feanor'un yureği Mandos'un huzurunda asağılanısı yuzunden hala aci icindeydi, kacısında ona yardım edebileceği konusunda gercekten ona guvenip guvenemeyeceğini tartarak sessizce Melkor'a baktı. Meikor, Feanor'un tereddut ettiğini gorup, Silmaril'lerin onun yureğini esir ettiğini bilerek sonunda soyle dedi: "Burası guclu bir yer ve iyi korunuyor; ama Silmaril'lerin Valar topraklarındaki herhangi bir hazinede guvenli kalacağını sanma!" Ama kurnazlığı amacını asmıstı; sozleri fazla derine dokundu, dusunduğunden cok daha siddetli bir yangın cıkarttı; Feanor cakmak rakmak gozlerle Melkor'a, yalandan takındığı iyi halin icini delerek baktı, aklının ortulerini delip orada Silmaril'ler icin beslediği hırsı fark etti. Sonra nefret Feanor'un korkusuna galip geldi ve Melkor'u lanetleyip soyle diyerek gitmesini emretti;

"Var git kapımdan seni Mandos'un hapislane kargası!" Ve evinin kapılarını Ea'da yasayanların en kudretlisinin yuzune kapadı.

Melkor utanc icinde ayrıldı, cunku tehlike icindeydi, henuz intikam vaktinin geldiğine karar vermemisti; ama yureği ofkeden kararmıstı. Finwe de buyuk bir korkuyla dolmustu ve hızla Valmar'daki Manwe'ye haberciler gonderdi.

Valar, haberciler Formenos'tan geldiğinde golgelerin uzamasından korku duyarak kapılarının onunde divanda toplanmış oturuyorlardı. Orome ve Tulkas bir anda fırladılar ama daha takibe baslamadan Eldamar'dan Melkor'un Galacirya'nın icinden kactığı, Elflerin onun Tu-na'nın tepesinden bir simsek bulutu gibi ofkeyle gectiğini soyleyen haberciler geldi. Ve oradan kuzeye doğru donduğunu soylediler, cunku Alqualonde'deki Teleri halkı onun golgesinin kendi limanlarının: yanından Araman'a doğru gittiğini gormuslerdi.

Boylece Melkor, Valinor'dan ayrıldı ve bir sure icin İki Ağac golge altında kalmaksızın yeniden parladı; ulke ısıkla doldu. Ama Valar dusmanlarına dair haberleri bos yere aradılar; simdi soğuk ve yavas bir ruzgarın suruklediği, hic olmadığı kadar yukseklerde olan bir karaltı gibi gozuken uzaklardaki bir buluta benzer bir suphe Aman'da yasayan ve daha baslarına ne kotulukler gelebileceğini bilmedikleri icin korkan herkesin keyfini kacırdı.

90

Sekizinci Bolum

VALINOR'UN KARARISI'NA DAİR

Manwe, Melkor'un gectiği yollan duyduğunda, Orta Dunya'nın kuzeyindeki eski kalesine kacmayı amacladığını hemen anlamıstı; Orome ve Tulkas tum hızlarıyla kuzeye, yapabilirlerse onu yakalamaya gittiler, ama Teleri kıyılarının otesinde, Buz'un yakınlarındaki ıssız kırac topraklarda ona dair ne bir iz buldular ne de bir soylenti duydular. Ondan sonra Aman'ın kuzey citleri boyunca yapılan gozculuk ikiye katlandı; ama bosunaydı cunku daha takip baslamadan once Melkor geri donup gizlice guneye gecmisti. Cunku o, hala bir Vala'ydı ve bicim değistirebilir veya o gucunu cok gecmeden sonsuza kadar kaybedecek olsa da, kardeslerinin yaptığı gibi bedensiz ve gorunmeden dolasabilirdi.

Boylece sonunda gorunmeden karanlık Avathar diyarına geldi. Bu dar topraklar Eldamar Korfezi'nin guneyinde, Pelori'nin doğu etekleri altında uzanıyor; uzun ve kederli kıyılan, ısıksız ve kesfedilmemis olarak guneye, uzaklara doğru uzuyordu. Orada, dağların dik yamaclarının, soğuk, karanlık denizin eteklerinde, dunyadaki en uzun ve en koyu golgeler olurdu; ve Ungoliant, Avathar'da gizli ve bilinmeyen yuvasını yaratmıstı. Eldar onun nereden ve nasıl geldiğini bilmez; ama kimileri onun, Melkor'un Manwe'nin

Krallığı'na ilk kez kiskancılıkla baktığı çok eski çağlarda, Arda civarına karanlıktan indiğini ve başlangıçta Melkor'un hizmetine dondurduklarından biri olduğunu söyler. Ama o kendi hırsının efendisi olmayı arzularak, her şeyi kendi aclığını doyurmak için kullanarak Efendisini reddetmiş; Valar saldırılarından ve Orome'nin avcılarından kaçarak güneye geçmişti, çünkü Valar'ın dikkati başlangıçtan beri kuzeye yoğunlaşmış, güneye uzun zamandır pek önem vermemişlerdi. Zaman içinde Kutlu Di-91 yar'ın ışığına doğru sokuldu; çünkü hem ışığa karşı acılık hissediyor hem de ondan nefret ediyordu.

Dar ve derin bir koyakta yaşamış, dağların carlaklarına kara ağlarını orerek canavar bir orumcek suretine burunmuştu. Orada bulabildiği tüm ışığı emer ve onu yeniden boğucu bir kasvetin karanlık ağlarında, artık yuvasına hiç ısıq ulaşamaz hale gelene dek orer; acılıktan ölecek hale gelirdi.

Simdi Melkor, Avathar'a gelip onu arayıp buldu; yeniden Utum-no'nun zalim hukumdarı suretine burundu: uzun boylu ve korkunc, karanlık Efendi. Bundan sonra hep bu şekilde kalmış. Orada karanlık golgeler içinde, Manwe'nin en yüksek salonlarındaki gorusunun bile ötesinde, Ungoliant ile birlikte intikamını tasarlamış. Ama Ungoliant, Melkor'un amacını anladığı anda, büyük bir korku ve kendi hırsı arasında kalmış; çünkü Aman'ın tehlikelerine ve korkutucu Efendilerin gücüne meydan okumaya isteksizmiş, saklandığı yerden kıpırdamamış. Bunun üzerine Melkor şöyle demiş. "Emrettiklerimi yap; her şey sona erdiğinde hala acılık hissedersen o zaman sana arzuladığın her şeyi veririm. Evet, iki elimle." Her zaman olduğu gibi bu yemini de hafifce etmiş; ve yüreğinde kahkahalar atmış. Böylece büyük hırsız, daha küçük olanı yemleyerek kandırmış.

Melkor'la birlikte yola çıktıklarında Ungoliant üzerlerine karanlık bir pelerin ormuş; içindeki nesnelerin artık görülemediği, gözlerin icini delip geçemediği, boşluk gibi bir ısıksızlık. Sonra yavaşca ağlarını yarıktan yarığa iplik iplik isledi: cıkıntı halindeki kayalardan tasların zirvelerine, sonsuza dek emekleyerek ve bağlanarak, sonunda dünyanın o bölgesindeki en yüksek dağ olan ulu Taniquetirin güneyinde, uzaklardaki Hyarmentir'in doruğuna varana dek yukarı doğru tırmanmışlar. Valar'ın orada aldığı pek bir önlem yokmuş, çünkü Pelori'nin batısı alacak karanlık içindeki ısız topraklardı ve doğuya doğru dağlar, unutulmuş Avathar dışında, sadece gecilmez denizin bulanık sularına bakardı.

Ama şimdi dağın zirvesinde karanlık Ungoliant uzanıyordu; ordu-92'şu iplerden bir merdiven yapıp aşağı sarkıttı; Melkor ona tutunarak tırmandı ve aşağıya Korunan Diyar'a bakarak Ungoliant'ın yanında durdu. Aklarında Orome'nin ormanları uzanıyordu, batıya doğru da Yavanna'nın düzlükleri ve çayırlar, tanrıların uzun buğdaylarının altında altın renginde panlıyordu. Melkor kuzeye baktı, uzaklarda parıldayan düzlüğü, Telperion ve Laurelin'in ısıklarının karışımında ısıldayan Valmar'ın gümüş kubbelerini gördü. Sonra Melkor kahkahalarla gümüş ve batıdaki uzun yamaclardan aşağı kayarak inmiş, yanında Ungoliant varmış ve onun karanlığı ikisini de gizliyormuş.

O an bir bayram zamanıymış, Melkor'un da iyi bildiği gibi. Her ne kadar bütün gelgitler ve mevsimler Valar'ın emrinde olsa ve Vali-nor'da olumsuz bir kıs olmasa da, yine de o zamanlar Arda Krallığı'nda yasarlarmış ve orası Ea'nın salonları içinde, Eru'nun ilk notasından son akoruna kadar sonsuza dek akıp giden Zaman'ın içinde yaşayan küçük bir ulkeymiş. Ve o zaman bile {Ainulindale de anlatıldığı gibi} Iluvatar'ın Çocukları suretine burunmek Valar'a keyif veriyorsa, yiyip içmek Yavanna'nın Eru'nun hukmu altında ürettiği meyveleri yeryüzünden toplamak da oyle keyif veriyormuş.

Bu yüzden Yavanna, Valinor'da yetisen her şeyin çiçeklenme ve olgunlaşma zamanlarını belirlemiş; ve Manwe, meyvelerin her ilk hasadında Eru'nun yüceltilmesi için, Valinor'un

tum halkının sevinçlerini muzik ve sarkılar içinde Taniquetil üzerinde akıttıkları bir ziyafet verirmiş. Simdi bunun zamanıyınıs; ve Manwe, Eldar'ın Aman'a gelisinden 'beri yapılanların hepsinden daha gorkemli bir ziyafet olmasını buyurmuş. Melkor'un kacısının yakında çok zor işlerin, uzuntuların ortaya çıkacağını isaret ettiği ve aslında o yeniden yakalanmazsa Arda'nın basına daha ne kötulukler geleceğini kimsenin bilemeyeceği bu zamanda Manwe, Noldor arasında doğan kötülüğü iyilestirmeyi tasarlamış; ve hepsine prenslerinin arasına yayılmış huznu bir tarafa bırakmak, Dusman'larının yalanlarını tamamen unutmak için Taniquetirin zirvesindeki konağına gelmelerini emretmiş.

93

Oraya Vanyar gelmiş, Tirion'lu Noldoor gelmiş; Maiar da bir araya toplanmış, Valar güzelliikleri ve hasmetleri içinde bedenleşmişler; ve mağrur salonlarında Manwe ile Varda'nın huzurunda sarkılar söylemişler, Dag'm batıya Ağaçlar'a doğru bakan yeşil yamaçları üzerinde dans etmişler. O gün Valmar'ın sokakları boş, Tirion'un merdivenleri sessizmiş; tüm ülke huzur içinde uykuya dalmış. Sadece dağların otesindeki Teleri halkı deniz kıyısı boyunca sarkı söylemeye devam etmiş; çünkü onlar mevsimlere ya da zamana çok az dikkat eder, Arda Hukumdarları'nın işlerine ya da henüz onları etkilemediği için Vali-nor'un üzerine düşmüş olan golgeye akıllarını hiç yormazlarmış. Manwe'nin planını sadece tek bir şey bozmuş. Feanor tek basına gelmiş, çünkü Manwe ona gelmesini emretmiş; ama ne Finwe gelmiş ne de Formenos'lu Noldor halkından biri. Çünkü Finwe söyle demiş: "Oğlum Feanor'un Tirion'a girme yasağı sürdüğüce ben kendimi krallıktan çekiyorum ve gidip insanlarımla görüşmeyeceğim." Ve Feanor, toren giysileriyle gelmemiş, hiçbir takı takmamış, ne gümüş ne altın ne de başka değerli bir tas; Silmaril'lerin görüntüsünü de Valar ve El-İ'lerden esirgemiş, onları Formenos'taki demir kasalarının içinde bırakmış. Yine de Manwe'nin tahtının huzurunda Fingolfin ile buluşup sözde yeniden dost olmuşlar; Fingolfin kılıcın kınından çıkarılmış olduğunu önemsememiş. Elini ona uzatıp demiş ki: "Söz verdiğimi şimdi yapıyorum. Seni serbest bırakıyor ve tatsızlıklar! unuttuyorum." Feanor sessizlik içinde onun elini tutmuş; Fingolfin devam etmiş: "Kan bağıyla uvey, yürek bağıyla öz kardeş olacağım. Sen yolu göstereceksin, ben de izleyeceğim. Hiçbir keder bizi ayırmasın." "Seni duydum," demiş Feanor. "Oyle olsun." Ama ikisi de sözlerinin taşıyacağı anlamı daha bilmiyorlardı.

Denir ki, Feanor ve Fingolfin, Manwe'nin huzurunda durur. Ağaçlar da ısıldarken ısıkları birbirine karışmış, sessiz Valmar şehri gümüş ve akın pankılarıyla dolmuş. Tam o anda Melkor ve Ungoliant, günü-sığının aydınlattığı toprağın üstünden kara bir bulut golgesinin rüz-94 garla gecisi gibi, Valinor'un düzlükleri üzerinden hızla geçmişler; ve yeşil Ezellohar tepeceğinin onune gelmişler. Ungoliant'ın Isıksızlık'ı Ağaçlar'ın diplerine kadar yükselmiş; ve Melkor tepeciğin üzerine sıçrayıp kara mızrağıyla her bir Ağaç'a yüreğinden saldırıp onları derinden yaralamış, öz suları sanki kanlarıymış gibi akararak toprağın üzerine dokulmuş. Ungoliant, bunları emmiş, Ağaç'tan Ağaç'a giderek kara gagasını kurutana dek onların yaralarına sokmuş, içindeki Olum zehiri onların dokularına işlemiş, koklerini, dallarını ve yapraklarını soldurmuş; ve olmuşlar. Susuzluğu hala gecmemiş, Varda'nın Pınarları'na gidip onları kurutana dek icmiş; Ungoliant içerken kara dumanlar çıkarıyormuş, oylesine devasa ve korkunc bir surete burunmuş ki Melkor bile korkmuş. İşte böyle çokmuş büyük karanlık Valinor'un üzerine. O gün yapılanlara dair çok şey, Elemmire adlı bir Vanya'nın yazıp Eldar'a sundu-p,u Aldudenie'de anlatılır. Ama o anda oluşan keder ve dehşetin tumunu anlatabilecek bir sarkı ya da oyku yoktur. Isık yenilmisti; ama onu izleyen Karanlık, ışığın kaybindan çok daha önemliydi. O saatte oyle

bir Karanlık olustu ki hicbir seyi eksik değildi, ozundeki bir sey dısında: cunku gercekte Isık'tan cıkan kotulukle yaratılmıstı, gozleri delip yureğe ve akla girecek, guclu iradeleri bile boğazlayacak gucteydi. Varda, Taniquetirden asağıya bakıyor ve ani keder kuleleri icinde yukselen Golge'yi izliyordu;

Valmar karanlığm denizinin derinliklerinde batmıstı. Kutsal Dağ, boğulmus bir dunyadaki son ada gibi tek basına dikiliyordu. Butun sarkılar sustu. Valinor'da sessizlik hakimdi ve hicbir ses duyulmadı, uzaktaki dağlardaki gecitlerin icinden ruzgarın tasıdığı martıların soğuk cığlıklarına benzeyen Teleri feryatları ılımında. O sırada Dogu'dan soğuk bir ruzgar esiyordu ve denizin ge-w\ golgeleri kıyınm duvarları uzerine yuvarlanıyordu.

Ama Manwe yuce tahtından uzaklara baktı, gozleri tek basına geceyi delip gecti, karanlığın otesinde icine girip etkileyemedikleri de-95.

vasa ama uzakta, kuzeye doğru buyuk bir hızla ilerleyen .bir Karanlık gorene dek; ve artık Melkor'un gelip gittiğini biliyordu.

Sonra takip basladı; Orome'nin ordularının atlarının altındaki toprak sallandı, Nahar'ın nallarından cıkan kıvılcımlar Valinor'a donen ilk ısı oldu. Ama Ungoliant'ın Bulutu ile karsılasınca Valar suvarileri kor olup korkuyla doldular, nerede olduklarını bilemeden dağıldılar, Valaroma'nın sesi azalıp tukendi. Tulkas geceleyin kara bir ağa dusmus gibiydi; gucsuzce havayı bos yere dovup durdu. Karanlık gecip gittiğinde artık cok gecti: Melkor her nereye istediye gitmisti ve intikamı basarıya ulasmıstı.

96

DOKUZUNCU BOLUM

NOLDOR'UN KACISINA DAİR

Bir sure sonra buyuk bir kalabalık Hukum Cemberi etrafında toplandı; Valar golge icinde oturuyordu, cunku karanlıktı. Ama Varda'nın yıldızları ustlerinde parıldıyordu ve hava acıktı. Manwe'nin ruzgarları olum dumanlarını denizin golgelerine surup uzaklastırmıs, denizin karanlığını dalgalandırmıstı. Sonra Yavanna kalkıp Yesil Te-pecik'in, Ezellohar, onunde durdu ama o simdi karanlık ve cıplaktı; filerini Ağaclar'ın uzerine koydu, ama artık karanlık ve oluyduler, dokunduğu her dal kırılıp cansız bir sekilde ayaklarının dibine dustu. Yas tutan pek cok ses yukseldi; yas tutanlar icin bu durum, Melkor'un onlar icin doldurduğu keder kabının tortularını suzuyorlarmıs gibiydi. Ama oyle değildi.

Yavanna, Valar'ın huzurunda konustu ve dedi ki: "Ağaclar'ın Isığı sondu, o simdi sadece Feanor'un Silmaril'lerinde yasıyor. O ne kadar liiğorulu! Iluvatar'ın maiyetindeki en kudretlilerin bile bir kereye, R.ıdece bir kereye mahsus tamamlayabildikleri bazı isler var. Ağacların Isığı'na varlık yerdim ve Ea'da bunu asla yeniden yapamayabilirim. Ama hala bu ısığın bir tutamıyla kokleri curumeden once Ağaclar'da-ki yasamı geri getirebilirim; ardından yaramız iyilestirilmeli, Mel-kor'un kotuluğu yok edilmeli."

SonTra Manwe konustu ve dedi ki: "Sen Finwe oğlu Feanor, Yavanna'nın sozlerini duydun?

Sorduğu seyi verecek misin?"

Sonra uzun bir sessizlik oldu ama Feanor tek bir sozcuk konusmalı. Sonra Tulkas bağırdı: "Konus, Hey Noldo, evet ya da hayır! Kim Yavanna'yı inkar edebilir? Silmaril'lerin ısığı onun baslangıctaki calısmalarından doğmadı mı?

Ama Yapıcı Aule soyle dedi: "Aceleci olmayın! Onun bildiğinden 97 cok daha yuce bir sey sorduk. Birakın bir sure huzur icinde beklesin." Ama sonra Feanor konustu ve acıyla haykırdı: "Daha kucukler ve hatta daha ulular icin yalnızca bir kere tamamlanabilecek bir gorevi var ve bu gorevde kalbi huzura erecek. O zaman mucevherlerimi cıkaracağım ve bir daha asla onları eskisi gibi yapamayacağım; eğer onları kırmam gerekirse, kalbimi de

kıracağım ve katledilmiş olacağım Aman'daki tum Eldar içinde ilk." "İlki değil" dedi Mandos, ama sozlerini anlamadılar; Feanor karanlıkta derin dusunceler icindeyken yeniden bir sessizlik oldu. Kendini bir dusman cemberi içinde gibi hissetti, eğer Valar'ın eline gecerse Silmaril'lerin guvende olmayacağını soyleyen Melkor'un sozlerini hatırladı. "O da onlar gibi bir Vala değil mi," diye dusundu, "onların kalplerini anlayamaz mı? Evet, ancak bir hırsız, diğer hırsızları ortaya çıkaracaktır!" Sonra yuksek sesle bağırdı; "Kendi irademle bunu yapmamaya karar verdim. Ama eğer Valar beni zorlarsa, Melkor'un gerçekten onların soyundan olduğunu anlayacağım."

Sonra Mandos dedi ki: "Konustun." Ve Nienna kalkıp Ezellohar'ın uzerine çıktı, gri başlığını arkaya attı, gozyasları Ungoliant'ın pisliğini yıkadı; dünyanın acımasızlığı ve Bozulmus Arda için yas tutarak sarkı soyledi.

Ama Nienna'yas tutarken Formenos'tan Noldor habercileri geldi, kotuluğun yeni haberlerini getiriyorlardı. Kor Karanlık'ın kuzeyden nasıl geldiğini, ortasında adsız bir gucun nasıl ilerlediğini ve içinden Karanhk'ın çıktığını anlattılar. Ama Melkor da oradaydı, Feanor'un evine gelmiş, kapısının onunde Noldor Kralı .Finwe'yi katletmiş ve Kutlu Diyar'da ilk kan akmıştı; cunku sadece Finvi'e, Karanhk'ın dehsetinden kacmamıştı. Melkor, Formenos kalesini yıkıp, Noldor'un orada biriktirilmiş tum mucevherlerini almıştı; Silmaril'ler de gitmişti.

Sonra Feanor ayağa kalktı, Manwe'nin huzurunda elini kaldırarak Melkor'u, Dunya'nın Kara

Dusmanı, Morgoth diye anarak lanetledi; ve o, bundan sonra Eldar arasında sadece bu isimle

anıldı. Ve Manwe'nin

98

çağrılarını jda lanetledi, Taniquetire geldiği saati de, ofkesinin ve acısının cılgınlığı içinde düşünmüştü ki, Formenos'ta olsaydı katledilse bile gucu daha faydalı olabilirdi ve Melkor'un da amacladığı buydu. Sonra Feanor, Hukum Cemberi'nden ayrılıp geceye karıştı; Cunku onun için babası, Valinor Isığı'ndan ya da ellerinden doğan essiz calısmalardan bile değerliydi; Elflerin veya İnsanların oğullarından hangisi babalarına bundan daha çok değer vermistir? Oradakilerin bircokları Feanor'un acısına uzuldu, ama kaybı sadece ona ait değildi;

Karanlık'ın sonsuza dek Valinor Isığı'nın son ısınlarını da yutacağı korkusuyla Yavanna tepecikte ağlıyordu. Valar, gercekte baslarına ne geldiğini henüz tam olarak anlayamamıştı, Meikor'un Arda'nın otesinden yardım aldığını kavradılar. Silmaril'ler gitmişti ve herkes Feanor'un Yavanna'ya evet mi hayır mı dediğini merak ediyordu; basta, Formenos'tan haber gelmeden önce evet mi demisti, yapılanlar duydukları gibi olmasaydı cevabı oyle olabilirdi. Ama simdi Noldor'un yazgısı yaklaşıyordu.

Bu arada Morgoth, Araman'm kırac topraklarmda Valar'ın takibinden kacıyordu. Avathar guneyde uzanırken, bu topraklar kuzeyde, Pelori Dağlan ile Buyuk Deniz arasındaydı; ama Araman, sahil ve dağlar arasında Buz'a yaklastıkca daha da soğuyan corak duzluklerden olusan daha genis bir bolgeydi. Morgoth ve Ungoliant bu bolgeyi hızla gecip Oiomure'nin puslan arasından Helcaraxe'ye, Araman ve Orta Dunya arasında gıcırdayan buzlarla dolu boğaza gelip karsıya gectiler ve sonunda Dıs Topraklar'ın kuzeyine donduler. Birlikte ilerlediler, cunku Morgoth yakasını Ungoliant'tan kurtaramıyordu, bulutu hala ustlerindeydi ve tum gozleri onun uzerine dikilmisti; Drengist Halici'nin kuzeyinde uzanan topraklara vardılar. Morgoth artık batıdaki guclu kalesine Angband'ın

yıkıntılarına doğru yaklaşıyordu; Ungoliant dusuncesini anladı, orada ondan kacmak için bir yol aradığını kavradı ve onu durdurup sözünü yerine getirmesini istedi.

"Kara kalpli!" dedi. "Buyruklarını yerine getirdim. Hala acım."

99

"Daha ne istiyorsun?" dedi Morgoth. "Gobeğin için tuın dünyayı mı arzuluyorsun? Sana bunu vermek için yemin etmemistim. Ben onun Efendisiyim."

"O kadar değil" dedi Ungoliant. "Ama Formenos'un büyük hazinesi senin değil; hepsi benim olacak. Onu iki elinle vereceksin."

Sonra Morgoth zorunlu olarak yanındaki tasları birer birer, kin guderek ona verdi; ve o hepsini yuttu, tasların guzellikleri yeryuzunden yok oldu. Ungoliant daha da buyuyup karardı ama hırsı dinme-misti. "Bir elinle verdin" dedi; "sadece solla. Sağ elini de ac." Morgoth, kristal bir kutunun içinde kilitli olmalarına rağmen Silmaril'leri sağ elinde sıkıca tuttu, Silmaril'ler onu yakmaya başladı, acıyla elini sıktı; ama acmayacaktı. "Hayır!" dedi. "Sen gorevini yerine getirmedi. Sana verdiğim görev benim kudretimle tamamlandı. Sana daha fazla ihtiyacım yok. Bu seylere ne sahip oldun ne de gordun. Onlar sonsuza kadar benim olacak." Ama Ungoliant daha da buyumustu ve Melkor, kendisinden alınan guc yuzunden kuculdu;

Melkor'un karsısında yükseldi, bulutuyla onu orttu, boğmak için yapışkan ağlarla sardı. Morgoth dağlarda yankılanan korkunc bir cıgılık attı. O yuzden bu andan sonra orası Lammoth diye adlandırıldı; cunku sesinin yankısı oraya yerleştı ve sonra kim o topraklarda yuksek sesle bağırsa onları uyandırır, dağlar ve deniz arasında kalan kırac topraklar acı içindeki seslerle dolardı. Morgoth'un o anki cıgılığı kuzey dünyasında duyulan en yuksek ve en korkunc cıgılıktı; dağlar sallanıp yer sarsıldı, kayalar parcalara ayrıldı. Unutulmus yerlerin derinliklerinde de bu cıgılık duyuldu. Valar saldırısı aceleyle yapıldığı için Angband'ın en diplerdeki mahzenlere inilmemis ve orada Balroglar hala gizlenip Efendilerinin donusunu bekliyorlardı; hızla yukarıya fırladılar ve bir ates fırtınası halinde Hithlum'dan gecerek Lammoth'a ulastılar. Alevli kamcılarıyla Ungoliant'ın ağını paramparca ettiler ve o korktu, uzerini kaplayan kara dumanlar puskurterek kactı; oradan uzaklasarak Beleriand'a inip Ered Gorgoth'un etekle-100 rinde karanlık bir vadiye yerleştı ve o andan itibaren orada doğurduğu dehset yuzunden oraya Korkunc Olum Vadisi, Nan Dungortheb dendi. Angband'ın kazıldığı gunlerden beri orumcek seklindeki diğer iğrenc yaratıklar oraya yerleşmişti; Ungoliant onlarla çiftleştı ve onları yedi. Ungoliant'ın oradan ayrılıp, dünyanın unutulmus guneyine gidisinin ardından dölleri orada kaldı ve cirkin ağlarını orduler. Ungoliant'ın yazgısını anlatan hicbir hikaye yok. Ancak bazıları uzun zaman once cok buyuk bir kıtlıkta sonunda kendini yiyip yok ettiğini soyler. Boylece Yavanna'nın Silmaril'lerin yutulup, bosluğa yuvarlanacakları hakkındaki korkusu gerceklesmedi; ama Morgoth'un elinde kaldılar. Morgoth, ozgurluğune ulastığında, yeniden bulabildiği tum hizmetkarlarını toplayıp Angband yıkıntılarına geldi. Orada buyuk mahzenlerini ve zindanlarını yeniden kazdı, kapılarının uzerine Thangorodrim'in uc katlı zirvelerini yukseltti ve o gunden beri tepelerinden kapkara pis kokulu bir duman yükseldi. Sayısız canavar, ifrit ve Ork orduları yetistirdi, orada döllenip buyuduler ve toprağın derinliklerincie çoğaldılar. Daha sonra anlatılacağı gibi karanlık Beleriand'ın uzerine bir golge gibi cöktü; Morgoth, Angband'da kendisi için demirden buyuk bir tac yapıp kendini Dunya'nın Kralı diye adlandırdı. Bunun simgesi olarak da tacına Silmaril'leri yerleştirdi. Bu kutlu muccevherlere dokunduğunda elleri yanıp karardı ve hep oyle kaldı; ne yanığın acısından ne de acının kızgınlığından asla kurtulamadı. Ağırılığı olumcul bir yorgunluğa sebep verse de taci basından hic cıkartmadı. Yalnızca bir

kez kuzeydeki topraklarından gizlice ayrılırken çıkarttı; aslında kalesinin derinliklerinden nadiren ayrılır, ordulanı kuzeydeki tahtından yönetirdi. Sadece bir kez, o da hukumdarlığı sona ererken eline silah aldı.

Simdi Utumno gunlerinden daha gururluydu, nefreti onu yavas yavas yuttu, hizmetkarlarına egemen olmak, onları kotuluğun sehvetiyle liarekete gecirmek icin ruhunu tuketti. Yine de bir Vala olduğu icin ilahsete donusen heybetini uzun sure korudu ve yuzunun onunde en kudretlisi disinda hepsi korkunun karanlık cukuruna dustu.

101

Morgoth'un Valinor'dan kacısı öğrenildiğinde kovalamanın anlamı yoktu ve Valar karanlıkta Hukum Cemberi'nde uzun sure oturdu, Malar ve Vanyar yanında durup ağladılar; ama Noldor'un buyuk bolumu Tirion'a donerek guzel senirlerinin kararisı icin yas tuttu. Gogelenmis denizden suruklenen pus Calacirya'nın los koyaklarından yukselerek kulelerini kapladı, Mindon'un ısıltısı kasvet icinde soluklastı. Sonra ansızın Feanor sehirde belirip herkesi Tuna'nın ustundeki Kralın yuce meydanında toplanmaya çağırđı; üzerindeki surgun hukmu henuz kalkmamıs, boylece Valar'a karşı gelmistı. Buyuk bir kalabalık ne soyleyeceğini duymak icin hızla toplandı; tepe, tum merdivenler ve caddeler, tepeye tırmananların ellerindeki sayısız mesaleyle aydınlandı. Feanor, sozcuklerin efendisiydi, onları kullandığında dili kalpler uzerine cok guclu olurdu; o gece Noldor'un huzurunda daima hatırlanacak bir konusma yaptı. Sozcukleri siddetli ve yıkıcıydı, kızgınlık ve gurur doluydu; onu dinleyen Noldor .cılgınca hareketlendi. Ofkesi ve gazabı daha cok Morgoth'a yönelikti, soylediğı hemen her sey Morgoth'un yalanlarından turuyordu; babasının katledilmesi ve Silmaril'lerin calınması yuzunden kederden cılgın gibiydi. Simdi Fin-we olduğu icin Noldor krallığı uzerinde hak iddia ediyor, Valar hukumlerini kucumsuyordu. "Neden, Ey Noldor halkı," diye bağırdı, "neden bizi koruyamayan, hatta kendi topraklarını bile Dusman'ına karşı koruyamayan kıskanc Valar'a hizmete devam edelim? O, dusmanları'olduğu halde, akrabaları değıl mi? İntikam, bu yuzden beni çağırđı, ama oyle olsa bile, bundan sonra babamın katili ve hazinemın hırsızının akrabalarıyla aynı topraklar uzerinde yasamayacağım. Bu cesur halk arasındaki tek cesur ben değılim. Hepiniz Kralınızı kaybetmediniz mi? Kaybedecek daha neyiniz var ki dağlar ve deniz arasındaki bu dar toprağa tıkılıyorsunuz?"

"Bir zamanlar burada Valar'ın Orta Dunya'dan esirgediğı ısık vardı ama simdi karanlık her

yere yayıldı. Pusun tacizine uğrayan ve

102

nankor denize bosuna gozyası doken gogelenmis bir halk olarak sonsuza dek burada kıpırdamadan yas mı tutacağız? Yoksa yurdumuza mı doneceğiz? Ozgur halkın yuruduğu Cuivienen'de, bulutsuz yıldızların altında tatlı sular akıyor, genis toprakları "etrafa uzanıyor. Hepsi orada, delilik ederek terk ettiğimiz her sey orada hala bizi bekliyor. Gelin donelim! Birakın bu sehri korkaklar korusun!"

Uzun sure konusup kendisini izlemeleri icin, cok gec olmadan yi-i',itlikleriyle ozgurluklerini ve Doğu'daki topraklarda krallıklar ele gecirebileceklerini soyleyerek Noldor'u yureklendirdi; Valar'ın onları aldatıp esirlestirdiğı, boylece Orta Dunya'yı İnsanların yoneteceğı hakkındaki Melkor'un yalanlarını yineledi. Eldar'ın coğu Sonragelenleri ilk kez duyuyordu. "Guzellik en sonunda olacak" diye bağırdı, "uzun ve zor bir yol olsa da! Esarete veda edin! Ama huzura da veda edin! Zayıflığa veda edin! Hazinelerinize veda edin! Daha cok sey yapacağız. Yolculuk hafif: ama kılıclarınızı yanınızda getirin! Orome'nin gittiğinden daha ilerilere gideceğiz, Tulkas'tan daha fazla

dayanacağız: kovalamamızdan asla vazgeçmeyeceğiz. İMorgoth'un pesinden Dünya'nın sonuna kadar gideceğiz! Onunla savaşa çıkacağız, olumsuz bir nefret duyacağız. Fetihlerimizi gerçekleştirdiğimizde ve Silmaril'leri geri aldığımızda, biz, sadece biz, lekesiz Isığın kralları, mutluluğun efendileri ve Arda'nın güzelliği olacağız. Baska hiçbir ırk bizi kovamayacak!" Sonra Feanor korkunc bir yemin etti. Yedi oğlu da yanında diz cakup hep birlikte aynı andı icti ve mesalelerin ışığı cektikleri kılıclarda kan gibi kıpkırmızı parıladı. Yeminlerini bozmayacaklarına Iluvatar adına and ictiler, eğer bozarlarsa uzerlerine Ebedi Karanlık'ın cokeceğini Soylediler; onları isimlendiren Manwe'nin, Varda'nın ve 'raniquetirin kutsanmış dağının tanıklığında, takiplerini intikam duygusu ve nefretle Dünya'nın sonuna dek surdureceklerine, Vala, İfrit, Elf, henüz doğmasa bile İnsan, küçük veya büyük, iyi ya da kötü baska bir yaratık, her ne olursa, sahip oldukları Silmaril'leri ellerinden alıp koruyacaklarına dair yemin ettiler.

103

Noldor prensleri Maedhros, Maglor, Celegorm, Curufin, Caranthir, Amrod ve Amras konustu; çoğu bu dehsetli sozleri isitmekten urkmustu. İyi ve kötü, yeminin asla bozulmayacağı uzerine and ictiler ki yemin ona sadık kalanı veya bozanı dunyanın sonuna dek izleyecekti. Fingolfin ve oğlu Turgon, Feanor'a karşı konustular, keskin sozcukler uyandı ve ofke kılıcların sırtına dek yaklastı. Ama Finarfin adeti olduğu gibi yumusak konustu, Noldor'u sakinlestirmeye, bekleyip yapılacak ve yapılamayacak isleri dusunup tasınmaya ikna etmeye calıstı; oğullarından sadece, Orodreth aynı sekilde konustu. Finrod, arkadaşı Turgon'un yanındaydı; ama Galadriel, Noldor soyluları arasındaki tek kadın, o gun cekisen prenslerin arasında uzun boyuyla, cesurca dikiliyor, gitmek icin can atıyordu. Yemin etmedi ama, Feanor'un Orta Dünya'yla ilgili sozleri onun kalbindekilerle aynıydı, genis korunmasız toprakları gormek, kendi iradesiyle yonetebileceği bir krallık yaratmak istiyordu. Galadriel ile aynı dusuncede olan Fingolfin'in oğlu Fingon da, aslında onu çok az sevse de Feanor'un sozlerinden etkilenmisti; Finarfin'in oğulları Angrod ve Aegnor her zaman olduğu gibi Fingon'un yanında yer aldılar. Ama sessizliklerini koruyup babalarına karşı konusmadılar. Uzun bir tartısmının ardından Feanor baskın çıktı ve Noldor'un büyük bolumu, değişik seylere ve garip ulkelere duyduğu arzunun atesiyle tutusarak bir araya toplandı. Boylece Finarfin dikkatli olma ve bekleme uzerine konusurken, çoğu "Hayır, haydi gidelim!" diye bağırdı. Feanor ve oğulları yolculuk icin hazırlıklara basladılar.

Boylesine karanlık bir yola çıkmayı goze alanlar biraz tedbirli olmalıdır. Her sey çok hızlı olmustu; cunku Feanor onları suruklemisti ve simdi soğuyan kalplerinde onun korkuyu yenen sozleri etkisini yitiriyor, baska dusunceler baskın çıkmaya baslıyordu; ve Feanor, tüm gururlu sozlerine karsın Valar'ın kudretini unutmamisti. Ama Val-mar'dan hicbir çağrı gelmedi, Manwe suskundu. Feanor'un amacını henüz yasaklayıp engellemeyecekti; cunku Valar, Eldar'ın onları kotulukle suçlamasından incinmisti ya da onları iradelerine karşı zaptet-104 meyeceklerdi. Sirndi izliyor ve bekliyorlardı, cunku Noldor halkının Feanor'un arzusuna uyacağına hala inanmıyorlardı.

Ve gercekten de Feanor yola çıkmak icin Noldor'u duzenlemeye basladığında anlasmazlık çıktı. Toplananları gitmeye ikna etmesine rağmen Feanor'un Kral olması konusunda ortak bir karar yoktu. Fin-golfin ve oğulları daha çok seviliyordu; onların ev halkı ve 'Cirion sakinlerinin büyük bir bolumu eğer Feanor onlarla giderse onu tanımayı reddetti; böylece sonunda bu acılı yola çıkarken Noldor halkı ikiye bolundu. Feanor ve onu izleyenler oncu olacak, ama daha büyük bir topluluk arkadan Fingolfin'in yönetiminde gelecekti; ve o bilgeliğine rağmen onlarla gidiyordu, cunku oğlu Fingon çok ısrar etmisti, cunku ne

gitmeye can atan halkından ayrılmak ne de onları Feanor'un ihtiyatsız dusuncelerine terk etmek istiyordu. Ne de Manwe'nin tahtının huzurunda ettiği yemini unutmustu. Finarfin de Fingolfin ile aynı nedenler yuzunden gidiyordu; ama bu gidise çok daha gonulsuzdu. Valinor'daki Noldor artık çoğalıp koca bir ulus olmuslardı ama onda biri yola çıkmayı reddetmisti: bazıları Valar'a duyduğu sevgi (en azından Aule'ye), bazıları da Tirion'a ve orada urettiklerine duydukları sevgi yuzunden kalacaktı; ama asla yolun getirdiği tehlikeden korktukları için değil.

Borular calınıp Feanor, Tirion kapılarından çıkarken sonunda Man-we'nin habercisi geldi ve dedi ki: "Feanor'un cıgınlıklarına karşı tek 'sozum var. İleri gitmeyin! Zaman kotuluğun zamanıdır ve yolunuz sizi onceden goremediğiniz kederlere yoneltecek. Bu macerada Valar'ın size yardımı olmayacak; ama size engel de olunmayacak; sunu bilmelisiniz: buraya ozgurce geldiniz ve ozgurce ayrılacaksınız. Ama sen Finwe oğlu l'eanor, senin yeminin hunerle carpitıldı. Sen cektığın acının icindeyken Melkor'un yalanlarını anlayamadın. O bir Vala'dır, sen değilsin. Aceleyle bosuna yemin ettin, cunku hicbir Vala'yı, Ea icinde bile yene-niezsın, seni adlandıran Eru, seni marifetinden daha fazla kutsamadı."

Feanor guldu, haberciye değil Noldor'a bakarak konustu ve dedi ki: "Yani! Bu cesur insanlar

Krallarının varisini, oğullarıyla birlikte surgu-
105

ne gonderip tutsaklıklarına mı donecekler? Eğer benimle gelecek varsa, onlara soyluyorum:

İcinizde kederin ongorusu var mı? Ama onu Aman'da gorduk. Biz Aman'da mutluluktan acıya ulastık. Simdi baska bir sey deneyeceğiz: kederden neseye, en azından ozgurluğē ulasacağız." Sonra haberciye donup haykırdı: "Sulimo Manwe'ye, Arda'nın Yuce Kralı'na sunu soyle: Eğer Feanor, Morgoth'u yenemezse veya en azından ona saldırmayı ertelerse, keder icinde tembelce oturamaz. Belki benim icime senin bildiğinden daha buyuk bir ates yerlestiren Eru'dur. Valar Dusmanı'na vereceğim acıyı duymayı Hukum Cemberi'ndeki kudretliler bile merakla bekler. Evet, sonucta,onlar beni izleyecek. Elveda!"

O an Feanor'un sesi oyle buyudu, oyle guclendi ki Valar habercisi yanıtı tamamlandığında onunde eğilip oradan ayrıldı; ve Noldor etkilendi. Boylece 'yuruyuslerine devam ettiler; onlerinde Feanor Hanedanı olarak Elende kıyıları boyunca hızla ilerlendi: bir kez bile yesil Tuna'nın uzerindeki Tirion'a donup bakmadılar. Onları Fingolfin'in topluluğu daha yavas ve isteksiz olarak, izliyordu. Fingon'un grubu ondeydi; Finarfin, Finrod ve Noldor'un asillerinin, bilgelerinin çoğu en geriden geliyordu; sık sık arkalarına donup guzel sehirlerinp bakı-yorlardı, Mindon Eldalieva'nın ısıltısı karanlığın icinde kaybolana dek. Geride bırakıp gittikleri eski mutluluk' anıktım diğer Surgun-ler'den daha fazla yanlarında goturuyordu, bazıları orada yaptıkları seyleri bile yanlarına almışlardı: bir avuntu, yol icin bir yuk.

Feanor, simdi Noldor'u kuzeye doğru yoneltti, cunku ilk hedefi Morgoth'u izlemekti. İlerledikce Taniquetirin altındaki Tuna, Arda'nın yuzeyine daha da yaklaşıyordu ve orada Buyuk Deniz olculemeyecek kadar engindi, oysa kuzeye doğru, Araman'm kırac topraklarının Orta Dunya'nın kıyılarıyla birlikte uzandığı yerlerde ayıran denizler daralıyordu. Ama Feanor'un dusunceleri sakinlestikce gec olsa da anlıyordu ki, yanındaki buyuk topluluklar ne kuzeye doğru giden uzun fersahları gecebilecek ne de sonunda gemilerin yardımı olmadan denizleri 106 asabilecekti; buyuk bir filo kurmak da uzun ve

zahmetli bir isti, Nol-ilor arasında bu zanaatta yetenekli kimse de yoktu. Bu durumu Nol-ilor'un daima dostu olmus Teleri'yi onlara katılmaya ikna ederek cozmeyi dusundu; onların isyanıyla Valinor'un mutluluğu biraz daha solacak, JVTorgoth'a karşı savaşında daha da guclenecekti. Boylece Alqualon-(le'ye doğru hızlandı ve Teleri halkıyla Tirion'da yaptığı gibi konustu.

Ama Teleri halkı soyleyecek hiçbir seyleri olmadan kıpırdamadan ıkırdı. Akrabalarının ve eski dostlarının gidislerine gercekten cok uzuluyorlardı ama onlara yardım etmektense, caydırmayı tercih ettiler; Valar'ın arzusunun dışında ne odunc verecek gemileri vardı ne de inşasına yardım edeceklerdi. Eldamar kıyılarından baska yurt, Alqualonde prensi Olwe'den baska efendi istemiyorlardı. Ve o, ne Morgoth'u, dinlemis ne de onu topraklarında ağırlamıştı, hala Ulmo'ya guveniyordu, Valar arasındaki diğer uluların Morgoth'un acılarını ilizelteceğine de; ve gece yeni bir safağa donuserek geciordu. O zaman Feanor ofkelendi, cunku hala gecikmekten korkuyordu; ve ()lwe'ye atesli bir sekilde konustu. "İhtiyacımız olduğu anda dostluğumuzu tanımadın. Oysa, yureksiz aylaklar olarak, neredeyse bombos eninde sonunda bu kıyılara geldiğinizde bizden aldığınız yardım için mutluydunuz. Hala bu kıyılardaki kulubelerinizde yasıyorsunuz. Limanınızı oyan, duvarlarınız üzerinde yorulanlar Noldor değildi."

Ve Olwe yanıtladı: "Dostluğu inkar etmedik. Ama dostunun cılgınlığını engellemek dostluğun bir parçası olabilir. Noldor bize kucak acıp bize yardım ettiğinde sen soyle demistin: evleri yan yana duran kardeşler olarak sonsuza dek Aman topraklarında yerleseceğiz. Ama ak gemilerimizi siz vermediniz. Bu zanaatı Noldor'dan öğrenmedik, Denizlerin Efendisi'nden öğrendik; ak keresteleri kendi ellerimizle isledik, ak yelkenlerimizi karılarımız, kızlarımız dokudu. Bu yuzden onları herhangi bir ittifak veya dostluk için ne veririz ne de satarız. Finwe oğlu Feanor, sana soyleyeceğim, onlar bizim için Noldor muccevherleri gibidir; yureklerimiz urunu, yeniden yapamayacağımız."

107

Bunun üzerine Feanor onun yanından ayrıldı ve maiyetindekiler toplanana dek Alqualonde'nin duvarlarının otesinde karanlıkta dusunerek oturdu. Kuğular Limanı'na gidip orada demirlemis gemileri zor kullanarak alıp adamlarıyla uzaklaşmak için gucunun yeterli olduğuna hukmetti. Ama Teleri halkı onlara direndi ve pek cok Noldor'u denize doktu. Sonra kılıclar cekilip gemilerin üzerinde, rıhtım lambalarının ışığında, iskelelerde, hatta kapının büyük kemerinin üzerinde cok sert. bir savaş yapıldı. Feanor'un halkı uc kez geri puskurtuldu ve her iki tarafın birçok kaybı oldu. Ama Fingolfin'in topluluğun onundeki Bingon, Noldor'un oncu kolunun imdadına yetisti, akrabalarının yenilmekte olduğunu gorup, carpısmının nedenini tam anlamadan savasa katıldılar; bazıları Valar'ın emrine uyarak Noldor ilerleyisini durdurmak için Teleri'nin pusuya yatıp beklediğini dusunmustu.

Boylece sonunda Teleri yenildi. Alqualonde'de yasayan denizcilerinin büyük bir kısmı gunahkarca katledildi. Cunku Noldor vahşilesip umutsuzlaşmıştı ve Teleri'nin gucu azaldı, çoğu hafif yaylarla silahlanmıştı. Boylece Noldor onları ak gemilerinden uzaklaştırıp kureklere ellerinden geldiğince adam yerlestirerek sahil boyunca kuzeye doğru kurek cekmeye basladılar. Olwe, Osse'yi çağırdı ama o gelmedi, cunku Valar, Noldor'un kacasının guc kullanılarak engellenmesini istemiyordu. Ama Ulnen, Teleri denizcileri için gozyası doktu ve deniz ofkeyle katillere karşı yükseldi, gemilerin çoğu enkaza dondu, icindekiler boğuldular. Alqualonde'deki Akrabakıyı hakkında daha fazla sey Maglor'un kaybolmadan önce yazdığı Noldor'un Cokusu, Noldolante diye adlandırılan ağıtta anlatılır. Her nasılsa Noldor'un büyük bir kısmı kacıydı ve fırtına dinince bazıları gemiyle, bazıları

karadan gelerek bir araya toplandı; ama yol uzundu ve ilerledikçe daha kotulesiyordu. Uzunluğu
olculemeyen bir gece boyunca uzun süre ilerledikten sonra Araman'ın dağlık, soğuk, ıssız ve
kırac topraklarının üzerinden Korunan Diyar'ın kuzey sınırlarına ulaştılar. Ansızın yüksek
bir kayanın üzerinde duran ve aşağıya, sahile
108

bakan karanlık bir şekil gorduler. Bazıları onun Mandos'un kendisi olduğunu söyler, Manwe'nin daha düşük seviyeli habercisi değil. Sonra onların durup dinlemelerini emireden vakur ve korkunc bir ses duydular. Hepsi durup sessizce bekledi ve basından sonuna kadar tüm Noldor orduları, bu sesin söylediği Kuzey'in Kehaneti ve Noldor'un Kadersizliği diye adlandırılan laneti ve kehaneti duydu. Onun çoğu Noldor'un aslında baslarına gelmeden anlayamayacakları kederi, kara sözcüklerle (inceden haber veriyordu; ne alınacak ne de yazgılarına ulaşacak ve Valar'ın affı için uğrasacaklardı, söylenen lanet buydu.

"Sayısız gozyası dokeceksiniz. Valar, Valinor'u size karşı kapatacak ve sizi dışarıda bırakacak, böylece ağıtınızın yankısı bile dağları asamayacak. Valar'ın gazabı Batı'dan Doğu'nun en ucuna dek Feanor hanedanı üzerinde yayılacak, onları izleyenlerin de üzerlerine yayılacak. Yeminleri onları sürükleyecek, onlara ihanet edecek, izlemeye ant ictimeleri hazineler asla ele geçirilemeyecek. İyi başlayan her şey kötü bitecek; Akrahanın akrabaya ihanetiyle, ihanete uğrama korkusu doğacak. Onlar sonsuza dek Mahrum Edilenler olacak. "Siz haksız bir şekilde akrabalarınızın kanını doktunuz. Aman topraklarını lekelediniz. Kana karşı kan vereceksiniz ve Aman'ın otesinde Olum'un golgesinde yaşayacaksınız. Bunun için Eru sizin Ea'da olmemenize karar verdi; ve hiçbir hastalık sizi ele geçiremeyecek ama katledilebilirsiniz ve katledileceksiniz: silahla, iskenceyle ve kederle; sonra yurtsuz ruhlarınız Mandos'a gelecek. Orada bedenlerinizi özleyerek bekleyeceksiniz ve katlettikleriniz gelip sizin için yalvarırlarsa biraz merhamet bulabileceksiniz. Orta Dünya'da kalıp Mandos'a donmeyenler, büyük bir yük taşıyormuscasına bitkinleşecekler, gittikçe solacaklar ve arkalarından gelecek daha genç ırkın onunda pismanlık golgeleri olacaklar. Valar konuştu."

Çoğu korkuyla sindi; ama Feanor'un yureği sertleşmişti ve dedi ki; "Biz yemin ettik, bu hafif bir yemin değildi. Pek çok kötülükle ve daha az olmayan ihanetle tehdit edildik; ama bir şey söylenmedi: biz korkak-
109

lardan veya korkakların korkusundan gelen korkaklığa katlanacağız. Bu yüzden diyorum ki devam edeceğiz ve, bu yazgıya sunu ekleyeceğim: yapacaklarımız, Arda'nın son günlerine dek sarkılarda anlatılacak."

Ama o anda Finarfin ilerlemekten vazgeçerek, kedere boğulmuş ve Feanor Hanedanı'na karşı acıyla dolmuş olarak geri döndü, çünkü Alqualonde'li O1we ile akrabaydı; halkının çoğu da uzuntu içinde, onun adımlarını izleyerek, gece boyunca parlayan Tuna'nın üzerindeki Mindon'un uzak ışığını bir kez daha görene dek onunla birlikte yurudu ve sonunda Valinor'a vardılar. Orada Valar onları bağışladı ve Finarfin, Kutlu Diyar'da kalan Noldor'u yönetmek için görevlendirildi. Ama oğulları onunla birlikte değildi; çünkü Fingolfin'in oğullarını terk etmek istememilerdi; akrabalık bağlarının Feanor'un iradesini

zorlayısını hissederek ve Valar'ın yazgısıyla yuzlesmenin korkusunu hissederek, cunku Akrabakiyımı'nda sucsuz değillerdi; Fingolfin'in halkının tamamı ilerledi. Bunun yanında Fingon ve Turgon'un yurekleri cesur ve coskuluydu, ellerine aldıkları bir isi aci bir sona erdirmeden, durmaya gonullu değillerdi, eğer acıysa kesinlikle yapılmalıydı. Boylece ana ordu konumunu korudu ve kehanet edilen kotuluk ise koyuldu. Sonunda Noldor, Arda'nın kuzey uclarına ulastılar; ve denizde yuzen ilk buz parçasını gorerek Helcaraxe'ye yaklastıklarını anladılar. Kuzeyde doğuya doğru yay yaparak kıvrılan Am.r.ı ve batıya doğru uzanan Endor'un (ki Orta Dunya'dır) doğu kıyıları arasında, Kusatan Deniz'in soğuk sularının ve Belegaer'in dalgalarının birlikte aktığı dar bir boğaz vardır, orada olumcul soğğun engin sisi ve pusu vardır, denizin akıntıları carpısan buz tepeleriye, derinlere batmış buzların gıcırdamalarıyla doludur. İste Helcaraxe boyle bir yerdi, Valar ve Ungoliant dışında kimse buraya ayak basmaya cesaret edememisti. Feanor bu yuzden duraksadı ve Noldor artık hangi yoldan gideceklerini tartısmaya basladı. Siddetli soğğuktan ve hicbir yıldız ısıltısının sızamadığı yapıp yapıp pustan aci cekmeye basladılar, coğu yola çıktığına pismandı, homurdamaya baslamışlardı, ozellikle Fingol-110 fin'i izleyenler Feanor'u lanetlemekte, onu Eldar'ın tum kederinin sorumlusu olarak isimlendirmekteydi. Feanor soylenen her seyi bilerek oğullarının fikrini aldı; Araman'dan kacıp Endor'a ulasmak icin yalnızca , iki yol olduğunu goruyorlardı: boğazlardan veya gemilerle. Ama Helcaraxe'nin gecilmez olduğunu dusunuyorlardı, ote yandan cok az gemileri vardı. Uzun yolculukları boyunca coğunu kaybetmişlerdi ve arda kalanlar kalabalık halklarını hep birlikte gecirmek icin yeterli değildi; ama diğerleri onden batı kıyısına gecerken kalanlar beklemek istemiyordu: Noldor arasında simdiden ihanet korkusu doğmustu. Bu yuzden Feanor ve oğullarının kalbine tum gemileri gasp edip ansızın kacma dusuncesi doğdu; Liman savasından beri filoların hakimiyetini ellerinde tutuyorlardı, gemiler sadece orada savasanlarla donatılmıştı ve onlar Feanor'a bağılıydı. Çağrısı uzerine geldiler, kuzeybatıdan bir ruzgar esmeye basladı, Feanor doğru olduğunu dusundugu kisilerle gizlice uzaklaşıp denize acıldı ve Fingolfin'i Araman'da bıraktı. Deniz burada daraldığı icin dumeni doğuya, biraz da guneye dondurup hic kayıp vermeden gecti ve Noldor bir kez daha Orta Dunya'nın kıyılarına ayak bastı; Feanor'un çıktığı yer, Dor-lo-min'e doğru giren bir halicin ağızydı, oraya Drengist denildi. Karaya ayak bastıklarında, Morgoth'un yalanları araya girmeden once Fingon'un arkadası olan en buyuk oğlu Maedhros, Feanor'la ko-I nustu ve dedi ki: "Flangi gemileri ve kurekcileri donmek icin ayırdın? Once kimleri taşıyacaklar? Cesur Fingon'u mu?" Feanor delirmis biri gibi guldu ve bağırdı: "Hicbirini, hicbirini! Ardımda bıraktıklarımı kayıp saymıyorum; yolda gereksiz yuk oldukları kanıtlandı. Onlar adımları lanetledi, hala lanetliyorlar ve bırak Valar'ın kafeslerine inleyerek dunsunler! Gemileri yakın!" Sadece Maedhros karısmadan kenarda durdu, ama Feanor ak Teleri gemilerini atese verdi. Bu yuzden, Drengist Halici'nin ağızında, denize acılmış en guzel gemilerin parıldayarak korkunc bir sekilde yandığı bu yere Losgar adı verildi. Fingolfin ve halkı uzaktan, bulutların altındaki 111 kırmızı ışığı gorduler; ihanete uğradıklarını anladılar. Bu, Akrabakiyımı'nın ve Noldor Kadersizliği'nin ilk meyveleriydi. Fingolfin, Feanor'un kendisini Araman'da yok olmaya ya da utanc icinde Valinor'a donmeye terk ettiğini gorerek acıyla doldu; ama simdi Orta Dunya'ya gecmeyi ve Feanor'la karsılaşmayı eskisinden daha fazla arzuluyordu. O ve halkı uzun sure sefalet icinde dolastı, ama cesaretleri ve sabırları guclendi; cunku onlar kudretli bir halktı, Iluvatar Eru'nun olumsuz ilk cocukları. Kutlu Diyar'dan yeni gelmişlerdi ve henuz Dunya'nın yorgunluğuyla tukenmemişlerdi. Kalplerindeki ates tazeydi, Fingolfin ve

oğulları, Finrod ve Galadriel tarafından yönetilerek, en acı verici Kuzey'e gecmeye cesaret ettiler; Helcaraxe'nin dehsetine ve zalim buz dağlarına dayanmanın başka bir yolu yoktu. Ancak çok az Noldor uğrası, yığılık ve kederde bu umutsuz gecisi asacaktı. Orada Turgon'un karısı Elenwe kayboldu, birçoğu da oldu; sonunda Fingolfin azalan topluluğuyla birlikte Dış Topraklarca ayak bastı. Feanor ve oğullarına çok az sevgi duyarak peslerinden yuruduler, Orta Dünya'da Ay'ın ilk yukselisinde borularını ufladılar.

112

ONUNCU BOLUM

SİNDAR'A DAİR

Denir ki, Orta Dünya'da Elwe ve Melian'ın güçleri çoğalmış, Cirdan'ın denizcilerinden Gelion Nehri'nin otesindeki Mavi Dağlar'ın gezgin avcılarına kadar tüm Beleriand'lı Elfler, Elwe'yi efendileri olarak kabul etmişler; halkının dilinde ona Kral Gri Pelerin, Elu Thingol denmiş. Halkına ise yıldızlarla aydınlanan Beleriand'ın Gri Elfleri, Sindar; Moriquendi arasında sayılsalar da Thingol'un hukumdarlığı, Melian'ın öğretisi altında Orta Dünya'nın tüm Elflerinin en bilgeleri ve beceriklileri oldular. Melkor'un Zincirlenisi'nin ilk çağının sonunda, tüm dünyada barış varken, Valinor'un gorkemi doruk dönemini yasarken, Thingol ve Melian'ın tek çocuğu Luthien dünyaya geldi. Orta Dünya'nın büyük bölümü Yavanna'nın Uykusu'ndaydı ama Melian'ın kudreti sayesinde Beleriand'ta yaşam ve mutluluk vardı, parlak yıldızlar gümüş alevler gibi parlardı; ve Neldoreth ormanında Luthien doğdu, ak çiçekler, niphredil onu karşılamak için topraktan çıkan yıldızlar gibi aktı.

Cuceler, Melkor'un esaretinin ikinci çağında Mavi Dağlar'ın, Ered Luin, üzerinden geçerek Beleriand'a girmişler. Kendilerine Khazad diyorlarmış ama Gri Elfler onlara Bodur Bırakılan Halk, Naugrim ve 'asın Efendileri, Gonnhirrim adını vermiş. Naugrim'in kadim yurtları doğunun uzaklarındaymış, Ered Luin'in doğu tarafında, kendi tarzlarında koca salonlar ve konaklar oymuşlar; ve bu şehirleri kendi dillerinde Gabilgathol ve Tumunzahar diye isimlendirmişler.

Dolmed Dağı'nın zirvelerinin kuzeyinde. Elflerin kendi dillerinde Belegost, yani Kocakasaba diye

yorumladıkları Gabilgathol varmış; ve sol tarafında

Tumunzahar, Elflerin Nogrod dedikleri, Oyukkerit varmış. Cucelerin tüm konaklarının en büyüğü Khazzad-dum, Cucegazuv, Elf dilin-

113

de Hadhodrond'mus, daha sonraları, karanlığının günlerinde ona Morla adı verilmiş; Eriador'un uzun fersahlarının otesinde, uzaklarda. Puslu Dağlar'daymış; ve Eldar için Mavi Dağlar'ın Cuceleri'nin sözlerinden kaynaklanan bir isim, bir soylenti gibiymiş. Naugrim, Beleriand'a Nogrod ve Belegost'tan gelmişler; ve Elfler büyük saskınlık yaşamış, çünkü kendilerinin Orta Dünya'nın sözcüklerle konuşan ve elleriyle çalışan tek canlıları olduklarına, geri kalan her şeyin kuslar ve hayvanlar olduklarına inanıyorlarmış. Kulaklarına sıkıcı ve sevimsiz gelen Naugrim dilinden tek kelime anlamıyorlarmış; çok az Eldar bu dil üzerinde hakimiyet kurabilmiş. Ama Cuceler öğrenmekte hızlıymışlar; hatta yabancı bir ırktan olanlara kendi dillerini öğretmektense Elf dilini öğrenmeye daha çok istekliymişler. Eldar arasında Nan Elmoth'lu Eol ve oğlu Maeglin dışında, Nogrod ve Belegost'a giden olmamış; ama Cuceler Beleriand'a doğru akmışlar, Dolmed Dağı'nın yamaclarının altından geçip Ascar nehrinin akısını izleyerek, daha sonra bir savaşın olacağı Taslar Sığılığ'ında, Sarn Athrad, Gelion Nehri'ni geçen bir yol yaratmışlar. Naugrim ve Eldar arasındaki ilişki, birinin diğerinden pek çok çıkarı olmasına rağmen

daima soğuk kalacaktır; o zamanlar aralarına uzanan kederler henüz yokmuş ve Kral Thingol onları hos karşılamış. Sonraki günlerdeyse, Aule'ye duydukları sevgi ve saygı yüzünden Cuceler, dostluklarını tüm Elf ve İnsanlar arasında en rahat şekilde Noldor'a sunmuşlar; Noldor'un değerli! taslarını diğer tüm zenginliklerin üzerinde takdir etmişler. Arda'nın karanlık günlerinden itibaren Cuceler çok büyük eserler ortaya koymaya başlamışlardı, daha Babaları'nın ilk günlerinden beri metale ve tase karşı büyük becerileri varmış; ama o kadim zamanlarda gümüş ve altından çok, demir ve bakırla çalışmayı seviyorlarmış. Melian'ın bir Maiar olduğu için ongorusu çok güçlüymüş; ve Melkor'un esaretinin ikinci çağı geldikten sonra Thingol'e, Arda Huzuru'nun sonsuza dek sürmeyeceğini öğütlemiş. Bu yüzden Thingol, Orı Dünya'da kötülük yeniden uyanırsa, kendisine krallara yarasır bir seki, 114 de, güçlü olması gereken bir mekan yapmak için düşünmeye başlamış; ve Belegost Cuceleri'nin yardımına ve öğütlerine başvurmuş. Onlar da bu işi severek yapmışlar, çünkü o günlerde yorgun değillermiş ve yeni işler yapmayı arzuluyorlarmış; ve Cuceler, keyifle ya da eziyetle yapsalar da, ürettikleri her şeyin karşılığında daima bir ücret talep ettikleri halde, bu kez kendilerini odesmiş sayıp, bir şey istememişler. Çünkü Melian, öğrenmeye hevesli oldukları pek çok şeyi öğretmiş, Thingol de onları birçok güzel inciyle ödüllendirmiş. Onları Thingol'e Cırdan vermisti; çünkü Balar Adası civarındaki sığ sularda onlardan çok sayıda elde etmişlerdi; ama Naugrim daha önce onlara benzer şeyleri hiç görmemişti ve onları çok sevdiler. İçlerinden biri varmış ki guvercin yumurtası kadar büyükmuş ve parıltısı deniz kopuklerinin üzerindeki yıldız ışığı gibiymiş; adına Nymphelos denmiş, Belegost Cuceleri'nin efendisi, ona bir dağ dolusu servetten daha çok değer biçiyormuş, Naugrim, bu yüzden Thingol için uzun süre ve memnuniyetle emek vermişler; kendi tarzlarında, dünyanın derinliklerine oyulmuş konaklar yapmışlar. Esgalduin'in asâğılara akıp, Neldoreth'i Region'dan ayırdığı yerde, ormanın ortasında kayalık bir tepe yükseliyor ve nehir onun ereklerinden akıyormuş. Thingol'un salonlarının kapı ı r ı n ı oraya yapmışlar, kapıların tek girişi olarak nehrin üzerine tas I'II' köprü inşa etmişler. Kapıların ardında, kayaya oyulmuş geniş salı miara, derinlerdeki odalara oyle çok, oyle geniş dehlizler iniyormuş I I orası Bin Mağara, Menegroth, diye isimlendirilmiş.

Ama verilen emekte Elflerin de payı varmış, Elfler ve Cuceler birlikte, kendi becerileri dahilinde, orada Melian'ın görüşünü, Deniz'in ötesindeki Valinor'un harikalarının ve güzelliklerinin görüntülerini işlemişler. Menegroth'un sütunları Orome'nin kayınlarına gövde,

dal ve yaprakta benzer yaratılmış, altın fenerlerle aydınlatılmış. Bulbuller orada sanki Lorien

bahçelerindelermiş gibi sarkılar söylemişler; gümüş cesmeler, mermer havuzlar ve renkli taşlardan dösemeler varmış. Duvarların üstünde, sütunların tepesinde birçok çiçekle bezenmiş

115

dalların arasına serpilmiş hayvanlar ve kuşlar oyulmuş. Yıllar geldikçe Melian ve kızları salonları, Valar'ın yaptıklarının, başlangıçtan itibaren Arda'da olanların ve olacak şeylerin izlerinin okunabileceği dokumalarla doldurmuşlar. Deniz'in doğusunda şimdiye dek var olmuş kral konaklarının en güzeliymiş.

Menegroth'un yapımı tamamlandığında, Thingol ve Melian'ın diyarında huzur varken, Cuceler hiç durmadan sürekli olarak dağların üzerinden büyük kalabalıklar halinde gelmişler; ama Falas'a çok ender gitmişler; çünkü denizin sesinden nefret ediyor, ona bakmaya korkuyorlar-mış. Dis dünyadan Beleriand'a hiçbir soylenti veya haber

gelmemis. Ama Melkor'un esaretinin ucuncu çağı yaklaştıkça Cuceler uzulmeye başlamışlar; Kral Thingol'e, Valar'ın Kuzey'in kötülüklerinin kokunu tam kazımadığını, şimdi onlardan arda kalanların uzun yıllar boyunca karanlıkta çoğalmalarıyla birlikte yeniden ortaya çıktıklarını ve her yerde kukrediklerini anlatmışlar. "Korkunc hayvanlar var," demisler, "dağların doğusundaki topraklarda ve sizin oralara yerleşmiş' kadim akrabalarınız düzlüklerden tepelere kacıyor." Çok gecmeden kötü yaratıklar, dağlardaki gecitlerden ya da güneyden, karanlık ormanların içinden geçerek Beleriand'a gelmişler. Kurtlar varmış ya da kurt suretine burunen yaratıklar, golgenin baska korkunc yaratıkları; ve aralarında zaman içinde Beleriand'ın yıkımında rol oynayacak Orklar da varmış: ama sayıları azmış ve ihtiyatlı davranıp yolları koklayarak efendilerinin donusunu bekliyorlarmış. Nereden geldiklerini ya da ne olduklarını o zamanlar Elfler bilmiyormuş, denildiğine göre bu konuda yapabildikleri en iyi tahmin, onların belki d □ i , 'abanda kotulesip vahsilesen Avari oldukları düşüncesiymiş.

Bu yüzden Thingol daha önce halkının ihtiyaç duymadığı silahlar düşünmeye başlamış ve ilk

basta bunları ona Naugrim üretmiş, çünkü böyle işlerde çok becerikliymişler; her ne kadar

hicbiri, aralarında en sohetlisinin demirci Telchar olduğu Nogrod zanaatkarlarını gecememiş

olsa da. Naugrim eskiden beri savasçı bir ırkmış, onları inciten

116

herkese karşı siddetle savaşmışlar: Melkor'un hizmetkarları, Eldar, Avari, vahşi hayvanlar ya da nadiren de olsa baska efendilerin veya konakların Cucelerine, kendi soydaşlarına karşı. Sindar, çok gecmeden demircilik zanaatlarını onlardan öğreneceklerdi; ama yine de tüm zanaatlar arasında, yalnızca celiğin tavlansında Cucelere asla rakip görülmemişlerdir, hatta Noldor bile; ve ilk kez Belegost demircilerinin yarattığı zincir zırhların üretiminde eserlerine rakip yokmuş.

Bu yüzden, o zamanlar Sindar iyi silahlanmış durumdaymış ve kötülüğün tüm yaratıklarını uzaklaştırıp yeniden huzura kavuşmuşlar; Thingol'un cephanelikleri baltalar, mızraklar, kılıçlar, yüksek miğferler, uzun parlak zırhlarla doluymuş; Cucelerin zırh yelekleri öyle güçlü yapılmış ki asla paslanmaz ve sanki yeni parlatılmış gibi ısıldatın is. Ve bu gelecek için Thingol'e bir güvence sağlıyormuş.

Daha önce anlatıldığı gibi, Teleri halkı Orta Dünya'nın batı topraklarının sınırını oluşturan Ulu Nehir'in kıyısında durduklarında Olwe'nin topluluğunda olan Lenwe, Eldar yuruyusunu terk etmişti. Bununla birlikte Anduin boyunca aşağıya gidenlerin, Nandor halkının, yaptıklarına dair çok az şey bilinir: denir ki, bir bölümü Ulu Nehir Vadisi'ndeki ormanlarda bir çağ boyunca yaşamış, bir bölümüyse sonunda onun deltasına gelerek, orada Deniz'in kıyısında yaşamış; diğerleri Ak Dağlar'ı, Ered Nimrais, asarak yeniden kuzeye donup Ered Luin ile M aklardaki Puslu Dağlar arasında bulunan Eriador'un yabanlarına yerleşmiş. Onlar orman halkıymış, celikten yapılmış silahları yokmuş ve ' melerin Menegroth'ta Kral Thingol'e açıkladıkları gibi, kuzeyden korkunc hayvanların gelisi onları büyük bir korkuyla doldurmuş. Bu yüzden Lenwe oğlu Denethor, Thingol'un gorkemi ve topraklarındaki huzur üzerine soylentileri duyduğunda dağılmış halkını, yapabildiği kadar toplayıp dağların üzerinden Beleriand'a götürmüş. Orada Thingol tarafından uzun zamandır kayıp akrabaların donusu olarak ictenlikle karşılanıp Yedi Nehir Ulkesi'ne, Ossiriand'a yerleşmişler.

117

Denethor'un gelisinden sonraki uzun baris yılları hakkında cok az hikaye anlatılır. Denir ki, o gunlerde, Thingol krallığının ilimefendisi Ozan Daeron kendi Runlerini tasarlamış; Thingol'e gelen Cuceler onları öğrenmiş ve bu kesif Daeron'un yeteneklerini kendi halkı olan Sindar'dan daha fazla takdir eden onları cok mutlu etmiş. Cirth, Naugrim tarafından dağların üzerinden doğuya goturulmuş ve bircok halkın ilmine aktarılmış ama Savas gunlerine dek Sindar tarafından kayıtların tutulması icin cok az kullanılmış, belleklerde tutulan pek cok sey Doriath'ın yıkılması sırasında yitip gitmiş. Ama mutluluk ve refah icindeki yasama dair, onun bitisinden once, soylenen cok az sey var; cunku guzel ve harika olan isler, gozler onları gormeye devam ettiği surece kendilerinin kayıtlarıdır ve ancak tehlikede oldukları ya da sonsuza dek bozuldukları zaman sarkı haline donusurler. Beleriand'da, o gunlerde Elfler geziniyor, nehirler akıyor, yıldızlar ısıldıyor ve gece-cicekleri etrafı guzel kokularıyla dolduruyorlardı; ve Melian'ın guzelliği gunduz gibiydi; ve Luthien'in guzelliği baharda gun, doğusu gibiydi. Beleriand'da tahtının üzerindeki Kral Thingol, Maiar efendileri gibiydi; gucu dinleniyordu, sevinci hayatları boyunca soludukları hava gibiydi, dusuncesi yukseklerden derinlere bir dalga gibi rahatca akıyordu. Ulu Orome, hala zaman zaman, bir ruzgar gibi dağların üzerinden asarak Beleriand'da at biniyor, borusunun sesi yıldız ısığı altındaki uzun fersahları asarak geliyordu, gorunusunun ihtisamı ve Nahar'ın fırlayısının buyuk gurultusu yuzunden Elfler ondan korktu; ama Valaroma tepelerde yankılandığında, tum kotu seylerin uzaklara kacistığını iyi biliyorlardı.

Ama mutluluğun sonu yakınlasmıstı ve Valinor'un doruk donemi batısına doğru gidiyordu.

Cunku herkesce soylenip bilindiği gibi, eski bilgilerde yazıldığı, bircok sarkıda soylendiği gibi,

Melkor, Valar Ağaçları'nı Ungoliant'ın yardımıyla katletti ve kacıp Orta Dunya'ya dondu. Morgoth

ve Ungoliant'ın mucadelesi Kuzey'de uzaklarda ger-
118

ceklesmisti; ama Morgoth'un cıglığı Beleriand boyunca yankılandı ve Lum halk korkudan titredi; hangi uğursuzluğu haber verdiğini bilmemelerine rağmen, sonra olumu anlatan haberciyi dinlediler. Cok gecmeden Ungoliant kuzeyden kacarak Kral Thingol'un ulkesine geldi, etrafında karanlığın dehseti vardı; ama Melian'ın kudreti tarafından durduruldu ve Neldoreth'e giremedi, ama Dothronion'un guneyindeki ucurumların golgesi altında uzun sure yasadı. Ve oralar Dehset Dağları, Ered Gorgoroth, olarak bilindi, kimse oraya gitmeye ya da yanından gecmeye cesaret edemedi; orada yasam ve ısık boğulmuş, butun sulan zehirlenmisti. Morgoth, daha once anlatıldığı gibi Angband'a donerek orasını yeniden insa edip kapıların üzerine Thangorodrim'in les kokular yayan zirvelerini yukseletti; Morgoth'un kapılan, Menegroth koprusunden sadece yuz elli fersah uzaktaydı: uzak ama yine de cok yakın.

Attık yeryuzunun karanlığında coğalan Orklar guclenip korkuncas-II, karanlık efendileri onları yıkım ve Olum duskunluğuyla doldurdu; ve Morgoth'un yaydığı bulutlar altında Angband kapılarından cıkarak sessizce kuzeyin dağlık bolgelerine gectiler. Aniden buyuk bir ordu Beleriand'a gecip Kral Thingol'e saldırdı. Thingol'un genis topraklarında Elfler yabanda ozgurce dolasıyor, uzağa yerlesmis kucuk akrabalarla huzur icinde yasıyorlardı; ulkenin ortasındaki Menegroth etrafında ve denizcilerin memleketinde, Falas boyunca bircok kisi vardı. Orklar Menegroth'a iki yonden, doğuda Celon ve Gelion arasındaki kamplarından, batıda Sirion ile Narog arasındaki duzluklerden gelerek her yeri

yağmalamaya başladılar; Thingol'un, Eglarest'teki Cirdan'a ulaşması engellendi. O da bu yüzden Derfthor'u çağırdı; Elfler Region'dan, Aros'un otesinden, Ossiriand'tan büyük güçler halinde geldiler ve Beleriand Savaşları'nın ilki yapıldı. Orklann doğu ordusu, Eldar orduları tarafından Andram'ın kuzeyinde, Aros ve Gelion'un ortasında kısıpca alınıp tam bir bozguna uğratıldı, kuzeye kaçanların yolu Dolmed Dağı'ndan çıkan Naugrim baltalarıyla kesildi: çok azı Angband'a dondu.

Ama Elflerin zaferi pahalıya mal olmuştur. Çünkü Ossiriand'lılar ha-119 fife silahlıydı, geniş kılıçlar ve büyük kargılar taşıyan demir zırhlı Orklara denk değillerdi; Amon Erebin üzerinde Denethor'un yolu kesilip cember içine alınmıştı. Yanındaki en yakın akrabalarıyla beraber, Thingol'u ordusu yardıma yetismeden orada öldürüldü. Thingol, Orkların ardından gelip onları yığınlar halinde katlettiğinde öldürülüşünün intikamı acı bir şekilde alınacaktı ama halkı sonrasında daima onun yasını tuttu ve başka kral kabul etmedi. Savastan sonra halkının bir bölümü Ossiriand'a geri dondu, getirdikleri haberler geride kalanları büyük bir korkuyla doldurdu; öyle ki bir daha asla acık bir savasta öne çıkmadılar, kendilerini güvencede ve gizli tuttular; ve onlara giysileri yaprak renginde olduğu için Yeşil Elfler, Laiquendi adı verildi. Ama çoğu kuzeye gidip Thingol'un korunan diyarına girerek onun halkıyla birleşecekti. Thingol yeniden Menegroth'a geldiğinde batıdaki Ork ordusunun zaferler kazandığını, Cirdan'ı deniz kıyısına sürdüğünü öğrendi. Bu yüzden ulaşabildiği tüm halkını Neldoreth ve Region'un güvenliğine çağırdı; Melian kudretini kullanarak etraftaki tüm bölgeyi onun ya da Thingol'un iradesi olmadan veya Maia Melian'dan daha güçlü biri gelmedikçe, kimsenin gecemediği görünmez bir gölge ve karmasa duvarıyla, Melian Kusağı ile çevirdi. Adı uzun süre Eglador olan bu iç topraklara zaman içinde korunan krallık, Kusak Ülkesi, Doriath dendi. İçinde hala dikkatli davranan bir huzur ortamı vardı; ama dışında tehlike ve büyük bir korku vardı, Falas'ın surlarla çevrili limanlarının dışında Morgoth'un hizmetkarları diledikleri gibi kukruyorlardı.

Ama, ne cükurlarındaki Morgoth'un ne Menegroth'daki Melian'ın ne de Orta Dünya'daki kimsenin ongormediği yeni haberler kapıdaydı; çünkü Ağaçlar'ın olumunun ardından Aman'dan dışarı hiçbir haber çıkmadı; ne bir haberci, ne bir ruh ne de rüyada görülen bir görü. İşte o günlerde Feanor, ak Teleri gemileriyle Deniz'i asarak geldi ve Drengist Halici'ne girerek, orada, Losgar'da gemileri yaktı.

120

ON BİRİNCİ BOLUM

GUNES'E, AY'A ve

VALİMOR'UN SAKLANISI'NA DAİR

Denir ki, Melkor'un kaçışının ardından Valar uzun süre Hukum Cemberi'ndeki tahtlarında kıpırdamadan oturmuş; ama Feanor'un yureğinin sacma düşüncesinde söylediği gibi boş durmuyorlarmış. Çünkü Valar birçok işi elleri yerine düşünceleriyle yapabilir ve konuşmadan sessizlik içinde divan toplayabilirdi. Böylece Valinor'un karanlığında uyumadılar ve düşünceleri Ea'dan ileriye, Son'a doğru gecti; ama ne güç ne de bilgelik, kederlerini azaltabildi ve kötülüğün varlık zamanının hasladığını bildiler. Ağaçlar'ın olumuna Melkor'un yaptıkları arasında en kötülerden biri olan Feanor'un kötuleştirilmesinden daha fazla yas tutmadılar. Çünkü cesaret, dayanıklılık, güzellik, anlayış, beceri, kuvvet ve kurnazlıkta Feanor'un bedeni ve zekası, Iluvatar'ın Çocukları'nın içinde en kudretlisi olarak yaratılmıştı, içinde parlak bir alev vardı. Arda'nın gorkemi için ürettiği muhteşem eserlere sadece Manwe, bir ölçüde akıl erdirebilirdi. Ve Valar'la birlikte uyumayan Vanya'ların söylediğine göre haberciler Manwe'ye Feanor'un onlara verdiği yanıtları açıkladığında Manwe ağlamış, başını öne eğmiş. Ama Feanor'un

son sozunde: yani Noldor'un yapmaya karar verdiği seyi yapacağını ve sarkılarda sonsuza dek yasayacaklarını soylediğinde basını kaldırmıs ve uzaklardan gelen bir ses gibi habercilerine: "Oyle olacaktır! Bu sarkılar değeri isteyerek odenmistir ve oyle kabul edilecektir. Cunku bedeli baska sey olamazdı. Boylece daha Eru bizimle konusurken daha once dusunulmemis bir guzellik Ea'ya getirilecek ve kotuluk iyiliğe donusecektir." Ama Mandos demis ki: "Yine de kotuluk kalacak. Feanor yakında bana gelecek."

121

Ama Valar sonunda Noldor'un gercekten Aman dısına çıktıklarını, yeniden Orta Dunya'ya doneceklerini öğrendiklerinde, ayağa kalkarak Melkor'un kotuluklerinin iyileştirilmesi için aldıkları tedbirleri uygulamaya başladılar. Manwe, Yavanna ve Nienna'ya tum buyutme ve iyileştirme guclerini kullanmalarını buyurdu; ve onlar da tum guclerini Ağaclar üzerinde kullandılar. Ama Nienna'nın gozyasları onların olumsuz yaralarını iyilestiremedi; ve Yavanna uzun süre golgelerde tek basına sarkı soyledi. Umut tukenip sarkısı duraklamaya baslarken, Telperion sonunda, yapraksız bir dal üzerinde büyük gumus bir cicek doğurdu ve Laurelin de tek bir altın meyve.

Yavanna bunları aldı; ardından Ağaclar oldu, cansız govdeleri yok olan nesenin anısı olarak hala Valinor'da durur. Yavanna ciceği ve meyveyi Aule'ye verdi; Manwe onları kutsadı; Aule ve halkı parlaklıklarını korumak ve icine koymak için kaplar uretti; Gunes'in ve Ay'ın Sarkısı, Narsilion'da, soylendiği gibi. Valar bu kaplan Varda'ya, Arda'ya daha yakın, kadim yıldızlardan daha çok ısıldayıp goklerin parlak lambaları olsun diye verdiler ve o da Ilmen'in daha asağıdaki kısımlarını asmaları için onları guclendirip, Batı'dan Doğu'ya Dunya'nın kusağı üzerindeki saptanmıs yolları üzerinde gidis donuslu bir yolculuğa cıkardı.

Alacakaranlıklarında oturan Valar, tum bunları Arda topraklarının karanlığını hatırlayarak yapmıslandı; Orta Dunya'yı aydınlatmaya, Melkor'un yaptıklarını ısıık sayesinde engellemeye karar vermislerdi. Cunku uyandıkları suyun yanında kalan Avari'yi hatırlıyorlardı, sargundeki Noldor'u da tamamen terk etmemislerdi; Manwe, İnsanların gelis zamanının yaklastığını biliyordu. Ve denir ki; Valar, Quendi'nin iyiliği için Melkor'la savasırken bile, Sonragelenler'in, Iluvatar'ın Genc Cocukları'nın, Hildor'un iyiliği için sakınıp dikkatli davranmıslandı. Cunku Utumno üzerindeki savasta Orta Dunya'nın yaralan oyle keder vericiydi ki, Valar simdi daha kotulerinin olusacağından; Hildor'un olumlu olması, Quendi'ye gore korku ve kargasaya daha dayanıksız;

122 olması yuzunden endiseliydiler. Ustelik Manwe'ye İnsanların uyanısının nerede olacağı, kuzeyde, guneyde veya doğuda, acıklanmamıstı. Bu yuzden Valar yasadıkları toprakları guclendirmek için ısıık gönderdi.

Vanyar yaslıları, Valinor'daki Telperion'un- ciceği olan Ay'a Parıldayan, Isil dediler; Laurelin'in meyvesi Gunes'e de Ates-altın, Anar. Nol-dor'sa onları Avare, Rana ve Atesin Kalbi, Vasa diye isimlendirmis, uyandıran ve tuketen diye; cunku, Gunes İnsanların uyanısına, Elflerin azalısına dair bir isaret olarak alınmıs, Ay onların anılarını beslemisti. Valar'ın Gunes'in kabını yonlendirmek için Maiar arasından sectiği kızın adı Arien'mis, Ay'ın dumencisiyse Tilion. Arien, Ağaclar'ın gunlerinde Vana'nın bahcelerindeki altın ciceklerin bakıcısıymıs, onları Laurelin'in parlak ciyleriyle sularmıs; Tilion ise Orome'nin grubunda bir avcıymıs, gumus bir yayı varmıs. Gumuse asıkmıs, dinlenmek için Orome'nin ormanlarını terk edip Lorien'e girerek Este'nin golcuklerinin yanında Telperion'un titresen ısıınları icinde duslere dalıp sonsuza dek son Gumus Ciceği'ne bakma gorevinin ona verilmesi için yalvarırmıs. Bakire Arien ondan daha gucluymıs ve Melkor tarafından kandırılıp onun hizmetine girmediği için Gunes'i yonlendirmeye secilmis,

başlangıçta atesin ruhundan yaratıldığı için Laurelin'in sıcaklığından korkmuyor, zarar görmüyormuş. Arien'in gözleri uldar'ın bile bakamayacağı kadar parlakmış, Valinor'dan ayrılırken Valar'ın yaptığı gibi orada bulunduğu sürerini bırakıp ihtisamının doruğundayken korkutucu gozuken çıplak bir alev olmuş.

İsil, ilk islenip hazırlananmış ve yıldızlar diyarına ilk o yükselmiş, yeni ısıkların yasılsı olmuş, tıpkı Telperion'un Ağaçlar arasında olduğu gibi. Sonra bir süre için dünyada ay ışığı olmuş, Yavanna'nın uykusunda uzun süre bekleyen birçok şey kıpırdanıp uyanmış. Morgoth'un hizmetkarları saskınlıkla dolmuş, ama Dış Topraklar'ın Elfleri keyifle yukarı bakmışlar; ve daha Ay batıda karanlığın üzerinde yükselirken, Fingolfin gümüş trompetlerini üfleyip Orta Dünya'ya doğru olan yuruyusüne başlamış ve ordusunun golgeleri onlerinde uzamış.

123

Tilion gökleri yedi kere donmuş, böylece Arien'in kabı hazırlandığında doğunun en ucundaymış. Sonra Anar ihtisamla yükselmiş, Gunes'in ilk safağı Pelori'nin zirveleri üzerinde koca bir ateş gibiymiş: Orta Dünya'nın bulutları tutuşmuş ve birçok selalenin sesi duyulmuş. Sonra Morgoth bile hayretten donup Angband'm alabildiğine derinliklerine inmiş, ulkesini Gonyıldızı'nın ışığından saklamak için kötü kokulu ve karanlık bir bulut yollayarak hizmetkarlarını geriye çekmiş.

Varda iki kabin Ilmen'de, daima yükseklerde ama beraber olmadan yolculuk etmesini amaçlamış; her biri Valinor'dan çıkıp doğruya doğru gidip donmeli ve biri doğudan donerken diğeri batıdan çıkmalıymış. Böylece yeni günlerin ilki, Ağaçlar'ın yaptığı gibi, Arien ve Tilion yollarında giderken ısıkların birbirine karışmasının, Dünya'nın ortasında olacak şekilde hesaplanmış. Ama Tilion avareymiş, hızı belirsizmiş ve saptanan yoluna bağlı kalmamış; Arien'in ihtisamına kapılarak Anar'ın alevi onu kavursa da yaklaştırmak için aranmış ve Ay'ın ışığı kararmış. Tilion'un avareliği ve aslında daha çok uykunun ve dinlenmenin Dünya'dan uzaklaştırıldığını, yıldızların gizlendiğini söyleyen Lorien ve Este'nin ricaları yüzünden Varda planlarını değiştirip dünyanın hala golgeye ve yarım ışığa sahip olabileceği zamana izin vermiş. Böylece Anar, Dış Deniz'in serin göğsünde uzanarak, bir süre Valinor'da dinlenmiş; Gece, Gunes'in şarkı söyleyip dinlendiği zamanmış, Aman'ın en büyük ılık ve nese saati. Ama çok gecmeden Gunes, Ulmo'nun hizmetkarları tarafından aşağı çekilip hızla Dünya'nın altına girmiş ve böylece görünmeden doğruya gelerek, gece fazla uzayıp Ay'ın altında kötülükler harekete gecmeden, orada yeniden göklerin üzerine çıkmış. Ama Anar, Dış Deniz'in sularını ısıtmış ve alev renginde parıldamışlar, Arien'in gecisinin ardından Valinor'da bir süre aydınlanmış. Ne var ki o, Dünya'nın altında yolculuk edip doğruya yaklaşıırken parıltı sonmeye yüz tutup Valinor kararmış ve Valar en çok o zaman Laurelin'in Olumu için yas tutmuşlar. Safakta Savunma Dağları'nın golgeleri Kutlu Diyar'ın üzerinde kederli bir şekilde uzanıyormuş.

124

Varda, Ay'ın da aynı şekilde yolculuk etmesini, sadece Gunes göklerden indikten sonra doğuda yükselmek için Dünya'nın altından geçmesini emretmiş. Ama Tilion belirsiz bir hızla gidiyor, giderken dahi, her zaman olacağı gibi hala Arien'e doğru çekiliyormuş; oyle ki Dünya üzerinde ikisi sıkça görülebilir, zaman zaman Gunes'e oyle yakınlaşıp ki golgesinin onun parlaklığını kesmesine, gün ortasında karanlığa rastlanır. Böylece Valar, Anar'ın geliş gidişiyle Dünya'nın Değişimi'ne dek günlerini hesaplamışlar. Çünkü Tilion nadiren Valinor'da oyalanır, daha çok Avathar, Araman veya Valinor üzerinden durmaksızın batıdaki topraklara geçer ve tek başına Arda'nın derinliklerindeki

mağaralarda ve oyuklarda yolunu arayarak Dış Deniz'in otesindeki ucuruma dalarmış. Orada genellikle uzun süre dolarsa ve geç donermiş.

Boylece, Uzun Gece'nin ardından, Valinor'un ısığı hala Orta Dünya üzerindeki daha büyük ve daha güzelmis; çünkü Güneş orada dinleniyor ve göklerin ısıkları o bölgede Dünya'ya daha da yakınlaşıyormuş. Ama ne Güneş ne de Ay, o eskiye ait, Ungoliant'in zehri onlara dokunmadan önce Ağaçlar'dan gelen ısığı hatırlatabiliyormuş. Şimdi o ısıq sadece Silmaril'lerde yasar.

Morgoth yeni ısıklardan nefret edip bir süre için Valar'ın bu beklenmeyen darbesi yüzünden sasırmış. Sonra golge ruhlarını göndererek Tilion'a saldırmış, ilmen'de, yıldızların patikalarının altında bir çekisme başlamış; Tilion kazanmış. Morgoth, Arien'den çok korkmuş, artık aslında güçlü olmadığı için ona yaklaştırmaya cesaret edememiş; çünkü kötuluk içinde buyurken, yalanlar ve günahkarlığın yaratıkları içinde tasarladığı kötuluğu ortaya çıkarırken, gücü onlara geçerek azalmış, güçlü karanlık kalesinden ayrılmaya her zamankinden daha gönulsüz olmuş, toprağı bağlanmış. Arien'in gözlerinin parıltısına uzun süre dayanamadı klan için kendini ve hizmetkarlarını golgelerle gizlemiş; yaşadığı yetin yakınındaki yerler pis kokular ve büyük bulutlarla örtülmüş.

Tilion'a saldırıyı gören Valar, Morgoth'un kötuluğu ve kurnazlığı-125'nin neler gerçekleştirebileceğinden korkarak şüphede içinde kalmışlar. Almaren'in yıkılışını hatırlayarak Orta Dünya üzerinde onunla savaşmak istemiyorlarmış; ve Valinor'un da basına bunların gelmemesine karar vermişler. Boylece ülkelerini yeniden güçlendirmişler, Pelori'nin duvarlarını doğu, kuzey ve güneyde keskin ve korkutucu boyutlara yükseltmişler. Dış yüzeyleri ayak konulacak bir oyuk veya çıkıntı olmaksızın karanlık ve pürüzsüzmuş, cam kadar sert yüzeyleriyle derin ucurlara iniyor, beyaz buzla taçlanmış kuleler yükseliyormuş. Onların üzerine uykusuz nöbetler oluşturulmuş, Calacirya dışında içeriye geçit yokmuş: Valar o gecide sadık Eldar yüzünden, Finarfin hala yeşil tepe üzerindeki Tirion şehrinde kalan Noldor'u yönettiğı için kapatmamış. Çünkü Elf ırkından olan herkes, hatta Vanyar ve efendileri Ingwe bile, zaman zaman dışarıdaki havayı, denizin üzerinden doğdukları topraklardan gelen rüzgarı solumalıydı; ve Valar, Teleri'yi akrabalarından tamamen ayırmamış. Ama Calacirya'ya güçlü kuleler ve birçok nöbetçi koymuş; ve sonuçta Valmar'm düzlüklerinde ne bir kus ya da hayvan, ne elf ya da insan, ne de Orta Dünya'da yaşayanların dışında herhangi bir yaratık o ittifakı gecemesin diye bir ordu kuruldu.

Ve yine sarkıların Valinor'un Saklanısı, Nurtale'VaUnoreva dediğı o dönemde, Buyulu Adalar oluşturuldu, etraflarındaki tüm denizler golge ve karmasayla doldu. Bu adalar kuzeyden güneye Yalnız Ada, Tol Eressea'nın, onunda Gölge Denizler'de bir ağ gibi güçlüydü, batıya yelken açan biri tarafından gecilmeden önce. Herhangi bir tekne aralarından çok zor geçirdi, çünkü dalgalar tehlikeli sesler çıkararak, sonsuza dek sislerin içinde gizlenen karanlık kayaların üzerinde soluklanıyorlardı. Alacakaranlıkta denizcilerin üzerine büyük bir yorgunluk, denizden nefret gelirdi; adalara bir kez ayak basan herkes orada tutsak edilir ve Dünya'nın Değişimi'ne dek uyurdu. Boylece Mandos'un daha önce söylediğı gibi Kutlu Diyar, Noldor için Araman'da kapandı; ve sonraki günlerde Batı'ya yelken açan birçok haberciden hiçbirisi asla Valinor'a ulaşamadı — sadece biri dışında: sarkıdaki en güçlü denizci.

126

ON İKİNCİ BOLUM
İNSANLARA DAİR

Valar, dağlarının ardında artık huzur içinde oturmuş; ve ısıklık verildiğı için Orta Dünya'yı uzun süre korumasız bırakmış, Noldor'un gösterdiği cesaret dışında Morgoth'un egemenliğine karşı savaşılmamış. Sulan aracılığıyla Dünya'daki haberleri toplayan Ulmo, en .çok surlunlere önem vermiş.

Bu dönemden sonrası Gunes Yılları olarak hesaplanmış. Onlar Ağaçların Yılları'ndan daha hızlı geçer ve daha kısadır. Bu dönemde Orta Dünya'nın havası buyumenin ve olumluluğun soluğıyla ağırlanmış, her şeyin değışimi ve yasanışı fazlasıyla hızlanmış; Arda'nın İkinci Baharı'nda, hayat toprağın üzerinde ve suyun içinde doğurmaya başlamış, Eldar çoğalmış ve Beleriand, yeni Gunes'in altında yese-rip güzelleşmiş.

Iluvatar'ın Genc Çocukları, Gunes'in ilk yükselişle birlikte Orta Dünya'nın doğu bölgelerindeki Hildorien topraklarında uyanmışlar; ama Gunes ilk kez Batı'da yükseldiğı için ve

İnsanların açılan gözleri oraya donmuş, Dünya üzerinde gezindikleri sürenin çoğunda ayakları ile

o yöne sapmış. Eldar tarafından İkinci Halk, Atani diye isimlendirilmişler; ama Takipciler, Hildor

diye de çağrılmışlar ve birçok başka isimle de: Sonradoğanlar, Apanonar, Hastalıklılar, Ertgwar

ve Olumlular, Fımar; ve Gaspediciler, Yabancılar, Esrarlı, Kendinden Lanetli, beceriksiz, Gece

Korkakları, Gunes'in Çocukları diye. Olumların artması ve Elflerin zayıflamasından önceki Eneski

Gunler hakkındaki hikayelerde İnsanlara dair az şey anlatılır; Gunes'in ve Ay'ın ilk yıllarında

dünyanın Kuzey'ine doğru gezinen insanlar, İnsanların Babaları, Atanatari, dışında.

İnsanları

yönlendirmek ya da Valinor'a yerleşmek üzere

127

çağırarak için Hildorien'e hiçbir Vala gitmemiş; ve İnsanlar, Valar'ı sevmektense onlardan korkmuş, anlaşmazlık ve dünyayla cekişme içinde oldukları için Güçler'in amaçlarını anlayamamışlar. Yine de Ulmo, Manwe'nin öğütlerinin ve iradesinin yardımıyla onları düşünmüş; mesajları onlara çoğ kez akan sularla gelmiş. Ama onların böyle konularda becerileri yoktur ve Elflerle karışmadan önceki gunlerde becerileri daha da azdı. Suları severlerdi, su yüreklerini canlandırırды ama mesajları anlayamazlardı. Yine de birçok yerde uzun zaman önce Karanlık Elflerin onlarla tanışıp dostluk kurduğu söylenir; ve İnsanlar çocukluk devrelerinde bu kadim halkla, Elf ırkının, Valinor yollarına asla düşmemiş bu gezginlerin yoldaşları ve müridleri olmuş, Valar'ı sadece bir söylenti, uzak bir isim olarak bilmişler.

Morgoth o dönemde uzun süre Orta Dünya'ya donmemiş ve kudreti ülke dışına fazla uzanmamış, üstelik yüce ışığın ani gelişini onu durdurmuş. Topraklarda ve dağlarda çok az tehlike varmış; ve oralarda, çağlar önce Yavanna'nın düşüncesinde tasarlanıp, karanlıkta tohum olarak ekilmiş yeni şeyler sonunda tomurcuklanıp açmış. İnsanoglu, Batı'ya, Kuzey'e ve Güney'e yayılmış; sevinçleri, sabah ciyinin daha' kurumayıp tüm dalların yeşil olduğu anının sevinçci gibiymiş.

Ama safak kısadır ve yoğun gün genelde onun verdiği sözleri yalanlar; artık Kuzey'in güçlerinin büyük savaşlarının zamanına, Noldor, Sindar ve İnsanoglu'nun Bauglir Morgoth'un

ordularına karşı savasıp mahvoldukları zamana yaklaşılmış. Bu sonu yaratmak için Morgoth'un

gecmiste yaydığı ve artık dusmanlarının arasına yeniden yaydığı kurnaz yalanlar, Alqualonde'deki kıyımın doğurduğu lanet ve Feanor'un yemini hep is basındaymış.

Burada o

gunlerde yapılanların sadece bir boluj mu anlatılır, çoğu da Noldor'un soyledikleridir, Silmaril'lere ve kaderlerini karmakarışık eden olumlulere dairdir. O gunlerde İnsanların ve

Elflerin endamları ve bedensel gucleri aynıydı, ama Elflerin zekaları becerileri ve guzellikleri

daha fazlaydı; Valinor'a yerlesip Gucler'e bakanlarsa, bu konularda olumlu halkı gectikleri gibi

Karanlık Elfleri de

128

gectiler. Sadece, Doriath diyarında kralice Melian, Valar'ın akrabası olduğu için Sindar, Kurlu Diyar'ın Calaquendi'lerine nerdeyse esitti.

Elfler olumsuzdu ve bilgelikleri çağdan çağa artıp durdu, ne bir hastalık ne de bir veba onlara olum getirdi. Aslında bedenleri Dunyeviydi ve yok edebilirlerdi; ve o gunlerde, zamanın akışı icinde onları icten tuketecek ates uzun suredir bedenlerinin iclerinde olmadığı için İnsan bedenlerine daha cok benziyorlardı. Ama insanlar daha zayıftı, silahlar ya da aksilikler onları daha kolay yok eder ve daha zor iyilesirlerdi; bircok hastalığa maruz kalırlar, yaslanır ve olurlerdi. Elfler, onların olumunun ardından ruhlarına ne olacağını bilmezdi. Bazıları, onların da Mandos'un salonlarına gittiğini soyler; ama oradaki bekleme yeri Elflerin bekleme yeriyle aynı değildi ve Manwe dışında Iluvatar'ın maiyetinde sadece Mandos bilirdi, Dıs Deniz'in kıyısındaki o sessiz salonlarda hatırlama zamanlarının pesinden nereye gittiklerini. Eli bir Silmaril'e değmiş olan Barahir oğlu Beren dışında kimse olulerin konaklarından geri donmedi; ama o da daha sonra olumlu İnsanlarla asla konusmadı. İnsanların olumden sonraki yazgıları, belki de ne Valar'ın elindedir, ne de Ainur'un Muziği'ndeki kehanetler arasındadır. Sonraki gunlerde, Morgoth'un zaferi yuzunden, onun en buyuk arzusu olan, Elfler ve İnsanların araları bozulduğunda, Elf ırkından gelip hala Orta Dunya'da yasayanlar zayıflayıp azaldı, İnsanoğlu gunisiğini gasp etti. Quendi genis toprakların ıssız bolgelerinde ve adalarda gezinmeye basladı, Batı'ya doğru yelken acıp Orta Dunya'dan yok nlımlar dışındakiler ay ışıgına ve yıldız ışıgına sığındı, ormanlara ve mağaralara; golgeler ve anılar haline geldi. Ama yılların safağında Elfler ve İnsanlar kaynasmış, birbirlerini akraba saymışlar ve yakınlaşmışlardı. İnsanlar arasında Eldar ilmini öğrenen ve Noldor reisleri icinde yuce ve yiğit sayılan İnsanlar vardır. Elflerin ve olumlulerin ortak urunleri olan, Earendil, Elwing ve cocukları Elrond ise Elflerin gorkemini, guzelliğini ve yazgılarını paylasacaktı.

129

ON UCUNCU BOLUM

NOLDOR'UN DONUSUNE DAİR

Denir ki, Surgunler arasında Orta Dunya'ya ilk donenler Feanor ve oğullarıymış, Drengist Halici'nin kuzey kıyılarının yukarılarına Buyuk Yankı'nın ıssızlığına, Lammoth'a inmişler. Noldor daha sahile ayak basarken haykırısları tepelere varıp çoğalmış, oyle ki Kuzey'in tum kıyıları sanki sayısız guclu cığlıktan kaynaklanan bir haykırısla dolmuş; Losgar'daki gemilerin yakılısının uğultusu, denizin ruzgarları tarafından koca bir ofke patırtısı gibi tasınmış ve uzaklarda o sesi duyanların tumu saskınlık icinde kalmış.

O yangının alevlerini goren sadece Feanor'un Araman'da terk ettiği Fingolfin değilmis; Orklar ve Morgoth'un gozculeri de gormus. Morgoth'un, en acılı dusmanı olan Feanor'un Batı'dan bir ordu getirdiği haberleri üzerine yureğinde neler tasarladığını hiçbir hikaye anlatmamıştır. Daha Noldor kılıclarına dair bir deneyimi olmadığı için belki biraz korkmus olabilir; çok gecmeden onları denize geri surmek niyetinde olduğu goruldu.

Ay'ın yukselisinden önce soğuk yıldızların altında, Feanor'un ordusu Yankıyan Tepeler'i Ered

Lomin, delip gecen uzun Drengist Halici boyunca ilerleyerek Hithlum topraklarına girdi; ve sonunda Mithrim'in uzun golune ulasarak, onun kuzey kıyıları üzerinde aynı ismi taşıyan bolgede

kamp kurdular. Ama Lammoth'taki patırtının ve Losgar'daki yangının ısığıyla ayaklanan Morgoth'un ordusu Golge Dağları'nın, Ered Wethrin, gecitlerinden gecerek kamp daha tam

kurulmadan v savunma hazırlıkları yapılamadan, aniden Feanor'a saldırdı; ve orada Mithrim'in

gri duzluklerinde Beleriand Savasları'nın İkincisi yasandı. Yıldızlar Altındaki Savas, Dagon-nuin-

Giliath, diye adlandırıldı, cunku Ay daha yukselmemisti; ve sarkıda iyi bilinir. Sayıca fazla olmayan ve

130

gafil avlanan Noldor, yine de cabucak zafer kazandı, cunku gozlerindeki Aman ısığı henüz soluklasmamıstı, guclu ve hızlıydılar, ofkeleri olumcul, kılıcları uzun ve korkunctu. Orklar onlerinden kacisarak buyuk bir kıyıma uğradılar, Mithrim'den surulup Golge Dağları üzerinden Dorthonion'un kuzeyinde uzanan koca Ard-galen duzluğu boyunca izlenerek avlandılar. Sirion boyunca inip Falas Limanları'nda Cırdan'ı kusatmış olan Morgoth orduları yardımlarına geldi ama onların yıkımına ortak oldular. Cunku onlardan haberdar olan Feanor oğlu, Celegorm, Elf ordusunun bir kısmıyla yollarını kesip Eithel Sirion yakınındaki tepelerden üzerlerine saldırarak Serech Bataklığı'na surdu. Sonunda Angband'a ulasan haberler kotuydu ve Morgoth'un canı sıkıldı. Savas on Gun surdu ve Morgoth'un Beleriand'ın fethi için hazırladığı ordulardan geriye donenlerin avuc dolusu yapraktan fazla değildi.

Her ne kadar bir sure ondan saklansa da buyuk mutluluk için sebepleri vardı. Cunku, içinde Dusman'a karşı tasıdığı buyuk ofke yuzunden Feanor'un duraklamaya niyeti yoktu; Morgoth'un kendisine ulasacağını- dusunerek kalan Orkların ardından bastırdı; kılıcını savularken gurultulu kahkahalar atıyor, Valar'ın ofkesine ve yolun kotuluklerine dayanmaya cesaret edisine seviniyordu, böylece intikam saatine ulasmıstı. Oysa Angband'a ve Morgoth'un inanılmaz bir hızla hazırla-lığı guclu savunmaya dair hiçbir sey bilmiyordu; bilseydi bile bu onu yolundan alıkoymazdı; cunku içindeki siddetli ofkesinin aleviyle yutularak olmeye çok yaklasmıstı. Böylece ordusunun onculerinden fazlasıyla uzaklastı; bunu goren Morgoth'un hizmetkarları ulumaya basladı ve Angband'daki Balroglar yardımlarına geldi. Morgoth'un ulkesi Dor Daedeloth sınırlarında, Feanor etrafındaki birkaç dostuyla kusatıldı. Uzun sure dovustu, ateslerle sarılmasına ve sayısız yara almasına rağmen cesareti kırılmamıstı; ama sonunda daha sonra Ecthelion tarafından Gondolin'de katledilen Balrogların Efendisi Gothmog tarafından yere carpıldı. Eğer oğulları gucleriyle yardımına ulasmasalardı orada yok olacaktı; ve Balroglar onu terk ederek Angband'a doğru uzaklastı.

Sonra oğulları babalarını kaldırıp Mithrim'e doğru tasıdılar. Ama Eithel Sirion'a yaklaşıp dağları asacakları yokusa geldiklerinde, Feanor onlara durmalarını emretti; cunku yaralan olumculdu ve zamanının geldiğini biliyordu. Ered Wethrin'in yamaclarından bakarak gorduğu son sey, uzaklarda, Orta Dunya'nın dağlarının en gucluleri olan Than-gorodrim'in zirveleriydi ve olumun onsezisiyle hicbir Noldor gucunun onları asla yıkamayacağını anladı; ama Morgoth'un adını uc kere lanetledi, oğullarına yeminlerine bağlı kalıp babalarının ocunu almayı bıraktı. Sonra oldu; ama ne gomuldu ne de bir mezarı oldu, cunku ruhu oylesine ates kesilmisti ki ayrılırken bedenini kule cevirdi ve duman halinde uzaklara tasındı; bunun benzeri bir daha ne Arda'da gorundu ne de ruhu Mandos'un salonlarını terk etti. Boylece Noldor'un en kudretlisinin sonu geldi, ki yaptığı isler Noldor'un yaptıklarının hem en gorkemlileri ve hem de en derin kederleri doğuranlarıydı.

Dağları asıp kuzeye gecerek gezinen. Gri Elflerin bir bolumu Mithrim'e yerlesmisti ve uzun suredir ayrılmış akrabalar olarak Noldor'u sevinerek karsıladılar; ama baslangıcta birbirleriyle konusmaları kolay olmadı, cunku uzun ayrılık sırasında Valinor'daki Calaquendi ile Beleriand'daki Moriquendi dilleri birbirleriyle farklılaşmıştı. Noldor, Mithrim Elflerinden, Doriath Kralı Elu Thingol'un gucunu ve ulkesini cevreyen buyulu kusağı öğrendiler; kuzeydeki bu önemli olayların haberleri Menegroth'a, Brithombar ve Eglarest limanlarına dek guneye ulastı. Boylece tüm Beleriand Elfleri, baslangıcta onları Valar'ın kendilerini kurtarmakla gorevlendirdiğine inanarak, tam da ihtiyac duydukları anda Batı'dan beklenmedik bir sekilde donen guclu akrabalarının gelisiyle merak ve umutla doldular.

Feanor'un olum anında oğullarının yanına yenilgiyi kabul eden Morgoth'tan elciler geldi, bir

Silmaril'i teslim etmeyi goze alarak sartlar onerdiler. En buyuk oğul, Uzun Maedhros, kardeşlerini Morgoth'la gorusmeyi kabul edip kararlaştırılan yerde elcileriyle bulusmaya ve ona

bir oyun oynamaya ikna etti; ama onun sadakat kavramı

Noldor'unkinden daha azdı. Boylece her elci kararlaştırıldan daha buyuk bir gucle geldi; ama Morgoth daha fazlasını yollamıştı ve Balroglar da ordaydı. Maedhros pusuya dusuruldu, eslikcilerin tumu katledildi; ama o Morgoth'un emriyle yakalanıp Angband'a getirildi. Sonra Maedhros'un kardeşleri geri cekilip Hithlum'da guclu bir kamp olusturdular; Morgoth, Maedhros'u rehin olarak tutup Noldor savası bırakıp batıya donmedikce ya da Beleriand'dan uzaklara, dunyanın guney'ine inmedikce onu bırakmayacağına dair haberler yolladı. Ama Feanor oğulları, ne yaparlarsa yapsınlar, Morgoth'un Maedhros'u bırakmayacağını, onları kandıracağını biliyorlardı; yeminleri de onları engelliyordu, hicbir neden yuzunden Dusman'a karşı savası bırakamazlardı. İki yuzden Morgoth, sağ el bileğinden celik kemerle bir kayaya bağlayarak Maedhros'u Thangorodrim'de bir ucunun uzerine astı.

Gıcırdayan Buz'u gecen Fingolfin ve yanındakilerin ilerleyişlerine ılıur soylentiler Hithlum'daki kampa ulaşmıştı; ve tüm dunya Ay'ın yukselisini hayranlıkla seyretti. Gunes alevlenerek Batı'dan yukseldiğinde Fingolfin'in ordusu Mithrim'e ilerliyordu; Fingolfin mavi ve gümüş sancaklarını acıp borularını otturdu ve yuruyan ayaklarının altından cicekler fırladı, yıldızların çağı sona erdirildi. Yuze ışıgın yukselisi uzerine Morgoth'un hizmetkarları Angband'ın icine kactı ve iliismanları yerin altında saklanırken Fingolfin,

engellenmeden Dor Daedeloath boyunca ilerledi. Sonra Elfler Angband kapılarına darbeler indirdi ve borularının meydan okuyusu Thangorodrim kulelerini salladı; Maedhros iskencesinin ortasında onları duyup, yüksek sesle bağırdı ama sesi yankılar arasında kayboldu.

Feanor'a pek benzemeyen, Morgoth'un hilelerine karşı dikkatli olan I'ingolfin, Dor Daedeloath'tan çekilerek Mithrim'e doğru dondu, çünkü Feanor oğullarını bulması gerektiğine dair haberler almıştı ve aynı zamanda halkı dinlenip güçlenirken Golge Dağları'nın kalkanına sahip olmayı istiyordu; çünkü Angband'ın gücünü gormuştu ve onun sadece 133 boruların sesiyle yıkılabileceğini düşünmüyordu. Bu yüzden sonunda Hithlum'a ulaşip Mithrim Golu'nun kuzey taraflarında ilk kampını kurdu. Fingolfin'i izleyenlerin yüreklerinde Feanor Hanedanı için sevgi yoktu, çünkü Buz'u geçerken büyük acılar çekmişlerdi ve Fingolfin, oğulları babalarının suç ortağı sayıyordu. Sonra ordular arasındaki çekime tehlikesi vardı; yolda verdikleri kayıplar ne kadar kederli olsa da Fingolfin'in ve Finarfin oğlu Finrod'un halkı hala sayıca Feanor'u izleyenlerden çoktu, bu yüzden gelenlerin onunda çekilip yasadıkları yeri gölün güney kıyısına taşıdılar; göl aralarında uzandı. Aslında Feanor halkının çoğu Losgar'daki yangından pismar ve Kuzey'in Buzu üzerinde terk ettikleri dostlarını getiren yiğitlik karşısında saskındılar; onlara kucak acacaklardı ama utançlarından cesaret edemediler. Morgoth tereddüt içindeyken, ışığın korkusu Orklar üzerinde yeni ve güçlüyken, Noldor üzerlerindeki lanet yüzünden hiçbir şey basaramadı. Morgoth daldığı düşüncelerden uyandı ve düşmanlarının bolunusunu görtünce kahkahalar attı. Angband'ın çukurlarında engin dumanların, buharların yapılmasını sağladı ve onlar da Demir Dağlar'ın kötü kokular yayan tepelerinden yükseldi, uzaklardaki Mithrim'den, dünyanın ilk sabahlarında pırıl pırıl olan havayı lekeledikleri görüle-biliyorlardı. Doğudan esen bir rüzgar onları Hithlum'un üzerine, yeni Güneş'i karartarak taşıdı; düzlüklere ve çukurlara çöreklandılar, Mithrim'in suları üzerine kasvetli ve zehirli bir şekilde yayıldılar.

Sonra Fingolfin'in oğlu. Cesur Fingon, Noldor'u bölen kan davasını, Düşmanları savaşa hazır

olmadan düzeltmeye karar verdi; çünkü Kuzey diyarları, Morgoth'un yeraltı ocaklarının gürlemeleriyle titriyordu. Uzun zaman önce, Melkor'un zincirleri çözülmeden, aralarına yalanlar

girmeden önce, Valinor mutluluk içindeyken Fingon ve Maedhros iyi dostlardı; henüz Maedhros'un gemilerin yanısında onu unutmamış olduğunu bilmesine de, kadim dostluklarının

düşüncesi kalbini iğneliyordu. Bu yüzden Noldor prenslerinin kahramanlıkları arasında haklı

olarak ünlenen bir işe kalkıştı: tek başına ve kimseden

134

öğüt almadan, Maedhros'u aramaya gitti; Morgoth'un yarattığı karanlığın yardımıyla görünmeden düşmanlarının kalesine yaklaştı. Thangorodrim yamaçlarının yucelerine tırmandı, acı içinde ülkenin ıssızlığına baktı; ama Morgoth'un kalesine ulaşabileceği ne bir gecis ne de bir gedik bulamadı. Sonra hala yeraltındaki karanlık mahzenlerin içinde korkuyla sinen Orklara önem vermeyerek arpını aldı ve Finwe'nin oğulları arasında çekismeler doğmadan önce Noldor'un yazdığı eski bir Valinor şarkısı söyledi; sesi daha önce korku ve yas cıçlıkları dışında hiçbir şey duymayan kederli çukurlarda cınladı. Böylece Fingon aradığını buldu. Birden yukarısından, uzaklardan yirkisini hafifçe yanıtlayan bir ses duyuldu. İskencesinin arasında şarkı söyleyen Maedhros'tu. Fingon

akrabasının sallandığı ucurunun eteklerine tırmandı ama daha yukarılara çıkamadı; ve Morgoth'un zalim planını gorunce ağladı. Bu yuzden Maedhros, umutsuzca muthis bir acı icinde, yayıyla onu vurması icin Fingon'a yalvardı; Fingon bir ok çıkarıp yayını gerdi. Daha iyi bir umut goremeyince Manwe'ye seslendi: "Ey tum kusların sevgilisi olan Kral, bu tuylu oka hız ver ve ihtiyac duyan Noldor'a biraz merhamet goster!"

Duası hızla yanıtlandı. Tum kuslar, cok sevdikleri Manwe'ye Orta Dunya'dan haberler getiriyorlardı ve o da Kartal ırkını Kuzey'in sarp kayalıklarında yasayıp Morgoth'u izlemeleri icin gondermistı; cunku Manwe hala surgundeki Elflere acıma hissediyordu. Kartallar o gunlerde olanlar hakkında pek cok haberi Manwe'nin uzgun kulaklarına getirdiler. Simdi, Fingon yayını gerdiğinde. Kartalların Kralı, gelmis gecmis en guclusu, acılmış kanatları otuz kulac uzunluğundaki Thorondor yukseklerden suzulerek alçalıp Fingon'un elini yakalayarak havalandırdı ve Maedhros'un asıldığı kayanın ustune tasıdı. Ama Fingon, Maedhros'un bileğindeki cehennemde uretilmis kemeri ne cozebildi, ne kesebildi ne de onu tastaan ayırabildi. Bu yuzden Maedhros yeniden acı icinde onu oldurmesi icin yalvardı; ama Fingon elini bileğinden kesri ve Thorondor onları Mirhrim'e geri tasıdı.

135

Maedhros zaman icinde iyilesti; cunku icindeki yasam atesi canlıydı ve gucu Valinor'da beslenenlerin sahip olduğu gibi kadim dunyadan geliyordu. Bedeni iskenceyi atlattı ve dincleste ama acısının golgesi yureğindeydi; ve kılıcını sol eliyle, sağ eliyle yaptığında daha olumcul savurmak icin uğrastı. Bu yaptığıyla Fingon buyuk sohret kazandı, tum Noldor halkı onu takdir etti; Fingolfin ve Feanor hanedanları arasındaki kin yatıstı. Cunku Maedhros, onları Araman'da terk edisleri icin al diledi; Noldor üzerindeki krallık talebinden vazgecerek Fingolfin'e dedi ki:

"Eğer aramızda bir keder uzanmıyorsa, efendim, Finwe hanedaml nın hem en buyuğu, hem de en bilgisi olarak krallık hakkının sizin olması gerekir." Ama kardesleri yureklerinde buna hic katılmadı.

Boylece daha genc olmalarına rağmen, Elende ve Beleriand'da egel menlik Fingolfin hanedanına gecti ve hem de Silmaril'lerin kaybı yul zunden Feanor hanedanına, daha once Mandos'un soylediğı gibi, Mahrum Edilenler dendi. Yeniden birlesen Noldor, Dor Daedelothe'un sınırlarına gozculer yerlestirdi; Angband batıdan, guneyden ve doğudaİ kusatıldı; Beleriand'ın ulkelerini kesfetmek ve orada yasayan halklarla anlasmak icin her yere haberciler gonderildi. Kral Thingol, Batı'dan bu kadar cok sayıda guclu prensin, yeni topraklar icin hevesle gelisini kalbinde pek hos karsılamıyordu; ne krallığını acmaya ne de buyu kusağını kaldırmaya niyeti vardı, Melian'ın akılla bilgelestiğı icin Morgoth kusatmasının sureceğine guvenmiyordu. Noldor prenslerinden, sadece Fingolfin hanedanından olanların Doriath sınırları icinden gecmelerine izin verildi; cunku anneleri Olwe'nin kızı Alqualonde'li Earwen olduğu icin. Kral Thingol ile yakın akrabaydılar. Surgunler arasından, Finarfin oğlu Angrod, kardesi Finrod'un habercisi olarak Menegoth'a ilk gelendi ve Kral'la uzun sure konustu, Noldor'un kuzeyde yaptıklarını, sayılarını ve guclerinin

yonetimini anlattı; ama gercekci ve tedbirli davranıp artık unutulana kederleri dusunerek, ne

Akrabakıyımı'na, ne de Noldor surgunu veya Feanor'un yemini hakkında konustu. Kral Thingol,

Angrod'un sozlerini dinledi ve

136

gitmeden once dedi ki: "Benim adıma, seni gonderenlerle soyle konusmalısın. Noldor'un Hithlum'a yerlesme izinleri vardır ve Dorthonion'un dağlık topraklarına, Doriath'ın doğusundaki ıssız yabana; ama obur topraklara halkımdan pek cok kisi yerlesmistir, onların özgürlüğünü kısıtlamak istemem, hele yurtlarından edilmelerini hic. Bu yuzden Bari'daki prenslerin sizleri nasıl getirdiğine dikkat edin, cunku Beleriand'ın Efendisi benim ve burada yerlesmeyi isteyenlerin hepsi sozumu dinlemelidir. Doriath'a yerlesmeye kimse gelemmez, misafir diyebileceklerimiz ya da buyuk bir gereksinim icin beni arayanlar dışında."

Simdi, Noldor efendileri Mithrim'de divan topladı ve Angrod, Doriath'dan ayrıılıp Kral Thingol'un sozlerini taşıyarak oraya geldi. Noldor'a karsılanısları soğuk geldi ve Feanor oğullan soylenenlere kızdı; ama Maedhros guldu ve dedi ki: "O, bir kral olarak sahip olduklarını koruyor, yoksa unvanının bir anlamı olmaz. Thingol bize ancak hukmunun surmediği toprakları ihşan ediyor. Doriath, gercekten bugün tek basına onun ulkesi olabilir, ama bu Noldor'un gelisi yuzunden. O yuzden bırakın Doriath'da hukum sursun ve karsılaştığımız Morgoth'un Orkán yerine Finwe oğullarıyla komsu olduğu icin memnun olsun."

Ama Finarfin'in oğullarını sevmeyen ve kardeşlerin en serti, en cabuk ofkeleneni olan Caranthir, yuksek sesle bağırdı: "Daha baska! Finarfin oğullarının mağarasındaki bu Karanlık Elf in hikayeleriyle suraya buraya kosusmasına izin vermeyin! Onunla anlasamak icin onları kim bizim sozcumuz yaptı? Ve gercekte Beleriand'a gidecek olmalarına rağmen, anneleri baska kandan olsa da, babalarının bir Noldor efendisi olduğunu bu kadar cabuk unutmalarına izin vermeyin."

Boylece Angrod ofkelenip divanı terk etti. Maedhros, Caranthir'i gercekten azarladı; ama onların sozleri duyulduğunda her iki taraftaki Noldor halkının buyuk bolumunun yureklerini

Feanor oğullarının daima sert sozlerinden ve siddetle patlayacakmıs gibi gorunen kotu ruhlarından

korkarak keder buruyordu. Maedhros, kardeşlerini zaptetti ve

137

onlar da divandan ayrıldılar, cok gecmeden Mithrim'i terk edip doğuya, Aros'un otesine, Himring Tepesi civarındaki genis topraklara gittiler. Bundan sonra oralar Maedhros Sınırı diye adlandırıldı; cunku kuzeyden, Angband'dan gelebilecek saldırılara karsi cok az dağlık savunma vardı. Maedhros ve kardeşleri yanlarında gelebilecek herkesi toparlayıp orada muhafızlık yaptılar, batıdaki akrabalarıyla gerekmedikce iliski kurmadılar. Denir ki, bu planı aslında surtusme olasılıklarını azaltmayı ve saldırının ana tehlikesinin kendi ustune gelmesini cok isteyen Maedhros tasarlamıs; kendi adına Fingolfin ve Finarfin hanedanlarıyla dost kalmıs, zaman zaman ortak tedbirler icin onların arasına gelirmis. Her ne kadar simdi uykuda olsa da yeminlerine de bağlıymıs.

Caranthir'in halkı, doğunun en uclarına, Gelion'un kuzeydeki sularının otesine, Rerir Dağı'nın eteklerindeki Helevorn Golu civarına ve guneye doğru yerlesmis; Ered Luin'in zirvelerine tırmanıp merak icinde doğuya doğru bakmıslar, Orta Dünya'nın toprakları onlara yabanıl ve genis gorunuyormus. Boylece Caranthir halkı, Morgoth saldırısından ve Noldor'un gelisinin ardından Beleriand'a akıslarını durduran Cucelerle karsılaşmıs. Her iki halk da beceriyi sevip oğrenmeye hevesli olduğu halde, aralarında buyuk bir sevgi yokmus; cunku Cuceler gizemli ve cabuk kusuyorlarmıs, Caranthir de mağrurmıs, Naugrim'in sevimsizliği hakkındaki kucumseyen dusuncelerini pek ender saklamıs ve halkı da efendilerini izlemis. Yine de her iki halk Morgoth'a duydukları korku ve nefret

yuzunden ittifak kurmuslar ve bunun büyük faydalarını gormusler; cunku Naugrim o gunlerde zanaat dair oyle sirlar öğrenmis ki Nogrod ile Belegost'un demirci ve tascıları akrabaları arasında yucelmiş. Cuceler yeniden Beleriand'a akmaya başladıklarındaysa Cuce madenlerinin tüm ürünleri önce Caranthir'in ellerinden geçmiş ve böylece büyük zenginliklere ulaşmış.

Yirmi Gunes senesi geldikten sonra, Noldor Kralı Fingolfin büyük bir ziyafet vermiş; ziyafet,

Ivrin golcuklerinin yakınında, hızlı

138

nehir. Narog'un doğduğu kaynakta yapılmış, cunku orası onları kuzeyden koruyan Golge Dağları'nın eteklerinde yeşil ve güzel topraklarmış. Bu ziyafetin nesesi, daha sonraki keder günlerinde uzun süre hatırlandı; ve ona Yeniden Birleşme Ziyafeti, Mereth Aderthad, denmiş. Fingolfin ve Finrod'un halkının ve reislerinin çoğu gelmiş; doğudaki Sınır'dan savascılarla birlikte Feanor oğullarından Maedhros ve Maglor gelmiş; Beleriand ormanlarının gezginlerin ve efendileri Cirdan'la birlikte Limanlar'ın halklarından sayısız Gri Elf de gelmiş. Uzaktaki Mavi Dağlar'ın yamaclarının eteğindeki Yedi Nehir Ulkesi'nden, Ossiriand, Yeşil Elfler bile gelmiş; ama Doriath'dan yalnızca Kral'ın selamlarını taşıyan iki haberci gelmiş, Mablung ve Daeron. Mereth Aderthad'da iyi niyetle birçok tedbir alınmış, birliğe ve dostluğa dair yeminler edilmiş; denir ki bu ziyafette en çok Gri Elf dili konuşulmuş, Noldor tarafından bile, cunku Beleriand dilini hızla öğrenmişler, oysa Sindar Valinor diline hakim olmakta yavasmış. Noldor yurekleri yüce ve umut doluymuş, aralarından çoğuna Orta Dünya'da özgürlük ve güzel krallıklar aramalarını emreden Feanor'un sözleri haklı gibi gözükmuş; gerçekten de uzun yıllar boyunca Beleriand'ı kılıçlarıyla Morgoth'un yıkımından korurken ve onun gucu kapılarının ardında itilmiş tutulurken barış sürüp gitmiş. O günlerde yeni Gunes ve Ay'ın altında sevinc varmış, tüm diyarlar mutluymuş; ama yine de Golge, kuzeyde kuluckadaymış. Ve yeniden otuz yıl geçtiğinde Fingolfin oğlu Turgon yerleştiği Nevrast'ı terk edip Tol Sirion

adasına, arkadaşı Finrod'a gelmiş, bir süre kuzey dağlarından bıkarak, birlikte nehir boyunca

güneye yolculuğa çıkmışlar; yolculuk ederlerken bir gece, Sirion sularının yakınında, Alacakaranlık

Göllerinin otesinde, yaz yıldızlarının altında suyun kıyısında uyumuşlar. Nehirden yukarı çıkan Ulmo, üzerlerine derin bir uyku ve sıkıntılı rüyalar sermiş; rüyaların sıkıntısı uyandıktan sonra da surmuş ama hiçbirini diğerine bir şey söylememiş, cunku acıkça hatırlayamıyorlarmış

ve her biri Ulmo'nun sadece kendisine haberler yolladığına

139

inanmış. Ama daha sonra üzerlerinde sessizlik ve neler olacağına dair supheler uzanmış, sık sık gizli güçlere sahip bölgeler arayarak ayak basılmamış topraklarda gezinmişler; cunku her birine, kötülük gününe hazırlanmaları, Morgoth Angband'dan fırlamadan Kuzey'in orduları yenilmeden bir sığınak hazırlanmaları emredilmiş gibi geliyormuş.

Bir seferinde Finrod ve kız kadesi Galadriel, Doriath'daki akrabaları Thingol'un misafiri olmuşlar. Finrod, Menegroth'un gucu ve hasmeti katsısında, hazineleri, silah depoları, birçok sütunla süslü tas salonları karşısında hayranlıkla dolmuş; yüreğine tepelerin altında gizli ve derin bir yerde, daima korunan kapılar ardına geniş salonlar inşa etme isteği düşmüş. Bu yüzden rüyalarını anlatarak, Thingol'e yüreğini acmış; Thingol ona

Narog Nehri'nin derin boğazını ve sarp batı kıyısındaki Yuce Faroth'un altındaki mağaraları anlatmış ve ayrılırken yanına, henüz pek az kisinin bildiği o yerlere goturecek rehberler vermiş. Boylece Finrod, Narog Mağaraları'na gelip orada Menegroth tarzında derin salonlar ve silah depoları inşa etmeye başlamış; ve bu kaleye Nargothrond denmiş. Bu is sırasında Finrod, Mavi Dağlar'ın Cuceleri'nden yardım almış; ve onlar iyi bir biçimde odullendirilmiş, cunku Tirion'dan ayrılırken Finrod'un yanında tüm Noldor prenslerinden daha fazla hazine varmış. Ve o günlerde onun için. Cucelerin Eski Gunler'deki eserlerinin en unlu olan Cucelerin Gerdanlığı, Nauglamir yaratılmış. İcine Vali-nor'un sayısız değerli taşı islenmiş altın bir gerdanlık; ama icinde oyle bir guc varmış ki takanın üzerinde ketenden bir ip gibi hafif ve hangi boynu kavrarsa daima zarif ve hos dururmuş. Finrod, Nargothrond'da yanına halkının çoğunu alarak yurdunu kurmuş ve ona Cuçe dilinde Mağara Yontucusu, Felagund, denmiş; olene dek bu ismi tasımış. Ama Narog Nehri'nin yanındaki mağaralara ilk yerlesen Felagund Finrod değildi.

Kız kardesi Galadriel onunla beraber Nargothrond'a gitmemiş, cunku Doriath'da Thingol'un

akrabası Celeborn yasıyormuş, aralarında büyük bir ask varmış. Bu yuzden Saklı Krallık'ta

kalmış ve Melian'la ya-

140

sayıp ondan Orta Dünya'ya dair büyük ilim ve bilgelik öğrenmiş. Ama Turgon, bir tepenin üzerine kurulu, kuleleri ve ağaçlarıyla guzel Tirion'u hatırlamış ve aradığını bulamayıp Nevrast'a donerek deniz kıyısındaki Vinyamar'da huzur icinde yaşamış. Bir sonraki yıl ulmo ona gozukmuş ve yeniden Sirion vadisi boyunca tek basına dolasmasını emretmiş; Turgon yola çıkıp Ulmo'nun rehberliğiyle Kusatan Dağlar'ın ortasında saklı kalmış Tumladen vadisini bulmuş. Kimseye bir sey soylemeden bir kez daha Nevrast'a donmuş ve orada gizlilik icinde surgundayken yureğinin yanıp tutustuğu Tuna ustundeki Tirion tarzında bir sehri tasarlamaya başlamış.

Casuslarının Noldor efendilerinin akıllarında savas olmadan etrafta gezindiği haberlerine inanan Morgoth, dusmanlarının gucunu ve uyanıklığını denemek istemiş. Bir kez daha uyarmadan harekete gecmiş, kuzeyde ani depremler olmuş, topraktaki yarıklardan atesler fıskırmış ve Demir Dağlar alev kummuş; Orklar Ard-galen duzluğundan akmışlar. Boylece batıda Sirion Geciti'nden, doğuda Maedhros'un tepeleri ile Mavi Dağlar arasındaki bosluktan, Maglor'un diyarından aşağıya inmişler. Ama Fingolfin ve Maedhros uyumuyormuş, oburleri Beleriand'da basıbos gezip kotulukler yapan dağınık Ork guruhlarını ararken, Morgoth'un Dorthonion'a saldırısı sırasında onlar asıl ordularıyla her iki taraftan yuklenmişler; Morgoth'un hizmetkarlarını yenerek onları son damlalarına dek Ard-galen'in otesine surmuşler, uzakta Angband kapıları gorunurken yok etmişler. Bu, Beleriand Savasları'nın Ucuncusu'ymuş ve ona Muhtesem Savas, Dagor Aglareb denmiş. Bu bir zafermiş, ama hem de bir uyarı; prensler bunu dikkate almışlar, bundan sonra ittifaklarını sağlamlastırıp guclendirerek ve muhafızlar yerlestirerek dort yuz Gunes Yılı'na yakın

suren Angband Kusatması'nı duzenlemişler. Dagor Aglareb'den sonra uzun sure Morgoth'un

hicbir hizmetkari kapılarından uzaklasmaya cesaret edememiş cunku Noldor efendilerinden

korkuyorlarmış; ve Fingolfin aralarında

141

iharet olmadığı surece Morgoth'un bir daha asla ne Eldar itifakını bozabileceğini ne de gafil avlayabileceğini söyleyerek boburlenmis. Ne var ki Noldor ne Angband'ı ele gecirebilmiş ne de Silmaril'leri geri alabilmiş; ve savas butun o Kusatma suresince asla tamamen sona ermemiş cunku Morgoth yeni kotulukler tasarlamış, daima arada sırada dusmanlarını deneyip durmuş. Morgoth'un kalesi bir kez bile tamamen kusatılamamış, cunku Thangorodrim'in kulelerinin koca kavisli duvarından one fırlayan Demir Dağlar onu her iki taraftan da savunuyor, Noldor'a kar ve buz sayesinde gecis vermiyormiş. Boylece Morgoth'un yanlarında ve kuzeyinde hic dusmanı olmamış, casusları zaman zaman çıkıp sapa yollardan Beleriand'a inmiş. Her şeyin üzerinde Eldar'ın arasına korku ve ayrılık tohumlamayı arzulayarak Morgoth, Orklara kim olursa olsun, canlı yakalayıp bağlayarak Angband'a getirmelerini emretmiş; ve bazıları gözlerinin dehsetiyle oyle korkutmuş ki artık zincirlere gerek kalmadan, nerede olursa olsunlar onun emirlerini yaparak onun korkusuyla dolasmışlar. Boylece Morgoth, Feanor'un isyanından sonra olan her şeyin büyük bolumunu öğrenmiş, dusmanlarının arasında pek çok surtusme gorerek keyiflenmiş.

Dagor Aglareb'in üzerinden yaklaşık yüz yıl gectikten sonra Morgoth, Fingolfin'i yeniden gafil

avlamaya çalışmış cunku Maedhros'un uyanıklığı biliyormuş ve ak kuzeye bir ordu yollamış, oradan batıya ve yeniden guneye donup Fingolfin'in Gıcırdayan Buz'da izlediği yolu kullanarak

Drengist Halici'nin kıyılarına gelmişler. Boylece Hithlum topraklarına batıdan gireceklermiş; ama

fark edilmişler ve Fingon, Halic'in basında tepelerin arasından üzerlerine saldırmış, Orkların

çoğu denize surulmuş. Bu büyük savaslar arasında sayılmamış, cunku Orkların sayısı çok değilmiş ve Hithlum halkının sadece bir kısmı savasmış. Ama ondan sonra uzun yıllar boyunca

baris olmuş, Angband'dan hicbir acık saldırı gelmemiş, cunku Morgoth artık Orkların yardım

olmadan Noldor'a denk olamayacağını kavramış ve yure-
142

ğinde yeni bir dusunce arayıp durmuş.

Yeniden bir yuz yıl gectikten sonra Kuzey'in ejderlerinin, Urulo-ki'lerin ilki olan Glaurung, bir gece Angband'ın kapılarından çıkmış. Henüz gencti ve büyüklüğünün yarısına ulaşmıştı, cunku ejderlerin yaşamı uzun ve yavastır, ama Elfler onunden Ered Wethrin ve Dorthonion'a doğru korku içinde kaçmıştı; o da Ard-galen'in düzlüklerini kirletti. Hithlum prensi Fingon atlı okcularla saldırıp hızlı binicilerle etrafını cembere aldı; ve Glaurung daha zırhına tamamen burunmediği için oklara dayanamayıp Angband'a kaçarak uzun yıllar boyunca çıkmadı. Fingon büyük takdir toplamış ve Noldor sevinmişti; cunku çok azı bu yeni şeyin tüm anlamını ve tehditini görebildi. Morgoth, Glaurung'un kendini çok erken açığa çıkarması yüzünden keyifsizdi; onun yenilgisinin ardından yaklaşık iki yuz yıl süren Uzun Baris geldi. Butun bu süre içinde sadece sınırlarda birkaç kavga oldu ve Beleriand refaha ulaşmış zenginleşti. Kuzeydeki ordularının korumasının ardında Noldor yurtlarını ve kulelerini kurarak birçok güzel şey yarattılar, siir, tarih ve ilim kitapları. Ulkenin birçok bolumunde Noldor ve Sindar tek bir halk haline gelerek aynı dili konuştu; her ne kadar aralarında farklar olsa da. Noldor beden ve akıl olarak daha güçlüydü, daha

guclu savascıydılar, daha ağırbaşlıydılar, evlerini taslarla inşa edip yamacları ve acık alanları seviyorlardı. Ama Sindar'ın sesleri daha güzeldi ve Feanor oğlu Maglor dışında muzikte hepsinden daha yetenekliydi, ormanları ve nehir kıyıları seviyorlardı; Gri Elflerden bazıları yerleşik bir yurtlan olmadan her yerde gezinir ve gezinirken şarkı söylerdi.

143

ON DORDUNCU BOLUM

BELERİAND VE ULKELERİNE DAİR

Burada, kadim günlerde Orta Dünya'nın batı bölgelerinin kuzeyinde olan ve Noldor'un geldiği toprakların sekillenisi; ve aynı zamanda Eldar reislerinin topraklarını ele geçirisi ve Beleriand Savası'nın ucuncusu, Dagor Aglareb'in ardından Morgoth'a karşı ittifakları anlatılır. Melkor, geçmiş çağlarda dünyanın kuzeyinde, kalesi Utumno'yu çevreleyip korusun diye Demir Dağlar'ı, Ered Engrin, yükseltmişti; ve büyük bir kavisle doğudan batıya, daima soğuk toprakların sınırları üzerinde dikildiler. Batıda, Ered Engrin'in duvarlarının ardında, geriye doğru kuzeye bukuldukları yerde, Valinor'dan gelebilecek saldırılara karşı Melkor yeni bir kale daha inşa etti; denir ki Orta Dünya'ya donduğunda Demir Cehennemleri'nin, Angband, sonsuz zindanlarına yerleşti, çünkü Valar, Güçler Savaşı'nda, Utumno'daki güçlü kalesi içinde onu yenmek için acele ederken ne Angband'ı tamamıyla yok ettiler ne de en derin çukurlarını araştırdı.

Melkor, Ered Engrin'in altına dağların güneyine çıkan büyük bir tünel yaptı; ve ucuna da güçlü bir

kapı. Ama bu kapının üzerine, hatta dağlara doğru arkasına, yeraltındaki ocaklarının kul

ve

kurumları, açtığı tünellerin, devasa atıklarından oluşmuş Thangorodrim'in gök gürlemeli zirvelerini

yığı. Kapıya, ısız ve fazlasıyla yüksekler; zirvelerinden karanlık ve pis bir duman kuzeyin

güne yükseliyordu. Angband'ın kapılarının onundan güneye doğru, Ard-galen'in geniş düzlüğü

uzel rinde miller boyunca pislik ve perisanlık yayılıyordu; ama Gunes'in gelisinin ardından orada

zengin bir çayır yükseldi ve Angband kusatılıp kapıları kapatılırken bile, cehennemin kapılarının

onundaki çu-

144

kurumları ve kırık kayaların arasında yeşillikler vardı.

Thangorodrim'in batısında Puslar Ülkesi, Hissilome, uzanıyordu, Noldor kendi dillerinde oraya, ilk karargahları boyunca Morgoth'un yolladığı bulutlar yüzünden bu ismi vermişlerdi; adı zaman içinde bölgeye yerleşen Sindar'ın dilinde Hithlum olacaktı.

Angband Kusatması boyunca havası serin ve kısı soğuk olsa da güzel bir ulkeydi. Batıda denizin sınırında uzanan Yankıyan Dağlar'la, Ered Lomin; doğuda ve güneydeyse Ard-galen ve Sirion vadisine bakan Gölge Dağlar, Ered Wethrin'in büyük kavisleriyle sınırlanıyordu.

Hithlum'u Fingolfin ile oğlu Fingon yönetti, Fingolfin'in halkının çoğu Mithrim civarında, büyük gölün kıyılarında yaşadı; Fingon'a, Mithrim Dağları'nın batısında uzanan Dor-lomin verilmisti. Ama asıl kaleleri Ered Wethrin'in doğusunda, Ard-galen'i gözetdikleri Eithel Sirion'daydı; ve suvarileri o düzlükte Thangorodrim'in gölgelerine dek at sürdüler, birkaç

tane olan atları hızla çoğalmıştı, Ard-galen'in cayırları zengin ve yesildi. Bu atların çoğunun ataları Valinor'dan gelmiş ve Fingolfin'e Maedhros tarafından kayıplarını karşılamak için verilmisti, çünkü onlar gemiyle Losgar'a gitmişlerdi. Dorlomin'in batısında Yankıyan Dağlar'ın otesinde Drengist Halici'nin güneyinde, Sindar dilinde Beri Kıyı anlamındaki Nevrast uzanıyordu. Bu isim başlangıçta Halic'in güneyindeki tüm kıyı topraklarına verilmisti ama zamanla sadece kıyılan Drengist ve Taras Dağı arasında uzanan ülke için kullanıldı. Burası uzun yıllar boyunca Fingolfin'in oğlu bilge Turgon'un, Ered Lomin ve Ered Wethrin'in batıya doğru Ivrin'den öteye, bir burun üzerindeki Taras Dağı'na devam için tepeleri ve denizle sınırlanan ülkesiydi. Kimileri Nevrast'ı Hitlum'dan çok Beleriand'a ait görürler, çünkü denizden gelen nemli itizgarlarla sulanan, Hitlum üzerinden esen soğuk kuzey rüzgarlarından korunan daha yumuşak iklimli bir ulkeydi. Dağlar ve arkadaki düzlüklerden daha yüksek büyük kıyı yamaçlarıyla çevrili çukur bir bölgeydi, hiçbir nehri yoktu; ve Nevrast'ın ortasında hiçbir belirgin

145

kıyısı olmayan geniş bataklıklarla çevreli büyük bir göl vardı. Oraya yerleşmiş kuşların çokluğu ve uzun kamışların, sığ gölcüklerin güzelliği yüzünden gölün adına Linaewer dendi. Noldor geldiğinde birçok Gri Elf, Nevrast'ta, kıyıların civarında ve özellikle güneybatıda Taras' Dağı etrafında yaşıyordu; çünkü Ulmo ve usse eski günlerde oraya gelme alışkanlığına sahiplerdi. Oradaki bütün halk Turgon'u efendileri olarak kabul etti, Noldor ve Sindar'ın en hızlı karışması orada gerçekleşti; Turgon uzun süre Taras Dağı'nın eteklerindeki deniz kıyısında, Vinyamar adını verdiği salonlarında yaşadı. Ard-galen'in güneyinde Dorthonion adı verilen geniş dağlık bir bölge batıdan doğuya altmış fersah boyunca uzanıyordu; özellikle kuzeyi ve batısı büyük cam ormanlarıyla doluydu. Hafif yokuslar düzlüklerden çıplak ve gorkemli bir diyara doğru çıkıyor, Ered Wethrin'in zirvelerinden daha yüksek olan çıplak kayalık tepelerin eteklerinde birçok küçük dağ gölünün uzandığı bir ülke yükseliyordu; ama güneyde Doriath'a baktığı yönde aniden korku verici uçurumlar uzanıyordu. Finarfin'in oğulları Angrod ve Aegnor, Dorthonion'un kuzey yamaçlarından Ardgalen'in düzlüklerini izlediler ve kardeşleri Nargothrond Efendisi Finrod'a bağlıydılar; toprakları kıraktı ve ardındaki dağlık bölge, Morgoth'un azıcık bile geçmek istemeyeceği türden bir siper sayıldığı için oraya yerleşmiş halk azdı.

Dorthonion ve Gölge Dağları arasında keskin yamaçları camlatılan dar bir vadi vardı; ama yemyesildi, çünkü içinden Sirion Nehri Beleriand'a doğru hızlanarak akıyordu. Sirion Gecidi'ni Finrod koruyordu ve nehrin ortasındaki Tol Sirion adasının üzerine güçlü bir muhafız kulesi olan Minas Tirith'i inşa etti; ama Nargothrond yapıldıkta sonra orasını kardeşi Orodreth'in korumasına bıraktı.

Beleriand'ın geniş ve güzel toprakları, sarkıda unlu olan, Eithel Sirion'dan doğan ve geçise girmeden önce Ard-galen'in kıyısında, dağlardaki derelerle daha da dolan güçlü Sirion nehrinin her iki tarafında uzanıyordu. Oradan yüz otuz fersah boyunca, birçok akarsuyla besleni 146 yor, sonunda güçlü bir akışla Balar Koyu'ndaki geniş, kumlu

deltasına varana dek guneye akıyordu. Ve Sirion’u kuzeyden guneye izleyerek; Batı Beleriand’ın sağında Sirion ve Teiglin nehirleri arasında Brethil ormanı vardı, ardından Teiglin ve Narog arasında Nargothrond diyarı uzanıyordu. Dorlomin’in guneyindeki Ivrin selalelerinden doğan Narog Nehri, seksen fersah kadar akarak Soğut Diyan’nda, Nan-tathrep, Sirion’a katılıyordu. Nan-tathren’in guneyinde çok az insanın yasadığı, sayısız cicekle dolu bir cayırlık vardı; otesindeyse Sirion ağızlarının civarında bataklıklar ve sazlıklar uzanıyordu, deltasının kumluklarında deniz kusları dışında hiçbir canlı yoktu. Ama Nargothrond diyarı aynı zamanda Narog’un batısında Eglarest’te denize ulasan Nenning Nehri’ne kadar uzanıyordu; Finrod, Sirion ve Deniz arasındaki tüm Beleriand Elflerinin yuce efendisi oldu, I’iilas dışında. Oraya yerlesen Sindar hala gemileri seviyordu ve efendileri de Gemi yapımcısı Cirdan’dı; Cirdan ve Finrod arasında dostluk ve İttifak vardı, Noldor’un yardımıyla Brithombar ve Eglarest limanları yeniden inşa edildi. Onların yüksek duvarlarının ardında güzel kasabalar, limanlar, rıhtımlar ve tas dalgakıranlar yaptılar. Finrod, Eglarest’in batısındaki burnun üzerinde batı denizini gözetlemek için Balad Nimras kulesini yükseltti, her ne kadar gereksiz olduğu kanıtlanırsa da; çünkü Morgoth asla gemiler yapmaya ya da deniz kıyısında savasmaya kalkışmayacaktı. Onun bütün hizmetkarları sudan çekinirdi ve hiçbirini kaçınılmaz bir şekilde gerekmedikçe deniz kıyısına gönüllü olarak gitmedi. Liman Elfleri’nin yardımlarıyla Nargothrond halkının bir bölümü yeni gemiler inşa etti ve eğer kötülük gelirse, orada son bir sığınak hazırlamayı düşünüyorlardı, denize acılıp büyük Balar Adası’nı keşfettiler; ama oraya yerleşmeleri kaderlerine dokunmamıştı.

Boylece, her ne kadar Felagund Finrod; Fingolfin, Fingon ve Maedhros gibi Noldor efendilerinin en genci olsa da onun ülkesi diğerlerine göre çok daha genisti. Ama yalnızca Hithlum’un kuzeyindeki toprakları yönetseler de Fingolfin tüm Noldor’un ulu hükümdarıydı,

147

ondan sonra Fingon gelirdi; ve halkları Orkiarın en çok korktuğu, Morgoth’un en nefret ettiği cesur ve yiğit olanlardı.

Sirion’un sağında, Sirion ve Gelion nehirleri arasında, Ossiriand sınırlarına dek uzayan en geniş noktada yüz fersaha ulasan Doğu Beleriand uzanıyordu; ve ilk olarak yukarıda kartalların yerleştiği Crissaegrim doruklarının eteklerinden, Sirion ile Mindeb nehirleri arasında Dimbar’ın ıssız toprakları uzanıyordu. Mindeb ve Esgaldu-in’in kuzeydeki uçlarının arasında Nan Dungortheb’in, hiçbir toprakları uzanıyordu; ve orası korkuyla doluydu, guneyinde Melian’ın kudreti Doriath’in kuzeyini çevreliyordu, ama yukarısında Denset Dağları’nın, Ered Gorgoroth, keskin uçurumları, dağlık Dorthonion’dan aşağı iniyordu. Daha önceden söylendiği gibi, Balrog kamçılarından kaçan Ungoliant oraya sığınmıştı, dar ve derin koyakları doldurarak olumsuz karanlığıyla orada bir süre yasadı ve gittiğinde bile onun iğrenci soyu orada kötü niyetleriyle gizlenip kötülük ağlarını oreceklerdi; Ered Gorgoroth’dan dokulen zayıf sular kirlenmişti, icilmeleri tehlikeliydi, onları tadanların yürekleri çılgınlık ve ıstırapın golgele-riyle doluyordu. Yasayan İler şey, o topraklardan sakınırdı ve Noldor Man Dungortheb boyunca sadece çok gerekli olduğunda, Doriath sınırları yakınından ve tekinsiz tepelerden en uzak olan yolu secerlerdi. Bu yol çok eskiden, Morgoth’un Orta Dünya’ya donusundan önceki zamanda yapılmıştı; ve eğer birisi onun üzerinde yolculuk ederse doğuya, Esgalduin’e, Kusatma günlerinde beri duran tas köprüye, lant laur, gelirdi. Oradan Sessiz Topraklar’a, Dor Dinen, gecer ve Arrossiach’ı asarak (Aros Sığılıkları demektir) Beleriand’ın kuzey sınırlarına, Feanor oğullarının yerleştiği topraklara gelirdi.

Guneyde Gizlenmis Kral Thingol'un yasadiğı ve onun iradesi dısında ulkesine kimsenin giremediği Doriath'ın korunan ormanları uzanıyordu. Kuzeyde, daha kucuk olan bolumu Neldoreth Ormanı'ydı ve ulkenin ortasında batıya doğru bukulen karanlık nehir Esgalduin ile

doğuda ve guneyde sınırlanıyordu; asağıda Aros ile Esgal-

149

duin nehirleri arasında daha yoğuin, daha buyuk Region Ormanları uzanıyordu.

Esgalduin'in batıya Sirion'a doğru yoneldiği guneydeki sığlıkları uzerinde Menegroth Mağaraları vardı; Teiglin ile Sirion arasında kalan ve Alacakaranlık Golleri'ne kadar inen dar bir ormanlık bolge dısında Doriath'ın tamamı Sirion'un doğusunda uzanıyordu.

Doriath halkı bu ormana Batı Sınırı, Nivrim, diyordu; orada ulu mese ağacları yetisiyordu, aynı zamanda Ulmo'ya sayđı gostererek, Sirion'un sevdiği kısmının tamamen Thingol'un iktidarında olması icin Melian Kusağı ile tamamen cevrenelmisti.

Doriath'ın guneybatısında, Aros'un Sirion'a karıstığı yerde, bircok kanala ayrılan nehrin iki yanında da buyuk golcukler ve bataklıklar uzanıyordu. Bu bolgeye Alacakaranlık Golleri, Aelinuial, deniyordu, cunku pusla sarmalanmıstı ve Doriath'ın buyusu uzerlerinde uzanıyordu. Beleriand'ın tum kuzey kısmı bu noktada guneye doğru yokus asağı iniyor, ardından bir sure icin duzluk oluyor ve Sirion'un akısı da yavaslıyordu. Ama Aelinuial'in guneyinde toprak aniden ve kes-kin yokuslarla alcılıyordu; ve Sirion'un guney duzlukleri yukarıdaki duzluklerden, guneyden kuzeye bakan birine sonsuz bir tepeler zinciril gibi gorunen, batıda Eglarest'ten, Narog nehrinin otesinden, doğuda Gelion'a yaklasan Amon Erebe dek uzayan bu yamaclarla aynlıyordu. Narog nehri bu tepelerin icinden derin bir boğaz boyunca gecerek deli gibi akıyor ve batı kıyılarında Taur-en-Faroth'un buyuk ormanht yaylarına yukseliyordu. Finrod, bu boğazın batısında, kısa Ve kopuklu bir akarsu olan Ringwirin Yuce Faroth'tan Narog nehrine paldır kuldur karıstığı yerde Nargothrond'u kurdu. Ama kuzeyden gelen Sirion, Nargothrond boğazının yirmi bes fersah kadar doğusunda Alacakaranlık Golleri'nin asağısında, guclu bir cağlayanla dokulug aniden yeraltına gecen sularının oyduğu koca tunellerin icine dalıyoı du; ve sonra uc fersah guneyde yeniden buyuk bir gurultu ve dumanlı Sirion Kapıları denilen yerde, tepelerin eteklerindeki kayalık kemerlerin icinden cıkıyordu.

150

Beleriand'ı Nargothrond'dan Doğu Beleriand'daki Duvarın Sonu'na, Ramdal., dek ikiye ayıran yamaclar Uzun Duvar, Andram, diye isimlendirildi. Ama yamacların dikliği doğuya gittikce fazlasıyla azalıyordu, cunku Gelion vadisi duzenli bir bicimde guneye iniyordu ve Gelion'un ne cağlayanları ne de ivinti yerleri vardı ama Sirion'dan cok daha hızlıydı.

Ramdal ve Gelion nehri arasında oldukca yukseğe tırmanan, yumusak yamacları olan bir tepe vardı, ama tek basına olduğu icin olduğundan daha gorkemli görünüyordu; bu tepeye Amon Erebe denir. Beleriand'ın yıldızlarla aydınlanan huzurunu Orkların talan yaparak ilk kez bozdukları gunlerde, Morgoth'a karısı Thingol'un yardımına kosan Ossiriand'a yerlesmis Nandor halkının efendisi Denerhor, Amon Erebe uzerinde oldu; ve sonra oraya, buyuk yenilginin ardından Maedhros yerlesecekti. Andram'ın guneyinde, Sirion ve Gelion arasında dolanan birkac Karanlık Elf dısında kimsenin gitmediği karmakarısık ormanlara sahip yabanıl topraklar vardı; adına Nehirler Arasındaki Orman, Taur-im-Duinach, denir.

Gelion buyuk bir nehirdi; iki kaynaktan doğuyordu ve baslangıcta iki kolu vardı; Himring Tepesi'nden gelen Kucuk Gelion ve Rerir Da-đı'ndan gelen Buyuk Gelion. Kollarıyla bulusmasından sonra ona bağlanan diğer nehirlere ulasmadan once guneye kırk fersah

boyunca akardı; ve denize ulasmadan Sirion'un iki katı uzunluğa erisirdi, her ne kadar daha dar ve suyu daha az olsa da, cunku Sirion'un doğduğu yer olan Hithlum ve Dorthonion'da, doğuya gore daha cok yağmur yağardı. Ered Luin'den Gelion'a altı nehir bağlanıyordu: dağlardan dimdik hızla, calkantılı olarak akan sular, Ascar (daha sonra Rathloriei adını aldı), Thalos, Legolin, Brilthor, Duilwen ve Adurant; Gelion ve Ered Luin ile sınırlanan, en kuzeydeki Ascar ve en guneydeki Adurant arasında kalan bolgede Yedi Nehir Ulkesi, Ossiriand'ın yemyesil toprakları uzanıyordu. İzlediği yolun neredeyse tam ortasında Adurant ikiye bolunup yeniden birlesirdi; ve sularının cevrelediği adaya Yesil Ada, Tol Galen, de-
151

nir. Beren ve Luthien donuslerinin ardından oraya yerlestiler. Ossiriand'da, nehirlerin koruması altında Yesil Elfler yasar; cunku Ulmo, Sirion'dan sonra batı dunyasının sularının icinde en cok Gelion'u severdi. Ossiriand Elfleri ağac oymacılığında ustaydılar ve oyle gariptir ki bir yabancı, onların topraklarını bastan sona gecer ye hicbirini gormeyebilirdi. Bahar ve yaz gelince yesillere burunurler ve sarkılarının sesleri Gelion sularının otesinden bile duyulabilirdi; Noldor, bu yuzden bu toprakları muziğin ulkesi anlamında Lindon ve ardındaki dağları da Ered Lindon diye isimlendirdiler, cunku onları ilk Ossiriand'da gormuslerdi. Dorthonion'un doğusunda, Beleriand'ın sınırları saldırıya oldukca acıktı, Gelion vadisini kuzeyden sadece alcak tepeler koruyordu. O bolgede, Maedhros Sınırı ve ardındaki topraklarda cok sayıda halkıyla birlikte Feanor oğullan yasardı; ve suvarileri Morgoth'un Doğu Beleriand'a saldırmaya kalkısmasını onlemek icin kuzeydeki genis duzluğun uzerinden, Ard-galen'in doğusundaki genis ve ıssız Lothlann'da, yoğun bir sekilde at surerlerdi. Maedhros'un asıl kalesi Daimsoğuk, Himring Tepesi uzerindeydi; orası cevresi bircok kucuk tepeyle cevriili, genis yamacli, ağacsız ve zirvesinin ustu duz olan bir yerdi. Himring ile Dorthonion arasında, batısı son derece dik bir gecit vardı, Aglon Geciri, Doriath'a acılan bir kapı; ve icinden hic durmayan sert bir kuzey ruzgarı eserdi. Ama Celegorm ve Curufin, Aglon'u sağlamlastınp buyuk bir gucle korudular ve guneye doğru Dorthonion'da doğan Aros ile Himring'de doğup ona bağlanan Celon nehirleri arasındaki Himlad'ın tum topraklarını da. Gelion'un kollarının arası Maglor'un korumasındaydı ve orada tepelerin hep birden yok olduğu bir yer vardı; Orkların Ucuncu Savas'tan once Doğu Beleriand'a girdikleri yer orasıydı. Bu yuzden Noldor oradaki duzluklerde gezinen suvari sayılarını arttırdı ve Caranthir'in halkı Maglor Bosluğu'nun doğusundaki dağları guclendirdiler.
152

Orada Rerir Dağı ve etrafındaki bircok alcak tepeler hattı, Ered Lindon'un ana dağlarının batıya doğru disında yukselirdi; Rerir ile Ered Lindon arasında guneyi haric her yonu dağlar tarafından golgelenen bir gol vardı. Derin ve karanlık Helevorn Golu ve yanına Caranthir yerlesmisti; Noldor, Gelion ve dağlar arasında, Rerir ve Ascar nehri arasındaki genis toprakları, Gelion'un Otesindeki Ulke anlamında Thargelion diye isimlendirmisti, ya da Caranthir Ulkesi, Dor Caranthir; ve Noldor'un Cucelerle tanıştıkları ilk yer burasıydı. Ama Gri Elfler, Thargelion'a daha once Doğu Ovası, Talath Rhunen diyordu.

Boylece Feanor oğulları, Maedhros'un yönetiminde Doğu Beleriand'ın efendileri oldular, ama o zamanlar halkları genellikle toprakların kuzeyine yerleşmişlerdi ve güneye sadece yeşil ormanlarda avlanmak için giderlerdi. Orada Amrod ve Amros yaşar, Kusatma sürdüğü sürece kuzeye çok ender gelirlerdi; orada baska Elf efendileri de at sürerlerdi, hatta uzaklardan bile gelirlerdi, çünkü bölge yabanıl ama çok .ı;uzeldi. Diğerleri arasında en sık Felagund Finrod gelirdi, çünkü gezinmeye asıktı, Ossiriand'a bile giderek Yeşil Elflerin dostluğunu kazandı. Ama Noldor halkından kimse kendi ülkeleri var olduğu sürece asla Ered Lindon'un ötesine geçmedi; Doğu bölgelerinde olup bitenlere dair çok az haber Beleriand'a çok gelirdi.

153

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

BELERİAND'DAKİ NOLDOR'A DAİR

Burada Ulmo'nun rehberliğinde Nevrast'lı Turgon'un gizli Tum-laden, düzlüğünü nasıl keşfettiği anlatılır; (daha sonra bilineceği gibi) Sirion'un üst taraflarının doğusunda, yüksek ve keskin yamach dağlardan oluşan bir çemberin içindeydi ve Thorondor'un kartalları dışında hiçbir canlı ulaşamamıştı. Ama dağların altında, dünyanın karanlığında akan suların Sirion'un kollarına ulaşmak için oyduğu derin bir yol vardı; Turgon bu yolu buldu ve böylece geldi dağların ortasındaki yeşil düzlüğe, orada sert dumdüz taşlarla yükselen adatepeyi gördü; ova aslında kadim günlerde koca bir göldü. Derken Turgon arzuladığı toprakları bulduğunu anladı ve oraya güzel bir şehir inşa etmeye karar verdi. Tuna üzerinde Tirion'un bir anısı olarak; ama Nev-rast'a dondu ve her ne kadar daima tasarısını nasıl gerçekleştireceğini düşünüp dursa da orada huzur içinde yaşadı. Dagor Aglareb'in ardından, Ulmo'nun yureğine koyduğu huzursuzluk yuzünden halkının en cesur ve maharetli olanlarını çağırarak onları gizlice saklı düzlüğe yönlendirdi ve orada Turgon'un düşündüğü kenti inşa etmeye başladılar; kimse yaptıklarını engellemesin diye her tarafa nobetçiler koymuşlar ve Sirion'da akan Ulmo'nun göcu onları korumuş. Turgon genellikle, elli iki yıllık gizli emeğin ardından kentin surlarında tamamlandığı söylenene dek, Nevrast'ta yaşamış. Denir ki. Tüm göm, tepenin üzerindeki pınarlar yuzünden şehrin adına Valinor'lu Elflerin dilinde Suyun Müziğinin Kayası anlamında Ondolinde demii ama isim Sindar dilinde değişerek Saklı Kaya, Gondolin, olmuş. Sonra Turgon, Nevrast'tan ayrılıp denizin yanında

Vinyamar'daki konağını terk etmek için hazırlanmış, orada Ulmo bir kez daha onu görmeyi gelip

onunla konuşmuş. Ve demiş ki: "Sonunda artık Gondolin'e gidi

154

melisin Turgon; ve ben de Sirion vadisinde ve oradaki tüm sulara da gicim gösterceğim ki gidisinin farkına varılmasın, senin iraden dışında kimse oradaki gizli girişi bulamasın. Eldalie'nin yönettiği tüm ülkeler içinde Melkor'un karşısında en uzun Gondolin dayanacak. Ama ellerinin islediği, yureğinin tasarladığı bu eseri çok fazla sevmeye. Ve hatırla ki Noldor'un gerçek umudu Batı'da yatar ve Deniz'den gelir." Ve Umo Turgon'u, Mandos'un Hukmu altında olduğu konusunda, ki Ulmo'nun bunu değiştirmeye göcu yetmezdi, uyardı. "Boylece Noldor lanetinin" dedi, "son gelmeden önce seni de bulacağı söylenebilir ve ihanetin senin duvarlarının içinde uyanması

gerçekleşebilir. Onlar ateş tehlikesinde olacaklar. Ama bu tehlike gerçekten yaklaşırsa, o zaman ta Nevrast'tan bile seni uyarmak için birisi gelecek, ondan yıkımın ve ateşin ötesinde Elfler ve insanlar için umut doğacak. Bu yüzden bu evde zırh ve bir kılıc bırak, yıllar içinde gelecek olan onu bulsun, böylece sen de onu tanı ve yanılma." Ve Ulmo, Turgon'a ardında bırakacağı miğfer, kılıc ve zırhın, ne türde ve hangi boyda olması gerektiğini açıkladı.

Sonra Ulmo denize dondu ve Turgon halkının tumunu ileriye yolladı, Fingolfin'i izleyen Noldor'un ucuncu kolundan, hatta Sindar'dan daha kalabalık bir topluluk; gruplar halinde, Ered Wethrin'in golgeleri altından gizlice uzaklaşarak kimseye görünmeden Gondolin'e ulaştı ve kimse nereye gittiklerini bilmedi. En son olarak Turgon ayağa kalktı ve ev halkıyla birlikte tepelerin içinden sessizce geçerek dağlardaki gecitleri astı, gecitler onun ardından kapandı. Uzun yıllar boyunca Hurin ve Huor dışında kimse onların içinden geçmedi; Turgon'un ordusu ucuz elli yılı aşkın bir zamanın ardındaki Feryat Yılı'na dek asla dışarı çıkmadı. Ama dağların cemberinin içinde Turgon'un halkı çoğalıp gelişti, becerilerini bitmeyen bir emeğe doktular, öyle ki Amon Gwareth'in üzerindeki Gondolin gerçekten güzelleşip denizin ötesindeki Tirion'la bile karşılaştırılabilecek bir hale geldi. Yüksek ve beyazdı duvarları, düzgündü merdivenleri, yüce ve gorkemliydi Kral'ın Kulesi. Isıldayan pınarlar oynasıyor ve Turgon'un 155 sarayında elf zanaatıyla kendi islediği eski Ağaçlar'ın görüntüleri duruyordu; altından yaptığı Ağaç'a Glingal denir, çiçeklerini gumustan yaptığı Ağaç'a ise Belthil. Ama Gondolin'in tüm harikalarından daha da güzeli Gumusayak, Celebrindal da denilen, saçları Melkor'un gelişinden önceki Laurelin'in altını gibi olan Turgon'un kızı Idril'di. Böylece Turgon mutluluk içinde uzun süre yaşadı; ama Nevrast bosaltılmıştı ve Beleriand'ın yıkımına dek kimse yaşamadı. Gondolin şehri gizlice inşa edilirken, Felagund Finrod, Nargothrond'un derinlerinde çalıştı; ama kız kardeşi Galadriel, soylandığı gibi Thingol'un Doriath'daki ülkesinde yaşadı. Melian ve Galadriel, zaman zaman Valinor'u ve eski mutluluğu konusurlardı; ama Galadriel, Ağaçlar'ın olumunun karanlık saatinin ötesine gitmez, hep sessiz kalırdı. Bir keresinde Melian dedi ki:

"Senin ve akrabalarının üzerinde bir keder var. Bunu senin içinde görebiliyorum, ama bundan gerisi benden saklı; çünkü Batı'da geçen ya da geçmiş hiçbir şeyi görüntü ya da düşünceyle algılayamam: Aman topraklarının tamamının üzerinde bir gölge var ve denizin ötesine dek uzanıyor. Neden bana daha fazlasını anlatmıyorsun?"

"Çünkü bu keder geçmişte kaldı," dedi Galadriel; "burada, anılar tarafından sıkıntıya düşmeden ne kadar haz varsa tatmak istiyorum. Umut hala parlak görünmesine rağmen, belki gelecek daha fazla keder var."

Sonra Melian onun gözlerine baktı ve dedi ki: "Ben Noldor'un basta soylandığı gibi, Valar'ın elcileri olarak geldiklerine inanmıyorum: her ne kadar tam ihtiyaç duyduğumuz anda gelmiş olsalar da. Çünkü Valar hakkında asla konuşmuyorlar, ulu efendilerden Manwe'den, Ulmo'dan, hatta Kral'ın kardeşi Olwe'den bile Thingol'e tek bir mesaj getirmediler ya da denizin öte yanına giden kendi halkından. Galadriel, Noldor'un asil halkı neden Aman'dan sürüldü? Ya da; Feanor oğulları üzerinde nasıl bir kötülük yatar ki böylesine kibirli ve

156

zalimler? Sence gerçeğe yaklaştım mı?"

"Yaklaştın," dedi Galadriel; "yalnızca, biz surgun değiliz, kendi irademizle, Valar'inkine karşı çıkarak geldik. Valar'a rağmen büyük tehlikelerin içinde su amaçla geldik: Morgoth'dan intikam alıp onun caldığını geri almak."

Sonra Galadriel, Melian'a Silmaril'leri ve Kral Finwe'nin Forme-nos'ta katledilmesini anlattı; ama yine de Yemin'e veya Akrabakiyımı'na, Losgar'da gemilerin yakılmasına dair tek kelime etmedi. Ama Melian dedi ki: "Simdi bana çok şey anlatıyorsun, hatta daha fazlasını algılıyorum. Tirion'dan gelen uzun yolun üzerine bir karanlık çokertecektin, ama ben orada oyle bir kötülük görüyorum ki ona rehberlik yapması için Thingol'un bunları öğrenmesi gerekli." "Belki," dedi Galadriel; "Ama benden değil."

Melian, Galadriel ile bu konuda bir daha konuşmadı; ama Kral Thingol'e Silmaril'ler hakkında duyduğu her şeyi anlattı. "Bu önemli bir konu," dedi, "hatta Noldor'un anladığından bile önemli; çünkü Aman'ın Isığı ve Arda'nın kaderi artık bu şeylerin içinde, olen Fe-anor'un eserinde kilitli duruyor. Ongoruyorum ki onlar Eldar gucuyle iyileştirilemeyecek; onlar Morgoth'dan zorla geri alınmadan önce dünya gelecekteki savaşlarla yıkılacak. Bak şimdi! Feanor'u katlettiler, tahmin ediyorum ki birçoklarını da; ama getirdikleri ve daha da getirecek oldukları olumlerin ilki dostun Finwe'ydi. Morgoth, Aman'dan kaçmadan önce onu katletti."

Sonra keder ve uğursuz belirtilerle dolan Thingol sustu; sonunda dedi ki: "Artık Noldor'un Batı'dan gelisini anlıyorum, ki daha önce buna çok sasırmıştım. (Rastlantılar bir yana) yardımımıza gelmediler; çünkü Valar, Orta Dünya'da kalmış olanları, onlara uc nokrada ihtiyaç duyana dek kendi haline bırakacak. Noldor kaybettiğini bulmak ve intikam için geldi. Yine de Morgoth'a karşı ittifak oluşturmalarına şüphesiz yok ve şimdi asla Morgoth'la anlaşma yapmaları olasılığı düşünemeyecek."

157

Ama Melian dedi ki: "Bu sebeplerle geldikleri doğru; ama baskaları da var. Feanor oğullarına dikkat et! Uzerlerinde Valar'm ofkesinin golgesi uzanıyor; anladığıma göre onlar Aman'da kötülük yaptılar hem de kendi akrabalarına. Noldor prensleri arasında uykuya yatırılmış bir keder var." Ve Thingol yanıtladı: "Bunun benim için anlamı ne? Feanor hakkında sadece aslında onu yücelten haberler duydum. Oğulları içinse beni keyiflendiren çok az şey duydum; ama onlar düşmanımızın en olumsuz düşmanları olacaklarını kanıtlayacak gibiler." "Onların kılıclarının ve düşüncelerinin iki yuzu var," dedi Melian; sonra bir daha bu konu üzerinde asla konuşmadılar.

Çok geçmeden Sindar arasında Noldor'un Beleriand'a gelmeden yaptıkları hakkında fısıltılar dolasmaya başladı. Nereden geldikleri kesindi ve kötü gerçek abartılıp yalanlarla zehirlenmişti; ama Sindar henüz tedbirsizdi ve sözlerle hemen inanırlardı, (düşünülebileceği gibi) Morgoth kötülüğünün ilk hedefi olarak onları seçti; çünkü onu tanımıyorlardı. Ve bu karanlık hikayeleri duyduğunda Cırdan kederlendi; çünkü bilgeydi ve doğru ya da yanlış, bu zamanı yaşamalarına kötülüğün, üstelik hanedanlarının kıskançlığı yüzünden Noldor prenslerine ait olan kötülüğün, sebep olduğunu hemen kavradı. Bu yüzden Thingol'e duyduğu her şeyi anlatmak için haberciler yolladı. Bu olay Finarfin oğullarının yeniden Thingol'e konuk olmalarına rastladı, çünkü kız kardesi Galadriel'i görmek istiyorlardı. Sonra, Thingol çok kızıp hiddetlenerek Finrod ile şöyle konuştu:

"Akrabalar, benden boylesi büyük olayları sakladığınız için, sizinle isim bitecek. Çünkü artık Noldor'un yaptığı tüm kötü işleri öğrendim."

Ama Finrod yanıt verdi: "Size ne kotuluk yaptım, efendim? Ya da Noldor halkı ulkenizde sizi kederlendirecek hangi kötü harekette bulundu? Ne krallığınıza ne de halkınızdan birine karşı hangi kötuluğu dusunduler veya yaptılar."

158

"Earsven'in oğlu," dedi Thingol, "akrabalarının sofrasına kanlı ellerinle anne soyunu katletmekten gelip, kendini savunacak bir şey soylememen veya ozur dilememen beni hayrete dusuruyor!"

O zaman Finrod kedere boğuldu ama sessiz kaldı, cunku diğer Noldor prenslerini suçlamadan kendini savunamazdı; ve bunu da Thingol'un onunde yapmaya isteksizdi. Ama Angrod'un yureğinde Caranthir'in sozlerinin anısı icinde yeniden acı bir sekilde kabardı ve bağırdı: "Efendim, nasıl yalanlar duyduğunuzu ya da nereden kaynaklandıklarını bilmiyorum; ama biz kanlı ellerle gelmedik. Buralara belki akılsızlığımız dışında, sucumuz olmadan, sarapla sarhos olmus gibi, zalim Feanor'un sozlerini dinleyerek, ani bir kararla geldik. Yolumuzda hicbir kotuluk yapmadık ama büyük bir hata yuzunden kendimize acı cektirdik; ve bu hatayı bağışladık. Bu yuzden adımız size yalan taşıyıcılar ve Noldor halkı da vatan haini olarak soyleniyor: bildiğiniz gibi bu gerçek değil, cunku biz bağlılığımız yuzunden sizin huzurunuzda sessiz kaldık ve böylece kızgınlığınızı kazandık. Ama artık böyle suçlamalar doğmayacak, siz de gerçeği bileceksiniz."

Sonra Angrod, Feanor oğulları hakkında acı acı konusarak Alqualonde'deki kanı, Mandos'un Hukmu'nu ve Losgar'da gemilerin yakılmasını anlattı. Ve bağırdı: "Ne diye Gıcırdayan Buz'a katlanmış olan bizler akrabakatilleri ve hainler gibi isimleri taşıyalım?" "Yine de Mandos'un golgesi senin üzerinde de uzanıyor," dedi Melian. Ama Thingol konuşmadan önce uzun süre sessiz kaldı. "Simdi gidin!" dedi. "Cunku yureğim yanıyor. İsterseniz

daha sonra donebilirsiniz; cunku kapılarımı size, katkıda bulunmadıkları bir kötuluğun tuzağına

dusmus akrabalarım sonsuza dek asla kapatmayacağım. Fingolfin ve halkıyla da dostluğumu

koruyacağım, cunku onlar yaptıkları boylesi kötuluğu çok acı bicimde odediler. Ve bu kederi

yaratan Gu'e duyduğumuz kin icinde kederimiz yok olacaktır. Ama sozlerimi duyun! Kulaklarım

bir daha asla Alqualonde'de akrabalarımı katledenlerin dilini duymayacaktır! Ulkemde iktidarım

surduğu surece bu dil

159

acıca konusulmayacak. Tum Sindar halkı Noldor diliyle konuşmama ya da onu yanıtlamama emrimi duyacaktır. Onu kullananların tumu akraba katili ve tovbe etmeyen akraba ihanetçileri sayılacaktır."

Sonra Finarfin oğulları, Mandos'un sozlerinin daima doğru kalacağı ve Feanor'u izleyen hicbir Noldor'un onun hanedanının üzerinde yatan golgeden kacamayacağını anlayarak, Menegroth'dan kederli yurekle-riyle ayrıldılar. Ve bu daha Thingol konusurken gerceklesti; cunku Sindar onun sozlerini duymustu ve ardından Beleriand icinde Noldor dilini reddettiler, onu yuksek sesle konusanları susturdular; ama Surgunler butun gunluk kullanımlarında Sindarin'i kullanacaktı, Batı'nın Yuze Dili sadece Noldor efendilerinin

arasında konuşuldu. Ne var ki o, insanlar nerede yasarsa yarasın daima bilim dili olarak yasadı.

Nargothrond'un yapımı tamamen bitmişti, (Turgon hala Vinyamar konaklarında yasıyordu) ve Finarfin oğulları orada bir ziyafet için toplandı; Galadriel, Doriath'dan gelip bir süre için Nargothrond'da yasadı. Kral Felagund Finrod'un bir karısı yoktu, Galadriel ona neden böyle olması gerektiğini sordu; ama daha o konuşurken Felagund'a bir ongoru geldi ve dedi ki; "Bir yemin de ben edeceğim, onu yerine getirmekte ve karanlığa girmekte özgür olmalıyım. Ne de ülkemizin hiçbir şeyi bir oğlun benden miras alacağı bir kötülüğü sürdürmesine katlanmamalı." Ama o zamana dek böylesi soğuk düşüncelerin onu yönetmediği söylenir; çünkü aslında Amarie adlı bir Vanya'yı seviyordu ve kadın onunla beraber sürgüne gitmemisti.

160

ON ALTINCI BÖLÜM

MAEGLİN'E DAİR

Fingolfin'in kızı, Noldor'un Ak Hanımı, Ar-Feiniel Aredhel, kardeşi Turgon ile Nevrast'ta yasıyordu ve onunla birlikte Saklı Kralık'a gitti. Ama Valinor'da alışık olduğu gibi yeniden geniş topraklarda at sürmeyi, ormanlarda yürümeyi arzuluyordu ve korunan Gondolin sehrinden bıkmıstı; Gondolin'in yapımını bitirilmesinden iki yüzyıl sonra Turgon'la konuşup ayrılmak için izin istedi. Turgon izin vermeye isteksizdi, uzun süre reddetti; ama en sonunda kabul etti ve dedi ki: "Git o zaman, eğer istiyorsan, bu benim düşüncelerime karşı olsa da ve ongoruyorum ki bu hem sana hem de bana kötülük getirecek. Ama sadece kardeşimiz Fingon'u aramak için gideceksin; ve seninle gönderdiklerim Gondolin'e yapabildikleri kadar cabuk donecekler," Ama Aredhel dedi ki: "Ben, senin kız kardeşimim, hizmetkarın değil ve senin sınırlarının ötesi, bana iyi görünürse giderim. Eğer bana eşlik edecekler için gonulsuzsen, o zaman yalnız giderim."

Sonra Turgon yanıtladı: "Sana elimde olan hiçbir şeyi gonulsuzce veriyor değilim. Yine de buraya dönüş yolunu bilen kimsenin duvarlarımdan ötesinde yaşamasını istemiyorum; sana güveniyorsam bile kardeşim, dillerine hakim olmaları konusunda diğerlerine daha az güveniyorum."

Turgon kendi ev halkından üç soyluyu Aredhel ile birlikte at sürmek için görevlendirdi ve eğer söz gecirebilirlerse, onu Hithlum'daki Fingon'a götürmelerini emretti. "Uyanık olun," dedi; "çünkü Morgoth ; Kuzey'de hala kusatılmış olsa bile, Orta Dünya'da Hanım'ın hakkında hiçbir şey bilmediği pek çok tehlike var." Sonra Aredhel, Gondolin'den ayrıldı ve Turgon'un yureği onun gidişiyle kederlendi.

Ama Sirion Nehri'ndeki Brithiach Sığılığı'na gelindiğinde Aredhel, kendisine eşlik edenlere dedi ki: "Şimdi güneye dönün, kuzeye değil.

161 çünkü Hithlum'a gitmeyeceğim; yureğim daha çok Feanor oğullarını, eski dostlarımı bulmayı arzuluyor." İkna edilemediği için emrettiği gibi güneye dönerek Doriath'a giriş izni aradılar. Ama sınır muhafızları onları reddetti; çünkü Thingol, Finarfin hanedanından akrabaları dışında hiçbir Noldor'un, en çok da Feanor oğullarına dost olanların Kusak'ı geçmesini istemiyordu. Bu yüzden sınır muhafızları Aredhel'e dediler ki: "Hanım, aradığınız Celegorm ülkesine. Kral Thingol'un ülkesinden asla gidemezsiniz; Melian Kusagı'nın ötesine, güneye ya da kuzeye at sürmelisiniz. En hızlı olarak Brithiach'dan doğuya, Dimbar içinden ve bu krallığın kuzey sınırı boyunca giden yollar üzerinden, Esgalduin Korusu'nu ve Aros Sığılığı'nı geçip, Himring Tepesi'nin onunda uzanan topraklara gideceksiniz. İnanışımıza göre, Celegorm ve Curufin orada yasıyor, belki de bulursunuz onları; ama yol tehlikelidir."

Sonra Aredhel donup Ered Gorgoroth'un tekinsiz vadileri ve Dori-ath'ın kuzey citleri arasındaki tehlikeli yolu aradı; Nan Dungortheb'in kotu topraklarına yaklaştıkça atlılar golgelerin içinde ağ gibi sarmalandı ve Aredhel eslikcilerinden ayrılıp kayboldu. Tuzağa düşmesinden ya da ülkenin zehirli pınarlarından içmesinden korkarak eslikcileri uzun süre onu aradı; ama dar ve derin koyaklarda yaşayan Ungoliant'ın korkunc yaratıkları uyanıp onları izledi, canlarını zor kurtardılar. Sonunda donduklerinde ve hikayeleri anlatıldığında Gon,-dolin'in üzerine büyük bir keder çoktu; Turgon uzun süre tek basına, sessizlik içinde keder ve kızgınlığa katlanarak oturdu. Ama eslikcilerini bos yere arayan Aredhel yola devam etti, çünkü Finwe'nin bütün çocukları gibi korkusuz ve yurekliydi; yolundan ayrılmadan Esgalduin ve Aros'u geçerek o günlerde, Angband Kusatması kalkmadan önce, Celegorm ve Curufin'in yaşadığı Aros ve Celon arasındaki Himlad diyarına ulaştı. Ama onlar, o sıralarda evlerinden uzakta, Thargelion'un doğusunda Caranthir ile at suruyorlardı; Cele-gorm'un halkı onu hoş karşılayıp efendilerinin donusuna dek kalarak kendilerini onurlandırmasını istediler. Orada bir süre hoşnuttu ve or-162 manlarda özgürce dolasmaktan büyük zevk aldı; ama yıl uzayıp Cele-gorm donmediğinde yeniden huzursuzlaştı, dışarıya daha uzaklara, yeni yollar ve ayak basılmamış yerler arayarak, tek başına at sürmeye başladı. Böylece Aredhel yılın sonunda Himlad'ın güneyine ulaşip Celon'u aştı; ve farkına varamadan Nan Elmoth'ta tuzağa düşürüldü.

Melian, çok eski çağlarda, Orta Dünya'nın alacakaranlığı içinde o ormanda, ağaçlar daha gençken yurumustu ve ormanın üzerinde hala bir buyu uzanırdı. Ama şimdi Nan Elmoth'un ağaçları Beleriand'ın en uzun ve karanlık olanlarıydı, oraya hiç güneş gelmedi; şimdi oraya Karanlık Elf denen Eol yerleşmişti. Thingol'un akrabalarındandı ama Doriath'da rahatlığında huzursuz ve mutsuzdu, yaşadığı Region Or-manı'nın çevresine Melian Kusağı yerleştirildiğinde Nan Elmoth'a kaktı. Orada, yıldızlar altındaki alacakaranlığı ve geceyi severek koyu golgeler içinde yaşadı. Morgoth'un donup Beleriand'ın sakinliğini bozmasının suçunu Noldor'a yüklediği için onlardan uzak durur, Cuceleri eskinin bütün Elf halkından daha çok severdi. Cuceler, Eldar topraklarında olanların çoğunu ondan öğrendi.

Mavi Dağlar'dan inen Cuceler, Doğu Beleriand'ı geçmek için iki yol izliyordu ve Aros Sığılığı'na

doğru giden kuzey yolu Nan Elmoth'un ya-kmından geçirdi; Eol, orada Naugrim ile buluşup

konuşurdu. Dostlukları gelişirken zaman zaman konukları olarak Nogrod ya da Belegost'un .

ilerin konaklarında yaşadı. Orada maden isine dair çok şey öğrendi, büyük beceri kazandı; ve

Cucelerin celiği kadar sert bir metal tasarladı, una dovulurluğu oyle yüksekti ki onu inceltip,

yumusatabiliyor, yine ` İr tüm kılıc ve oklara karşı dayanıklı kalıyordu. Ona galvom adını verdi,

çünkü siyahtı, kara kehribar gibi parıldardı ve ne zaman etrafta ge-. inse onu giydi. Eol, her ne

kadar demircilik yaptığı için aşağılansa da Cuce değil, Teleri'nin yüce soyundan gelen, yuzunun

zalimliğine rağmen asil, uzun boylu bir Elfti; gözleri, golgelerin ve karanlık yerlerin ilcrinliklerini

gorebilirdi. Ve Ar-Feiniel Aredhel'i, Nan Elmoth sınırının yakınlarında, uzun ağaçların arasında

dolasırken gormus, los me-

163

kanda beyaz bir parıltı olarak. Gozune cok guzel gorunmus ve onu ar-zulamıs; cıkıs yolunu bulamayıp ormanın derinliklerindeki evine daha da yaklassın diye buyuler yapmıs. Orada demirhanesi, los salonları, efendileri gibi sessiz ve gizemli olan hizmetkarları varmıs. Dolasmaktan yorulan Aredhel sonunda kapısına geldiğinde kendini gosterip onu karsılayıp evine almıs. Ve o da orada kalmıs; cunku Eol onu karısı olarak almıs, bir akrabası ondan haber alana dek uzun zamanlar gecmis.

Aredhel'in tamamen gonulsuz olduğu, uzun yıllar boyunca Nan El-moth'ta yasamın onun için nefret verici olduğu soylenez. Cunku Eol'un oğutleriyle gunisiğinden sakınsa da, birlikte yıldızların altında, ay ısığında dolastılar; Eol'un, Feanor oğulları ya da herhangi bir Noldor'u araması yasağı dışında, eskiden yaptığı gibi tek basına gezinebiliyordu. Aredhel, Nan Elmoth'un golgelerinde Eol'e bir oğul doğurdu ve yureğinde Noldor'un yasaklanan dilinde bir isim verdi ona. Alacakaranlığın Oğlu anlamındaki Lomion; ama babası on iki yasına dek ona isim koymadı. Sonra Keskin Bakıs, Maeglin, dedi, cunku oğlunun kendininkinden daha delici gozleri olduğunu, dusunce gucunun sozlerin bulanıklığının otesinde yureklerin gizlerini okuyabildiğini anlamıstı. Maeglin serpilince, yuzu ve bedeni Noldor akrabalarına benzedi, ama tavırları ve aklıyla babasının oğluydu. Onu yakından ilgilendiren olaylar dışında pek konusmazdı, sesi duyanları etkileyip karşı çıkanları yenecek gucteydi. Uzun boylu, siyah saçlıydı; gozleri koyu ama Noldor gibi parlak ve keskindi, teniyse beyazdı. Sık sık Eol'le birlikte, doğuya Ered Lindon'daki Cuze sehirlerine gider, orada gosterilenleri hevesle öğrenirdi, ozellikle dağlarda maden cevheri bulma zanaatını.

Yine de annesini daha cok sevdiğı soyleneir; Eol disardaysa uzun sure annesinin yanında oturup akrabaları ve onların Eldamar'da yaptıklarını, Fingolfin Hanedanı Prensleri'nin guc ve yiğitliklerine dair anlatabileceğı her seyi dinlermis. Tum bunları yureğine islemis ama en cok Turgon hakkında duyduklarını, veliahtının olmayısını; cunku karısı Elenwe, 164 Helcaraxe gecisinde olmus, tek cocuğı kızı Celebrindal Idril'mıs. Bu hikayeleri anlatırken Aredhel'in icinde soyunu yeniden gorme tutkusu uyanmıs, Gondolin'in ısığından, gunes altındaki pınarlardan, baharın ruzgarlı goğu altında uzanan Tumladen'in yesil cayırlarından nasıl bıktığına sasırmıs; ustelik oğlu ve kocası uzaklardayken coğunlukla golgeler icinde yalnızmıs. Bu hikayeler aynı zamanda Maeglin ve Eol arasında ilk tartısmalara yol acmıs. Cunku annesi, JVIaeglin'e Turgon'un nerede yasadığını veya oraya nasıl gidilebileceğini asla acıklamamıs, o da tatlı dil kullanarak sırrı öğrenebileceğine ya da onun korunmasız aklını okuyabileceğine guvenerek fırsat beklermis; ama bu yapılamadan once Noldor'u izlemeyi, uzakta yasamayan akrabaları Feanor oğullarıyla konusmayı arzulamıs. Amacını Eol'e acıkladıığında, babası cok ofkelendi. "Maeglin, oğlum, sen Eol hanedanındansın" dedi. "GOLODHRİM değılsin. Bu toprakların tumu Teieri topraklandır ve ne kendimin ne de oğlumun, akrabalarınızın katiUeriyle, yurtlarımızın istilacılarıyla, gaspcılarıyla ilgilenmesine izin vereceğim,. Bana itaat edeceksin yoksa seni buraya bağlarım." Maeglin yanıt veımedi ama soğuk ve sessizdi, Hol'le birlikte bir daha ulke dışına cıkmadı; Eol de ona guvenmedi. Cuceler, adetleri olduğı gibi, yaz ortasında Eol'u Nogrod'da bir ziyafete çağırmıs; ve o da gitmis. Simdi Maeglin ve annesi bir sureliğine diledikleri yere gitmek için ozgurmus ve genelde gunisiğini arayarak ormanın derinliklerine at binerlermis; Nan Elmoth'u sonsuza dek terk

cime arzusu Maeglin'in yureğinde alevlenmis. Bu yuzden Aredhel'e ılfmis ki: "Hatlım, vakit varken gidelim! Bu ormanda senin ya da benim icin ne umut varki? Burada esaret altında tutuluyoruz ve burada kazanacağım hicbir sey yok; cunku babarnın öğretmesi gereken ya da Naugrim'in bana gostereceği her seyi öğrendim. Gondolin'i aramayalım mı? Sen rehberim olursun, ben de senin koruyucun!"

Sonra Aredhel mutlanıp gururla oğluna bakmış; ve Eol'un hizmet-I fırlarına Feanor oğullarını aramaya gittiklerini soyleyerek ayrılmış, Nan Elmoth'un kuzey sacaklarına doğru uzaklaşmışlar.

Celon'un siğ

165

suları uzerinden Himlad topraklarına gecip Aros Sığlıkları'na, Dori-ath citleri boyunca batıya doğru at surmuşler.

Eol doğudan, Maeglin'in tahmininden daha kısa surede donup karısı ve oğlunu aradığında, gidislerinin ustunden iki gun gecmisti; ofkesi oyle buyuktu ki onları gun ısığında bile izledi. Himlad'a girdiğinde ofkesini dizginleyip tehlikeleri hatırlayarak ihtiyatlı ilerledi,! cunku Celegorm ve Curufin, Eol'u hic sevmeyen guclu efendilerdi, da-j hası Curufin'in tehlikeli bir ruh hali vardı; ama Aglon'un gozculeri Maeglin ile Aredhel'in Aros Sığlıklan'nda at suruslerini gormus ve garip seylerin olustüğunu anlayan Curufin, Gecit'ten guneye inerek Sığlıklar'ın yakınında kamp kurmustu. Eol, Himlad'in iclerine at suremeden Curufin'in suvarileri yolunu keserek onu efendilerine goturdu.

Curufin, Eol'e dedi ki: "Topraklarımda isin ne, Karanlık Elf? Belkil acil bir meseledir, gunesten urken birini gunduz vakti disarı cıkartan.'

İcinde bulunduğ u tehlikeyi bilen Eol aklında uyanan acı sozlere gem vurdu, "Efendi Curufin," dedi, "oğlumun ve karımın, Gondc lin'in Ak Hanımı, ben evden uzaktayken sizi ziyaret etmek icin yolı çıktıklarını öğrendim; onlara katılmam bana uygun gorundu."

Sonra Curufin, Eol'e guldu ve dedi ki: "Onlara eslik erseydin, burd da umduklarından daha az sıcak karsılanabilirlerdi; ama sorun değil cunku onların niyeti bu değildi.

Arossiach uzerinden gecip hızla batıyal yonelislerinin ustunden iki gun bile gecmedi.

Gorunuse gore beni kandıracaktın; eğer gercekte sen kandırılmadıysan."

Ve Eol yanıtlamış: "O zaman, efendim, belki de bana gidip bu isin aslını öğrenmem icin izin verirsiniz."

"İznimi alabilirsin ama sevgimi değil" dedi Curufin. "Topraklarımdan ne kadar cabuk ayrılırsan, o kadar cok mutlu olurum."

Sonra Eol atına tırmanarak dedi ki: "İhtiyac olduğ unda boylesine nazik akraba bulmak iyi bir sey. Efendi Curufin. Donduğ umde bunu hatırlayacağ ım." Curufin, Eol'e kotu kotu baktı. "Esinin unvanıyla onumde gosteris yapma. Cunku Noldor kızlarım calan, hediyesiz ve 166 izinsiz evlenenler,, onların akrabalarıyla akrabalık kazanamaz. Sana gitmen icin İ2İN verdim. İznini al ve var git. Eldar yasalarına gore bu sefer seni kacledemem. Ve su oğ udu de ekleyeceğ im: Nan Elmoth'un karanlığ ında yasadığın yere don, cunku yureğ imin beni uyardığı na gore artık seni sevmeyenleri izlersen, oraya asla donemeyeceksin."

Sonra Eol hızla at surdu, tum Noldor'a karsı kinle dolmustu; cunku simdi JMaeglin ve Aredhel'in Gondolin'e kactıklarını anlamıştı. Kızgınlık ve kucuk dususunun yerd iğ i utancla Aros Sığlıklan' nı gecip hızla onların pesinden gitti; ama onun izlediğ ini ve en hızlı ata bindiğ ini bilmemelerine rağmen onları goremeydi, Brithiach'a ulasıp atlarından ayrılmalarna dek. Sonra kotu talih onları acığ a cıkardı; cunku atlar yuksek sesle kismemis ve Eol'un atı bunu duyup onlara doğru hızlanmı ştı; Eol uzaktan Aredhel'in ak giysilerini gordu, dağ ların icine giden gizli yolu arayarak hangi yone gittiğ ine dikkat etti.

Aredhel ve Maeglin, Gondolin'ın Dış Kapısı'na ve dağların altındaki Saklı Koruma'ya ulaştılar; ve orada neşeyle karşılanıp Yedi Kapılar'dan geçerek Amon Gwareth üzerindeki Turgon'un huzuruna geldiler. Kral, Aredhel'in anlattığı her şeyi saskınlık içinde dinledi; ve kız kardeşinin oğluna, Maeglin'e, içinde Noldor prensleri arasına atanabilecek birini görerek ilgiyle baktı. "Aslında Ar-Feiniel'in Gondolin'e donduğuna seviniyorum," dedi, "şimdi sehrim yeniden, onun kaybolduğunu düşündüğüm günlerden daha güzel görünecek. Ve Maeglin topraklarımda en yüksek onura sahip olacak."

Sonra Maeglin eğildi, Turgon'un efendisi ve kralı olduğunu, onun istediği her şeyi yapmayı

kabul etti; ama sonra suskun ve dikkatliydi, çünkü Gondolin'in ihtisamı ve parlaltısı annesinin

hikayelerine göre düşlediklerinden daha güçlüydü, sehrin kudreti, halkının kalabalıklığı, gördüğü birçok garip ve güzel, şey onu şaşırtmıştı. Ne var ki gözleri hiçbirine, Kral'ın yanında

oturan kızı Idril'e çekildiği kadar çekilmedi; çünkü o annesinin soyu olan Vanyar gibi altın parlaklığın-

167

daydı ve ona Kral'ın salonunda ısıldayan bir güneş gibi görünüyordu. Aredhel'i izleyen Eol, Kuru Nehir'i ve gizli yolu bulup görünmeden içeri sızarak Koruma'ya geldiğinde yakalanıp sorgulandı. Koruma'daki 1er Aredhel'in karısı olduğunu iddia ettiğini duyunca saskınlık içinde kalıp hızla şehre haberci yolladılar; ve haberci Kral'ın huzuruna geldi.

"Efendim," diye bağırdı, "Koruma'dakiler Saklı Kapı'ya görünmeden gelen birini yakaladı. Kendine Eol diyor, uzun boylu bir Elf, karanlık ve zalim, Sindar soyundan; ne var ki Aredhel Hanım'ın karısı olduğunu iddia edip huzurunuzda çıkarılmayı istiyor. Ofkesi büyük ve zaptetmek zor; yasanızın emrettiği gibi onu öldürmedik."

Sonra Aredhel dedi ki: "Yeter! Korktuğum gibi, Eol bizi izledi. Ama bunu büyük gizlilikle yaptı; çünkü biz Saklı Yol'a girdiğimizde ne bir izleyen gördük ne de duyduk." Sonra haberciye dedi ki:

"Soylediği doğru. O Eol, onun karısıym ve o oğlumun babası. Onu öldürmeyin, ama eğer Kral öyle isterse buraya Kral'ın yargılamasına getirin."

Ve öyle yapıldı; Eol, Turgon'un huzuruna getirilip yüce tahtının onunda, gururlu ve somurtkan olarak durdu. Her ne kadar gördüğü her şey karşısında oğlu kadar saskınlığa düşse de yüreği Noldor'a kızgınlık ve nefretle daha da doldu. Ama Turgon onu onurlandıracak şekilde davrandı, ayağa kalkıp elini uzattı; ve dedi ki: "Hos geldin, akraba, çünkü böyle görüyorum seni. Burada dileğin gibi yaşayabilirsin, burada kalman ve krallığımdan ayrılmaman şartıyla; çünkü yasalarıma göre buradan yolu bilen kimse ayrılmaz."

Ama Eol elini geri çekti. "Senin yasaları tanımıyorum," dedi. "Ne sen ne de senin soyundan birinin bu topraklarda ülkeler kurmaya veya orda burda sınırlar oluşturmaya hakkı yoktur. Burası senin tamamen sessizce, daima kibirle ve haksızca uğrarak savaş getirdiğin Teleri topraklarıdır. Senin sırların umrumda değil ve senin hakkında casusluk etmeye değil, kendime ait olanı talep etmeye geldim: karımı ve oğlumu. Eğer kız kardeşin Aredhel üzerinde bir hak iddia ediyorsa, o zaman kalsın, bırak kus kafesine geri dönsün ki orada daha önce 168 hastalandığı gibi yeniden hastalanacaktır. Ama Maeglin öyle değil. Oğlumu benden uzak tutamazsın. Gel Maeglin, Eol'un oğlu! Baban sana emrediyor. Onun düşmanlarının ve akrabalarının katilinin evini terk et ya da lanetlen!" Ama Maeglin hiçbir yanıt vermedi. O zaman Turgon elinde hukum asasıyla

yuce tahtına oturup sert bir tonla konustu. "Seninle tartısmayacağım, Karanlık Elf. Senin guinessiz ormanların yalnızca Noldor kılıclarıyla korunuyor. Orada vahsice dolasma özgurlüğünü soyuma borclusun; ve ancak onlar sayesinde uzun suredir Angband cukurlarında esir olarak çalışmıyorsun. Ve burada Kral benim; istesen de istemesen de benim hukmum yasadır. Bu secim sadece sana veriliyor: burada kal ya da ol; ve oğlun için de boyle."

Sonra Eol, Kral Turgon'un gozlerinin icine baktı, ce,sareti kırılmamıstı ama salonun ustune durgun bir sessizlik cokerken uzun sure konusmadan hareketsizce bekledi; onun tehlikeli olduğunu bilen Aredhel korktu. Birdenbire, yılan kadar cevık bir hareketle, pelerininin altında sakladığı kısa bir kargıyı Maeglin'e fırlatarak bağırdı: "İkinci tercihi yapıyorum ve oğlum için de! Bana ait olanı tutamayacaksın!"

Ama Aredhel kargının Onune fırladı ve kargı omzuna carptı; cevredekiler Aredhel ile .ilgilenilirken birçok kisi Eol'un üzerine atılarak onu bağılayıp uzaklastırdı. Ama Maeglin babasına bakarak sessiz kaldı.

Eol'un ertesi gun Kral'ın yargılmasına çıkarılacağına karar verildi; Aredhel ve Idril, Turgon'a af için gittiler. Aksama doğru, yarası kucuk gorunse de Aredhel hastalandı, karanlığa dalıp geceleyin oldu; kargının ucu zehirliydi ve çok gec olana dek kimse bunu anlayamamıstı. Bu yuzden Eol, Turgon'un huzuruna getirildiğinde, affedilmedi; ve onu Caragdur'a, Gondolin tepesinin kuzeyinde kara bir ucurumun üzerine, sehrin dimdik duvarlarından aşağıya atmak için getirdiler. Maeglin yanlarında durup hiçbir sey demedi; en sonunda Eol bağırdı: "Demek babanı ve soyunu terk ettin, kotu dolun oğlu. Burada tum umutların sonecek ve burada benimkiyle aynı sekilde olesin."

Eol'u Caragdur üzerinden attılar ve böylece sonu geldi, bu Gondo-169 lin'deki herkese adil gorundu; ama Idril kederlenip o gunden sonra soydaslarına guvenini yitirdi. Maeglin basarılı olup herkes tarafından takdir edilerek Gondolindrim arasında yuceldi, Turgon'un değeri verdikleri arasında yukseldi; cunku öğrendiklerinin hepsini hevesle; cabucak öğrenmisti ve aynı sekilde öğretiyordu. Demircilik zanaatı ve madencilikle ilgilenenleri etrafına topladı; Echoriath'da (Kusatan Dağlar) araştırmalar yapıp cesitli zengin maden yatakları buldu. En çok Echoriath'ın kuzeyindeki Anghabar madenindeki sert demir'e değeri verdi, oradan o kadar çok dovulmuş metal ve celik bolluğuna sahip olundu ki, Gondolindrim silahları daha da guclenip keskinlesti; ve bu gelecek gunlerde yararlı oldu. Maeglin'in öğutleri bilgece ve ihtiyatlıydı, gerektiğinde de dayanıklı ve cesur. Sonraki gunlerde bunu gosterdi: cunku Nirnaeth Arnoediad'ın korkunc yılında Turgon topraklarını acıp kuzeyde Fingon'un yardımına giderken Maeglin, Gon-dolin'de Kral vekili olarak kalmadı, Turgon'un yanında dovustu, savasta korkutucu ve korkusuz olduğunu kanıtladı. Böylece Noklor prensleri arasında guclenerek yukselen ve onların ulkelerinin en unluusu dışında, prenslerin en yucesi haline gelen Maeg-lin'in yazgısında her sey yolunda gibiydi. Yine de

yureğindeki acıya vurmadı; her sey istediği gibi gitmemesine rağmen sessizlik icinde dayanarak tutkusunu çok az kisi anlayabilsin diye dusuncelerinde sakladı, Celebrindal Idril

dışında. Cunku Gondolin'deki ilk gunlerinden itibaren, gittikce daha kotulesen, butun nesesini

kacıran bir sıkıntısı vardı: Idril'in guzelligine asıktı, onu umutsuzca arzuluyordu. Eldar boylesi

yakin akrabalarıyla evlenmezdi, ne de hicbiri daha once boyle bir seyi arzulamıstı. Idril, her

nasılsa Maeglin'i pek sevmiyordu, onun kendisini sevdiği dusuncesini bilmek, onu daha da az sevmesine yol açıyordu. Cunku bu ona Maeglin'in icindeki garip ve iğrenc bir sey gibi görünüyordu, aslında Eldar'ın daima oyle gorduğu: Akrabakiyi-mi'nin gunahkar meyvesi, ki bununla Mandos'un lanetinin golgesi, Noldor'un son umutlarının da uzerine cokuyordu. Ama yıllar gectikce

170

Maeglin, Idril'i izleyip bekledi, askı kalbinde karanlığa donustu. Diğer meselelerde de eğer o sekilde sahip olabilecekse, çalışmadan, zahmetsizce ve kolayına kacarak arzusuna ulasmaya çalıştı. Bunlar Gondolin'de yasandı; ve ulkedeki mutluluğun ortasında, ihtisamı surerken, kotuluğun kara tohumu da ekilmisti.

171

ON YEDİNCİ BOLUM

İNSANLARIN BATI'YA GELİŞİNE DAİR

Noldor'un Beleriand'a gelisinin ardından uc yuzyıldan fazla zaman gecmisti ve Uzun Baris gunlerinde Nargothrond'un efendisi Felagund Finrod, Sirion'un doğusuna yolculuğa çıkarak Feanor oğulları Maglor ve Maedhros ile avlandı. Ay kovalamaktan sıkılınca uzaklarda parıldadığını gorduğu Ered Lindon'a doğru tek basına gitti; ve Cuce Yolu'ndan ilerleyerek Sam Athrad sığılığında Gelion'u astı, Ascar'ın doğudaki sularının uzerinden guneye donerek Ossiriand'ın kuzeyine geldi.

Dağların etekleri arasında bir vadide, Thalos'un kaynaklarının aşağısında gece vakti ısıklar gordu, uzaklardan gelen sarkı sesleri duydu. Cok sasırdı, cunku o topraklardaki Yesil Elfler ne ates yakar, ne de geceleri sarkı soylardi. Once Kuzey ittifağından gelen bir Ork akını olmasından korktu, ama yaklastıkca boyle olmadığını anladı; cunku sarkı soyleyenler onun dsha once hic duymadığı, Cucelere veya Orklara ait olmayan bir dil kullanıyordu. Felagund ağaçların karanlık golgelerinde sessizce durup aşağıdaki kampa baktığında garip bir halk gordu. Onlar, zamanla Yaslı Beor diye bilinen İnsan reisinin akrabaları ve takipçilerinin bir bolumuydu. Doğunun dışında gezindikleri birçok yaşamın ardından onları, Beleriand'a giren ilk İnsan ırkını. Mavi Dağ-lar'dan gecirmisti; sarkı soyluyorlardı, mutluydular, tum tehlikeleri geride bırakıp korkunun olmadığı bir yere geldiklerine inanıyorlardı.

Felagund, uzun sure izledi ve yureğinde onlar icin sevgi duydu; ama tumu uykuya dalana dek ağaçların arasında saklandı. Sonra uyuyan insanların arasına inip kimse dikkat etmediği icin sonmus ateslerinin yanına oturdu; ve Beor'un bir kenara bıraktığı kaba bir arpı alarak İnsan kulaklarının duymadığı bir muzik caldı; cunku yabaneller-deki Karanlık Elfler dışında henuz onlara sanat öğretenler yoktu.

172

Derken İnsanlar uyanıp arp calıp sarkı soyleyen Felagund'u dinlediler ve her biri yanındaki arkadaşlarının uyandığını gorene dek guzel bir duste olduğunu sandı; Felagund calarken muziğin guzelliği ve sarkının guzelliği yuzunden ne konusup ne de kıpırdandılar. Elf Kralı'nın sozlerinde bilgelik vardı, onu dinleyen yurekler daha da bilgelesti; sarkısında Arda'nın yaratılısına ve Deniz'in golgelerinin otesindeki Aman'ın mutluluğuna dair soylediği seyler gozlerinin onune belirgin görüntüler halinde geldi ye Elf dilini her akıl kendi olcusune gore yorumlandı.

İnsanlar, böylece Eldar icinden ilk tanıştıkları kişiyi. Kral Felagund'u, kendi dillerinde Bilgelik, Nom, diye isimlendirdiler. Onun haikınaysa Bilgeler, Nomin, dediler. Aslında ilk baslarda, Felagund'un Batı'da, uzaklarda yasadıklarına dair soylentiler duydukları, Valar'dan olduğuna inanmışlardı; ve (kimilerinin dediğine göre) yolculuğa çıkmalarının nedeni buydu. Fealgund onların arasında yasadı, onlara gerçek bilgiyi öğretti; onu sevdiler, efendileri olarak kabul ettiler ve sonrasında Finarfin hanedanına daima sadık kaldılar.

Su var ki Eldar'ın dil becerisi diğer tüm halkların ötesindeydi; ve Felagund, İnsanların akıllarındaki düşünceleri okumanın yolunu keşfetti ki böylece onların sözcükleri kolayca tercüme edildi. Denir ki, bu İnsanlar aynı zamanda dağların doğusundaki Karanlık Elfler ile uzun süre ilişkideydi ve etillerinin büyük bölümünü onlardan öğrenmişlerdi; Quendi'nin tüm dilleri tek bir kaynaktan doğduğu için, Beor ve halkının dili, birçok sözcük ve kullanımda Elf dilini andırırdı.

Bu yüzden çok geçmeden Felagund, Beor'la sohbet edebildi, onunla yaşadığı surede birlikte çok

sey konuştular. Ama ona İnsanların doğusu ve yolculukları hakkında sorular sorduğunda, Beor

çok az şey soyledi; aslında çok az şey biliyordu, çünkü ataları geçmişlerine ait çok az hikaye

anlatmış ve anılarının üzerine bir sessizlik çökmüştü. "Arkamızda bir karanlık uzanıyor," dedi

Beor; "ve ona sırtımızı donduk, oraya düşüncede bile donmek istemiyoruz. Batıya doğru dondu

yüreğlerimiz ve orada ısıklı bulacağımıza inanıyoruz,"

173

Ama sonradan Eldar arasında dendi ki, İnsanlar Hildorien'de Gunes doğarken uyandıklarında Morgoth'un casusları tetikteymiş ve haber hemen ona ulaştırılmış; bu ona oyle önemli bir şey gibi görünmüş ki golgeye burunup Savaş'ın yönetimini Sauron'a bırakarak Angband'dan gizlice ayrılıp Orta Dünya'ya gitmiş. O zamanlar, onun İnsanlarla olan ilişkileri hakkında Eldar aslında hiçbir şey bilmiyordu ve zamanla da çok az şey öğrendiler; ama İnsanların yüreğinde (Akılabakıyı ve Mandos'un Hukmu'nun Noldor üzerine çoktuğu gibi) bir karanlığın yattığını, ilk kez tanıştıkları Elf Dostları insanların bile acıkça anladılar. Yeni ve güzel olarak doğan ne varsa mahvetmek ya da yıkmak daima Morgoth'un ilk arzusu olmuştü; ve yaptığı bu yolculuğun da aynı amaca yöneldiği şüphesizdi: korku ve yalanlarla İnsanları Eldar'a düşman yaparak onları doğudan getirip Beleriand'a karşı savastırmak. Ama bu tasarı yavaş olgunlaşıyordu ve asla tamamen başarılı olmadı; çünkü (denilene göre) başlangıçta İnsanlar sayıca azdı ve o dönemde Morgoth, Eldar'm gelişen gücü ve birliğinden korkarak ardında daha az güçlü ve kurnaz birkaç hizmetkar bırakıp Angband'a donmuştü.

Felagund, Beor'dan aynı düşünceyle batıya doğru yolculuk eden başka birçok İnsan olduğunu öğrendi. "Soyumdan baskaları Dağları gectiler," dedi, "ve uzaklarda dolasmıyorlar; dillerimizin farklı olduğu Haladin halkı, hala doğu yamaclarının vadilerinde daha ileriye gitmeye cesaret etmek için gelecek haberleri bekliyorlar. Dilleri bizimkine' daha çok benzeyen başka İnsanlar da var, onlarla zaman zaman ilişkilerimiz oldu. Batıya doğru yürüyüşte onumuzdeydiler ama onları gectik; çünkü, onlar kalabalık ve hepsi Marach dedikleri bir reis tarafından yönetiliyor, beraberliklerini koruyup yavaş hareket ediyorlar."

Simdi Ossiriand'lı Yesil Elfler, İnsanların gelisiyle sıkıntıya dusmuslerdi ve denizin otesindeki Eldar'dan bir efendinin aralarında olduğunu duyduklarında Felagund'a haberciler yolladılar. "Efendim," dedi', haberciler,"eğer yeni gelenlerin üzerinde gucunuz varsa, onlara geldik-174 leri yollardan geri donmelerini veya ilerilere gitmelerini emredin. Cunku bu topraklarda yasadığımız barısı bozacak yabancılar istemiyoruz. Bu halk ağac kesici, hayvan avlayıcı; bu yuzden onların dostu değiliz, eğer ayrılmazlarsa yapabildiğimiz tum yollarla onlara acı cektireceğiz."

Ondan sonra Beor, Felagund'un tavsiyesiyle halkının tum gezgin ailelerini ve akrabaları toplayıp Gelion üzerinden gecerek Arnrod ve Am-ras topraklarından, Doriath sınırları yakınındaki Nan Elmoth'un guneyine ve Celon'un doğu kıyılarına yerleştiler; o toprakların adı zamanla Karargah, Estolad, oldu. Bir yıl sonra Felagund, ulkesine donmek istedi, Beor da onunla gelmek icin izin istedi; ve yasamı boyunca Nargoth-rond Kralı'nın hizmetinde kaldı. Beor adını böylece aldı, adı daha once Balan'dı; Beor kendi halkının dilinde 'Kul' anlamındaydı. Halkının yönetimini büyük oğlu Baran'a bırakıp Estolad'a asla donmedi.

Felagund'un ayrılısından kısa sure sonra Beor'un bahsettiği diğer İnsanlar da Beleriand'a geldi. Once Haladin geldi; ama Yesil Elflerin dusmanlığıyla karsılasınca kuzeye donup, Feanor oğlu Caranthir'in ulkesi Thargelion'a yerleştiler; orada bir sure barıs icindeydiler, Ca-ranthir halkı onlara pek az önem verecekti. Sonraki sene Marach halkını dağların üzerinden gecirdi; duzenli topluluklar halinde ilerleyen uzun boylu, savascı bir halktılar ve Ossiriand'lı Elfler kendilerini gizlediler, yollarını kesmediler. Beor'un halkının yesil ve bereketli bir diyarda yasadığını duyan Marach, Cuce Yolu'ndan aşağı inip guneydeki topraklara, Beor oğlu Baran'ın yerlestiği yerin doğusu ve guneyine yerleste; bu halklar arasında guclu bir dostluk vardı. Felagund, İnsanları ziyaret etmek icin sık sık dondu; ve batı topraklarından, Noldor ya da Sindar, birçok Elf, gelecekleri cok onceden bildirilen Edain'i gorme arzusuyla Estolad'a geldi. Valinor'da onların doğusu icin yapılan kehanette İnsanlara verilen İkinci Halk, Atani, .sozcuğu simdi Beleriand dilinde Edain haline gelmistı ve sadece Elf Dostları'nın uc soyu icin kullanıldı.

175

Tum Noldor'un Kralı olarak Fingolfin, onlara hos geldiniz habercileri yolladı; ardından Edain arasından birçok genc ve arzulu insan Eidar krallarının ve efendilerinin hizmetine girdi. Onlar arasında Marach oğlu Malach da vardı ve on dort yıl Hithlum'da yasadı; Elf dilini öğrenip Aradan admı aldı.

Edain, Estolad'da uzun sure mutluluk icinde yasayamadı, cunku çoğu hala batıya gitmeyi arzuluyordu, ama yolu bilmiyorlardı. Onlerinde Doriarh'ın citleri, guneye doğruysa Sirion ve onun asılmaz bataklıkları uzanıyordu. Bu yuzden Noldor'un uc hanedanının kralları, İnsanlarda guc umudu gorup, Edain arasından isteyenlerin gelip kendi halkları icine yerlesebilecekleri haberleri yolladılar. Böylece basladı Edain gocu: once azar azar, ama sonra aileler, akrabalar halinde, ayaklanıp Estolad'ı terk ettiler, elli yıl kadar sonra birkaç bini Kralların ulkelerine girmisti. Bunların çoğu kuzeye doğru giden uzun yoldan, yollar onlara tanıdık gelene dek gitti. Beor'un halkı Dorthonion'a gelip Finarfin hanedanının yönettiği topraklarda yasadı. Aradan'ın halkının çoğu (cunku babası Marach olumune dek Estolad'da kalmıstı) batıya doğru ilerledi; bir bolumu Hithlum'a geldi ama Aradan oğlu Magor ve birçok kisi Sirion'dan aşağı Beleriand'a gecip bir sure Ered Wethrin'in guney yamaclarındaki vadilerde yasadı.

Denir ki, Felagund Finrod dışında kimse tum bu olaylar hakkmda Kral Thingol'e danismamis ve bu da onu rahatsız etmis, hem bu yuzden hem de onlar hakkındaki ilk

haberlerin duyulmasından önce İnsanların gelisiyle ilgili dusler yuzunden sıkıntılıymıs. O yuzden İnsanların kuzey dışında hiçbir yere yerlesmemelerini, hizmet ettikle prenslerin onların tum yaptıklarından sorumlu olacaklarını emretmiş ve demiş ki: "Benim krallığım ayakta kaldığı surece hiçbir İnsan Doriath'a girmeyecek, harta sevgili Finrod'a hizmet eden Beor hane nından olanlar bile." O sırada Melian ona hiçbir sey soylemedi, an sonra Galadriel'e dedi ki: "Dunya, simdi büyük gelismelere doğru hızla ilerliyor. İnsanlar icinden biri, hatta Beor'un hanedanından, gei 176 cekten gelecek ve Melion Kusağı onu durduramayacak, cunku onu, benim kudretimden daha büyük bir yazgı gonderecek; ve bu gelisten doğan sarkılar tum Orta Dunya değiştiğinde bile surecek."

Ama birok İnsan Estolad'da kaldı, hala orada uzun yılların ardından yasayan karışık bir halk vardı, ta ki Beieriand'ın yıkımında tamamen istila edilmelerine ya da Doğu'ya geri kacmalarına kadar. Cunku aralarında gezgin gunlerinin bittiğine inanan yaşlıların yanında kendi yollarına gitmeyi arzulayanların sayısı da az değildi ve Eldar'dan, onların gozlerindeki ısıktan korkuyorlardı; zamanla Edain icinde cekismeler başladı ki bu olaylarda Morgoth'un golgesinin farkına varılabilir, cunku İnsanların Beleriand'a gelisini, Elflerle gelisen dostluklarını bildiği kesindi.

Mutsuz olanların liderleri Beor hanedanından Bereg ve Marach'ın torunlarından Amlach'tı; ve acıkca dediler ki: "Orta Dunya'nın tehlikelerinden, orada yasayan karanlık seylerden kacmayı arzulayarak uzun yollar asıp geldik; cunku Batı'da Isık olduğunu duyduk. Ama simdi öğreniyoruz ki Isık, Deniz'in otesinde. Tanrıların mutluluk icinde yasadığı oraya gidemeyiz. Biri dışında;

Karanlığın Efendisi burada, onumuzde, bilge ama zalim olan Eldar, onunla sonu olmayan savaşlar yapıyor. Eldar, onun Kuzey'de yasadığını soyluyor; orada kactığımız acı ve olum var. Biz o yoldan gitmeyeceğiz."

Sonra bir divan toplandı ve İnsan meclisi çağrıldı, çok fazla sayıda kisi bir araya geldi. Elf Dostları, Bereg'i soyle yanıtladı: "Kactığımız liim kotuluklerin Karanlık Kral'dan geldiği doğru; ama o tum Orta Dunya'yı hakimiyeti akına almak istiyor ve simdi nereye donersek donelim, bizi izlemeyecek mi? Burada mağlup edilmedikce ya da en azından ittifak altında tutulmadıkca. O sadece Eldar'ın cesaretiyle zaptedi-liyor, belki de bizim bu topraklara getirilmemizin amacı bu, gerektiğinde onlara yardım etmek."

Bereg yanıtladı: "Bırakın onunla Eldar uğrassın! Bizim yasamlarımız yeterince kısa."

Herkese

Imlach oğlu Amlach gibi gozuken ve du-

177

yanların yureğini titreten korkunc sozler soyleyen biri kalktı: "Tum bunlar yalnızca Elf ilmi, yeni gelen gafillerin aklını celemek masallar. Deniz'in kıyısı yok. Batı'da Isık yok. Sizler dunyanın sonuna kadar Elf-lerin sahte atesini izlediniz! Hanginiz Tanrıların kucucuk bir parçasını gordu? Kuzeydeki Karanlık Kral'ı kim gordu? Orta Dunya'nın hakimiyetini isteyen Eldar. Servete duydukları hırs yuzunden, dunyayı onun gizleri icin oyduklar ve altında yasayan seyleri ofkelendirdiler, hep yaptıkları ve yapacakları gibi. Bırakın Orklar kendilerine ait olan diyarı alsın, biz de bizimkini alınız. Eldar bizi rahat bırakırsa, dunyada yer var!" Dinleyenler bir sure saskınlık icinde kaldı, yureklerine korkunun golgesi dustu; Eldar topraklarından uzaklara gitmeye karar verdiler. Ama sonra Amlach aralarına gelerek, tartısmada bulunduğunu veya ilettilikleri sozleri soylediğini reddetti; insanlar arasında suphe ve karmasa doğdu. Sonra Elf Dostları, dedi ki: "Simdi en azından buna inanırsınız: bir Karanlık Efendi gercekten var, casusları, temsilcileri aramızda; cunku bizden ve dusmanlarına kazandırabileceğimiz gucen korkuyor."

Yine de bazıları dedi ki: "Aslında bizden nefret ediyor, burada uzun süre yasar, onun Eldar krallarıyla çatışmasına karışsak, hiçbir kazancımız olmadan, daha da nefret edecek." Böylece hala Estolad'da kalanların bazıları ayrılmak için hazırlandı; ve Bereg, Beor halkından bin kişiyi güneye götürdü ve o günlerin sarkılarından çıktılar. Ama Amlach pismandı, dedi ki; "Şimdi bu Yalanlar Ustası'yla kişisel bir davam var ve hayatımın sonuna dek devam edecek"; uzaklara, kuzeye gidip Maedh-ros'un hizmetine girdi. Ama halkından Bereg'le aynı düşüncedekiler yeni bir lider seçip dağların üzerinden Eriador'a donup unutuldular.

Bu surede Haladin, Thargelion'da yerleşti ve mutluydular. Yalanlarla ve kandırmacalarla Elfleri ve İnsanları tamamen yabancılaştıramadığını gören Morgoth ofkeyle dolmuştu, İnsanlara verebileceği her zararı vermeye çalıştı. Bu yüzden bir Ork akını yolladı, müttefiklerden saklanarak doğuya geçerek Cuce Yolu'nun geçitleriyle Ered Lindon 178 Haladin'in çoğu efendilerin hukumdarlığı altında ya da birlikte yaşamıyorlardı, çiftlikler birbirlerinden ayrıydı, kendi kendilerini yönetiyorlardı ve birleşmekte yavaşlardı. Ama aralarında Haldad adında hukmetme gücü olan, korkusuz biri vardı; bulabildiği tüm cesur adamları toplayıp Ascar ile Gelion arasındaki ıssız topraklara çekildi, en ıssız köseye nehirler arasına uzanan kazıklarla çevrili bir yer inşa etti; kurtarabildikleri tüm kadın ve çocukları onun ardına götürdüler. Orada yiyecekleri bitene dek kuşatma altında kaldılar. Haldad'ın ikiz çocukları vardı: kızı Haleth ve oğlu Haldar; ikisi de savunmada yiğitlikler yaptılar, Haleth yürekli ve güçlü bir kadındı. Ama Haldad, en sonunda Orklara yapılan bir saldırıda katledildi; babasının bedenini onların kasaplığından kurtarmak için hızla fırlayan Haldar da onun yanında baltayla doğrandı. Sonra Haleth, umutsuz olsalar da halkını bir araya topladı; halkının bir bölümü kendilerini nehirlerle atıp boğulmuştu. Ama yedi gün sonra Orklar son saldırılarını yapıp kazıklarla yapılmış setten içeri girdiklerinde, birden boruların müziği duyuldu ve Caranthir ordusuyla kuzeyden inip Orkları nehirlerle sürdü. Sonra Caranthir, İnsanlara nezaketle davranıp Haleth'i onurlandırdı; babası ve kardeşinin acısını unutturmak için onu ödüllendirmeyi önerdi. Ve Edain içinde de cesaret olduğunu geç olsa da görerek dedi ki: "Eğer gelip daha kuzeyde yaşarsanız, orada Eldar'ın dostluğuna ve korumasına sahip olursunuz, kendinize ait bağımsız topraklara." Ama Haleth gururluydu, yol gösterilmeye veya hukmedilmeye isteksizdi, Haladin'in çoğu aynı düşüncedeydi. Bu yüzden Caranthir'e teşekkür edip dedi ki: "Efendim, dağların gölgesini terk ederek batıya, akrabalarımızın gittiği yere gitmeye karar verdim." Haladin halkı, Orklar yüzünden cılgınca ormanlara kaçışanlardan bulabildikleri yasayanları ve yakılmış çiftliklerinde kalan malları toparladılar, Haleth'i reisleri saydılar; o da onları Estolad'a götürdü, orada bir süre yasadılar.

Ama diğerlerinden ayrı bir halk olarak kalacaklardı, Elfler ve İnsanlar artık onları Haleth'in Halkı diye bildi. Haleth, yaşadığı sürece reisleri olarak kaldı, evlenmedi ve sonra kardeşi Haldar'ın oğlu Haldan reis olacaktı. Ne var ki çok geçmeden Haleth yeniden batıya gitmek istedi; halkının çoğu bu düşünceye karşı olsa da onları tekrar daha ilerilere götürdü; Eldar'ın yardımı veya rehberliği olmadan gittiler; Ce-lon ve Aros'u asarak Dehset Dağları ve Melian Kusağı arasındaki tehlikeli topraklarda ilerlediler. O topraklar, henüz o zamanlar, daha sonra olacağı kadar kötü değildi, ama olumlu İnsanların yardımsız gidebileceği bir yol da değildi; ve Haleth, hukmetme gücünü kullanıp halkını ilerlemeye zorladı, güçlükler ve kayıplarla bölgeyi asırlar. Sonunda Brithiach üzerinden geçtiler, çoğu yolculuklarından pismandı; ama artık donus yoktu. Bu yüzden yeni topraklarda eski hayatlarına ellerinden geldiğince dondular; ve Teiglin nehrinin ötesindeki Talath Dirnen ormanlarındaki özgür çiftliklerde yasadılar, bir bölümü

uzaklara Nargothrond diyarına dek gezindi. Ama çoğunluk Haleth Hanım'ı seviyor ve onun gideceği yerde, onun emrinde yaşamak istiyordu; o da onları Teiglin ve Sirion arasındaki Brethil Ormanı'na goturdu. Takip eden kötülük günlerinde dağılmış halkının çoğu oraya gelecekti. Kral Thingol, her ne kadar Melian Kusağı içinde olmasa da, Brethil'in ulkesinin bir parçası olduğunu iddia ediyordu ve onu Hakth'e vermeyecekti; ama Thingol'un dostu Felagund, Haleth'in Halkı'nın basına gelenleri duyunca bu ihsanı onlar için elde erti: halkının Teiglin Gecisleri'ni, tüm Eldar dusmanlarına karşı korumaları ve ormanlarına hiçbir Orkun girmesine izin vermemeleri kosuluyla, onun Brethil'de özgürce yaşamasına. Haleth şöyle yanıtladı: "Babam Haldad ve kardesim Haldar nerede? Eğer Doriath Kralı, Haleth ile onun akrabalarını parcalayanlar arasında bir dostluktan korkuyorsa, Eldar dusiinceleri İnsanlar için çok tuhaf." Ve Haleth olene dek Brethil'de yasadı; ve halkı ormanın yüksekliklerinde yattığı yerin üzerinde yeşil bir tepelik yükseltti, Hanımhoğu, Tur Haretha, Sindar dilinde Haudh-en-Arwen.

180

Edain, iste böylece Eldar topraklarında yasadı, kimi orada, kimi burada, kimi gezgin, kimi akrabalarıyla ya da küçük topluluklar halinde; çok gecmeden büyük bolumu, hem aralarında günlük dil olarak hem de Elf ilmini öğrenmeye hevesli oldukları için Gri Elf dilini öğrendi. Ama bir süre sonra, Elf ve İnsanların belli bir düzen olmadan birlikte yaşamalarının iyi olmadığını, İnsanların kendi ırklarından efendilere ihtiyaç duyduklarını gören Elf kralları, onlara kendi hayatlarını yasayabilecekleri bölgeler ayırdılar, o toprakları özgür tutmak için reisler seçtiler. Savasta Eldar ile birlikteydiler ama kendi reislerinin hukmu altında yasadılar. Ne var ki Edain'in çoğu Elflerle dostluktan büyük keyif alıyor, izinleri olduğu sürece onların arasında yaşayacaklardı; gençleri sık sık kralların ordularında bir süre hizmet ettiler. Aradan Malach oğlu Magor oğlu Hathol'un oğlu olan Lorindol Hador, gençliğinde Fingolfin'in ailesine katılmış ve Kral tarafından sevilmişti. Bu yüzden Fingolfin ona Dor-lomin'in hukumdarlığını verdi ve o da soyunun çoğunu oraya toplayıp Edain reislerinin en kudretlisi haline geldi. Evinde sadece Elf dili konuşuluyordu; artı kendi dilleri unutulmamıştı ve Numenor'un ortak dili doğdu. Ama Dorthonion'da hukumdarlık Beor'un halkındaydı ve Ladros ulkesi Yaslı Beor'un torunu olan Boron'un oğlu Boromir'e verildi. Hador'un oğulları Galdor ve Gundor'du; Galdor'un oğulları da Hurin ve Huor; ve Hurin'in oğlu Glaurung'un Felaketi Turin'di; Huor'un oğlu Tuor ise Kutlu Earendil'in babasıydı. Boromir'in oğlu, oğulları Bregolas ve Barahir olan Bregor'du; Bregolas oğullarıysa Baragund ve Belegund. Baragund kızı Morwen, Turin'in annesi; Belegund kızı Rian da Tuor'un annesiydi. Ama Thingol'un kızı Luthien'in askını kazanan Barahir oğlu Tek-elli Beren'di ve olduktan sonra geri donecekti; onların soyundan Earendil ile karısı Elwing ve tüm Numenor Kralları doğdu.

Tümü Noldor Kadersizliği'nin ağına düşeceklerdi; ve Eldar'ın hala eskinin Krallarına dair hikayeler arasında hatırladığı birçok önemli iş yaptılar. Ve o günlerde İnsanların gücü Noldor'un

kudretine eklenmiş-

181

ti, -umutlanıyordı; Morgoth sıkıca kusatılmıştı çünkü Hador'un halkı soğuğa, uzun yolculuklara dayanıklıydı ve zaman zaman uzaklara kuzeye giderek Dusman'ın hareketlerini gözlemekten korkmadılar. İnsanların Uc Hanedanı, güçlenip büyüdükçe çoğaldı, ama aralarında en güçlüleri Altınbaş Hador'un, Elf efendilerinin akrabasının hanedanıydı. Halkı güç ve endamda uluydu, zekaları cabuk kavrayıcı, cesur ve dayanıklıydı, kızgınlık ve kahkahada hızlı, İnsanoğlunun gençlik döneminde Iluvatar'ın

Cocukları arasında gucluyduler. Genellikle sarısın, mavi gozluyduler; ama annesi Beor hanedanından Morwen olan Turin oyle değildi. O hanedanın İnsanları koyu ya da kahverengi saclı, gri gozluydu; onlar İnsanlar icinde Noldor'a en benzeyen, onlar tarafından en sevilenlerdi; cunku akılları kıvrak, elleri becerikh, anlayışları cabuk, hafızaları gucluymdu, acıaktansa kahkahaya daha hızlı geciyorlardı. Ha-leth'in orman halkı onlara benzerdi, ama yapıları daha kucuktu ve ilme daha az hevesliyidiler. Az sozcuk kullanıyor, insanların buyuk topluluklarını sevmiyorlardı; Eldar topraklarına duydukları merak henuz yeniyen coğu yesil ormanlarda ozgurce gezinerek, yalnızlıktan keyif alıyorlardı. Ama Batı ulkelerinde omurleri kısa ve gunleri de mutsuzdu. Edain'in omurleri, İnsanların hesaplarına gore Beleriand'a gelislerinin ardından uzamıştı; Yaslı Beor uc yuz doksan yıl yasayıp sonunda olduğunde kırk dört yıl boyunca Kral Felagund'a hizmet etmistı. Ve bir yara veya keder yuzunden değil yaslılıktan olduğunde Eldar, İnsan yasamının hızla sonusunu, kendilerinde bilmedikleri yorgunluk yuzunden olumu ilk kez gorduler; arkadaşlarının kaybından fazlasıyla kederlendiler. Beor, hayatından isteyerek vazgecmis, huzur icinde olmustu; Eldar, İnsanların tuhaf yazgıları icin saskındı, cunku onların ilminde bunun bir tarifi yoktu ve yasamlarının sonu onlardan gizlenmistı.

Yine de Edain yaslıları Eldar'dan yapabildikleri kadar hızla sanat ve ilim öğrendi, oğullarının akıl ve becerileri gelisti, hala Eldar'ı ve yuzlerindeki Valinor Isığı'nı gormeden dağların doğusunda yasayan diğer İnsanoğullarından cok ustun olana dek.

182

ON SEKİZİNCİ BOLUM BELERİAND'IN YIKIMI VE FİNGOLFİN'İN OLUMUNE DAİR

Kuzey'in ve Noldor'un Yuze Kralı Fingolfin, artık halkının sayıca cok artıp guclendiğini, onlarla ittifak kuran İnsanların kalabalık ve cesur olduklarını gorunce, Angband uzerine yeni bir saldırı dusundu; cunku kusatma cemberi eksik olduğu surece tehlike icinde yasadıklarını ve Morgoth'un derinlerdeki ocaklarında, o aciğa cıkarmadığı surece kimsenin onceden bilemeyeceği kotulukler tasarlayarak ozgurce çalıştığını biliyordu. Kendi bilgisinin derinliğine gore bu dusunce akıllıcaydı; cunku Noldor henuz ne Morgoth'un gucunun tamamını anlamıştı, ne de ona karsı verdikleri yardımsız savasta, acele etseler de, erteleseler de umitsiz durumda olduklarının farkına varmışlardı. Ama toprakları guzel ve krallıkları genis olduğu icin, Noldor halkının coğu her şeyin olduğu gibi kendilerinin de sureceğine guvenerek rahattı, ister zaferle, ister yenilgiyle bitsin coğunun yok olacağı kesin olan bir saldırıya gecmeye isteksizdi. Bu yuzden Fingolfin'e ve Feonor oğullarına kulak vermeye, en azından o zamanlar, cok az niyetliyidiler. Noldor liderleri arasında bir tek Angrod ve Aegnor, Kralla aynı dusuncedeydi; cunku Thangorodrim'in gorulebileceği bolgelere yerlesmislerdi ve Morgoth'un tehditi onların dusuncelerinde hep vardı. Boylece Fingol-fin'in tasarıları gerceklesmedi ve ulkede bir sure daha barıs oldu. Ama İnsanların Beor ve Marach'tan sonraki altıncı kusağı henuz tam yetiskinliğe ulmadan

ve Fingolfin'in gelisinin uzerinden dort yuz elli bes yıl gectikten sonra, uzun sure korktuğu

kotuluk gerceklesti, hem de en guclu korkularından daha ani ve dehsetliydi. Cunku yureğindeki

kotuluk daha da buyur, Noldor'a duyduğu kin daha da keskin-

183

İlesirken Morgoth uzun zamandır gizlice hazırlanmıştı; tek istediği dusmanların sonunu getirmek değil, aynı zamanda onların yasayıp güzelleştirdikleri diyarları da mahvedip kirlletmekti.Ve denir ki onun nefreti tedbirine baskındır, oyle ki, planlan tamamlanana dek bir sure daha beklemeye dayansaymıs Noldor halkı tamamen yok olurmus. Ama o Elflerin cesaretini fazlasıyla hafife alıp İnsanları hesaba bile katmamıstı.

Gecenin karanlık ve aysız olduğu bir kıs vaktiydi; ve soğuk yıldızların altında Nordor'un tepelerdeki kalelerinden, Thangorodrim'in eteklerine doğru los bir sekilde Ard-galen'in genis duzluğu uzanıyordu. Gozcu atesleri hafifce yanıyordu, nobetci sayısı da azdı; duzlukteki kamplarında birkaç Hithlum suvarisi uyanıyordu. Morgoth aniden Thangorodrim'den asağı Balroglardan daha hızlı akan büyük alev nehirleri yolladı, nehirler duzluk boyunca aktı; Demir Dağlar rengarenk zehirli atesler puskurttu, havaya yapışan dumanı olumculdu. Ard-galen böylece yok oldu, ates cimenleri parcalayıp yuttu; ve boğucu bir tozla dolu, yanmış ve terk edilmiş bir virane olarak coraklaşıp ıssızlas-tı. Bundan sonra adı değitirilip Solukkesen Toz, Anfauglith dendi. Orada komur haline gelmiş birçok kemiğın catısız mezarı vardı; cunku akan aleve yakalanan ve tepelere varamayan birçok Noldor bu atesin icinde telef olmuştı. Dorthonion ve Ered 'Wethrin'in yukseklikleri kızgın selleri geride tutuyordu ama Angband'a doğru bakan yamaclarındaki ormanların tamamı yanıyor ve duman savunmacıların arasında kargasa yaratıyordu. Böylece başladı büyük savaşların dorduncusu Ani Alev Savaşı, Dagor Bragollach. Bu yangının onunde ejderlerin atası altın Glaurung, tum kudretiyle geldi, yanında Balroglar vardı ve arkalarından da Noldor'un daha once hic gormediği ya da hayal etmediği sayıda Ork, kara ordular halinde geldi. Noldor kalesine saldırıp, Angband üzerindeki ittifakı kırdılar, Noldor ve yandasları olan Gri Elfleri ve İnsanları buldukları yerde katlettiler. Morgoth'un dusmanlarının en yiğitlerinin çoğu serwww. semlemiş, dağılmış ve guclerini toplamayı beceremez bir durumdayken savaşın ilk gunlerinde yok edildi. Beleriand'da savaş bir daha asla tamamen sona ermedi; ama Morgoth'un hucumu azaldığında, baharın gelisiyle birlikte Ani Alev Savaşı bitmiş kabul edildi. Böylece Angband Kusatması bitti; Morgoth'un dusmanları dağılıp birbirlerinden ayrıldı. Gri Elflerin çoğu guneye kaçıp kuzeydeki savaşı terk etti; birçoğu Doriath'a kabul edildi, o gunlerde Thingol'un krallığı ve gucu buyudu, cunku Kralice Melian'in kudreti sınırlarının üzerine orulmuş ve kotuluk henüz o saklı diyara girememisti. Diğerleri denizin yakınındaki kalelere ve Nargorhrond'a sığındı; bir bolumu ulkeden kaçıp Ossiriand'da saklandı ya da dağları asıp yabanellerde yurtsuz bir sekilde gezindi. Savaşın ve kusatmanın kalktığı haberleri Orta Dunya'nın doğusundaki İnsanların kulaklarına ulaştı.

Saldırının en ağır darbesini Finarfin oğulları yedi; Angrod ve Aeg-nor katledildi; yanlarında Beor hanedanının efendisi Bregolas ve halkının savascılarının büyük bolumu- oldu. Bregolas'ın kardesi Barahir, batıya doğru daha ileride Sirion Geciri yakınlarında savaşıyordu. Guneyden hızla gelen Kral Felagund Finrod, orada halkından ayrı duserek yanındaki küçük grubuyla Serech Batakhğında kusatıldı; katledilecek ya da yakalanacaktı ama Barahir en cesur adamlarıyla gelip onu kurtardı, etrafına mızraklardan bir duvar ordu; büyük kayıplar vererek kusatmayı yardılar. Böylece Felagund kaçıp Nargothfond'a, derinlerdeki kalesine dondu; ama Barahir'e ve tum soyuna her zaman dostluğunu ve yardımım surdureceğine yemin etti, yemininin isareti olarak yuzuğunu Barahir verdi. Barahir simdi Beor hanedanının efendisiydi ve Dorthonion'a dondu; ama halkının çoğu yurtlarından kacak Hithlum'un guvenliğine sığındı. Morgoth'un saldırısı oyle buyuktu ki Fingolfin ve Fingon, Finarfin oğullarına yardıma gidemedi; Hithlum orduları büyük kayıplar vererek geriye, Ered Wethrin'deki

kalelerine suruldu ve oraları Orklara karşı zar zor savundular. Eirhel Sirion'un duvarları onunde, o zamanlar 185 altmış altı yaşında olan Altınsacılı Hador, efendisi Fingolfin'in arkasını savunurken oldu, birçok okla delik desik olan küçük oğlu Gundor da onun yanında oldu; Elfler onlar için yas tuttu. Babasının hükümdarlığı Uzun Galdor'a geçti. Ve ateş seline dayanan Golgeli Dağlar'ın dayanıklılığı ve yüksekliği, Elflerin ve Kuzey İnsanlarının, ne bir Ork ne de Balrog'un yenemediği yığıtlıkları sayesinde Hithlum isgal edilmeden, Morgoth'un kusatıcı taarruzuna karşı bir tehdit olarak kaldı; ama Fingolfin, bir düşman deniziyle akrabalarından ayrıldı.

Feanor oğulları için savaş kötü gitmiş, saldırı sonucunda neredeyse tüm doğu sınırları ele geçirilmisti. Aglon Geçiti, Morgoth ordularına büyük kayıplara mal olsa da zaptedilmisti; yenilen

Celegorm ve Curufin, Doriath sınırları boyunca güneye ve batıya kaçmış, sonunda Nargothrond'a

gelerek Felagund Finrod'a sığınmışlardı. Böylece onların halkı Nargothrond'un gücünü çoğalttı; ama daha sonra görüldüğü gibi, eğer doğuda kendi akrabaları arasında kalsaydılar daha iyi olacaktı. Maedhros essiz cesaret gösterilerinde bulundu ve Orklar onun

yüzünü görmeden kaktılar; çünkü Thangorodrim'de gördüğü iskenceden bu yana ruhu beyaz bir

alevle yanıyordu, sanki olumdan dönen biri gibiydi. Böylece Himring Tepesi'nin üstündeki kale

alınamadı ve hem Dorthonion halkından hem de doğu sınırlarında hayatta kalanların en cesurları orada, Maedhros'un yanında yeniden bir araya geldi; ve o da Orklar Beleriand'a oradan

giresin diye Aglon Geçiti'ni bir süre için yeniden kapadı. Ama Orklar, Lothlann'daki Feanor

halkının suvarilerini ezdiler, çünkü Glaurung oraya gelip Maglor Bosluğu'ndan geçerek Gelion'un kolları arasındaki tüm toprağı harap etmistti. Orklar, Rerir Dağı'nın batı yamaçları

üzerindeki kaleyi alarak tüm Thargelion'u, Caranthir ülkesini yağmaladılar, Helevorn Golu'nu

kirlettiler. Oradan yangınlar ve dehşet saçarak Gelion'u asıp uzaklara. Doğu Beleriand'ın içlerine

gectiler. Maglor, Himring üzerinde Maedhros'a katıldı; ama Caranthir kaktı, halkının geri kalanı

avcılarının dağılmış halkına katıldı; Amrod ve Amras'a; onlar da geriye çekilip Ramdal'a

asarak

güneye'

186

kaydılar. Amon Erebor üzerinde gozcular yerleştirildi ve biraz da savaş gücü. Yeşil Elflerden de yardım alındı; ve Orklar, ne Ossiriand'a ne de Taur-im-Duinath'a ve güneyin yabancılarına gelmedi. Şimdi Hithlum'a, Dorthonion'un kaybedildiği, Finarfin oğullarının yenildiği, Feanor oğullarının topraklarından surulduğuna dair haberler geldi. Sonra Fingolfin (ona görüldüğü gibi) Noldor'un kesin yıkılışına baktı, hanedanlarının tümünün onarılamaz yenilgisine; öfke ve acıyla dolarak ulu atı Rochallor'un üstüne atlayıp tek başına ilerledi, kimse onu durduramazdı. Tozun ortasında bir rüzgar gibi Dor-nu-Faughlith üzerinden geçti, onu görenlerin tümü saskınlık içinde Oro-me'nin geldiğini düşünüp

kacıstı; cunku uzerinde siddetli ofl<enin buyuk cılgınlığı vardı, gozlen Valar gozleri gibi parıldıyordu. Boylece tek basına Angband kapılarına geldi, borusunu ufledi ve pirinc kapılara bir kez daha siddetli bir darbe indirerek teke tek bir dovus icin İMorgoth’a meydan okudu. Ve Morgoth da geldi.

Bu onun savaslar boyunca kalesinin kapılarından son çıkışı olacaktı ve denir ki dovuse gonullu gelmemis; cunku kudreti dunyadaki her seyın ustunde olsa da Valar’a karsi korkunun ne demek olduğunu biliyordu. Ama reislerinin gozu onundeki bıı meydan okumayı reddedemezdi; cunku kayalar Fingolfin’in borusunun keskin sesiyle cınılıyor, sesi Angband’ın derinlerine siddetli ve acık bir sekilde ulasıyor, Morgoth’a alcak ve esirlerin efendisi diye sesleniyordu. Bu yuzden Morgoth, yeraltındaki tahtından sessizce tırmanarak yukarıya çıktı, ayaklarının sesi yeraltındaki gokgurlemesi gibiydi. Kara zırhlarla kaplanmış olarak one çıkıp Kralın onunde demir taclı bir kule gibi durdu, siyah ve armasız koca kalkanı da bir fırtına bulutu gibi Kral’ı golgeledi. Ama Fingolfin golgenin altında bir yıldız gibi parlıyordu; cunku zırhı gumusle kaplanmış, mavi kalkanı kristallerle donatılmıştı; buz gibi parıldayan kılıcı Ringil’i cektı.

Sonra Morgoth, Oluler Diyan’nın Cekici, Grond’u hızla yukarıya kaldırıp bir yıldırım gibi aşağıya savurdu. Ama Fingolfin yana sıcradı

187

Grond toprakta icinden duman ve ates fiskıran derin bir cukur actı. Morgoth bircok kez ona siddetli bir darbe indirmeye calıstı ama Fin-golfin her seferinde, karanlık bir bulutun altındaki simsek cakısları gibi kenara sıcradı; Morgoth’u yedi yarayla yaraladı, Morgoth yedi kez keskin acı cığlıkları attı ki Angband orduları dehset icinde yuzukoyun kapaklandı, cığlıklar Kuzey diyarlarında yankılandı.

Ama Kral sonunda yoruldu ve Morgoth uzerine uc kez yuklendi. Uc kez dizlerinin uzerine cıktı, uc kez de kırık kalkanı ve paralanmış migferiyle tekrar ayağa kalktı. Ama etrafındaki toprağın tamamı yarılmış, cukurlar icinde kalmıstı, tokezleyip geriye Morgoth’un ayaklarının onune dustu; ye Morgoth sol ayağını boynunun uzerine bastırdı, ağırlığı uzerine dusen bir tepe gibiydi. Yine de Fingolfin son ve umutsuz bir darbe vurmak icin Ringil’le ayağını yardı, kapkara bir kan ve dumanlar fiskınp Grond’un cukurlarını doldurdu.

Fingolfin, Yuce Nordor Kralı, eski Elf krallarının en gururlusu, en cesuru boylece oldu. Orklar kapıdaki bu duelloyla boburlenmedi; Elf-1er duydukları derin uzuntu yuzunden bu konuda sarkı soylemedi. Yine de bu hikaye hala hatırlanır, cunku Kartalların Kralı Thorondor haberleri Gondolin’e ve uzaklardaki Hithlum’a getirmisti. Morgoth, Elf; kralının bedenini alıp kırdı ve onu kurtlarının onune atacaktı; ama Thorondor, Crissaegrim’in zirvelerindeki yuvasından hızla gelerek ` Morgoth’un uzerine saldırıp yuzunu yaraladı. Thorondor’un kanatlarının hareketi, Manwe’nin ruzgarlarının gurultusu gibiydi, bedeni guclu penceleriyle yakalayıp Ork kargılarının uzerinden hızla havalanarak Kral’ı uzaklara taşıdı. Ve onu Gondolin’in saklı vadisine kuzeyden bakan bir dağın zirvesine bıraktı; ve Turgon gelip babasının uzerine yuce bir kurgan dikti. Bir daha hicbir Ork, Fingolfin dağının uzerinden asmaya ya da mezarına yaklasmaya cesaret edemedi, ta ki Gondolin’in kıyameti gelip soydaslarının arasında ihanet doğana dek. Morgoth o gunden sonra daima tek ayağı aksayarak yurudu, yaralarının acısı iyilestirilemedi; ve yuzunde Thorondor’un yaprığı yara izi kaldı.

188

Fingolfin'in olumu öğrenildiğinde Hithlum'daki yas çok ağırdı ve Fingon keder içinde Fingolfin hanedanının ve Noldor krallığının yönetimini aldı; ama küçük oğlu Ereinion'u (daha sonra Gilgalad adı verilecekti) Limanlar'a yolladı.

Simdi Morgoth'un kudreti Kuzey diyarlarını golgesi altına almıştı; ama Barahir, Dorthonion'dan. kacmayacak ve topraklarında kalarak dusmanlarıyla savaşını adım adım sürdürdü. Morgoth, halkının pesine duserek geride çok azı kalana dek öldürdü; ulkenin kuzeye uzanan yamaclarındaki tüm ormanlar, yavas yavas oyle korkunc ve karanlık buyu iceren bir bolge haline donustu ki Orklar bile zorunlu kalmadan girmeyecekti; zaman içinde Gecegolgesinin Dehseti, Delduwath ve Gece Altındaki Orman, Taur-nu-Fuin diye isimlendirildi.

Orada yangının ardından yetisen ağaclar siyah ve korkunctu, kokleri karanlıkta gormeden

ilerleyen penceler gibi karmakarışıktı; onların arasına girenler kaybolur ve korlesir, boğulur ya da

dehset hayalleri yuzunden cıldırırlardı. Sonunda Barahir'in davası o kadar korkunc bir hale

gelmisti ki karısı Erkeyyurekli Emeldir (aklı kacmaktansa oğlu ve kocasının yanında savasmakta

olsa da) kalan tüm kadın ve çocukları topladı, taşıyabilecek olanlara silah verdi; onları geride

uzanan dağlardan goturdu, kayıplar ve eziyetler içinde çok tehlikeli yollardan gecirdi, sonunda

Brethil'e ulasana dek. Bir bolumu orada Haladin arasına kabul edildi, bir bolumu dağları asarak

Dor-lomin'e Hador oğlu Galdor'un halkına gitti; ve onların arasında Belegund'un kızı Rian ve

daha sonra Elfpınlısı, Eledhwen diye çağrılan Baragund'un kızı Morwen de vardı. Ama hicbiri

arkalarında bıraktıkları erkekleri yeniden gormedi. Cunku Barahir'in yanında sadece on iki erkek

kalana dek birer birer katledildiler: oğlu Beren, kardesi Bregolas'ın oğulları Baragund ile Belegund ve isimleri Noldor sarkılarında uzun yıllar boyunca hatırlanacak olan, evinin dokuz

sadık hizmetkarı: Radhruin ve Dairuin, Dagnir ve Ragnor, Gildor ve Mutsuz Gorlim, Arthad ve

Urthel ve Genc Hathaldir. Yıkıl-

189

mıs evleri, yakalanmış, katledilmiş veya kacmış karıları, çocukları icini kacmayacak ya da teslim olmayacak bir umitsizler cetesi, korkusuz! kacaklar haline gelmişlerdi.

Hithlum'dan ne haber ne de yardım geldi, Barahir ve adamları vahşi hayvanlar gibi avlandılar; ormanın üstündeki kırac yüksekliklere cekildiler, bolgenin Morgoth'un buyulerinden ve i casuslarından en uzağında kalan küçük dağ golcukleri ve kayalık kırlar arasında gezindiler. Cimenler yatakları, bulutlu gokyuzu ise catılarıydı.

Dagor Brago Uach'tan yaklaşık iki yıl sonra, Noldor hala Sirion'un kaynakları etrafında batı gecedini savunuyorlardı, suyunda Ulmo'nur kudreti olduğu için Minas Tirith, Orklara karşı dayanıyordu. Ama sonunda, Fingoifin'in olumunun ardından, Morgoth'un en büyük ve en kofkunc hizmetkarı Sindar dilinde adına Gorthaur denen Sauron, Tof Sirion

uzerindeki kulenin muhafızı Orodreth'in karsısına çıktı. Sauron, korkunc kudretin buyucusu haline gelmişti, golgelerin ve hayaletlerin efendisi, akılda iğrenc, gucte zalim, dokunduğunu bicimsizlestiren, hukmettiğinde boyun eğdiren, kurtadamların efendisi; egemenlik alanı iskenceydi. Savunanların uzerine karanlık bir korku bulutu cokertip saldırarak Minas Tirith'i ele gecirdi; ve Orodreth, Nargothrond'a kacti. Ardından orasını Morgoth için bir koruma kulesine cevirdi, kotuluğun kalesi, bir tehdit noktası; ve guzel Tol Sirion uğursuzlastı, adına Kurtadamlar Adası, Tol-in-Gaurhoth dendi. Hicbir canlı yaratık, kulesinde oturan Sauron tarafından gorulmeden vadiden gecemezdi. Simdi Morgoth, batıya gecisi ele gecirmisti ve dehseti Beleriand duzluklerini, ormanlarını doldurdu.

Hithlum'un disında dusmanlarını acımasızca izledi, gizlendikleri yerleri aradı, kalelerini birer birer ele gecirdi. Orklar giderek kustahlasarak, batıda Sirion, doğuda Celon boyunca aşağı inerek her yerde gezinmeye basladılar, Doriath'ı kusattılar; toprakları oyle yağmaladılar ki hayvanlar ve kuslar onlerinden kacıyorlardı, sessizlik ve terk edilmiş yerler Kuzeyden itibaren duzenli olarak genisledi. Pek cok Noldor ve Sindar

190

yakalanıp Angband'a gonderildi, kolelestirildiler, bilgi ve becerilerini Morgoth'un hizmetine sunmaya zorlandılar. Morgoth etrafa casuslarını yaydı, onlar da aldatıcı kılıklara burunup yalanlar soylediler, yalandan odul umutları dağıttılar, seytanca sozlerle krallarını ve reislerini acgozlulukle suclayarak halkın arasında korku ve kıskancılık uyandirdilar, ihanet daldan dala yayıldı. Cunku bu yalanlar Alqualonde'deki Akrabakiyımı'nın laneti uzerineydi, genelde inanıldı; ve gercekten zaman karardıkca onlarda bir gercek payı vardı, Beleriand Elflerinin kalpleri ve dusunceleri, umitsizlik ve korkuyla gogelendi. Ama Noldor, en cok Angband'da kolelestirilmiş kendi akrabalarından gelecek bir ihanetten korkuyordu; Morgoth, onların bir bolumunu kotu amacları için kullanabilir, yalandan ozgur bırakabilirdi ama iradeleri ona zincirlenmiş olacaktı ve onlar sadece ona yeniden donecek olan kayıp adamlardı. Bu yuzden bazıları ondan gercekten kacıp kurtulmuş ve kendi halklarının arasına donse de cok az sevgiyle karsilandılar, tehlikeli ve yasadısı olarak etrafta tek baslarına dolastılar.

Morgoth, İnsanlara sahte, bir merhamet gosterdi, ola ki birisi sozlerini duyar diye, onların kederlerinin sadece asi Noldor'a hizmet etmelerinden kaynaklandığını, eğer isyanı bırakılırsa Orta Dünya'nın adil Efendisi tarafından cesaretle odullendirilip onurlandırılacaklarını soyledi. Ama Edain'in Uc Hanedanı'ndan cok az insan dediklerine kulak verdi, hatta Angband'da iskence gormeyenler bile. Bu yuzden Morgoth onları buyuk bir kinle izledi; dağlar uzerinden habercilerini yolladı.

Denir ki, iste o donemde Esmer insanlar ilk kez Beleriand'a girmis. Bazıları gizli bir sekilde Morgoth'un egemenliği altındaydı ve onun çağrısıyla gelmislerdi, ama hepsi değil; Beleriand'ın toprakları ve suları, savasları ve zenginliklerine dair genisleyip yayılan soylentiler ve o gunlerde İnsanların gezinen ayaklarının daima batıya yönelmesi yuzunden gelmislerdi. Bu İnsanlar kısa ve enliydi, kolları uzun ve gucluydu; tenleri koyu ya da soluktu, saçları gozleri gibi koyuydu. Hanedanları ı.oktu ve bazıları Elflerden cok dağlardaki Cuceleri seviyordu. Ama 191 Maedhros, Noldor ve Edain'in zaafalarını biliyordu, oysa Angband'ın; cukurlarındaki kotulukler asla tukenmez ve daima yenilenir

gozukuyordu, bu yuzden yeni gelen İnsanlar'la isbirliğine gitti ve en kudretli sefleri olan Bor ve Ulfang'a dostluğunu verdi. Morgoth buna memnun oldu; cunku planlarına uygundu. Bor'un oğulları Borlad, Borlach ve Borthand'dı; Maedhros ile Maglor'un pesinden gittiler ve Morgoth'un umutlarını bosa çıkararak sadık kaldılar. Kara Ulfang'ın oğullarıysa Ulfast, Ulwarth ve Lanetlenmis Uldor'du; Caranthir'in hizmetine girip ona sadakat yemini ettiler ve sadakatsizliklerini kanıtladılar.

Doğudolleri ve Edain arasında pek az sevgi vardı ve nadiren karsılaştılar; cunku yeni gelenler uzun süre Doğu Beleriand'da yasadı, ama Hador'un halkı Hithlum'da kapalı kalmıstı, Beor hanedanıysa nerdeyse tamamen yok edilmisti. Haleth'in Halkı'na kuzeydeki savasta önceleri dokunulmamıstı, cunku Brethil Ormanı'nın güneyinde yaşıyorlardı; ama şimdi istilacı Orklarla aralarında bir savaş vardı, cesur insanlardı ve sevdikleri ormanı kolayca terk etmek istemiyorlardı. O zamanlardaki yenilgi hikayelerinin ortasında Haladin'in yaptıkları onurla hatırlanır: Minas Tirith'in dususunun ardından Orklar batıya daha sık gectiler ve belki de Sirion deltasına kadar ortalığı yakıp yıkacaklardı; ama Haladin efendisi Halmir, Thingol'e Doriath sınırlarını koruyan Elflere dostluğunu bildiren hızlı haberler ucurdu. Sonra Thingol'un sınır muhafızlarının reisi Gucluyay Beleg, baltalarla silahlanmış büyük bir Sindar gücünü Brethil'e getirdi; Halmir ve Beleg ormanın derinliklerinden çıkarak Ork ordusunu habersiz yakalayıp yok etti. Bu kara. haber Kuzey'e giderek oradaki Orkların uzun yıllar boyunca Teiglin'i gecmekten korkmalarını sağladı. Haleth'in Halkı, arkalarında Nargothrond Krallığının koruyuculuğu olduğu surece ve guclu olmak için bir araya toplanarak Brethil Ormanı'nda dikkatli bir barıs içinde yasadılar.

O zamanlar Dor-lomin'li Galdor'un oğulları Hurin ve Huor, akraba oldukları için Haladin halkıyla birlikte yaşıyorlardı. Dagor Bragol-lach'tan önceki günlerde Edain'in iki hanedanı, Altinkafa Hador'un

192

(gocukları Galdor ve Gloredhel ile Haladin efendisi Halmir'in çocukları Hareth ve Haldir ile evlenmeleri sırasında büyük bir ziyafetle bir-k'smislerdi. Böylece Galdor'un oğulları, o zamanki İnsan adetlerine uygun olarak, Brethil'de amcaları Haldir tarafından buyutuldu; ve birlikte Orklarla savaşa katıldılar, ustelik geride kalması sağlanamayan Huor, sadece on uc yasındaydı. Ama bulundukları topluluk geri-(İckilerden kopmuş, Brithiach Sığılıkları'na kadar takip edilmislerdi, orada yakalanacak ya da katledileceklerdi ama Ulmo'nun kudreti hala Sirion'un sularında gucluydu. Nehirden bir sis yükselip onları dusmanlarından gizledi ve Brithiach'ı asıp Dimbar'a kacabildiler, gidecekleri veya donecekleri yolu pek bilemeden bolgenin aldaticılığında iyice karmasaya dusene dek Crissaegrim'in dimdik yamaclarının dibinde tepeler arasında gezindiler. Thorondor onları uzaktan gordu ve kartallarının ikisini yardımlarına gönderdi; kartallar onları taşıyarak Kusatan Dağlar'ın üzerinden asırıp gizli Tumladen ovasına ve henüz hiçbir İnsan'ın gormediği saklı Gondolin kentine goturdu.

Orada Kral Turgon onları akraba olduklarını öğrenince kucak actı; Suların Efendisi Ulmo'dan, denizden, Sirion'dan yükselip gelen haberler ve dusler, onu gelecek olan keder konusunda uyarıp, Hador haniedanının oğulları ile sevgiyle ilgilenmesi konusunda öğütler vermiş-li ki onlar gerektiğinde kendisine yardım edeceklerdi. Hurin ve Huor, Kralın evinde konuk olarak bir yıla yakın rahatca yasadılar; denir ki bu sırada Hurin Elf ilminin çoğunu öğrenmiş, Kral'ın amaçları ve tedbirlerinin bir bolumunu de anlamış. Cunku Turgon, Galdor oğullarından çok hoslanmış ve onlarla fazlasıyla konuşmuş; sadece saklı krallığa giden yolu bulup sehre bakan hiçbir yabancının, Elf ya da İn-Min,

Kral'ın sınırları acı saklı halkının ortaya çıkacağı zamana dek, liir daha asla ayrılamayacağı hakkındaki yasası yuzunden değil, sevdiği için de onları gerçekten Gondolin'de tutmak istemis.

Ama Hurin ve Huor, halklarının yanına donup onların savaşlarını ve onları kusatan kederlerini

paylaşmayı arzulamışlar. Ve Hurin, Tur-
193

gon'a demiş ki: "Efendim, biz yazık ki olumlu İnsanlarız ve Eldar'a benzemeyiz. Onlar uzun yıllar boyunca düşmanlarıyla çok uzak günlerde beklenen savaşa kadar dayanabilirler; ama bizim için zaman kısadır, umutlarımız ve gücümüz cabuk solar. Üstelik Gondolin'in yolunu bir kez daha bulamayız ve bu şehrin nerede yükseldiğine gerçekten de kesin olarak emin değiliz; çünkü korku ve göklerin yükseklerinde saskınlık içinde getirildik, merhamet için gözlerimiz kapalıydı." Sonra Turgon, ricalarını kabul edip dedi ki: "Buradan geldiğiniz yolla ayrılabilirsiniz, eğer Thorondor isterse. Bu ayrılıştan keder duyuyorum; kısa süre için olsa bile,,Eldar'ın hesaplayabileceği gibi, yeniden karşılaşacağız."

Ama Gondolin'de güçlü olan Kral'ın kız kardeşinin oğlu Maeglin, Kral'ın onlara gösterdiği iltiması kışkırdığı ve İnsan soyundan gelenleri sevmediği için onların ayrılışına hiç uzulmemisti;

Hurin'e dedi ki: "Kral'ın merhameti, sizin bildiğinizden daha yücedir ve yasa önceki zamanlardan biraz daha yumusadı; ya da size başka hiçbir seçenek verilmeyecektir, yaşamınızın sonuna dek burada yaşamak dışında."

Sonra Hurin yanıtladı: "Kral'ın merhameti gerçekten yüce, ama konuştuklarımız sizin için yeterli değilse and icebiliriz." Ve kardeşler Turgon'un aldığı tedbirleri kimseye açıklamamaya, onun diyarında gördükleri tüm sırları korumaya and içtiler. Ayrılış zamanları geldiğinde, kartallar bir gece vakti gelip onları alarak havalandılar ve safaktan önce Dor-lomin'e indirttiler. Soydaşları onları yeniden gördüklerine sevinmişlerdi, çünkü Brethil'den haberciler onların kaybolduğunu bildirmisti; yabanda onları kurtarıp yuvalarına götüren kartallar dışında babalarına nerede olduklarını söylemediler. Ama Galdor dedi ki: "Bir yıl boyunca yabanellerde mi yasadınız? Ya da kartallar sizi yuvalarında mı barındırdı? Ama siz yiyecek ve güzel giysiler buldunuz, ormanda bulunmuş kimsesiz çocuklar olarak değil genç prensler olarak geri döndünüz." Ve Hurin yanıtladı: "Döndüğümüz için mutlu ol; sadece bir saskınlık yemini altında buna izin verildi." Sonra Galdor daha fazla soru sormadı ama o ve diğerlerinin çoğu gerçeği 194 tahmin edebiliyorlardı; zaman içinde Hurin ve Huor'un tuhaf yazgıları Morgoth'un hizmetkarlarının kulaklarına dek ulaştı.

Turgon, artık Angband'a karşı ittifakın bozulduğunu öğrendiğinde halkının savaşa gitmesine izin vermeyecekti; çünkü Gondolin'in güçlü olduğunu varsayıyordu ama acıya çıkması için zaman yeterince olgunlaşmamıstı. Ama aynı zamanda Kusatma'nın bitmesinin, Noldor'un cokusunun başlangıcı olduğuna da inanıyordu ve eğer yardım gelmezse bu gerçekleşecekti;

Sirion deltasına ve Balar Adası'na gizlice Gondo-lindrim grupları gönderdi. Orada gemiler inşa edip yanlarında Tur-ı;on'un mesajıyla Valinor'u bulup Valar'dan af dileyip yardım istemek için Batı'nın en uçlarına doğru yelken açtılar, kendilerine rehberlik etmeleri için deniz kuslarına yalvardılar. Ama deniz vahşi ve engindi, üzerlerine golge ve buyu çokmustu; Valinor saklanmıstı. Bu yüzden Turgon'un habercilerinin hiçbirisi Batı'ya ulaşamadı ve çoğu kayboldu, pek azı döndü; ama Gondolin'in yazgısı yaklaşımtı.

Tum bunların soylentileri Morgoth'a ulastı ve o zaferlerinin arasında sıkıntılıydı; Felagund ve Turgon'a ait haberleri öğrenmek için büyük bir arzu duyuyordu. Cunku olmadıkları dışında haklarında hiçbir bilgiye ulaşamıyordu; yeniden karsısına çıkmalarından korkuyordu. Margothrond'un gercekte sadece ismini biliyor, ne yerini ne de kudretini bilmiyordu; Gondolin hakkında hiçbir şey bilmiyordu ve Turgon'u düşünmek canını daha fazla sıkıyordu. Bu yüzden Beleriand'a daha fazla casus gönderdi; ama asıl Ork güçlerini Angband'a çağırdı, cunku Noldor'un cesaretini, yanlarında savasan İnsan ordularının gücünü doğru hesaplayamadığını ve yeni güçlerini oluşturmada son ve büyük zaferi kazanacağı savaşı yapamayacağını anlamıştı. Bragollach'taki zaferi gorkemliydi ve sonraki yıllarda düşmanlarına verdiği zarar korkunc boyutlunndaydı, kendi kayıpları ise daha az değildi; Dorthonion'u ve Sirion Geciti'ni ele gecirmesine rağmen, ilk cokuslerinin ardından Eldar toparlanmış ve kaybettiklerini geri almaya başlamıştı. Böylece Beleriand, fiineyde kısa bir süre için yeniden barış görüntüsüne kavuştu; ama 195 Angband'ın demirhaneleri tam güç çalışıyordu.

Dorduncu Savaş'ın üzerinden yedi yıl geçtiğinde Morgoth saldırısını tekrarladı ve Hithlum'un üzerine büyük bir güç gönderdi. Golgeli Dağlar'm gecitlerindeki saldırı çok şiddetliydi ve Eithel Siri-on'un kusatılmasında Dor-lomin'in Efendisi Uzun Galdor, bir okla öldürüldü. Kaleyi Yuca Kral Fingon adına koruyordu; aynı yerde çok kısa bir süre önce babası Lorindol Hador da öldürülmüştü. Oğlu Hurin, daha yetiskinliğe yeni ulaşmıştı ama beden ve akıl olarak güçlüydü;

Orklann çoğunu kılıctan gecirerek Ered Wethrin'in otesine sürdü ve Anfauglith'in kumlarına dek kovaladı.

Ama Kral Eingon, kuzeyden gelen Angband ordularını puskurtmekte zorlanıyordu; ve savaş Hithlum düzlüklerine doğru yayıldı, Orada Fingon daha güçlüydü; Cırdan'ın gemileri Drengist Halici'nden yukarıya doğru büyük bir askeri güçle geldi ve gerektiği anda Falas Elfleri batıdan Morgoth ordusunun üzerine saldırdı. Orklar dağılarak kaçtı, Eldar zafer kazandı ve atlı okcular onları Demir Dağ-lar'a dek kovaladı.

Bundan sonra Dor-lomin'deki Hador hanedanını Galdor oğlu Hu-i rin yönetti ve Fingon'a hizmet etti. Hurin, babasına veya oğluna göre daha ufak tefekti; ama yorulmak nedir bilmezdi, 'bedeni dayanıklıydı ve Haradin halkından gelen annesi Hareth'ten gelen özelliğiyle hızlı ve kıvraktı. Karısı Eledhwen Morwen, Beor hanedanından Baragund'un kızıydı ve Belegund'un kızı Rian ile Beren'in annesi Emeldir! ile birlikte Dorthonion'dan kaçmıştı. Bu dönemde Dorthonion'un kacakları, ilerde anlatılacağı gibi yoll edildiler; kaçmayı basaran Barahir oğlu Beren, büyük zorluklarla da olsa tek basma Doriath'a ulaştı.

196

ON DOKUZUNCU BOLUM

BEREN VE LUTHIEN'E DAİR

o günlerin karanlığından bize ulaşan keder ve yıkım hikayelerinin içinde, gozyasının arasında nesenin, olumun golgesi altında ısığın olduğu birkaç hikaye de vardır. Elf kulaklarındaki bu hikayelerin hala en güzeli Beren ve Luthien'in hikayesidir.

Yasamlarından Esaretten Kurtuluş, Leithian Destanı yazıldı ki eski dünyayı anlatan şarkıların biri dışında en uzunudur; ama hikaye, burada daha az sözcükle anlatıldı. Barahir'in, Dorthonion'u terk etmeyeceği anlatıldı, Morgorh onu öldürmek için pesine düşmüştü ta ki yanında sadece on iki yoldası kalana dek. Dorthonion ormanı, güneşe dağlık kırların içine doğru yükseliyordu; bu dağlık bölgenin doğusunda, etrafında karmasık calılıklarla çevrili bir göl, Tarn Aeluin uzanıyordu, bölgede hiç yol yoktu ve

yabanlıktı, cunku Uzun Baris gunlerinde bile oraya kimse yerlesmemisti. Ama Tarn Aeluin'in sularina değer verilirdi, cunku gunduz berrak ve mavi, geceyse yildizların aynasıydı; eski gunlerde Melian'in o suyu kursadığı soylenir. Barahir ve kacakları geri cekilip orada yasadılar, Morgoth bunu kesfedemedi. Ama Barahir ve yoldaslarının yaptıkları hakkında soylentiler her yere yayıldı; Morgoth, Sauron'a onları bulup yok etmesini emretti.

Barahir'in yoldasları arasında Angrim oğlu Gorlim de vardı. Karısının adı Eilinel'di ve kotuluk doğmadan once askları gorkemliydi. Ama Gorlim, sınırların ustundeki savastan donduğunde evini yağrna-ıanıp terk edilmiş, karısını da gitmiş buldu; oldurulmuş mu, yakalanmış mı bilmiyordu. Sonra Barahir'in yanına sığındı, yoldasları arasında en ofkeli ve umitsiz olan oydu; ama Eilinel'in belki de olmediği suphesi yureğini kemiriyordu. Tek basına ve gizlice ayrılıp hala bir zamanlar sahip olduğu tarlaların ve ormanın ortasında duran evini ziyaret ede-197 cekri; ve bu, Morgoth'un hizmetkarları tarafından fark edildi. Bir guz zamanı aksamın alacakaranlığında gelip pencereye yaklaştığında dusunduğu gibi bir ısıık gordu; cekinerek iceriye baktı. Eilnel'i gordu, yuzu keder ve acılıkla yıpranmıştı; duyduğu kadarıyla onu terk ettiği icin ağit yakıyormuş gibi geldi. Ama ona bağırdığı andı ısıık ruzgarda uflenip sonduruldu; kurtlar uludu ve aniden omuzların da Sauron'un avcılarının a.ęir ellerini hissetti. Boylece Gorlim tuzai';,! dusuruldu; onu kamplarına goturup Barahir ile ilgili haberleri oğrenmeye cabalayarak iskence yaptılar. Ama Gorlim hicbir sey soylemedi, O zaman eğer kabul ederse, serbesir bırakılacağını ve Eilinel'in gen verileceğini vaat ettiler; acıyla yıpranan Gorlim, karısını arzulayarak sonunda tereddut etti. Onu hemen Sauron'un korkutucu huzuruna goturdular; Sauron dedi ki: "Simdi benimle takas istediğini duyuyorum. İstediğin bedel nedir?" "Ve Gorlim, Eilinel'e yeniden kavusmayı, onunla serbest bırakılmayı istedi; cunku Eilinel'in esir edildiğini dusunuyordu. Sauron, gulumseyerek dedi ki: "Boylesi buyuk bir ihanet icin kucuk bir bedel. O zaman kesinlikle yapılacak. Konus!"

Gorlim vazgececekti ama Sauron'un gozlerinden korkarak sonunda tum bildiklerini anlattı. O zaman Sauron guldu; Gorlim'le alay edip onu tuzağa dusurmek icin sadece buyuyla yaratılmış bir hayalet gorduğunu acıkladı; cunku Eilinel olmuştı. "Her seye rağmen dileğini kabul edeceğim" dedi Sauron; "Eilinel'in yanına gidecek ve hizmetimden azad edileceksin." Sonra onu zalimce oldurdu.

Boylece Barahir'in gizlenisi acığa çıkmıştı, Morgoth etraflarına ağını ordu; ve Orklar safaktan onceki sessiz saatlerde gelip Dorthonlion'lu İnsanları sasırtarak biri dısında hepsini oldurdular. Barahir oğlu Beren, babası tarafından Dusman'ın yollarım gozetlemek icin tehlikeli bir goreve gonderilmisti ve mekanları ele gecirildiğinde orail.n uzaktaydı. Ama ormanda gece karanlığında habersizce uyurken ruyasında bir gol kıyısında les yiyici kusların cıplak ağaclar üzerinde yap 198 raklar gibi kalabalık bir sekilde oturduklarını, gagalarından kanlar damladığını gordu. Ruyasında sudan ona doğru gelen bir seklin farkına vardı, Gorlim'in hayaleti; ihanetini ve olumunu acıklayarak onunla konustu ve babasını hemen uyarmasını emretti. Sonra Beren uyanıp gece boyunca hızla ilerledi; ve ikinci sabah kalmakların mekanına geldi. Yaklaştığında les yiyiciler havalanıp Tarn Aeluin'in kıyısındaki kızılağaclara konarak alaycı bir sekilde gakladılar.

Sonra Beren babasının kemiklerini gomup üzerine taslardan bir kurgan yaparak onunde intikam yemini etti. İlk is olarak babasını ve soydaslarını-olduren Orklann pesine dustu ve geceleyin Serech Bataklığı'nın yukarısında Rivil'in Kaynağı'nda kamplarını buldu, 'orman hayatı üzerine olan bilgisi sayesinde gorunmeden ateslerinin yakınına dek ulaştı.

Orada reisleri yaptıklarıyla ovunuyordu ve görevlerinin tamamlandığını Sauron'a kanıtlamak için kestiği Barahir'in elini kaldırdı; Felagund'un yuzuğu o eldeydi. Bir kayanın ardından fırlayıp reisi öldürdü, eli ve yuzuğu alarak, kader tarafından yenilmiş şekilde kaktı; çünkü Orklar dehsete düşmüştü ve okları vahsiceydi.

Bu olayın ardından dört yıl boyunca Beren, Dorthonion'da tek başına bir kacak olarak dolardı; ama kusların, hayvanların dostu oldu ve unlar da ona yardım edip ihanet etmediler, o zamandan itibaren ne et yedi ne de Morgoth'un hizmetinde olmayan bir canlıyı öldürdü. Ölümünden korkmadı, sadece esareten korktu, cesur ve tehlikeli olarak ilümden ve zincirlerden kurtuldu; tek başına yaptığı yığıtlıklar Beleriand'ın her yerine yayıldı, hikayeleri Doriath'a dek ulaştı. Morgoth, en sonunda onun başına, Yüce Noldor Kralı Fingon'a koyduğundan az olmayan bir ödül vaat etti ama Orklar onu aramaktansa yaklaştığı soylentisiyle bile kaktılar. Bu yüzden üzerine Sauron'un yönettiği bir ordu gönderildi; Sauron yanında, kurtadamlar ve dehset verici hayvanlar getirdi ki bu bedenlere korkunc ruhlar hapsetmisti.

Butun ülke artık kötülükle doldurulmuştu ve tüm temiz şeyler

199

oradan ayrılıyordu; ve Beren çok sert bir şekilde sıkıştırılıp Dorthonion'dan kaçmaya zorlandı. Bir kıs vakti, kar altında ulkeyi ve babasının mezarını terk etti. Dehset Dağları'nı, Gorgoroth, tepelerine tırmanarak uzaklardan Doriath diyarına baktı. Orada, su ana dek hiçbir olumlu ayağın basmadığı Saklı Krallık'a girmek kalbine yerleştirildi. Güneye yaptığı yolculuk korkunçtu. Ered Gorgoroth'un uçurumları dimdikti ve eteklerinin altında Ay'ın yükselişinden önceye uzanan gölgeler vardı. Otesinde, Sauron'un buyusunun ve Melian'ın kudretinin karşılaştığı, dehşetin ve deliliğin kol gezdiği Dungortheb yabancı uzanıyordu. Orada Ungoliant'ın korkunc soyundan orumcekler, tüm canlıların dustuğu görünmez ağlarını örerek yasıyor; ve Gûnes'ten önceki uzun karanlıkta doğan canavarlar, birçok gözleriyle sessizce avlanarak dolanıyordu. Bu tekinsiz topraklarda Elfler ve İnsanlar için hiç yiyecek yoktu, ölüm dışında. Bu yolculuk Beren'in gorkemli işleri arasında en önemlisi olarak sayılmaz ama, dehşet aklına donmesin diye yolculuğunu kimseye anlatmadı; kimse nasıl bir yol bulduğunu, böylece daha önce İnsan ya da Elfin ayak basmaya cesaret edemediği yollarla Doriath'ın sınırlarına nasıl ulaştığını öğrenemedi. Melian'ın önceden bildirdiği gibi, Thingol'un krallığı etrafına ordu labirentleri astı; çünkü üzerinde büyük bir yazgı yayılmıştı. Leithian Destanı'nda Beren'in yolun eziyetinin böylesi fazlalığı yüzünden ve "çok keder yılıyla yaslanıp ezilmiş olarak Doriath'a geldiği" söylenir. Ama yazın Neldoreth ormanında dolarken, bir akşam ay doğarken, Esgalduin'in kıyısındaki acıklıkta solmayan cimenler üzerinde dans eden Thingol ve Melian'ın kızı Luthien'e rastlamış. Acısının tüm anıları ondan uzaklaşmış ve bir buyuya kapılmış çünkü Luthien, Iluvatar'ın Çocukları'nın en güzeliydi. Elbisesi bulutsuz gök gibi mavi, gözleri yıldızla aydınlanmış akşam gibi griydi; pelerinine altın çiçekler işlenmişti, saçları alacakaranlığın gölgeleri gibi koyuydu. İhtisamı ve sevimliliği, yaprakların üzerindeki ısı gibi berrak suların sesi, dünyanın puslarının üzerindeki yıldızlar gibiydi 200 ve yüzünde parıltıyan bir ısı vardı.

Ama onundan yok oldu; ve o buyulmuş biri gibi sükunlaştı, uzun süre boyunca vahşi ve tedbirli bir hayvan gibi, onu aradı, yanlış yollara saptı. Onu yüreğinde Gri Elf dilinde bulbul anlamına gelen, alacakaranlığın kızı, Tinúviel diye isimlendirdi, çünkü onun ismini bilmiyordu. Onu uzaktan güzel rüzgarlarındaki yapraklar, kısın bir tepenin üzerindeki yıldız olarak gördü, ama kendi ayakları zincirli gibiydi.

Baharın baslangıcında safağın sokmesine yakın bir an geldi ve Luthien yesil bir tepenin uzerinde dans etti; birden sarkı soylemeye basladı. Sarkısı, gecenin kapılarında yukselen ve gunes dunyanın duvarlarının ardında olduğu için olmekte olan yıldızların arasından sesini akıtan tarla kusunun sarkısı gibi keskin ve yurek paralayıcıydı; ve Luthien'in sarkısı kısın zincirlerini kopardı, donmus sular ses verdi, ayağının bastığı cansız topraktan cicekler fiskırdı. Derken sessizlik buyusu Beren'in uzerinden cozuldu, Tinuviel diye bağırarak ona seslendi; ve orman ismi yankıladı. Kız saskınlık içinde kaldı ve artık kacmadı. Beren yanına gitti. Ama Beren'e bakarken, yazgısı uzerine cıktı ve adamı sevdi; ama safak sokerken adamın kollarının arasından kayıp yeniden yok oldu. Beren o anda, mutluluk ve kederden oldurulmus biri gibi bayılıp yere yığıldı; sanki golgenin dipsiz ucurumunda suzuluyorcasına uykuya daldı, uyandığında kaskatıydı, bos bir yurekle terk edilmisti. Ani bir korlukle sarmalanıp yitip .gitmis ısığı elleriyle yakalamaya cabalayan biri gibi, dusuncelerinin lirasında amacsızca dolasıp durdu. Boylece uzerine yuklenen yazgıyı acıyla odemeye basladı; yazgısına gore Luthien ele geciriliyor ve lilumsuz olan kız onun olumluluğunu paylaşıyor, ozgur olan kız Belen'in yazgısına zincirleniyordu; ve kızın acısı Eldalie'nin bildiğı herhangi bir acıdan daha buyuk olacaktı.

Kız, adamın karanlık içinde oturduğı yere, onun beklentilerinin cok otesinde bir davranısla

dondı ve uzun sure once Saklı Krallık'ta elini adamın elinin uzerine koydu. Ondan sonra sık sık

gizlice ona gi-

201

dip birlikte bahardan yaza kadar ormanda gezdiler; zaman kısa olmasına rağmen Iluvatar'm Cocukları'nın hicbiri boyle buyuk mutluluğa sahip olmadı.

Ama Ozan Daeron da Luthien'e asıktı ve Beren'le bulusmalarını izleyip onları Thingol'e ihbar etti. O zaman Kral ofkeyle doldu, cunku kızını her seyin ustunde seviyor ve tum Elf prenslerinin uzerinde goruyordu; hele ki hizmetine bile almadığı olumlu insanlar. Bu yuzden keder ve saskınlık içinde Lurhien'ie konustu; ama o, hicbir sey acıklamadı, Beren'i oldurmeyeceğine ya da hapsetmeyeceğine dair bir yemin edene dek. Ama hizmetkarlarını onu yakalayıp bir suclu gibi Menegroth'a getirmeleri için yolladı; Luthien onlardan once davranıp Beren'i saygın bir konuk gibi Thingol'un huzuruna getirdi.

Thingol kucuk gorme ve ofke içinde Beren'e baktı; ama Melian sessizdi. "Buraya bir hırsız gibi gelip," dedi Kral, "tahtıma davetsizce yaklasmaya cesaret eden sen, kimsin?" Ama Beren, Menegroth'un ihtisamı ve Thingol'un heybetinin buyukluğu yuzunden korkuyla dolup hicbir yanıt vermedi. Bu yuzden Luthien konusup dedi ki: "O, Barahir oğlu Beren, İnsanların efendisi, Morgoth'un guclu dusmanı, yaptıkları Elfler arasında bile sarkılasan." "Bırak, Beren konussun!" dedi Thingol. "Burada ne yapacaksın mutsuz olumlu, neden kendi ulkeni terk edip senin gibilere yasaklanan bu ulkeye girdin?

Kustahlığın ve ahmaklığın yuzunden kudretimin uzerine ağır bir ceza olarak cokmemesi için bir neden gosterebilir misin?"

Beren basını kaldırıp Luthien'in gozlerine baktı, bakısı Melian'ın yuzune de yoneldi; sozcukler

ağızına kilitlenmis gibi gorundu ona. Korku onu terk etti, İnsanların en eski hanedanının gururuna yeniden kavustu; ve dedi ki: "Yazgım, Ey Kral, Elflerin cok azmin cesaret ede-teği

tehlikelerden gecirerek beni buraya surukledi. Ve burada aslında aramadığımı buldum, ama

bulduğumda sonsuza dek sahip olmayı istedim. Cunku o, tum altın ve gumuslerin
ustunde, tum
mucevher-
202

lerin otesinde. Ne tas, ne celik, ne Morgoth'un atesleri ne de tum Elf krallıklarının gucleri
arzu ettiğim hazineden beni alıkoyabilir. Cunku kızınız Luthien, Dunyanın Cocukları'nın
en guzeli." Sonra salona bir sessizlik coktu, orada bulunanlar cok sasırmis ve
korkmuslardı, Beren'in olduruleceğini dusunduler. Ama Thingol yavasca konustu, dedi ki:
"Bu sozlerle olumu hakettin; ve dusuncesizce bir yemin etmeseydim aniden olumu
bulacaktın; bu yuzden pismanım, Morgoth'un ulkesinde onun casusları ve koleleri gibi
gizlilik icinde surunmeyi öğrenen, sıradan olumlu."

O zaman Beren yanıtladı: "Bana hakedilmis ya da hakedilmemis bir olum verebilirsin;
ama
senin verdiğin sıradan, casus ya da kole isimlerini değil. Felagund'un, Kuzey'in savas
alanında
babam Bara-hir'e verdiği yuzuk sayesinde hanedanım, kral olsun, olmasın hicbir Elf ten
boyle
isimler hak etmedi,"

Sozleri gururluydu ve tum gozler yuzuğe baktı; onu yukarıda tuttu ve Noldor'un
Valinor'da

yarattığı yesil mucevherler parıldadılar. Cunku bu yuzuk, gozleri zumrutten yapılmis ve
biri

yakalamak icin kalkmis diğeri yutmak icin hazırlanmis kafaları altın ciceklerden bir tacın
altında

bulusan ikiz yılanlar gibiydi; bu Finarfin'in ve hanedanının nisanıydı. Sonra Melian,
Thingol'e

doğru eğilip ofkesinden vazgecmesi oğudunu fısıldadı. "Cunku" dedi, "Beren senin
tarafından oldurulmeyecek;

yazgısı sonunda onu uzağa ve ozgurluğa goturuyor ama seninkiyle sarmalanmis.
Dikkat et!"

Ama Thingol sessizlik icinde Luthien'e baktı; yureğinde soyle dusundu: "Kucuk
efendilerin ve kısa kralların cocukları, mutsuz İnsanlar, ellerini senin uzerine koyacak ve
hala yasayacaklar mı?" Sonra sessizliği bozup dedi ki: "Yuzuğu goruyorum Barahir oğlu
ve gururlu olduğunu, kendini guclu gordugunu de anlıyorum. Ama bir babanın yaptıkları,
bana faydası dokunmus bile olsa, Thingol ve Melian'ın kızım kazanmak icin ise yaramaz.
Simdi bak! Ben de geri verilmeyen bir hazine arzuluyorum. Cunku tas, celik ve
Morgoth'un atesleri, sahip olaca-203 ğım mucevheri Elf krallıklarının tum guclerine karsi
saklıyor. Ancak, bunların bile seni yıldıramayacağım soylediğini duydum. Bu yuzden
yoluna git! Benim icin elinde Morgoth'un tacından bir Silmaril getir; o zaman, eğer
isterse Luthien elini seninkinin uzerine koyabilir. O zaman benim mucevherime sahip
olacaksın; ve Arda'nın kaderi Silmaril'lerin icinde durmasına rağmen, hala beni comert
kabul edeceksin."

Boylece o, Doriath'ın yazgısını sekillendirdi, Mandos'un laneti icinde tuzağa dusuruldu.
Bu sozleri duyanlar Thingol'un yeminini tutacağını ama yine de Beren'i olume
gondereceğini anladı; cunku Kusatma kalkmadan once Noldor'un tum gucunun
Feanor'un parıldayan Silmaril'lerini uzaktan gormeye bile yetmediğini biliyorlardı. Onlar
Demir Tac'a yerlestirilmis ve butun değerlerine rağmen Angband'a kapatılmışlardı;

Balroglar, sayısız kılıçlar, guclu kol demirleri, zapte-dilemez duvarlar ve Morgoth'un karanlık heybetiyle cevrenenlerdi. Ama Beren guldu. "Kucuk bir değere," dedi, "Elf kralları kızlarını satıyor: değerli taslara ve beceriyle yaratılan seylere. Ama eğer isteğin buysa Thingol, yerine getireceğim. Yeniden karsılaştığımızda elim Demir Tac'tan alınma bir Silmaril'i tutacak; sen Barahir oğlu Beren'e son kez bakmadan."

Sonra konusmayan Melian'ın gozlerine baktı; Tinuviel Luthien'e elveda diyerek Thingol ile Melian'ın onlerinde eğildi ve etrafındaki muhafızların arasından sıyrılıp tek basına Menegroth'dan ayrıldı.

Sonunda Melian konustu ve Thingol'e dedi ki: "Ey Kralım, kurnazca bir fikir urettiniz. Ama eğer gozlerim gorus guclerini kaybetmediyse, Beren isi basarsın ya da basaramasın, bu sizin icin kotu olacak. Cunku ya kızınızı ya da kendinizi mahkum ettiniz. Ve simdi Doriath daha kudretli bir diyarın yazgısı icinde surukleniyor."

Ama Thingol yanıt verdi: "Tum hazinelerin uzerinde sevdiğim ve aziz tuttuğum Elfleri ya da İnsanları satmıyorum. Eğer Beren'in yeniden canlı olarak Menegroth gelme umudu ya da korkusu varsa, goğun ısığı uzerine tekrar bakamayacak, yemin etmis olmama rağmen."

204

Ama Luthien sessizdi, o andan sonra Doriath'da bir daha sarkı soylemedi. Dusundurucu bir sessizlik ormanların uzerine coktu ve golgeler, Thingol krallığında uzadı. Leithian Destanı'nda Beren'in engellenmeden Doriath'dan gectiği, sonunda Alacakaranlık Golleri bolgesine, Sirion Bataklıkları'na ulastığı soyleneir; ve Thingol'un ulkesini terk ederek, nehrin buyuk gurultuyla yeraltına daldığı Sirion Çağlayanları'nın yukarısındaki tepelere tırmandı. Oradan batıya doğru bakıp tepelere coken sis ve yağmurun icinden Sirion ile Narog arasında uzanan Korunan Duzluk'u, Talath Dirnen, gordu; ve otesinde uzakta, Nargothrond'un uzerinde yukselen Taur-en-Faroth'un dağlık yerlerini secti. Umutsuz ve plansız olarak ayaklarını oraya doğru yoneltti.

Nargothrond'Iu Elfler duzluğu aralıksız gozetlemekteydi; sınırlarının uzerindeki her tepe saklı kulelerle taclanmış, ormanların ve cayırarların her yanında okcular buyuk beceriyle gizlenmistti. Okları sağlam ve oldurucuydu, hicbir sey arzularının dısında oraya sokulamazdı. Bu yuzden, yolun uzerindeki Beren cok gecmeden fark edilmisti ve olumu yakındı. Ama o, tehlikenin farkında olarak Felagund'un yuzuğunu daima yukarıda tuttu; gizlenen avcılar yuzunden hicbir canlı gorememesine rağmen izlendiğini hissedip, sık sık yuksek sesle bağırdı: "Ben Fela-gund'un dostu Barahir'in oğlu Beren'im. Beni Kral'a goturun!"

Bu yuzden avcılar onu oldurmedi ama yolunu keserek durmasını emrettiler. Kotu durumda, yabani gorunuslu ve yol yorgunuydu gerci ima yuzuğu gorduklerinde onunde eğildiler; yolları anlasılmasın diye geceleri ilerleyerek onu kuzeye ve batıya doğru goturdular. Cunku o zamanlar Nargothrond'un kapılarının onunde, Narog'un hızlı akıntının uzerinde bir sığlık ya da kopru yoktu; ama ilerde kuzeye doğru, Ginglith'in Narog'la birlestiği yerde akıs daha yavastı ve Elfler ora-iin gecip yeniden guneye yonelererek, Beren'i ay ısığı altında gizli salonlarının karanlık kapılarına goturdular.

205

Beren, boylece Kral Felagund Finrod'un huzuruna vardı; ve Kral, Beor'un ya da Barahir'in soyundan olduğunu hatırlamak icin yuzuğe gerek duymadan onu tanıdı. Kapalı kapıların ardında oturdular ve Beren, Barahir'in olumunu, Doriath'da basına gelen her şeyi anlattı; Lut-hien ile olan mutluluklarını hatırlayarak ağladı. Felagund, hikayesini saskınlık ve endiseyle dinledi;

Galadriel'e onceden soylediği gibi, uzun zaman once ettiği yeminin olumunu getireceğini anladı. Sonra yureğinin ağırlığı icinde Beren'e konustu. "Thihgol'un olmeni arzuladığı acık; ama goruluyor ki bu hukum amacını asmakta ve Feanor'un Yemini yeniden is basında. Cunku Silmaril'ler, bir nefret yeminiyle lanetlendi ve onları arzuyla anan uyusukluk icindeki biri bile buyuk bir gucle doluyor; ve Feanor oğulları, kendilerinden baska herhangi birinin, bir Silmaril'i elde etmesine ya da sahiplenmesine katlanmaktansa tum Elf krallıklarını harabeye cevireceklerdir, cunku Yemin onları buna mecbur ediyor. Ve simdi Celegorm ile Curufin benim salonlarımda yasıyor; ve ben, Finarfın oğlu. Kral olmama rağmen, onlar ulkemde guc topladılar, kendi halklarından bir cok kisiyi yonetiıyorlar. Ne zaman ihtiyacım olsa bana karsı dostluk gosterdiler ama korkarım, isteğini oğrenirlerse sana ne sevgi ne de merhamet gosterecekler. Ancak kendi yeminim de suruyor; ve boylece hepimiz tuzağa dusuruluyoruz." Kral Felagund, Barahir'in yaptıklarını ve yeminini hatırlatarak halkının onunde konustu; gerektiğinde Barahir'in oğluna yardım etmek zorunda olduğunu ve reislerinin yardımını aradığını acıkladı. O zaman Celegorm kalabalığın arasından ayağa kalkıp kılıcını cekerek bağırdı: "Eğer o, bir Silmaril'i ele gecirir ya da bulup saklarsa, dost ya da dusman olsun ya da Morgoth'un seytanı, Elf ya da İnsanoğlu veya Arda'da yasayan bir canlı, ne yasa, ne sevgi, ne cehennemin ittifakı, ne Yalar'm gucu ne de herhangi bir buyuculuk onu Feanor oğullarının nefretinden koruyacaktır. Cunku Silmaril'leri biz, tek basımıza istiyoruz, dünya sona erene dek." Uzun zaman once Tirion'da Noldor'u ayaklanmaya tahrik eden ba-206 basının sozleri kadar etkili, bircok soz soyledi. Celegorm'un ardından Curufin daha tatlı ama aynı etkililikte sozlerle Elflerin akıllarında bir savas goruntusu ve Nargothrond'un yıkımını uyandırarak konustu. Yureklerine oyle guclu bir korku yerlestirdi ki Turin doneminin sonrasına dek o ulkeden bir Elf asla acık savasa gitmeyecekti; ama gizlice ve pusu kurarak, buyuculukle ve zehirli kargılarla, akrabalık bağlarını unutarak tum yabancılardan pesine dustuler. Boylece eskinin Elflerinin yiğitliğinden, ozgurluğundan ayrıldılar ve ulkelerinin uzerine bir karanlık coktu. Ve Finarfın'in oğlunun onları yonetecek bir Vala olmadığını mırıldandılar, yuzlerini ondan cevirdiler. Mandos'un laneti kardeslerin uzerinde uzanıyordu, Felagund'u tek basına olume yollayıp olabilirse Nargothrond'un tahtına oturmayı dusunerek yureklerinde karanlık dusunceler doğurdu; cunku onlar Noldor prenslerinin en eski soyundandı.

Felagund terk edildiğini gorerek, basından Nargothrond'un gumus tacını cıkarıp ayağının dibine fırlatarak dedi ki: "Bana sadakat yeminlerinizi bozabilirsiniz ama ben yeminimi korumalıyım. Ancak lanetimizin golgesinin henuz uzerine cokmediği birileri varsa, en azından beni izleyecek birkac kisi bulacak ve kapıdan atılan bir dilenci gibi gitmeyeceğim." Onun yanında duran on kisi vardı; ve reisleri Edrahil eğilip taci kaldırarak Felagund'un donusune dek bir vekile verilmesini istedi. "Cunku siz kralım olarak kalacaksınız ve onların da" dedi, "ne olursa olsun." Sonra Felagund, Nargothrond tacını, onun yerine yonetmesi icin kardesi Orodreth'e verdi; Celegorm ve Curufin hicbir sey soylemedi, ama gulumseyip salonlardan uzaklastılar. Bir guz aksamında, Felagund, Beren ve yanlarında on yoldasları birlikte Nargothrond'dan yola çıktılar; Ivrin Cağlayanları'ndaki kaynağına dek Narog'un kıyısı boyunca kuzeye çıktılar. Golgeli Dağlar'ın eteklerinde bir Ork birliğine rastladılar, geceleyin hepsini kampların-2007077 da oldurdular; esyaları ve silahlarını aldılar. Felagund'un hunerleriyle bicimlerini ve yuzlerini Orklara benzettiler; boylece kılık değistirmis sekilde kuzeye giden yollarında ilerlererek Ered Wethrin ile Taur-nu-Fuin'in dağlık yerleri arasındaki batı gecitine girmeye cesaret ettiler. Ama kulesindeki Sauron onların hissetti ve suphelendi; cunku

oradan gecen Morgoth'un tum hizmetkarlarına emredildiği gibi yaptıklarını bildirmek için durmayıp hızla devam etmişlerdi. Bu yüzden yollarını kesip huzuruna getirmek için hizmetkarlarını gönderdi. Böylece Sauron ve Felagund'un unlu mücadelesi gerçekleşti. Çünkü Felagund gücün sarkılarında Sauron ile uğraştı ve Kral'ın gücü çok buyuktu; ama Sauron da, Leithian Destanı'nda anlatıldığı gibi ustattı:

Bir şarkı söyledi buyuculuğa dair,
İhanete, sırrı cozmeye, açığa çıkarmaya dair
Kesfedici, ortuyu kaldırıcı, ele verici.
Felagund orada birden etkilendi
Dayanmaya dair bir şarkıyla cevap verdi,
Karlı koymaya, güce karp savasmaya.
Sırların korunmasına, kale gibi güçlülüğe,
Kırılmaz güvene, kâçqa ve özgürlüğe;
Değimime ve suret değiştirmeye dair,
Bozulan kapanlara ve açılan tuzaklara dair,
Zindanın actlığına, kırılan zincire dair.
Şarkıları etkilenererek ilerleyip geriledi.
Donerek ve dehşetlenerek, sanki hep güçlendi
Felagund savastı, şarkı söyleyip yükseldi,
Elf ülkelerinden sözcüklerine
Topladığı tüm kudret ve sihirle.
Kulların tatlı otuslerini duydular
Uzaklarda, Nargothrond'ta.
Deniz'in iç çekicinin ötesinde.
208

Kumsalda, Batı dünyasının ötesinde,
Elfyurdu'nun inci kumsallarında
Sonra kasvet kazandı; karanlık
Valinor'da kızıl kanların dokuldu
Deniz'in kıyısında, Noldor'un katlettiği
Kopuksurucular ve alınarak sürüklendi-
Ak yelkenlere burunmuş ak gemileri
Isıklı limanlarından. Rüzgarlar ağlıyor.
Kurtlar uluyor. Kargalar ucuyor.
Denizin ağızlarında buzlar mırıldanıyor.
Anghand'da kederli esirler yas tutuyor.
Gökler gurluyor, ateşler yanıyor –
Ve Finrod tahtın onunde yıkılıyor.
Sonra Sauron onların gizliliklerini açığa çıkardı, huzurunda çıplak korku içinde durdular.
Soyları açığa çıkmasına rağmen Sauron isimlerini ya da amaçlarını keşfedemedi.
Karanlık, sessiz ve derin bir çukura atarak, biri gerçeği söylemedikçe, onları zalimce
öldürmekle tehdit etti. Ara sıra karanlıkta parlayan iki göz gorduler ve bir kurtadam,
yoldaslardan birini yuttu; ama hiçbir efendilerine ihanet etmedi. Sauron, Beren'i çukura
attığında Luthien'in yüreğine bir korku çoktu; danışmak için Melian'a gittiğinde, Tol-in-
Gaurhoth zindanlarında kurtulma umudu olmadan yattığını öğrendi. Luthien, yeryüzünde
baska kimseden ona yardım gelmeyeceğini anlayarak, Doriath'dan kaçıp ona ulaşmaya
karar verdi; ama Daeron'dan yardım istedi ve o da Kral'a kızının amacını ihbar etti.

Thingol korku ve saskınlıkla doldu; cunku o gokyuzunun ısıklarından, Luthien'inden mahrum kalamazdı ve onu zaptedemeyeceği için, kacmasından ve mutluluğunun solmasından korkarak kacamayacağı bir ev inşa edilmesini

209
sağladı. Menegroth'un kapılarından çok uzakta olmayan, Neldoreth Ormanı'nda ağaçların en yucesi vardı; orası bir kayın ormanıydı ve krallığın kuzey bölümüydü. Ve o, Hirilorn denen gorkemli bir kayını ağacıydı, esit kalınlıkta, puruzsuz bir kabuğu olan olağanüstü uzunlukta uc gövdesi vardı; gövdelerinden toprağın'oldukça yukarısında büyük bir mesafe boyunca hiçbir dal uzamıyordu. Çok yukarıda, Hirilorn'un gövdeleri arasına ağaç bir ev inşa edilip Luthien'in orada yaşaması sağlandı; sadece gereken seyleri ona getiren Thingol'un hizmetkarları geldiğinde merdivenler kondu ve sonra alındı.

"Onun Hirilorn'un içindeki evden nasıl kactığı Leithian Destanı'n da anlatılır; buyu bilgilerini kullanarak saçlarının çok fazla uzamasını sağladı, saçlarından güzelliğini bir golge gibi çevreleyen koyu bir lerin ordu ve onu bir uyku buyusuyla yükledi. Kalan sac tellerini bir ip sarıp penceresinden aşağı uzattı; ve ağacın altında oturan hafızlar, ipin ucu ustlerinde sallanırken derin bir uykuya daldılar Sonra Luthien hapishanesinden inip golgeli cubbesinin içinde gizlenerek tüm gözlerden,kactı ve Doriath'dan yok oldu.

Bu, Celegorm ve Curufin'in Korvman Duzluk'te ava çıktıkları zı mana rastlar; cunku supheyle dolan Sauron, Elf topraklarına bir çok kurt göndermişti. Bu yüzden av kopeklerini alıp at surduler ve don meden önce Kral Felagund'la ilgili haberleri de duyabileceklerini diir sunduler. Simdi Celegorm'u izleyen kurt kopeklerinin liderinin adı Huan'dı. Orta Dünya'da doğmamış. Kutlu Diyar'dan gelmişti; Oroi uzun zaman önce onu Valinor'da Celegorm'a vermisti ve orada, komluk gelmeden önce efendisinin borusunu izlerdi. Huan, Celegorm'ın surgununda da izledi, sadıktı; ve böylece o da Noldor'un üzerine çokın keder yazgısının hukmüne girdi, olumle karsılasacağı emredildi, amı dünya üstünde yuruyan en guclu kurtla karşı karşıya geldiğinde.

Celegorm ve Curufin, Doriath'ın batı çıkıntılarının yakınında kn süre dinlenirlerken, Huan ağaçların altındaki gün ışığında sash, bir golge gibi kakan Luthien'i buldu; cunku hiçbir şey

Huan'ın gör-

210

me gücünden ve koklama duyusundan kacamazdı, ne de herhangi bir buyu onu durdurabilirdi ve o gece ya da gündüz uyumazdı. Onu Celegorm'a goturdu ve Luthien, onun bir Noldor prensi, Morgorh'un düşmanı olduğunu öğrenerek sevindi; pelerini çıkararak kendisini tanıttı. Gunesin altında birden ortaya çıkan güzelliği oyle büyüktü ki Celegorm ona asık oldu; ama onunla nazıkce konuştu, kendisiyle Nar-gothrond'a donerse gerektiğinde ona yardım bulacağını vaad etti. Ama ne kızın anlattığı Beren'i ve macerasını bildiğini ne de bunun onu yakından ilgilendiren bir mesele olduğunu açıkladı. Böylece ava son verip Nargothrond'a donduler ve Luthien kandırıldı; cunku aniden onu yakalayıp pelerini aldılar, kapıları gecmesine, Celegorm ve Curufin dışında biriyle konuşmasına izin verilmedi. cunku simdi. Beren ve Felagund'un yardım umudu olmayan esirler olduklarına inanarak Kral'ın olmesine izin vermeyi, Luthien'i ellerin-ile tutmayı ve böylece kızının elini Celegorm'a vermesi için, Thingol'u zorlamayı planladılar. Böylece güçleri buyuyecek, Noldor prenslerinin en kudretlileri olacaklardı. Elf krallıklarının bütün gücünü ellerini- gecirene dek, Siimaril'leri hile ya da savaşla aramamayı veya

baskalarının bunu yapmasına izin vermemeyi amaçladılar. Orodreth'in onlara karşı koyacak gucu yoktu, cunku Nargothrond halkının yureklerini etkilemislerdi; ve Celegorm, evlenme teklifini habercilerle Thingol'e ilettili. Ama kurt kopeği Huan temiz yurekliydi ve Luthien'in aski karsilasmalarının ilk anından itibaren uzerine yayılmisti; tutsaklığına uzuldu. Bu yuzden sık sık odasına geldi; gecelen kapısının onunde yattı, cunku kotuluğun Nargothrond'a geldiğini hissetmisti. Luthien, yalnızlığının icinde sık sık Morgoth'a hizmet etmeyen tum kusların ve hayvanların dostu olan Beren'i anlatarak Huan'la konustu; Huan tum konusulanları anladı. Cunku o, sesleriyle konusan her şeyin dilini anlardı; ama olu-nınndan once sadece uc kez sozcuklerle konusmasına izin verilmisti.

Huan, Luthien'e yardım etmek icin bir plan tasarladı; ve bir gece vakti gelerek pelerinini getirdi, oğutler vererek ilk kez konustu. Sonra onu gizli yollarla Nargothrond'dan cikardı, birlikte kuzeye kactılar; gururundan vazgecip kızın, Orkların zaman zaman buyuk kurtlara binisi gibi, uzerine bir at gibi binmesine izin verdi. Boylece cok hızlandılar, cunku Huan hızlı ve yorulmazdı.

Beren ve Felagund, Sauron'un cukurlarındaydılar ve tum yoldasları olmustu; Sauron, Felagund'u en sona saklamak amacındaydı, cunku onun buyuk kudrete ve bilgeliğe sahip bir Noldo olduğunu anlamisti, onların gizli islerinin sırrının onda yattığını dusunuyordu. Ama kurt Beren icin geldiğinde, Felagund tum gucunu kullanarak birden zincirlerini kıldı; kurtadamlı boğusurak onu elleri ve disleriyle oldurdu; ancak kendisi de olumcul yaralar almisti. Sonra Beren'e dedi ki: "Simdi denizlerin ve Aman Dağları'nın otesindeki zamandısı salonlar-daki uzun dinlenisime cekiliyorum. Noldor arasında yeniden gorunmeden once cok uzun zaman sececek; belki olumde ya da yasamda ikinci kez karsilasamayacağız, cunku soylarımızın yazgıları farklı. Elveda!" Sonra kendisinin insa ettirdiği guclu kulede, Tol-in-Gaur-hoth'da karanlık icinde oldu. Boylece Kral Felagund Finrod, Finwe hanedanının evinin en zarifi ve en sevgilisi, yeminini yerine getirdi; ama Beren keder icinde yanında yas tuttu.

Tam o anda Luthien geldi ye Sauron'un adasına yonelen kopru uzerinde durup hicbir tas duvarın engelleyemediği bir sarkı soyledi. Beren onu duydu, dus gorduğunu sandı; cunku yıldızlar uzerinde parıldıiyor, ağaclarda bulbuller sakıyordu. Ve yanıt olarak, Morgoth'un olumu icin bir isaret olarak Varda'nın Kuzey'in goklerine astığı Yedi Yıldız'ı, Va1ar Orağı'nı ovmeck icin yazdığı bir meydan okuma sarkısı soyledi. Sonra tum gucu ondan ayrıldı ve karanlığın icine yıldı.

Ama Luthien, onun yanıtlayan sesini duymustu ve daha buyuk guclere dair bir sarkı soyledi.

Kurtlar uludu, ada sallandı. Sauron kanı dusuncesiyle sanlı olarak yuce kulesinde dikiliyordu;

sesini duydu

212

ğunda gulumsedi, cunku onun Melian'ın kızı olduğunu anlamisti. Luthien'in guzelliği ve sarkısının mucizesi Doriath'tan cok uzaklara dek yayılmisti; onu yakalayıp Morgoth'un kudretine teslim etmeyi dusundu, odulu cok buyuk olacaktı.

Bu yuzden kopruya bir kurt yolladı. Ama Huan onu sessizce oldurdu. Sauron teker teker diğerlerini de gonderdi; Huan onları teker teker boğazlayıp oldurdu. Sonra Sauron, kotuluk kadar kadim, korkutucu bir hayvan olan Draugluin'i, Angband'daki kurtadamların efendisi ve babasını gonderdi. Gucu cok buyuktu; Huan ile Draugluin'in mucadelesi uzun ve siddetliydi. Ama sonunda Draugluin kacıp kuleye sđınarak Sauron'un ayaklan dibinde oldu; olurken'efendisine dedi ki: "Huan orada!" Sauron, o ulkede herkesin bildiği gibi,

Valinor'un kurt kopeği icin emredilen yazgıyı biliyordu, bunu kendisinin basarabileceğini dusundu. Bu yuzden bir kurtadam suretine burunerek kendini dunya uzerinde yurumus en guclu kisi yaptı; ve kazanmak icin koprunun ağına ilerledi.

Yaklasmasının dehseti oyle buyuktu ki Huan kenara sıcradı. Sonra Sauron, Luthien'in ustune atıldı; kız onun gozlerindeki korkunc ruhun kotuluğu ve soluğunun pis dumanı yuzunden bayıldı. Ama Lut-hien duserken onun gozlerinin onune koyu pelerininin bir kıvrımını fırlattı; Sauron sendeledi, cunku cabuk gecen bir uyusukluk icinde kalmıstı. Sonra Huan atıldı. Huan ve Kurt-Sauron'un mucadelesi basladı, uluma ve havlayıslar tepelerde yankılandı; vadinin ote yakasındaki Ered Wethrin'in duvarları ustundeki nobetciler, bu sesleri uzaklardan duyarak korku icinde titrediler.

Ama ne buyuculuk ne buyu, ne pence ya da zehir, ne seytanın marifeti ne de hayvan kuvveti

Valinor'lu Huan'ı yenemezdi; dusmanı boğazından yakalayıp altına aldı. Sonra Sauron, bicim

değistirerek yılan suretine ve ardından alısılmıs suretine donustu; ama bedenini tamamen terk

etmeden Huan'ın kavrayısından kurtulamazdı. Kotu ruhu karanlık yuvasını terk etmeden once

Luthien yanına geldi ve et

213

suretinden sıyrılmasını, hayaletinin titreserek Morgoth'a gonderilmesi gerektiğini soyledi; ve dedi ki: "Kulenin yönetimini bana teslim etmedikce cıplak varlığın, orada ebediyyen Morgoth'un gozleriyle delinecek ve asağılanmanın eziyetine katlanacak."

Sauron kabul etti, Luthien adanın ve oradaki her seyin yönetimini aldı; ve Huan onu serbest bıraktı. Sauron hemen, ayın onunden gecen karanlık bir bulut gibi vampir suretine burunup boğazından ağacların uzerine kan damlatarak kacarak Taur-nu-Fuin'e ulastı ve bolgeyi dehsetle doldurarak oraya yerlesti.

Sonra Luthien koprunun uzerinde durup gucunu bildirdi: tası tasa bağlayan, kapıları yıkan, duvarları acıp, cukurları aciğa cıkaran buyu cozuldu; bircok kole ve esir, uzun sure Sauron'un karanlığında kaldıkları icin solgun ay ısığına karsı gozlerini orrerek saskınlık icinde aciğa cıkıp ilerlediler. Ama Beren gelmedi. Bu yuzden Huan ve Luthien adada onu aradılar; Luthien onu, Felagund'un yanında ağlarken .buldu. Acısı oyle derindi ki kıpırdamadan oturuyordu, ayak seslerini duymadı. Luthien, olduğunu sanarak kollarını ona dolayıp karanlık bir unutkanlığa gomuldu. Ama Beren; umitsizliğin cukurlarından geriye ısığa donerek onu kaldırdı ve yeniden birbirlerine baktılar; karanlık tepelerin uzerinde yukselen gun uzerlerinde parıldıadı. Felagund'un bedenini kendi adasındaki tepenin ustune gomduler, ada yeniden guzellesmistı; ve Elflerin tum prenslerinin en guzeli Finarfin oğlu Finrod'un yesil mezarı, ulke değisip parcalananana, yıkılıp denizlerin akında kalana dek, bozulmadan oylece kaldı. Ama Finrod babası Finarfin'le Eldamar'da ağacların akında yuruyordu.

Simdi Beren ve Tinuviel Luthien yeniden ozgurduler ve birlikte bir sure icin mutluluklarını tazeleyerek ormanda dolastılar; kıs gelmesine rağmen bu onları incitmedi, cunku Luthien'in

gittiği yerlerde cicekler kolay kolay solmadı, kuslar karla kaplı tepelerin altında ottu.

Huan sadık

olarak efendisi Celegorm'a donmustu; ancak onların sev-

214

gile'ri eskisinden daha azdı.

Nargothrond'da bir karmasa vardı. Simdi Sauron'un adasında esir olan bir suru Elf donmustu; oyle bir yaygara yükseldi ki Celegorm'un hiçbir sozu yatıstıramadı. Feanor oğullarının cesaret edemediği seye, bir kızın cesaret ettiğini soyleyerek kralları Felagund'un olumu icin yasa hurunduler; bircoğu Celegorm'u ve Curufin'i yoneten seyin korkudan cok hainlik olduğunu kavradı. Bu yuzden Nargothrond halkının yurekleri onların hakimiyetinden kurtulup yeniden Finarfin hanedanına yoneldi; Orodreth'e boyun eğdiler. Ama o, bazılarının arzuladığı gibi kardeslerin katledilmesine izin vermeyecekti; cunku akraba kanının akrabalar tarafından dokulmesi Mandos'un lanetini uzerlerine daha da yakinlastıracaktı. Ancak toprakları icinde Celegorm ve Curufin icin ne yiyecek ne de barınma sağlayacaktı ve bundan sonra Nargothrond ile Feanor oğulları arasında cok az sevgi olacağına yemin etti.

"Oyle olsun!" dedi Celegorm, gozlerinde bir tehdit parıltısı vardı; ama Curufin gulumsedi. Sonra atlarına binip yapabilirlerse akrabalarını bulmak icin doğuya hızla at surduler. Ama kimse onlarla gitmeyecekti, kendi halklarından olanlar bile; cunku herkes kardeslerin uzerine lanetin yayıldığını, kotuluğun onları izlediğini anlamıstı. Curufin oğlu Celebrimbor babasının yaptıklarını reddederek Nargothrond'da kaldı; ama Huan hala efendisi Celegorm'un atını izledi. Kuzeye doğru at surduler, hızla Dimbar'dan gecip Doriath'ın kuzey sınırları boyunca ilerleyerek kardesleri Maedhros'un yasadığı Himring'e en cabuk yolu bulmayı tasarlamışlardı; hızlı olurlarsa engelleri asacaklarını umdular, Nan Dungortheb ve Dehset Dağları'nın nzak tehditinden sakınıldığı icin yol Doriath'ın sınırlarının yakınından geciordu. Denir ki Beren ve Luthien'in dolasırlarken Brethil Ormanı'na gelip sonunda Doriath sınırlarına yaklaşmışlar. Sonra Beren yeminini dusunmeye başlamış; Luthien yeniden topraklarının guvenliğine ulaştığı icin sevgisine rağmen bir kez daha yola çıkmaya karar vermiş.

215

Ama kız, ondan tekrar ayrılmaya isteksizmiş ve demis ki: "Su ikisi arasından secmelisin Beren: macerandan ve yemininden vazgecip yeryuzu uzerinde bir gezgin hayatı aramak; ya da sozunu tutup tahtının uzerindeki karanlığın kudretiyle mucadele etmek. Ama her iki durumda da seninle geleceğim ve kaderimiz aynı olacak."

Bunları konusarak baska hiçbir seye dikkat etmeden yururlerken, Celegorm ve Curufin ormandan hızla at surerek geciordu; kardesler onları uzaktan gorup tanıdılar. Sonra Celegorm atını ceviriş Beren'i devirmeyi amaclararak uzerine mahmuzladı; Curufin yoldan ayrılış eğilerek Luthien'i eyerine aldı cunku guclu ve yetenekli bir biniciydi. Sonra Beren Celegorm'un atının onunden zıplayıp kendisini gecen Curufin'in atının uzerine sıcradı; Beren'in Sıcrayısı İnsanlar ve Elfler arasında meshurdu. Curufin'i boğazından yakalayış geriye doğru savurdu, birlikte yere dustuler. At sahlanış dustu, Luthien uzerinden savrulup cimenlerin uzerinde serilmisti. Beren, Curufin'i boğuyordu; ama Celegorm uzerine bir mızrakla saldırdığı icin olum ona da yakındı. O an Huan, Celegorm'un hizmetini terk ederek uzerine atladı, oyle ki at yana doğru saptı, koca kurt kopeğinin dehsetinden Beren'e yaklaşılamayacaktı. Celegorm kurt kopeği ve atı lanetledi ama Huan kıpırdamadı. Sonra Luthien ayağa kalkarak Curufin'in oldurulmesini engelledi; ama Beren onun kargısı ve silahlarını uzaklastırıp bıcağı Angrist'i aldı. Bıcaş, Nogrod'lu Telchar tarafından yapılmıstı ve Curufin'in belinde kılıfsız olarak dururdu; demiri sanki ağacmış gibi yarardı. Beren, Curufin'i kaldırıp fırlattı ve ona, cesaretini daha yarasır islerde kullanmasını öğretebilecek asil halkının yanma donmesini emretti. "Atını," dedi, "Luthien'in hizmeti icin alıkoyuyorum, boyle bir efendiden kurtulduğu icin mutlu olabilir."

Curufin bulutların ve goğun altında Beren'i lanetledi. "Hızlı ve acı bir olume git" dedi. Celegorm sanki gidiyorlarmış gibi onu terkisine aldı; Beren de sozlerine aldırmandan onlara sırtını dondu. Ama Curufin, utanc ve kotulukle dolarak Celegorm'un yayını aldı ve gi-216 derlerken arkasına bir ok attı; ok, Luthien'e yoneltilmisti. Huan atılarak onu ağziyla yakaladı;

Curufin yeniden attı ve Beren, Luthien'in onune gecti, ok goğsune saplandı. Huan'in Feanor oğullarını kovaladığı, onların da korku icinde kactıkları anlatılır; ve donduğunde Luthien'e ormandan sıfali bir bitki getirir. Kız o yaprakla Beren'in kanamasını durdurur, huneri ve sevgisiyle onu iyilestirir; boylece sonunda Doriath'a donerler. Yemini ve askı arasında ikileme dusen Beren, Luthien'in artık guvende olduğunu bilerek bir sabah gun doğmadan kalkar ve onu Huan'a teslim eder; ardından o hala cimenler uzerinde uyurken buyuk bir keder icinde ayrılır.

Yeniden tum hızıyla kuzeye Sirion Geciti'ne doğru at surer ve Taur-nu-Fuin'in eteklerine ulasarak harap olmus Anfauglith'e bakar, uzakta Thangorodrim'in zirvelerini gorur. Orada Curufin'in arını bırakır ve Si-rion'un topraklarında yesil cayırlar uzerinde ozgurce kosmasını soyler. Ardından tek basına, son tehlikenin esiğinde dikilirken, Luthien ve goklerin ısıklarını ovmek icin Ayrılıs Sarkısı'nı yazar; artık sevgiye ve ışıga elveda demesi gerektiğine inanıyordur.

İste o sarkının bir bolumu:

Elveda tatlı toprak ve kuzeyin gokleri sonsuza dek kutsanmış, cunku burada yatıyor ve burada kıvrak bacaklarıyla kokuyor Ay'ın altında, Gunes'in altında Tinuviel Luthien olumlu bir dilin soyleyebileceğinden daha guzel. Dunyanın uzerine yıkımların cokmesine yok edilmesine ve yapılmadığı geriye eski dipsiz ucurların derinliklerine yine de yapılması iyiydi, cunku bu — alacakaranlık,

Safak, dünya ve deniz — Luthien bir zamanda var olacaktı.

217

Ve onu kimlerin duyabileceğine aldırmandan yuksek sesle soyledi, cunku umitsizdi ve hicbir kacis aramadı.

Ama Luthien sarkıyı duyar ve beklenmedik bir sekilde ormandan gecerek gelirken yanıt olarak sarkı soyler. Cunku Huan, bir kez daha onun atı olmaya razı olarak hızla Beren'iri pesinden gelmektedirler. Huan, uzun sure sevdiği bu iki kisinin tehlikesinin hafiflemesi icin neler yapabileceğini dusunup tasınır. Yeniden kuzeye doğru giderlerken Sauron'un adasında Dragluin'in iğrenc suretine, kız da Thuring-wethirin yarasa suretine burundu. Thuringwethil, Sauron'un habercisiydi ve Angband'a vampir suretinde gelmeyi alıskanlık haline getirmisti; ve iri parmaklı kanatlarının her eklemine ucuna demir bir pence takılıydı. Bu korkutucu suretlere burunen Huan ve Luthien Taur-nu-Fuin'e doğru hızla gittiler, her sey onlerinden kacıstı. Yaklaşmalarım goren Beren dehsete kapıldı; Tinuviel'in sesini duyduğu icin sasırmıstı, onu tuzağa dusurmek icin gelen bir hayalet olduğunu dusundu. Karsısında durup burundukleri sureti terk ettiler ve Luthien ona doğru kostu. Boylece Beren ve Luthien, colun ve ormanın arasında yeniden bulustu. Beren bir sure icin sessiz ve mutluydu; ama sonra Luthien'i yolculuğundan vazgecirmeye calıstı.

"Simdi Thingol'e verdiğim sozu uc kez lanetleniyorum, seni Morgoth'un golgesi altına getirmektense, Menegroth'da beni oldurmus olmasını diliyorum."

Huan, ikinci kez sozcuklerle konustu; Beren'e oğutler verip dedi ki: "Artık Luthien'i olumun

golgesinden kurtaramazsın cunku simdi askı yuzunden onun hukmu altında. Yazgından vazgeçebilir ve yaşamın surdukce bosuna huzuru arayarak onu surgune goturebilirsin.

Ama

yazgını reddetmezsen, o zaman ya Luthein terk edilmiş olarak tek basına olacak ya da onunde

uzanan umutsuz, ama belirsiz yazgıya seninle birlikte meydan okuyacak. Ne daha fazla oğut

veriyorum ne de yolunuzda ilerleyebilirim. Ama yüreğim Kapı'nın onunde bulacağınız şeyi hissediyor,- orada kendimi göreceğim. Baska her şey be-

218

nim için karanlık; ancak ucumuzun yollar da Doriath'a ulaşacak ve olumden önce karşılasacağız."

Beren, Luthien'in, ikisinin de üzerinde uzanan yazgıdan ayıramayacağını kavradı ve artık vazgeçirmeye çalışmadı. Huan'ın oğudu ve Luthien'in ilmiyle Draugluin'in suretine burundu, kız da Thuring-wethirin kanatlı kotuluğune. Beren bakıldığında, gözlerindeki gerçekten zalim ama masum bir ruh parıltısı dışında, tüm yönleriyle bir kurtadam olmuştü; ve yanında katlanmış kanatlarıyla tutunan yarası benzeri bir yaratık gördüğünde bakışlarında dehşet vardı. Sonra ayın altında uluyarak tepeden aşağı fırladı ve yarası, üstünde daireler çizdi. Angband'ın Kapısı onunde uzanan kasvetli vadiye ulaşana dek, üzerlerinde uzun ve yorucu yollarının tozuyla, tüm tehlikeleri geçtiler. Kapkara kanyonlar, kıvranan bir yılan gibi gozuken yolun iki yanında yükseliyordu. Her iki tarafta sıralanmış ucurluklar, savaş Safları gibi uzanıyor, üzerlerinde korkunc sesleriyle bağırarak les yiyici kuslar oturuyordu. Onlerinde, dağın eteğinde geniş ve karanlık bir kemer şeklindeki zaptedilemez Kapı vardı; üstünde bin ayaklık bir ucurluk yükseliyordu.

Kapıda hakkında hiçbir şey bilinmeyen bir nobetçi olduğu için umitsizliğe kapıldılar. Morgoth'a, civardaki Elf prenslerinin ne olduğunu bilmediği bir şeyler tasarladığı hakkında soylentiler ulaşmıştı ve ormanın gecitlerinden daima Valar'ın tasması büyük kurt kopeği Huan'ın uluması duyuluyordu. Morgoth, Huan'ın yazgısını hatırlayıp Draugluin'in neslinden yavrular arasından birini seçti; kendi eliyle canlı etle besleyip gücünü onun üzerine yaydı. Kurt hiçbir ine sığmayana kadar hızla büyüdü, Morgoth'un ayaklarının dibinde iri cüssesiyle ve daima açlık içinde uzandı. Orada cehennemin ateşi ve acıları içine yerleşti, güçlü, korkunc ve iskence edilmiş yok edici bir ruhla doldu. O günleri anlatan hikayelerde Kızıl Ağız, Carcharoth ve Susuzluğun Ağızı, Anfauglir diye adlandırıldı. Ve Morgoth onu, Hu-219 an'ın gelisine karşı, Angband kapılarının onunde uyumadan beklemesi için yerleştirdi. Simdi Carcharoth onları uzaktan gördüğünde içi supheyle doldu; çünkü uzun süre önce Drauglin'in olduğune dair haberler Angband'a ulaşmıştı. Yaklastıklarında girmelerine izin vermeyip durmalarını emretti; çevrelerindeki havada garip bir şey koklayarak kötülük içinde yaklastı. Ama aniden eski ilahi ırktan bir güc inerek Luthien'e sahip oldu, burunduğu iğrenc sureti terk ederek Carcharoth'un gücü onunde küçük ama parlak ve korkutucu bir şekilde dikildi. Elini kaldırarak ona uyumasını emretti ve dedi ki: "Ey kederli ruh, şimdi karanlık bir unutusun içine gir, bir süre için yaşamın korkunc yazgısını unut." Ve Carcharoth, sanki üzerine yıldırım düşmüş gibi yıkıldı.

Sonra Beren ve Luthien, Kapı'yı geçerek labirent gibi basamaklardan indiler; ve Elf ya da İnsanlar tarafından cesaret edilen en önemli işe girdiler. Dehşetin ayakta tuttuğu, ateşle aydınlanan; olum ve iskence silahlarıyla doldurulmuş, en alttaki salona,

Morgoth'un huzuruna ulaştılar. Beren tahtın altına kurt biciminde sıvıstı; ama Luthien, Morgoth'un iradesiyle burunduğu suretten soyunduruldu ve Morgoth bakısını kızı yöneltti. Bakıslarından korkmadı; adını söyleyerek kendini onun huzurunda sarkı söyleme hizmetinde bulunacak bir ozan gibi takdim etti. Morgoth kızın güzelliğine baktı, olumsuz bir sehvete kapıldı ve Valinor'dan kactığından beri yureğine dusenlerden daha karanlık bir plan tasarlamaya başladı. Böylece kendi kotuluğuyla ayartıldı, onu bir süre serbest bırakıp dusuncesinden gizli bir zevk alarak izledi. Kız aniden gorus alanından sıyrılıp mukemmel bir sevimlilikle, göz kamastırıcı bir güç hakkında sarkı söylemeye başladı, Morgoth caresizce dinledi; gözleri etrafta onu arayarak dolasırken üzerine bir korkluk çoktu.

Tüm saray uykuya daldı, atesler soluklaşıp sondu; ama Morgoth'un basındaki tacea bulunan Silmaril'ler, aniden beyaz alev ısıltılarıyla parıladı; tacın ve muccevherlerin üzerine, arzu, korku ve ozen gösterip korumanın ağırlıklarıyla yuklu bir dünya yerlestirilmiş gi-220 biydi ki bu Morgoth'un iradesinin bile taşıyamayacağı bir ağırlıktı ve basını one eğdirdi. Sonra Luthien kanatlı giysisini alarak havaya yükseldi, sesi havuzlara dusen yağmur gibi derinden ve esrarlı çıkıyordu. Pelerinini gözlerinin onune attı ve bir seferinde Dıs Bosluk'ta tek basına yuruduğu kadar karanlık bir ruyayı üzerine yerlestirdi. Morgoth aniden, toprak kaymasına uğrayan bir tepenin akısı gibi devrildi, tahtının üzerinden bir simsek gibi savrulup cehennemın zeminine yuzukoyun uzandı. Demir taci basından çıkarak yuvarlandı. Artık her şey hareketsizdi. Beren olu bir hayvan gibi yere uzanmıstı; ama Luthien eliyle dokunarak onu kaldırdı ve kurt kılığından sıyrıldı. Bıçağı Angrist'i cektı; ve onu zapteden demir pencelerden bir Silmaril kesti. Onu avucunun icine kapatırken bedeninden bir parıltı fiskırdı, eli ısıldayan bir lamba gibi oldu; ama mucjevher dokunmasına izin verip canını yakmadı. Sonra Beren'in aklına, yeminin otesine gecip Fe-anor'un Uc Mucjevheri'nin ucunu de Angband'dan goturmek geldi; ama Silmaril'lerin yazgısı bu değildi. Angrist kırıldı ve bıçağın bir parçası fırlayarak Morgoth'un yanağına carptı. İnleyip kımıldandı, Angband'daki tüm varlıklar uykularının icinde kımıldandı. Sonra Beren ve Luthien'in üzerine bir korku çoktu, sadece bir kez daha ısığı gormeyi arzulayarak, dikkatsizce ve gizlenmeden kactılar. Ne engellendiler, ne de izlendiler ama Kapı'da kacamayacakları bir engel vardı; Carcharoth uykusundan uyanmış, Angband'ın esiğinde ofke icinde dikiliyordu. Onun farkına varmalarından önce, onları gordu ve kosarlarken onlerine atladı. Luthien bitkindi, kurda boyun eğdirecek ne zamanı ne de gucu vardı. Ama Beijen kızın onune gecerek sağ elinde tuttuğu Silmaril'i yukarı kaldırdı. Carcharoth durdu, bir an icin korkmustu. "Defol git ve kac!" diye bağırdı Beren; "cunku burada seni ve tüm kotu şeyleri yok edecek bir ates var." Ve Silmaril'i kurdun gözlerinin onune uzattı.

Carcharoth kutsal mucjevhere baktı ve korkmadı, icindeki yok edi-221 ci ruh ani bir ates gibi canlandı; birden eli ağzının icine alarak bileğinden ısırdı. Ruhu bir acı aleviyle doldu, Silmaril melun etini yaktı. Uluyarak onlerinden kactı, Kapı'nın onundeki vadinin yamacları iskencesinin feryadıyla yankılandı. Deliliği oyle dehset vericiydi ki vadede yasayan ya da oraya yonelen yolların üzerinde olan Morgoth'un tüm yaratıkları kacıstı; yoluna çıkan tüm canlıları öldürdü ve dünyanın üzerine Kuzey'den bir yıkım bosaldı. Angband'ın yıkılışından önce Beleriand'a coken dehsetler arasında Carcharoth'un deliliği en kor-kutucusuydu; cunku icinde Silmaril'in kudreti saklıydı.

Simdi Beren tehlikeli Kapı'nın onunde baygın yatıyordu ve olum ona yakındı, cunku kurdun disleri zehirliydi. Luthien dudaklarıyla zehri disarı akıttı, korkunc yaranın kanamasını durdurmak icin eksilen gucunu kullandı. Ama arkalarında, Angband'ın

derinliklerinde buyuk bir ofkenin gurultuleri yukseliyordu. Morgoth'un ordulari uyanmistı. Boylece Simaril macerası yıkım ve umitsizlik icinde sona ermise benziyordu; ama o anda vadinin yamaclarının yukarisında, kuzeye doğru ruzgardan daha hızlı kanatlarıyla ucan uc guclu kus belirdi. Tum kusların ve hayvanlar Beren'in yakınında dolasması ve yardıma ihtiyac duyduklarında haber verilmesi istenmistı ve Huan ona yardım etmeleri gerekebileceğinden her seyin izlenmesini emretmistı. Thorondor ve kulları Morgoth diyarının yukarılarında dolasıyorlardı, Kurt'un deliliğini ve Beren'in dususunu gorerek hızla alcaldılar, cunku Angband'ın gucleri uykunun ağından kurtulmuslardı. Luthien ve Beren'i yerden kaldırıp bulutların icinde tasıdılar. Altlarında aniden gok gurultusu patladı, simsekler fiskırdı, dağlar sarsıldı. Thangorodrim'den ates ve duman puskurdu, toprakların uzerine harap ederek dusen, alevler cıkaran yıldırımlar her tarafa savruldu. Hithlum'daki Noldor halkı korkudan titredi. Ama Thorondor, gunesin gun boyu parladiğı, ayın bulutsuz yıldızların arasında hareket ettiğı goğun yuce yollarında ilerledi. Boylece hızla Dor-nu-Faughlith ve Taur-nu-Fuin uzerinden gecip saklı Tumladen vadisine ulastılar. Ora-222 da ne bulut ne de pus vardı, Luthien asağıya bakıp uzaklardaki yesil bir mucvherden cıkan beyaz bir ısık gibi, Turgon'un yasadiğı guzel Gondolin'in parıltısını gordu. Ama Beren'in kesinlikle oleceğini dusunup ağladı; cunku ne ağzından bir ses cıkıyor ne de gozlerini acıyordu, kacısına dair hicbir sey bilmedi. Kartallar sonunda onları Doriath sınırları uzerine getirdiler; Beren'in, Luthien'i uyurken bırakıp umitsizlik icinde gizlice uzaklastığı kucuk vadiye ulastılar. Kartallar orada onu Beren'in yanına yatırıp Crissaegrim'in zirvelerine ve yuksekteki yuvalarına dondu; Huan kızın yanına geldi ve birlikte, daha once Curuin'in actığı yarayı iyilestirmeleri gibi Beren'i iyilestirmeye calıstılar. Ama yara kotu ve zehirliydi. Beren uzun sure yattı ve ruhu, ruyadan ruyaya onu kovalayan bir acı olduğunu bilerek olumun karanlık sınırları uzerinde dolastı. Sonra birden, neredeyse kızın umudunun tukendiğı anda uyanıp gokyuzunde yapraklar gorerek yukarıya baktı; yaprakların altında, yanında oturan Tinuviel Luthien'in yumusak ve hafifce sarkı soyleyisini duydu. Ve yeniden bahar geldi. Bundan sonra Beren, Tek-elli, Erchamion diye adlandırıldı; acısı yuzune kazınmistı. Ama Luthien'in askı sayesinde yeniden hayata donmustu, birlikte bir kez daha ormanlarda gezindiler. Oradan ayrılmak icin acele etmediler, cunku onlara guzel gozukuyordu. Luthien evini, halkını -ve Elf krallıklarının tum gorkemini unutarak geriye donmek-sizin yabanda dolasmaya gercekten istekliydi ve bundan bir sure icin Beren de hosnuttu; ama ne Menegroth'a donmek icin ictığı yemini unutacak ne de Thingol'u Luthien'den sonsuza dek mahrum bırakacaktı. Cunku o, en son durum disında, babanın isteklerini hıce saymayı tehlikeli kabul eden İnsan yasasına inanırdı; ayrıca Luthien gibi soylu ve guzel birinin, Eldalie kralicelerinin sevdiğı guzel seylerden, evinden ve onurundan yoksun olarak, İnsanlar arasında kaba avcılar gibi surekli ormanlarda yasaması ona uygunsuz geliyordu. Bu yuzden bir sure sonra onu ikna etti ve ıssız toprakları terk edip Luthien'i evine goturmek icin Doriath'a girdiler. Yazgıları da bunu amacliyordu.

223

Doriath uzerine kotu gunler cokmustu. Luthien kaybolduğundan beri tum halkının uzerine keder ve sessizlik yayılmıstı. Onu uzun sure bosuna aradılar. Denir ki, Thingol'un ozanı Daeron, o gunlerde ulkeden ayrılır ve bir daha gorulmez. Beren, Doriath'a gelmeden once o, Luthien'in dans edip sarkı soylemesi icin muzik yapıyordu; ona asıktı, onun hakkındaki tum dusuncelerini muziğine dokumustu. Hatta adı Feanor oğlu Maglor'un bile ustune cıkarılarak Deniz'in doğusundaki tum Elf ozanlarının en buyuğu oldu. Ama simdi umitsizlik icinde Luthien'i arayarak tuhaf yollarda gezinip dağların

uzerinden asarak, tum canlıların en guzeli olan Thingol'un kızı Luthien icin karanlık sularının yanında uzun cağlar boyunca matem tuttuğu Orta Dünya'nın Doğu'suna geldi. O gunlerde Thingol, Melian'in yardımını istedi; ama o, Thingol'e kendisinin tasarladığı yazgının kararlaştırılmıs sonuna dek ilerleyeceğini, beklemesi gerektiğini soyleyerek oğudunu esirgedi. Ama Thingol, Celegorm'un ona gizlice gonderdiği, Felagund'un olduğu, Be-ren'in olduğu, Luthien'in Nargothrond'da olduğu ve kendisinin onunla evleneceğini soyleyen haberler sayesinde Luthien'in Dori-ath'dan uzaklara gittiğini öğrendi. Ofkelendi ve Nargothrond ile savasmayı dusunerek casuslarını gonderdi; boylece Luthien'in yeniden kactığını, Celegorm ile Curufin'in Nargothrond'dan surulduğunu öğrendi. O zaman planlarında kararsızlığa dustu, Feanor'un yedi oğluna saldıracak gucu yoktu; ama Luthien'i aramaya yardım etmeleri icin Himring'e haberciler yolladı, cunku Celegorm onu ne babasının evine gondermis ne de guvenli bir yere saklamıstı.

Ama ulkesinin kuzeyinde habercileri, ani ve beklenmedik bir tehlikeyle karılaştı: Angband'ın Kurdu Carcharoth'un saldırısı. Deliliği icinde kuzey boyunca cılgınca kosmus, sonunda Taur-nu-Fuin'i doğu tarafından gecerek Esgalduin'in kaynaklarından asağıya yok edici bir ates gibi inmistı. Hicbir sey onu engelleyemedi, ulkenin sınırları üzerindeki Melian'in kudreti bile durdurmadı; cunku onu yazgısı suruk-luyordu ve acısına rağmen taşıdığı Silmaril'in kudreti.

Boylece Dori-

224

ath'ın siddetten uzak kalmıs ormanlarına daldı, her sey korku icinde kacıstı. Haberciler arasından sadece biri, Kral'ın reislerinin sefi olan Mablung kacarak Thingol'e korkunc haberleri getirdi.

Tam o uğursuz saatte, Beren ve Luthien batıdan hızla donuyordu ve gelislerinin haberi onlardan once, halkın icinde kederle oturduğu karanlık evlere ruzgar tarafından tasınan bir muzik gibi ulastı. Sonunda Menegroth'un kapılarına ulastılar ve buyuk bir ordu onları izledi. Sonra Beren, Luthien'i babası Thingol'un tahtının onune goturdu; ve o, olduğunu sandığı Beren'e saskınlık icinde baktı; ama Dori-ath'a getirttiği kederler yuzunden onu sevmiyordu. Ama Beren, onun onunde eğildi ve dedi ki: "Sozume uyarak dondum. Simdi benim olduğunu iddia etmek icin geldim."

Ve Thingol yanıtladı: "Macerandan ve yemininden ne haber?"

Ama Beren dedi ki: "Tamamlandı. Simdi bir Silmaril elimde."

O zaman Thingol dedi ki: "Onu bana goster!"

Beren sol elini ileri uzatarak parmaklarını yavas yavas actı; ama bostu. Sonra sağ kolunu kaldırdı; ve o andan sonra kendine, Bos-elli, Camlost, diyecekti. Sonra Thingol'un ruh hali yumusadı; Beren, tahtın onunde sol tarafta, Luthien sağ tarafta oturup, oradaki herkes dinleyip saskınlık ıı;inde kalırken Macera'nın tum hikayesini anlattılar. Thingol'e bu İn-san'ın diğer olumlu İnsanlardan farklı olduğunu gordu ve Luthien'in sevgisi yeni ve tuhaf bir sey gibi geldi; yazgılarının dünyanın hicbir gucuyle engellenemeyeceğini anladı. Bu yuzden sonunda onun arzusunu kabullendi ve Beren, babasının tahtının huzurunda Luthien'in elini tuttu.

Ama simdi guzel Luthien'in donusuyle olusan Doriath'ın sevinci uzerine bir golge coktu; cunku Carcharoth'un deliliğinin sebebini oğ-ıcnerek halk, daha da korkmus, tehlikesinin kutsal mucevher yuzunden korkutucu bir kudretle dolu olduğunu, cok zor yenilebileceğini anlamıslardı.

Beren, Kurt'un saldırısını öğrenerek Macera'nın henuz

tamamlanmadığını anladı.

Boylece Carcharoth her gun Menegroth'a yaklaşıırken, hikayelerin hayvan takiplerinin en tehlikelisi diye anlattığı Kurt'un Avlanısı'na hazırlandılar. Ava, Valinor'un kurt kopeği Huan, Ağır Elli Mablung, Gucluyay Beleg, Erchamion Beren ve Doriath Kralı Thingol katıldı. Bir sabah at surup Esgalduin Nehri'ni astılar; ama Luthien geride, Menegroth kapılarında kalmıstı. Uzerine karanlık bir golge cokmustu ve sanki gunes hastalanıp kararmıs gibi geliyordu ona. Avcılar doğuya ve kuzeye yoneldiler, nehrin akısını izleyerek sonunda dimdik çağlayanların uzerine bir sel gibi akan Esgalduin'in kuzeyinin aklarında karanlık bir vadide Kurt Carcharoth'a rastladılar. Carcharoth, çağlayanın dibinde yok edici susuzluğunu gidermek icin iciyor ve uluyordu, boylece farkına vardılar. Uzaktan yaklasmalarını gordu ama saldırmak icin acele etmedi. Belki de Esgalduin'in tatlı sularıyla bir sure icin acısı hafiflemis olarak, yureğinin seytansı kurnazlığı canlandı; ona doğru at surerlerken yan tarafındaki derin bir calılığa girip orada gizlenerek yattı. Avcılar bolgenin etrafına nobetciler yerlestirip beklediler ve golgeler ormanda uzadı. Beren, Thingol'un yanında duruyordu, birden Huan'ın yanlarından ayrılmıs olduğunu fark ettiler. Sonra sık calılığın icinden buyuk bir uluma geldi; cunku Huan sabırsızlanıp, kurdu arayarak saklandığı yerden cikarmak icin tek basına gitmisti. Ama Carcharoth ondan uzak

durarak dikenlerin arasından fırlayıp aniden Thingol'un uzerine atladı. Beren hızla Thingol'un

onune elinde mızrağıyla gecti ama Carcharoth onu yana surukleyip yere yıktı ve goğsunu ısırdı. O

anda Huan calılıktan fırlayıp Kurt'un uzerine atladı, siddetle dovuserek yere dustuler; hicbir kurt

ve kurt kopeğinin mucadelesi buna benzemiyordu, cunku Huan'ın ulumasında Orome'nin borularının, Valar'ın ofkesinin sesi duyuldu ama Carcharoth'un ulumalarında Morgoth'un nefreti,

celik dislerden daha zalim kotuluk vardı; haykırıslanıyla tepelerden kayalar parcalanıp Esgalduin

çağlayanlarına dusuyordu. Orada

olumune dovusuyorlardı; ama Thingol bunu onemsemeyip Beren'in kotu sekilde yaralandığını gorerek yanına diz coktu.

Huan, Carcharoth'u oldurdu; ama orada, Doriath ormanında, uzun sure once soylene mis yazgısı da tamamlanmıstı; olumcul yaralar almıs, Morgoth'un zehiri icine islemisti.

Beren'in yanına gelip yere yığıldı, ucuncu kez sozcuklerle konustu; olmadan once Beren'e elveda dedi. Beren konusmadı ama elini kurt kopeğinin basına koydu, boylece ayrıldılar.

Mablung ve Beleg aceleyle Kral'ın yardımına kostular, ama olanları gorduklerinde mızraklarını fırlatıp ağladılar. Sonra Mablung bir bıcak alıp Kurt'un karnını yardı; ici neredeyse bir ates tarafından tamamen yakılıp yok edilmiş gibiydi arria Beren'in mucevheri tutan eli curumemisti. Mablung ona dokunmak icin uzandığında, el yok oldu ve Silmaril orada goz onune cikmıs olarak durdu, ısığı cevrelerindeki ormanın golgelerini doldurdu. Sonra Mablung korku icinde onu hızla alıp Beren'in eline yerlestirdi; ve Beren, Silmaril'in dokunusuyla canlanıp onu yukarıya kaldırarak Thingol'e almasını soyledi.

"Simdi Macera basarıldı," dedi, "yazgım tamamlandı"; ve bir daha hic konusmadı.

Barahir oğlu Camlost Beren'i dallardan bir sedyenin uzerinde, yanında kurt kopeği Huan ile tasıdılar; Menegroth'a donmeden once gece cıktı. Ulu kayın ağacı Hrilorn'un dibinde, Luthien yavas yavas yuruyerek onlarla karsılastı, bazıları sedyenin yanında mesaleler tasıyorlardı. Orada kollarını Beren'e dolayıp Batı Denizi'nin otesinde kendisini beklemesini soyleyerek optu; ve Beren, ruhu kendini terk etmeden lince kızın gozlerine baktı. Ama yıldız ısığı sonmus, karanlık Tinuviel luthien'in bile uzerine cıkmıstı. Boylece Silmaril Macerası sona erdi; ,ıma Esaretten Kurtulus, Leithian Destanı, sona ermiyor.

Cunku Beren'in ruhu, kızın isteği uzerine, olen İnsanların donmemek uzere yola cıktığı Dıs

Deniz'in los kıyıları uzerindeki Mandos'un onlarında Luthien'in gelip son kez elveda diyene kadar isteksizce

227

gezinip durdu. Luthien'in ruhu karanlığa dustu ve sonunda onu terk etti, bedeniye aniden koparılıp bir sure icin kurumadan yatan bir cıcek gibi cimenlerin uzerine uzanmıstı. Sonra Thingol'un uzerine sanki olumlu İnsanların yaslılığı gibi bir kıs cıktı. Luthien, Batı'nın konakları otesinde, dunyanın sınırları uzerindeki Mandos'un salonlarına, Eldalie'nin kararlaştırılmıs yerine geldi. Orada bekleyenler, dusuncelerinin gılgeleri icinde oturuyorlardı. Ama kızın guzelliği onlardan daha zarif, uzuntusu onlardan daha derindi; Mandos'un huzurunda diz cıkup ona sarkı soyledi.

Luthien'in Mandos'un huzurunda soylediği sarkı, sozcuklerle dokunmusların en guzeli, dunyada duyulabilecek en kederli sarkıydı. Değistirilip bozulmadan hala Valinor'da, dunyanın duymasının otesinde soyleneir ve onu duyan Valar kedere boğulur. Cunku Luthien onu, Eldar'ın pismanlığı, İnsanların kederleri uzerine ve sayısız yıldızın ortasında Yeryuzu Krallığı Arda'da yasamak icin Iluvatar tarafından yaratılan İki Soy hakkındaki iki temayla ormıstı. Ve Mandos'un huzurunda diz cıkmıstı, gozyasları tasların uzerine dokulen yağmur gibi ayaklarının uzerine "dusuyordu; Mandos merhamete geldi, daha once hic boyle hareket etmemisti ve sonra da etmeyecekti.

Bu yuzden Beren'i çağıldı ve Luthien'in onun olum anında soylediği gibi Batı Denizi'nin otesinde yeniden karsılastılar. Ama Mandos'un, olen İnsanların ruhlarını bekleyis zamanlarının ardından dunyanın sınırları icinde tutmaya kudreti, yoktu; ne de Iluvatar'ın Cıocukları'nın yazgılarını değistirebilirdi. Bu yuzden Iluvatar'ın hukmu altında dunyayı yoneten Valar Efendisi Manwe'ye gitti; ve Iluvatar'ın arzusunun vahiy edildiği en derin yer olan dusuncesinde Manwe bir cozum aradı.

Bunlar onun Luthien'e verdiği secimlerdir. Cabaları ve kederi yuzunden Mandos'tan bırakılıp

Valimar'a gelecek ve orada yasamında tattığı tum acıları unutarak Valar arasında dunyanın

sonuna dek yasayacaktı. Beren oraya gelemezdi. Cunku Iluvatar'ın İnsanlara armağanı! olan

Olum'u onların elinden alması icin Valar'a izin verilmemisti,

228

Oteki secim suydu: Orta Dunya'ya donup yanına Beren'i alabilir ve orada yeniden yasayabilirdi, ama yasam, ya da mutluluk, kesinlığı olmadan. Ustelik olumlu olacak, Beren gibi ikinci bir olume maruz kalacaktı; ve cıok gecmeden dunyayı sonsuza dek terk edeceğ, guzelliği yalnızca sarkılarda hatırlanan bir anı olarak kalacaktı.

Kutlu Diyar'ı terk ederek ve orada yasayanlarla ilgili akrabalık haklarından vazgeçerek ikinci tercihi secti; böylece onlerinde ne kadar keder uzanırsa uzansın, Beren ile Luthien'in yazgıları birleşebilir ve yolları, dünyanın sınırları ötesine birlikte yonelebilirdi. Böylece Eldalie arasında gerçekten olan sadece o oldu ve uzun zaman önce dünyayı terk etti. Ancak onun secimiyle İki Soy birleşti; ve o, bütün dünya değişmesine rağmen, Eldar'ın, kaybettikleri sevgili Luthien'e benzer olarak gördükleri çoğunun arasıydı.

229

YİRMİNCİ BOLUM

B NESİ BNESİNCİ SAVAS:

NİRNAETH ARNOEDİAD'A DAİR

Denir ki Beren ve Luthien'in kuzeydeki topraklara donerek bir süre erkek ve kadın olarak birlikte yaşamış; ve yeniden Doriath'da: olumlu bedenlerine burunmuşlar. Onları gorenler hem^ sevinc hem de korkuyla dolmuş; Luthien Menegroth'a giderek elinin dokunusuyla Thingol'un kısını düzeltmiş. Melian onun gözlerine bakmış, orada yazılı hukmu okuyup donup gitmiş; çünkü aralarında dünyanın sonunun ötesine uzanan bir ayrılığın doğduğunu anlamış ve o anda hiçbir kaybedisin kederi Maia Melian'm kederinden daha ağır değildi. Sonra Beren ve Luthien, açlık ve susuzluktan korkmadan yola koyulmuş; Gelion Nehri'nin ötesine Ossiriand'a geçerek haklarındaki tüm haberler kesilene dek Adurant'ın ortasındaki yeşil ada Tol Galen'de yaşamışlar. Eldar daha sonra o toprakları. Yasayan Olu'nun Toprakları, Dor Firn-i-Guinar, diye isimlendirecekti; ve orada, daha sonra Eluchu Dior olarak da çağrılan güzel Aranel Dior doğdu; Thingol'un Varisi., Hiçbir olumlu insan bir daha Barahir oğlu Beren'le konuşmadı; kimse Beren ya da Luthien'in dünyayı terk edisini gormedi, bedenlerinin! nerede yattığını ortaya çıkaramadı. O günlerde Feanor oğlu Maedhros, Morgoth'un zaptedilemez olmadığını anlayarak dua etti; çünkü Beren'in ve Luthien'in yaptıkları Beleriand'ın her yerinde birçok sarkıda anlatılmıştı. Eğer yeniden birleşmezlerse, yeni bir ittifak ve ortak divan kurmazlarsa, Morgoth hepsini tek tek yok edecekti; ve Eldar'm sansını yükseltmek için Ma edhros Birliği diye isimlendirilen öğretmenleri yaymaya başladı.

230

Ancak Feanor'un yemini ve yaptığı kötü işler Maedhros'un planlarına zarar verdi, olması gerekenden az yardım aldı. Celegorm vs Cu-rufin'in yaptıkları yuzunden OrodrethK, hiçbir Feanor oğlunun sozuyla hareket etmeyecekti; Nargorhrond Elfleri hala gizlilik içinde saklı kalelerini savunmaya güvendiler. O yuzden sadece küçük bir grup, çok yiğit bir prens olan Guilin oğlu Gwindor'u izleyip Orodreth'in arzusuna karşı çıkarak kuzey savasma gitti; çünkü Gwindor, Dagor Bra-gollach'da kaybettiği kadesi Gelmir'in için büyük acı duyuyordu. Fingolfin hanedanının nisanını alarak Fingon'un sancakları altında yurudular; ve biri dışmda, hiçbirini donmedi. Doriath'dan çok az yardım geldi. Çünkü Maedhros ve kadesleri yeminleriyle kusatılmış olarak daha önce habercilerini Thingol'e göndermiş, Silmaril'i teslim etmeye çağırmışlar, yoksa düşman olacaklarını belirterek taleplerini kibirli sözlerle hatırlattılar. Melian ona teslim etmesini öğütledi; ama Feanor oğullarının sözleri kibirli ve tehditkardı; Luthien'in acısını, Celegorm ve Gurufin'in garezine rağmen Be-ren'in kanı vasıtasıyla mucvherin kazanılmış olduğunu düşünerek Thingol kızgınlıkla dolmuştu. Silmaril'e baktığı her gün onu sonsuza dek saklamayı daha çok istiyordu; çünkü bu, mucvherin gucuydu. Bu yuzden habercileri hakaret dolu sözlerle gönderdi. Maedhros yanıt vermedi, çünkü şimdi Elf birliği ve ittifakını tasarlamaya başlamıştı; ama Olegorm ve Curufin savasta galip gelirler ve mucvher özgür iradeyle verilmezse, Thingol'u öldürüp halkını yok etmeye acıkca yemin etmişlerdi. Thingol ülkesinin sınırlarını

guclendirerek savasa girmedi ve bu Iniyuk olayda paylan olmasını isteyen Mablung ve Beleg dışında Dorióth'dan giden olmadı. Thingol, onlara Feanor oğullarına hizmet etmedikleri surece gitme izni verdi; onlar da Fingon'un ordusuna katıldılar. Ama Maedhros, hem silahlı gucte hem de silah sağlanmasında Naugtim'den büyük yardım aldı; Nogrod ve Belegost demircileri o gunlerde çok sıkı çalıştı. Tüm kardeşlerini ve onları izleyecek halkı yeniden bir araya topladı; Bor ve Ulfang'ın İnsanları savas için düzenlenip 231 eğitildiler ve Doğu'daki akrabalarını çağırdılar. Ustelik batıdaki Maedhros'un daimi arkadaşı Fingon ile Himring'de toplanıp konustular, Hithlum'da Noldor ve Hador hanedanının İnsanları savas için hazırlandı. Brethil Ormanı'nda Haleth'in Halkı'nın efendisi Halmir adamlarını topladı ve baltalarını bile dilei; ama savas gercekleşmeden önce Halmir oldu, halkını oğlu Haldir yönetti. Haberler sonunda Gondolin'e, saklı kral Turgon'a da ulaştı.

Ama Maedhros, planları tam gercekleşmeden önce gucunu denemekte çok acele etti; ve Orklann Beleriand'ın kuzey bölgelerinin tümünden surulmesine, bir süre için Dorthonion'un bile kurtarılmış olmasına karşılık, Morgoth, Eldar ve Elf Dostları'nın ayaklanması hakkında uyarılmıştı ve tedbirlerini aldı. Aralarına birçok casus ve hain gönderdi, artık bunu daha iyi yapabilecek durumdaydı, çünkü ona gizlice sadık olan önce İnsanlar, artık Feanor oğullarının sırlarının çok yakınındaydı.

Sonunda Maedhros, Elf, İnsan ve Cucelerden toplayabileceği tüm gucu bir araya getirip Angband'a batı ve doğudan saldırmaya karar verdi; Anfauglith üzerinden acık bir guc gösterisi içinde sancaklarla yurumeyi amaçladı. Morgoth'un orduları karşısına çıktığında Fingon, Hithlum gecitlerinden dışarı çıkacaktı; böylece Morgoth'un gucunu ors ve çekic arasına alıp parçalamayı düşündüler. Ve bunun isareti Dorthonion'da büyük bir ateş yakılmasıydı. Katatlatılan günde, bir yazortası sabahında, -Eldar boruları güneşin yükselişini selamladı;

doğuda Feanor oğullarının sancağı, batıda Yuçe Noldor Kralı Fingon'un sancağı yükseldi. Fingon,

Eithel Sirion'un duvarlarından uzaklara baktı ve ordusu, Düşman'ın gözlerinden iyice saklanmış

olarak Ered Wethrin'in doğusundaki vadi ve ormanlarda sıralandı; bunun çok önemli olduğunu

biliyordu. Çünkü orada; Hithium'un bütün Noldor'u, Palas Elfleri ve Nargothrond'dan Gwindor'un

grubuyla birlikte toplanmışlardı, İnsanların büyük gucüne tir sahipti: sağda Hurin ve kardeşi

Huor'un bütün cesaretiyle Dor-1omin

232

ordusu ve ormanların birçok adarıyla katılan Brethil'li Haldir.

Sonra Fingon, Thangorodrim'e doğru baktı, etrafında karanlık bir bulut vardı ve kara bir duman yükseldi; Morgoth'un ofkesinin canlandığını, meydan okumalarının kabul edildiği anladı. Fingon'un yüreğine bir suphe golgesi çoktu; Maedhros'un ordularının ayaklarından yükselen Anfauglith tozunu Elf gorusuyla görüp göremeyeceğini arayarak doğuya doğru baktı. Ama Angband'dan gelecek saldırının yanlış uyarılarıyla aldatan, lanetlenmiş Uldor'un kurnazlığı tarafından Maedhros'un engellendiğini bilmiyordu.

Ama şimdi, güneyden ruzgarla vadiden vadiye geçen bir ses yükseldi, Elf ve insanlar, hayranlık ve sevinçle seslerini yükseltti. Çünkü çağırılmayan ve beklenmeyen Turgon, Gondolin sınırlarını acmış, parlak zırhları, büyük kılıçları, bir orman gibi gozuken

mızraklarıyla on bin kişilik güçlü bir ordu gelmekteydi. Sonra Fingon uzaktan kardeşi Turgon'un büyük borularını duyduğunda, içindeki golge uzaklaşıp yüreği yücelmişti ve yüksek sesle bağırdı: "Utulie'n aure! Aiya Eldalie ar Ata-natdri, utulie'n aure! Gun geldi! İşte, Eldar ve İnsanların Babalarının halkı, gun geldi!" Ve onun güçlü haykırışının tepelerde yankılanmasını duyan herkes bağıarak yanıtladı: "Auta i Urm! Gece bitiyor!" Şimdi düşmanları tarafından yapılan ve tasarlanan şeylerin çoğunu bilen Morgoth zamanını seçti, hain hizmetkarlarının Maedhros'u geride tutacaklarına, düşmanlarının birleşmesini engelleyeceklerine güvenerek büyük gozuken (aslında hazırladıklarının yalnızca bir kısmı olan) bir gucu Hithlum'a doğru yolladı; hepsi kul rengi giysilere burunmustu ve acıkta hiç çıplak çelik göstermediler, böylece şimdiden yaklaşımları görülmeyen Anfauglith'in kumlarını geçmişlerdi.

Sonra Noldor yürekleri cosmaya başladı ve reisleri düzlük üzerinde düşmanlarını öldürmek

istedi; ama Hurin karşı çıktı, daima gucu görüldüğünden daha büyük, amacı açıkladığından

farklı olan Morgoth'un kurnazlığına dikkat etmelerini emretti. Maedhros'un yaklaştığı isaretinin

gelmemesi ve ordunun sabırsızlaşmasına rağmen Hu-
233

rin, onları isareti beklemeye, Orkların tepelerdeki saldırısında kendi-i lerini yarmalarına izin vermeye zorladı.

Ama Morgoth komutanına batıda, Fingon'u bulunduğu tepelerden mümkün olduğunca çabuk bir şekilde aşağı çekmesini emretmişti. Bu yüzden, Eithel Sirion kalesinin surları onundan başlayan sirion akıntısının Rivil'le birleştiği Serech Bataklığı'ndan başlayarak cephenin en önüne geleceğe dek ilerletmeye devam ettiler; ve Fingon'un on mevkillerinde bulunanlar, düşmanlarının gözlerini görebiliyorlardı. Ama meydan okumalarına hiçbir yanıt verilmedi, sessiz yamaçlara ve tepelerde gizli tehlikelere baktıkları zaman Orkların hakaret dolu haykırışları tereddütlerle gogelendi. Sonra Morgoth'un komutanı resmi elçiler olduklarını belirten isaretler taşıyan suvariler gönderdi ve suvariler Barad Eithel surlarının önüne geldi. Yanlarında Bragollach'da esir aldıkları Nargothrond'lu Guilin oğlu Gelmir de vardı, kor edilmisti. Sonra Ang-band habercileri bağıarak onu gösterdiler: "Evde daha çok var elimizde, ama onları canlı bulmak istiyorsanız acele etmelisiniz; çünkü donduğumuzda onların hepsiyle ilgileneceğiz." Elflerin gorus alanı içinde Gelmir'in ellerini, ayaklarını ve sonunda kafasını keserek bıraktılar. Kötü şans sonucunda surların o bölgesinde Gelmir'in kardeşi Nargothrond'lu G-TO-indor duruyordu. Şimdi ofkesi, çılgınlık içinde patlamıştı ve atına binip yanında birçok suvariyle ileri atıldı; habercilerin pesine düşüp onları öldürerek ilerdeki ana orduya doğru hızla saldırdılar.

Bunu gören Noldor ordusu cosmustu ve Fingon beyaz miğferini giyip borularını otturdu, Hithlum'un tüm ordusu tepelerden şiddetli saldırıyla ileri atıldı. Noldor kılıçlarının çekililerinin

ışığı, bir kımız tarlasındaki ateş gibiydi; saldırıları öyle korkunc ve hızlıydı ki Morgoth'un planları

nerdeyse alt üst olacaktı. Batıya gönderdiği ordusu güçlendirilmeden şupurulup atıldı ve Fingon

sancakları Anfaug-lith'den geçip Angband duvarları önünde yükseldi. Savaşın ön cephesinde

daima Gwindor ve Nargothrond'lu Elfler vardı ve simdi bile zaptedilemediler; Kapı'ya doğru

fırlayıp Angband merdivenlerindeki

234

muhafızları Oldurduler ve Morgoth, onların kapılarına vuruslarını duyarak derinlerdeki tahtı üzerinde titredi. Ama orada tuzağa dusurulmuslerdi ve yakalanan Gwindor dışında hepsi katledildi; cunku Fingon yardımlarına gelememi. Thangorodrim'in bircok gizli kapısından Morgoth'un hazır beklettiği asıl ordu dışarıya fırlamış ve Fingon duvarların onunden büyük kayıplarla cekilmisti.

Savaşın dorduncu gununde Anfauglirh duzluğunde. Sayısız Gozyası, Nirnaeth Arnoediad başladı, hicbir sarkı ya da hikaye Onun tum kederini kapsayamaz. Fingon'un ordusu kumların üzerinde geri cekildi, artci olan Haladin efendisi Haldir olduruldu; onunla Brethil İnsanları'nın çoğu da olecekti, ormanlarına asla donemediler. Ama besinci gununun gecesi baslarken ve Ered Wethrin'den hala uzaktalar-ken, Orklar Hithlum ordusunu kusatarak gece boyunca surekli daha yaklaşıp sıkıştırarak savastılar. Sabahla birlikte, Turgotı'un Gondolin ordusuyla gelirken caldığı borular duyulduğunda umut da doğdu, cunku Sirion Geciti'ni koruyarak guneye yerlestirilmislerdi ve Turgon halkının çoğunun gozupek saldırıya katılmasını engellemisti. Simdi kardesine yardım icin acele ediyordu; Gondolindrim guclu ve zırhlıydı, orduları celikten bir nehir gibi guneste parlıyordu.

Simdi Kral'ın mızrak ve kalkanlı askerleri Ork saflarını yarıp gecti ve Turgon yolunu kardesinin yanına doğru yoneltti; Turgon'un Fingon'un yanındaki Hurin'le bulusmasının savaşın ortasında keyifli olduğu soylenir. Sonra umut Elflerin yureklerinde yeniden canlandı; sonunda tam da o anda, sabahın ucuncu saatinde, Maedhros'un borularının doğudan yaklastığı duyuldu, Feanor oğullarının sancakları gerideki dusmanı oldurdu.

Bazıları o zaman bile, orduları sadık olduklarını kanıtlamış Eldar'ın savaşı kazanabileceklerini soyler: cunku Orklar duraksamış, hucumları durdurulmuş ve bazıları kacisa baslamıştı. Ama Maedhros'un onculeri Orklara saldırdığında, Morgoth son gucunu ortaya surdu, Angband bosaltılmıştı. Kurtlar ve kurtbinicileri geldiler, Balroglar, ejderler ve ejderlerin babası Glaurung geldi. Koca 235 Solucan'm gucu ve dehseti gercekten buyuktu, Elf ve İnsanlar onun ` onunde saranp soldular; ve o, Maedhros ile Fingon'un orduları arasına girerek onları ayırıp surukledi. Ama Morgoth, İnsanların ihaneti olmasaydı, ne kurt, ne Balrog, ne de ejderle amacına ulasabilecekti, O anda Ulfang'ın entrikaları aciğa çıktı. Doğudolleri'nin çoğu, yurekleri yalan ve korkuyla doldurulmuş olarak kactılar; Ulfang oğulları aniden Morgoth'un saflarına gecerek Feanor oğullarının artcılarına saldırarak yarattıkları kargasa icinde Maedhros'un sancağına yaklastılar. Morgoth'un onlara vaad ettiği odulun semeresini alamadılar, cunku Maglor ihanetin lideri olan lanetlenmiş Uldor'u oldurdu, Bor'un oğulları da kendileri katledilmeden once Ulfast ve Ulwarth'ı oldurdu. Ama Uldor'un çağırıp doğudaki tepelerde sakladığı koru İnsanların yeni gucu ortaya çıktı, simdi Maedhros'un ordusuna uc taraftan saldırıldı, ordu bozguna uğrayıp dağıldı, sağa sola kacismaya basladı. Ancak kader Feanor oğullarını kurtardı, yaralanmış olmalarına rağmen hicbiri oldurulmedi cunku bir atada kalmışlardı, etraflarındaki Noldor ve Naugrim'den kalanları toplayıp kendileri icin bir yol yararak cok uzaklara doğuya, Dolmed Dağı'na doğru kactılar.

Tum doğu ordusunda yerini koruyabilenlerin sonuncusu Belegost Cuceleri'ydi ve boylece un kazandılar. Cunku Naugrim, atese İnsanlardan ve Elflerden daha yiğitce dayanırlardı, korkutucu görünmek icin savasta büyük maskeler giymek onların geleneği idi; bunlar ejderler icin onlara yararlı oldu. Eğer onlar olmasaydı, Glaurung ve cocukları Noldor'dan

geriye kalanları tamamen silip supururlardı. Ama Naugrim, ejder kendilerine saldırdığında etrafında bir cember oluşturdular ve onun guclu zirhi dahi, gorkemli baltalarının darbelerine karşı tam dayanıklı değildi; ofke içindeki Glaurung, Belegost Efendisi Azaghal'a yönelip bir darbeye yere devirerek üzerinde surunduğunda, Azaghal son gucuyla karnına bir bıçak soktu, böylece yaralanan Glaurung savaş alanından kactı ve Angband'ın hayvanları dehset içinde onu izledi.

236

Sonra Cuceler Azaghal'ın bedenini kaldırıp uzağa taşıdılar; yavas adımlarla, bu sanki ulkelerindeki bir cenaze toreniymis gibi pes seslerle ağıt soyleyerek arkasından yuruduler, artık dusmanlarına dikkat etmiyorlardı; ve kimse onları durdurmaya cesaret edemedi. Ama simdi batıdaki savasta Fingon ve Turgon'a, ellerinde kalan tum gucun uc katı buyukluğunda bir dusman dalgasıyla saldırıldı. Angband'ın yuce reisi, Balroglann Efendisi Gothmog gelmist; Kral Fingon'u kusatıp, Turgon ve yanındaki Hurin'i Serech Bataklığı'na doğru iterek Elf ordularını kara bir bıçak gibi ayırdı. Sonra Fingon'a yoneldi. Bu korkunc bir karsılaşmaydı. Sonunda Fingon, etrafında olmus muhafızıyla tek basına kaldı; ve baska bir Balrog arkasından gelip cevresini atesten bir sırimla sarana dek Gothmog ile dovustu. Sonra Gothmog kara baltasıyla ona vurdu ve yarıldığında Fingon'un miğferinden beyaz bir alev fışkırdı. Yuce Noldor Kralı böylece oldu; onu topuzlarıyla tozların icine devirdiler, mavi, gumus renkli sancağım da ve kanının üzerinde yuruyerek camurla kirlettiler.

Savaş meydanı kaybedilmisti; ama Hurin, Huor ve Hador hanedanının kalanları hala Gondolin'li Turgon'la birlikte dayanıyorlardı, Morgoth'un orduları henüz Sirion Geciti'ni ele gecirememislerdi. Sonra Hurin, Turgon'la konustu ve dedi ki: "Simdi gidin,,efendim, henüz zaman varken! Cunku sizde Eldar'ın son umudu yasıyor ve Gondolin ayaktayken Morgoth hala yureğinde olan korkuyu fark edecektir."

Ama Turgon yanıtladı: "Artık Gondolin uzun sure gizli kalamaz; ve kesfedildiğinde yıkılmalı." Huor konustu ve dedi ki: "Sadece cok kısa bir sure dayansa bile, hanedanınızdan Elf ve insanlann umudu doğacaktır. Bunu size, efendim, olumun gozleriyle soyluyorum: Burada sonsuza dek ayrılmamıza ve beyaz duvarlarınıza yeniden bakamayacak olmama rağmen, sizden ve benden yeni bir yıldız yukselecektir. Elveda!" Yanlarında duran Turgon'un kız kardesinin oğlu Maeglin bu sozleri duydu ve unutmadı; ama hicbir sey soylemedi.

237

Sonra Turgon, Hurin ve Huor'un oğudunu tutarak Gondolin ordusundan kalanları ve Fingon'un halkını bir araya toplayıp Sirion Geciti'ne doğru cekildi; reisleri Echtelion ve Glorfindel, sağ ve sol kanatları, dusman yanlarından gecmesin diye korudu. Ama Dor-lomin İnsanları, Hurin ve Huor'un istediği gibi arkayı tuttu; cunku yurekleri Kuzey topraklarını terk etmek istemiyordu ve yurtlarını geri alabilirlerse orada sonuna dek kalacaklardı. Böylece Uldor'un ihaneti duzeltildi; İnsanların babalarının Eldar yanında savaşırken tum yaptıkları arasında, Dor-lomin'li İnsanların son direnisi en unluşu olacaktı.

Boylece Turgon, Hurin ve Huor'un korumasının ardına gecene dek guneye ilerleyerek Sirion'dan aşağı inip kactı; dağların içinde kaybolup Morgoth'un gozlerinden saklandı. Ama kardesler, Hador hanedanı İnsanları'nın kalanlarını etrafında toplayıp adım adım geri cekildiler, ta ki Rivil akıntısını onlerine alıp Serech Bataklığı'nın ardına gelene dek. Orada kaldılar ve cekilmediler.

Sonra Angband'ın tum orduları karsılarında yığınlar halinde toplandılar ve oluleriyle suyun uzerinde kopru kurup bir kaya etrafına toplanan gelgit dalgası gibi Hithlum'dan kalanları kusattılar. Orada altıncı gunde gunes batıya yonelir, Ered Wethrin'in golgesi kararip buyurken Huor gozune saplanan zehirli bir okla olduruldu, Haddr'un tum yiğit İnsanları etrafında bir yığın halinde katledildiler; ve Orklar baslarını kesip gunbatımında, altından bir tepecik gibi yığdılar. Hepsinin sonunda Hurin tek basına ayaktaıdı. Sonra kalkanını atıp baltasını iki eliyle kullandı; baltasının solana dek Gothmog'un troll muhafızlarının kara kanıyla tuttuğu, Hurin'in her kesip oldurusunde "Aure entuluva! Gunduz yeniden gelecek!" diye bağırdığı sarkılarda soyleneir. Bunu yetmis kez haykırmıs; ama sonunda Morgoth'un emriyle canlı yakalamaları gerektiği icin kollarına yapısınlar, ama o baltasıyla onları kesmeye devam etmis ta ki büyük bir Ork yığınının altında kalıncaya dek. Sonra Gothmog onu bağlayıp asağılamalar icinde Angband'a surukledi.

238

Boylece bitti Nirnaeth Arnoediad, gunes denizin otesine batarken. Gece, Hithlum'un uzerine cıktı; Batı'dan ruzgarla birlikte buyuk bir fırtına geldi. Morgoth'un zaferi gorkemliydi ve tasarısı, kalbini fethedecek bir sekilde gerceklesmisti; cunku İnsanlar, İnsanların canlarını alıp Eldar'a ihanet etmis, ona karsı birlesmesi gerekenler arasında korku ve nefret uyanmıstı. O gunden itibaren Elf yurekleri, Edain'in Uc Hanedanı'ndan olanlar dısında, İnsanlara yabancılaıdı. Artık Fingon'un ulkesi yoktu; ve Feanor oğullan ruzgarın onundeki yapraklar gibi dolanııp durdular. Orduları dağılmıs, ittifakları bozulmustu; Ossiriand'lı Yesil Elflerle karısarak eski guclerinden ve gorkemlerinden uzak bir sekilde, Ered Lindon'un eteklerinde yabanıl bir orman yasamına alıstılar. Brethil'de birkac Haladin'li İnsan ormanlarının koruması altında yasadı, efendileri Haldır oğlu Handir'di; ama Fingon'un ordusundan ya da Hador hanedanının İnsanlarından kimse Hithlum'a donmedi, ne de savasa ve efendilerinin yazgısına dair bir haber ulaıdı. Ama Morgoth, kendisine hizmet eden Doğudollerini, goz diktikleri Beleriand'ın zengin topraklarını yerine, oraya gonderdi; onları Hithlum'a kapatıp o bolgeyi terk etmelerine izin vermedi. Maedhros'a ihanetleri icin onlara verdiği odul buydu: Hador halkının yaslılarını, kadın ve cocuklarını yağmalayıp taciz etmek. Kurtulup yabana ve ormanlara kakanlar dısında Hithlum'lu Eldar'ın kalanları kuzeyin madenlerine goturulup kole olarak calıtırıldı. b Orklar ve kurtlar tum Kuzey boyunca ozgurce ilerleyip surekli Beleriand'ın daha guneylerine, hatta Soğutler Diyan'na, Nantathren ve Os-Psiriand'ın sınırlarına dek indiler, hicbir duzluk ya da yaban emniyetli değildi. Doriath gercekten dayandı ve Nargothrond'un salonları saklanmıstı; ama Morgoth onlara az onem verdi, ya haklarında az sey bildiği ya da henuz kotuluğunun derin amaclarında oralara sıra gelmediği icin. Pek cok kisi Limanlar'a kacıp Cirdan'ın duvarları ardına sığındı ve de-

nizciler kıyıyı aşağı yukarı dolayıp gordukleri dusmanı hızla karaya çıkararak yok ettiler. Ama ertesi yıl kıs gelmeden, Morgoth, Hithlum ve Nevrast üzerinden büyük bir askeri guc yolladı, Brithon ve Nenning nehirleri boyunca inip tum Falas'ı yağmaladılar, Brithombar ve Eglarest'i kusattılar. Yanlarında getirdikleri demirciler, madenciler ve ates yakıcılarıyla büyük makineler kurdular; kahramanca direnis gosterilmesine rağmen sonunda duvarlar coktu. Sonra Limanlar yıkım icinde perisan oldu, Barad Nimras yıkıldı; Cirdan'ın halkının büyük bolumu katledildi veya esir edildi. Ama bazıları gemilerle denizden kacacaktı; aralarında, Dagor BragoUach'ın ardından babasının Limanlar'a yolladığı Fingon oğlu Ereinion Gil-galad da vardı. Bu geride kalanlar Cirdan'la birlikte guneye yelken acıp Balar Adası'na ulasıp oraya gelebilecek herkes icin sığınak olusturdular; cunku Sirion Dekası'nda sağlam bir bolgeyi elde tuttular, orada kamısların bir orman gibi yoğun olduğu dere ve sularda, pek cok hafif ve hızlı gemi gizlenmistir. Turgon bunu duyduğunda habercilerini yeniden Sirion'un deltasına yollayarak Gemi yapımcısı Cirdan'a yardım icin rica etti. Turgon'un teklifiyle Cirdan yedi hızlı gemi insa etti ve onlar Batı'ya doğru yelken actılar; ama Balar'a onlarla ilgili hicbir haber, biri ve sonuncusu disında donmedi. O geminin denizcileri denizde uzun sure gittiler ve sonunda umutsuzluk icinde donerlerken Orta Dunya kıyılarından gorunebilecek bir mesafede büyük bir fırtınaya yakalanıp battılar; ama iclerinden biri Ulmo tarafından Osse'nin gazabından kurtarıldı, dalgalar onu yukarı taşıyıp Nevrast'ta karaya fırlattı. Adı Voronwe'ydi; Turgon'un haberci olarak Gondolin'den gonderdiklerinden biri. Simdi Mongoth'un dusuncesi Turgon'un uzerinde yoğunlastı; cunku dusmanları icinde yakalamayı ya da yok etmeyi en cok istediği, Turgon ondan kacmistı. Bu dusunce onu tedirgin etti, zaferini golgeledi, cunku guclu Fingolfin hanedanından gelen Turgon, simdi hakki olarak tum Noldor'un Kralı olmustu; Morgoth, Fingolfin hanedanının-

dan korkuyor ve nefret ediyordu, cunku onlar dusmanı Ulmo'nun dostuydular, cunku Fingolfin kılıcıyla onu yaralamıstı. Ve tum akrabaları icinde Morgoth, en cok Turgon'dan korkuyordu; cunku eskiden Valinor'da ona baktığında ve ne zaman ona yaklaşırsa henuz gizlenen bir zamanda bekleyen yıkımın Turgon'dan ona doğru geleceğine dair bir ongoru golgesi ruhunun uzerine cokmıstı.

Bu yuzden Hurin, Morgoth'un huzuruna getirildi; cunku Morgoth, onun Gondolin Kralı'nın dostu olduğunu biliyordu; ama Hurin meydan okuyup alay etti. Sonra Morgoth, Hurin, Morwen ve cocuklarını lanetledi, karanlık ve uzuntulu bir yazgıyı uzerlerine serdi; ve Hurin'i zindandan çıkarıp Thangorodrim'in yuksek bir yeri uzerindeki tas bir koltuğa yerlestirdi. Oraya Morgoth'un kudretiyle zincirlen-misti, Morgoth yanında durup onu yeniden lanetledi; dedi ki: "Burada otur simdi; kotuluğun ve umitsizliğin uzerine cokeceği cok sevdiğin topraklara bak. Benimle alay etmeye ve Arda'nın yazgısının Efendisi Melkor'un gucunu inkar etmeye cesaret ettin. Bu yuzden benim gozlerimle gorecek, benim kulaklarımla duyacaksın; ve her seyin acı .sonunu gorene kadar buradan asla hareket etmeyeceksin."

Ve oyle oldu; ama denir ki Hurin, Morgoth'tan kendisi ya da kendi soyundan biri icin merhamet veya olum dikmemistir.

Morgoth'un emriyle Orklar cok uğrasarak büyük savasta olen herkesin bedenlerini, esyalarını ve silahlarını toplayarak Anfauglith'in ortasında büyük bir tepe halinde yığdılar;

uzaklardan bile gorulebilecek buyuklukte bir tepe gibiydi. Elfler onu Katledilenler Tepesi, Ha-udh-en-Ndengin ve Gozyası Tepesi Haudh-en-Nirnaeth diye adlan-ıhracaktı. Ama orada cimenler yeserdi, Morgoth ve yarattığı colun or-(asında sadece o tepeciğin üzerinde yeniden yesil cimenler uzadı; ve (ından sonra Morgoth'un hicbir yarattığı, altında Eldar ve Edain savas-ı, ılarınm toza donustuğu toprağın üzerine ayak basmadı.

241

YİRMİ BİRİNCİ BOLUM

TURAMBAR TURİM'e DAİR

Belegund'un kızı Rian, Galdor oğlu Huor'un karısıydı; onunla, kardesi Hurin ile birlikte Nirnaeth Arnoediad'a gitmeden iki ay once evlenmisti. Efendisiyle ilgili hicbir haber gelmeyince kacıp yabana saklandı; ama Mithrim'li Gri Elflerden yardım gordu ve oğlu Tuor doğduğunda onu buyuttuler. Sonra Rian, Hithlum'dan ayrılıp Ha-udh-en-Ndengin'e giderek tepenin üzerine yattı ve oldu.

Baragund'un kızı Morwen, Dorlomin'in Efendisi Hurin'in karısıydı ve oğullan Turin, Erchamion Beren'in Neldoreth Ormanı'nda Luthien'e rastladığı yılda doğmıstu. Ayrıca Gulus anlamına gelen Lalaith adında bir kızları da vardı ve Turin onu cok severdi; ama o uc yasındayken, Angband'dan esen kotu bir ruzgarla yayılan bir salgın " hastalık yuzunden olıustu.

Simdi, Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Morwen Dorlomin'de yasadı, cunku Turin sadece sekiz

yasındaydı ve gebeydi. Kotu gunlerdi; Hithlum'a yerlesen DoğudoUeri, Hador'un halkından

kalanları asağıladılar, onlara zulmettiler, topraklarını ve mallarını aldılar, cocuklarını kolelestirdiler. Ama Dorlomin'in Hanımı'nın guzelliği ve heybeti oylesine uluydu ki Doğudollerı

korktu, ona veya ev halkına el uzatmaya cesaret etmediler; onun tehlikeli ve buyude usta bir

cadı olduğunu, Elflerle isbirliği yaptığını kendi aralarında fısıldadılar. Ancak simdi yoksuldu ve bir

Doğudolu olan Brodda'nın evlendiği Aerin adındaki Hurin'in akrabası olan bir kadının gizli yardımları dışında kimseden yardım gormuyordu; ve Turin'in elinden alınıp kolelestirilmesinden

cok korkuyordu. Bu yuzden onu gizlice Kral Thingol'e gondererek misafir etmesini isteme dusuncesi yureğine yerlesti, cunku Barahir oğlu Beren babasının akrabasıydı ve kotuluk gelmeden

242

once Hurinle dost olıuslardı. Bu yuzden Morwen, Matem Yılı'nın guzunde, iki yaslı hizmetkarını yapabilirse Doriath krallığına bir giris bulmalarını emrederek Turin'le birlikte dağların üzerinden ileriye gonderdi. Boylece o gunleri anlatan destanların en uzunı olan Hu-rin'in Cocuklarının Hikayesi'nde, Nam t Hin Hurin, butun yonleriyle anlatılacağı gibi, Turin'in yazgısı orulıustu. O destan burada kısaca anlatıldı, cunku Silmaril'lerin ve Elflerin yazgısıyla sarılıp orulıustu; ve Keder'in Hikayesi diye adlandırıldı, cunku cok huzunlıydu ve icinde Bauglir Morgoth'un en kotu isleri acıklanıyordu.

Yılın baslarında Morwen, Hurin'in kızını doğurdu; ve ona Ağıt anlamına gelen Nienor adını verdi. Turin ve eslikcileri buyuk tehlikelerden gecerek sonunda Doriath sınırlarına ulastılar; ve orada kendilerini Menegroth'a goturen. Kral Thingol'un sınır muhafızlarının reisi Gucluyay Beleg tarafından bulundular. Thingol, Turin'i kabul etti ve onu Metin

Hurin'in serefine evlatlığı saydı; cunku Thingol'un dusunceleri Elf Dostları'nın hanedanları hakkında değışmisti. Sonra Morwen'i Dor-lomin'i terk ederek onlarla birlikte Doriath'a gelmesi icin davet eden habercileri kuzeye Hithlum'a gonderdi; ama o, Hurin'le yasadığı evi terk etmeyecekti. Elfler geri donmek icin ayrılırken, onların yanında Hador hanedanının değerli mirasının en önemli parçasını, Dor-lomin'in Ejder Miğferi'ni gonderdi. Turin, Doriath'da guzellesip guclendi ama kederle damgalanmıstı. Dokuz yıl boyunca Thingol'un salonlarında yasadı ve o sure boyunca kederi azalmıstı; Cunku haberciler zaman zaman Hithlum'a giderek Morwen ve Nienor hakkında iyi haberler getiriyordu. Ama bir gun haberciler kuzeyden donmedi, Thingol daha fazla, haberci gondermeyecekti. Turin, iste o anda annesi ve kız kadesi adına korkuyla doldu, yureğinin zalimliği icinde kralın huzuruna cıkıp zırh ve kılıc istedi; ve Dor-lomin'in Ejder Miğferi'ni giyerek Doriath sınırlarındaki savasa katıldı, Cuthalion Beleg'in yoldası oldu.

Ve uc yıl gectiğinde, Turin yeniden Menegroth'a dondu; ama ya-243 bandan gelmisti, ustu bası dağınıktı, esyaları ve giysileri yıpranmıstı. Doriath'da Nandoi: halkından ve Kral'm gozunde önemli biri vardı; adı Saeros'tu. Thingol'un evlatlığı olarak Turin'e verilen onuru uzun suredir cok goruyordu; ve mecliste karsısına oturarak ona satastı, dedi ki: "Eğer Hithlum İnsanları boylesine yabani ve korkutucuysa, o ulkenin kadınları nasıl? Uzerlerinde sadece saclarıyla geşik gibi mi kosturuyorlar?" Turin buyuk ofkeye kapılıp bir icki kabı aldı ve Saeros'a fırlattı; ve acı veren bir sekilde yaraladı.

Ertesi gun Turin sınırlara donmek icin Menegroth'dan yola cıkarken Saeros yolunu kesti; ama Turin onu yendi ve onune katarak avlanan bir hayvan gibi cırlıclıplak ormanda kosturmaya baslattı. Saeros onun onunde dehset icinde kacarken bir akarsu kanyonuna dustu ve ` bedeni sudaki buyuk bir kayaya carparak parcalandı. Ama baskaları da gelmisti ve olanları gorduler, aralarından biri Mablung'du; Turin kendisiyle birlikte Menegroth'a donerek Kral'ın hukmunu bekleyerek affına ulasmaya calısmasını emretti. Ama Turin artık yasadısı olduğı nu dusunup tutsak alınmaktan korkarak, Mablung'un emrini reddetti ve hızla uzaklastı; Melian Kusağı'nı asarak Sirion'un batısındaki orl manlara geldi. Orada, o kotu gunlerde rastlanabilen, yabanda gizlel nen evsiz ve tehlikeli adamlardan olusan bir gruba katıldı; onlar yoldı karsılarına cıkan herkesi, Elf, İnsan ve Orkları soyuyorlardı.

Ama gerceklesen her sey Thingol'un huzurunda anlatıldığında, arası tırılıp. öğrenildiğinde Kral, Turin'e haksızlık edildiğine inanarak onu affetti. O sırada Gucluyay Beleg kuzey sınırlarından donup Menegroth'a gelmis, onu arıyordu; Thingol, Beleg'le konusup dedi ki: "Kederliyim, Cuthalion; cunku Hurin'in oğlunu oğlum saydım, Hurin golgelerden donup kenidisine ait olduğunu iddia etmedikce boyle kalacak Turin'in haksızca yabana suruklenisi hakkında hicbir sozum olmayacak donusunu memnuniyetle karsılayacaktım; cunku onu cok severim."

Ve Beleg yanıtladı: "Turin'i bulana dek arayacağım ve yapabilirsem Menegroth'a geri getireceğim; cunku onu ben de severim. "

244

Sonra Beleg Menegroth'dan ayrıldı, Beleriand'ın uzaklarında basından bircok tehlike gecerek Turin'e dair haberler aradı.

Ama Turin uzun sure boyunca haydutlarla yasayıp onların reisi oldu; kendisine Haksızlık Edilen, Neithan ismini verdi. Cok dikkatli olarak Teiglin'in guneyindeki ormanlıkta yasadılar; ama Turin'in Doriath'tan kacısından bir yıl gectiğinde, Beleg geceleyin onların yattığı yere geldi. O an Turin'in kamptan ayrı olduğu bir zamana rastlamıstı; haydutlar Beleg'i yakalayıp bağladılar ve ona zalimce davrandılar, cunku onu Doriath Kralı'nın bir

casusu sayarak korkmuşlardı. Ama Turin donduğunda, neler olduğunu gorerek, yaptıkları tum kotu ve kanunsuz isler için pisman olmustu; Beleg'i serbest bırakıp dostluklarını tazelediler, Turin o andan itibaren Angband'ın hizmetkarları dışında, kimseye karşı savasıp yağmalamayacağına yemin etti. Sonra Beleg, Kral Thingol'un affını anlattı; ulkenin kuzey sınırlarında onun gucune ve yığıtlığıne çok ihtiyac duyulduğunu soyleyerek, kendisiyle Doriath'a donmesi için onu ikna etmeyi denedi. "Son zamanlarda Ofklar Taur-nu-Fuin'den aşağıya bir yol buldular," dedi;

"Anach Geciti'nden bir yol olusturdular."

"Orasını hatırlamıyorum," dedi Turin.

"Hicbir zaman sınırlardan bu kadar uzağa gitmedik," dedi Beleg. "Ama çok uzaklarda Crissaegrim'in zirvelerini ve doğuya doğru Gar-garoth'un karanlık yamaclarını gormustun. Anach, onların arasında uzanır, Minbed'in yucelerdeki kaynaklarının ustunde, zor ve tehlikeli bir yol; ancak şimdi birçoğu o yoldan gecerek geliyor, eskiden huzur içinde olan Dimbar, Kara El'in altında kaldı ve Brethil İnsanları huzursuz. Orada bize ihtiyacları var."

Ama yureğindeki kibir yuzunden Turin, Kral'ın affını kabul etmedi ve ruh halini değistirmek için Beleg'in sozleri bosunaydı. Ve o da kendince Beleg'i Sirion'un batısındaki topraklarda kendisiyle kalması için zorladı; ama bunu Beleg yapmayacaktı ve dedi ki:

"İnatcısın Turin, dik baslısın. Simdi donuyorum. Eğer gerçekten Gucluyay'ı ya-

245

nında istiyorsan, beni Dimbar'da ara; cunku oraya gideceğim."

Beleg, ertesi gun yola koyuldu, Turin bir ok atımı boyunca onunla birlikte gitti; ama hic konusmadı. "Oyleyse bu bir veda mı Hurin oğlu?" dedi Beleg. Sonra Turin batıya doğru baktı, çok uzaklarda Amon Rudh'un yuce tepelerini gordu; onunde ne uzandığının farkında olmadan yanıt verdi: "Beni Dimbar'da bul, dedin. Ama ben de diyorum ki, beni Amon Rudh'da bul! Yoksa, bu bizim son vedamız." Sonra dostca ama kederli bir sekilde ayrıldılar. Beleg, Bin Mağara'ya donmustu, Thingol ve Melian'ın huzuruna çıkarak Turin'in arkadaslarının ona kotu davranması dışında, olan her şeyi anlattı. Sonra Thingol ic cekip dedi ki:

"Turin benim daha ne yapmamı bekliyor?"

"İzin verin efendim," dedi Beleg "becerebilirsem onu koruyup yol gostereceğim; o zanaan hicbir İnsan, Elf sozcuklerinin bosuna konusulduğunu soylemeyecek. Ne de boyle buyuk bir iyiliğin yabanda hicliğe karışmasını gormek istiyorum."

Sonra Thingol, Beleg'e dilediği gibi yapması için izin verdi; dedi ki: "Cuthalion Beleg! Yaptığın pek çok seyle benim tesekkurlerimi kazandın; ama evlatlık oğlumu bulma en onemsizi değil. Bu ayrılısın için bir hediye iste, senden bunu esirgemeyeceğim."

"O zaman değerli bir kılıc isteyeceğim," dedi Beleg; "cunku Orklar şimdi bir yay için çok fazla ve yakındalar, kılıcım onların zırhına denk değil."

"Sahip olduklarımdan sec, " dedi Thingol, "sadece Aranruth dışında, o benim."

O zaman Beleg Anglachel'i secti; ve bu, çok değerli bir kılıcı, ısık sacan bir yıldız gibi gokten

dusen demirden yapıldığı için bu isirle adlandırılmıştı; demiri yeryuzunde çıkarılan demirlerden

farklıydı. Orta Dunya'da bulunan sadece bir kılıc onuru gibiydi. O kılıc, bu hikayeye katılmaz, aynı

demirci tarafından, aynı cevherden yapılmasına rağmen; ve o demirci. Karanlık Elf Eol'du,

kendisine es olarak Tur-
246

gon'un kız kardesi Aredhel'i alan. Angiachel'i Nan Elmoth'da yasamasına gonulsuz olan Thingol'e tımar olarak vermisti; ama kılıcın esi olan Anguirel'i, oğlu Maeglin ondan calana dek sakladi;

Ama Thingol, Anglachel'in kabzasını Beleg'e cevirdiğinde Melian kılıca bakıp dedi ki: "Bu kılıcta kotuluk var. Demircinin karanlık yureği hala onun icinde yasıyor. Hizmet ettiği eli sevmeyecek; ne de seninle uzun sure kalacak."

"Her seye rağmen yapabildiğim kadar onu kullanacağım" dedi Beleg. "Sana bir hediye de ben vereceğim Cuthalion," dedi Melian, "ki yabanda senin ve sectiklerinin yardımcısı olacak." Gumus yapraklar icine sarılmış Elflerin yol azığı olan bir lembas kesesi verdi, keseyi bağlayan ipler, Kralice'nin Telperion ciceği bicimindeki beyaz balmumundan muhruyle duğumlenmisti; cunku Eldalie geleneklerine gore lembas'ın saklanması veya verilmesi sadece Kralice'ye aitti. Hic bir seyde Melian, Turin'e bu hediye den daha buyuk iyilik gostermedi; cunku Eldar daha once asla İnsanların bu yol azığını kullanmalarına izin vermemislerdi ve bunu zaman icinde nadiren tekrarladılar.

Sonra Beleg bu hediyelerle Menegroth'dan ayrılıp av kulubesinin ve bircok arkadasının olduğu kuzey sınırlarına dondu. O zamanlar Orklar, Dimbar'a donmuslerdi ve Anglachel kınından sıyrıldığına memnun oldu; ama kıs gelip savas durulduğunda, arkadasları aniden Ikleg'i gozden kaybettiler ve bir daha donmedi.

Beleg haydutlardan ayrılıp Doriath'a donduğunda, Turin onları Sirion'un vadisinden batıya doğru goturdu; cunku hep tetikte ve kovalanma korkusu icinde rahatsız yasamaktan yorulmuslardı ve daha guvenilir bir sığınak aradılar. Ve bu, onlerinden kacan uc Cuceye rastladıkları bir aksam gerceklesti; geride kalan biri yakalandı, grup-laki bir insan yayını alıp diğerleri alacakaranlıkta ortadan yok olurken bir ok attı. Yakaladıkları Cucenin adı Mim'di;

Turin'in huzurunda

247

yasamı icin yalvardı ve fidye olarak onları, onun yardımı olmadan kimsenin bulamayacağı gizli salonlarına goturmeyi teklif etti. Turin Mim'e acıyıp canını bağışladı; dedi ki: "Evin nerede?" Sonra Mim yanıtladı: "Toprakların yukarisında durur Mim'in evi, buyuk tepe uzerinde; simdi Amon Rudh deniyor o tepeye, Elfler tum isimleri degistirdiğinden beri." Turin sessizdi, uzun sure cuceye baktı; sonunda dedi ki: "bizi oraya gotureceksin." Ertesi gun Mim'i izleyerek Amon Rudh'a doğru yola koyuldular. Tepe, Sirion ve Narog'un suları arasındaki kırların ucundaydı ve taslık kırım uzerinde onun tacı gibi yukseliyordu; sarp yamacları gri ve zirvesi taslıği orten kızıl seregon disında cıplaktı. Turin'in adamları yaklasırken, batıya yonelen gunes bulutlardan sıyrılıp zirvenin ustune geldi; ve seregon tamamen ciceklenmisti. Sonra aralarından biri dedi ki: "Tepenin doruğunda kan var." Ama Mim onları, gizli patikalarla Amon Rudh'un dik yamaclarından tırmandırdı; mağarasının ağızında basını eğerek Turin'i selamladı ve dedi ki: "Fidye Evi'ne, Bar-en-Danwedh, girin; cunku artık boyle adlandırılacak."

Mim'i karsılamak icin ısık taşıyan baska bir Cuce çıktı, birbirleriyle konusup hızla mağaranın karanlığına girdiler; sonrık Turin de peslerinden gitti ve sonunda, derinlerde, zincirlerle asılı los lambalarla aydınlatılmış bir odaya geldi. Orada Mim'i duvarın yanında tas bir sedirin uzerinde diz ustı otururken buldu, sakalını yoluyor, durmaksızın bir isim bağırarak feryat ediyordu; sedir uzerinde ucuncu bir Cuce yatıyordu, Turin ilerleyip

Mim'in yanında durdu, ona yardım teklif etti. Mim ona bakıp dedi ki: "Hicbir yardım veremezsin. Bu, oğlum Khim; bir okla delinerek oldu.

Gunbatımında oldu. Bana oğlum Ibun anlattı."

Sonra Turin'in yüreğinde bir acıma kabarıp Mim'e dedi ki: "Yazık! Bu oku hatırlayacağım, eğer

yapabilirsem . Simdi bu ev gercekten Bar-en-Danwedh diye isimlendirilecek; eğer bir gun bir servete

248

ulasırsam, kederin belirtisi olarak sana oğlun icin altınlarla fidye Odeyeceğim, bu yüreğini biraz olsun rahatlatmasa da."

Mim ayağa kalkıp uzun sure Turin'e baktı. "Duyuyorum seni," dedi. "Eskilerden bir cuce efendisi gibi konusuyorsun; buna sasırıyorum. Simdi yüreğim soğudu, rahatlamasa da; bu evde yasayabilirsin, eğer istersen; cunku fidyemi odeyeceğim."

Boylece basladı Turin'in Amon Rudh üzerindeki Mim'in gizli evinde yasaması; mağaranın girisinin onundeki cimenlikte yurudu, doğuya, batıya ve kuzeye baktı. Kuzeye doğru baktığında uzaklarda, ortasındaki Amon Obel'in etrafında Brethil Ormanı'nın yemyesil yukselesini gorup secti, bakışları o yone doğru nedenini bilemeden tekrar tekrar cekildi; cunku yüreği, yurdunun duvarlarını bir an icin gorebilirmis gibi olduğu, uzaklarda sıra sıra goğun eteklerinden hafifce parlayan Golge Dağları'nın olduğu kuzeybatı yerine oraya yönelmisti. Ama aksam olduğunda Turin, gunes, uzak kıyıların ustundeki puslar icinde kızarak aşağıya yoneldiğinde, Narog vadisi golgelerin derinliğinde uzanırken, batıya gunbatımına baktı.

İzleyen zaman icinde Turin, Mim'le cok sey konustu, tek basına yanında oturarak ilmini ve hayat

hikayesini dinledi. Mim, kadim gunlerde doğunun buyuk Cuce sehirlerinden kovulan Cucelerden

geliyordu ve onlar Morgoth'un donusunden daha eskilerden beri batıda, Beleriand'da geziniyorlardı; ama endamda kuculup demircilik zanaatında zayıfladılar, buzulmus omuzlar ve

sinsi adımlarla yurumeye, gizli islerin yasamına alistılar. Nogrod ve Belegost Cuceleri dağlar

uzerinden ine-. rek gelmeden once Beleriand'h Elfler onların ne olduğunu bilmiyorlardı ve onları

avlayarak oldurduler; ama zaman icinde onlara kansmayıp lindar dilinde Ufacık Cuceler, Noegyth Nibin, diye isimlendirildiler. Onlar kendilerinden baska kimseyi sevmedi, Orklardan ne

kadar korkup nefret ettilerse, Eldar'dan o kadar nefret ettiler ve hepsinden cok irgunlerden;

cunku Noldor'un topraklarını ve yurtlarını caldığını İylediler. Kral Felagund Finrod'un Deniz'i asıp

gelmesinden uzun su-

249

re once, Nargothrond mağaraları onlar tarafından kesfedilip kazılmaya baslamıstı; Amon Rudh'un cıplak zirvesinin. Kel Tepe, altında Ufacık Cuceler'in yavas elleri, ormanların Gri Elfleri tarafından rahatsız edilmeden uzun yıllar boyunca yasadıkları mağaraları oymus ve derinlestirmisti. Ama yavas yavas azalarak, sonunda simdi, Mim ve iki oğlu disında,

hepsi Orta Dünya'dan yok olmuslardı; Mim, Cucelerin, hesabına gore bile yaslıydı, yaslı ve unutulmus. Salonlarında demirciler issiz, baltalar paslıydı, isimleri artık sadece Doriath ve Nargothrond'un eski hikayelerinde hatırlanıyordu.

Yıl, kıs ortasına yaklaştığında, kar kuzeyden nehir vadilerine bildiklerinden daha siddetli geldi ve Amon Rudh derinlere ortulmustu; Angband'm gucu buyurken kısıların Beleriand'da sertlestiği soylenir. Sadece en inatçı olanları dışarıya çıkmaya cesaret etti, bazıları hastalanmıstı ve hepsi aclık yuzunden zayıflamıstı. Ama bir kıs gununun los karanlığında birdenbire aralarında iri cusseli ve beyazlar icinde pelerinli ve baslıklı bir erkek belirdi; konusmaksızın atese yoneldi. Ve etraftakiler korku icinde ayağa fırladığında guldu, başlığını kaldırdı, genis pelerinin altından buyuk bir cıkın cıkardı; atesin ışığında Turin yeniden Cuthalion Beleg'in yuzune baktı. Boylece Beleg bir kez daha Turin'e donmustu ve bulusmaları sevincliydi; yabanda kucuk bir topluluğun lideri olarak yasayan Turin'in dusuncelerini yeniden guclendirebileceğini dusunerek Dimbar'dan gelirken Dor-lomin'in Ejder Miğferi'ni de yanında getirmisti. Ama Turin hala Doriath'a donmeyecekti; Beleg, dusuncelerinin tersine onun sevgisini kabullenerek yanında kaldı, o andan sonra Turin'in topluluğunun yararı icin cok uğrastı. Yaralı ya da hastalarla ilgilendi ve onlara Melian'in lembas'ından verdi; onlar da iyilesti, cunku Gri Elfler, Valinor Surgunleri'nden beceri ve bilgide daha aşağı olsalar da Orta Dünya'daki yasam bicimlerinde İnsanların erismesinin otesinde bir bilgeliğe sahiplerdi. Beleg guclu ve dayanıklıydı, hem dusuncede hem de bakışta uzak goruslu olduğu icin haydutlar icinde yukseldi; ama Mim'in 250 Bar-en-Panwedh'e gelen Elflere duyduğu nefreti giderek buyuyordu ve kimseyle konusmayarak oğlu Ibun'la birlikte evinin en derin golgelerinde oturdu. Ama Turin, Cuce'ye pek dikkat ermedi; kıs gecip bahar geldiğinde, yapılacak daha onemli uğraslar vardı. Morgoth'un amaclarını kim biliyordu.' Simdi kuzeyde karanhk bir taht uzerine oturup kendisine ulasan tum haberleri, dusmanlarının yaptıklarını ve amaclarım kendi kotuluğu icinde değerlendiren karanlık bir efendinin. Ulu Sarkı'nın Ainu'ları icinde kudretli Melkor'un dusuncelerinin etkisini kim olcebilirdi, korkan dusmanlarının en akıllısı olan Kralice Melian'dan baska? Morgoth'un dusuncesi sık sık ona ulastı ve engellendi.

Simdi Angband'ın gucu yeniden hareketlendi; el yordamıyla ilerleyen bir elin uzun parmakları gibi ordularının onculeri Beieriand'a giden yolları arastırdı. Anach uzerinden geldiler ve Dimbar dustu, Doriath'ın tum kuzey sınırları ele gecirildi. Sirion'un uzun gecidinden gecen kadim yoldan ilerleyerek, Finrod'un Minas Tirith'inin durduğu adanın daha ilerilerine, Malduin ve Sirion nehirleri arasındaki topraklardan ve Brethil'in sacaklarından gecerek Teiglin Gecisleri'ne gelmislerdi. Yol, oradan Korunan Duzluk'e devam eder; ama Orklar o duzlüğün iclerine ilerlememislerdi, simdiye kadar, cunku yabanda gizlenmis bir dehset ve kırmızı tepenin uzerinde haklarında uyarılmadıkları kisilerin dikkatli gozleri vardı. Turin yeniden Hador'un Miğferi'ni takmıstı; Dimbar'da coken Miğfer ve Yay'ın umudun otesinde yeniden yukseldiği fıslıtları ormanın icinden, akarsuyun ustunden ve tepelerin gecitleri arasından Beleriand'ın her tarafına yayılmıstı. Bu soylenti re-issiz kalan, yurtlarından uzaklastırılmış ama yılmamış bircok savascıya ulastı, yeniden cesaret kazanarak İki Reis'i aramaya basladılar. O do-ni'inde Teiglin ve Doriath'ın batı sınırı arasındaki topraklar, Yay ve Miğfer Ulkesi, Dor-Cuarthol diye adlandırıldı; Turin kendini yeniden isimlendirdi ve Korkutucu Miğfer, Gorthol adını aldı, kalbi yine yucelmisti.

Menegroht'da, Nargothrond'un derin salonlarında, hatta

Gondolin'in gizli diyarında, İki Reis'in başarılarının unu duyulmustu; ve Angband'da da bilindiler. O zaman Morgoth guldu, cunku simdi Ejder Miğferi sayesinde onun Hurin'in oğlu olduğunu anlamıstı; cok gecmeden Amon Rudh casuslarla cember icine alındı. Yılın sonunda Mim ve oğlu Ibun, kısılik erzaklarını sağlamak amacıyla yabanda kok toplamak icin Bar-en-Danwedh'den ayrıldılar; ve Orklar tarafından yakalandılar. Mim ikinci kez dusmanlarına gizli yollardan Amon Rudh'taki evine goturmeyi vaat etti; ama yine de sozunu gerceklestirmeyi geciktirmeye calıstı, Gorrhol'un katiedilme-mesini talep etti. O zaman Ork reisi guldu ve Mim'e dedi ki: "Elbette ki Hurin oğlu Turin oldurulmeyecek." Boylece Bar-en-Danwedh ele verildi, Mim tarafından yol gosterilen Orklar bir gece habersizce ustlerine saldırdı. Orada Turin'in adamlarının coğu uyurken katledildi; ama bir bolumu bir ic merdivenle tepenin zirvesine çıktılar ve orada olene dek savastılar, kanları tasları orten seregon uzerine aktı. Turin savasırken uzerine bir ağ atılarak dusuruldu ve yakalanıp goturuldu. Sonunda her sey yeniden sessizlige burundugunde Mim, evinin golgelerinden surunerek çıktı; gunes Sirion'un pusları uzerinde yukselirken zirvedeki olulerin yaninda durdu. Yerde yatanların hepsinin olu olmadığını anladı; cunku yakınındaki birisiyle bakışları karsılaşmıstı ve Beleg'in gozlerine baktı. Ardından uzun sure saklanmış nefretle Beleg'c yaklastı, yaninda yatan birinin bedeninin altındaki Anglachel'i alıp ona doğru hamle yaptı; ama Beleg sendeleyip kalkarak kılıcı geri aldı ve Cuceye sapladı, Mim dehset icinde bağırarak kactı. Beleg arkasından bağırdı: "Hador hanedanının intikamı seni bulacak!" Simdi Beleg ağır yaralıydı ama Orta Dunya'nın Elfleri arasında guclu biri ydi, ustelik bir tedavi ustaydı. Bu yuzden olmedi, gucu yavas yavas yerine geldi; oluler arasında gommek icin Turin'i bos yere arayıp durdu. Ama onu bulamadı; Hurin'in oğlunun yasadığını, Ang band'a goturulduğunu anladı.

252

Beleg cok az umudu olsa da Amon Rudh'dan ayrılıp Ork izlerini takip ederek kuzeye, Teiglin Gecisleri'ne doğru yola koyuldu; Brithi-ach'ı gecip Dimbar uzerinden Anach Geciti'ne doğru ilerledi. Simdi onların cok uzağında değildi; cunku uyumadan ilerlemisti, oysa onlar kuzeye giderlerken etrafta avknmış ve yolda hicbir takipten korkmadan oyalanmışlardı; Taur-nu-Fuin'in korkunc ormanlarında bile izden ayrılmadı, cunku Beleg'in becerileri herhangi bir Orta Dunyalıdan daha fazlaydı. O kotu .diyarın icinden gecerken bir gece buyuk bir kuru ağacın dibinde uyuyan birine rastladı; Beleg uyuyanın yaninda adımlarını yavaslatığında onun bir Elf olduğunu gordu. Sonra onunla konusup lembas verdi; bu korkunc yere hangi kaderin getirdiğini sordu; Elf kendini Guilin oğlu Gwindor diye tanıttı.

Kederlenen Beleg ona baktı; cunku Nirnaeth Arnoediad'da dusuncesiz bir cesaretle Angband kapılarının onune at surup orada yakalanan Nargothrond efendisi Gwindor, eski endamının ve ruh halinin sadece bukulmus, korkuyla dolmus bir golgesiydi simdi. Cunku metali, değerli tasları islemek ve kazıp cıkartmaktaki becerileri yuzunden, Morgoth'un esir aldığı Noldor'un cok azı olduruldu; Gwindor oldurulmemis, Kuzey'in madenlerinde calıştırılmıstı. Madenci Elfier, bazen sadece kendilerinin bildiği gizli tunellerle kacabilirlerdi; boylece Beleg, Taur-nu-Fuin'in labirentlerinde zayıflayıp karmasaya dusen Gwindor'u bulmustu.

Ve Gwindor ona, ağaçların arasına yatıp gizlenirken kuzeye gecen buyuk bir Ork topluluğu

gorduğunu, kurtların da onlarla gittiğini anlattı; aralarında elleri zincirlenmiş bir insan vardı,

kamcılararak surukluyorlardı. "Cok uzundu," dedi Gwindor, "Hithlum'un puslu tepelerinin İnsanları kadar uzundu." O zaman Beleg Taur-nu-Fuin'deki amacını anlattı; Gwindor bu takibin

sadece bekleyen acısına ilerleyen Turin'in yanma katılmaktan baska bir seye yaramayacağını

soyleyerek, onu macerasından vazgecirmeye cabaladı. Ama Beleg Turin'i terk etmeyecekti,

umitsizliğe dusmus Gwindor'un yureğinde yeniden umut

253

canlandı, Anfauglith'in kırac kum tepeciklerine yonelen dik yamaclarındaki ormandan cıkana dek Orkları izleyerek birlikte ilerlediler. Orklar gunisiğı zayıflarken, Thangorodrim'in doruklarının goruntusune acık, cıplak kucuk bir vadide kamp kurdular ve kurt gozculeri etrafa yerlestirerek icmeye basladılar. Beleg ve Gwindor vadiye doğru gizlice inerken siddetli bir fırtına batıda hukum suruyor, uzaklardaki Golgeli Dağlar uzerinde simsekler cakıyordu. Kamptaki herkes uyurken Beleg yayını alıp karanlığın icindeki kurt gozculerini tek tek, sessizce vurdu. Sonra buyuk tehlike ustlenerek kampa girdiler, Turin'i, elleri ve ayaklarından zincirlenip curumus bir ağaca bağlanmış olarak buldular; etrafında ona fırlatılmış bıcaklar ağac govdesine saplanmış duruyordu, buyuk bir yorgunluk uykusunda baygındı. Beleg ve Gwindor bağlarını keserek onu kucuk vadinin dışına tasıdılar; ancak biraz yukarıdaki yoğun dikenli ağacların arasından daha yukarı taşıyamadılar. Bu yuzden orada yere indirdiler; simdi fırtına cok yaklasmıstı. Beleg, Anglachel'i çıkarıp Turin'i kusatan zincirlerini kesti; ama yazgı o gun daha gucluymdu, zincirleri keserken kılıc kaydı ve Turin'in ayağı hafifce delindi. O anda Turin ofke ve korkuyla aniden uyandı, uzerine birisini cıplak kılıcla eğildiğini gorerek, Orkların iskence icin yeniden geldiğine inanıp buyuk bir haykırısla ayağa fırladı; karanlıkta boğusurken Anglachel'i ele gecirip Ciithalion Beleg'i, bir dusman olduğunu dusunerek oldurdu. Kendini ozgur bulmus durumda ayakta dikilip dusmanlarına karşı yasamını pahaliya satmaya hazırlanırken ustlerinde buyuk simsek parladı; ve onun ısığında Beleg'in yuzune baktı. Turin o anda, korkunc olume gozunu dikip bakarken ne yaptığını fark ederek sessizlik icinde tas kesildi; etraflarında titresen simseğin aydınlattığı yuzu oyle korkunctu ki yere cokmus durumdaki Gwindor gozlerini kaldırmaya cesaret edememisti.

Simdi kucuk vadideki Orklar uyanmışlardı ve tum kamp bir karmasa icindeydi; cunku batıdan

gelen gok gurlemesinden, Deniz'in

254

otesindeki buyuk Dusmanları tarafından onlara karşı gonderildiğine inanarak korkmuşlardı. Sonra ruzgar basladı, pesinden sağnak halinde yağmur ve Taur-nu-Fuin'in doruklarından aşağıya doğru seller aktı; Gwindor bağırarak Turin'i bulundukları buyuk tehlikelere karşı uyarsa da o hic yanıt vermedi, fırtınanın ortasında Cuthalion Beleg'in bedeninin yanında hareket etmeden ve ağlamadan oturdu.

Sabah olduğunda fırtına Lothlann'ın uzerinden doğuya uzaklasmıstı, guz gunesi parlak ve kızgın olarak yukseldi; Turin'in oralardan cok uzağa kactığına ve izinin ıslanarak yok olduğuna inanan Orklar etrafı fazla aramadan aceleyle gittiler, cok uzakta Gwindor onları An-fauglith'in buhar cıkaran kumları ustunde ilerlerken gordu. Boylece Taur-nu-Fuin'in yamacları ustunde cıldırms ve hicbir seyin farkında olmadan oturan, zincirlerinden daha buyuk bir ağırlık icindeki Hu-rin'in oğlunu arkalarında bırakarak Morgoth'a eli bos

donduler. Sonra Gwindor, Beleg'i gommesine yardım etmesi icin Turin'i uyandırdı ve o uykuda yurur biri gibi kalktı, Beleg'i derin olmayan bir mezara koyup yanma kara porsukağacından yapılmış büyük yayını Belthroning'i yerleştirdiler. Ama Gwindor, toprakta yatması yerine Morgoth'un hizmetkarlarından intikam almasının daha iyi olduğunu söyleyerek korkutucu kılıc Anglachel'i yanına aldı; yabanda guclenmek icin Melian'ın lembas'ını da.

Boylece arkadaşların en icteni, Eski Gunler'de Beleriand ormanlarına sığınan herkesten daha

beceriklisi Gucluyay Beleg en sevdiği kisinin elinden oldu; ve bu keder Turin'in yuzune kazınıp

asla kaybolmadı. Ama Nargothrond'lu Elfin icinde cesaret ve guc yeniden canlanmıstı, Taur-nu-

Fuin'den ayrılarak Turin'i uzağa goturdu. Uzun ve acı verici yollarda birlikte dolasırken Turin asla

konusmadı ve yıl bilerken, kış kuzey topraklarına yeniden yaklaşıırken arzusuz ya da amacsız biri

gibi yurudu. Ama Gwindor, koruyup yol gostermek icin daima yanındaydı; Boylece Sirion uzerinden batıya gecip sonunda Eit-hei Ivrin'e, Narog'ın Golge Dağları'nın eteklerinde doğduğu

kaynak-

255

lara geldiler. Orada Gwindor Turin'le konustu ve dedi ki; "Uyan,! Thalion Hurin'in oğlu Turin! Ivrin'in golunde sonsuz bir nese vardır. Kadim gunlerde onun guzelliğini yaratan Suların Efendisi Ulmo tarafından kirlenmekten korunan, tukenmeyen kristal pınarlardan beslenir." Turin eğilip sudan icti, birdenbire yığıldı, sonunda gozyasları bosandı ve deliliği gecti. Orada Beleg icin bir sarkı yazdı. Büyük Yay'ın Sarkısı, Laer Cu Beleg adını vererek, civardaki tehlikelerden cekinmeden yuksek sesle soyledi. Gwindor, Anglachel'i onun ellerine bıraktı, Turin kılıcın ağır, keskin ve guclu olduğunu anladı; ama govdesi kararıp sonmus, ağzı korelmisti. Sonra Gwindor dedi ki: "Bu tuhaf bir kılıc, Orta Dunya'da gorduklerimden farklı. Senin yaptığın gibi Beleg icin yas tutuyor. Ama rahat ol; cunku Finarfin hanedanına ait Nargothrond'a donuyorum ve benimle geleceksin, iyileştirilip yenileneceksin."

"Sen kimsin?" dedi Turin.

"Gezgin bir Elf, Beleg'le karışılıp teselli edilen kacak bir esir" dedi Gwindor. "Ama Nirnaeth Arnoediad'a katılıp Angband'da esir edilene dek Nargothrond efendilerinden Guilin oğlu Gwindor'dum" "Oyleyse Dor-lomin savascısı Galdor oğlu Hurin'i gordun mu?"

"Onu gormedim," dedi Gwindor. "Ama hala Morgoth'a meydan okuduğu soylentisi Angband'da dolasiyor; Morgoth onu ve tum soyunu lanetledi."

"İste, buna inanırım," dedi Turin.

Sonra ayağa kalktılar, Eithel Ivrin'den ayrılarak Narog kıyıları boyunca guneye doğru ilerlediler, Elf nobetçileri tarafından yakalanıp esir olarak gizli kaleye getirilene dek. Boylece Turin, Nargothrond'a geldi.

Kendi halkı once, evinden genc ve guclu olarak ayrılıp, donduğunde cektiği acılar ve sıkıntılar yuzunden, yaşlı olumlu İnsanlardan biri gibi gozuken Gwindor'u tanıyamadı; ama Kral Orodreth'in kızı Finduilas onu tanıyıp hos karşıladı, cunku Nirnaeth'den once onu 256 sevmisti, Gwindor onun guzelliğini oylesine sevmisti ki onu Ivrin'in golcuklerinin uzerindeki gunesin parlaklığı anlamına gelen Faelivrin diye isimlendirmisti. Gwindor'un

hatın için Turin'in onunla birlikte Nargothrond'a girmesine izin verildi, orada onurlandırılarak yasadı. Ama Gwindor tam onun adını söylerken, Turin engelleyerek, "Ben (Kadersiz'in oğlu Kanilekelenmis anlamında) Umarth oğlu Agarwaen'im, ormanlarda yaşayan bir avcıyım" dedi, Nargothrond Elfleri artık onu daha fazla sorgulamadı. Zaman içinde Turin, Orodreth'in himayesi altında yükseldi ve neredeyse herkes tarafından sevildi. Çünkü gencti, daha yeni yeni tam bir yetiskin oluyordu; annesi Eledhwen Morwen'e gerçekten benziyordu: koyu saçlı ve acık tenliydi, gri gözleri vardı, yuzu Eski Gun-ler'deki olumlu İnsanların hepsinden daha güzeldi. Konuşma yeteneği ve tavırları Doriath'ın kadim krallığından biri gibiydi, hatta Elfler arasında Noldor'un yüce hanedanlarına ait biri sanılabilirdi, bu yüzden pek çoğu ona Elfinsan, Adanedhel dediler. Anglachel, Nargoth-rond'lu yetenekli demirciler tarafından onun için bir daha dövüldü ve her ne kadar daima siyah kalmasına rağmen ağızlan soluk bir alevle parıltıdı; ve ona Olum Demiri, Gurthang adını verdi. Turin'in, Korunan Duzluk'un sınırlarında yapılan savaşlarda cesareti, becerisi öyle luyuktu ki Kara Kılıc, Mormegil, olarak tanındı ve Elfler dediler ki: "Mormegil, kazayla veya uzaktan atılan kötü bir ok dışında öldürülemez". Bu yüzden onu korumak için bir cuce-zırhı verdiler; ve zalim bir ruh halindeyken silah deposunda tamamı altın parıltılı bir cuce-maskesi bulup savaşırken onu taktı, düşmanları onundan kaçtı.

Sonra Finduilas'ın gonlu Gvwindor'dan uzaklaşıp tüm iradesiyle kar-M çıkmasına rağmen Turin'e dondu; Turin olup bitenlerin farkına var-Miimisti. Kalbi kırılan Finduilas kederlendi;

gittikçe solasarak sessizleştirdi. Gwindor karamlık düşünceler içinde kaldı; Finduilas'la konuşup dedi

ki: "Finarfin hanedanının kızı, aramıza kederin uzanmasına izin verme: çünkü Morgoth hayatımı

helak etse de seni hala seviyorum. Sevgin seni

257

nereye yönlendirirse oraya git, ancak dikkat et! Iluvatar'ın Büyük Co-cuklan'nın Gencolanlarıyla evlenmesi ne uygundur; ne akıllıca, çünkü yasamları kısadır^ çok gecmeden bizi dul bırakarak giderler. Ne de yazgı, anlayamayacağımız büyük sebepler yüzünden buna izin verecektir, bir iki kez olmasının dışında. Ama bu İnsan Beren değil. Goren gözlerin okuyabileceği gibi onun üzerine bir yazgı otulmuş, ama bu kötü bir yazgı. Ona dahil olma! Eğer olursan, askın sana acıyı ve olumu sunacak. Çünkü bana kulak ver! O, gerçekten de umarth oğlu agarwaen olmasına rağmen, gerçek adı Hurin oğlu Turin, Morgoth'un Angband'da esir tuttuğu ve soyunu lanetlediği. Bauglir Morgoth'un kudretinden suphelenme! Bu benden anlaşılmıyor mu?" Finduilas uzun süre düşünceler içinde oturdu; ama sonunda sadece dedi ki; "Hurin oğlu Turin, beni ne seviyor; ne de sevecek."

Ve şimdi Turin olup bitenleri Finduilas'tan öğrendiğinde ofkeliydi, Gwindor'a dedi ki: "Kurtardığın ve koruduğun için seni dost bildim. Ama şimdi, gerçek ismimi açıklayarak, saklandığım kötü yazgımı üzerime çağırarak bana kötülük yaptın, arkadaş." Ama Gwindor yanıtladı: "Kötü yazgı senin içinde, isminde değil."

Orodreth, Mormegil'in gerçekte Thalion Hurin'in oğlu olduğunu öğrendiğinde, ona büyük onur

verdi ve Turin, Nargothrond halkı arasında kudretli oldu. Ama onların savaş, gizlilik içinde

pusular ve pusudan atılan oklarla savasmayı sevmeyi, cesur darbeler, acık savaşları istedi;
planlarını Kral'la birlikte hep daha uzun, daha fazla düşünerek tartıstı. O günlerde Nargothrond Elfleri gizliliklerini terk edip acıkca savasmaya gectiler ve büyük silah depolan yapıldı; Turin'in öğüduyle Noldor, Felagund Kapılan'ndan ordularının daha hızlı gecisi için Na-rog üzerinde guclu bir kopru inşa etti. Sonra Angband'ın hizmetkarları Narog ve Sirion arasındaki tüm topraklardan doğuya ve batıya, Nenning'in otesine, terk edilmiş Falas'a suruldu; Gwindor, Kral'ın divanında, surekli Turin'in izlediği siyasetin yanlış olduğuna inanarak daima onun aleyhinde konuşmasına rağmen kimse onun düşünce-
258

sini önemsemedi, böylece kendi şerefini azalttı, çünkü gucu azalmıstı ve artık orduların on saflarında değildi. Böylece Nargothrond, Morgoth'un ofkesi ve nefretinin onunda acığa çıktı; ama Turin'in isteği sonucunda gerçek ismi acıklanmadı, yaptıkları Doriath'a, Thingol'un kulaklarına gelmesine rağmen, soylentiler ondan sadece Nargoth-rond'un Kara Kılıcı olarak bahsetti.

Bu dinleniş ve umut döneminde, Mormegil'in yaptıkları yuzünden Morgoth'un gucunun Sirion'un batısında durdurulur ve Morwen sonunda kızı Nienor'la birlikte Dor-lomin'den kaçarak Thingol'un salonlarına doğru uzun bir yolculuğu goze alır. Orada onu yeni bir keder bekliyordu, çünkü Turin'in gitmiş ve Ejder Miğferi'nin Sirion'un batısındaki topraklarda kaybolmasının ardından Doriath'a hiçbir haber ulaşmamıstı; ama Morwen, Nienor'la birlikte, Thingol ve Melian'ın konukları olarak Doriath'da kaldı ve saygı gordu. Şimdi Ay'ın göklere yükselişinin ardından dört yuz doksan beş yıl gecmisti, yılın başlangıcında Gelmir ve Arminas adlı iki Elf Nar-gorhrond'a geldi; Angrod'un halkındandılar ama Dagor BragorUach'ın ardından güneye Gemi yapımıcısı Cırdan'ın yanına yerleşmişlerdi. Uzun yolculuklarından, Orkların ve kötü yaratıkların Ered Weth-rin'in etekleri altında ve Sirion Geciti'nde toplandığından bahsettiler; ve ayrıca Ulmo'nun, Cırdan'ı büyük tehlikenin Nargothrond'a yaklaştığı konusunda uyardığını anlattılar. "Suların Efendisi'nin sözlerini isitin!" dediler Kral'a. "Böyle konuştu Gemi yapımıcısı Cırdan'a:

'Kuzey'in Kotuluğu Sirion'un kaynaklarını kirletti, kudretim akan suların parmaklarından geri çekiliyor. Ama daha kötü bir şey olmak üzere. Bu yuzden Nargothrond Efendisi'ne söyleyin ki:

Kalesinin kapılarını kapatıp etrafta gezinmesin. Surunerek yaklaşan kotuluk kapıyı bulamasın diye saltanatınızın taşlarını gurultulu nehre atın.'

Orodreth, habercilerin karanlık sözleriyle tedirgin olmuştı ama

259

Turin bu öğütleri asla önemsemeyecekti; en azından büyük koprunun yıkılmasına izin vermedi; çünkü gururlu ve boyun eğmez bir hale gelmişti, istediği her şeyi emredecekti. Sonra çok gecmeden Brethil Efendisi Handir katledildi, çünkü Orklar ülkesini istila etmiş ve Handir onlarla savasmıstı; ama Brethil İnsanları yenilip ormanlarına çekildiler. O yılın güzünde, zamanının gelmesini bekleyen Morgoth uzun

suredir hazırladığı büyük ordusunu Narog halkının ustune salıverdi; ve Uruloki Glaurung, Anfauglith üzerinden gecerek Sirion'un kuzey vadilerine geldi, oralarda büyük kotulukler yaptı. Ered Wethrin'in golgesi altındaki Eithel Ivrin'i kirletti, ardından Nargothrond diyarına gecerek Narog ve Teiglin arasındaki Korunan Duzluk'u, Talath Dirnen, yaktı. Sonra Nargothrond savascıları ilerlediler, Turin o gun uzun ve korkunc görünüyordu, Orodreth'in sağında at surerken ordunun cesareti arttı. Ama Morgoth'un ordusu gozcülerin söylediğinden daha uzaktaydı ve cuce-maskesiyle korunan Turin dışında kimse Glaurung'un ilerleyisine karşı koyamadı; Orklar, Elfleri Ginglith ve Narog arasındaki Tumhalad'a dondurup sıkıştırarak hapsettiler. O gun Nargothrond'un tum saltanatı ve ordusu yok oldu; Orodreth savaşın on cephesinde katledildi, Guilin oğlu Gwindor ise Olumcul yaralanmıştı. Ama Turin onun yardımına geldiğinde herkes onunden kaçtı; Gwindor'u taşıyarak kalabalıktan sıyrılıp bir ormana girdi, onu cimene yatırdı. Sonra Gwindor Turin'e dedi ki: "Taşıyışımı, taşıyışınla odedin! Ama benim ki kadersiz, seninkiyse değersiz; cunku bedenim iyilesebil-menin otesinde zarar gordu ve Orta Dünya'dan ayrılmalıyım. Seni sevmeme rağmen Hurin'in oğlu, hala seni Orklardan kurtardığım güne pismanım. Ama cesaretin ve gururun yuzunden hala sevgiye, hayata sahibim, Nargothrond bir sure daha dayanır. Simdi eğer beni seviyorsan, beni bırak! Hızla Nargothrond'a git ve Finduilas'ı kurtar. Sana son olarak sunu soyluyorum: o, tek basına senin ve kadersizliğin arasında duruyor. Eğer onu bırakmazsan, kadersizliğin seni bulamayacak. Elveda!"

260

Sonra Turin yolda karşılaştığı kalabalığı bir araya toplayarak: hızla Nargothrond'a dondu; onlar giderken yapraklar siddetli bir ruzgarla: ağaçlardan dokuldu, cunku guz korkunc bir kısa donusuyordu. Ama Ork ordusu ve Ejder Glaurung onların onundaydı, nobetçi olarak bırakılanlar Tumhalad'da neler olduğunu fark etmeden aniden ortaya çıktılar. O gun Narog'un üzerindeki kopru bir bela olduğunu kanıtladı; cunku büyük ve guclu olarak inşa edilmisti, cabucak yıkılamazdı; dusman rahatca derin nehri astı ve Glaurung, Felagund Kapıları'na olanca atesiyle yuklenip yıkarak iceri gecti.

Turin ulaştığında Nargothrond'un korkunc yağmalanışı nerdeyse tamamlanmıştı. Orklar ordulardan kalan herkesi katletmiş ya da uzaklara suruklemisti, o anda bile büyük salonlar ve odalar yağmalanıyor ve yok ediliyordu; yanmamış ya da katledilmemiş kadınlar ve kızlar, Morgoth'un esaratine goturulecek koleler olarak kapıların onundeki taracalarda suruler halinde toplanmıştı. Bu yıkım ve felaketin üzerine Turin geldi, kimse ona karşı koyamazdı; ya da koyamayacaktı, onundeki hepsini yere devirip koprudan gecerek kolelere doğru ilerledi. Ve simdi tek basına ayakta durdu, cunku onun pesinden gelen birkac kisi de kaçmıştı. Ama o anda Gla/rLing yıkılan kapılardan çıkıp, Turin ile kopru arasına geldi. Sonra icindeki kotu ruhla aniden konustu: "Selam, Hurin'in oğlu. İyi ki karşılaştık!"

Sonra Turin ona uzun adımlarla yurudu, Gurthang'ın keskin kenarları bir alev gibi parıldadı; ama Glaurung onun darbesini karşılayıp iblis gozlerini kocaman acararak Turin'e baktı. Turin kılıcını kaldırırken korkusuzca baktı onlara; hemen ejderin kapaksız gozlerinin donduran buyusune kapılıp kıpırdayamadan kalakaldı. Uzun bir sure tasta oyulmuş biri gibi durdu;

Nargothrond kapılarının onunde ikisi yalnız ve sessiz kaldı. Glaurung, Turin'le alay ederek

yeniden konustu, dedi ki: "Her tarafın kotuluk oldu, Hurin'in oğlu. Nankor bir evlatlık, haydut,

arkadas katili, sevgi hırsızı, Nargothrond'un gaspedicisi, aptal cesaretine sahip reis ve soyunu

terk eden. Annen ve kız kardesin Dor-10-

261

min'de esaret altında yoksulluk ve sıkıntı icinde yasıyor. Sense bir prens gibi giydiriliyorsun ama onlar yırtık pırtık giysiler icinde calısiyorlar; seni ozluyorlar ama buna aldirmadin. Baban boyle bir oğlu olduğunu öğrenirse mutlu olabilir; öğrendiğinde olacak." Turin, Gla-urung'un buyusu altında sozlerini dinleyip kotuluk tarafından bicim-sizlestirilmis bir aynada kendini gordu, gorduğundan iğrendi.

Akılın iskencesi altında ejderin gozleri tarafından tutulup kimilda-yamazken, Orklar kumeler haline getirdikleri esirleri Turin'in yakınından gecerek uzaklastılar ve kopruyu gectiler. Aralarında Finduilas da vardı, giderken Turin'e bağırdı; ama kızın bağrılan ve esirlerin feryatları kuzeye giden yol üzerinde kaybolana dek Glaururig, Turin'i serbest bırakmadı, Turin aklından çıkmayacak o sese karşı kulaklarını tıkayamadı.

Sonra Glaurung aniden bakısını cozererek bekledi; Tutin korkunc bir dusten uyanır gibi yavas yavas kimildadı. Kendine geldiğinde bir haykırısla ejderin üzerine saldırdı. Ama Glaurung guldu ye dedi ki: "Katledilmek istiyorsan, seni memnuniyetle oldureceğim. Ama bunun Morwen ve Nienor'a çok az yardımı dokunur. Elf kadının feryatlarına hic dikkat etmedin. Kan bağından da mı mahrum olmak istiyorsun?"

Ama Turin kılıcını geri cekerek ejderin gozlerine saldırdı, Glaurung geriye bukulerek hızla kule gibi yukseldi ve dedi ki: "Yoo! En azından cesaretin var, hem de karsılastığım herkesten fazla. Kendi payıma dusmanlarımızın yiğitliğine saygı göstermediğimizi soyleyenler yalan soyluyor. Bak simdi! Sana ozgurluğumu veriyorum. Akrobalarının yanına git, eğer yapabilirsen. Haydi git! Eğer bu gunlerin hikayesini yazacak bir Elf ya da İnsan kalırsa, bu armağanı reddedersen mutlaka seni kucuk goreceklerdir."

O zaman Turin, ejderin gozleriyle akıllı karısmıs sekilde, sanki merhameti bilen bir dusmanla muzakereye girisir gibi Glaurung'un ı sozlerine inandı; donup hızla kopruyu gecerek gitti. Ama o giderkeil Glaurung arkasından seslendi, korkunc bir sesle dedi ki: "Simdi hızla 262 Dor-lomin'e git, Hurin oğlu! Belki Orklar bir kez daha onune gecer. Eğer Finduilas icin oyalanırsan, Morwen'i asla yeniden gormeyeceksin, kız kardesin Nienor'u da; ve onlar seni lanetleyecek."

Turin kuzey yolu boyunca uzaklastı ve Glaurung bir kez daha guldu, cunku Efendisinin onu gonderme amacım basarmıstı. Sonra kendi sevkiyle ilgilendi ve siddetli aleviyle etrafındaki her seyi yaktı. Yağmayla uğrasan Orklara ileriye yuruyus emri verip uzaklara gonderdi ve son değerli seye dek talan etmekten onları mahrum etti. Sonra kopruyu yıkarak Narog'un kopurerek akan sularına attı; böylece tehlikeden uzak bir sekilde, Felagund'un tum zenginliklerini, birikimlerini bir araya toplayıp yığdı ve en derindeki salonda onların üzerine serilip bir süre dinlendi. Turin, Narog ve Teiglin arasındaki artık terk edilmiş topraklardan gecerek kuzeye doğru.uzayan yollar boyunca hızla ilerledi ve Korkunc Kıs onu karsılamak için indi, o yıl kar guz gecmeden önce dushmanı, baharsa hem gec gelecekti hem de soğuk. Ormanlardan, tepelerden adını çağırın Finduilas'ın cığlıklarını duyar gibiydi ve acısı çok buyuktu; ama Glaurung'un yalanlarıyla yureği kızgınlasmıstı, sürekli olarak Orkların Hurin'in evini yakıtığını, Morwen ve Nienor'a iskence ettiklerini dusunerek, baska yone sapmadan devam etti. Sonunda acele edisi ve uzun yollar asması yuzunden (dinlenmeden kırk fersahtan fazla yol almıstı) yıpranmış bir sekilde kısın ilk buzuyla birlikte daha önce iyileştirildiği Ivrin golcuklerine ulastı. Ama golcukler simdi sadece donmus camurlar, artık oranın suyunu icemezdi.

Boylece kuzeyin sert kar yağışı altında Dor-lomin'in gecitlerini zorlukla gecip yeniden çocukluğunun ulkesini buldu. Kırac ve kasvetliydi; ve Morwen yoktu. Evi bos, parçalanmış ve soğuk olarak duruyor ve civarında hiçbir canlı yaşamıyordu. Bu yuzden oradan ayrılıp Hurin'in

akrabası Aerin'le evlenen Doğudolu Brodda'nın evine gitti; mada yaslı bir hizmetkardan Morwen'in uzun sure once gittiğini, Ni-

263

enor'Ia birlikte Dor-lomin'den kactığını, Aerin dışında kimsenin nereye gittiğini bilmediğini öğrendi.

O zaman Turin, Brodda'nın yemek masasına doğru uzun adımlarla yuruyup onu yakaladı ve kılıcını cekerek Morwen'in nereye gittiğini soylemesini istedi; Aerin, oğlunu aramak için Doriath'a gittiğini soyledi. "Cunku topraklar o zaman soylediklerine gore simdi olmus olan guneyli Kara Kılıc tarafından kotulukten temizlenmistir." O zaman Turin'in gozleri acıldı, Glaurung'un buyusunun son bağlan da gevsedi; siddetli bir keder icinde, onu aldatan yalanlara duyduğu ofke ve Morwen'in canını yakanlara duyduğu nefret kara bir siddet halinde onu ele gecirdi, Brodda'yı ve konuklan olan diğer Doğudollerini kılıctan gecirdi. Sonra kısın icine kactı, avlanan bir adam gibi; ama Hador halkından kalan ve yabanm yollarını bilenlerden yardım gorup, onlar sayesinde yağın kardan kurtularak Dor-lomin'in guneyindeki dağlarda bir haydut sığınağına ulastı. Yeniden çocukluğunun ulkesinden gecip Sirion vadisine dondu. Yureği acı icindeydi, cunku Dot-lomin'e, halkından geride kalmıs olanlara sadece daha buyuk felaket getirmisti ve onlar gidisine mutlu olmuslardı; bu sahip olduğu tek teselliydi: Kara Kılıc'm yiğitliğiyle Doriath'a giden, yollar Morwen'e acılmıstı. Ve icinden dedi ki: "O zaman bu isler herkese kotuluk getirmedi. Ve daha once gelmis olsam da soyumu bundan daha iyi nereye yerlestirebilirdim? Eğer Melian Kusağı parçalanırsa, son umut da yok olur. Hayır, gercekten her seyin olduğu gibi olması daha iyi; cunku nereye gidersem bir golge yaratıyorum. Onları Melian'ın himaye etmesine izin veri Onları huzur icinde bir sure golgesiz olarak bırakacağım."

Simdi Turin bir hayvan gibi yabani ve ihtiyatlı bir sekilde Ered Wethrin'den asağı inip dağların

eteklerindeki ormanda dolasarak Findilas'ı bos yere aradı; ve kuzeye Sirion Gecidi'ne giden tum

yollarda pusuya yattı. Ama cok gec kalmıstı; cunku butun izler eskimis ya da kıs tarafından

silinmistir. Boylece Teiglin'den asağı guneye gecerken Orklar tarafından kusatılmış Brethil İnsanlarına rastladı; onları kurtardı, cun-

264

ku Orklar Gutthang'ın onunden kacısmıstı. Kendini Ormanların Yabanisi diye adlandırdı, o İnsanlar onların yanında yasamasını rica ettiler; ama o henuz tamamlanmamıs bir isi olduğunu, Nargothrond'lu Orodreth'in kızı Finduilas'ı araması gerektiğini soyledi. O zaman adamların reisi Dorlas, onun olumunun keder verici haberlerini anlattı. Brethil İnsanları, Teiglin Gecisleri'nde Nargothrond'lu esirleri goturen Ork ordusunu, esirleri kurtarmayı umarak tuzağa dusurmustu; ama Orklar hemen esirlerini zalimce oldurmus ve Finduilas'ı kargıyla bir ağaca cakmıslardı. Son sozleri "Mormegil'e Finduilas'ın burada olduğunu soyleyin" olarak Boylece olmustu. Oraya yakın bir tepeciğe gommus ve orasını Elfkızının Tepeciği, Haud-en-Elleth, diye adlandırmıslardı. Turin, onlardan kendini oraya

goturmelerini istedi ve orada olume yakın bir kederin karanlığına gomuldu. .O zaman Dorlas, unu Bret-hil'in derinliklerine bile ulasan kara kılıcı ve Kral'in kızını arayısı yuzunden bu Yabani'nin gercekte Nargothrond'lu Mormegil ve bazı soylentilere gore Dor-lomin'li Hurin'in oğlu olduğunu anladı. Sonra orman adamları onu kaldırıp yurtlarına tasıdılar. Onlar simdi Amon Obel üzerindeki Ephel Brandir'de, ormandaki yuksek bir tepenin üzerinde etrafı kazıklarla cevrlili bir yerin icinde yasıyorlardı; cunku Haleth'in Halkı savas yuzunden yavas yavas azalmıstı ve onları yoneten Handir oğlu Brandir, nazik ruhlu bir adamdı, cocukluğundan beri topaldı, Kuzey'in gucunden korunmak icin savastan daha cok gizliliğe inanırdı. Bu yuzden Dorlas'ın getirdiği haberlerden korktu ve tabutta yatıyormus gibi gozuken Turin'in yuzunu gorduğunde bir onsezi bulutu yureğine yayıldı. Her seye rağmen kederiyle hareket ederek onu kendi evine alıp ilgilendi, iyilestirme konusunda becerikliydi. Baharın gelisiyle Turin karanlığından sıyrılıp yeniden dinclesti; ayağa kalktı ve gecmisini terk ederek Brethil'de saklanacağını, golgesini arkasında bırakacağını dusundu. Bu yuzden yeni bir isim aldı:

Yuce Elf Dili'nde Kadersizliğin Efendisi anlamına gelen Turambar; ve orman adamlarından aralarındaki bir yabancı olduğunu ya da baska bir isim tasıdığını 265 unutmaları rica etti. Bununla beraber savasmaktan tamamen vazgecmeyecekti; cunku Orklann Teiglin Gecisleri'ne gelmelerine ya da Ha-udh-en-Elleth'e yaklasmalarına dayanamazdı ve oradan sakınmaları icin orasını onlar icin korkunc bir yer haline getirdi. Ama kara kılıcını bir kenara bırakıp daha cok yay ve mızrak kullandı. Simdi Doriath'a Nargothrond'la ilgili yeni haberler ulastı, bozgun ve yağmadan kaçan. Korkunc Kıs'ta yabanda yasamayı basaran kimileri sonunda bir barınak arayarak Thingol'e ulastı ve sınır muhafızları onları Kral'a goturdu. Kimileri tum dusmanın kuzeye cekildiğini, diğerleri Glaurung'un hala Felagund'un salonlarında oturduğunu soyledi; kimileri Mormegil'in katledildiğini, diğerleri ejderin buyusu altına girip tasa donusmus biri gibi hala orada yasadığını soyledi. Ama hepsi, Narogthrond'da bircok kisinin Mormegil'in Dor-1o-min'li Hurin oğlu Turin'den baskası olmadığını öğrendiğini soyledi.

O zaman Morwen'in akli basından gitti. Meilan'ın oğudunu dinlemeyerek oğlunu aramak icin tek basına yabana at surdu. Bu yuzden Thingol, onu bulup korumaları ve gercek haberleri öğrenmeleri icin Mablung'u ve bircok guclu sınır muhafızını gonderdi; Nienor'a orada kalması emredildi. Ancak soyunun korkusuzluğuna o da sahipti; uğursuz bir saatte, Morwen'in kızının da kendiyile birlikte tehlikeye gideceğini anladığında doneceği umuduna kapılan Nienor, kendisini Thingol'un halkından biri gibi gizleyerek, kadersiz yolculuğuna doğru at surdu. Sirion'un kıyıları yakınında Morwen'i buldular ve Mablung, Menegroth'a donmesini rica etti; ama o olmeye cok yakındı ve ikna edilemeyecekti. O zaman Nienor'un onların yanına geldi, Morwen'in emrine rağmen donmeyecekti; Mablung caresizce onları Alacakaranlık GoUeri'ndeki gizli teknelere getirdi ve Sirion'u astılar. Uc gunluk bir yolculuğun ardından, uzun zaman once Felagund'un buyuk emek harcayarak Nargothrond'un kapılan onunde yukselttiği Casuslar Te-266 pesi'ne, Amon Ethir ulastılar. Orada Mablung, Morwen ve kızının etrafına suvarilerden bir koruma yerlestirdi ve daha ileri gitmelerini yasakladı. Ve o, izcileriyle birlikte yapabildikleri kadar gizlice, tepeden aşağıya, hicbir dusman izi gormeyerek Narog'a indi. Ama Glaurung onların yaptığı her şeyin farkındaydı, ofkenin kızgınlığı icinde ileri atılıp nehre uzandı; nehirde devasa bir duman ve pis koku yukseldi ki Mablung ile yanındakiler korlesip kayboldular,. O zaman Glaurung, Narog üzerinden doğuya gecti. Amon Ethir üzerindeki nobetciler Ejderin saldırısını gorerek Mor-wen ve Nienor'u alıp tum hızlarıyla doğuya doğru kacmaya calıstılar; ama ruzgar uzerlerine solgun sisler tasıdı ve atları ejderin les kokusuyla delirip

yonetilemez hale gelerek sağa sola kacıstı, bir bolumu ağaclara carpıp olene, diğerleri uzaklara yayılana dek. Hanımlar böylece kayboldu ve doğrusu Morwen hakkında hicbir kesin haber asla Doriath'a ulaşamadı. Ama Nienor atından dusup yaralanmış olarak Mablung'u beklemek uzere Amon Ethir'e donmeyi basardı, böylece dumanın ustundeki gunisiğine ulastı; batıya bakarak, kafası tepenin uzerinde yatan Glaurung'un gozlerine dik dik baktı.

Kızın iradesi bir sure onunla savastı ama Glaurung gucunu ortaya koyup onun kim olduğunu öğrenerek onu gozlerine bakmaya zorladı, uzerine tam karanlık ve unutkanlık buyusu gonderdi, oyle ki basına İtelen hicbir seyi, ne adını ne de baska bir seyin adını hatırlayamadı; gunler boyunca ne duyabildi ne gorebildi ne de kendi iradesiyle kimildayabildi. Sonra Glaurung, onu Amon Ethir uzerinde tek basına ilikilir bırakıp Nargothrond'a dondu.

Glaurung orayı terk ettiğinde büyük cesaret gosterip Felagund'un salonlarını kesfeden Mablung, ejder yaklaşıırken kacarak Amon Ethir'e ilundu. Tepeyi tırmanırken gunes batıp gece

coktu; orada tastan bir goruntu gibi yıldızların altında tek basına dikilen Nienor dışında kimseyi

bulamadı. Kız hicbir sey konusmadı ya da duymadı, eğer elini tut-.ıısa onun pesinden geldi. Bu

yuzden büyük bir keder icine gomulen

267

Mablung, ona bosuna gozuktuğu halde kızı da yanında goturdu; cunku yabanda yardımsız kalarak ikisi de olacak gibiydi.

Ama Mablung'un uc yoldası tarafından bulundular, yavasca kuzeye ve doğruya doğru, Sirion'un otesindeki Doriath diyarının citlerine, Esgaldun'in yanındaki korunan kopruye doğru ilerlediler. Doriath'a yakksırken Nienor'un gucu yavas yavas dondu; ama hala konusamıyor ya da duyamıyor, elinden tutulup goturulurken korcesine yuruyordu. Ama sonunda citlere cok yaklastıklarında surekli acık olan gozlerini kapatıp uyudu; onu yatırıp dinlendirdiler, cevrelere dikkat etmediler, cunku tamamen yıpranmışlardı. Orada bir Ork cetesinin saldırısına uğradılar, artık sık sık Doriath'ın citleri yakınında gezmeye cesaret eder olmuşlardı. Nienor o anda gorme ve duyma yeteneğini yeniden kazanmıştı ve Orkların cıgıllıklarıyla uyanarak dehset icinde ayağa kalkarak yakalanmadan once kactı.

Orklar onun ardından bir av baslattı, Elfler Orklara yetisip ona zarar vermeden once oldurdular, ama Nienor onlardan da kactı. Cunku korku cılgınlığı icinde kacıyordu, bir geyikten daha hızlıydı ve kosarken cırcıplak olana dek elbiseleri yırtıldı; kuzeye doğru kosarak onların gorus alanının dışına cıkı, uzun sure aramalarına rağmen ne onu ne de izini buldular. Mablung sonunda uzuntu icinde Menegroth'a donup olanları anlattı.

Thingol ve Melian kederle doldular; ama Mablung devam edip ilerilere giderek uzun sure bosu bosuna Morwen ile Nienor'a dair haberler aradı.

Nienor, bitap dusene kadar ormanın icinde kostu, sonra yıkılıp uyudu ve uyandı; gunesli bir sabahtı, bu sanki yeni bir seymis gibi ısık icinde sevindi, gorduğu her sey ona yeni ve tuhaf gozuktu, cunku onları adlandırmak icin hicbir isme sahip değildi. Arkasında uzanan bir karanlık ve korkunun golgesi dışında hicbir sey hatırlamadı; bu yuzden avlanan bir hayvan gibi tedirgince ilerleyip acılıktan olacak gibi oldu, hic yiyeceği yoktu ve nasıl araması gerektiğini bilmiyordu. Sonunda Teiglin Gecisleri'ne gelerek oradan gecti ve Brethil'in ulu ağaçları ara-268 sında bir sığınak aradı, korkmustu, kactığı karanlık

yeniden ona yetisiyor gibiydi. Ama bu aslında guneyden gelen büyük bir fırtınaydı ve dehset içinde kulaklarını gok gurlemesine tıkayarak kendini Haudh-en-Elleth'in üzerine attı; ama yağmur üzerine carpıp ciğerlerine dek isleyince olen vahsi bir hayvan gibi yattı. Orada Turambar onu buldu, Orkların civarda dolastığı soylentisini duyarak Teiglin Gecisleri'ne inmisti; ve simseğin gozkamastıncı ısığı içinde onu Finduilas'ın tepeciği üzerinde yatan katledilmiş bir kız gibi gorerek kalbinden vuruldu:

Ama orman adamları kızı kaldırdılar, Turambar etrafına pelerinini sardı, civardaki kucuk bir kulubeye goturdular, onu ısıtıp yiyecek verdiler. Ve Turambar'a bakar bakmaz rahatladı, cunku sonunda karanlığında aradığı bir seyi bulmus gibi geldi ona; ve ondan ayrılmayacaktı. Ama ona adıyla, soyuyla ve felaketiyle ilgili bir seyler sorduğunda, kendinden bir sey istediğinin farkına varan ama ne. olduğunu anlayamayan bir cocuk gibi tedirgin oldu; ve ağladı. Bu yuzden Turambar dedi ki: "Tedirgin olma. Hikayen bekleyecek. Ama sana bir isim vereceğim, seni Gozyası Kızı, Niniel, diye çağıracağım." Ve kız, bu isim soylendiğinde kafasını salladı, yalnızca "Niniel" dedi. Bu, karanlığının ardından soylediği ilk sozdu ve orman adamları arasındaki ismi olarak kaldı.

Ertesi gun kızı Ephel Brandir'e doğru tasıldılar; ama Celebros'un calkantılı suyunun Teiglin'e dokulduğu Yağmurlu Merdiven'e, Dimrost, geldiklerinde, Niniel'in üzerine buyuk bir titreme geldi ki bu yuzden zaman içinde oraya Titreten Su, Nen Girith, denildi. Orman adamlarının Amen Obei üzerindeki yurtlarına gelmeden once ateslenip liastalandı; uzun sure hasta yatarak Brethil kadınları tarafından bakıldı, ona bir bebek gibi dil öğrettiler. Guz gelmeden Brandir'in maharetiyle iyilesip konusabildi; ama Haudh-en-Elleth tepeciği ustunde Turambar tarafından bulunmadan onceki hayatı hakkında hicbir sey hatırlamadı. Ve Brandir onu sevdi; ama kızın tum gonlu Turambar'a kaymıstı.

O zamanlar orman adamları Orklar tarafından rahatsız edilmedi ve 269 Turambar savasa gitmedi; Brethil'de huzur vardı. Onun da kalbi Niniel'e yoneldi ve ona evlenme teklif etti; ama askına rağmen kız zaman istedi. Cunku Brandir, kızı Turambar hakkında bir sey bilmediği konusunda uyararak, onunla kendisi arasındaki rekabetten cok kızın iyiliği icin, Niniel'i zaptetmeye calısmıstı; Turambar'ın gercekte Hurin oğlu Turin olduğunu açıklamıs ve ismi tanımamasına rağmen kızın dusunceleri üzerine bir golge cokmıstı.

Nargothrond'un yağmalanmasının üzerinden uc yıl gectiğinde Turambar Niniel'e yeniden sordu ve simdi ya onunla evleneceğine ya da yabanda savasa doneceğine yemin etti. Niniel sevinerek kabul etti ve yazortasında evlendiler; Brethil'in orman adamları buyuk bir ziyafet duzenledi. Ama yılın bitiminden once Glaurung yonettiği Orkları Brethil'e yolladı; Turambar evinde olaylara karısmadan oturdu, cunku Niniel'e sadece evlerine saldırırsa savasacağına soz vermisti. Ama orman adamları yenilmislerdi ve Dorlas, onu aralarına kabul eden halka yardım etmediğini yuzune vurdu. O zaman Turambar kalkıp kara kılıcını yeniden ortaya cikardı ve Brethil İnsanları'ndan buyuk bir birlik olusturarak Orkları tamamen hezimete uğrattı. Ama Glaurung, Kara Kılıc'ın Brethil'de olduğu haberlerini duydu, yeni kotulukler tasarlayarak duyduklarını aklında tarttı.

Ertesi yılın baharında Niniel gebe kaldı, bitkinlesip huzunlendi; aynı zamanda Ephel Brandir'e, Glaurung'un Nargothrond'dan disarı cıktığı üzerine ilk haberler ulastı. O zaman Turambar uzaklara gozculer gonderdi, cunku simdi istediği gibi seyleri buyuruyor ve Brandir'e

cok az dikkat ediyordu. Yaz yaklasırken Glaurung, Brethil sınırlarına ulastı, Teiglin'in batı kıyıları

yakınında durdu; o anda orman halkı arasında buyuk korku doğdu, cunku Buyuk Solucan'ın

umdukları gibi Angband'a donmek icin gecip gitmeyeceği, onlara saldırarak topraklarını harap
edeceği acıktı. Bu yuzden Turambar'ın oğutlerine basvurdular; o tum gucleriyle
Glaurung'a
saldırmalarının bosuna olacağını, cunku onu sadece kurnazlıkla ve sansın yaver
gitmesiyle
yenebi-
270

leceklerini soyledi. Kendisinin ulkenin sınırları dışında ejderi arayacağını, halkın kalanının
Ephel Brandir'de kalmasını, ama kacısı hazırlanmalarını emretti. Glaurung zafer
kazanırsa, ilk önce onları yok etmek için orman adamlarının yurtlarına gelecekti ve ona
karsı koymayı umamazlardı; ama eğer her yere yayılırlarsa, bir coğu kacabilirdi; cunku
Glaurung Brethil'de yerlesmek istemeyip çok gecmeden Nargothrond'a donecekti.
Sonra Turambar tehlikeli iste ona yardıma gonullu arkadaşlar talep etti; Dorlas one çıktı
ama diğerleri çıkmadı. Bu yuzden Dorlas, halkını azarlayarak Haleth hanedanının
mirascısı görevini üstlenemeyen Bran-dir'den kucumseyerek bahsetti; Brandir halkının
onunde utandırılmış-tı, yureği acı icindeydi. Ama Brandir'in akrabası Hunthor kalkarak
onun yerine gitmek için iznini istedi. Sonra Turambar, Niniel'e elveda dedi ve kız
korkuyla, onseziyle doldu, ayrılmaları keder vericiydi; ama Turambar iki yoldasıyla yola
koyulup Nen Girith'e gitti. O zaman Niniel korkusuna dayanamayarak, Ephel'de oturup
Turambar'ın kaderine dair haberleri beklemeye isteksiz olarak onun arkasından yola
koyuldu ve büyük bir topluluk da onunla gitti. Bu yuzden Brandir daha fazla korkuyla
doldu; onu ve beraberinde gidecek halkını bu acelecilikten caydırmaya uğraştı, ama ona
aldırmadılar. Boylece, egemenliğinden ve onu kucumseyen halkının sevgisinden feragat
etti, Niniel'e duyduğu ask dışındaki hiçbir şeye değer vermeyerek bir kılıc kusanıp onun
ardından gitti; ama topal olduğu için çok gerilerde kaldı. Turambar, Nen Girith'e
gunbatımında ulaştı, orada Glaurung'un Teiglin'in sarp kıyılarınun üstüne, ucurunun
kenarına uzandığını, gece olduğuunda harekete gececek gibi görunduğunu öğrendi. Bu
haberleri iyi buldu; cunku ejder, nehrin aktığı, derin ve av olmaktan kaçan bir geyiğin
uzerinden atlayabileceği darlıkta bir vadide, Cabed-en-Aras'ta uzanmıstı; Turambar,
onun artık daha ilerilere gitmeyip derin vadiyi gecmeye çalışacağını dusundu. Bu yuzden
alacakaranlıkta aşağıya sokulup gecenin altında koyuğa inerek azgın suyun ustun-271
den karşıya gecmeyi tasarladı; sonra ilerideki ucurumu tırmanacak böylece ejderin altına
ulasacaktı.

Sonra dusuncesini gerceklestirdi ama karanlıkta Teiglin'in akıntılarına geldiklerinde
Dorlas'ın cesareti kırılıp tehlikeli gecisi denemeye kalkısamadan utanc içinde kalarak
ormanda gizlendi. Her şeye rağmen Turambar ve Hunthor guven içinde karşıya gectiler,
cunku suyun yoğun gurlemesi diğer tum sesleri bastırıyor ve Glaurung uyuyordu. Ama
gece yarısından önce ejder doğrulup büyük bir gurultu ve patlayışla on tarafını ucurunun
karsı kıyısına fırlattı, ardından govdesini cekmeye basladı. Turambar ile Hunthor,
Glaurung'a yaklasmak için hızla yukarıya doğru bir yol ararken sıcaklık ve kötü koku
tarafından nerdeyse bertaraf oldular; ejderin gecisiyle yerinden oynayan büyük bir
kayanın basına carıp nehre fırlatması sonucunda Hunthor oldu. Ha-leth hanedanının en
korkağı olmayan Hunthor böyle oldu. Sonra Turambar bütün iradesini ve cesaretini
toplayıp tek basına ucurumu tırmanarak ejderin akma ulaştı. Sonra Gurthang'ı cekip
kolunun ve nefretinin tüm gucuyle Solucan'ın yumusak karnına sonuna kadar soktu.
Glaurung olum sancısını hissettiğinde acı acı haykırp korkunc ıstırabı içinde govdesini

yukarı kaldırıp kendini kanyonun diğer yakasına savurdu, orada can cekismesi icinde toprağı doverek ve kıvrılarak yattı. Etrafındaki her seyi buyuk bir ates icinde kavurdu, sonunda alevleri bitene kadar, her seyi harap etmek icin defalarca vurdu ve hareketsizce yattı.

Gurthrang, Glaurung'un siddetli ıstırabıyla Turumbar'ın elinden koparak karnına saplı kalmıstı. Bu yuzden Turambar kılıcını geri alıp dusmanına bakmak isteyerek suyu bir kez daha gecti; onu boylu boyunca uzanmış ve bir tarafı ustune kıvrılmış buldu, Gurthang'ın kabzası karnında duruyordu. O zaman Turambar kabzayı tutarak ayağıyla karnına bastı ve onun taklidini yaparak, Nargothrond'daki sozlerini haykırdı: "Selam, Morgoth'un Solucanı! Yeniden bulustuk! Simdi ol ve karanlık seni alsın! Hurin'in oğlu Turin, boylece intikamını aldı."

272

Sonra kılıcını cevirecek, kara bir kan fısırp eline bulastı ve zehir elini yaktı. Bunun uzerine Glaurung gozlerini acararak Turumbar'a oyle bir kotulukle baktı ki bakıs ona bir darbe gibi carptı; darbenin etkisi ve zehrin acısıyla karanlık bir baygınlığa dusup oluymuscesine yattı ve kılıcı altında kalmıstı.

Glaurung'un cıgıllıkları ormanlarda cınlayıp Nen Girith'de bekleyen halka ulastı; sesleri duyup ileriye bakanlar, uzakta ejderin yarattığı yangını ve yıkımı gordugunde, onun kazandığını ve kendisine saldıranları yok ettiğini sandılar. Niniel dusen suların yanında oturup titredi, Glaurung'un sesi kızın karanlığını yeniden uzerine sermistı, oyle ki kendi iradesiyle kıpırdayamıyordu.

Oylcce kalmıskın Brandir onu buldu, yorgunluk icinde topallayarak sonunda Nen Girith'e ulasmıstı; ejderin nehri gecip dusmanlarını yok ettiğini duyduğunda yureğı Niniel icin acımayla doldu. Ama aynı zamanda dusundu: "Turambar oldu ama Nmiel yasıyor. Simdi artık benimle gelebilir, onu alıp uzaklastırabilirim, boylece ejderden birlikte kacarız."

Boylece bir sure sonra Niniel'in yanında dikildi ve dedi ki: "Gel! Gitme Zamanı. İstersen seni gotureceğim." Elini tuttu ve kız sessizce kalkıp onu izledi; onların karanlıkta gidisini kimse gormedi. Gecisler'e giden yolda giderlerken, ay yükselip toprağın ustune gri bir ısı yaydı ve Niniel dedi ki: "Yol bu mu?" Brandir, Glaurung'dan yapabildikleri kadar yabana kacmaları dışında yolu bilmediğini soyledi. Ama Niniel dedi ki: "Kara Kılıc, sevgilim ve kocamdı. Yalnızca onu aramak icin gidiyorum. Baska ne dusunebildin?" Ve onun onunde hızla uzaklastı. Boylece Teiglin Gecisleri'ne doğru gelip beyaz ay ısığında Haudh-en-EUeth'e baktı, uzerine buyuk bir korku cıktı. Sonra bir haykırısla, pelerinini uzerinde atarak nehir boyunca guneye kostu; ve ak giysisi ayısığında panldadı.

Boylece Brandir yamaclardan onu gorup yolunu kesmeye yoneldi ama Niniel, Cabed-en-Aras

ucurumunun yakınındaki Glaurung'un yıkımına ulastığında hala onun arkasındaydı. Kız, orada

ejderin yattı-

273

ğını gordu ama ona aldırmadı, cunku yanında bir adam yatıyordu; ve Turambar'a kosup bos yere adını tekrarlardı. Sonra elinin yanmış olduğunu fark ederek gozyaslarıyla yıkayarak elbisesinden bir parçayla sardı, onu optu ve uyandırmak icin adını yeniden haykırdı. O anda Glaurung olmeden once son kez kımıldanıp son nefesiyle konustu ve dedi ki: "Selam Hurin kızı Nienor. Olumden once yine karsılastık. Sana, kardesini sonunda bulmus olma sevincini veriyorum. Ve simdi onu, tanimalısın: karanlıkta

sunguleyici, dusmanlarına tehlikeli, dostlarına| karsi sadakatsiz ve soyu lanetli, Hurin oğlu Turin! Ama tum yaptıkları arasında en kotusunu, sen icinde hissedeceksin.” Sonra Glaurung oldu ve kızın üzerindeki kotuluğunun perdesi acıldı, gecmisini hatırladı. Turin’e doğru bakarak haykırdı: “Elveda, iki| kere sevdiğim! A Turambar Turin turun amhartenen: kadersizliğin efendisi kadersizlik tarafından yenildi! Ah olu olmak sevindirici!” Yıkımın! kıyısında duran Brandir her seyi duyarak ona doğru hızlandı; ama o,| korkunun ve acının cılgınlığı icinde kacip Cabed-en-Aras’m kıyısına ulasarak kendini fırlattı, azgın sularda kayboldu.

Sonra Brandir gelip aşağıya baktı ve dehset icinde geri cekildi; artık daha fazla yasamak istememesine rağmen gurleyen suda olumu arayamadı. Ondan sonra kimse yeniden Cabed-en-Aras’tan aşağıya bakmadı, oraya ne bir hayvan ya da kus geldi ne de bir ağac yetisti; oraya Korkunc Kadersizliğin Atlayısı, Cabed Naeramarth, denildi. Brandir, halkına gelismeleri anlatmak icin Nen Girith’e doğru dondu; ormanda Dorlas’a rastlayıp onu katletti: bu akıttığı ilk ve son kandı. Nen Girith’e ulastığında halkı ona seslendiler:

“Onu gordun mu? Niniel gitti.”

Ve o yanıtladı: “Niniel sonsuza dek gitti. Ejder oldu, Turambar oldu; haberler iyi:” Halk, bu sozlere homurdanarak onu cıldırdığını soyledi; ama Brandir dedi ki: “Beni sonuna dek dinleyin!

Sevgili Niniel de oldu. Daha fazla yasamak istemeyerek kendini Teiglin’e attı; cunku unutkanlık

onu bulmadan once Dor-lomin’li Hurin kızı Nienor oldua

274

ğunu, Turambar’ın da kardesi Hurin oğlu Turin olduğunu öğrendi.” O sozlerini bitirir ve etrafındakiler ağlarken, Turin yanlarına geldi. Cunku ejder olduğunda baygınlığı gecmis, yorgunluktan derin bir uykuya dalmıstı. Ama gecenin soğuğu ve bedenine batan Gurt-hang’ın kabzası yuzunden uyanmıstı. Sonra birinin elini iyilestirmis olduğunu fark etti ve her seye rağmen soğuk toprak üzerinde yatmaya bırakılmasına cok sasırmıstı; seslenip hic yanıt alamayarak yardım aramaya gitti, cunku yorgun ve hastaydı. Ama halk onu gorunce, huzursuz bir ruh olduğunu dusunerek korku icinde geri cekildi; ve dedi ki; “Hayır, sevinin; cunku Ejder oldu ve ben yasıyorum. Ama neden oğudumu kucumseyip tehlikeye atıldınız? Niniel nerede? Onu gormeliyim. Ve kesinlikle onu evinden goturmediniz değil mi?”

O zaman Brandir boyle olduğunu ve Niniel’in olduğunu soyledi. Ama Dorlas’ın karısı haykırdı:

“Hayır, efendim, o cıldırdı. Cunku buraya geldiğinde sizin olduğunuzu soyledi ve buna iyi haberler dedi. Ama yasıyorsunuz.”

O anda Turambar ofkeliydi ve Brandir’in soylediği ya da yaptığı her seyin asklarını kiskanarak kotuluk icinde kendine ve Niniel’e yoneldiğine inandı; ve Brandir’e, Yumru Ayak diyerek hakkında kotuluk dusunerek konustu. Sonra Brandir duyduğu her seyi anlatıp Niniel’i Hurin kızı Nienor diye andı, Turambar’ın yuzune Glaurung’un son sozlerini haykırarak onun, soyuna ve kendisini barındıran herkese lanet getirdiğini soyledi.

Sonra Turambar hiddete kapıldı, cunku bu sozlerde kadersizliğin eteklerinin ona yetistğini anladı; ve Brandir’i eğer gerçekten bunları kendi tasarlamamissa Niniel’i olumune yoneltmekle, Glaurung’un yalanlarını zevkle yaymakla suçladı. Sonra Brandir’i lanetleyip oldurerek halkın arasından ormana kactı. Bir sure sonra deliliği gecti, Haudh-en-Elleth’e giderek orada oturup yaptıklarını dusundu. Ona öğüt vermesi icin Finduilas’a

seslendi; simdi soyunu aramak icin 275 Doriath'a giderek mi yoksa onlari sonsuza dek terk edip savasta olumunu arayarak mi daha fazla kotuluk getirecegini bilmiyordu. Orada otururken, Mablung yaninda bir Gri Elf topluluquyla Teiglin Gecisleri uzerinden geldi ve Turin'i taniiyip onu selamladi, onu yasiyor bulduqu icin gercekten mutluydu; cunku Glaurung'un ilerleyisini ve yolunu Brethil'e yonelttigini haber almisti, ayrıca Nargothrond'lu Kara Kiliç'in orada yasadiğı soylentisini duymustu. Bu yuzden Turin'i uyarmak, gerekirse yardım etmek icin gelmisti; ama Tu-rin dedi ki: "Cok gec geldin. Ejder oldu."

O zaman saskinlik icinde kahp ona ovguler yağıdırdilar; ama o bunlara aldirmadi ve dedi ki:

"Sadece sunu soruyorum: soyumla ilgili haberleri verin bana, cunku Dor-lomin'de onların Saklı Krallık'a gitmis olduklarını öğrendim."

Sonra Mablung sıkıntı icinde kaldı ama caresizce Turin'e, Morwen'in nasıl kaybolduğunu, Nienor'un nasıl sessiz unutkanlık buyusune kapılıp Doriath'm sınırları civarında onlardan kurrularak kuzeye kactığını anlatti. O anda Turin kadersizliğinin kendisini yakaladığını, Brandir'i haksız yere öldürdüğünü anladı; böylece Glaurung'un sozleri onun icini doldurdu. Olume cok yakin biri gibi kahkahalar atarak haykırdı: "Bu gercekten aci bir saka!" Ama Mablung'a gitmesini, uzerinde felaketler olan Doriath'a donmesini emretti. "Ve bu lanet, senin gorevinin de uzerinde!" diye haykırdı. "Bu sadece biraz eksik. Simdi gece yaklaşıyor."

Sonra onlardan ruzgar gibi kactı ve onlar da ne tur bir deliliğe yakalandığını merak ederek sasırdılar; pesinden izlediler. Ama Turin onlardan uzaklastı; ve Cabed-en-Atas'a ulasıp suyun gurlemesini duydu, kıs gelmis gibi tum yaprakların kuruyup ağaçlardan dususunu gordu. Orada sahip olduğu her şeyin sonunda, geride kalan tek şeyini kılıcını cektı ve dedi ki: "Selam Gurthang! Seni kullanan el dışında hicbir efendi ya da sadakat tanımazsın. Hicbir kandan cekinmeyeceksin. Bu yuzden Turambar Turin'i alır mısın, beni hızla karleder misin?":

276

Ve kılıctan yanıt olarak soğuk bir ses cınladı: "Evet, kanını mutlulukla iceceğim, böylece efendim Beleg'in kanını ve haksız yere katledilen Brandir'in kanını unutabilirim. Seni hızla katledeceğim." Sonra Turin, kabzayı toprağın uzerine yerlestirip kendini Gurt-hang'ın uzerine attı ve karaskılıc yasamını aldı. Mablung ve Elfler geldiklerinde Glaurung'un olusune baktılar, Turin'in bedenine bakıp kederlendiler; Brethil İnsanları oraya geldiğinde, onlardan Turin'in deliliğinin ve olumunun sebeplerini öğrendiklerinde sasırdılar; Mablung aci aci konustu: "Hurin'in Cocukları'nın kadersizliğinde tuzağa dusurul-dum, getirdiğim haberlerle sevdiğim biri oldu." Sonra Turin'i kaldırdılar ve Gurthang'ın parcalanıp kırıldığını fark ettiler. Elfler ve insanlar orada büyük bir odun yığını olusturup gorkemli bir ates yaktilar. Ejder kul olana dek yakıldı. Turin'i olduğu yuksek bir tepeciğe yatırdılar, Gurthang'ın kırık parcalarını yanma koydular. Her şey yapıldığında, Elfler Hurin'in Cocukları icin bir ağıt yaktı ve büyük, gri bir tas tepeciğın ustune yerlestirilip uzerine Doriath runlarıyla su sozcukler oyuldu:

TURAMBAR TURİN DAGNIR GLAURUNGA

Ve altına da sunu yazdılar.

NINIËL NIENOR

Ama o, orada değildi, ve Teiglin'in soğuk sularının onu nereye goturduğı asla bilinemedi.

277

YIKCOİ İkiMcl BoLucn

Boylece bitti Turamb'ar Turin'in hikayesi; Ama Morgoth uyumadı, ne de kotuluğe ara verdi, Hador hanedanıyla isi henüz bitmemisti. Hurin'in elinin altında, Morwen'in de yabanda bilinsizce dolmasına rağmen, onlara karşı kotuluğe doymamıstı. Mutsuzluk Hurin'in kaderiydi; her seye rağmen Morgoth kotuluğunun isleyisini biliyordu, Huriri de biliyordu bunu ama yalanlar gercekle karıştırıldı, iyi olan gizlendi, carpıtıldı. Morgoth her sekilde en çok Thingol ve Melian'in yaptıklarının üzerine kötü bir ısı yaymaya çalıştı, çünkü onlardan nefret ediyor ve korkuyordu. Bu yüzden vaktin olgunlastığına hükmedince, nereye isterse gidebileceğini söyleyerek Hurin'in esaretini kaldırdı; bunu tamamen yenilmiş bir düşmana merhamet göstererek yapar gibi davrandı. Ama yalan söyledi, amacı Hurin'in olmadan önce Elfler ve İnsanlara karşı süren kinine yardım etmesiydi.

Morgoth'un sözlerine çok az güvenip, aslında merhametsiz olduğunu bilerek. Hurin özgürlüğünü kazandı; Karanlık Efendi'nin sözleriyle içinde acı duygular uyandırılmış olarak keder içinde uzaklaştı; oğlu Turin'in olumunun üzerinden bir yıl geçmişti. Yirmi sekiz yıl boyunca Angband'da esir tutulmuş ve gittikçe artan bir eziyetle davranılmıstı. Sacı sakalı ağarmış ve uzundu ama kocaman siyah bir asaya dayanarak boyun eğmeden yürüdü; ve bir kılıc taşıyordu.

Boylece Hirhlum'a gecti, Anfauglith'in kumları üzerinden Angband reislerinin ve kara askerlerinin

büyük bir hareket içinde olduğu hakkında haberler Doğudolleri'nin reislerine ulaşmıstı ve onlarla

birlikte onurlu biri gibi gozuken yaşlı bir adam geldi. Bu yüzden Hurin'e dokunmadılar, o topraklarda istediğince yürümesine izin verdiler; bu konuda bilgece davranmıslardı, kendi

halkından geriye kalanlarsa, Morgoth'a esir düşüp onurlu bir se-

278

kilde Angband'dan donebilen tek insan olduğu için ondan sakındılar. Boylece özgürlüğü, Hurin'in yüreğindeki acıyı daha da artırdı; Hithlum topraklarından ayrılıp dağlara yollandı. Orada, uzaklarda, bulutların arasındaki Crissaegrim'in zirvelerini görüp secti, Turgon'u hatırladı; Gondolin'in gizli topraklarına yeniden gitmeyi arzuladı. Bu yüzden Ered Wethrin'den aşağı indi, Morgoth'un yaratıklarının attığı her adımı izlediğini bilmiyordu; Brithiach üzerinden geçerek Dim-bar'a girdi, Echoriath'm karanlık eteklerine ulaştı. Butun bölge soğuk ve ıssızdı, dimdik bir yamacın altındaki koca bir taş çukuntusunun dibinde durarak az bir umitle de olsa etrafına bakındı; ve eski Kacıs Yolu'ndan geriye kalan görülebilir tek izin bu olduğunu bilmiyordu: Kuru Nehir tıkanmış, kemerli kapı çomulmuştu. Sonra Hurin, uzun süre önce gençliğinde yaptığı gibi, uzaklardaki kartalları görüp secebileceğini düşünerek yeniden gri göğ baktı; ama sadece doğudan gelen gılgeleri, eriselemez tepelerin etrafında girdap gibi dönen bulutları gördü ve yalnızca taşların üzerinde ılık çalan rüzgarı duydu. Artık yüce kartalların etrafı gözetleyisi iki katına çıkarılmıstı, aşağıda çok uzaklarda, solgun ışığın içinde umitsiz Hurin'i fark ettiler; haberler önemli gözüktüğü için doğrudan Thorondor kendisi Turgon'a ulaştı. Ama Turgon dedi ki: "Morgoth uyuyor mu? Yanılıyorsun." "Oyle değil," dedi Thrandor. "Eğer Manwe'nin kartalları yanılmaya alısmıssa, çok zaman önce, efendim, saklanmanız boşuna olmuş olacak."

"Oyleyse sözlerin uğursuzluk taşıyor," dedi Turgon; "çünkü bunun tek anlamı olabilir. Thalion Hurin, Morgoth'un iradesine teslim olmuş. Yüreğim kırıgın."

Thorondor gittiğinde, Turgon uzun süre düşünceler içinde oturdu, Dor-lomin'li Hurin'in yaptıklarını hatırlayarak uzuldu; kırılganlığı geldi, Hurin'i arayıp yapabilirlerse Gondolin'e getirmeleri için kartalları yolladı. Ama çok geçti, onu yeniden ısıtta veya gölgede goremadılar.

Hurin, Echoriath'm sessiz uçurumlarının, ak saçlarını kızıla boyayan, bulutları delip geçerek

batan güneşin önünde uzuntu içinde dur-

279

du. Sonra hiçbir kulaktan çekinmeyerek yabanda haykırdı, bu merhametsiz diyarı lanetledi; sonunda yüksek bir kayanın üzerinde Gondolin'e doğru baktı ve haykırarak seslendi: "Turgon, Turgon, Serech Ba-cakhğ'i'ni hatırla! Ey Turgon, saklı salonlarında duymayacak mısın?" Ama kurumuş otların üzerindeki ruzgardan başka hiçbir ses yoktu. "Oyle olsun, onlar Serech'te gunbatımında yankılanıyorlar," dedi; o konuşurken, güneş Golge Dağları'nın ardına geçti, etrafına karanlık çöktü, ruzgar kesildi ve ıssızlıkta sessizlik vardı.-Ama Hurin'in sözlerini duyan kulaklar vardı, hepsi kuzeydeki Karanlık Taht'a hızla bildirildi; ve Morgoth gulumsedi, çünkü kartallar yüzünden hiçbir casusunun Kusatan Dağlar'm ardındaki toprakları henüz, gorememesine rağmen, artık Turgon'un nerede yaşadığını acıkça biliyordu. Bu, Hurin'in özgürlüğünün basadığı ilk kötülüktü.

Karanlık çökerken Hurin kayadan sendeleyerek indi ve kederin derin uykusuna daldı. Uykusunda Morwen'in yas tutan sesini duydu; sık sık onun adım soyluyordu; sesi Brethil'den geliyor gibi geldi. Bu yüzden gundoğumuyla uyandığında ayağa kalkıp Brithiach'a dondu;

Brethil'in sacakları boyunca ilerleyerek bir gece vakti Teiglin Gecisie-ri'ne geldi. Gece nobetçileri, onu gördüğünde büyük bir korkuya kapıldılar, çünkü kadim bir savaş tepeceğinden fırlamış, etrafında onun karanlığıyla yuruyan bir hayalet gorduklerini düşünmüşlerdi; Hurin böylece durdurulmadı ve sonunda Glaurung'un yakıldığı yere geldi, Cabed Naeramarth'ın kıyısında dikilen uzun taşı gördü.

Ama Hurin tasa bakmadı, orada ne yazıldığını biliyordu; yalnız olmadığını fark etmişti. Tasın golgesinde oturan bir kadın vardı, dizleri üstüne çökmüş; Hurin sessizce dururken, kadın yıpranmış başlığını geriye atıp yüzünü kaldırdı. Yaslıydı, kırlasmıştı, ama binden gözleri adama baktı ve kadını tanıdı; çünkü yabancı ve korku dolu olsa da, uzun zaman önce ona, eski günlerin olumlu kadınlarının en gururlusu ve en güzeline, Eledhwen ismini kazandıran, pırıltı hala gözlerindeydi.

"Sonunda geldin," dedi kadın. "Çok uzun zaman bekledim."

280

"Karanlık bir yoldu. Gelebildiğim kadar çabuk geldim."

"Ama, çok geç kaldın," dedi Morwen. "Gittiler."

"Bunu biliyorum," dedi. "Ama sen gitmedin."

Ama Morwen dedi ki: "Neredeyse. Bitkinim. Güneşle gideceğim. Artık çok az zaman kaldı:

biliyorsan, anlat! Kızım onu nasıl buldu?"

Ama Hurin yanıt vermedi, taşın yanında oturup bir daha konuşmadılar; güneş battığında Morwen icini çekip onun elini sıkıca tuttu, hareketsizdi; Hurin olduğunu anladı.

Alacakaranlıkta ona baktı, kederin ve zalim sıkıntıların izleri uzaklaşmış gibiydi. "O yenilmedi," dedi; kadının gözlerini kapayıp gece biterken yanında kimildamadan oturdu. Cabed Naeramarth'ın suları kukredi, ama o hiçbir ses duymadı, hiçbir şey gormedi, hiçbir şey hissetmedi, çünkü yüreği taşlaşmıştı. Ama yüzüne keskin yağmuru carptıran soğuk

bir ruzgar geldi; canlandı ve içinde bir kızgınlık, dusuncelerine hakim olarak, bir duman gibi yükseldi, oyle ki artık butun arzusu, cektığı acının içinde onlarla ilgili olan herkesi suçlayarak, kendisine ve ailesine yapılan haksızlıkların intikamını almaya çalışmaktı. Sonra ayağa kalkıp Cabed Naeraniarth üzerinde, tasın batısında Morwen için bir mezar yaptı; vfe üzerine su sozcukleri kazıdı: Burada Eledhtven Morwen de yatıyor. Denir ki, Brethil'u bir kahin ve arp cahcısı olan Glirhuin bir sarkı yazıp Kadersizlik Tası'nın Morgoth tarafından bozulup yıkılamayaca-ğını, denizin tum toprakları su altında bırakmasına rağmen onun yerinde kalacağını soylemistir; sonrasında gerçekten de boyle oldu, Tol Morwen, Valar'ın ofke gunlerinde yaratılan yeni kıyıların otesinde hala tek basına durur. Ama Hurin otada yatmaz, cunku yazgısı onu surukluyor ve Golge hala onu izliyordu. Hurin, Teiglin'i asıp Nargothrond'a giden kadim yoldan aşağı guneye doğru ilerledi; uzaklarda doğuya doğru Amon Rudh'un tek basına yükselisini gordu ve orada olanları bildi. Sonunda Narog kıyılarına ulasarak ondan onCe Doriath'lı Mablung'un cesaret ettiği gibi, yıkıl-281 mıs koprunun taslan üzerinden azgın nehri gecti; asasının üzerine eğilerek, kırılmış Felagund Kapılan'nın onunde durdu. Burada, Glaurung'un ayrılısından sonra. Ufacık Cuce Mim'in Nar-gothrond'a donduğu ve yıkılıis salonlar icine surunerek girdiği anlatılmalıdır; orayı sahiplendi, oturup altın ve değerli tasları parmaklarının arasından, ellerinin arasından akıttı, cunku Glaurung'un ruhunun ve yaptıklarının korkuncluğu yuzunden onu soymak icin kimse oraya yaklasmayacaktı. Ama simdi birisi gelmiş, esikte dikiliyordu; Mim one çıkıp amacını öğrenmek istedi. Hurin dedi ki: "Felagund Finrod'un evine girmek icin berii engelleyen sen kimsin?"

Cuce yanıtladı: "Ben Mim'im; kibirli olanlar Deniz'i asarak gelmeden once, Cuceler Nulukkidzin'in salonlarını kazıyorlardı. Ben sadece benim olanı almak icin dondum; cunku halkımın sonuncusuyum."

"O zaman mirasından artık zevk alamayacaksın," dedi Flurin; "cunku ben Galdor oğlu Flurin'im, Angband'dan dondum ve oğlum asla unutmayacağın Turambar Turin'dir; simdi oturduğın bu salonları yıkan Ejder Glaurung'u olduren odur; ve Dor-lomin'in Ejder' Miğferi'ne ihanet eden kisiyi bilmiyor değilim."

Sonra Mim, buyuk bir korku icinde, ne isterse alması, hayatını bağışlaması icin yalvardı; ama Hurin yalvarışlarını önemsemeden onu Nargothrond kapılarının onunde oldurdu. Sonra iceri girerek Valinor hazinelerinin karanlıkta, harap olmuş yerlerin üzerinde dağılmış olarak yayıldığı bu korkutucu yerde bir sure kaldı; denir ki. Hurin Nargothrond yıkıntısından çıkıp yeniden goğun altında durduğunda, bu koca hazineden sadece tek bir seyi yanına almıştır.

Simdi Hurin doğuya ilerleyip Sirion Çağlayanları'nın yukarısındaki Alacakaranlığın Golleri'ne

geldi; orada Doriath'ın batı sınırlarını koruyan Elfler tarafından yakalanıp Bin Mağara'da Kral

Thingol'un huzuruna çıkarıldı. Thingolona baktığında, keder ve saskınlıkla doldu, bu vahsi ve

yaslı adamın, Morgoth'un esiri Thalion Hurin olduğunu anlamıştı; nazikce selamlayıp itibar

gosterdi. Hurin, Kral'a yanıt vermedn

282

ama Nargothrond'dan yanında getirdiği tek seyi, pelerininin altından cekip çıkardı; Nogrod ve Belegost'un zanaatkarları tarafından uzun yıllar once Felagund Finrod için

yapılmış ve onların Eski Gunler’de yarattıklarının en unlu olan, Finrod tarafından Nargothrond’un tum hazinelerinin üzerinde takdir edilen Cucelerin Gerdanlığı, Nauglamır. Hurin, sert ve acı sozlerle onu Thingol’un ayaklarının onune fırlattı.

“Ucretini al!” diye bağırdı, “cocuklarıma ve karıma iyi baktığın icin! Bu Elf ve İnsanların coğu tarafından adı bilinen Nauglamır’dır; onu Nargothrond’un karanlığından sana getirdim, akrabaları Finrod’un, Barahir oğu Beren’le birlikte Doriath’lı Thingol’un gorevini tamamlamak icin yola cıktığında geride bıraktığı sey!”

Thingol bu buyuk hazineye bakıp onun Nauglamır olduğunu anlayıp Hurin’in niyetini derinden kavradı; ama merhametle dolduğu icin ofkesini zaptederek Hurin’in onu asağılamasına dayandı. Sonunda Melian konusup dedi ki: “Thalion Hurin, Morgoth seni buyulemis; cunku her sey Morgoth’un gozlerinden, isteyerek ya da istemeyerek, hileli gormussun. Oğlun Turin, Menegroth salonlarında uzun sure buyutuldu, Kral’in oğu olarak ona sevgi ve onur gosterildi; Doriath’a asla geri donmeyisi Kral’in ve benim arzum dıs,adadır. Zaman icinde karın ve kızın da burada onurla, iyi niyetle ağırlandı; Morwen’i, Nargothrond’a giden yoldan caydırmak icin her yolu denedik. Simdi Morgoth’un sesiyle dostları azarlıyorsun.”

Melian’in sozlerini dinleyen Hurin kımıldamadan durup Kralice’nin gozlerine uzun sure baktı; ve orada, Dusman’ın karanlığından.hala Melian Kusağı sayesinde korunan Menegroth’da, olan her seyin gerceğini okudu, Bauglir Morgoth tarafından üzerine serilen felaketin tamamını sonunda kavradı. Artık gecmisten bahsetmedi, eğilip Thingol’un tahtının onunde yerde duran Nauglamır’i alıp Kral’a verdi ve dedi ki: “Simdi alın, efendim, Cucelerin Gerdanlığı, hicbir sey olmayandan bir hediye, Dor-lomin’li Hurin’i hatırlatması icin. Simdi yazgım tamamlandı, Morgoth’un niyeti basarılı oldu; ama artık onun esiri değilim.”

283

Sonra donup Bin Mağara’dan cıktı ve onu gorenler yuzunun onunde geriledi; ve kimse gidisine karsı koymadı, nereye gittiğim kimse bilmedi. Ama denir ki, Hurin, tum amacı ve arzusunun elinden alınmasıyla artık yasamayacaktı ve sonunda kendisini batı denizine attı; ve olumlu İnsanların en kudretli savascısının sonu boylece geldi.

Hurin, Menegorth’dan ayrıldıığında, Thingol dizlerinin üzerinde yatan buyuk hazineye bakarak uzun sure sessizce oturdu; aklına onun yeniden yapılması gerektiği geldi, icine Silmaril yerlestirilmeliydi. Cunku yıllar gectikce Thingol’un dusuncesi surekli olarak Feanor’un mucvherine yönelerek ona bağlanmıstı, onun en onemli hazinesinin ; kapıların ardında kalmasından hoslanmıyordu; uyurken ya da uyanıkken daima yanında tasımaya dikkat ediyordu.

Cuceler, o gunlerde hala Ered Lindon’daki konaklarından Beleri-and’a yolculuklarını surduruyorlardı; Tasları Sığlığı’ndan, Sarn Athrad, Gelion’u asarak Doriath’a giden kadim yoldan geciyorlardı; cunku metal ve tas islemede becerileri cok buyuktu, Menegroth’un salonlarında becerilerine fazlasıyla ihtiyacı vardı. Eskiden olduğu gibi kucuk ceteler halinde değil Aros ve Gelion arasındaki tehlikeli topraklardan korunmak icin iyi silahlanmış buyuk topluluklar halindeydiler; Meneg-roth’da oturmaları icin onlara odalar ve demirhaneler ayrıldı. Tam o gunlerde Nogrod’un en buyuk zanaatkarları Doriath’a yeni gelmislerdi; Kral onları çağırarak arzusunu acıkladı, eğer becerileri yeterince buyukse Nauglamır’i yeniden yapacak, icine Silmacil’i yerlestireceklerdi. Cuceler babalarının yaptığı ise baktılar, Feanor’un parlayan mucvherine hayran kaldılar; onlara sahip olup, dağlardaki yurtlarına goturmek icin i buyuk bir arzuyla doldular. Dusuncelerini saklayıp gorevi kabul ettiler.

Uğrasları uzundu; Thingol tek basına onların derinlerdeki demirhanelerine indi, çalışırken aralarında oturdu. Arzusu başarıldı, Elflerin ve Cucelerin ürettiklerinin en gorkemlileri bir araya getirilip teke indirgenmişti; güzelliği muhtesemdi, çünkü şimdi Nauglamir'ic 284 sayısız muccevherleri, ortalarındaki Silmaril'in ışığını mukemmel renkler içinde yansıtarak etrafa yayıyordu. Sonra onların aralarında tek basına olan Thingol onu alıp boynun etrafına takmaya hazırlandı; ama Cuceler onu bırakmadı, kendilerine vermesini isteyerek şöyle dediler: "Elf kralı, öldürülmüş Felagund Finrod için babalarımız tarafından yapılan Nauglarnır'e hangi hakla sahip çıkıyor? Bu ona, sadece bir hırsız gibi Nargothrond'un karanlığından alan Dorlomin'li İnsan Hurin'in eliyle geldi.". Ama Thingol yureklerini anladı ve Silmaril'i arzulayarak, gerçek niyetleri için bir bahane, güzel bir ortu aradıklarını kavradı; ofkesi ve gururu yuzunden tehlikede olduğuna dikkat etmeden küçük görerek onlara konustu: "Nasıl sizin gibi kaba ırktan gelenler, bodur bırakılmış halkınızın babaları uyanmadan önce Cuivi-enen'in sularıya yaşamı başlayan benden, Elu Thingol'den, Beleri-and'ın Efendisi'nden bir şey istemeye cesaret eder?" Ve aralarında uzun boylu ve gururlu olarak ortalarında dikilip utanc verici sözlerle yaptıklarının bedeli ödenmeden Doriath'dan gitmelerini emretti.

Cucelerin şehveti Kral'ın sözleriyle hiddetlenerek alevlendi; etrafını kusatıp onu yakaladılar ve o dururken onu katlettiler. Menegroth'un derinliklerinde, Singollo Elwe, Doriath'ın Kralı, Iluvatar'ın Cocukları'nın arasında bir Ainu ile birlesen tek kişi, böylece oldu; ve Terkedilmiş Elfler'in içinde sadece o, Valinor Ağaçları'nın ışığını gormuştu ve son bakışı da Silmaril'e doğruydı.

Sonra Cuceler Nauglamir'i alıp Menegrph'tan çıkarak doğuya Region'a doğru kactılar. Ama haberler ormanda hızla yayıldı ve o topluluğun çok azı Aros'u asabildi, çünkü doğuya yolunu ararken olumune izlenmişlerdi; Nauglamir yeniden ele geçirilip keskin bir keder içinde Kralice Melian'a getirildi. Ancak Thingol'u öldürenlerden ikisi doğuya kaçışları sırasında takipten kurtulup sonunda Mavi Dağlar'daki uzak şehirlerine donmuştu; ve Nogrod'da olanları, Doriath'da emeklerinin karşılığını alan Elf kralının emriyle Cucelerin öldürüldüğünü söyleyerek anlattılar.

285

Akrabalarının ve büyük zanaatkarlarının olumleri için Nogrod Cuceleri'nin ofkesi ve yası büyük oldu; sakallarını yolup ağıtlar yaktılar; ve intikamlarını düşünerek uzun süre oturdular. Denir ki, Belegost'tan yardım isteyip reddedilmişlerdi ve Belegost Cuceleri onları amaçlarından vazgeçirmeye çalıştı; ama öğretmenleri bosunaydı, çok geçmeden büyük bir ordu Nogrod'dan çıkarak, Gelion üzerinden batıya Beleriand'a doğru yuruyuse gecti. Doriath'ın üzerine ağır bir değişim çokmuştu. Melian uzun süre Kral Thingol'un yanında sessizce oturdu ve düşünceleri yıldızlarla aydınlatılmış yıllara, çağlar önce Elmoth'un bulbulleri arasında ilk karşılaşmalarına dondu; onun Thingol'den ayrılmasının, daha büyük bir ayrılışın habercisi olduğunu, Doriath'ın kötü kaderinin yaklaştığını biliyordu. Çünkü Melian, Valar'ın kutsal soyundandı ve o, büyük gücün ve bilgeliğin Maia'sıydı; ama Singollo Elwe'nin askı için Iluvatar'ın Büyük Çocukları'nın suretine burunmuş, bu birleşme yuzunden Arda'nın ağlan ve zincirleriyle sınırlanarak bedenleşmişti. Bu biçimi içinde ona Tinuviel Luthien'i doğurdu; bu şekilde Arda'nın ozu üzerinde kudret kazandı ve Doriath, Melian Kusağı'yla uzun çağlar boyunca kötülüklerden korundu. Ama şimdi Thingol olmuştü ve ruhu Mandos'un salonlarına gitmişti; ve olumuyla Melian üzerine bir değişim çoktu. Böylece kudreti o anda Neldoreth ve Region ormanlarının üzerinden kalktı, buyulu nehir Esgalduin farklı bir dille konuştu ve Doriath düşmanlarına acıldı. Daha sonra Melian, Mablung'a, Silmaril'e dikkat edip Ossiriand'daki Beren ve Luthien'e hızla haber

gondermesini emretmek dışında kimseyle konuşmadı; Orta Dünya'dan yok oldu, batı denizinin ötesindeki Valar diyarına gecti, geldiği Lorien'in bahçelerine kederinin üzerine düşünmek üzere dondu ve bu hikayede artık ondan bahsedilmedi.

Boylece Naugrim ordusu Aros'u asıp Doriath ormanlarına engellenilmeden girdi; kimse onlara karşı koymadı, sayılan çoktu ve vahsi-

286

lerdi, Gri Elf reisleri suphe ve umutsuzluk içinde savruldular, amacsızca sağa sola gittiler. Cuceler yollarında ilerleyip büyük kopruyu geçerek Menegorth'a girdiler; ve orada, Eski Gunler'in kederli olayları içindeki en keder verici sey olustu. Cunku Bin Mağara'da savas vardı, birçok Elf ve Cuce öldürülmüştü; bu unutulmayacaktı. Cuceler zafer kazandılar ve Thingol'un salonları yağmalandı, talan edildi. Orada Nauglamfr'in bulunduğu hazinenin kapılarının onunde Ağır Elli Mablung oldu; ve Silmaril alındı.

O zamanlarda Beren ve Luthien henüz, Ered Lindon'dan akıp Gelion'la birlesen nehirlerin en güneyindeki Adurant Nehri üzerindeki Yesil Ada'da, Tol Galen, yasıyorlardı; ve oğulları Eluchil Dior, Ga-ladriel Hanım'la evlenen Doriath prensi Celeborn'un akrabası Niffloth'la evlenmişti. Dior ve Nimlorh'un oğulları Elured ve Elurin'di; ve bir de kızları doğmuştu.

Yıldız Serpintisi, Elwing diye adlandırılmıştı, cunku babasının evinin yanında Lanthir Lamath'in çağlayanının serpintisinde ısıkları parıldayan yıldızlı bir gecede doğmuştu.

Simdi Ossiriand Elfleri arasında, savas araçları taşıyan büyük bir Cuce ordusunun dağlardan aşağı inerek Taslar Sığılığı'nda, Gelion'u astıkları haberi hızla yayılmıştı. Bu haberler çok gecmeden Beren ve Luthi-en'e ulaştı; o anda Doriath'dan bir haberci ulaşip olanları anlattı. Beren kalkıp Tol Garen'den ayrıldı, oğlu Dior'u yanına çağırarak kuzeye, Ascar Nehri'ne gittiler;

Ossiriand'lı Gri Elflerinin çoğu da onlarla gitti.

Boylece Nogrod Cuceleri'nin Menegroth'dan azalmış ordularıyla ilonerek, yeniden Sarn Athrand'a geldiklerinde, görünmez dusmanlar tarafından öldürülmeleri gerçekleşti; Doriath'ın yağmalanıyla yuklenip Gelion'un kıyılarını tırmanırken, birden tüm orman elf borularının sesiyle doldurulmuştu, oklar her yonden üzerlerine yağdı. Cucelerin birçoğu orada ilk saldırıda öldürüldüler; ama bazıları tuzaktan kurtularak bir araya gelip dağlara doğru doğruya kactılar. Dolmed Dağı'nın altındaki uzun yamaçları tırmanırken.

Ağaçların Cobanları ortaya cıka-287 rak Cuceleri Ered Lindon'un golgeli ormanlarının içine surdu: böylece denir ki, kimse yurtlarına yonelen gecitlere ulaşamamıştır.

Sarn Athrad'da, Beren son savasını yaptı ve Nogrod Efendisi'ni öldürüp ondan Cucelerin Gerdanhği'ni sokup aldı; ama olurken tüm hazineyi lanetledi. Sonra Beren hayranlık içinde, Morgoth'un demir tacından kestiği Feanor'un muccevherine baktı, şimdi Cucelerin ustalığıyla altın ve değerli taslatın ortasında panlıyordu; ve nehrin sularında yıkayıp üzerindeki kanı temizledi. Her şey bittiğinde, Dori-ath'ın hazinesi Ascar Nehri'nin sularına gomulmuştu, o zamandan sonra nehir yeni bir isimle anıldı, Altınyatagı, Rathloriel; Beren Nauglamir'i alarak Tol Galen'e dondu. Nogrod Efendisi'nin ve birçok Cucenin öldürüldüğünü öğrenmek Luthien'in kederini biraz rahatlattı; sarkılarda söylenir ki, o kolyeyi ve olumsuz mucjevheri boynuna taktığında Luthien'in görüntüsü, Valinor diyarının dışında olusan en büyük güzelliğe ve gorkeme ulaşmıştı; kısa bir süre için Yasayan Olu'nun Ulkesi, Valar ulkesinin görüntüsü gibi oldu, hiçbir yer oyle güzel, oyle verimli, oyle ısıkla doldurulmuş olmadı.

Thingol'un varisi Dior, Beren ve Luthien'e elveda dedi, karısı Nim-loth'la birlikte Lanthir Lamath'dan ayrılıp Menegroth'a yerleştı; yanlarında genc oğulları Elured ve Elurin, kızları Elwing de vardı. Sindar onları sevinçle karşılayıp olen akraba ve Kralları için, Melian'ın

ayrılışı için girdikleri kederin karanlığından sıyrıldılar; Eluchıl Dior, Doriath krallığının gorkemini yeniden yükseltmek için kendini hazırladı.

Bir guz gecesi, gec saatlerde, biri gelip Kral'ın huzuruna çıkma hakkı isteyerek Menegroth'un kapılarına vurdu. Ossiryind'dan hızla gelmiş bir Yeşil Elf efendisiydi ve kapı nobetçileri onu, odasında tek başına^ oturan Dior'un huzuruna gerildiler; ve o, sessizlik içinde Kral'a bir mücevher kutusu verip ayrıldı. Kutuda, içine Silmaril'in yerleştirildiği Cûl celerin Gerdanlığı vardı;

Dior ona bakarak bunun, Erchamion Beren ve Tinuviel Luthien'in olduğu ve dünyanın ötesindeki

bir yazgıya, İnsan-

288

ların ırkının gideceği yere gittiklerinin isareti olduğunu anladı.

Dior, anne ve babasının Morgoth'un dehşetinden umudun ötesine geçerek getirdikleri Silmaril'e uzun süre baktı; olumun onların üzerine boylesine cabuk ulaşması yüzünden kederi büyüktü. Bilgeler, Silmaril'in onların sonunu hızlandırdığını söyler; çünkü onu taktığında Luthien'in güzelliğinin alevi olumlu topraklar için çok parlaktı.

Sonra Dior kalkıp Nauglamir'i boynuna taktı; ve şimdi dünyanın tüm çocuklarının, uc birleşmiş ırkın, Edian, Eldar, ve Kutlu Diyar'ın Maia'larının en güzeli olarak belirdi.

Thingol'un varisi Dior'un Nauglamir'i taktığı soylentileri Beleri-and'ın dağılık Elfleri arasında yayıldı, dediler ki: "Feanor'un Silmaril'i yeniden Doriath ormanında yanıyor"; Feanor oğullarının yemini tekrar uykudan uyandı. Luthien, bir süre için Cûcelerin Gerdanlığı'nı takmış ve hiçbir Elf ona saldırmaya cesaret edememisti; ama şimdi Doriath'ın ve Dior'un gururunun yenilenmesini duyan yedisi dolasmaktan vazgeçerek bir araya geldi ve ona onlara ait olanı istediklerini söylediler.

Dior, Feanor oğullarına hiçbir yanıt göndermedi; ve Celegorm kardeşlerini Doriath'a saldırmak için tahrik etti. Kışın ortasında habersizce gelerek Dior'la Bin Mağara'da savastılar; böylece Elf in Elf tarafından ikinci kıyımı gerçekleşti. Orada Celegorm, Dior tarafından öldürüldü, Curufin ve Esmer Caranthir de öldürüldü; ama Dior ve karısı Nimloth da katledildi, Celegorm'un zalim hizmetkarları genç oğullarını yakalayıp ormanda açlıktan olmeye terk ettiler. Maedhros bunun için pısmır olup Doriath ormanlarında onları uzun süre aradı; ama araması boşu-naydı, Elured ve Elurin'in yazgısı hiçbir hikaye de anlatılmaz.

Boylece Doriath harap edildi ve asla yeniden yükselmedi. Ama Feanor oğulları aradıkları seye ulaşamadı; çünkü halkın geri kalanı onlardan önce kaçmıştı ve aralarında Dior'un kızı Elwing de vardı, yanlarında. Silmaril'i taşıyarak deniz kıyısına Sirion'un deltalarına geldiler.

289

YURMİ UCUNCU BOLUM

TUOR'A ve GONDOLİN'İN YIKILISINA DAİR

Hurin'in kardeşi Huor'un Sayısız Gozyası Savaşı'nda öldürüldüğü anlatıldı; ve o yılın kışında karısı Rian, Mithrim'in yabanında bir oğul doğurdu, ona Tuor adı verildi ve hala o tepelerde yaşayan Annael adlı bir Gri Elf tarafından buyutuldu. Tuor on altı yaşına geldiğinde Elfler yasadıkları Androth mağaralarını terk ederek gizlice uzak güneydeki Sirion Limanları'na gitmeyi düşündüler; ama kaçışlarını ba-saramadan Orklar ve Doğudolleri tarafından öldürüldüler, Tuor, Hithlum Doğudolleri'nin reisi Lorgan tarafından esir alındı. Uc yıl bu esarete dayanıp sonunda kaktı; Androth mağaralarına donerek

orada tek basına yasayıp DoğudoUerine oyle buyuk acılar verdi ki Lorgan basına odul koydu.

Ama Tuor bu tek basınalık icinde dort yıl boyunca bir haydut olarak yasadıktan sonra, Ulmo tarafından yureğine babalarının ulkesinden ayrılma dusuncesi yerlestirildi, cunku tasarılarının aracı olarak onu secmisti; bir kez daha Androth mağaralarını terk edip Dorlomin'den geçerek batıya gitti, uzun yıllar once Nevast'ta yasarlarken Turgon'un halkının insa ettiği Noldor Kapısı'nı, Annon-in-Gelydh, buldu. Orada karanlık bir runel, dağların altına yönelip calkantılı bir suyun batıdaki denize aktığı Gokkusağı Yarığı'na, Ciriilh Ninniach, çıkıyordu. Boylece Tuor'un Hithlum'dan kacısı, insanlar ya da Ork tarafından gorulmedi ve Morgoth'un kulaklarına hicbir bilgi ulasmadı.

Tuor, Nevrast'a ulasti. Buyuk Deniz Belegaer'e bakarak ona tutuldu; denizin sesi ve ona duyduğu ozlem daima yureğinde, kulaklarında yasayacaktı; uzerinde onu sonunda Ulmo'nun diyarlarının derinliklerine dek goturecek olan bir huzursuzluk taşıyordu. Sonra Nevrast'ta tek basına yasadı ve o yılın yazı gectiğinde Nargothrond'un kaderi de ya-290 kiniasmistı; guz geldiğinde guneye doğru ucan yedi buyuk kuğu gordu, onların orada fazlaca oyalandığının bir isareti olduğunu anlayıp deniz kıyısı boyunca ucuslarını takip etti. Boylece sonunda Taras Dağı'nın eteklerindeki Vinyamar'm bosaltılmış salonlarına geldi, orada, uzun yıllar once Ulmo'nun emriyle Turgon'un bıraktığı kalkanı, zırh yeleği, kılıcı ve miğferi buldu; onları kusanıp kıyıya indi. Batıdan buyuk bir fırtına geldi ve bu fırtınanın icinden Suların Efendisi Ulmo butun heybetiyle yukselerek denizin kıyısında Tuor ile konustu. Ulmo ona buradan ayrılıp gizli Gondolin krallığını aramasını emretti; ve ona, dusmanlarının gozlerinden koruyacak buyuk bir pelerin verdi.

Fırtına sabahleyin dindiğinde Tuor, Vinyamar duvarlarının yanında duran bir Elfe rastladı; o Turgon'un Batı'ya gönderdiği son gemiyle yelken acan Gondolin'li Aranwe oğlu Voronwe'ydi. Gemi derin okyanustan donerken, Orta Dunya'nın kıyılarının onunde buyuk fırtınaya yakalanarak battığında, Ulmo, butun denizcilerin icinden sadece onu alıp Vinyamar yakınlarındaki sahile fırlatmıstı; Suların Efendisi tarafından Tuor'a verilen gorevi öğrenen Voronwe merak icinde kalarak Gondolin'in gizli kapısına doğru ona kılavuzluk yapması talebini reddetmedi. Birlikte yola koyuldular ve o yılın Korkunc Kıs'ı kuzeyden ustlerine geldiğinde dikkatli bir bicimde Golge Dağları'nın sacaklarının altından doğuya doğru ilerlediler.

Sonunda Ivrin Golcukleri'ne ulasıp Ejder Glaurung'un gecisiyle yapılan kirlenmeye kederlenerek baktılar; ama ona bakarlarken, siyahlar giyinmis, siyah bir kılıc taşıyan uzun boylu bir İnsanı hızla kuzeye giderken gorduler. Ama ne kim olduğunu, ne de guneyde olanları biliyorlardı; adam yanlarından tek kelime etmeden gecti.

Sonunda Ulmo'nun onları donattığı gucle Gondolin'in gizli kapısına gelip tunelden aşağı inerek ic kapiya ulastılar ve muhafızlar tarafından yakalandılar. Sonra yedi kapiyla kapatılmış

guclu Orfalch Echor koyağına goturulup tırmanma yolunun sonundaki buyuk kapının muhafızı

Pınar'ıl Ecthelion'un huzuruna getirildiler; orada Tuor pelerini

291

cıkarttı ve Vinyamar'dan alıp kusandığı silahlar sayesinde onun gercekten Ulmo tarafından gönderildiği anlasıldı. Sonra Tuor aşağıya, kusatan tepelerin ortasına yesil bir mucevher gibi yerlestirilmiş guzel Tumladen vadisine baktı; uzakta Amon Gwareth'in kayalık yuksekliğinin uzerinde yuce Gondolin'i, unu ve gorkemi Beri Topraklar'daki Elflerin sarkılarında yuceltlen yedi isimli kenti gordu. Ecthelion'un emriyle buyuk kapının

kulelerinde borular calınıp tepelerde yankılandı; ve uzaklardan kentin ak duvarlarının üzerinden yanıtlayan boruların sesi, duzluğun üzerine tanın ağansıya birlikte aktı. Boylece Huor'un oğlu Tumladen'de at surup Gondolin'in kapısına geldi; ve şehrin geniş basamaklarını çıkarak Kral'ın Kulesi'ne getirildi, Valinor Ağaçları'nın görüntülerine baktı. Sonra Fingolfin oğlu Tur-gon'un, Yuce Noldor Kralı'nın huzuruna çıktı; Kral'ın sağında kız kardesinin oğlu Maeglin duruyor, sol tarafında kızı Celebrindal Idril oturuyordu; ve hepsi onun gerçekten olumlu irtkandan bir İnsan olduğundan suphelenerek Tuor'un sesine hayranlıkla kulak verdiler, cunku sozleri, Suların Efendisi'nin sozleriydi. Ve o, Noldor'un tum calısmaları telef olduğu, Mandos'un Laneti'nin artık bitis icin hızlandığı konusunda Turgon'u uyardı; ve ona, oradan ayrılarak kurduğu guzel ve gorkemli kenti terk edip Sirion boyunca denize gitmesini emretti.

Turgon, Ulmo'nun oğudunu uzun sure dusundu, Vinyamar'da ona soylenen sozleri hatırladı:

"Ellerinin islediği, yureğinin tasarladığı bu: eseri cok fazla sevme; ve hatırla ki Noldor'un gercek

umudu Batı'da yatar ve Deniz'den gelir." Ama artık Turgon'un gururu buyumus ve Gondolin, Elf

Tirion'unun anısı kadar guzellesmisti, bir Vala bunu tersini soylese de kentinin gizli ve zaptedilmez gucune hala guveniyordu; Nirnaeth Arnoediad'ın ardından sehir halkı, ne Elf ve

insanların acılarına yeniden katılmayı, ne de korku ve tehlikeleri asarak Batı'ya donmeyi arzulamıstı. Yolsuz ve buyulu tepelerin ardlanna kendilerini kapayıp kimsenin, Morgoch'un

nefretle kovalamasından kakanların bile girmesine izin vermediler; diğer topraklardan gelen

haberler belirsiz ve uzaktı,

292

onları cok az onemsediler. Angband casusları bos yere onları arayıp duruyordu; ve yurtlan onlara ancak bir soylenti, cozemedikleri bir sır ola.-rak ulasıyordu. Maeglin, Kral'ın divanında Tuor'a karşı çıkarak konustu, onun sozleri Turgon'un yureğinde daha etkili gozuktı; sonunda Ul-mo'nun emrini ve oğudunu reddetti. Ama Vala'nın uyarısında, cok uzun yıllar once Araman kıyısında Noldor'un ayrılısı sırasında soylenen sozleri yeniden duydu; Turgon'un yureğinde ihanet korkusu uyandı. Bu yuzden o anda Kusatan Dağlar'daki gizli kapının girisi kapatıldı; ve ondan sonra sehir ayakta kaldığı surece kimse barıs ya da savas icinde Gondolin'den çıkmadı. Nargothrond'un cokuğu, Thingol'un ve varisi Dior'un katledildiği, Doriath'ın yıkıldığı haberleri Kartalların Efendisi Thorondor tarafından getirildi; ama Turgon bu sozlerine kulaklarını tıkadı ve bir daha asla Feanor oğullarının yanında yurumemeye yemin etti; ve halkına tepelerin ittifakını asmayı yasakladı.

Ve Tuor, Gondolin'de kaldı, cunku kentin huzuru ve guzelliği, halkının bilgeliği onu buyulemisti; endamda ve bilgelikte guclenip surgun Elflerin ilminin derinliklerini öğrendi. Sonra Idril'in yureği ona dondu, onunki de Idril'e; Maeglin'in saklı nefreti daha da buyudu, cunku ona, Gondolin Kralı'nın tek varisine sahip olmayı her seyden cok arzuluyordu. Ama Tuor, Kral'ın beğenisini kazanarak oyle yükseldi ki orada yasadığı yedi yılın sonunda Turgon, onun kızının elini tutmasını reddetmedi; cunku Ulmo'nun emrini dikkate almamasına rağmen, Noldor'un kaderinin Ulmo'nun gonderdiği Tuor'la sarmalanmıs olduğunu anlamıs; Sayısız Gozyası Savası'nda Gondolin ordusu ayrılmadan

once Huor'un soylediği sozleri unutmamıstı. Sonra buyuk ve sevinc dolu bir ziyafet verildi; cunku Tuor, Maeglin ve onun gizli taraftarları dısında, tum halkın kalbini kazanmıstı; böylece Elflerin ve İnsanların ikinci birlesmesi gerceklesti. Sonraki yılın baharında Tuor ile Celebrindal Idril'in oğulları Yarı Elf Eerendil, Gondolin'de doğdu; Noldor'un Orta Dunya'ya gelisinin

293

ardından bes yuz uc yıl gecmisti. Eerendil'in ustun bir guzelliği vardı, cunku yuzunde goklerin ısığı gibi bir ısığa sahipti, Eldar'ın guzelliği ve bilgeliğine, eski İnsanların gucu ve cesaretine sahipti; tıpkı babası Tuor'la konustuğu gibi. Deniz, onun da kulağında ve kalbinde daima konustu.

Gondolin'in gunleri sevinc ve huzurla doluydu; ve kimse Gizli Krallığın uzandığı bolgenin. Kusatan Dağlar'ın otesinde yabanda durup hicbir giris bulamayarak umitsizlik icinde Turgon'a seslenen Hu-rin'in haykınslarıyla Morgoth'a acıklandığını bilmiyordu. Ondan sonra Morgoth'un dusuncesi hizmetkarlarının hic gecmediği Anach ve Sirion'un yukarıdaki sulannm arasındaki dağlık bolgeye yoğunlastı; ancak hala hicbir Angband'lı casus ya da yaratık, kartalların dikkati sayesinde oraya ulasamamıstı ve Morgoth'un planlarının tamamlanmasına engel olundu. Ama Celebrindal Idril akıllı ve ongoruluydu, kalbi onu kuskulandırdı, onsezileri bir bulut gibi ruhuna sokuldu. Bu yuzden, sehirden cıkıp toprağın altından gecerek dağların otesinde, Amon Gwareth'in kuzeyinde yuzeye cıkan gizli bir yol hazırlattı; ve bunun cok az kisi tarafından bilinmesini sağladı, onunla ilgili hicbir fısıltı Maeglin'in kulaklarına ulasmadı. Simdi Eerendil henuz gencken, Maeglin ortadan yok oldu. Cunku o, daha once anlatıldığı gibi, tum diğer zanaatların ustunde metalin pesinde kosmayı seviyordu; o, barıs ve savas nesnelerinin dovulmesi icin madenleri arayarak sehrin uzağındaki dağlarda calısan Elflerin lideri ve efendisiydi. Maeglin sık sık halkının bir bolumuyla tepelerin ittifakının otesine gecti; Kral, onun emrine karsı davrandığını bilmiyordu; ve böylece kaderin arzuladığı gibi, Maeglin'in Orklar tarafından yakalanıp Angband'a goturulmesi gerceklesti. Maeglin gucsuz ya da korkak değildi, ama iskence ruhunu yıldırdı, Morgoth'a Gondolin'in yerini, ulasılp saldınlabilecek yolları acıklayarak hayatını ve ozgurluğunu satın aldı. Gercekten de Morgoth'un sevinci buyuktu, Maeglin'e, sehir ele gecirildiğinde hizmetkarı olarak Gondolin'i yo-294 netmeyi, Ceiebrindal Idril'e sahip olmayı vaadetti; ve gercekten de Idril'e duyduğu arzu, Tuor'a duyduğu nefret, Maeglin'in ihanetini kolaylastırdı, onu Eski Gunler'de yapılan en rezil seye yoneltti. Mor-goth kimse ihanetinden suphelenmesin diye onu Gondolin'e gonderdi, böylece zamanı geldiğinde Maeglin saldırıya iceriden yardım edecekti; karanlık Idril uzerine daha da yoğunlasırken o Kral'ın salonlarında gulumseyen bir yuzle, kalbinde kotulukle oturdu. Earendil'in yedi yasına bastığı yıl, Morgoth sonunda hazırıldı, Gon-dolirt uzerine Balroglannı, Orklarını ve kurtlarını gonderdi; onların yanında Glaurung'un soyundan ejderler geldi, artık sayıları çoğalmıs ve korkuncclasmıslardı. Morgoth'un ordusu yuksekliğin en yuce ve gozculuğun en dusuk olduğu kuzey tepelerinden, bir bayram vakti geceleyin geldi, tum Gondolin halkı duvarların uzerinde gunesin doğmasını bekleyip batısında sarkılar soylerken; cunku sabaha. Yaz'ın Kapılan dedikleri buyuk bir solen vardı. Ama kızılılık doğudan değil, kuzeydeki tepelerden yukseldi; Gondolin'in duvarlarının dibine gelene dek dusmanın ilerleyisi durmadı ve umitsizlik icindeki sehir kusatıldı. Soylu ailelerin ve savascıların reisleri tarafından umitsiz yiğitlik gosterileri yapıldı, Tuor'un yaptıkları daha az değildi, ki bunların çoğu Gondolin'in Cokusu destanında anlatılır: Pınar'lı Ecthelion'un, Balrog Efendisi Gothmog'la Kral'ın meydanındaki doğusu ki her biri diğerini öldurdu, Turgon'un kulesinin yıkılana dek hane

halkı tarafından savunulması; onun cokusu ve yıkıntılarının icinde Turgon'un olumu gorkemlidir.

Tuor sehrin yağmalanmasından Idril'i kurtarmak icin aradı, ama Maeglin onu ve Eerendil yakalamıstı; Tuor, Maeglin'le sehrin surlarında doğusup onu asağı fırlattı, bedeni asağıdaki

alevlerin icine dusmeden once Amon Gwareth'in kayalık yamacına defalarca carpacaktı. Sonra

Tuor ve Idril, yangının kargasasında Gondolin halkının kalanlarından toparlayabildikleri kadarını

yanlarına alarak Idril'in hazırladığı gizli yola goturdular; ve o geciti hicbir Angband reisi bilmiyordu,

kacakların kuzeye doğru, dağların en yuksek bolgelerine, Ang-
295

band'a en yakın yola yoneceklerini dusunmediler. Yangının dumanı ve kuzeyin ejderlerinin alevleri yuzunden Gondolin'in guzel pınarlarından yükselen buhar Tumladen'in vadisinin uzerine acı dolu bir pus halinde cokmustu; boylece Tuor ve yanındakilerin kacısına yardımcı oldu, cunku tunelin ağızından dağların eteklerine gelmek icin uzun ve acık bir yol vardı. Her seye rağmen oraya ulastılar, umudun otesinde bir keder ve acı icinde tırmandılar, cunku yuksek yerler soğuk ve korkunctu, aralarında yaralılar, kadınlar ve cocuklar vardı.

En yuce zirvelerin altında dar bir yolun donerek girdiği Kartalların Yarığı, Cirith Thoronath, diye adlandırılan korkunc bir gecit vardı; sağ tarafı ucurumdu ve solda korkutucu bir yamac bosluğa yükseliyordu. Morgoth kusatan tepelerin etrafına gozculer yerlestirmisti ve Orklar tarafından pusuya dusurulduklerinde o daracık yol boyunca sıra halinde yuruyorlardı; yanlarında bir Balrog da vardı. Cok kotu bir durumda yakalanmışlardı, Thorondor zamanında yardımlarına yetisemediği icin, Gondolin'li Altın Cicek Hanedanı'nın reisi san sacılı Glorfindel'in yiğitliği sayesinde guclukle kurtulacaklardı. O yuksek yerde bir kayanın ustunde Glorindel'in Balrog'la yaptıği duello hakkında soylenen bircok sarkı vardır; ve ikisi de olerek derin ucuruma yuvarlanacaktı. Ama yetisen kartallar Orkların uzerine saldırıp cıgliklar atarak onları geri puskurttu; hepsi ya olduruldu ya da ucurumlara dustu, boylece Gondolin'den kacısın soylentisi uzun sure Morgoth'un kulaklarına ulasamadı. Sonra Thorondor, derin ucurumun dibinden Glorfindel'in bedenini kaldırıp getirdi, onu gecidin yanına koyup uzerine tastan tepecik olusturdular; orada yemyesil otlar bitti, dünya değistirilene dek, san cicekler tasların kıraclığı ortasında onun uzerinde acacaktı. Boylece Huor oğlu Tuor'un yönetiminde Gondolin'in kalanları dağları asıp Sirion Vadisi'ne ulastı; guneye doğru yorucu ve tehlikeli bir yolculukla ilerleyerek sonunda Soğutler Diyarı'na, Nan-tathren'e geldiler, cunku Ulmo'nun kudreti hala buyuk nehirde suruyordu ve etrafla-296 rındaydı. Orada bir sure dinlenerek yaralarını ve yorgunluklarını iyiles-tirdiler; ama kederleri iyiiesmiyordu. Gondolin'in, orada olen Elflerin, genc kızların, karılarının ve Kral'ın savascılarının anısına bir ziyafet duzenlediler; yıl biterken Nan-tathren'in soğutlerinin altında pek cok sarkı soylandı. Orada Tuor oğlu Eerendil icin, Suların Efendisi Ulmo'nun Nevrast kıyılarına gelisi hakkında bir sarkı yazdı; deniz ozlemi kendisinin ve oğlunun kalbinde uyandı. Bu yuzden Tuor ve Idril, Nan-tath-ren'den ayrılıp nehir boyunca guneye, denize gittiler; Sirion deltalarının yanında yerleserek halklarını kısa bir sure once oraya kakan Dior'un kızı Elwing'in halkıyla birlestirdiler. Gondolin'in cokusu ve Tuor'un olumune dair haberler

Balar'a ulaştığında, Fingon oğlu Ereinion Gil-galad, Orta Dünya'da Yuce Noldor Kralı olarak adlandırıldı.

Ama Morgoth ona asla zarar verememis, daima onun kudretine yardıma yönelmiş Feanor oğullarını ve yeminlerini pek az önemseyerek zaferinin tamamlandığını dusundu; ve kara dusuncesinin icinde, kaybettiği tek Silmaril'e kederlenmeyerek guldu, cunku onunla artık Eldar halkının son parçasının da Orta Dünya'dan yok olacağını, kendisini artık rahatsız etmeyeceklerini sandı. Eğer Sirion sularının yanında yurtlarını bilseydi, zamanını koUayarak, onların üzerinde yeminin ve yalanın çalışmasını beklerdi. Ancak Sirion ve denizin yanında Doriath ve Gon-dolin'den toplanan Elf halkı buyudu; Balar'dan Cirdan'ın denizcileri onların aralarına katıldı ve Ulmo'nun elinin golgesi altında, Arvernien kıyılarına daha yakın yerleserek dalgalara ve gemi yapımına alıstılar.

Denir ki, o zamanlar, Ulmo derin sulardan Valinor'a gitmiş ve orada Elflerin Valar'a duyduğu ihtiyacı anlatmıştır; ve onlardan Elfleri bağışlamalarını, onları Morgoth'un ustun kudretinden kurtarmalarını, Valinor'da İki Ağac'ın ısıldadığı Mutluluk Gunleri'nin ışığını tek basına koruyan Silmaril'leri geri almalarını rica etmiş. Ama Manwe kımıldamamış; onun yureğindeki dusunceleri hangi hikaye anlatabilir ki? Bilgeler der ki, zaman henüz gelmemisti ve sadece bir kisinin Elf ve İnsanların amaçları hakkında konusabileceğini, suçları icin ozur. 297 kederleri icin merhamet dileyip yalvararak Gucler'i harekete gecirebileceğini soyler; Feanor'un yeminini, sonuna ulasana dek belki Manwe bile cozemezdi ve Feanor oğulları üzerine acımasız taleplerini yaydıkları Silmaril'lerden vazgectiler. Cunku Silmaril'lerin ışığını Valar yapmıstı. O gunlerde Tuor surunerek üzerine tırmanan yaşlılığı hissetti ve Denizin derinlikleri icin duyduğu ozlem yureğinde daha da guclenip buyudu. Bu yuzden büyük bir-gemi insa etti, onu Deniz Kanadı, Earrame diye isimlendirdi; Celebrindal Idril'le birlikte gunbatımına, Batı'ya doğru yelken actı, bir daha hicbir hikaye ya da sarkıya girmedi. Ama sonraki gunlerde olumlu İnsanlardan sadece Tuor'un eski ırktan sayıldığı ve sevdiği Noldor'a katıldığı sarkıda soylendi; yazgısı, İnsanların yazgisından ayrıldı.

298

YİRMİ DORDUNCU BOLUM EARANDİL'İN YOLCULUĞUNA VE OFKE SAVASINA DAİR

Parlak Earendil, sonra Sirion deltası civarına yerlesen halkın efendisi oldu; Zarif Elwing'i es olarak aldı ve o da ona Yarı Elfler denen Elrond ile Elros'u doğurdu. Ama Earendil rahat değildi;

Beri Topraklar'ın kıyılarında yaptığı yolculuklar huzursuzluğunu dindirmiyordu. İki istek yureğinin icinde gittikce buyudu, birbirine karısıp engin denize duyduğu ozlemin icinde tek oldu: denize yelken acmaya çalışacak, donmeyen Tuor ve Idril'in ardından gidip onları arayacak, belki de olmeden once son kıyıya ulasarak Batı'daki Valar'a Elf ve İnsanların mesajını goturerek onların yureklerinde Orta Dünya'dın kederleri icin merhamet uyandırabilecekti. Earendil, Brithombar ve Eglarest Limanları'nın yağmalanmasından kakan halkıyla Balar Adası'na yerlesen Gemi yapımcısı Cirdan ile hızlı dost olmustu. Earendil, Cirdan'ın yardımıyla sarkıdaki gemilerinin en guzeli olan Kopukciceği'ni, Vingilot, insa etti; kurekleri altın, Nimbrethil'in husağacı ormanlarından getirilen ahsabı ak, yelkenleri ay gibi parlaktı. Derinlerde, ayak basılmamış diyarlarda, birçok denizde ve birçok adada gecen maceraları uzerine Earendil'in Destanı'nda., pek cok sey soyleneir; ama Elwing onunla değildi, huzunlu bir sekilde Sirion deltasında oturacaktı.

Earendil, o yolculuğunda, ne Tuor'u ve Idril'i bulabildi ne de Va-linor kıyılarına ulaşabildi, golgeler ve buyu tarafından bozguna uğratılmış, ruzgarlar tarafından geriye puskurtulmuş olarak sonunda Elwing'e özlem içinde Beleriand kıyılarına, vatanına doğru dondu. Ve yureği ona acele

etmesini emrediyordu, cunku ani bir korku ruyaları

299

yoluyla uzerine coreklenmist; ve daha once savastığı ruzgarlar artık onu arzuladığı kadar hızla geriye taşıyamadı.

Simdi Elvifing'in hala sağ olduğu ve Sirion deltalarının civarında Silmaril'e sahip olarak yaşadığına dair ilk haberler Maedhros'a ulaştığında, Doriath'da kendi elleriyle yaptıklarına pisman olduğu için ustune gitmedi. Ama zaman içinde yerine getirilememiş yeminin varlığı yeniden ona ve kardeşlerine acı vermeye başladı, av yollarında dolasan kardeşlerini toplayarak Limanlar'a dostluk ve hala sert taleplerinin sürdüğü mesajları gönderdiler. Elwing ve Sirion halkı, Beren'in aldığı, Luthien'in taktığı ve Guzel Dior'un uğruna katledildiği mucevheri teslim edemeyeceklerdi; her şeyden öte Efendileri Earendil denizdeyken, cunku evleri ve gemileri uzerine yayılan sifa bulma ve kutluluğun Silmaril'den kaynaklandığını düşünuyorlardı. Ve böylece Elfin Elfi katletmesinin en sonuncusu ve en zalimi gerçekleşti; bu, lanetlenmiş yemin tarafından başarılan büyük yanlışların ucuncusuydu. Feonor'un henüz yaşayan oğulları, Gondolin kacakları ve Doriath'dan geride kalanlar uzerine aniden saldırıp onları yok etti. O savaşa kendi halklarının bir bölümü katılmadı, küçük bir bölümü de kendi efendilerine isyan edip (cunku o günlerde Eldar yüreklerinde uzuntu ve karmasa var idi) Elwing'e yardım ederek katledildiler; ama Feanor oğullarından geride sadece Maedhros ve Maglor kalsa da galip geldiler, cunku hem Amrod hem de Amros öldürülmüştü. Cırdan'ın ve Yuce Kral Gil-galad'ın gemileri Sirion Elfleri'nin yardımına çok geç ulaşacaktı; Elwing ve oğulları yoktu. Halkın saldırıda olmeyen küçük bir bölümü Gil-galad'a katılarak Balar'a gitti; orada Elros ve Ekond'un yakalandığını ama Elwing'in göğsünde Silmaril ile kendini denize attığını söylediler. Böylece Maedhros ve Maglar mucevheri ele geciremedi; ama mucevher kaybolmamıştı.

Cunku Ulmo, Elwing'i dalgaların arasından alarak ona büyük ak bir kus biçimi vermisti, sevgilisi

Earendil'i aramak için denizin uzerinde ucarken göğsünün uzerinde Silmaril bir yıldız gibi parlıyordu. Bir gece vakti dumeninin basındaki Earendil onun

300

ayın altında hızla akan ak bir bulut gibi, deniz uzerinde garip bir yol izleyen bir yıldız gibi, fırtınanın kanatlarında soluk bir alev gibi kendisine doğru geldiğini gordu. Sarkıda, onun hızı yuzunden olume çok yakınlaşmış, baygın bir şekilde Vingilot'un uzerine dustuğu ve Earen-dil'in onu göğsüne aldığı söylenir; ama sabahleyin yanında karısını, saçları yuzune dokulmuş uyur görünce saskin gözlerle bakakalmış.

Sirion limanlarının yıkılışı, oğullarının esareti için Earendil ve Elwing'in kederi çok büyüktü, öldürüldüklerinden korkuyorlardı; ama öyle değildi. Cunku Maglor, Elros ve Elrond'a acımıştı, onları bağrına bastı ve pek düşünülmeyeceği gibi arasında bir sevgi gelişti; ama Maglor'ın kalbi korkutucu yeminin ağırlığıyla hasta ve yorgundu.

Earendil artık Orta Dünya'nın topraklarında hiçbir umut kalmadığını görüp yeniden kedere gomuldu ve eve donmedi, bir kez daha yanında Elwing'le Vainor'u aramaya gitti. Genellikle Vingilot'un pruvasında durdu, Silmaril alnının uzerine bağlanmıştı; Batı'ya

doğru hızla giderlerken ışığı daha da parlaklaştı. Ve bilgiler derki zaman içinde Teleri gemilerinin dışında hiçbir geminin bilmediği sulara ulaşmaları o kutsal muccevherin kudreti yuzundendir; Buyulu Ada-lar'a ulaşp buyulerinden kactılar; Golgeli Denizlere ulaşp golgelerini gectiler ve Yalnız Ada'ya, Tol Erressea, doğru baktılar, ama oyalanmadılar; sonunda Eldamar Koyu'na demirlediler, geminin Doğu'dan gelisini goren Teleri uzaklardan yansıyan Silmaril'in parlak ışığına bakıp saskınlığa gomuldu. Sonra Earendil, yasayan İnsanların ilki, olumsuz kıyılara bastı; Elwing'le ve kendisiyle birlikte tum denizleri dolasarak oraya ulasan uc denizciyle konustu:

isimleri Falathar, Erel-lont ve Aerandır'di. Eaerendil onlara dedi ki: "Oraya, sizler Valar'ın ofkesi altında kalmayın diye tek basıma ayak basacağım. Ama bu tehlikeyi, İki Soy'un hatırı için sadece kendim ustleneceğim."

Elwing yanıt verdi: "O zaman yollarımız sonsuza dek ayrılacaktır; ama tum tehlikeyi ben ustleneceğim." Ve beyaz kopuklere atlayıp ona doğru kostu; ama Earendil kederliydi, Batı'nın

Efendileri'nin Aman'a

301

gelmeye cesaret eden Orta Dünya üzerine ofkesinden korkuyordu. Ve orada yolculuklarındaki yoldaslarına elveda diyerek onlardan sonsuza dek ayrıldılar. Sonra Earendil, Elwing'e dedi ki: "Beni burada bekle; cunku sadece bir kisi mesajı goturebilir, ki onu goturmek benim yazgım." Ve tek basına ulkenin iclerine doğru ilerledi, ona bos ve sessiz gorunen Calacirya'ya ulastı; Morgoth ve Ungoliant'm gelislerinin uzerinden çağlar gecse bile, cunku Earendil oraya ulastığında bir bayram zamanıydı ve hemen hemen tum Elf halkı Valimar'a gitmis ya da Taniqu-entil uzerindeki Manwe'nin salonlarından toplanmıstı, Tirion'un duvarlarında muhafızlık için çok azı geride kalmıstı. 'Ama uzaklardan onun gelisini ve tasıdığı ışığı gorenler vardı; hızla Valimar'a gittiler. Ama Earendil yesil Tuna'ya! tırmandı ve onu yavan buldu; Tirion'un terk edilmiş sokaklarına girdi ve kimse yoktu; kotuluğun Kutlu Diyar'a ulaşmış olmasından korkarak kalbi kederle doldu. Tirion'un ıssız yollarında yurudu, giysilerinin ve ayakkabılarının uzerindeki toz, elmas tozu ydu, uzun beyaz merdivenleri tırmanırken parıldayıp ısıldıyordu. Ve bir çok dilde bağırarak seslendi, hem Elf hem İnsan dillerinde, ama ona yanıt veren olmadı. Bu yuzden sonunda denize doğru dondu; kıyıya doğru giden yolda ilerlerken, biri tepe uzerinde durup gorkemli bir sesle bağırarak ona seslendi: "Selam Earendil, denizcilerin en unlu su, habersizce gelisi beklenen, umudun otesinden gelisi ozlenen! Selam Earendil, Gunes ve Ay'dan önceki ışığı taşıyan! Dunyanın Cocukları'nın gorkemi, karanlığın içindeki yıldız, gunbatımındaki mucjevher, sabahları ısıldayan!" Bu ses, Manwe'nin habercisi Eonwe'nin sesiydi, Valimar'dan geliyordu ve Earendil'i, Arda'nın

Gucleri'nin huzuruna çıkmaya çağırdı. Earendil, Valinor'a ve Valimar'ın salonlarma gitti, bir daha

asla İnsanların topraklarına ayak basmadı. Sonra Valar divan toplayıp Ulmo'yu denizin derinliklerinden çağırdılar; Earendil yuzlerinin huzurunda ayakta durup İki Soy'un haberini

anlattı. Noldor adına af dile-

302

di, onların büyük kederleri için merhamet, İnsanlar ve Elfler için inayet ve ihtiyaclarına yardım diledi. Ve dilekleri bahsedildi.

Elfler arasında denir ki, Earendil karısı Elwing'i aramak için aralarından ayrıldıktan sonra Mandos'un onun yazgısı üzerinde konuşmuştur; ve der ki: "Olumlu İnsan, olumsuz topraklar üzerinde mi yaşayacak?" Ulmo der ki: "Bunun için dünyaya geldi Ve söyle bana: Earendil, Hador'un soyundan Tuor'un mu, yoksa Finwe'nin Elf soyundan Turgon'un kızı Idril'in mi oğlu?" Ve Mandos yanıtlar: "İsteyerek sargune giden Noldor'a esit, beri topraklara donmeyebilir." Ve her şey konuşulduğunda, Manwe hukmünü verdi, dedi ki: "Bu meselede hukum kudreti bana verildi. İki Akraba'nın sevgisi için cesaret edip girdiği tehlike ne Earendil'e ulaşacak ne de ona duyduğu sevgi yüzünden tehlikeye atılan karısı Elwing'e; ama onlar bir daha asla Dış Topraklar'daki Elf ya da İnsanlar arasında yuruyemeyecekler. Ve onlar hakkındaki kararım şu:

Earendil'e, Elwing'e ve oğullarına özgürce hangi soyun kaderlerine katılacakları, hangisinin altında yargılanacaklarını seçme hakkı verilecektir."

Simdi Earendil gideli uzun süre olmuştur ve Elwing yalnız kalıp korktu; denizin kıyılarında dolarak Teleri donanmalarının bulunduğu Alqualonde'ye ulaştı. Orada Teleri halkı ona dostça davranarak onun Doriath, Gondolin ve Beleriand'ın kederleri hakkında anlattığı hikayeleri dinleyerek acıma ve saskınlıkla doldular; Earendil donduğunda onu Kuğular Limanı'nda buldu. Çok gecmeden Valimar'a çağırıldılar ve orada Eski Kral'ın kararı açıklandı. Sonra Earendil, Elwing'e dedi ki: "Sen seç, çünkü ben dünyadan yoruldum." Ve Elwing, Luthien yüzünden, Iluvatar'ın İlk Çocukları arasında yargılanmayı seçti; Earendil, yüreği İnsanların soyuyla ve babasının halkıyla olmasına rağmen, Elwing'in hatırı için aynısını seçti. Sonra Valar'ın emriyle, Eonwe, Earendil'in yoldaşlarının hala haber beklediği Aman kıyılarına gitti; bir gemi alıp uc denizciyi içine yerleştirdi; Valar büyük bir ruzgarla onları Doğu'ya gönderdi.

Ama Vingilot'a el konu-

303

lup kutsandı ve dünyanın en ucundaki Valinor'a getirildi; ve orada Ge-ce'nin Kapısı'ndan geçirilip göklerin okyanuslarına yükseltildi.

Artık güzel ve muhteşem bir gemi olmuş, saf ve parlak bir şekilde titresen bir alevle doldurulmuştur; ve Denizci Earendil, elf muccevherlerinin tozuyla parıldayarak dumende duruyordu, Silmaril alnının üzerine bağlıydı. Gemisiyle çok uzaklara yolculuklar yaptı, yıldızsız boşluklara kadar gitti; ama o genelde, dünyanın sınırlarının ötesine yaptığı yolculuklardan Valinor'a donerken, gundoğumunda ya da gunbatımında ısıldayarak, sabahları ya da akşamları görüldü.

O yolculuklara Elwing katılmadı, çünkü soğuğa ve yolu olmayan ıssızlıklara dayanamayabilirdi, o daha çok yeryüzünü ve denizin, tepelerin üzerinde esen tatlı ruzgarları seviyordu. Bu yüzden onun için kuzeyde. Ayıran Denizler'in sınırlarında, ak bir kule yapıldı; ve oraya zaman zaman yeryüzünün tüm deniz kusları gitti. Ve denir ki, daha önce bir kez onların suretine burunen Elwing, tüm kus dillerini öğrenmiştir; kuslar ona ucma zanaatını öğretti, kanatları beyaz ve gümüşü griydi. Ve ara sıra, Earendil donup yeniden Arda'ya yaklaştığında, onu karşılamak için uçacaktı, uzun zaman önce denizden kurtarıldığında uçuğu gibi. Yalnız Ada'da yaşayan Elflerin arasında uzakları iyi seçenler, onu beyaz bir kus biçiminde, Vingilot'un limana gelişini selamlamak için nese içinde gunbatımında parıldayıp suzulerek uçarken görürdü. Vingilot göklerin denizlerinde yelken açmak için hazırlanıp beklenmedik bir şekilde ısıltılı ve parlak olarak ilk kez yükseldiğinde; Orta Dünya halkı uzaklardan onu görüp hayranlık içinde kalarak bir işaret olarak algıdılar, ona Yüce Umudun Yıldızı, Gil-Estel, dediler. Bu yeni yıldız akşam vakti

gorulduğunde, Maedhros kardesi Maglor ile konusup dedi ki: "O, simdi Batı'da parlayan kesinlikle bir Silmaril olmalı?"

Ve Maglor yanıtladı: "Eğer denize atıldığını gorduğumuz Silmaril'in Valar'm kudretiyle yeniden yükseldiği gercekse, o zaman sevinelim; cunku gorkemi artık pek cok kisi tarafından goruluyor ve v artık tum kotuluklerden uzak." Sonra Elfler yukariya baktılar ve artık 304 kederlenmediler; ama Morgoth supheyle doluydu.

Ama denir ki, Morgoth, Batı'dan uzerine gelecek bir saldışıyı beklemiyordu; cunku kibiri oyle buyuktu ki kimsenin ona yeniden acıkca savasarak karşı cıkamayacağını dusundu. Ustelik Noldor'u Batı'nın Efendileri'ne sonsuza dek yabancılaştırdığını, bu yuzden huzur dolu diyarlarında yasayan Valar'ın, artık onun krallığına onem vermeyeceklerini dusundu; cunku ona gore merhametin isleri yararsız, daima tuhaf ve hesaplarının otesindeydi.

Ama Valar ordusu savas icin hazırlanmıstı; ak sancaklarının altında Ingwe'nin halkı Vanyar yurudu, Finwe oğlu Finarfin'in liderliğinde Valimar'dan asla ayrılmayan Nol-dor yurudu. Teleri'nin cok azı savasa katılmaya arzuluydu, cunku Kuğulimam'ndaki kıyımı ve gemilerinin yağmalanmasını hatırlıyorlardı; ama kendi soylarından gelen Eluchıl Dior'un kızım, Elwing'i dinleyerek Valinor ordusunu denizden doğuya taşıyacak gemileri yonetecek kadar denizci gonderdiler. Ancak gemilerinin icinde kaldılar, hicbiri Beri Topraklar'a ayak basmadı.

Orta Dünya'nın kuzeyine doğru Valar ordularının yuruyusune dair hikayelerde cok az sey soylenir; cunku aralarında Beri Topraklar'a yerlesip acı ceken ve o gunlerin gunumuze kalan tarihini yazan o Elflerden hicbiri gitmemis; ve orada olanları sadece uzun zaman sonra Aman'daki akrabalarından öğrendiler. Ama sonunda Valinor'un gucu Batı'dan gelerek Eonwe'nin borularının sesleri gokyuzunu doldurdu; ve Beleri-and, silahlarının gorkemiyle alev alevdi, Valar ordusu, genc, guzel ve korkunc sekillerde donatılmıstı, dağlar ayaklarının akında cınladı. Batı ve Kuzey ordularının karsılasması Ulu Savas, Ofke Savası dir ye adlandırıldı. Morgoth'un Saltanatı'nın tum gucu savasa girdi, sayıları o denli fazlaydı ki Anfauglith savasa yetmedi; ve tum Kuzey savasla alevler icinde kaldı.

Ama bu Morgoth'u kurtaramadı. Dunyanın diplerindeki erisilmez buyuk mağaralara kacıp gizlenmeyi basaran bir kac tanesi dışında

305

tum Balroglar yok edilmisti; sayısız Ork birlikleri, buyuk bir ates icindeki saman gibi yakıldılar ya da sıcak bir ruzgar onunde kuruyup burusan yapraklar gibi. Sadece uzun yıllar sonra dunyayı rahatsız etmek icin birkac tanesi sağ kaldı. Ve Elf Dostları'nın Uc Haneda-nı'ndan, İnsanların Ataları'ndan kalanlar, Valar'ın yanında savastılar; ve o gunlerde, Baragund ve Barahir, Galdor ve Gundor, Huor ve Hu-rin'in ve diğeri bircok efendilerinin intikamını aldılar. Ama İnsanların çoğu, Uldor'un halkından ya da doğudan yeni gelenlerden olan diğeri Dusmanla birlesti; ve Elfler bunu unutmadı.

Sonra ordularının bozulduğunu, gucunun dağıldığını goren Morgoth korktu ve kendisi baslarına gecmeye cesaret edemedi. Dusmanlarının uzerine hazırladığı son korkunc saldışıyı saldı, Angband'ın cukurlarından, daha once gorulmeyen kanatlı ejderler fırladı; bu korkutucu ordunun saldışısı oyle ani ve yıkıcıydı ki Valar ordusu geri suruldu, cunku ejderler buyuk gok gurlemeleriyle, simseklerle ve atesten bir fırtına icinde gelmisti.

Ama Earendil, beyaz alevle ısıldayarak ulastı, Vingilot'un cevresinde goklerin tum buyuk kusları toplanmıstı ve reisleri Thorondor'du, havada tum gun ve karanlık bir suphe gecesinin

sonuna kadar savas yapıldı. Gunesin yükselmesinden once Earendil, Kara Ancalagor'u, ejder

ordusunun en guclusunu oldurup onu gokyuzunden asağıya fırlattı; ve ejder,
Thargorodrim
kulelerinin uzerine dustu, kuleler yıkılıp parcalandı. Sonra gunes yukseldi ve Valar
ordusu galip
geldi, ejderlerin hemen hemen tamamı yok edildi; Morgoth'un tum cukurları parcalanıp
ustleri
acıldı, Valar'ın kudreti dunyanın derinliklerine dek indi. Orada Morgoth kovuğunda
duruyordu ve
hala cesur değildi. Madenlerinin en derinlerine kactı, baris ve af icin yalvardı; ^ma
ayakları
kesilip yuzu koyun yere savruldu. Daha once yapıldığı gibi Angainor ile zincirlendi ve
demir taci
boynuna takılacak bir tasma olarak yeniden dovuldu, bası dizlerinin uzerine eğilmisti. Ve
Morgoth'ta kalan iki Silmaril, tacından alındı, gokyuzu-
306

nun altında lekesizce parladılar; Eonwe onları alıp korudu.
Boylece Kuzey'de Angband'm gucune son verildi, kotuluk diyarı bir hic haline getirildi;
derin hapishanelerden sayısız esir toplulukları tum umutlarının otesinde gun ısığına
cıkarak artık değistirilmis olan dunyaya baktılar. Cunku dusmanların ofkesi oyle buyuktu
ki batı dunyasının kuzey bolgeleri parcalanarak ayrılmis ve deniz bircok ucurumdan
kukreyerek yukselmisti, kairmasa ve buyuk bir gurultu vardı; nehirler yok oldu ya da
yeni yollar buldu, vadiler zorla yukarılara kalktı, dağlar ayaklar altında ciğnendi; Sirion
artık yoktu. O zaman Eski Kral'ın habercisi olarak Eonwe, Beleriand Elflerini Orta
Dunya'dan ayrılmalrı icin çağırđı. Ama Maedhros ve Maglor ona kulak vermediler,
yorgun ve isteksiz olsalar da umitsizce yeminlerini tamamlamaya hazırlandılar; cunku
Silmaril'ler icin savasmışlardı, tum dunyaya karsı tek baslarına durdukları gibi,
Valimor'un muzaffer ordusuna da karsı duracaklardı. Bu yuzden Eonwe'ye, babaları
Feenor'un yaptığı ve Morgoth'un ondan caldığı mucevherlerin onlara verilmesini isteyen
bir mesaj gonderdiler.

Ama Eonwe, babalarının emeğinin yarattığı seye oğullarının baslangıcta sahip olma
hakkının olduğunu ama bu hakkın, yeminleriyle korlesmis olarak yaptıkları acımasız isler
yuzunden, en cok da Dior'u katletmeleri ve Limanlar'a saldırmaları yuzunden yok
olduğunu soyledi. Silmaril'lerin ısığı simdi, baslangıcta geldiğı Batı'ya gitmeliydi;
Maedhros ve Maglor, Valinor'a donmeli, orada Valar'm hukmune itaat etmeliydiler,
mucevherleri sadece Valar'm emriyle verebilirdi. Maglor gercekte itaat etmeyi arzuladı,
cunku yureğı huzunluydu ve dedi ki: "Yemin, uygun zamanı bekleyemeyeceğimizi
soylemiyor, Valinor'da her sey bağışlanıp unutulmalı, baris icinde kendimizi
toparlamalıyız."

Ama Maendros, Aman'a donerlerse Valar'm lutfunun kendilerinden sakınılacağıın,
yeminlerinin hala sureceğini ama onu gercekestirmelerinin tum umudun otesinde
olacağını soyledi; ve dedi ki: "Eğer kendi topraklarında Gucler'e karsı cıkarsak ya da
kutsal diyarlarına 307 yeniden savas getirmeyi amaclarsak, ne kadar korkutucu bir
kadere yaklasacağımızı kim soyleyebilir?"

Ancak Maglor hala kendini geri cekiyordu, ve dedi ki: "Eğer Manwe ve Varda kendileri
tanık saydığımız bir yeminin yerine getirilmesinden vazgeciyorlarsa, bu onu artık
gecersiz yapmaz mı?" Maedros yanıt verdi: "Ama seslerimiz Dunyanın Sınırları'nın

otesinde Iluvatar'a nasıl ulaşacak? Ve Iluvatar'a, cılgınlığımız içinde and ictim, sozumuzu tutmazsak Sonsuz Karanlığı üzerimize çağırdık. Bizi kim kurtaracak?"

"Bizi kimse kurtarmazsa," dedi Maglor, "o zaman gerçekten Sonsuz Karanlık yazgımız olur, yeminimizi tutsak da, bozsak da; ama bozarsak daha az kötülük yapacağız." Ama sonunda Maedhros'un arzusunu kabullendi, Silmaril'leri nasıl ele geçirecekleri hakkında konustular. Kendilerini gizleyerek geceleyin Eonwe'nin kampına geldiler, Silmaril'lerin korunduğu yere sokuldular; ve muhafızları katlederek muccevherleri ele geçirdiler. Sonra bütün kamp onların karsısına dikildi ve kendilerini sonuna dek savunarak olmeye hazırlandılar. Ama Eonwe, Feanor oğullarının katledilmesine izin vermeyecekti; ve doğusmeden ayrılarak uzaklara kactılar. Her biri kendine bir Silmaril aldı, cunku konuşmuşlardı ki: "Birini kaybettiğimize ve kardeslerimizden sadece ikimiz kaldığına gore, kaderin babamızın mirasını bize paylastırması acık."

Ama mucjevher, dayanılmaz bir acı içinde Maedhros'un elini yaktı. Eonwe'nin soylediği gibi mucjevherin üzerindeki hakkının hukmunu yitirdiğini ve yeminin bosuna olduğunu anladı. Acı ve keder içinde olarak kendini alevle dolu dipsiz bir yarığa attı, böylece sona geldi; tasıdığı Silmaril, Dünya'nın bağrına gomuldu.

Ve denir ki, Maglor, tasadığı Silmaril'in ona verdiği acıya dayanamamış; sonunda onu Deniz'e fırlatmış, ondan sonra keder ve pismanlık içinde dalgaların yanında sarkılar soyleyerek daima kıyılarda dolasıp durmuş. Cunku Maglor eskinin ozanları arasında gorkemli bir yere sa-308 hipmiş, adının onunde sadece Doriath'lı Daeron'un adı gecermiş; ama o, asla Elf halkı arasına donmemiş. Ve böylece Silmaril'lerin uzun süre sonra yurtlarını bulmaları gerceklesmisti: biri gokyuzunde, biri dünyanın yureğindeki ateslerde ve biri de suların derinliklerinde. O gunlerde Batı Denizi'nin kıyılarında büyük bir gemi inşaası vardı; Eldar büyük bir donanmayla Batı'ya yelken acararak bir daha asla savaş ve gozyası diyarlarına donmediler. Ve Vanyar beyaz sancaklarının altında donerek ve Valinor'a zafer içinde girdi; ama zaferlerine sevincleri azalmıştı, cunku yanlarında Morgoth'un tacındaki Silmaril'ler olmadan donuyorlardı ve dünya parcalanıp yeniden yaratılmadan onların tekrar bulunamayacağını ya da bir araya getirilemeyeceğini biliyorlardı.

Belieriand Elfleri, Batı'ya geldiklerinde, hem batıya, hem doğuya bakan Yalnız Adaya, Tol Eressea, yerleştiler. Yeniden Manwe'nin sevgisine ve Valar'ın affına kavustular; Teleri halkı eski acılarını bağışladı ve lanet sonunda kapatıldı.

Ama Eldalie'nin hepsi uzun süre acı cekerek yasadıkları Beri Toprakları terk etmek istemiyordu; ve bazıları Orta Dünya'da bir çağ boyunca oyalandılar. Onlar arasında Gemi yapımcısı Cırdan, Beleri-and'da surgune gonderilen Noldor'ı yönetenler arasından geriye kalan tek efendi Galadriel ile kocası Doriath'lı Celeborn vardı. Orta Dünya'da Yuze Kral Gilgalad'da kaldı ve yanında, ona bahsedildiği gibi Eldar arasında sayılmayı secen Yarı Elf Elrond oturuyordu; ama kardesi Elros, İnsanlar arasında sayılmayı secmisti. Ve sadece bu kardeslerin soyunda, insanlar arasına İlkdoğanlar'ın kanı ve daha önce Arda olan ilahi ruhların soyu karışacaktı; cunku onlar, Thingol ve Meli-an'ın kızı olan Luthien'in oğlu Dior'un kızı Elwing'in oğullarıydı; ve babaları Earendil, Gondolin'li Turgon'un kızı Celebrindal Idril'in tek cocuğuydu.

Valar, Morgoth'u, Dünya'nın Duvarları'nın otesine, Karanlık'ın Kapısı'ndan Zamandısı Bosluk'a

itti; o duvarlara sonsuza dek bir no-

betci yerlestirildi, ve Earendil gokyuzunun surlarını izlemeye devam ediyordu. Ancak Melkor'un, kudretli ve lanetli, Bauglir Morgoth, Dehset ve Nefretin Gucu'nun, Elflerin ve İnsanların yureklerine ektiği yalanlar, olmeyen, yok edilemeyen bir tohumdu; arada yeni filizler verecek, en son gunlere dek karanlık meyvesini taşıyacaktı.

Burada sona eriyor SILMARILLION. Eğer yucelikten ve guzellikten karanlığa ve yıkıma gectiyse, bu eski Bozulmus Arda'nın yazgı-sıydı; eğer bir değişiklik olacaksa. Bozulma duzeltilecekse, bunu Manwe ve Varda bilebilir; ama bunu acıklamadılar ve Mandos'un hukumlerinde bildirilmedi.

YAZIK Kİ

YAZGININ AĞLARI ORULMEYE DEVAM ETTİ

HUZUR VE YIKIM SURUP GİTTİ

MACERANIN DEVAMI İÇİN

GUC YUZUKLERİNE DAİR

310

Asağıdaki çok ayrıntılı olmayan notlar, Elf dillerindeki isimlerin telaffuz-lanndaki birkaç önemli özelliği kısaca açıklamak için tasarlandı. Konu üzerine daha geniş bilgilendirme için Yuzuklerin Efendisi'adeki Ek E'ye bakınız.

SESSİZ HARFLER

C daima k sesi verir, hiçbir zaman s sesi vermez; yani Celeborn

"Keleborn"ant, "Selehorn" değil. Tulkas ve Kementari gibi birkaç durumda bu kitapta yazılısta k kullanıldı.

CH İskocca hch'aa. ya da Almanca buch'da olduğu gibi, daima eh sesi verir, asla İngilizcede church'un sesindeki eh değildir. Orneğin Canharoth, Erchamion.

DH daima İngilizce'deki th diye seslendirilen (yumusak) bir sesi belirtmek için kullanılır, then'aeVı th'6xT, thin deki th değil. Örnekleri Matdhros, Aredhd, Haudh-en-Anven.

G daima İngilizce get'teki g gibi ses verir. Yani Region, Eregion, İngilizce'deki region gibi telaffuz edilmez ve Ginglith'm ilk hecesi İngilizce'deki begin gibidir, gin gibi değildir.

İki kez yazılan sessiz harfler uzun teleffuz edilir; yani Yavanmı İngilizce'de unnaned veyapenknife diik} □'ye sahiptir; ınnaimed veya penny'deki kısa □'ye değil.

322

SESLİ HARFLER

Al İngilizce eye'in sesine sahiptir; böylece Edain'm ikinci hecesi İngilizce dine gibidir, Dane gibi değildir.

AU İngilizce toifn'daki ow sesine sahiptir; yani Aul'e'nın ilk hecesi İngilizce oii'/gibidir; Sauron'un da ilk hecesi İngilizce sour gıhidit, sore gibi değil. El İngilizce grey'in sesine sahiptir; Teiglin gibi. IE İngilizce'deki/>iece gibi telaffuz edilmemeli, her iki sesli harfle i ve e seslendirilir ve birlikte kullanılır; yani Ni-enna, "Neena" değil.

Ui İngilizce minin sesine sahiptir; Uinen gibi.

AE Aegnor ve Nirnaeth'Ae^ı gibi veya Noegyth, Lo^^'daki OE gibi, , bağımsız sesli harflerin a-e, o-e kombinasyonlarıdır; ama, ae, ai ile aynı şekilde, İngilizce toydaki oe gibi, telaffuz edilebilir.

EA ve EO birlikte kullanılmazlar, ama iki hece meydana getirirler; bu kombinasyonlar ea ve eo olarak yazılır (isimlerin başlarına geldiklerinde, Eave. Eo : Ea'rendil, Eomv'e). U Hurin, Turin, Tuna gibi isimlerde, oo diye telaffuz edilmelidir; yani "Toorin" gibi, "Tyoorin" değil.

ER, İR, UR bir sessiz harften önceyse {Nerdanel, Cırdan, Gurthrang gibi) veya bir sozcüğün sonundaysa {Aimir gibi) İngilizce/er□, fir, fur gibi telaffuz edilmemelidir, İngilizce air, eer, oor gibi telaffuz edilmelidir.

E sozcuklerin sonunda daima acık bir sesli harf gibi telaffuz edilmeli ve bu durumda e diye yazılır. Celeborn, Menegroth gibi sozcuklerin ortasında aynı şekilde telaffuz edilir. Sindarin'de vurgulanan tek hecelilerde uzatma isareti, aksanı böyle sozcuklerde duyulan özellikle uzun sesli harfi belirtir (yaniH/s Hurin); ama Adunaic (Numenar dili) ve Khuzdul (Cuce dili) isimlerde uzatma isareti kısaca uzun sesli harfleri belirtmek için kullanılır.

323

sozLukce

Kitap geçen isimlerin sayısı çok fazla olduğu için, her şeyi kapsayan bir sozlukce kaçınılmaz olarak geniş bir hacim tutacaktı. Bu yüzden aşağıda bulacağınız sozlukce genel amaçlı olarak düzenlenmiştir. Verilen bilgiler, asırı derecede kısa tutuldu. Birçok durumda, Elf isimlerini ve onun çevrilmiş anlamını bir girişin altında topladım. Çift tırnak içindeki sozcukler, çeviriler; bunların çoğu me-` tinde bulunuyor (!Tol Eressea "Yalnız Ada" gibi), ama birçok baskılarını ekledim. Çevrilmeyen bazı isimler hakkında bilgi "Quenya ve Sindarin isim-lerindeki ogeler"de yer alıyor.

Yayma hazırlayanın notu:

Tolkien üzerine yazılmış birtakım kirapları inceleyerek bu sozlukceye bazı kucul katkılarda bulundum. Yaptığım eklemeler uzun olduğunda ya da Chris'in sozlukca sinde bulunmuyorsa {} icine alınarak eklendi, isimlerin başında hangi dilden geldiği ni belirtmeye çalıştım ve Chtis tarafından açıklanmayan bazıların anlamalarını çeşitli kaynaklardan bularak ekledim. Bunun için kullandığım kısaltmalar; Q= Quenya; S= Sindarin; K= Khuzdul (Cuce dili); Ad= Numenor dili; ve 1= Herhangi bir insan topluluğunun kullandığı dillerden biri. zaman içindeki baskılarda daha da gelişmiş bir sozlukce ortaya çıkarabilir belki.

324

Actliş Vakti : [İki Ağac'm ilk vakti, Laurelin ısıldamaya başlamadan önce Telperion'un ilk kez çiçeklenmeye başladığı vakit. Acılış Vakti, Valar vakitlerinin oykusüne alınmaz, ama o andan itibaren zamanı hesaplamaları, Ağaçların Yılları baslar.} Adanedhet: "S: Elf-insan", Nargothrond'da Turin'e takılan isimlerden biri. Adunaic: Numenor dili. Batı'daki insanların ortak dili; IVfetis baskısı Yüzüklerin Efendisi'adt "Westron' diye geçer.

Adurant: "S: çift akıntı" Ossiriand'da Gelion'a akan nehirlerin altıncısı ve en güneydeki. İsmi, Tol Galen etrafından akan kısmını ima eder.

Aegnor : "S: Korkutucu Ates", [Q: Aikanaro = Keskin Alev] Finarfin'in dördüncü oğlu; Angord ile Dorthonion'un kuzey yamaclarını korudu; BragoUach'da öldürüldü. Aeİm-uial: "S: Alacakaranlık Golleri", Aros'un Sirion'a karıştığı yerdeki goller.

Aeluin : "S", Dorchonion'un doğusunda küçük bir dağ golu. Barahir'in kaçak grubunun karargahı.

Berrak sularının Melian tarafından kutsandığı söylenir.

Aerandir : "S: Denizgezgini", yolculuklarında Earendil'e eşlik eden uc denizciden biri.

Aerin : "S", Dor-lomin'de Hurin'in akrabası; Doğudolu Broda tarafından karılığa alındı; Nirnaech Arnoediad'ın ardından gizlice Morwen'e yardım etti.

Aganvaen : "S: Kam-lekelenmiş", Nargothrond'a geldiğinde Turin'in kendine aldığı isim

Aglon : "S: Dar Gecit", Dorthonion ve Himring'in batı yükseltileri arasındaki gecit.

Ağaçların Cobanları : Ent'ler.

Ağaçların Yılları : [İki Ağac'ın ciceklenmesiyle olcülen zaman birimleri. Ağaçların Yılları, daha sonraki Gunes YıUan'na gore daha uzundur, ama sureleri verilmemistir. Ne de aylara veya haftalara bolunmeleri. Gun bilinmeyen uzunlukta on iki vakitten olusur ve ağaçların bir tam devrini icerir. Telperion'un ilk kez acmaya basladığı Acilis Vakti, İlk Gun'un hesabına katılmaz, boylece her gun Telperion'un ciceklenisinin 2. kademesinde baslar. Uc vakit suresinde Telperion, ciceklenisinin zirvesine ulasir ve 6. vaktin sonunda ciceklenmeyi bırakir ama ısıkları havada bir sure daha kalir. Laurelin'in ciceklenmesi 6. vaktin başlamasıyla baslar, 9. vakitte zirvesine ulasir, 12. vaktin sonunda parıldamasını keser. Telperion, 12. vaktin baslangıcıyla panldamasına yeniden baslamıştır ve boylece ısıklar ikinci kez birbirlerinin icine karısırlar.]

Ainulindale : "Q: Ainur'un Muziği", aynı zamanda (Ulu) Muzik, (Ulu) Sarkı da denir. [Ainur tarafından soylenen sarkı Iluvatar'ın uc teması üzerinde gelismistir. İlk tema, Iluvacar tarafından yaratıldı ama Ainur tarafından gelistirildi ki Ea'nın (Evren) olusumunu gosterir. Bu tema Melkor'un uyumsuzluğuyla bozuldu. Ama buyuk olasılıkla Arda'nın olusumunu gosteren ikinci tema, bu uyumsuzluğu yenerek, onu kendi icine ozumsedi. Ve ucuncu tema, ki Ainur ona katılmadı, Iluvatar'ın Cocuklan'nın yaratılısı ve onların İnsanların Egemenliğine katılısıyla ilgiliydi.]

325

Ainulindale: Eski Gunler'de Tirion'lu Rumil tarafından yazıldığı soylenen Yaratılıs hikayesinin adı. Bu hikaye, buyuk olasılıkla, Batısmırı'nın Kırmızı Kitabı'nda anlatılan Yaratılıs'm en onemli kaynağıdır. Ainur : "Q; Kutsal Olanlar"; (tekili Aimi); meleksi gucler. Yuceler de denir.

[Iluvatar tarafından Ea'dan once yaratılan ilk varlıklar. Coğu onunla kaldı ama Valar ve Maiar diye adlandırılan bir bolumu Ainulindale'in tamamlanması, Ungoliant ve Balroglar diye adlandırılan bir bolumu de engellenmesi icin Dunya'ya indi. Ainur'un doğustan gelen bir bicimleri yoktur ve isimleri de buyuk olasılıkla Ea'da verilmistir. Ruhsal varlıklardır, ama aralarında akrabalıklar ve cinsiyet vardır.] Ainur'un Muziği : bkz. Ainulindale.

Ainur'un İkinci Muziği : [Son'un olusmasının ardından Ainur ve İnsanlar'm katılacağı Iluvatar'ın ikinci teması. İkinci muzik'in İlk'inden daha yuce olacağı soylenir. Elflerin ve Cucelerin bu Muzik'te gorevleri olup olmayacağı belirsizdir.] Ak Ağac : Bkz.

Telperion, GalathiUon, Nimloth (I). Ak Dağ : Bkz. Taniqtiettl. Ak Dağlar: Bkz. Ered Nimrais. Ak Divan : Sauron'a karsi Ucuncu çağda toplanan Bilgeler Divanı. Akallahtth : "Ad; Yıkılmış", Dunedain tarafından yıkımından sonra Numenor'a verilen isim. Bu Adunaic (Numenor dili) sozcđu "Q: Atalanfe" sozcđüne karsılık gelir.

Aynı zamanda "Numenor'un Yıkılısı" hikayesinin baslığıdır. Akrahaktytm : Alcjualonde'de Noldor'un Teleri halkını oldurmesi. Alacakaranlık Elfleri : Sindar.

Alacakaranlık Golleri: Bkz. Aelin-uial. Alcarinque: "Q: Muhtesem", bir yıldızın ismi.

Aldarm : "Q: Ağaçların Efendisi", Orome'nin unvanlarından biri; bkz. Tauron Aldudenie : "Q; İki Ağac icin Yas", Elemmire adlı bir Vanya tarafından yazılan sarkı. Almarm : "Q", Orta Dunya'nın ortasındaki buyuk bir golde bulunan ada. Melkor'un ikinci saldırısından once İki Lamba doneminde "Valar'ın Arda'daki ilk yurtlan. Alqualonde: "Q: Kuğular Limanı", Teleri'nin Eldamar'daki baskenti ve limanı. Aman : "Q: Kutlu, kotulukten

arınmış"; Valar'ın Almaren Adası'nı terk ettikten

sonra yerlestiği. Buyuk Deniz'in otesinde, Batı'daki topraklarının adı. Genelde Kutlu Diyar diye ima edilir. Amarie: "Q", Valinor'da kalmayı secen bir Vanya, Felagund Finrod'un sevgilisi. Amlach : (Marach oğlu) Imlach'ın oğlu; Escolad'h İnsanlar arasındaki

anlasmazlığın

lideri; daha sonra pisman olarak Maedhros'a hizmet etti. Amon Erebor : "S: Yalnız Tepe" (kısaca Erebor); Doğu Beleriand'da, Ramdal ve Gelion nehirleri arasında.

326

Amon Ethir : "S: Casuslar Tepesi", Finrod'un Nargothrond kapılarının doğusunda yükselttiği kente yaklaşılanların gözlendiği tepe. Amok Gu'areth : "S", Tumladen düzlüğünde, üzerine Gondolin'in kurulduğu tepe. Amon Obel : "S", Brethil Ormanı'nda, üzerinde Ephel Brandir'in kurulduğu tepe. Amot R'idh : "S; Kel Tepe", Brethil'in güneydeki topraklarda tek başına duran yükselti; Mim'in evi ve Turin'in yasa dışı grubunun yatağı. Amon Uilos : "S: Ebedi Karbeyazı Dağı", Taniquetirin Sindarin ismi. Bkz. Oiolossef. Amras : "S", Amrod'un ikiz kardeşi, Feanor oğullarının en küçüğü; Sirion deltasında Earendil'in halkına yapılan saldırıda Amrod ile birlikte öldürüldü. Amrod : "S", &k.z. Amras.

Anach : "S", Ered Gorgoroth'un batı ucundaki Taur-nu-fuin'den açılan geçit. Anadum : "Ad: Batul", Numenor'un Adunaic (Numenor dili) biçimi. Bkz. Numenor. Anar : "Q; Altın-ates"; Gunes. Anarrima ; "Q", Bir takımyıldızının adı. Ancalagon : "S: Pusturten Ağız", Earendil tarafından Ulu Savaş'ta yok edilen, Morgoth'un kanatlı ejderlerinin en büyüğü. Kara Ancalagon da denir. Andor : ["Q: Armağan edilen ülke"; Dunedain tarafından Numenor'a verilen isim.] Andram : "S: Uzun Duvar", Beleriand'ı bolen uzun yamacın ismi. Androth : "S: Uzun Kopuk", Tuor'un Gri Elfler tarafından buyutulduğu, Mithrim tepelerindeki mağaralar. Anduin : "S: Uzun Nehir", Puslu Dağlar'ın doğusunda; Ulu Nehir ve Nehir de denir. Anfauglir : "S: uzun susamış ağız". Kurt Carcharoth'a verilen isimlerden biri; metinde "Susuzluğun ağız" diye çevrildi. Anfauglith : "S: uzun susamış toz". Ani Alev Savaşı'nda Morgoth tarafından harap edilmesinin ardından Ard-galen düzlüğünün adı; merinde 'Solukkesen Toz' diye çevrildi. Bkz. Dor-nu-Faughlith. Angainor : "Q", Melkor'un iki kez bağlandığı, Aule tarafından yapılan zincir. Anghand : "S; Demir Zindan; Q; Angamando", "Demir Cehennemi" de denir;

Morgoth'un Orta Dünya'nın kuzeybatısındaki büyük zindan-kalesi. Anghand Kusatması : [Melkor'un Noldor tarafından sıkı gözetim altında tutulduğu, yaklaşık dört yüzyıllık dönem. Dagor Aglareb'in ardından başlayıp Dagor Bragollach ile yıkıldı.] Anghahar : "S: Demir çukuru", Gondolin etrafındaki Kusatan Dağlar'daki maden. Anglachel : "S: demir yıldız alevi", Thingol'un Eol'den alıp Beleg'e verdiği meteorik demirden yapılan kılıç; Turin için yeniden dövülmesinin ardından Gurthang diye adlandırıldı. Angrim : "S", Mutsuz Gorlim'in babası.

327

Angrist : "S: Demir-yancı", Nogrod'lu Telchar tarafından yapılan bıçak; Beren tarafından Curufin'den alınıp Morgoth'un tacmdan Silmaril'i kesmekte kullanıldı. Angrod : "S: Demir Sampiyon, Q; Angarato", Finarfin'in üçüncü oğlu; kardeşi Aegnor ile Dorthonion'un kuzey yamaçlarını korudu; Dagor Bragollach'da katledildi. Anguirel : "S: Canlı yıldız demiri", Eol'un kılıcı, Anglachei ile aynı metalden yapıldı.

Annael : "S: Yıldız-hediyesi", Mithrim'li Gri Elf, Tuor'un babalığı. Annon-in-Gelydh : "S: Noldor Kapısı", Cirith Ninniach'a açılan, Dor-lomin'in batı tepelerindeki bir yeraltı nehir yatağının Doğudaki girişi, bir mağara.

Apanonar : "Q: Sonradoğanlar", Eldar tarafından insanlar için kullanılan isim.

Aradan : "S; kralın insanı, soylu insan", Marach oğlu Malach'a takılan Sindarin ismi.
Araman : "Q; Aman'ın dışı veya yanı", Aman'ın kıyısında, Pelori ve Deniz arasındaki, kuzeye doğru Helcaraxe'ye uzanan kırac ve soğuk topraklar.

Aranel: "S; Elflerin Kralı", Thingol'un varisi Dior'un unvanlarından biri. Aranruth : "S: Kral'ın Ofkesi", Thingol'un kılıcının adı. Doriath'ın yıkılışı ardından da varlığını sürdürdü ve Numenor Kralları tarafından sahip olundu.

Aranive : "Q; Kral", Gondolin'li Elf, 'Voconwe'nin babası.

Aralar : "Q: Yuceltılmış", en güçlü sekiz Vala'yı [Manwe ve Varda, Ulmo, Yavanna ve Aule, Mandos, Nienna, 'Orome3 belirten sözcük.

Arda : "Q: Diyar", Manwe'nin Krallığı olacak Dünya'yı ima eden sözcük. [Iluvatar tarafından Çocukları'nın yaşaması için tasarlanan Dünya. Valar, Görüntü üzerindeki çalışmalarını tamamladığında. Dış Deniz, Ekkaia ile kusatılan Arda daire şeklinde ve düzdü;

Karanlığın Duvarları ile çevrelenmişti. Birbirlerinden Belegaer ileftirilen iki büyük kıtaya sahipti: Aman ve Orta Dünya. Üzerinde Arda'nın Ortusu, atmosfer vardı. Dünya'nın Değişimi'nde, Iluvatar, Aman'ı Arda'dan ayırdı ve Arda'yı bugün yaşadığımız küresel dünya haline getirdi. Denir ki. Son, geldiğinde, Arda ilk haline dondurulacaktır.] Arda Bahan ; {"Valar'ın Almaren'e yerleştiği ve Valar Lambalan'nın ışığı altında, yeşilliklerin ilk kez büyüdüğü dönem. Lambalar'ın yıkılmasıyla sona erdi.]

Arda Huzuru : {Melkor'un Zincirleniji donemi. Bkz. Yavanna'mın Uykusu; Vaimor'un Doruk Donemi. }

Arda'nın İkinci Bahan : [Güneş ve Ay'ın ilk yükselişiyle bitkilerin ve olumlu şeylerin. İnsanlar dahil, Yavanna'mın Uykusu'ndan uyanışı.]!

Arda'nın Ortusu : [Atmosfer, Manwe'nin Arda'daki hüküm sahası.] Ard-galen : "S: Yeşil Bölge" Dorthonion'un kuzeyindeki büyük cimenli düzlük, harap edilmesinden sonra Anfaugthith ve Dor-nu-Faughlith diye isimlendirilmiştir. Aredhd : "S; soylu elf, Turgon'un kız kardeşi, Nan Elmoth'da Eol tarafından tuzağa düşürüldü ve ona Maeglin'i doğurdu; 328

Ar-Feiniel^ Noldor'un Ak Hanımı, Gondolin'in Ak Hanımı da denir. Ar-Peiniel: Bkz.

Aredhel. Arien : "Q: Güneşi Bakiresi", Bir Maia, güçlü bir ateş ruhu, Valar tarafından Güneş'e yol göstermesi için seçildi. Ans : "S: Kopuklenen" Doriath'ın güneyindeki nehir.

Aros Sığılıkları: Bkz. Arossiach Arossiach : "S: Aros Sığılıkları", Doriath'ın kuzeydoğu ucunun yakınlarında. Arthad: "S", Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri.

Amrnen : "S", Orta Dünya'nın Sirion deltasının batısındaki kıyıları.

Yarmavadi'de Bilbo'nun şarkısı: "Earendil diye bir denizci vardı / Arvernien'de gezinip duran... (Yüzük Kardaşlığı II-\\) '

Ascar : "S: hızlı akan, aceleci", Ossiriand'da Geuon'a akan nehirlerin en kuzeyde olanı, (daha sonra Doriath'ın hazineleri yuzunden Rathlorid dendi). Astaldo : "Q: Yiğit", Tulkas'ın unvanlarından biri. Atalante: ["Q: Yıkılmış"; AkallaMth'ia Quenya'daki tam karşılığı] Atanatdri: "Q: İnsanların Babaları ; Edain. Bkz. Atani. Atanı : "Q: ikinci Halk", Valinor ilminde İnsanlara verilen isim, (tekili Atan). Ama Beleriand'da uzun süre boyunca Noldor ve Sindar'ın bildiği yegane İnsanlar, Elf Dostları'nın Uc Hanedanı olduğu için, bu isim (Sindarin'de Adan, çoğulu Edain) özellikle onları belirtir, bu yüzden Beleriand'a sonradan gelen. Dağların ötesinde yaşadığı söylenen diğer İnsanlara nadiren atfedildi. Ama Iluvatar'ın konuşmasında anlamı "(genelde) İnsanlar"dır. Alile : "Q", Bir Ainu, bir Vala, Aratar arasında sayılır; demirci ve zanaatkarların efendisi, Yavanna'nın esi.

[Arda'nın şekillenmesinin yanında yaptığı en önemli işler arasında İki Lamba, Güneş'in ve

Ay'ın kapları sayılabilir. Cuceleri yaratmıştır. Daha çok Demirci, Yapıcı olarak isimlendirilir.] Avari : "Q; Gonulsuz, Reddedenler"; Cuivienen'den batıya yuruyuse katılmayı reddeden tüm elflere verilen isim. Bkz. Eldar, Karanlık Elfler. Avathar : "Q: Golgeler", Aman kıyısında, Pelori ve Deniz arasında, Eldamar Koyu'nun guneyinde, Melkor'un Ungoliant ile bulustuğu terk edilmiş topraklar. Ava : CBkz. Suvari.}

Ayıran Deniz : Bkz. Belegaer. Ayrdq Sarkısı : [Silmaril'e ulaşmak için Luthien'den ayrılıp Angband'a doğru yola çıkan Beren'in oleceğini düşünerek yazdığı sarkı.] Azaghal: "K", Belegost Cuceleri'nin Efendisi; Nirnaeth Arnoediad'da Glaurung'u yaraladı ve onun tarafından öldürüldü.

329

Balan : "İ", Yaslı Beor'un Finrod'un hizmetine girmeden önceki adı. Balar Koyu: "S", Beleriand'ın guneyinde, Sirion nehrinin Deniz'e aktığı büyük koy.

Ayrıca, Cfrdan ve Gil-galad'ın Nirnaeth Arnoediad'tan sonra yasadıkları koydaki

adanın Tol Eressea'nın kırılmış doğu boynuzu olduğu söylenir.

Balrog : "S: Gucun İfriti (Q: Valaraitko)"y Morgoth'a hizmet eden ates ifriti. [Onun

tarafından ayartılan Maiar] BaradEithel : "S: Kaynağın Kulesi", Eithel Sirion'daki Noldor kalesi. Bayad'Himras: "S: Ak Boynuz Kulesi", Finrod'un Eglares'in batı burnunda yaptırdı. Baragtind: "S", Morwen'in babası; Barahir'in yeğeni ve Dorthonion'daki on iki yoldasından biri. Barahir : "S: Kule Efendisi", Beren'in babası; Dagor BragoUach'da Finrod'u kurtardı

ve o da ona yuzuğunu armağan etti; Dorthonion'da öldü.

Baran : "S: Kızılımsı sac". Yastı Beor'un büyük oğlu. Bar-en-Danwedh :

"S: Fidye Evi", Cuce Mim'in, Turin'e actığında Amon Rudh'daki evine verdiği isim. Batı : [Olumsuz Topraklar, Valinor.]

Batul: Bkz. Anadunt, Nthnenor.

Batı'nın Efendileri \ Bkz Valar.

Baıglir : "S; Zorlayıcı", İVİorgoth'a verilen isimlerden biri. Bekleyip

Salonlar! : Oluler Evi; İVfandos'un salonları. Beleg : "S: Guclu", Büyük

bir okcu, Doriath'ın sınır muhafızlarının lideri; Ctlthalion

'Gucluyay' diye anılır; Turin'in arkadaşı ve yoldası, ki onun

tarafından öldürüldü. Belegaer : "S; Kudretli Deniz", Orta Dünya vc Aman arasında

Batı'nın 'Büyük Deniz'i ama genellikle (Büyük) Deniz, aynı zamanda Batt Denizi, Büyük

Sn ve Ayıran Deniz de denir. Belegost: "S: Büyük Kale", Cucelerin (Cuce dilinde adı

Gahilgathot) Mavi Dağlar'daki iki kentinden biri; . Bkz. Kocakasaba. Belegund: "S",

Rian'ın babası;

Barahir'in yeğeni, Dorthonion'da on iki yoldasından biri. Beleriand: "S:

Balar Ulkesi"; Once Balar Adası'na bakan Sirion deltası civarındaki

bolgeyi tanımlamak için kullanıldı, ama sonra Orta Dünya'nın

kuzeybatısının

Drengist Korfezi'nin guneyindeki bütün kadim kıyısı, Hithlum'un

guneyi ile

Mavi Dağlar'm doğu etekleri arasında kalan ve Sirion nehri

rarafmdan Doğu ve

Batı Beleriand diye bolunen tum ic toprakları kapsayarak yayıldı.

Beleriand, İlk

Cağ'ın sonunda kargasa icinde parcalanarak denizin altında kaldı, savas (Yıldızlar Akındaki Savas: bkz. Dagor-man-Giliath). Ucuncu savas (Muhtesem Savas: bkz. Dagor Aglareh). Dorduncu savas (Ani Alev Savacı: bkz. Dagor Bragollach).

Besinci savas (Sayısız Gozyası: bkz. Nimaeth Amoediad). Ulu Sava^ (Ofke Savap).

Belthil: "S:

İlahi Parlaklık", Gondolin'de Telperion'a benzetilerek yapılan yapay ağac. Belthmnding :

"S", Cuthalion Beleg'in yayı, ki onunla gomulmustur. Beor : "Ad: Kul", Yaslı da denir;

Beleriand'a giren ilk İnsan topluluğunun lideri;

Finrod'un kulu; (ayrıca İnsanların En Eski Hanedanı ve Edain'm ilk Hanedan'ı da denen)

Beor Hanedanı'nın atası; bkz. Balan. Bereg : "I", Yaslı Beor'un oğlu Baran'ın torunu (bu

metinde belirtilmedi); Estolad'h İnsanlar arasındaki anlaşılmazlığın lideri; dağları asarak

Eriador'a dondu. Beren : "i", Barahir'in oğlu; Thingol'un kızı Luthien'e baslık parası olarak

Morgoth'un tacından bir Silmaril kesti; Angband'ın kurdu Carcharoth tarafından

olduruldu; ama olumden donerek Ossiriand'daki Tol Galen'de Liithien ile yasadı ve Sarn

Athrad'da Cucelerle savastı. Elrond ve Elros'un büyük-buyukbabası, Numenor Krallarının

atası. Ayrıca Camlost, Enhamion ve Tek-elli de denir. Beri Topraklar : Orta Dünya. Dy

Topraklar ve Biiyuk Topraklar da denir. Bkz. Endor. Bin Mağara : Bkz. Menegroth. Birinci

Sava^ : Bkz. Gucler Savacı.

Bor : "S", Doğudolleri reisi, uc oğluyla birlikte Maedhros ve Maglor'un hizmetine girdi.

Borlach :

"S: Alevlenen El", Bor'un uc oğlundan biri; kardeşleriyle birlikte Nirnaeth Arnoediad'da

olduruldu. Borlad: "S: Elin Duzluğu", Bor'un uc oğlundan biri; bkz. Borlach. Boromir :

"S: Mucevherli El", Yaslı Beor'un büyük torunu. Beren'in babası olan Barahir'in

buyukbabası, Ladros efendilerinin ilki. Boron : "S: Büyük El", Boromir'in babası.

Borthand: "S", Bor'un uc oğlundan biri. Bkz. Borlach, Borlad. Bokluk : {Iluvatar ve

Yokoimaz Alev'in yokluğu. Melkor, Bosluk'ta Alev'i atayarak dolasmıştır, suphesiz ki

bosuna; Ba, onun ortasına kuruldu, ama ondan yapılmadı. Aynı zamanda Dıs Bosluk,

Zamandısı Bosluk, Ebedi Karanlık, Kadim Karanlık da denir. Belki de hiclik.} Bojluk'un

Gecesi: fBosluk'un karanlığı, Yokolmayan Alev'in topyekun yokluğu.] Bozulmuş Arda :

[Dünya; Arda'nın Melkor'un kötulukleriyle değişmiş hali.} Bragollach : bkz. Dagor

Bragollach. Brandir : "S", Lakabı Topal; babası Handir'in olumunden sonra Haleth'in

Halkı'nın yöneticisi; Nienor'a asık; Turin tarafından ölduruldu. Bregolas : "S", Baragund

ve Belegund'un babası; Bragollach'da ölduruldu. Bregor : "S", Barahir ve Bregolas'ın

babası.

331

Brethil: "S: Gumusi parıltılı husağacı", Teiglin ve Sirion nehirleri arasındaki orman;

Haladin'in (Halerh Halkı) yerleştikleri yer. Brilthor: "S: Parıldayan Sel", Ossiriand'da

Gelion'a akan nehirlerin dorduncusu. Brithiacb : "S: Cakıllı Sığlık", Brethil Ormanı'nın

kuzeyinde, Sirion üzerindeki sığlık. Brithomhar: "S: Brithon kenti", Beleriand kıyısındaki

Falas Limanları'nın kuzeyde olam. Brithon : "S: Cakıllar", Brithomhar'da Büyük Denize

dokulen nehir. Brodda : "S", Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Hurin'in akrabası Aerin'i

karılığa alan Hithlum'lu Doğudolu; Turin tarafından ölduruldu. Bt/z: Gıcırdayan Bız'un

kısaltılmış hali. Biiyiiciiler : Bkz. Istari. Büyük Solucan : Glaurung. Büyük Topraklar : Orta Dünya. Beri Topraklar, Dy Topraklar da denir, Bkz. Endor. Buyulu Adalar. {.Golgeli Denizler'deki adalar. Valar tarafından Ağaçlar'm olumunun ve Noldor isyanının ardından Valinor'un Saklantı'ına bir parçası yaratıldılar. Uzerlerine ayak basan bir denizci Dunyanın Değişimi'ne kadar uyuyacaktı.} Cabed-en-Aras : "S", Turin'in Glaucung'u öldürdüğü , Nienor'un olmak için atladığı Teiglin nehri üzerindeki derin ucursu gecit. (Teiglin Koyakları da denir.) Bkz. Cabed Naeramath Cabed Naeramarth : "S: Korkunc Kadersizliğin Atlayısı", Nienor'un kayalıklarından atlamasının ardından Cabed-en-Aras'a verilen isim. Calacirya : "Q'. Isık Yarığı", Peiori dağlarında olusturulan tek gecit, böylece İki Ağac'ın ısığı Eldamar'a ulaştı. (Isık Geciri de denir.) T'una'nın bulunduğu yer. Calaqmndi: "Q:

Isığın Elfleri", Aman'da İki Ağac'ın ısığında yaşayan ya da yaşamış olan Elfler (Yuce Elfler). Bkz. Moriqumdi ve Karanlık Elfler. Camlost: "S: Bos-elli", Beren'in, Silmaril'siz bir şekilde Kral Thingol'e donusunden sonra kendine verdiği isim. Caragdur : "S: Karanlık Disler", Eol'un atılarak öldürüldüğü, Amon Gwareth'in (uzerine Gondolin sehrinin kurulduğu tepe) kuzeyindeki ucurum. Caranthir : "S: Kızıl Nehir", Feanor'un dorduncu oğlu. Esmer de denir; 'kardeslerin en serti ve en cabuk kızanı'; Thargelion'u yönetti; Doriath'a yaptıkları bir saldırıda öldürüldü. Carcharoth : "S; Kızıl Disler", Beren'in Silmaril'i taşıyan elini ısırp koparan, Dünya'da yasayan en guclu kurt; Angband'm Kurdu da denir; Doriath'da Huan tarafından öldürüldü. İsim metinde "Kızıl Ağız" olarak cevriildi. Bkz. Anfauglir. Camii : "S: Kızıl Nokta"; Kızıl renkli bir yıldızın adı. Celeborn (I) : "S: Gumus Ağacı", Tol Eressea Ağacı'nın adı; Galathilion'un soyundan.

332

j-^<=' - ^js

Celehom (2) : "S: Gumus Ağacı", Doriath'ıı Elf, Thingol'un akrabası; Galadriel ile evlenip Birinci Çağ'm ardından onunla birlikte Orta Dünya'da kaldı. Bilge de denir. Cekbrimbor : "S: Gumusun Eli, Gumus Yumruk"; Curufin'in oğlu, onun yaptıklarını onaylamayarak Nargothrond'da kaldı. İkinci Çağ'da Eregion demircilerinin en büyüğü sayılacaktı; Eiflerin Uc Yuzuğu'nu yaptı; Sauron tarafından öldürüldü. Ceklirindal : "S: Gumusayak"; bkz. Idril. Cekbros : "S; Gumus Kopuk, Gumus Yağmur"; Brethu'de, Gecislerin yanında Dlmrost'ta Teiglin'e dokulen bir su akıntısı. Cekkorm ; Feanor'un ucuncu oğlu; Kumral denir;

Dagor BragoUach'a dek kardesi

Curufin ile Himlad bolgesini yönetti; Nargothrond'da yasadı ve Luthien'i hapsetti; kurt kopeği Huan'ın efendisi; Menegroth'da Dior tarafından katledildi. Cdon : "S: Yukseklerden aşağıya akan su", Himring'den guneye akan nehir, Aros'un ayaklarından biri. Cırdan : "S: Gemi yapımcısı"; Sindar'ın en bilge kisilerinden biri; Teleti halkından, Falas'ın (Batı Beletiad kıyılan) efendisi; Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Limanlar'ın yıkımı uzerine Gil-galad'la birlikte Balar Adası'na kactı; İkinci ve Ucuncu Çağlat boyunca Lhun Korfezi'ndeki Gri Limanlar'ın muhafızı; Mithrandir'in gelisinde ona Ates Yuzuğu'nu, Narya, emanet etti. [Sonuna dek Orta Dünya'da kaldı ve ak gemileriyle yelken actı. Çok uzun boyluydu; Ucuncu Çağ'ın sonunda uzun sakallı ve yaşlı gorunuslu olarak anlatılır.} Cirith Ninniach : "S: Gokkusağı Yarığı", Tuor oradan gecerek Batı Denizi'ne ulaştı; bkz. Annon-in-Gelydh. Cirith Thoronath : "S: Kartalların Yarığı", Glorfindel'in bir Balrog ile svasıp birlikte dipsiz ucurumuna dustukleri, Gondolin'in kuzeyindeki dağlarda yuksek bir gecit. Cirth : "S;

Runler", Morgoth'un Zincirlenisi'nin ucuncu çağında ilk kez Doriath'ı Daeron tarafından tasarlanan alfabe. [Sindar tatabından pek kullanılmasa da Cuceler tarafından hızla benimsenip yayıldı.] Coranar : [S: gunes-devri"; Orta Dunya'daki Eldar tarafından kullanılan; bir astronomik yıla karsılık gelen sure. Gunes Yılı da denir.] Corollaire : "Q; Yesil Tepecik, Yaz Tepeciği", uzerinde Valinor'un İki Ağacı bulunan tepecik ; Ezellohar da denir. Crissaegrim : "S: Ayıran Zirveler", zirvelerinde Thorondor'un kartal yuvalarının olduğu ve kimsenin gecemediği Gondolin'in guneyindeki dağlar. Cuivi^nen : "Q: Uyanıs Suyu", Eiflerin ilk kez uyanıp Orome tarafından bulundukları Orta Dunya'daki gol. [S: Nen Echui] Culurim : "Q: Altın Kız", Laurelin'e verilen isimlerden biri.

333

Curtifin : "Q: Guzel Saclı Becerikli", Feanor'un besinci oğlu. Becerikli denir; Celebrimbor'un babası. İsmnin kokeni icin bkz. Feanor; tarihi icin bkz. Cekgorm. Curufimue: "Q", bkz. F&Kor.

Cuthalion : "S: Gucluyay" ; bkz. Bdeg.

Cuceler : [Orta Dunya'nın seslerle konusan ırklarından ve Ozgur Halklardan biri. Iluvatar'in Cocukları'nın gelisini beklerken sabırsızlanan Aule tarafından yaratıldılar. Kendilerine Khazad adını verirler. Sindarin'de karsılığı Hadhod'dur ama Elfler onlara genellikle Naugrim (Nogothrim ya da Noegyth [tekili Nogoth] derler. Aynı zamanda Dağ Halkı ve Gonnhirrim de denir. Boyları 1.3 metre civarındadır. Yaklasık 250 yıl yasarlara ve 100 yaslarına geldiklerinde evlenirler. Sayılan zaman icinde cok azaldı. Khuzdul adını verdikleri kendi dillerini konusurlar.] Cucelerin Yedi Bahaları: [Aule tarafından yaratılıp Iluvatar'in kutsadığı ilk yedi Cuce.]

Cucegazuv : "Cucelerin Cukuru". Khazad-dum'ua (Hafihodron) dilimize cevirisı. Cuce Yolu : Ered Luin'den gelip, Nogrod ve Belegosr sehirlerinden Beleriand'a yonelen ve Sam Athrad sığılımda Gelion Nehri'ni asan yol. [Oradan yol ikiye ayrılıyor, biri kuzeye yoneliş Nan Elmoth'ı gecerek Arossiach'a gidiyor, diğeriye guneyden Doğu Beleriand'a ilerliyor. Eriador'dan Beleriand'a gelinebilecek en kolay yol. Edain de Beleriand'a girerken aynı yolu kullandı.]

Daeron : "S: Golgeli, Golgelenmis", Kral Thingol'un ozanı ve bas ilimefendisi; Cirth'in (Runler) tasarlayıcısı; Luthien'e asık oldu ve ona iki kez ihanet etti. Dagnir : "S; Bela, felaket", Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri. Dagnir Glaurunga : "S: Glaurung'un Felaketi", Turin'in mezar tasına kazınan unvanı Dagor Aglareb : "S: Muhtesem Savas", Beleriand Savasları'nın ucuncusu. [Bu savasın ardından Elfler Angband Kusatması'nı olusturdu.] Dagor Bragollach : "S: Ani Alev Savası"; Beleriand Savasları'nın dorduncusu. Dagor-nuin-Giliath : "S: Yıldızlar Altındaki Savas", Beleriand Savasları'nın ikincisi, Feanor'un Orta Dunya'ya gelisinin ardından Mithrim de gercekleşti. Dağlar : Aman, Savunma ;

Pelori; Doğudakiler : Orocami; Demir : Ered Engrin; Pus : Hithaeglin; Golge ; Ered Wethrin; Dehset : EredGorgoroth. Daimin : "S: Kızıl alev", Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri. Deldmi'dth : 'S: Gecegolgesinin Dehseti'. Dorthonion'un (Taur-nu-Fuin) sonraki isimlerinden biri. Demir Dağlar : Bkz. Ered Engrin. Demir Tac: [Morgoth'un Orta Dunya'ya donusunun ardından Angband'da yaptığı ve ustune Silmaril'leri yerleştirdiği tac. Ulu Savas'ın ardından ustunde kalan iki Silmaril alınıp yeniden dovulerek Morgoth'un boynuna gecirilen halkaya 334 donusturuldu.] Denethor : "S: Cok hızh akan su. Sel", Len've'nin oğlu; sonunda Mavi Dağlar'ı asarak Ossiriand'a gelip yerlesen Nandor Elflerinin lideri; Amon Ereb'de olduruldu. Dq Deniz : {Dıs Okyanus da denir; Ekkaia.} Dış Topraklar : Arda'da Aman'ın dısında kalan bolgeler.

Genel olarak Orta Dünya ima edilir. Beri Topraklar ve Buyuk Topraklar da denir. Bkz. Endor. Dipsiz Derinlikler :

[Iluvacar'ın Zamandısı Salonları'nın derinlikleri.] Dimbar : "S: Kasvetli Yurt", Sirion ve Mindeb nehirleri arasındaki bölge. Dimrost: "S: Yağmurlu Merdiven" Brethil Ormanı'nda Celebros'un çağlayanı; daha sonra Nen Girth diye isimlendirildi. Dior : "S", Beren ve Luthien'in oğlu, Elvving'in (Elrond'un annesi) babası; Thingol'un olumundan sonra Ossiriand'dan Doriath'a geldi; Beren ve Luthien'in olumunun ardından Silmaril'i aldı; Feanor oğulları tarafından Menegroth'da öldürüldü. Bkz. Aranel ve Elmhil. Doğu Beleriand: Beleriand'm Gelion'un batısı ile Sirion'un doğusunda kalan bölgesi; Doriath, Dimbar, Nan Durgortheb, Dor Dinen, Himlad, Estolad ve Taur-im-Duinath'ı içerir. Thingol ve Feanor Hanedanı tarafından yönetildi. Doğudolleri : Ayrıca Esmer insanlar da denir; Bragollach'ran sonra zamanla Dogu'dan Beleriand'a girdiler ve Nirnaeth Arnoediad'da her iki tarafta savastılar; Morgoth tarafından Hithlum onlara yerleşim yeri olarak verildi ki burada Hador Halkı'nın kalanlarına baskı yaptılar. Dokuz : [Gucun ve hurmetin reisleri; ama biri ayrıldı ve Sekiz'e indiklerinde Aratar diye adlandırıldılar.] Dolmed: "S: Islak Zirve", Ered Luin'de büyük bir dağ. Cuce şehirleri olan Nogrod ve Belegost'un yakınında. [Büyük olasılıkla Dünya'nın Değişimi sırasında yok oldu.] Dor Caranthir : "S: Caranthir'in Ulkesi"; bkz. Thargelion. Dor-Cuarthol: "S: Yay ve Miğfer Ulkesi"; Beleg ve Turin tarafından Amon Rudh'da saklandıkları yerden korudukları bölgenin ismi. [Amon Rudh civarı, belki de Talath Dirnen'in tamamı.] Dor Daedeloith : "S: Dehsetin Golgesinin Diyarı"; Morgoth'un kuzeydeki toprakları. Dor D men : "S: Sessiz Topraklar"; Esgalduin ve Aros nehirlerinin kuzeydeki kısımları arasında bulunan, kimsenin yaşamadığı bölge. Dor Tirn-i-Gninar : "S: Yasayan Olunun Ulkesi"; Beren ve Luthien'in Oluler Evi'nden donuslerinden sonra Ossiriand'da yasadıkları Tol Galen civarındaki bölge. Doriath : "S: Cit Ulkesi", (Dor lath) , Melian Kusağı'nı ima ederek; önceleri Eglador denirdi; Neldoreth ve Region ormankındaki Thingol ve Melian'ın krallığı;

Esgalduin nehri üzerindeki Menegorth sehrinden yönetildi. Ayrıca Ku^ak Diyarı 335 ve Gizli Krallık da denir. Dorlas : "S: Yapağın Efendisi", Brethil'de bir Haladin İnsanı; Turin ve Hunrhor ile birlikte Glaurung'a saldırmaya gitti, ama korkarak geri çekildi; Topal Brandir tarafından öldürüldü. Dor-lamin : "S; Yankı Diyarı", Hithlum'un güneyinde, Ered Lomin ile Mithrim Dağları arasındaki bölge, Fingon'un toprakları, tımar olarak Hador ailesine verildi onların yurdu haline geldi; Morgoth'un egemenliğine geçtiğinde DogudoUeri'nin yurdu yapıldı. Dor-lomin'in Ejder Miğferi : Hador Hanedanı'nın nesilden nesile geçen en değerli şeyi, Turin tarafından kullanıldı; ayrıca Hador'un Miğferi de denir. Dor-nu-Faughlith : "S; Boğucu Kul Altındaki Ulke"; bkz. Anfaughlith. Dorthonion : "S: Camlar Ulkesi", Beleriand'm kuzey sınırlarındaki büyük ormanlık dağlık bölge, sonraları Talur-nu-Fuin denilmiştir; İki Kulede (111-4) Ağacsakal'ın şarkısı: "Kısm tırmandım Dorthonion dağhklarındaki camlara." Draugliin : "S: Mavi Kurt", Morgoth ve Sauron'un kurtadamlarının en büyüğü.

Tol-in-Gaurhoth'da Huan tarafından öldürüldü. Beren ve Huan onun sekline burunarak Angband'a girdi. Drengist: "S", Hithlum'un batı duvarını oluşturan Ered Lomin'i delerek çıkan uzun halic. Feanor Hanedanı'ndan olan Surgunler, Orta Dünya'ya oradan ayak basn. Diiliven : "S:

Nehir parıltısı", Ossiriand'da Gelion'a birleşen nehirlerin besincisi. Dunedain : "S: Ban'ın Edain'i"; İkinci Çağ'ın başında Numenor'a yelken açıp oraya yerleşen Edain İnsanları ve onların soyu. bkz. Numenorean. Dungortheb : Bkz. Nan Dungortheb. Durin (I): Cucelerin

Yedi Babaları'nın en bilineni ve Ucuncu Çağ'ın en önemli Cuve ailesi olan Durin Halkı'nın atası. Çok uzun süre yaşadığı için Olumsuz Durin diye isimlendirilir ve halkı tarafından bir gün yeniden yasama doneceğine inanılır. Durin (2) :

Khazad-dum (Motia) Cuceleri'nin Efendilerinin isimleri. DÜnya'nın Çocukları : Iluvatar'ın Çocukları. Dünya'nın Değişimi: [Numenor'un yıkılmasının ardından Aman'ın Arda'dan ayrılışı. Ekkaia'dan yeni denizler, kıtalar oluştu; Arda küreselleşti.] Dünya'nın Duvarları: [Ea ile Bosluk arasındaki sınır, üzerinde Karanlık'ın Kapıları vardır. Karanlık'ın Duvarları da denir.]

Ed: "Q: Ol, Bırak Olsun"; Dünya, maddi Evren; Dünya'nın oluşmaya başlaması için Iluvatar'ın söylediği sözler. Ea, Arda'yı ve gökleri kapsar. Ea'nın dışında Zamansız Salonlar ve Bosluk vardır.

Earendil: "Q: Denizin Asığı". Yarı Elf, Kutlu, Parlak ve Denizci de denir. Tuor ve 336 Idril'in oğlu; Gondolin'in yağmalanmasından kaçmasının ardından Sirion deltasında Diot'un kızı Elwing ile evlendi; onunla birlikte Aman'a yelken açarak Morgoth'a karşı yardım için yalvardı; Beren'in Angband'dan aldığı Silmaril'i taşıyarak gemisi Vingilot ile göklerde yelken açtı. [Bir yıldız olarak Elflerin çok sevdiği Venus'e karşılığı gibidir.] E'drrdme: "Q: Deniz Kanadı", Idril ile binip Batı'ya yelken açan Tuor'un gemisi. Earuën : "Q: Deniz Bakiresi" Thingol'un kardeşi olan Alqualonde'li Oíwe'nin kızı; Noldor liderlerinden Knarfin ile evlendi. Çocukları Finrod, Orodreth, Angrod, Aegnor ve Galadriel, anneleri sayesinde Teleti kanına sahip olarak Doriath'a girmelerine izin verildi. Ebedi Karanlık : [Bosluk]

Echoriath : "S: Kusatan Dağlar"; Gondolin'ü dıziğini kusatan dağlar. Ecthelion : "S", Gondolin'in yağmalanması sırasında Balroglann efendisi Gothmog tarafından öldürülen ve onu öldüren Gondolin'li Elf efendisi.

Edain : "S: İkinci-gelenler", Bkz. Atani.

Edbil: ["S: Elfler"; tekili edhel; Sindar'ın kendi dillerinde kendilerine verdikleri isim.]

Edrahil: "S", Finrod ve Beren'e maceralarında eşlik eden ve Tol-in-Gaurhoth zindanlarında olan, Nargothrond'lu Elflerin reisi.

Eglador : "S; Terkedilmiş Topraklar" Melian Kusağı ile çevrilmeden önce Doriath'ın adı; muhtemelen E.gto/'ismiyle bağlantılı.

Eglarest: "S; Terkedilmiş Kıyı", Beleriand'daki Elf Limanları'nın güneyde olanı. Eglath : "S; Terkedilmiş Halk". Asıl grupları Aman'a için yola çıktığında Eİwe'yi (Thingol) aramak için Beleriand'da kalan Teleri'nin kendilerine verdikleri isim.

Eilinel: "S", Mutsuz Gorlim'in karısı.

Eithelİvrin : "S: İvrin Pınarları", Ered Wethrin'in altında Narog'un kaynağı. [Aynı zamanda İvrin Çağlayanları, İvrin Gölçükleri de denir.]

Eithel Sirion : "Sirion'un Kaynağı", Ered Wethrin'in doğu yundeki Sirion nehrinin doğduğu yerler. Orada Fingolfin ve Fingon'un güçlü kalesi de (bkz. harad Eithel) vardır. [Nirnaeth Arnoediad'ın ardından kırıldı.]

Ejderler : {Devasa, güçlü, pullarla kaplı, uzun omurlu, hazineler için açgözlü ve kötülük dolu yaratıklar. Gözleri bakanları buyuleyebilir, sözleriyle seytani ve ayartıcıdır. Büyük olasılıkla yanında Silmaril'lerle Angband'a donduğunda Morgoth tarafından üretildiler. Uc soyları biliniyor: Uruloki (Glaurung soyundan gelenler; nefeslerinden ateş sacabilir ama uçamazlardı), kanatlı ejderler (ilk kez Ulu Savaş sırasında görüldüler; ateş uflayıp uçabiliyorlardı) ve sadece Ered Mithrin'de görülüp ateş uflayemiyen soğuk ejderler.]

Ekkaia : "Q", Arda'yı çevreleyen Dış Deniz'in Elf dilindeki adı; D; ^ Okyanus ve Kusatan Deniz diye de ima edilir ve Karanlığın Duvarları tarafından kusatılır.

Elhereth : "S: Yıldız Kralicesi", Varda'yı tanımlamak için kullanılan en yaygın Sindarin sözcüğü. Bkz. Elentari, Tintalle, Gilthoniel, Fanuilos, Kar-heyazı ` Eldalie : "Q; Elf halkı"; Eldar'a. esit anlamda kullanılır.

Eldamar : "Q; Elfyurdu", Aman'da Elflerin yerleştiği bölge. Aynı ismi taşıyan koy.* Eldar : "Q; Yıldızların Halkı", Elflerin bir hikayesine göre, bu isim Orome tarafından tüm Elfere verilmisti. Ama yalnızca Cuivienen'den (Orta Dünya'da kalsın veya kalmassınlar) batı yuruyusüne katılan Uc Soyun Elfleri'ni (Vanyar, Noldor ve Teleri) belirtmek ve Avari'yi dışlamak için kullanılmaya başlandı. [Eldar, genellikle uzun boylu, gri gözlu, sarımsın "Vanyar ve esmer Finarfin Hanedanı dışında kumraldır. Başlangıçta Quenya dilini konusurlardı ama daha sonra Orta Dünya'ya giderler Sindarin'i geliştirdi.] Aman'lı ElRere ve herhangi bir zamanda Aman'da yaşamış tüm Elfere, Yuce Elfler (Tareldar) ve Isığın Elfleri {Calaqmndi} denildi; bkz. Karanlık Elfler, umanyar.

Etdarin : "Q: Eldar'a dair"; Eldar dil(ler)ini için kullanılır; rerimin oluşumu gerçekte Yuce Eldarin de denilen Quenya'y) iraa eder.

Eledhtven : "S; Elf pırıltısı"; bkz. Mortven.

Elemmfre (J) : "Q: Mucevher Yıldız", Varda tarafından yaratılan bir yıldız.

Elemmire (2) : "Q", AWK□&nie'yi, yazan Vanya'nın adı.

Elende : "Q", Eldamar'ın bir başka adı.

Elenna : "Q: Yıldıza doğru"; İkinci Çağ'ın başlangıcında Edain, Earendil'in (gökdeki yıldız olarak) rehberliğinde yelken açtığı için Numanor'a verilen bir isim.

Elentdri : "Q: Yıldız Kralicesi", Varda'nın isimlerinden biri. Galadriel'in Lorien'deki ağıtında {Yüzük Kard^liğı II-8} böyle seslenilir. Bkz. Elhereth, Tintalle'.

Elenur'e : "Q", Bir Vanya; Turgon'un karısı, Jdril'in annesi; Helcaraxe'den geçerken oldu Elerrina : "Q; Yıldızlarla Taçlanmış"; Taniquetil.

Elf: İlkdoğanlar, Iluvatar'm İlk Çocukları. [Orta Dünya'daki ırkların en eskisi ve en soylusu. İlk Çağ'da iki gruba ayrıldılar; Eldar ve Avari. Ucuncu çağ'ın sonuyla birlikte İnsanların Egemenliği başladı ve Elfler gizli halk konumuna geldiler. Kendilerini Quendi: Konusanlar diye isimlendirirler.} Bkz. Uuvatar'tn Çocukları, Eldar, Karanlık Elfler, İpğın Elfleri. Elf Dostları : Edain; İnsanların (Beor, Haleth ve Hador) Uc Hanedanı.

Elfyurdu: bkz. Eldamar.

Elrond : "S; Yıldızkubbesi". İlk Çağ'm sonunda ilkdoğanlar'a ait olmayı seçen, Ucuncu Çağ'm sonuna dek Orta Dünya'da kalan; Earendil ve Elwing'in oğlu. Imladris'in (Yarmavadi) efendisi;

Hava Yuzuğu'nun koruyucusu. Efendi Elrond, Yarielf Elrond.

338

Elros : "S: Yıldızkopoğu". Earendil ve Elwing'in oğlu; İlk Çağ'ın sonunda İnsanlar arasında sayılmayı seçen, çok uzun yaşayan Numenor'un ilk kralı (Tar-Minyatur diye çağrılır). Elu : Elwe'nin Sindarin biçimi.

Eluchil : "S: Elu'nun Varisi"; Beren ve Lurhien'in oğlu Dior'un unvanlarından biri. Elurid: "S:

Elu'nun Varisi"; Dior'un büyük oğlu; Feanor oğulları tarafından bir saldırıda Doriath'ta öldürüldü. Elurtn : "S: Elu'nun hatırlanısı" Dior'un küçük oğlu; kardesi Elured ile öldürüldü. Elwe : "Q", Lakabı Singollo "Gri pelerin". Kardesi O1we ile Cuivienen'den yapılan yolculuktaki Teleri lideri; Nan Elmont'ta kaybolana dek. Sonra Melian'la birlikte

Doriath'ı yöneterek Sindar Efendisi oldu; Beren'den Silmaril'i aldı; Cuceler tarafından Menegroth'ta katledildi. Sindarin'de ismine (Elit) Thingol denir.

Bkz. Thingol, Karanlık Elfler. Elwing : "S: Yıldızserpincisi" Dior'un kızı; Silmaril'i yanına alarak Doriath'dan kactı;

Sirion deltasında Earendil ile evlendi ve onunla Vaiinor'a gitti. Elrond ve Elros'un annesi. [Ak Elwing diye de bilinir. Kuslarla konuşabildiği söylenir.] Bkz. hanthir hamath. Emeldir : "S," Erkekyurekli Emeldir diye de bilinir; Barahir'in karısı, Tekelli Beren'in annesi; Dagor Bragollach'ın ardından Beor Hanedanı'nın kadın ve çocuklarını Dorthonion'dan goturdu. (Kendisi de Yaslı Beor'un torunuydu ve babasının adı Beren'di; bu metinde belirtilmedi.) EK Eiki Gunler : İlk Çağ. Endor : "Q: Orta Ülke"; Orta Dünya.

Engu'ar : "Q: Hastalıklılar"; Elflerin İnsanlara verdiği isimlerinden biri. Eb'l: "S", Karanlık Elf diye çağrılır; Nan Elmont'ta yaşayan ve Turgon'un kız kadesi Aredhel ile evlenen demirci; Cucelerin arkadaşı; Anglachel (Gurthang) adlı kılıcı yaptı; Maeglin'in babası; Gondolin'de olume bırakıldı. Eomve: "Q", Maia'ların en guclulerinden biri; Manwe'nin Habercisi ve Sancaktarı diye anılır; İlk Çağ'ın sonunda Morgoth'a saldıran Valar ordusunun lideri. Ephel Brandir : "S:

Brandir'in dış citleri"; Amon Obel üzerinde, Brandir'li İnsanların yerlesim yeri; ayrıca Ephel de denir. Erchamion : "S: Tek-elli", Angband'dan kacasının ardından Beren'e verilen unvan. Ered Engrin : "S: Demir Dağlar", uzak kuzeydeki Melkor tarafından yükseltip kar ve buzla kaplanan dağlar. Ered Gorgoroth : "S: Dehset Dağları"; Ungoliant ve soyu yaşadığı için bu adı almıştır.

Nan Durgortheb'in kuzeyindeki dağlar; kısaca Gorgoroth da denir. [Bu.dağları asan tek kişi Beren olacaktı.}

339

Ered hindon : "S: Mağrur Sarkı Dağları", diğer adı Ered Lam, Mavi Dağlar. Ered Lomin : "S:

Yankıyan Dağlar", Hithlum'un batı duvarını olustururlar. EredLuin : "S; Mavi Dağlar", EredLindon da denir. ilk Çağ'ın sonundaki yıkımın ardından Orta Dünya'nın kuzeybatı kıyı alanını olusturdu. Ered Nimrais : "S: Ak Boynuz Dağları"; Ak Dağlar; Puslu Dağlar'm guneyinde, doğudan batıya uzanan dağlar. Ered 'Wethrit : "S; Golge Dağları, Gölge Dağları"; Dor-nu-Faughlith'in (Ard-galen) batı sınırını olusturan; Hithlum ve Batı Beleriand arasında engel olusturan, büyük kıvrılan dağlar. Ereiniou : "S: Kralların Oğlu", Fingon'un oğlu, çoğunlukla Gil-galad adıyla bilinir. Erellond : "S", Yolculuğunda Earendil'e eslik eden uc denizciden biri. Eressid : Bkz. To/ Eressea Eriador : "S", Puslu ve Mavi Dağlar arasında uzanan bolge; ki Arnor Krallığı uzanır, ayrıca Hobbitlerin Shire'i denir. Er : "Q: Tek Olan", "Yalnız Olan"; İkivatar. Eruhini: "Q-. Eru'nun Cocukları". Esgalduin : "S; Perde altındaki nehir", Neldoreth ve Region ormanlarını bolen, Sirion nehrine birlesen Doriath nehri. Elf-nehri de denir. Buyulu bir nehirdir. Esgalduin Koprusu :

Bkz. latit laur. Eski Gunler : İlk Çağ; Eneski Giinler de denir. [Baslangıcta İlk Çağ belirtmek için ama Dorduncu Çağ'ın sonunda bazen önceki tüm çağları anlatmakta kullanıldı.] Eski Irk :

Elfler. Eski Kral: Manwe. Eski Soy : Elfler.

EsOTcr insanlar : [Bkz. DogudoUeri.] Este: "Q: Dinlenis"; bir Ainu, Valie, Irmo'nun karısı. Estolad:

"S: Karargah", Beor ve Marach'ı izleyen İnsanların, Mavi Dağları asarak fieleriarid'a girdikten sonra yerleştikleri Nan Elmoth'un guneyindeki topraklar. Ezellohar : "Q",

“Valinor’un İki Ağacı’nın bulunduğu tepecik; Corollaire de denir. Faelivrin : Gwindor’un Finduilas’a verdiği isim.

Falas : “S; Kıyı”, Beleriand’ın batı kıyıları; Nevrast’ın guneyi.

Falathar : “S: Kıyının Efendisi”, Earendil’e yolculuğunda eslik eden uc denizciden biri! I

Palathrim : “S; Kıyı halkı”, Falaslı Teleri Elfleri, efendileri Cırdan’dır. [Orta Dünya’nın I ilk gemi yapımcıları ve denizcileridir. Aynı zamanda Falas Elfleri ve Liman Elfleri! de denir.}

340

Falmari : “Q: Dalgaların halkı”. Deniz Elfleri; Orta Dünya’dan ayrılıp Batı’ya giden Teleri halkına verilen isim. panuilos : [“S: daima kar kadar beyaz meleksi sekil”; Varda’nın Elflere görünüşü yüzünden kazandığı isim, genellikle ‘Kar-beyazı’ olarak cevrilir.} Faroth : Bkz. Yuce parotb, Taur-en-Faroth. Feanor : “S: Atesin Ruhı”, Finwe’nin en büyük oğlu (Finwe ve Miriel’in tek oğlu), Finarfin, Fingolfin’in uvey kardesi; Noldor’un en önemlisi, ayaklanmalarının lideri;

Feanor alfabesinin tasarlayıcısı; Silmaril’Serin yaratıcısı; Mithrim’de Dagor-nuin-Giliath’da öldürüldü. İsmi Curufintvi’yAi {curu ‘beceri’) ve bu ismi besinci oğlu Curufin’e verdi; ama o daima annesinin verdiği isimle bilindi. (Q: Feandro). Feanor Oğulları : Maedhros, Maglor, Celegorm, Caranthir, Curufin, Amrod ve Amras. Özellikle babalarının olumunun ardından grup olarak bahsedilirler. Feanttiri : “Q: Ruhların Efendileri”, Namo ve Irmo adlı Vala’lar. Fdapiind : “S; Mağara Yontucusu”, Nargothrond’u kurmasının ardından Kral Finrod’a takılan isim; kokeninde Cuve diline ait bir sozcuk, (felak-gundu) ama metinde Mağaraların Efendisi diye cevriildi. Bkz. Finrod. Feryat Yılı : [Nirnaeth Arnoediad’ın yapıldığı yıl.} Finarfin : “Q; Soylu Sac”, Finwe’nin ucuncu oğlu; Feanor’un uvey kardeşlerinin kucuğu; Noldor Sırgunu’nden sonra Aman’da kalarak halkının kalanını Tirion’da yönetti. Noldor prensleri arasında sadece o ve çocuklarının altın rengi saçları vardı ki bunu bir Vanya olan annesi Indis’ten almıştı, bkz. Vanyar. Finduilas : “S: Yaprak-akışlı Sac”, Orodreth’inkızı, Gwindor tarafından sevildi Faelivrin adı verildi; Nargothrond’un yağmalanmasında esir dustu, Teiglin Gecisleri’nde Orklar tarafından öldürüldü. Fingolfin : “Q: Sac Pelerin”, Finwe’nin ikinci oğlu;

Feanor’un uvey kardeşlerinin büyüğü; Beleriand’daki Yuce Noldor Kralı; Hitlum’da yasadı; Morgoth tarafından öldürüldü. , Fingon : “S: Altınsacılı Komutan”, Fingolfin’in en büyük oğlu. Cesur denir;

Maedhros’u Thangoridrim’den kurtardı; babasının olumunun ardından Yuce Noldor Kralı oldu; Nirnaeth Arnoediad’da Gothmog tarafından katledildi. Finrod: “S;

Altınsacılı Sampiyon”, Finarfin’in en büyük oğlu; “Güvenilir” ve “İnsanların Arkadaşı” da denir. Nargothrond’un kurucusu ve kralı, bu yüzden Felagund diye de çağrıldı; Mavi Dağları gecen ilk İnsanları, Ossiriand’da karşıladı;

Dagor Bragouach’da Barahir tarafından kurtarıldı; Beren’e macerasında eslik ederek Barahir’e kefaretiini odedi; Beren’i savunurken Tol-in-Gaurhoth zindanında öldürüldü.

341

Pinu’e: “Q: Sac”, Cuivienen’den batıya yolculuk sırasında Noldor lideri; Aman’daki Noldor Kralı;

Feanor, Fingolfin ve Finarfin’in babası, Formenos’ta Morgoth tarafından öldürüldü.

Firimar : “Q: Olumlular”, Elf dilinde İnsanlara verilen isimlerden biri. Pormenos : “Q; Kuzey Kalesi”, Valinor’un kuzeyindeki Feanor ve oğullarının kalesi; Feanor’un Tirion’dan surulmesi üzerine kuruldu.

Gahilgathol: “K”, Bkz. Be’kgost.

Galadriel : "S: Isığın Hanımı, Parıldayan Celenkle Taçlanmış Kız", Finarfın'ın kızı; Felagund Finrod'un kız kadesi; Noldor ayaklanmasının liderlerinden biri; Doriath'lı Celeborn ile evlenip İlk Çağ'ın ardından onunla birlikte OrtaDunya'da kaldı; Lothlorien'de Suyun Yuzuğu'nun Nenya koruyucusu. Galathilion : "S: Isıldayan Ak Ağac", Tirion'un Ak Ağacı, Vanyar ve Noldor için .Yavanna tarafından Telperion'un görüntüsünden yaratılan ağac. Galdor : "S: Isıldayan Efendi", Uzun, diye anılır; Lorindol Hador'un oğlu ve onun ardından Dor-lomin'in efendisi; Hurin ve Huor'un babası; Eithel Sirion'da öldürüldü. galvorn : "S: Parıldayan siyah", Eol tarafından tasarlanan metal. Geliotı : "S: Akıs" Doğu Beleriand'ın büyük nehri; Himring ve Rerir Dağı'ndan doğar ve Mavi Dağlar'dan akan Ossiriand nehirleri tarafından beslenir Gelmir(1) : "S: Akan Mucevher", Nargothrond'lu Elf; Gwindor'un kadesi, Bragouach'da esir edildi ve Eithel Sirion'un onunde Nirnaeth Arnoediad'dan önce muhafızları kısırtmak için öldürüldü. Gelmir (2) : Angrod'un halkından bir Elfi, Arminas'la

birlikte Orodreth'i uyarmak

icin Nargothrond'a geidi. Gıcırdayan Buz : Bkz.

Helcaraxe.

Gildor : "S; Yıldız Efendisi", Dorthonion'da Barahir'in on iki arkadasından biri. Gil-Estel: "S;

Umudun Yıldızı", Gemisi 'Vingilot'la Orta Dünya'nın goklerine ilk yükselisinde Earendil'e verilen isim. Gil-galad: "S: Parlaklığın Yıldızı", Fingon'un oğlu Ereinion'a verilen isim.

Turgon'un olumunun ardından Orta Dünya'da Noldor'un son Yuce Kralı oldu. İlk Çağ'ın bitisinden sonra Lindon'da kaldı. Elflerin ve İnsanların yaptıkları Son İttifak'ın Elendil ile birlikte lideri oldu, onunla birlikte Sauron ile yapılan savasta öldürüldü. Gilthoniel: ["S: Yıldız-yakıcısı", Varda'mn isimlerinden biri. Bkz. Elbereth, Elentari, Tintalîe', Faniilos, Kar-beyazı.} Ginglith : "S", Batı Beleriand'da Narog nehrine karışan bir nehir.

342

Gizli Ate^ : [Kutsal Ruh; Iluvatar'ın Yarattısı'na yaşam ve beden kazandıran kudret. Gizli Ates, çok büyük olasılıkla Yokolmaz Alev ile aynıdır.] Gizli Krallık : Doriach ve Gondolin'e verilen isim. Glatirung : "S", Morgoth'un ejderlerinin ilki. Ejderlerin Bahası denir;

Bragollach,

Nirnaeth Arnoediad ve Nargothrond'un Yağmalanniasında savastı; Turin'in ve Nienor'un üzerine buyusunu yaydı; Cabeden-Aras'ta Turin tarafından öldürüldü. Büyük Solucan ve Morgoth'un Solucanı da denir. Glingal: "S: Asılmış Alev", Gondolin'de Turgon'un yaptığı Laurelin'in görüntüsü. Glirhuin : "S: Karanlığın Sarkısı", Brethil'u bir ozan ve kahin.

Gloredhel: "S; Altın Elf, Dor-lomin'li Lorindol Hador'un kızı ve Galdor'un kız kadesi;

Brethil'li Haldir ile evlendi. Glorfindel: "S: Altınsach", Sehrin yağmalanmasından

kacarken Cirith Thoronah'da bir Balrog ile doğuserek ölen Gondolin'li Elf Golodhrim : "S: Noldo halkı"; Noldor'un Sindarin karşılığı. Q: No/(S?□ = S: Golodh (çoğulu Gelydh) ve -rim çoğul ekidir. Bkz. Annon-in-Gelydh, Noldor Kapısı. GondoUn : ""S; Saklı Kaya"; (bkz. Ondolindi). Kusatan Dağlar tarafından çevrelenen Kral Turgon'un gizli şehri. Gondolin'in Dq Kapısı : [Kacıs Yolu'nun kapılarından biri. Saklı Kapı da denir.] Gondolindrim : "S: Gondolin Halkı".

Gonnhirrim : "S: Tasın Efendileri", Cuceler tanımlamak için kullanılır. Gorgoroth :

"S>:'Deh^stYm" ,Sıkz. EredGorgoroth. Gorlim : "S", Mutsuz da denir; Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri.

Karısı Eilinel'in bir'goruntusu sayesinde tuzağa dusuruldu ve Barahir'in gizlenme yerini Sauron'a anlatır. Gorthaur : "S: Korkutucu Nefret"; Sauron'un Sindarin ismi; Zalim diye de anılır. Gorthol: "S: Korkutucu Miğfer", Dor-Cuarthol'un ulkesinde İki Reis'ten biri olarak Turin'in aldığı ad. Gothmog ; Balroglarm efendisi; Angband'ın yüksek reisi; Feanor'u, Fingon'u ve Ecthelion'u katletti, Ecthelion tarafından öldürüldü. [Onu koruyan kisisel Troll muhafızlarına sahiptir.] (Aynı isim Ucuncu Çağ'da Minas Morgui'un Muhafızı tarafından da kullanıldı; Kral'ın Donucu V-6) Gölgesi Denizler : [Belegaer'in kuzeye uzanan. Aman kıyılarının güneyine doğru olan kısmı. Gölgesi Denizler başlangıçta Ağaçlar'ın ışığının ulaşmaması yüzünden bir doğa olayıydı ama Ağaçlar'ın zehirlenmesinin, Noldor isyanının ardından sersemletici puslar ve karamsarlastırıcı karanlıklarla, BuyiUi Adalar'ın donatılıp Valinor'un Saklaniji'mn bir parçası haline getirildi.} Gri Elfler : Sindar. 343

Gri Pelerin ; bkz. Singollo, Thingol.

Gri Elfdili: Bkz. Sindarin.

Gri Elfkr : Bkz. Sindar.

Gri Limanlar: bkz. Limanlar, M-ithlond,

Grond : Morgorh'un büyük topuzu ki Fingolfin'le savaştığını kullanmıştır;

"Oluler Diyan'nın Cekici" de denir. Daha sonra Minas Tiridi Kapıları'na karşı kullanılan kocbasına da bu isim verilmistir. Guilin : "S; Uyanık Sarkısı", Gelmir ve Gwindor'un babası, Nargothrond'lu elf. Gundor : "S", Hador Lorindol'un küçük oğlu, Dor-lomin'in efendisi;

Bragouach'da

Eithel Sirion'da babasıyla birlikte öldürüldü. Gunhang : "S: Olum Demiri",

Nargothrond'da Turin için yeniden dövülmesinin sonra Beleg'in kılıcı Anglachel'e verilen isim. Kılıc Turin tarafından ise Mormegil diye isimlendirildi. Gucler Savajı: [Yeni uyanan Elfleri korumak için Melkor ve Valar arasında yapıldı.

Bu savaşın sonucunda Utumno yıkıldı ve Melkor'un Zincirlenisi gerçekleşti.] Giimuj Ciceği :

Ay,,Telperion'un ciceğinden yaratıldığı için bu isimle de anılır. Giinei Yılları : [Coranar; Gunes'in yükselisinin ardından kullanılan zaman birimi,} Gilmfin Çocukları : insanlar.

Gtuindor : "S", Nargothrond'lu Elf, Gelmir'in kardeşi; Angband'da esir edildi ama kurtarıldı; Turin'in kurtarılmasında Beleg'e yardım etti; Turin'i Nargothrond'a getirdi; Orodreth'in kızı Finduilas'ı sevdi; Tumhajak Savaşı'nda öldürüldü.

a

Hadhodond : Khazad-dum'un (Moria) Sindarin'deki ismi.

Hador : "Ad: Parlak", Akıncı = Lorindol veya Alttinsact Hador da denir. Dor-lomin'in efendisi; Fingolfin'in kulu; (Hurin'in babası olan Galdor'un babası; Bragouach'ta Eithel Sirion'da öldürüldü; Hador Hanedanı'na Edain'in Ucuncu Hanedanı denir. Haladin : Beleriand'a giren İnsanların ikinci grubu; sonradan Hakth'in Halkı dendi, Brethil Ormanı'nda yaşadılar, Brethil'li İnsanlar da denir. Haldad: Thargelion'da Orkların saldırısına karşı halkını savunan Haladin lideri ve orada öldürüldü; Haleth Hanımı'nın babası. Haldan : "S: Uzun Demirci", Haldar'ın oğlu; Haleth

Hanımı'nın olumundan sonra

Haladin lideri. Haldar : Haldad'ın oğlu, Haleth Hanımı'nın erkek kardeşi; babasıyla birlikte

Thargelion'a yapılan bir Ork saldırısında öldürüldü. Haldir : "S; Uzun Gozcu", Brethil'li Halmir'in

oğlu; Dor-16min'u Hador'un kızı

Gloredhel ile evlendi; Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü.

344

Hakth : Haleth Hanımı da denir; Thargelion'dan Sirion'un batısındaki topraklara kadar Haladin (ki yaptıkları sonucunda Haleth'in Halkı diye adlandırıldı) lideri. Haleth'in Halkı : Bkz. Haladin ve Haleth. Halmir : "S: Uzun Mucevher", Haladin Efendisi, Haldan'ın oğlu; Doriath'lı Beleg'le Dagor BragoUach'tan sonra Sirion Geciti'nden guneye gelen Orklan yendi. Handir : Haldir ve Gloredhel'in oğlu. Topal Brandir'in babası; Haldir'in olumundan sonra Haladin efendisi; Orklarla olan savasta Brerhil'de öldürüldü. Hareth : "Q: Hanım", Brethil'li Halmir'in kızı; Dor-lomin'li Galdor ile evlendi.

Hurin ve Huor'un annesi. Halhaldir: "S", Genc denir; Dorchonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri. Hathol: Lorindol Hador'un babası. Haudh-en-Anven : "S: Hanım Hoyuğu", Brethil Ormanı'nda Haleth'in gomulduğu hoyuk. Haıdh-en-Elleth : "S: Elfkızının Hoyuğu", Teiglin Gecisleri'nin yanında Finduilas'ın gomulduğu hoyuk. Haıdh-en-Ndengin : "S: Katledilenler Hoyuğu", Nirnaeth Arnoediad'da olen Elflerin ve İnsanların bedenlerinin yığılarak yapılan, Anfauglith duzluğundeki tepe. Haudh-en-t^irnaeth : "S; Gozyasları Hoyuğu", Haı/dh-en-Ndengin'm baska bir adı. Helcar : "Q: buz-soğuğu", Orta Dünya'nın kuzeydoğusundaki İç Deniz; orada daha önce IUuin'in yükseldiği dağ bulunuyordu; Elflerin ilk kez uyandığı Cuivienen golu, bu denizde bir koy olarak anlatılır. Hdcaraxe : "Q; Buz-disleri", Araman ve Orta Dünya arasındaki boğaz; ayrıca Gıcırdayan Buz diye de isimlendirilir. Hekvorn ; "S: Kara Cam", Caranthir'in yasadığı, Thargelion'un kuzeyinde Rerir Dağı'nın altında bir gol. Helluin : "Q: Buz mavisı". Mavi bir yıldız; Sirius yıldızı, Hildor : "Q; Takipciler"; Iluvatar'ın Genc Çocukları, İnsanların Elf dilindeki adı: Hildorien : "Q:

Hildor ulkesi", İnsanların (Hildor) ilk kez uyandığı Orta Dünya'nın doğusundaki ülke.

Himlad : "S: Serin Duzluk", Aglon Geciti'nin guneyinde Celegorm ve Curufin'in yerlestiği bolge. Himring : "S: Serin-soğuk", Uzerinde Maedhros'un kalesinin olduğu Maglor Bosluğu'nun batısındaki büyük tepe; metinde "Daimsoğuk" diye cevriildi. Hı'ni Iluvatar : Q;

Iluvatar'ın Çocukları. Htrilorn : "S: Hanım Ağacı", Luthien'in hapsedildiği, Doriath'daki uc govdeli

büyük

kayın ağacı. Hisilome : "Q: Puslar Ulkesi"; Hithlum.

345

Hithaeglin : "S; Puslu Zirveler Hattı": Puslu Dağlar veya Pus Dağları. {Yuzuklerin Efendisi'ndeki haritada Hithaeglin'm sekli hatalıdır. C.T.) Hitlum : "S: Pus Ulkesi", doğuda ve guneyde Ered Wethrin, batıda Ered Lomin ile sınırlanan bolge; bkz. Hisilame. Huan : "S: Büyük Kopek", Orome'nin Celegorm'a verdiği Valinor'un büyük kurt kopeği; Beren ve Luchien ile dost olup onlara yardım etti; Carcharoth tarafından öldürüldü. Hunthor : "S", Brethil'ii bir Haiadin; Cabed-en-Aras'ta Glaurung'a yapıyan saldırıda Turin'e eslik etti ve basına dusen bir kaya sonucunda oldu. Huor : "S", Dor-lomin'li Galdor'un oğlu; Rian'm kocası ve Tuor'un babası; kardesi Hurin ile Gondolin'e gitti; Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü. Hurin : "S", Thalion, "Metin", "Guclu" diye de anılır. Dor-lomin'li Galdor'un oğlu, Morwen'in kocası, Turin ve Nienor'un babası; Dor-lomin'in efendisi, Fingon'un kulu. Kardesi Huor'la Gondolin'e gitti; Nirneath Arnoediad'da Morgoth

tarafından esir edildi; uzun yıllar boyunca Thangorodrim üzerinde oturtuldu; bırakılmasının ardından Nargothrond'da Mim'i öldürdü ve Nauglamir'i Kral Thingol'e getirdi. Hukum Cemberi : Bkz. M4hanaxar. Hyarmentir : "Q: Guneyin Gozcusu", Valinor'un guneyindeki en yuksek dağlar. Iant latır : "S: Eski Kopru", Doriath'ın kuzey sınırında, kadim yol üzerinde bulunan Esgalduin üzerindeki tas kopru; ayrıca Esgalduin Koprusu da denir. [Noldor'un Beleriand'a donusunden yıllar once, büyük olasılıkla Cuceler tarafından inşa edilmistir.]

Ihj□ : Ufacık Cuce, Mim'in oğullarından biri.

Idril: "S: Kıvılcımlanan Parlaklık", Turgon ve Elenwe'nin kızı (tek çocuğu); Tuor'un karısı, Earendil'in annesi ki onunla birlikte Gondolin'den kaçarak Sirion deltasına kactı; oradan da Tuor'la birlikte geriye donmemek üzere Batı'ya yelken actılar. Celebrindal 'Guinusayak' diye de anılır. Illuin : "Q: Mavi yıldız", Aule tarafından yapılan "Valar lambalarından biri. IUuin, Orta Dünya'nın kuzey kısmına dikildi ve Melkor tarafından yıkılmasının ardından yerinde Helcar İc Denizi oluştu. Ilmare: "Q: Yıldız Evi", Bir Maia, Varda'nın hizmetçisi. Ilmarin : "Q: Yuca Goklerin Konağı", Manwe ve "Varda'nın Taniquetil'in zirvesinde bulunan konağının adı.

İlmen : "Q: Yıldızların Bolgesi", Gokyuzunun ustleri, yıldızların bulunduğu yer. İli'vatar : "Q: Herkesin Babası", Eru.

346

Iluvatar'ın Çocukları: Aynı zamanda Eru'm/n Çocukları; Hini Iluvataro ve Eruhini sozcuklerinin dilimizdeki karşılığı; İlkdoğanlar ve Takipciler, Elfler (Iluvatar'ın İlk Çocukları) ve insanlar (Iluvatar'ın Genc Çocukları). Aynı zamanda Çocuklar, Yeryuzu'nun Çocukları, Dünya'nın Çocukları\e İki Soy diye de isimlendirilirler.

Iluvatar'ın Göruntusu: [Ainulindal'e'in gorsel hali. Iluvatar tarafından Ainur'a yaptıkları muziğin doğasını göstermek için yaratıldı. Her Ainu, Muzik'in yalnızca kendi yaptığı bölümünü biliyordu, sadece Göruntu'nun içinde Ea'nın bütün dokusunu kavrayabildiler. Göruntu üzerine bildikleri çok önemliydi, çünkü onların Arda'yı şekillendirirken yaptıkları seylere yön verdi. Pek çok Ainu, bu görüntüyü sevdiği için Iluvatar, onları icine göndererek Ea'yı yaratır. Ucuncu Çağ'ın bitiminde önce Göruntu'nun kesildiği söylenir.]

İrnlach : "S: Yıldızların Sıcrayan Alevi", Amlach'ın babası.

İmladrh : "S: Yarığın Derin Vadisi"; Puslu Dağlar'm üzerinde Elrond'un yasadığı vadi; Yarmavadi. İndis : "Q", Bir Vanya, İngwe'nin yakın akrabası; Finwe'nin ikinci karısı, Fingolfin ve Finarfin'in annesi.

İngue: "Q", Elflerin Cuivienen'den batıya yaptıkları uc yolculukta ilk topluluğun, Vanyar'ın lideri.

Aman'da Taniquetil'de oturdu ve tüm Elflerin Yuca Kralı olarak kabul edilir. Irmo : "Q: Arzulatıcı, Arzunun Efendisi"; Genellikle yasadığı yerin adı olan Lurien diye çağrılan Vala'nın gerçek adı.

İsil: "Q: gumusi parıltı"; Ay. [S: İthil\ htarı: "Q" Buyuculer. Bkz. Curunir, Saruman; Mithrandir, Gandalf, Olarin; Radagast. İpk : [Karanlık'ın ya da Golge'nin karşısı.

Iluvatar'ın varlığı, onun iradesinin ya da yarattıklarının güzelliğinin onaylanması, özellikle İki Ağac'ta.]

İpk Geciti : Bkz. Calacirya.

Isıksızlık : [Ungoliant'ın kudreti ve ürettiği sey; bütün ısıyı yutup yok eden nüfuz edilemez bir karanlık. Ungoliant'ın Bulutu, Golge ve Karanlık da denir.İ İpğın Elfleri: Bkz. Calaquendi.

Ivrin : Ered Wethrin'in eteklerindeki, Narog nehrinin doğduğu golcukler ve çağlayanlar. Bkz.

Eithel Ivrin.

İc Denizler : [Ekkaia'nın tersine; Orta Dünya'nın ic denizleri ve Belegaer'in kıyılarına yakın olan suları] iki Reis : [Turin ve Beleg. Talath Dirnen'in İki Reisi olarak da soylenir.} iki Soy : Elfler ve İnsanlar. İkincidoğanlar : Iluvatar'ın Genc Çocukları, İnsanlar. 347 ilk Çağ : [Orta Dünya'nın kaydedilmiş çağlarının ilki. Arda'nın tamamlanmasıyla ya da Elflerin uyanışıyla başlıyor. Gucler Savaşı ve Büyük Yolculuk dışında başlangıç dönemlerine dair çok fazla bilgi yoktur. Ulu Savaş'ın ardından Morgoch'un Ea'dan surulmesiyle sona erdi. Aynı zamanda Eski Gunler ya da Eii eski Gunler diye de bilinir.} İlk Gun : [İki Ağac'ın ilk kez ciceklenip solması]

ilk, Savaşı : [Ea'da Valar ve Melkor arasındaki ilk çekisme. Melkor, Valar'ın Arda'yı tamamlamasına engel oluyordu ve Tulkas'ın gelisiyle kactı. Bu arada tasarlanandan farklı olsa da Arda şekillendi.]

İlkdoğanlar : Huvatar'm İlk Çocukları; Elfler.

İnsanlar : Bkz. Atani, Iluvatar'tn Çocukları, Doğıdoller, Sonragelenler, Hildon, Edain, Apanonar, Ptrimar, Engwar. Gaspediciler, Yabancılar, Esrarlılar, Kendinden Lanetli, Beceriksizler, Gece Korkakları ve Gunes'in Çocukları da denir. [Gunes'in ilk yükselişiyle Hildorien'de uyandılar. Tarihlerinin başlangıcı Melkor tarafından karartıldığı için pek bilinmez. ilk Çağ'da Eldar tarafından Edain (Q; Atani) ve Doğudoller olarak ikiye ayrılırlar.] İnsanların Babalan : Bkz. Edain.

İnsanların Uc Hanedanı : [Bkz. Edain.]

İnsanların Egemenliği : [Dorduncu Çağ; Elfler ve Cucelerin zayıflayıp, İnsanların Arda'ya hakim duruma gelmeleri. Egemenlik, Uc Yuzuk'un gücünü kaybedisi ve koruyucularının denizin otesine yelken acmasıyla baslar.]

Kap^ You : [Büyük olasılıkla Gondolin'in ilk ana girişi. Kemerli bir kapıdan girilen Kuru nehrin yatağını izleyerek Tumladen vadisine ulaşan yeraltı geciti. Gorunuste Turgon.ve Gondolindrim tarafından yapılan Saklı Yol, Kacıs Yolu ile özdes olabilir ya da olmayabilir. Kuru Nehir'in kaynağının yanından başlayan Saklı Yol'un, ilk kontrol noktası Saklı Koruma tarafından korunan Dış Kapı'dır. Onun ardından Yedi Kapı ile korunan (bunların biri Dış Kapı olabilir) Orfalch Echot ` gelir ve Tumladen'e ulaşılır.]

Kadersizlik Tap : [Tiirin'in gomu tepeciğinin üzerine dikilen geniş gri tas. Üzerinde önce onun ve kız kardesinin adları kazıldı. Daha sonra Hurin tarafından karısının adı da adı eklenecekti. Brethil'li Glirhuin'in kehanetine uygun olarak asla yıkılıp yok olmadı ve Beleriand'ın yıkılmasının ardından Tol Morwen adasının merkezi haline geldi.] Kadim

Karanlık : [Bkz. Bojluk.]

Kara El : [Morgoth'un etkisi ve kudreti. Zaman içinde Sauron'u ve Yuzuk'u taktığı elini anlatmak için kullanıldı.]

348

Kara Kılıc : Bkz. Mormegil.

Karanlık : {Kotuluğun büyüklüğü, etkisi ve doğası. Iluvatar'ın Isığı'nın yokluğu ya da reddedilmesi. Kotuluğun egemenliği. Bokluk. Goruntu'nun kesilişiyle kavranan ve Melkor tarafından kotuluğun aracı olarak kullanılan Iluvatar'ın yokluğu. Ungoliant'ın Isıksızlığı. Bu, kavram genelde Melkor'un ve hizmetkarı Sauron'un kudretini ve etkisini tanımlamak için kullanılır.} Karanlık Diqman : [Morgoth. Dünya'nın Karanlık Düşmanı da denir.]

Karanlık Efendi : Morgoth'u tanımlar; sonra da Sauron'u. Karanlık Elf: Eol'un lakabı.

Karanlık Elfler : Aman dilinde. Büyük Deniz'i gecmeyen tüm Elfler, Karanlık Elflerdir

(Moriquendt). Caranthir, Aman'da bulunduğu "ve Moriquendi arasında sayılmadığı" halde Thingol'e Karanlık Elf diye seslendiğinde amacı onu utandırmaktı. Ama Noldor Surgunu döneminde Noldor ve Sindar'ın yanında Orta Dünya Elfleri için de sık sık kullanıldı; ve sonra Avari'ye esitlendi. Sindar halkından olan Eol'un Karanlık Elf unvanı da farklıdır ama Turgon suphesiz Eol'un Moriquendi olduğunu anlatmak istemisti. Karanlık'ın Duvarları : [Aynı zamanda Dünyanın Duvarları da denir.] Karanlık'ın Kapıları: [Ea ile Bosluk arasındaki Dünya'nın Duvarları üzerinde bulunan kapı. İlk Çağ'ın sonunda Morgoth, buradan dışarıya atılmıştır.] Kar-beyazı : [Fanuilos'un dilimize cevirişi. Orta Dünya Elflerine kar kadar Beyaz bir ısıtık şekilde görünüşünü yüzünden Varda'ya verilen bir isim.] Kartallar : [Manwe ve Yavanna tarafından yaratıldılar; kusların en soyluları ve gorkemlileri; Çocuklar'ın uyanışının önce Aelvar'm efendileri sayılırlar.] Kederin Hikayesi: [Nam i Hin Hiirin'm baska bir adı.]

Kel Tepe : [Bkz. Amon Rudh.] • kelvar : "Q; hareket edenler", Yavanna'nın ozeni altında yaşayan, Iluvatar'm Çocukları, Entler ve Cuceler dışındaki, hayvan türlerinin tümünü anlatan bir sozcuk. Kementari: "Q:

Dünya'nın Kralicesi", Yavanna'ya verilen isimlerden biri. Khazad: "K", Cucelerin kendi dillerinde (Khuzdud) kendilerine verdikleri isim.

[S: Hadhod] Khazad-dum : "K: Cuce konakları", Durin soyundan gelen Cucelerin Puslu Dağlar'daki büyük konakları. (Bkz. Hadhodrond, Moria, Khazad). Dum, muhtemelen 'cukurlar, salonlar, konaklar' anlamında bir çoğul ya da topluluk eki. Khim : Ufacık Cuce Mim'in oğlu, Turin'in haydut grubundan birisi tarafından oklanarak öldürüldü. Khuzdul: "K: Cuce dili". [Aule tarafından ilk uyanışlarında öğretilen dil.

Cucelerin

dışında çok az kişi ona öğrenebilmiştir.]

349

Kocakasaba : Bekgosl'un cevirişi; "büyük kale".

Korkunc Ki} : [Glaurung'un Batı Belerland'a saldırdığı, Tumhalad Savaşı'nın ardından Nargothrond'un düştüğü Tuor'un Nevra'sta ve Gondolin'e ulaştığı İlk Çağ'ın 496. yılında erken gelip uzun süren kıs.] Korunan Diyar : "Valinot. Konman Duzluk : Bkz. Talath Dimen. Kuğidnutm: bkz. Alq!..alonde. Kuru Nehir. [Büyük olasılıkla çok eskiden Echoriarh'dan çıkıp Sirion'a bağlanan bir nehirdi; Gondolin'e girişi sağlayan en önemli yeraltı nehir yatağı.] Kuatan Dağlar : Bkz. Echoriath. Kuşatan Deniz : Bkz. Ukaia. Kutlu Diyar. Bkz Aman. Kutsal Olanlar : Bkz. Ainur. Kızıy'ın Kehaneti: [Bkz. Noldor Kadersizliği.} Kucuk Gdion : GeUon nehtinin kollarından küçük olanı. Himring civarında doğar ve Büyük Gelion ile birleşerek Gelion'u oluşturana dek güneydoğuya doğru akar. Kucuk Krallık :

Arda.

Ladros : "S: Kopuk Diyarı", Noldor Kralları tarafından Beor Hanedanı İnsanlarına yurt olarak verilen Dorthonion'un kuzeydoğusunda uzanan topraklar. Laer Cii Beleg : "S; Büyük Yay'ın Sarkısı", Turin tarafından Cuthalion Beleg'in anısına, Eithel Ivrin'de yazıldı. Laiqrandi : "Q: Yeşil Elfler", [Denethor'un olumunun ardından Ossiriand'da dağınık bir şekilde ve efendisiz olarak gizlenerek yaşamayı sürdüren Nandor halkından geride kalanlar. Yeşiller giyinir, ağac islerinden çok iyi anlardı. En sevdikleri silah oktur. Yeşil Elfler de denir.] Lalaith : "S; Gulus", Hurin ve Morwen'in çocuk yasta salgın hastalık sonucunda ölen kızları. Lammoth : "S: Büyük Yankı", Drengist Halici'nin kuzeyindeki bölge, Ungoliant'la mucadelesinde Morgoth'un cıglığının yankılarının

duyulmasının ardından bu isimle adlandırıldı. Büyük Yankı da denir. Lanthir Lamath : "S: Yahkiyan Sesler Çağlayanı";

Dior'un Ossiriand'daki yasadığı ve kızı "Yıldızserpintisi" Elwing'in isimlendirdiği yer, Laurelin : "Q-. Altın'm Sarkısı"; Valinor'un İki Ağacı'nın genc olanı. Aynı zamanda Culurien, Malinalda, Altın A^ac, Altın A^acı ve baska isimlerle de anılır. Legalin : "S", Ossiriand'da Gelion'a akan nehirlerin kuzeyden ucuncusu.

350

Leithan Destanı : SilmariUion'daki nesir hikayenin çıkarıldığı Beren ve Luthien'in hayatları hakkında uzun bir destan. Leithian, dilimize Esaretten Kurtulus olarak cevrilmiştir. lembas : "S: yol-azığı", Elflerin uzun yolculukları için yanlarına aldıkları uzun sure taze kalabilen ve doyurucu yiyecek. İlk hali, lenmnhass "yolculuk-ekmeği"nden; Q: coimas "hayat-ekmeği". Lenu'e : "Q"; Cuivienen'den batıya yapılan yolculukta, Puslu Dağlar'ı gecmeyi reddeden ve yanında surukledikleriyle Nandor halkını oluşturan Elf lideri;

Denethor'un babası. Limanlar : Beleriand'ın kıyısındaki Brithombar ve Eglarest.

İlk Çağ'm sonunda Sirion Limanları. Lhun Korfezi'ndeki Gri Limanlar (Muhlond).

Alqualonde, Kuğuların Limanı veya Kuğulimanı, kısaca Liman da denir. Linaetven : "S: Kusların Golu"; Nevrast'taki büyük gol. Lindar : "Q: sarkıcılar", Teleri halkının tarafından kendilerini tanımlanamak için kullanılan isim. Lindon : "Q: Mağrur Sarkı", İlk Çağ'da Ossirjand'a verilen isim. İlk Çağ'm sonundaki karışıklıkların ardından Lindon ismi, hala Deniz'ln üzerinde kalan Mavi Dağlar'ın batısındaki topraklar için kullanıldı. Iomdindi: "Q; Alacakaranlık sarkıcıları"; bulbul.

Lomion : "Q: Alacakaranlığın Oğlu" Aredhel'in oğlu Maeglin'e koyduğu isim. LoreUin : "Q: Altın Yıldızların Golu", Valinor'da, Lorien bahçelerinin içinde bir gol. □Valie Este'nin gunduzleri orada tir adanın ustunde uyur. Lorgan : Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Hithlum'daki Doğudollerinin reisi, ki Tuor'u esir etmiştir. Lorien : "Q; Altın", Genellikle Lorien diye çağrılan Vala irmo'nun bahçelerinin ve yasadığı yerin ismi. Lorindol: "S: Altınkafa", bkz. Hddor. Losgar : "S; Kızıl Kar", Feanor tarafından Drengist Halici'nde Teleri gemilerinin yakıldığı ve yangının uzaklardan kızıl renkte görüldüğü yer.

Lothlann : "S: Genis ve bos", Maedhros Sınırlan'nın kuzeyindeki büyük düzlük.

Luinil: "Q: Mavi Yıldız", Mavi bir ısıkla parlayan bir yıldız.

Lumhar : "Q: Golge evi". Bir yıldızın adı. •

Lt'ahim : "S: Ağacın ciceği, ciceklenen", Kral Thingol ve Maia Melian'm kızı;

Silmarii Macerası'nın tamamlanmasının ve Beren'in olumunun ardından olumlu olmayı, onun kaderini paylaşmayı secti. Bkz. Tiniiviel

351

Mahlimg : "S: Ağır Elli" Doriath'lı Elf, Thingol'un reislerinin lideri, Turin'in dostu; Kurtun Avlanısı'na katıldı; Menegroth'da Nauglamfr'i korurken Cuceler tarafından öldürüldü.

Maedhros : "S", Feanor'un en büyük oğlu. Uzun denir; Thangorodrim'den Fingon tarafından kurrarıldı; Hiraring ve civarındaki toprakları yönetti; Nirnaeth Arnoediad'da yıkılan Maedhros Birliği'ni oluşturdu; İlk Çağ'm sonunda Silmaril'lerden birini ele gecirdi ve bu onun olumunu sağladı.

Maedhros Birliği: [Maedhros rarafından Morgoth'a saldırmak için kurulan askeri ittifak. Ama Feanor'un Yemini'nin doğurduğu pekçok kotuluk için Eldar'ın bir bolumu bu ittifaka katılmayacak ve zayıf doğarak amacına ulaşamayacaktı. Maedhros iki ordu oluşturdu. Birincisi Fingon'un yönettiği batı ordusu : Hithlum'lu Noldor, Dor-lomin'li İnsanların 3-Hanedanı, Haladin halkı, bir grup Falathrim, küçük bir grup Nargothrond'lu, Doriath'lı

Beleg ile Mablung ve Turgon'un yönetiminde Gondolin ordusu, ikinci ordu, doğu ordusu: Feanor oğulları, Nogrod ve Belegost Cuceleri ve DoğudoUerinden oluşuyordu. Nirnaeth Arnoediad savaşı yapıldı ve Doğudollerinin bir bölümünün ihanetiyle Noldor'un tüm umitleriyle birlikte Maedhros Birliği çöktü.} Maedhros Sımrı: Gelion nehrini besleyen kaynakların kuzeyine uzanan korunmasız topraklar. Doğu Beleriand'a yapılabilecek bir saldırıya karşı Maedhros ve kardeşleri tarafından korundu; ellerinde tutuldu; ayrıca Doğu Smirt da denir.

M.aeglin : "S: Keskin Bakış", Eol'un ve Turgon'un kız kardeşi Aredhel'in oğlu; Nan Elmoth'da doğdu; Gondolin'de yuceldi ve ama sonra giriş yollarını Morgoth'a açıkladı; Tuor tarafından şehrin yağmalanmasında öldürüldü.

Nlaglor: "S: Altın El", Feanor'un ikinci oğlu, büyük bir sarkıcı ve ozan; Maglor Geciri denilen toprakları yönetti; İlk Çağ'ın sonunda Maedhros'la birlikte Orta Dünya'da kalan iki Silmaril'den birini ele geçirdi ve Deniz'e fırlattı. IAaglm Bo^h/ğıı: Kuzey'e karşı savunma tepelerinin olmadığı, Gelion'un kuzey kolları arasındaki bölge.

Magor : "S: Korkutucu El", Malach'ın oğlu; Ban Beleriand'a giren Marach'ı izleyen İnsanların lideri.

Mahal: "K", Cuceler tarafından Aule'ye verilen isim.

Mahanaxar : "Q", Valar'ın divan kurduklarında oturdukları tahtların yerleştirildiği, Valmar kapılarının dışındaki Hukum Cemberi.

M.ahtan : "Q", Noldor'un en büyük demircisi; Feanor'un karısı Nerdanel'in babası.

Mahrum Edilenler. Feanor Hanedanı. Çünkü önce Silmaril'lerden mahrum kaldılar, sonra Aman'ın mutluluğundan, ardından Noldor'un Yuca Kralı unvanından, sonunda da onur ve iffetlerinden.

352

Maia : "Q", Valar'dan daha düşük dereceleri Ainur; tekili Maia.

Malach : "S: Sıcrayan Alevin Eli", Marach'ın oğlu;.Elf dilindeki adı Aradan.

Malduin : "S: Sarı ya da Altın nehir", Teiglin'e bağlanan nehirlerden biri.

Malinalde : "Q: Altın Ağac", Laurelin'in baska bir adı.

Mandos ; "Q; Hapsedilis, Güçlü Zindan"; nadiren kullanılsa da haklı olarak Yargıcı, 'Namo', diye çağrılan Vala'nın Aman'da yaşadığı yerin adı; ve genellikle Mandos olarak çağrılır. Mattiili: "Q: Kutlu, İyi, Saf, [Ainur'un en soylusu ve Aratar'ın en kudretlisi.

Mdkor'un kardeşi ve Varda'nın kocası. Eru'nun en sevdiği ve düşüncelerini en iyi anlayan Ainu. Arda Kralı ve Valar Efendisi olarak divanları yönetti. Tahtı Taniquetirin zirvesindeki Ilmarin'dedir ve oradan tüm duyayı izler. Eldar arasında en çok Vanyar'ı sever ve siirden zevk alır. Arda'nın Nefesi, Sulimo, Eski Kral ve Arda'nın Hukumdarı diye de çağrılır.]

Maraih : Beleriand'a giren üçüncü İnsan topluluğunun lideri; Lorindol Hador'un atası.

Matem Yılı : Nirnaeth Arnoediad'ın olduğu yıl. Mavi Dağlar: hkz. Ered Luin, Ered Lindon.

Melian : "S; Sevgili armağan [Q; Melyanna]", Valinor'u terk edip Orta Dünya'ya gelen bir Maia; zaman içinde Doriath'da Kral Thingol'un kralicesi oldu, kötülüğün girmemesi için bölgenin etrafına sihirli bir kusak yerleştirdi, Melian Kusağı;

Luthien'in annesi, Elrond ve Elros'un ana tarafından atası. Melian Kısağı : Region, Neldoreth, Nivrim ve Aelin-uial'ın bir bölümünü kapsayan büyü engel. Morgoth'un Orta Dünya'ya dönüşünün ardından Melian tarafından kötülüklerin Doriath girmesini izinsiz girmesini engellemek için yaratıldı. Thingol'un olumunun ardından Melian'm Deniz'in otesine gitmesiyle de bozuldu.

Ayakta durduğu yüzyıllar süresinde sadece Beren ve Carcharoth (yuttuğu

Silmaril'in kudretiyle) tarafından iki kez asılabildi. Melkor : "Q: Güc içinde yükselen", Büyük asi Vala'nın Quenya adı, başlangıçta Ainur'un en güçlüsuyken zamanla kötülüğün yaratıcısı haline geldi; daha sonra Morgoth, Baiğlır, Karanlık Efendi, Diliman vs. diye adlandırıldı. Melkor'un Sindarin biçimiye Belegur'dı ama asla kullanılmadı, kasten değiştirilen Belegurth, "Büyük Olum" biçimi dışında. Silmaril'lerin zorla alınmasının ardından Morgoth denildi. Ulu Savaş'ın ardından yakalanarak Valar tarafından Ea'nın dışına Bosluk'a atıldı. Melkor'un Zincirlenip : [Güçler Savap'ın ardından Melkor'un Angainor ile zincirlenip Mandos'un salonlarında uc çağ boyunca kalması. Bu dönem kabaca Valinor'un Doruk Donemi'tii olusturur.]

353

Menegroth : "S: Bin Mağara", Thingol ve Melian'ın, Doriath'ta Esgalduin nehrindeki gizli salonları. Menet: "Q ve S", Arda'nın Gökleri. Mmdmacar : "Q: Göküzü'nün kızı", Orion takımıyıldı. Mereth Aderthad: "S; Yeniden Birleşme ziyafeti"; Ivrin golcukleri yakınında Fingolfin'in düzenlediği ziyafet. Miğfer w Yay : [Talath Dirnen'in İki Reisi'nden biri olarak Turin'e verilen isim. Yay ise Beleg'i belirtir.] Mim : Turin'in haydut grubuyla birlikte Amon Rudh'daki evine (Bar-en-Danwedh) sığındığı ve onları Orklara ihbar eden Ufacık Cuce; Nargothrond'da Hurin tarafından öldürüldü. Son Ufacık Cuce. Minas Tirith : "S:, Muhafız Kulesi", Tol Sirion'da Finrod tarafından yükseltildi; bkz. Tol-in-Gauroth. Finrod, Nargothrond'a yerlesince yönetimini kardeşi Orodreth'e bıraktı. Sirion'un Gecidi'nin ana savunma noktası. Bragolach'ın bir süre sonrasında Sauron'un eline geçti. Daha sonra da Lurhien tarafından yıkıldı. Uzun yıllar sonra Minas Arnor'a bu isim yeniden verildi.] Mindep : "S", Dimbar ve Neldoreth Ormanı arasındaki nehir, Sirion'un kollarından biri. Aindon Eldalieva : "Q; Eldalie'nin Mağrur Kulesi", Ingwe'nin Tirion şehrindeki kulesi; kısaca Mindon. hilrid : "Q; Kılıcımlanan Mucvher", Finvi'e'nin ilk karısı, Feanor'un annesi; onun doğumunun ardından oldu. Ellerinin yeteneği yuzünden Serinde diye anılır. Misafirler : [Olerek Arda'yı terk ettikleri için Elflerln İnsanlara verdiği isim.] Mithlond: "S; Gri Liman", Lhun Korfezi'ndeki Elf limanları; Limanlar da denir. Mithrandir. "S: Gri Gezgin", Olorin'in yani Gandalfın Elf dilindeki adı. Mithrim : "S: Gri Halk", Hithlum'un doğusundaki büyük golun ve golun etrafındaki bolgenin ve batıya uzanarak bolgeyi Dor-lomin'den ayıran dağların adı. İsim kökeninde Noldor'un Beleriand'a dönüşünden önce o bölgede yaşayan Gri Elfleri betimler. Morgoth : "S: Kara Düşman", Bu isim Melkor'a ilk kez Silmaril'lerin zorla elde etmesinin sonra Feanor tarafından verildi. Bkz. Melkor Moria : "S; Kara kanyon", Khazaddum'un (Hadhodrond) sonraki ismi. Moriquendi: "Q; Karanlığın Elfleri", bkz. Karanlık Elfler. Mormegil: "S: Kara Kılıç", Nargothrond ordusunun lideri olarak Turin'e verilen isim; bkz Gurthang. Monven : "S: Karanlık Hanım", Barahir'in yeğeni, Beren'in babası olan Baragrund'ı kızı, Hurin'in karısı, Turin ve Nienor'un annesi; Eledhwen (metinde 'Elfprıltısı' diye çevrildi) ve Dor-lomtn'in hanımı diye çağrılır.

354

Mutluluk Giinlm : C Bkz. Valinor'un Doruk Donemi, Valinor'un Mutluluk Gunleri^ Hahar : "Q", Orome'nin atı, Eldar tarafından kisnemesi yuzünden adlandırıldığı söylenir. [Büyük olasılıkla Noldor atları ve Meara'ların [Rohan atları] arasındadır.] Ndmö : "Q; Yargıcı, Takdir edici"; bir Ainu, Vala, Aratar içinde sayılır; genellikle yaşadığı yerin adı olan Mandos diye çağrılır. Nandor : "Q; Geri Donenler"; Cuivtenen'den baciya yapılan yolculukta. Puslu Dağlar'ı gecmeyi reddeden Lenwe'nin liderliğindeki Teleri topluluğu. Ama bir kısmı Denethor'un liderliğinde Mavi Dağlar'ın üzerinden geçerek Ossiriand'a yerleşmiş ve onlara Yeşil Elfler denmiştir. Nan Dungortheb : "S: Korkunc Olum Vadisi";

kısaca Dungortheb; Ered Gorgorh'un ucurları ve Melian'ın Kusağı arasındaki vadi. Nan Elmoth : "S: Yıldız-alacakaranlığı Vadisi";

Elwe'nin Melian ile ilk kez karşılaştığı, buyulenerak kaybolduğu, Celon nehrinin doğu kıyısındaki orman; daha sonra Eol'un yaşadığı yer. Nan-tathren : "S: Soğut vadisi"; dilimize Soğut Diyarı olarak çevrildi;

Narog'un Sirion'a karıştığı bolge. Aynı zamanda Tasarinan, Nan tasarion da denir. Q: Nan-tasarion.

Nargothrond: "S: Narog üzerindeki büyük kale"; Finrod tarafından kurulan ve Glaurung tarafından yıkılan büyük yeraltı kenti; ayrıca Narog'un doğusuna ve batısına uzanan Nargothrond diyarı. Nam i Hm Hurin : "S: Hurin'in Çocuklarının Hikayesi",

Beleriand hikayelerinin en

uzununu oluşturan destan; Turin ve Nienor'un yazgısını anlatır. Earendil'in zamanında Sirion Limanları'nda yaşamış ve Feanor oğullarının saldırısında olmuş bir İnsan olan, ozan Dirhayel'e atfedilir. Nam siir biçiminde yazılmış, ama konuşulmuş ve sarkısı söylenmemiş hikayeyi belirtir. Narog : "S"; Ered Wethrin eteklerindeki Ivrin'de doğup Nan-rathren'de Sirion'a

karışan. Batı Beleriand'ın ana nehri. Andram'ı kesdiği yerde oluşan derin vadide Nargothrond inşa edilmiştir. Narog Mağaraları : [Narog nehrinin batı kıyısındaki Yuca Faroth

altında bulunan

mağaralar. Oraya daha önce yerleşen Ufacık Cuceler tarafından Nidukkizdin denildi; ardından da Nargothrond.] Narsilion : "Q : Gunes'e ve Ay'a dair"; Valar'ın Gunes'i ve

Ay'ı yaratısını anlatan sarkı. Nauglamir : "S: Cucelerin gerdanlılığı"; Cuceler tarafından Finrod için

yapıldı. Hurin

tarafından Nargothrond'dan çıkarılıp Thingol'e götürüldü ve bu zaman içinde

Thingol'un ölüm sebebi oldu. Naugrim : "S: Bodur Bırakılan Halk"; özellikle İlk Çağ'da Elflerin Cuceler için

kullandığı en yaygın tanımlama. Tekili S: Nairig.

355

'Nazgul: 'Qk.Yüzük-tayftarı. Neithan : "S: mahrum ettirilen biri"; Haksızlık Edilen;

Tiirin'in haydurlar arasındayken kendisine verdiği isim. Takma adlarının ilki. Neldorelh : "S: Kayın diyarı"; Doriath'ın kuzey bölümünü oluşturan büyük kayın ormanı; Mi Kulede, Ağacsakal'ın sarkısında Taur-na-Neldor diye geçer. Nen Girith : "S;

Titreten Su"; Brethil Ormanı'ndaki Celebros çağlayanı Dimrost'a

Niniel'i titrettiği için verilen ad. Nenar : "Q: Yucelerdeki Su", Varda'nın İlkdoğanlar'ın için yaptığı yıldızlardan biri. Nenning : "S"; Eglarest Limanı'nda denize ulaşan. Batı Beleriand

nehri. Nerdanel: "Q"; Bilge de denir. Demirci Mahtan'ın kızı; Feanor'un karısı. [Noldor isyanına katılmamıştır.} Nessa : "Q"; bir Ainu, bir Valie, Orome'nin kız kardeşi ve

Tulkas'm karısı. Nevrast: "S: beri kıyı"; Turgon'un Gondolin'e gidişinden önce yaşadığı, Ered Lomin'in otesinde, Dor-lomin'in'in batı bölgesi. Bu isim aslında Orta Dünya'nın tüm

kuzeybatısının ismiydi. (Karşı Haerit 'Uzak Kıyı', Aman'ın kıyısı.) Nienna : "Q: Yas Tutus"; bir Ainu, Valie', Aratar içinde sayılır; Merhametin ve matem hani, Mandos ve

Lorien'in kız kardeşi. [Gozyasları iyileştiricidir;

Olorin onun en iyi öğrencisidir.] Nienor : "S: Yas Tutus, Ağıt"; İnsanların Ucuncu Hanedanı'ndan; Hurin ve Morwen'in kızı; Turin'in kız kardeşi; Glaurung tarafından Nargothrond'da buyulnerek kim olduğunu bilmeden Niniel adıyla Brethil'de Turin'le evlendi; sonunda gerçeği ve ondan gebe kaldığını öğrenince kendisini Cabed-en-Aras'tan attı. Nimbrelhil: Beleriand'ın guneyindeki Arvernien'deki husağacı ormanı; Yarraavadi'de Bilbo'nun sarkısıyla karsılaştırın: "Yolculuk yapmak için Nimbrelhil'de kesilmiş keresteden bir gemi yaptı (Yuzuk Kardejtği)". Nimloth (I) : "S; 'Ak Cicek"; Niimenor'un Ak Ağacı, Celeborn'dan olusturuldu; Isildur tarafından alman bir meyvesi, Minas Ithil'in Ak Ağacı'nın olusturdu. Q; NinqueUte'. Nmloth{2} : Thingol'un varisi Dior ile evlenen Doriath'lı Elf; Elwing'in annesi; Feanor'un oğullarının saldırısında Menegroth'daolduruldu. Nimpheles: "S: Ak Kar"; Thingol tarafından Menegtoth'un yapılması için çalışan Belegost Cuceleri'nin efendisine verilen büyük inci. Niniel: "S: Gozyası Kızı"; Turin kardes olduklarını bilmeden kız kardesine verdiğı isim; bkz. Nienor. Ninquelote: "Q; Ak Cicek", Telperion'un ba^ka bir adı; bkz. Nimloth (!) niphredii : "S"; Luthien doğduğunda yıldız ışığında Doriath'da acan ak bir cicek. Ayrıca Lothlorien'de Cerin Amroth'da buyudu. {Yuzuk Kardesliğı, 11-6,8). 356

Nirnaeth Arnmdiad: "S: Sayısız Gozyasları"; kısaca Nirnaeth; Beleriand Savasları'nın Besincisi. Besinci Savas ve Sayısız Gozyasları da denir. Doğudolleri'nin ihanetiyle Morgoth'un zaferine donustu ve Beleirand'ın büyük bolumu onun hukmune girdi. Nivrim : "S: Batı sınır"; Teiglin nehrinden Aelin-uial' dek yayılan ve Sirion'un batı kıyısında uzanan dar bir ormanlık bolge; Melian Kusağı tarafından korunan. Noegyth Num : "S: Ufacık Cuceler"; Arda Barısı zamanında yurtlarından sutulerek Beleirand'a ilk giren Cuce halkı. Amon Rudh'un altlarına ve Nulukkezidin'e yerleltiler. Noldor, Orta Dünya'ya donmeden once de yok olup gittiler. Sonunda o soydan geriye Mim ve iki oğlu kalacaktı. Nogrod: "S: yeraltına oyulmuş Cuce kenti"; Cucelerin Mavi Dağlar'daki iki sehrinden biri; ilk baslarda Novrod diye de adlandırıldı. K: Tumunzahar. Bkz. Oyukkent. Noldolante : "Q: Noldor'un Cokusu", Feanor oğlu Maglor tarafından yazılan ve Noldor'un baskaldırısını ve Orta Dünya'daki yazgılarını anlatan bir ağıt.

Noldor : "Q: Bilgeler (ama bilgi sahibi olma anlamında bilge; zeka sahibi veya ses hukmune sahip olma anlamında değil); S: Gokdhrim; tekili Noldo; Cuivienen'den batıya yolculukta Finwe'riin yönettiğı ikinci Eldar topluluğı; Derin Elfler de denir. Noldor Kadersizliğı : [Mandos'un Orta Dünya'da donen Sucgunler'in, ozellikle Feanor Hanedanı'nın basına gelecek kotulukleri bildirdiğı kehanet, Akrabakıyı yuzunden uzerlerine yaydığı lanet. Kuzeyin Kehaneti, Mandos'un Laneti, Mandos'un Hukinu diye de anılır.] Nom: "h Bilge, Bilgelik"; Beor'un halkından olan İnsanların, Beleriand'da Eldar halkmdan ilk karsılaştıkları kisi olan Felagund Finrod'a verdiğı isim.

Nomin : "I: Bilgeler", Beor halkından olan İnsanların kendi dillerinde Finrod'ırn halkına verdikleri isim.

Nulukkezidin : "K", Ufacık Cuceler tarafından Narog Mağaraları'na verilen isim. Numenor : "Q: Batıl"; tam Quenya bicimi Numendre; Valar tarafından İlk Çağ'ın ardından Belagaer'in batısındaki sularda, Edain için yurt olatak hazırlanan büyük ada. Ayrıca Anadune, Andor, Elenna, Yıldız Ulkesi ve yıkılışının ardından Akallabeth, Atalanteve Niar-nu-Falinar diye de anılır. [Ki yıkımının ardından soylenen Atalante, sozcüğüyle Atlantis bağlantısı kurulabilir.] Numenon : "Q: Batı halkının dili"; bkz. Adunaic.

Niimenore : "Q: Batı halkı"; Bkz. Dtlinedain. Numenor'lu İnsanlar; Dimedain de denir'

NunaleValinarevd: "Q: Valinor Saklanısı"; Noldor'un kacasının ardından Valar'ın Valinor'a girişi

imkansızlaşmasını anlatan bir sarkı

357

Oiolosse: "Q: Ebedi-kar-beyazı", Taniquetil {S>:Amon Uitos) için Eldar arasında kullanılan

en yaygın isim, olarak çevrildi; ama "Valaqtienta ya. gore o,

"Taniquetirin en büyük

zirvesi"siydi. Oiomure-, "Q"; Araman'm kuzeyinde Helcaraxe'ye yakın puslarla kaplı bir bölge.

[Puslar, Gıcırdayan Buz ile denizin daha sıcak sularının sürekli teması sonucunda

olabilir.] Olorin : "Q"; bir Ainu, Maiar'm en bilgisi; Lorien'de yasadı,

Nienna'dan merhameti

ve sabrı öğrendi. Istari arasında sayılır; Gandalf m gençliğinde

Batı'da kullandığı

isim. Bkz. Mithrandir, Gandalf. olvar : "Q: kokleri toprakta buyuyen seyleyler"; tum bitkiler.

Aralarındaki en yuceleri ağaclardır ve Entler onların koruyucuları, temsilcileridir. Olwe:

"Q"; Cuivienen'den batıya yolculukta kadesi Elwe ile Telerilerin lideri.

Aman'da Alqualonde Telerilerinin Efendisi. Ondolinde : "Q: Suyun Muziğinin Kayası";

Gondolin'in ilk ismi. Orfach Echor : "S"; Kusatan Dağlar'ın icinden gecen büyük koyak.

Gondolin'e ana girişin son engelleri. Kuru Nehir'den yukarıya Tumladen'in guney batısına yükselir.

Yedi kapıyla, kapatılmıştır. Bkz. Yedi Kap'lar.} Ork : ['S: Goblin"; ilk

Cağ'da Morgoth'un yakalatıp zindanlarında kotulukle besleyip

değişime uğrattığı Elflerin oluşturduğu bir ırk. Melkor'un Zincirlenisi

doneminde

çoğaldılar. Zaman icinde Melkor ve Sauron'un askerleri,

hizmetkarları haline

geleceklerdi. Kabileleri arasında sekilsel farklılıkları vardır.] Ormal:

"Q: Yükseltilmiş Altın"; Aule tarafından yapılan ve Orta Dünya'nın gune yine yerlestirilen

Valar Lambası. Ormanların Yabanisi : Turin'in Brethil'li insanlar arasına ilk geldiğinde

kendisine verdiği isim. Orocarni : "Q: Kızıl Dağlar"; Orta Dünya'nın doğusunda İlk Cağ'da var olan dağlar.

Doğu Dağları da denir. Orodreth : "S"; Finarfin'in ikinci oğlu; Tol

Sirion'daki Minas Tirith'in muhafızı; kadesi

Finrod'un olumunun ardından Nargothrond'un kralı oldu;

Finduilas'ın babası;

Tumhalad Savası'nda öldürüldü. Orome : "Q: Boru-ufleme veya

Boruların Sesi" [S; Araw]; bir Ainu, Aratar ve Valar

Efendileri arasında sayılır; büyük bir avcıdır, ormanları ve ağaçları çok sever;

Cuivienen'de Elfleri ilk gorup yöneten Vala'dır; Vana'nın esi;

%

Osse : "Q", Bir Maia, Ulmo'nun sadık adamı, onunla Arda'nın sularına girdi;

İç Denizler'in yöneticisi; Sindarin'de Gaerys diye isimlendirilir; Teleri halkının sevgilisi ve

öğretmeni. Ossiriand: "S: Yedi Nehir Ulkesi"; Beleriand'ın en doğusunda, Mavi Dağlar ile

Gelion Nehri arasındaki bölge. Yeşil Elflerin ülkesi. İki Kule'de Ağacsakal'm sarkısında "Yaz vakti dolandım Ossiriand'm karaağac ormanlarında." Bkz. hindurt. Oyukkent:

Nogrod'un dilimize çevrilmiş hali. Bkz. Nogrod. Tımtinhazar.

Olulur Evi: tVaUnor'un uzak batısında Ekkaia'nın kıyısında bulunan Mandos'un salonları. Vaire'nin dokumalarıyla süslenmiştir. Olumlerinin ardından Elflerin, İnsanların (ve belki de Cucelerin) ruhları orada toplanır ve losluğun ortasında . suskunca oturarak düşünürler. Bekleyiş Salonları diye anılır. Bir süre sonra Elflerin ruhları Aman'da özgürce yaşamaları için bu salondan bırakılırlar; ama İnsanların ruhları bekleyiş surelerinin ardından Arda'nın batısından öteye gönderilir. Eğer Cuceler de bu salonlara gelecekse, onlar Son'a dek bekleyeceklerdir.] Olumsuz Topraklar : Aman ve Eressea.

Olumsuzlar : [Valar ve Maiar]

Pe/ori: "Q: Etrafı citle çeviren ya da savunan yükseklikler"; aynı zamanda Aman Dağları ve Savunma Dağları da denir, Almaren'deki yerleşimlerinin yıkılmasından sonra "Valar tarafından Aman'ın çevresinde yükseltildi; hilal şeklinde kuzeyden güneye uzanıyor, Aman'ın doğu kıyılarına yakın.

Periannath : Bucukluklar (Hobbitler).

Pharazon : Bkz. Ar-Pharazon.

Puslu Dağlar : Bkz. Hithaeglar.

Qmndi : "Q: seslerle konuşanlar"; Elfler; Avari dahil, tüm Elfleri kapsar.

Chienta Silmarillion;. "Q: Silmaril'lerin Tarihi"

Qııenya : "Q: dil, lisan"; Kadim dil, tüm Elflerin ortak dili; Valinor'da biçimlendi ve Noldor sürgünleri tarafından Orta Dünya'ya getirildi ama günlük konuşmadaki kullanımı onlar tarafından tamamen terk edildi; özellikle Kral Thingol'un, kullanılmaması için verdiği emirden sonra. İlim dili olarak yaşamaya devam etti. Eldarin, Yuca Eldarin, Valinor Dili, Valinor Elfleri'nin dili, Noldor dili. Batı'nın Yuca Dili de denir.

Radhrüin : "S: Kızıl Alev Sokağı"; Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri. Ragnor : "S";

Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldasından biri.

359

Ramdal: "S; Duvar'ın sonu", (bkz. Andram) Doğu Beleriand'da, Andram'ın doğu ucunda yer alan dağlar. Rdna : "Q: Amacsızca Dolasan, İnatçı, Avare"; Noldor'un Ay'a verdiği isim. Rathloriel: "S: Akınyatığı, Akınyolu"; Nogrod Cuceleri'ninn Doriath'tan yağmaladığı hazinenin içine batırılışmdan sonra Ascar nehrinin adı. Region : "S: Cobanpuskulu Diyarı";

Doriath'ın güney kısmını oluşturan yoğun orman.

Sindar'ın yoğunlukla yerleştiği bölge. Melian kusağı tarafından korunur. Rerir : "S"; doğuda, Gelion'un iki ayak kolundan büyüğünün doğduğu, Helevorn Golu'nun kuzeyindeki dağ; Caranthir'in kalesi olarak islev gördü. Rı'an : "S"; Beor hanedanından; Becen'in babası Barahir'in yeğeni olan Belegund'un kızı; Huor'un karısı, Tuor'un annesi; Huor'un olumunun ardından Haud-en-Ndengin'de kederinden oldu. Ringil: "S; soğuk yıldız"; Fingolfin'in kılıcı.

Ringwil: "S: Soğuk Gök"; Nargothrond'da Narog nehrine karışan akıntı. Rivil:

Dorthonion'da kuzeye düşen ve Serech Bataklığı'nda Sirion'a akan akıntı. Rochatlor : "S: Akın At"; Fingolfin'in atı. Rothinzil: Earendil'in gemisi 'Vingilot'un Adunaic (Numenorean) ismi. "Kopukciceği" ile aynı anlamda. Rumil: "Q"; Tirion'lu bir Noldor bilgisi.

Ainulindaleý'i yazan ve ilk harf sistemini yaratan. (Ayrıntılı bilgi için bkz. Yüzüklerin Efendisi İU. Ek. E - II) Saeros : "S"; Nandor Elfi, Doriath'da Thingol'un bas

danışmanlarından biri; kıskançlığı yüzünden Turin'i hor gordu ve onun tarafından kovalanarak oldu.

Saklı Koruma : [Gondolin'in girişinde muhafızların yerleştiği yer. Koruma da denir.} Saklı Krallık : [Doriath ve Gondolin.]

Saklı Yol: [Bkz. Kaps Yolu}

Salmar : "Q", Ulmo'yla birlikte Arda'ya inen ve Ulmo'ya Ulumuri'yi yapan bir Maia. Sarn Athrad : "S: Tasların gecis yeri"; Taslar Sığılığı; ki Nogrod ve Belegost'tan Ascar Nehri boyunca gelen Cuce Yolu, Gelion Nehri'ni oradan geçer. [Bu isim daha sonra Brendibadesi üzerindeki Sarn Sığılığı'nda da kullanılmıştır.]

Sauron : "Q: İğrenc, Nefret uyandıran"; S: Gorthatır, Melkor'un en önemli hizmetkârı, onun hizmetine girmeden önce Aule'nin Maia'larından biriydi. [Morgoth'un surulmesinin ardından gücünü toplayarak Karanlık Efendi ve sayısız kötü unvanını kazanmasını sağlayacak kötülükler yarattı.]

Sema : [Zamandısı Salonlar'ın yuceleri, Dipsiz Derinlikler'in karsıtı.}

Serech Bataklığı : "S"; Dorrhonion'dan Rivil'in aktığı, Sirion Gecidi'nin kütelyindeki ,1 büyük bataklık.

360 seregon : "S: Tasın Kanı", Amon Rudh'da buyuyan koyu kırmızı cicekli bir bitki.

Serinde: "Q: Nakıscı", bkz. Mt'rielil)

Silmariel: "Q: Ak-ısıltılı parlaklık"; çoğulu Q: SilmariUi; İki Ağac yok edilmesinden önce Feanor tarafından yapıp, onların ışıyla doldurulan canlı mucevher; uc tane. Varda tarafından kutsandı. U/ıı Mucevherler, Uc Mucevher, Feanor'un Mucevherleri de denir.

Silpion : "Q : Ak-ısıyan"; Telperion'un başka bir adı. Sindar : "Q: Gri Olanlar"; Gri Elfler de denir. Otta Dünya'ya donen Noldor Surgunlerinin Beleriand'da buldukları, Ossiriand'lı Yeşil Elfler dışındaki, Teleri kokenli tüm Elfere bu isim verildi. Bu ismi Noldor tasarlamış olabilir, çünkü bu soydan tanıştıkları ilk Elfler kuzeydeydi; Mithrim golu (bkz. Mithrim) civarında, etrafındaki gri göklerin ve sislerin altında; veya belki Gri Elfler (Valinor) Isık'tan değillerdi veya henüz Karanlık'tan (Avari) değillerdi. Alacakaranlık Elfleri'ydiler. Ama bütün bu toprakların ve halkların yüce ki^ah olarak kabul edildiği için Elwe'nin ismi Thingol (Qxienya.Sindacollo, Singollo 'Gri-pelerin') diye kabul edildi. Sindar halkı kendilerine Edhil, (çoğulu Edhel) dediler. Sindarin : "Q; Gri Elf dili"; Beleriand Elf dili, ortak Elf dilinden türemiştir, ama uzun çağlar boyunca Valinor Quenyası'ndan çok farklı bir hale gelmiştir;

Beleriand'daki Noldor Surgunleri tarafından k'uUanılmışlatdır. Ayrıca Gri Elf dili ve Beleriand Elfleri'nin dili de denir. Singollo : "Q: Gri pelerin. Gri ortu"; Elwe'ye Beleriand'da verilen Thingol isminin "S" Quenya biçimi. Tam karşılığı Sindacollo. Bkz. Elu'e, Thingol. Sirion : "S: Büyük Nehir", Eithel Sirion'dan başlayıp Balar Koyu'nda Belegaer'e ulaşana kadar 130 fersahtan uzun bir mesafeyi asarak Beleriand'ı Batı ve Doğu diye ikiye ayıran nehir. Güçler Savaşı'yla oluştu. Sirion Geciti : [Ered Wethrin ve Echoriath arasında Sirion'un aktığı yamacları camlarla kaplı dar vadi; Ard-galen'den Batı Beleriand'a en önemli gecis yeri.] Sirion Kapılan :

[Andram'ın eteklerinde, Sirion'un yeraltındaki kanalından yüzeye çıktığı mağaralar.] Son : [Ea'nın bitisi. "Gunlerin sonuna kadar" ve "dünya varolurken" tanımlamalarına rağmen Son, bir yok edis değil, bir zaferdir. Son Savaş ile kötülük yenilecek, Arda'nın yaralan iyileştirilecek ve Ea, Ainulindale'deki mukemmel halini alacak. Mandos'un salonları bosaltılacak, İkinci Muzik yapılacaktır.] Son İttifak : İkinci Çağ'ın sonunda, Sauron'u yenmek için Elendil ve Gil-galad arasında yapılan ittifak. Son Kıyıları : Eldamar kıyıları; Olumsuz Topraklar için kullanılan genel bir deyim.

361

Son Sava : [Gunlerin Sonunda olusacak savas, Karanhk'ın son kez ve tamamen Ea'dan atılmasıyla sonuclanacak.] Sonragelenler : Iluvatar'ın Genc Cocukları; insanlar; Hi/^or'un dilimize cevrilmis hali. Sonraki Çağlar : [Orta Dunya'nın Ucuncu Çağ'dan sonraki çağlar.] Sorontime: "Q", Varda'nın İlkdoğanlar için kadim yıldızlardan yarattığı takımyıldız. [Belki de gunumuzdeki Kartal takımyıldızı.] Suların Efmdisi : Ulmo. Sı'dimo : "Q: Nefes verici";

Manwe'nin unvam, Valaquenta'aa. bu sozcuk Arda Soluğunun Efendisi'nin olarak cevrilmistir. Surgunler : [Melkor'dan Silmaril'leri geri almak için Orta Dunya'ya donen Noldor Elfleri. İlk Çağ'ın sonunda cezaları kaldırılarak yasayanları, Galadriel dışında, Aman'a donecekti. Noldor Surgunleri de denir.] Suvari: {Cuivienen'den uzaklasan Elfleri yakalayan karanlık ve gizimli kisi. Suvari, belki de onları Orklara donusturmek için yakalayan Morgoth veya hizmetkarlarıydı. Avcı diye de anılır.}

Takipciler : Iluvatar'ın Genc Cocukları; İnsanlar; Htldor'un dilimize cevrilmis hali. Talath Dirnen ; "S: Korunan Duzluk"; Nargothrond'un Narog ve Teiglin nehirleri arasında kalan ormanlık duzluğu. Kolcular ve saklı kalelerle korundu ama Tol Sirion'un dususunun ardından Ork guclerine acıldı. Korunan Duzluk de denir.

Talath Rhunen : "S: Doğu duzluğu"; Thargelion için Sindar'ın daha once kullandığı isim. Bkz. Dor Caranthir.

Taniqmtil: "Q: Ulu Beyaz Zirve", Pelori dağlarının en yukseği, Arda'nın en yuksek dağı; Aman'ın doğusunda Deniz'in sınırına yakındır, zirvesinde Manwe ve Vardanın yasadığı yer olan Ilmarin vardır. [Vanyar, surekli karla kaplı olduğu için bembeyaz parlayan bu dağın eteklerine yerlesmislerdir.]; Beyaz Dağ, Kutsal Dağ, Mamce'nin Dağı, Amon Uilos ve Ulerrma da denir. Bkz. Oiolosse, Elerrma, Amon Uilos.

Taras Dağt: "S"; Nevast'ın dağlık burnunda yer alan bir dağ; eteklerine Turgon'un Gondolin'e gitmeden önceki kenti olan Vinyamar kurulmustu.

Tar-Mirtel: bkz. Mira/f?).

Tam Aeluin : "S: Aeluin = Mavi Nokta"; Barahir ve arkadaşlarının sığındıkları ve kadedildikleri Dorthonion'daki gol. [Tarn, belki de 'kucuk dağ golu' anlamında İngilizce birsozcuk ama C.T. tarafından J.R.R.'ın sozcuklerinden biri gibi kullanılmış. 6.45] Taklar Sığılığı: Bkz. Sam Athrad.

Taur-en-Faroth : "S: Avcılar ormanı"; Narog nehrinin batısına uzanan ormanlık yaylalar; Yuce Faroth da denir.

362

Tanr^im-Duinath : "S: Nehirler Arasındaki Orman"; Sirion ve Gelion arasındaki Andram'ın guneyindeki genis, yoğun ormanlık bolge. Oraya sadece cok az Sindar yerlesmistir. Taur-na-neldor : [S: Kayın Ormanı} Neldoreth.

Taur-nu-Vtiin : "S; Gece Altındaki Orman"; Dorthonion'un sonraki adı. Bkz. Deldmi'ath. Tauran :

"S: Ormancı"; Q/alaquenta'd& "Ormanların Efendisi" diye cevrildi;

Sindar arasında Orome'nin ismi. Bkz. Aldaron. Teiglin : "S"; Ered Wethrin'de doğan ve guneyde Brechil Ormanı'nı sınırlayan nehir;

Doriath'da Sirion ile birlesir. Teiglin Gecimleri : [Brethil'deki sığılık; Sirion Geciti'nden Nargothrond'a ulasan yolun ustunde, Teiglin'in tek sığılığı. Nargothrond'un savunulması için cok onemli bir yer ve Haladin halkı tarafından korundu.] Tek Olan : Eru, Iluvatar.

Telchar : "S"; Nogrod'lu demircilerin en meshuru, Angrisfi ve (tki Kule'de Aragorn'a gore),Narsi/i yaprı. Teleri : "Q; Sonuncu gelenler, En arkadakiler"; bu isim yuruyus

sırasında onlerinde olan topluluklar tarafından verilmiştir. Elvt'e (Thingol) ve Olwe'nin yönettiği Cuivienen'den batıya yolculukta Eldar topluluklarının ucuncusu ve en büyüğü. Kendileri için verdikleri isim Lindar'dır. Teleri'nin çoğu Orta Dünya'yı terk etmedi; Sindar ve Nandor halkları kokende Teleri Elfleridir. Falmari diye de bilinirler. Telperion : "Q;

Gumus"; Valinor'un İki Ağacı'nın yaslı olanı. Zehirienisinin ardından Ay'ın yaratılmasında kullanıldı. Kk Agaf, NinquelM, Silpion ve Ağaçların En Yanlısı da denir. Teltimendil : "Q: Goklerin asığı, gokkubbeye adanan"; Varda'nın İlkdoğanlar için yaptığı bir takımyıldız. Terkedilmiş Elfler : Bkz. Eglath. Thalion : "Metin, Guclu"; bkz. Hiirin. Thalos : "S: Yedi'nin Guclusu"; Ossiriand'da Geuon'a bağlanan nehirlerin kuzeyden ikincisi. Thangorodrim : "S: Zulüm Dağları"; Morgoth tarafından Angband'ı yeniden kazarak oluştururken çıkan artık ve pislikle yükseltilecek uc zirveli dağ. İlk Çağ'ın sonundaki Ulu Savaş'ta yıkıldı. Beleriand'ın yıkımın ana nedenlerinden biri. Thargelion : "S: Gelion'un Otesindeki Ülke"; Rerir Dağı ve Ascar nehri arasında kalan ve Caranthir'in yerleştiği bölge. Dor Caranthir ve Talath Rhunen de denir. Thingol: "S: Gri pelerin, Gri ortu"; Q: Sindacollo, Singolk\ karesi Ohve ile Cuivienen'den Teleri ordusunun lideri ve sonra Doriath Kralı olan Elwe'nin Beleriand'da bilinen ismi; Gizli Kral da dendi. Bkz Eliv'i.

363

Thorondor : "S; Kartalların Kralı"; Q; Sorontar; Ccissaegrim'in zirvelerinde yaşayan Kartalların Efendisi. Kral'm Donuu'YI-4: "yuvasını Orta Dünya gencken Kusatan Dağlar'ın ulaşılabilen zirvelerine kuran Yaslı Thorondor". Bkz. Crissaegrim.

Thurinwethil: "S:

Gizli Golgenin Kadını"; kotuluk yarattığı, belki de bozulmuş bir Maia; Sauron'un Tol-in-Gaurhoth'da, büyük bir vampir yarsa suretine burunnen habercisi. Luthien onun suretine burunerek Angband'a girdi. Tilion : "Q: İsi karıştıran; kızışmış"; Ay'ın idarecisi olan Maia; duyduğu tutkuyla Arien'e yakınlaşmayı arzuladığı için bu yüzden düzensiz ve kararsız davranacaktı. [Gondor ve Shire sarkılarında geçen 'Aydaki Adam', belki de Tilion'dur.}

Tinuviel: "S:

AlacakaraBİğin Kızı", Beren'in Luthien'e verdiği isim; bulbul anlamına gelen şiirsel bir sözcük. Bkz. huthien. Tintalle: "Q: Yakıcı, uyandırıcı, aydınlatıcı"; Yıldızların yapıcısı olarak Varda'nın en eski isimlerden biri. Galadriel'in Lorien'deki ağıtında (Yüzük Kardaılığı II-8) böyle seslenilir. Bkz. Elbereth, Elentdri; Gilthoniel, Vanuilos, Kar-beyazı. Tirion : "Q: Büyük Muhafız kulesi" Aman'da Tiina tepesine kurulan, Vanyar ve Noldor halklarının yaşadığı Elf kenti, Tol Eressea : "Q: Yalnız Ada"; kısaca Eressea. Ulmo tarafından yaratılan, Vanyar'ın, Noldor'un ve sonradan Teleri'nin okyanusu geçmek için bindirildikleri, sonunda Aman kıyılarının yakınlarında Eidamar Koyu'nda sabitleşen ada. Alqualonde'ye gitmeden önce Teleri halkı uzun süre Eressea'da yaşadılar; İlk Çağ'ın ardından Noldor ve Sindar'm büyük kısmı orada yaşadı. Tol Galen : "S: Yeşil Ada"; Beren ve Luthien'in olumden donusletinin ardından yerleştikleri, Ossiriand'da Adurant nehri üzerindeki ada. Tol-in-Gaurhoth : "S: Kurtadamlar Adası", Sauron tarafından ele geçirilmesinden sonra Tol Sirion'un adı. Tol Mortven : "S: Morwen Adası"; Turin, Nienor ve Morwen'in gomulduğu yere dikilen anı taşının durduğu ve Beleriand'ın sular altında kalısından sonra denizde oluşan ada. TolSirion : "S: Sirion Adası"; Finrod'un Minas Tirith'i inşa ettiği, nehrin Sirion Geciti kısmında bulunan ada; Sauron'un ele geçirmesinin ardından Tol-in-Gaurhoth diye adlandırıldı. Tulkas : "Q"; Ainu, Arda'ya en son giren, "guc

ve cesaret islerinde en gorkemli" olan □Vala; lakabı Guclu'dur; ayrıca Astaldo diye de anılır. Tumhalad: "S: Vadi-duzluğu, dar duzluk"; Mbrgoth gucleri karsısında Nargothrond ordusunun yenildiği, Orodreth'in oldurulduğu, Narog ve Ginglith nehirleri arasındaki vadi. Tumladen : "S: Genis vadi"; Kusatan Dağlar tarafından gozlerden uzak tutulan ve

364

gizli gecitlerden gecilmezse ulasılamayan genis, verimli duzluk. Ortasına Gondolin sehri kuruldu. (Zamanla Gondor'da bir vadiye aynı isim verildi; Kralın Donucu V-I).

Tumimzahar : "K"; Cucelerin sehri; bkz. Nogrod.

Tuna : "Q"; Calacirya'nın icinde Tirion'un kurulması icin yuksehtilen yesil tepe. Tuor : "S"; Huor ve Rian'in oğlu; Mithrim'li Gri Elfler tarafından buyutuldu; Ulmo'nun mesajını taşıyarak Gondolin'e girdi; Turgon'un kızı Idril'le evlendi; o ve oğullan Earendil ile sehri yıkılmasından kactı; gemisi Earrame ile Batı'ya acıldı. Yazgısı bilinmez. Tur Haretha : "Q: Hanımın hoyuğu"; Brethil Ormanı'nda, Haleth Hanım'ın gomulduğu tepelik.

S; Haııdh-en-Arwen. Hanımhoyuğu de denir.

Turambar : "Q: Kadersizliğin Efendisi"; Turin'in savasmaktan vazgecererek Brethil Ormanı'nda saklanırken kendisine verdiği isim. furgon : "S: Gucun Komutanı"; Bilge diye çağılır; Fingolfin'in ikinci oğlu; gizlice Gondolin'i (ki sehri yağmalanması sırasında olene dek yonetecekti) kurmadan once Nevrast'ta, Vinyamar'da yasadı. Earendil'in annesi olan Idril'in babasıdır.

Turin : "Q"; Hurin ve Morwen'in oğlu; 21. bolumde anlatılan ^arn i Hin Hurin adındaki destanın ana konusu. İnsanların Ucuncu Hanedanı'nın en kudretli ve en. kadersiz efendisi. Glaurung'u oldurdu. Oteki isimleri icin bkz. Neithan, Gorthol, Aganvaen, Mormegil, Ormanların Yabanisi, Glanrung'ım Felaketi ve Turambar.

Ufacık Cuce : Noegyth Nibin'in dilimize cevrimis hali.

Uinen : "S: Daim-su"; bir Ainu, Maia; Osse'nin karısı ve onunla İc Denizleri yonetti; Denizlerin Hanımı diye anılır. Vldor : Lanetlenmis diye anılır; Kara Ulfang'ıp oğlu; Nirnaeth Arnoediad'da Maglor tarafından olduruldu. Ulfang : Kara diye anılır; uc oğluyla birlikte Caranthir'in hizmetine giren ama aslında gizlice İVforgfoth'a hizmet eden Doğudolieri reisi. ulfast: Kara Ulfang'ın oğlu; Bor'un oğulları tarafından ihaneti yuzunden Nirnaeth Arnoediad'da olduruldu. Ulmo : "Q: Akıtcı, Yağdırcı"; Ainu, ikinci en kudretli Vala, Aracar icinde sayılır;

Suların Efendisi ve Denizin Kralı diye çağılır. U/u Gol: [Arda Bahan suresince Valar'ın yurdu olan Alraaren Adası'nın icinde bulunduğu Arda'nın ortasındaki gol. Melkor'un Valar Lambalan'nı yıkısı sırasında harap oldu.} t& Ma2İ/4 : Bkz. Ainur'un Muziği.

Ulular : [Ainur, ozellikle Valar]

365

Vlumuri : "Q", Salmar adlı bir Maia'nın beyaz deniz kabuklarından yaptığı Ulmo'nun büyük boruları. [Ulumuri'nin muziği asla unuculamaz.] Uluiarth : Kara Ulfang'ın oğlu; Bor'un oğulları tarafından ihaneti yuzunden Nirnaeth Arnoediad'da olduruldu. umanyar : "Q: Aman'da Olmayanlar"; Cuivienen'den batıya yolculuğa çıkan ama Aman'a ulasamayan Elflere verilen isim; aynı sekilde Amanyar "Aman'da Olanlar". Umarth : "S: Kadersiz", Nargothrond'da Turin tarafından babası icin uydurulan isim. Ungoliant: "S: orumcek..."; Dev olumcul orumcek; Koruluk ruhu; bir JVtaia; Melkor'la birlikte Isıksızlık ortusunu kullanarak Valinor Ağaçları'nı zehirledi. Yuzuklerin Efendisi'nAe (iki Kule, TV-9)

Shelop için "mutsuz dünyayı rahatsız etmek için * Ungoliant'ın son çocuğuydu" denir. Urthel: "S"; Dorthonion'da Barahir'in oh iki yoldasından biri. Urutaki : "Q: atesylanı"; Ejderlerin uc soyunun ilki. Ağızlarından ates puskurtebilir ama ucamazlar. Bu soyun ilki ve en büyüğü Glaurung'dur. Utumno : "Q"; Melkor'un Orta Dünya'nın kuzeyinde bulunan ilk güçlü kalesi, Gucler Savaşı'nda Valar tarafından yıkıldı. [S; Udun] Uzun Banı □ [Belieriand'daki Noldor'un alrın çağı. Henüz gelişmemiş Glaurung'un yenilmesiyle başlayan bu dönem Morgoth, Ahgband Kusatması'nı kırana dek iki yüzyıldan uzun sürdü ve Dagor Bragoruch ile sona erdi.] Uzun Gece : [İki Ağac'ın zehirlenmesiyle başlayıp Gunes ve Ay'ın ilk yükselişi arasındaki, Valinor'un karanlığa boğulduğu dönem.] Uc Akra : [Eldar'm Uc Akra da denir. Vanyar, Noldor ve Teleri halkları.] Vaire: "Q: Dokumacı"; bir Ainu, bir Valie; Mandos Namo'un karısı. Valacirca : "Q: Valar Orağı", Büyükayı takımı yıldızı. Aynı zamanda Yedi Yıldızt, Valar Orağı, Orak diye de anılır. Valaquetita : "Q: Valar'm Hikayesi", Sihnarillim'dan ayrı bir çalışma olarak konu edildi. Valandil \ Isildur'un en küçük oğlu; Arnor'un üçüncü kralı. Valar : "Q: Güçlü Olanlar, Gücler", (tekili Vala); Ziman'ın başlangıcında Ea'ya inerek Arda'yı kurup yönetme görevini üstlenen ulu Ainu'lara verilen isim. Ayrıca Ulular, Arda'nın Hukumdarları, Batı'nın Efendileri, Valinor'un Efendileri de denir. Valar Efendileri : [Manwe, Ulmo, Aue, Orome, Mandos, Lorien ve Tulkas.] Valar Lambaları : \Illuin ve Ormal adlı iki büyük küre. Arda Baharı'nda Dünya'yı aydınlatmaları için yararıldılar. Aule yaptı. Varda ısıyla dolduğu, Manwe kutsadı. Melkor tarafından yıkılışlarıyla Arda Baharı'nın sonunun geldiği kabul edilir.] Valar Orağı : Bkz. Valacirca.

366

Valaraukar : "Q: Gucun İfritleri"; tekili Valarauko, Sindarin'deki Balrog'u karsılar. Valaroma : "Q: Vala-borusu"; Orome'nin yüce borusu. Valier : "Q: Valar Kraliceleri"; tekili Valie; sadece Vala^uenta'da. kullanılan, Varda, Yavanna, Nienna, Este, Vaire, Vana ve Nessa'yı kapsayan bir terim. Valimar : , "Q: Valar-evi"; bkz. Valmar. Valinor : "Q: Valar Ülkesi", Kuzeyde, güneyde ve doğuda Pelori dağları ve batıda Ekkaia ile sınırlanan Aman'daki Valar toprakları; Korunan Diyar da denir. [İlk biçimi 'Q; Vainore = Valar halkı'] Valinor'un Doruk Dönemi : [Valinor'daki en güçlü mutluluk dönemi. Melkor'un Zincirleşmesi'yle ve Uc Akra'nın Eldamar'a varışıyla başlayıp, iki Ağacın zehirlenmesi ve Noldor'un isyanıyla son bulur. Uc çağa bolunur.] Valinor'un İki Ağacı: [Ak Telperion ve Altın Laurelin adlı ağaçlar. Vlar'ın yaptığı en güçlü işlerden biri. Yavanna'nın şarkısı ve Nienna'nın gozyaşlarındaki güçle yaratıldı. Melkor ve Ungoliant tarafından zehirlendiler; Gunes ve Ay'ın yaratılmasında kullanıldılar.] Valinor'un Kararlat : [İki Ağac'ın zehirlenerek öldürülmesi.] Valinor'un Mutluluk Günleri: \JAutluluk Günleri, Günler, Kutlu Diyar'tn Doruk Dönemi diye de anılır. '□Aa..Valinor'un Doruk Dönemi.} Valmar : "Q: Valar-evi"; Valinor'daki Valar şehri; bu isim Valimar biçiminde de kullanılır. Galadriel'in Lorien'deki ağıtında (Yüzük Kardeşliği 11-8) Valinor'a esit kullanılmıştır. [Mahanaxar ve Ezellohar'm yakınlarına kurulan kentin gümüş kubbeleri, altın kapılan ve sayısız canı vardır.] Vana ; "Q"; bir Ainu, bir Valie, Yavanna'nın küçük kız kardeşi ve Orome'nin karısı; Kuslar ve çiçeklerle ilgilenir; Ebedi-genc, diye anılır. Vanyar : "Q; Güzel olanlar"; tekili Vanya; isimleri altın rengi saçlarını ima eder; Cuivienen'den batıya yolculukta Ingwe'nin yönettiği ilk Eldar topluluğu. Güzel Elfler diye de anılırlar. Varda : "Q: Yüceltilmiş, Mağrur"; Bir Ainu, bir Vala, en güçlü Valie ve Aratar içinde sayılır. Yıldızların Hanımı diye de anılır. Manwe'nin karısı ve onunla

Taniquetirde yasar. [Valar'ın en guzeli, Melkor'un kadim dusmanı ve yıldızları yarattığı için Elflerin en sevdiği Vala'dır. Orta Dunya'da genellikle Elhereth, diye anılır. Diğer isimleri, Elentari, Tintalle, Gilthoniel'd'tt:. Orta Dunya Elflerine görünürken ak bir ısıık içinde parladığı için Fanuilos ve Kar-beyazı diye de anılır:] Varda'nın Pınarları : [İki Ağac'ın ciylerini toplamak için Varda'nın olusturduğu büyük sarnıclar. Ungoliant tarafından kurutuldular.] Varlık : illivatar'ın Goruntusu'nun maddi olarak gerçekleşmesi, Ea'nın oluşması]

367

Vdsa : "Q; Yakıcı, Tüketici", Noldor'un Gunes'e verdiği isim. [Enerjisi yuzunden ve onun ortaya çıkışıyla Elflerin tukenmeye başlamasını belirtmek için.]

Vilya : Elflerin Uc Yuzuğu'nden biri, Hava Yuzuğu; SO/IV yazı, 4 de denir.

Gil-gaiad tarafından tasındı, sonra da Elrond tarafından.

Vinglot : "Kopukciceği", (Tam Quenya anlamı Vingiloti); Earendil'in gemisinin adı.

Bkz. Rothinzil.

Vinyamar : "Q: Yeni yurt"; Taras Dağı'nın altındaki Nevrast'ta, Turgon'un kenti.

Halkını Gondolin'e goturen Turgon tarafından terk edilecekti.

Voronue : "Q: Metin", Gondolin'İ Elf. Nirnaeth Arnoediad'ın ardından yardım dilemek Batı'ya gonderilen yedi gemiden kurtulan tek denizci; Vinyamar'da Tuor ile karsılastı ve Gondolin'e gitmesi için ona kılavuzluk yaptı.

Wilu/ar'n : "Q: kelebek" Varda'nın ilkdoğanlar için yarattığı bir takımyıldız. Belki de bugünkü Cassiopeia.

Yabancılar : [Olduklerinde Arda'yı terk ettikleri için Elflerin İnsanlara verdiği isim.]

Yalnız Ada : Bkz. Tol Eressea

Yanktyan Dağlar : Bkz. Ered Lomin.

Yarı Elf: S: Peredbel'm (çoğlu Peredhil) cevirisı. Elf ve İnsan kanına sahip olan Elrond, Elros ve Earendil'i tanımlar. Yarmavadi : İmtadris'm dilimize cevirisı.

[Metis baskısı Yuzuklerin Efendisi'nde

'Ayrıkvadi' diye gecer.] Yavanna : "Q: Meyve verici, Doğurgan"; Ainu, Vala, ikinci en kudretli Valie, Aratar içinde sayılır; Aule'nin karısı ve Vana'nın ablası; Kementari diye de anılır. [Arda'da buyuyen her şeyi korur, özellikle olvar'ı. Arda'daki tüm bitkilerin ilk tohumlarını o ekmistir.] Yavanna'nın Uykusu : {Valar Lambaları ma yıkılışıyla Gunes ve Ay'ın yükselisi arasındaki dönem. Orta Dunya sadece yıldızların ısıığıyla aydınlanıyor, canlıların çoğu ısıığın donusunu bekleyerek uyuyordu. Sadece Doriath (Melian'm kudretiyle) ve Kuzey'de (Morgoth'un canavarlarının çoğaldığı) yaşam vardı ama Elfler ve Cuceler etrafta dolasıyordu.} . Yay ve Miğfer Ulkesi : [Bkz. Dor-Cuarthol.} Yaz'm Kapılar : [Bir Gondolin bayramı; belki de Yazortası Gunu'nde kutlanıyor.

Elfler bu bayramda gunesin doğusunu sarkılarla selamlardı.] Yedi Kapılar :

{Orfalch Echor'daki kapılar. Gondolin'in girişi.] Yedi Yıldız : [Valar Orağı; bkz. Valacirca]

Yıldızlar Altındaki Savaj : Beleriand Savasları'nın ikincisi; Dagor-nuin-Giliath.

368

Yılların Oykmu: [İkinci, Ucuncu Çağlar'ı ve Dorduncu Çağ'ın baslarını anlatan bir kronoloji. Took'lar tarafından toparlanıp Büyük İyinler'de saklandı. ALTIKIRKBES tarafından Guç Yuzukleri'ne Dair aah kitapta yayınlanacak olan bu kronolojinin bir bölümü Metis baskısı Kralın Donu^i'nun sonuna eklenmistir.]

Yepl El/ler : Laiqi/endi'nin dilimize cevirisı; Ossiriand'da yasayan Nandor Elfleri.

Yepl Tepecik : Bkz. Ezellohar.

Yokolmayan Alev : [Ildvatar'ın yaratıcı ruhu. Sadece onun sahip olduğu, Ainur ve Ea'nın yaratıldığı kudret. Bkz. Gizli Aiy.]

Yuce ElfDili : Quenya.

Yi&e Elfler : bkz. Eldar.

Yuce Faroth : Bkz. Taur-en-Faroth.

Zaman : [Ea'nın yapısındaki boyutlardan biri. Ea'nın yaratılıp Valar'ın icine girişiyle baslar ve Son'da sona erer.] Zamandqı Salonlar: [Iluvatar ve Aiiur'un, Bosluk ve Ea'dan ayrı olarak yasadıkları yer.] Zamanın Derinlikleri: [Zamanın boyutlarının geniş bir alanı. Genel olarak, uzak, kavranılamaz gecmisi anlatmakta kullanılır; buradaki ifadesi ise Ea'nın yasalarıyla sabitlehen halkların ve nesnelerin, Ainulindale'in gerçekleştirilme zamanı.} Zamanın Sayımı:

[İki Ağac'ın yaratılısla başlayan ve Ağaçların Yılları'yla hesaplanan yılların kaydedilisi.] 369

Bu notlar, Eldar dillerine ilgi gosterenler için derlendi ve Yuzuklerin Efendisi geniş bir şekilde örnek olarak kullanıldı. Zorunlu olarak, tamamen doğruluğu kanıtlanmasa da bir kesinlik ve tacnamlanmışlık havası verilerek, çok sıkıştırıldılar; ve çok seçimliler, bu hem uzunluğu yuzunden hem de editorun (C.T.) bilgisinin sınırlılığına dayanıyor. Başlıklar sistematik olarak koklere veya Sindarin ve Quenya bicimlerine gote değil, keyfi olarak düzenlendiler, bundaki amaç isimlerin bileşen öğelerini mümkün olduğunca kolayca teshis edebilmektir. adan : (çoğulu Erfli;□) anlamı ve tarihi için indeksteki Atani'ye bakınız. Adanedhd, Aradan, Di'medain.: adin: "go{,hAv\i2", Aelin-//ial; bkz./in(I). ağlar: "zafer, ihtijam", Dagor Aglareh, Aglarend. Quenya'sı a/^□r, sessiz harflerin yerini değiştirmesini içerir: Sindarin'de ag/areb'i karşılar, Alkaringlie. Koku kal - "parlamak", ona da bakınız. aina : "kutsal", Aimır, Ainlindak. alda ; "ağac (Quenya)", A/c/arcn. Aldtidenie, Malinalda. ^'inaznadb galadh'i karşılar {Caras Giladon,Isiuiorienin Galadrim'i). alq□a : "kuğu" (Sindarin'i alph), Alqualonde. Alak-"acele etmek" kokunden, Ancalagon'aa da akla gelir. aniarth : "kotu kader, kadersizlik", Amon Amarth, Cahed Naeramanh, umarth; ve Tiirin'in isminin Sin<ia[iniT//ramarfh'da "Kıyamet'in Efendisi" ve Quenya'sı Tı/ramhar'da akla gelir.

370 arnon : "tepe", birçok ismin ilk öğesi olarak akla gelen Sindarin sazoıgu; çoğulu emyn, Emyın Beraid. anca : "ağız", Ancalagon (bu isimdeki ikinci oge için alqt!a'yi. bakınız). an(d) : "uzun", Andram, Andı/in; Gondor'daki Anfalas ("Uzunkıy"), Audin'de bir ada olan Cair Andros ("uzunkopuk gemisi") ve Angerthas "uzun run sırası". andiine : "gunbatımı, batı", Andunie, ki Sindarin'de annun'a kacsıık gelir, bkz. Ammuminas ve Ichilien'de Henneth Annun "gunbatımının penceresi". Bu sozcuklerin kadim koku W//, "asağı, yukardan" anlamında, Quenya nrimen'de "gunbatımının yolu, batı" ve Sindarin dun'da "batı" ortaya çıkıyor. Dnnedain ile karşılaştıırın. Adunaic'i adun, Adunakhor; Anadunl, Eldarin konuşmasından odunc alınmıştır. anga : "demir", Sindarin'i ang, Angainor, Angband, Anghabar, Anglachel, Aangrist, Angrod, Anguirel, Gurthang; angren"<leraitaea" Angremst, çoğulu engrin, Ered Engrin. anna : "hediye", Annatar, Melian, Yavanna; Andor "Hediye Ulkesi" aynı govde. annon : "büyük kapı ya da gecit", çoğulu ennyn, Annon-in-Gelydh; bkz. Moranmn Mordor'un 'Kara Geciri', Sirannon 'Moria'pın Gecit akıntısı' ar- : "yanında, dışarıda" (Quenya'da ar "ve", Sindarin'de □), belki de Aramari'i& "Aman'ın dışında"; bkz. {NirnaetU) Arnoediad "Saymadan (Gozyasları)". ar(a)-: "yüksek, soylu, muhtesem" birçok isimde gozukur, Aradhan, Aredhel, Argonath, Arnor vs gibi; uzatılmış govdesi arat- Aratar, ardto 'sampiyon, seçkin adamlar'da gozukur, orneğin Angardio'azn Angrod ve Pindardto'dan Pinrod. Aynı

zamanda Aranrith'ask^ı aran "kral" anlamındadır. Ereinion, "kralların oğlu" (Gil-galad'ın adı) aranın çoğuluna sahip; bkz. Arnor'da Fornost Erian "Kralların Norbury"si. Numenor Krallarının Adunaic isimlerinin on eki Ar- bundan turemistir. arien : (Gunesin Maia'sı) as- kokunden türetilmiştir, Q: are "gunes ışığı" olarak da gozukur. atar : "baba", Atanatar (indekste Atani'ye bakınız), Iluvatar. band: "hapishane, tutukluluk", Angband; orjinali mbando, ki Quenya'sı Mandos'ta gozukuyor. (Sindarin Angband = Quenya Angamando) bar: "ev, mesken", Bar-en-Daninedh. Kadim sozcuk mbdr (Quenya mar, Sindarin bar) hem kisilerin hem halkların "evi" anlamına gelir, böylece birçok yer isminde gozukurdu, Brithombar, Dimbar (ilk oğenin anlamı "uzuntu, kederli"), Eldamar, Val(i)mar, Vinyamar, Marnu-Palmar gibi. Gondor'un Kahyaları'nın baslangıctaki isimleri olan Mardil, eve sadık (orneğin Kralların evine) anlamına gelir. barad: "kule", Barad-dur, Barad Eithel, BaradNimras; çoğulu Emyrn Beriadae. beleg : "guclu", Be/eg, Belegaer, Belegost, Laer Cu Beleg. bragol: "ani", Dagor Bragoliaeh. 371 brethil: muhtemelen "gumus hus ağacı" anlamına gelir; Arvernien'deki husağacı ormanı Nimbrethilye Entwivelardan? biri olan Fimbrethil. hrith : "cakıl", Brithiach, Brithombar, Brithon.

(C ile bağlayan birçok sozcuk için K'ntn altındaki girimlere bakınız.) calen (galen) : "yesil" için yaygın Sindarin sozcğu, Ard-galen, Tol Galen, Caknardhen; Anduin'in yanında farlh Galen 'Yesil Cimen' ve Gondor'da Pinnath Gelin 'Yesil Bayırlar'. Bkz W-. cam (kamba'dan): "el", ama özellikle Camlost ve Erchamion da., alma ya da tutma davranışında avucları bitistirerek acan el . carak- : Sindarin bicimi carch'ia Carcharoth'ta ve Carchost'da. ('Pang port', Mordor'a giristeki Dis Kuleleri'nin biri), bu kok Quenya'da carca 'uzun sivri dis'de gorulur. Bkz. Caragdur, Carach Angren ('Demir Ağız', Mordor'da Udun'a girisi koruyan sur ve hendek) ve Helcaraxe. varan : "kırmızı", Qılenya cami', Caranthir, Camii, Orocami; Caradhras (caran-rass'tan, Dumanlı Dağlarda 'Kırmızı boru') ve Carnimirie ('Kırmızı kıymetli taslarla suslenmiş', Ağacsakal'ın satkısındaki uvez ağacı) Metinde Carcharoth'un cevirişi 'Kırmızı Boğaz' olarak verildi; bkz. carak-. cekb : "gumus", (Quenya telep, telp'e, Telperion'da\6 gibi) Cetebom, Celehrant, Celebros.

Celebrimhor, cekbrin 'gumus' (gumusten yapılmış değil, renk ve değerinde gumus , gibi) sıfatında yepaur 'yumruk' (Quenya qudfe) genellikle 'el'i anlatmak için kullanıldı; ismin Quenya bicimi Telperinquar. Cekbrindal'm cekhr'ın" ve tal, dal 'ayaklar'ı var. coron : "toprak yığını", Corolliare (C(yron Oiolairedenir, ki son sozcuk 'Daimyaz' anlamına gelmek için belirtilir; bkz. Oiolosse); bkz. Lothlorien'deki büyük toprak yığnı. Cerin Amroth.^ eti; "kavis", Cuthalien, DorCuarthol, Laer Cii Bekg. cuivie; "uyanış", Cuivienen (Sindarin Nen Echui). Aynı kokun diğer turevleri Dor Fim-i-Guinar'dn; coire, 'Bahar'ın baslangıcı', Sindarin'i echuir, ve coimas 'hayat ekmeği',/e□?A>3i'in Quenya ismi. ` cul-; "altın-kırmızısı", C□/KnOT. curu ; "beceri". Curuf'tn{iv'e), Curunir. dae; "g'olge", Dor Daedeloth ve muhtemelen Daeron. dagor: "savaş" ; koku ndak-, bkz. Haudh-en-Ndengin. Baska bir turevi Dagnir'di İDagnir Glanruna 'Glaurung'un Felaketi').

372 din : "sessizlik", DorD/Ke□; bkz. Kath Dinien, 'Minas Tirith'deki Sessiz Sokak' ve Amoh Din, 'Gondor'uri fener tepelerinden biri'. dol: "zirve", Lorindol; genellikle tepelere ve dağlara atfedilir, Dol Gtildur, Dolmed, Mindollmn (aynı zamanda Gondor'un fener tepelerinden biri olan Nardol ve Moria'nın Dağlarından biri olan Fanuidhol. dor : "toprak, ulke (orneğin denize karşı kuru toprak)", ndor'aa.n türetildi; Doriath, Dorthonian,

Eriador, Gondor, Mordor gibi birçok Sindarin isminde bulunur. Quenya'da govde, gosterissiz ve farklı bir sozcuk olan 'halk' anlamındaki nori' ile karıştırıldı; Vafino're'kokeninde tam anlamıyla 'Vaia halkı', Valandor 'Valar ulkesi'ydi, aynı şekilde Numen(n)are 'Batı halkı', Niimendor 'Ban ulkesi'. Quenya Endor 'Orta Dünya', ened 'orta' ve ndor dan gelir; bu Sindarin'de Ennor oldu (A Elbereth Gilthoniel sarkısında mnorcctth 'orta topraklar' ile karşılastırın). draug : "kurt", Driaglin. dti : "gece, losluk", Ddduvjath, Ephel Dtlath. Dome'dua, (Quenya iome) türetilmiş; böylece Sindarin dillin 'bulbul' /dmilende'ye karşılık geliyor. duin : "(uzun) nehir", Anduin, Baranduin, Esgalduin, Malduin, Taur-im-Duinath . dur : "karanlık", Barad-dur, Caragdur, Dol Giddur; Mordor'da bir kale olan Durthang gar : "deniz (Quenya)", Edrendil, Ea'rrameve birçok baska isimde. Sindarin gaer (Belegaer) görünüşte aynı orijinal govcjeden turedi. echor : Echoriath 'Cevteleyea Dağlar', Orfalch Echor; bkz. Minas Tirith'de Pelennor çayırlarının etrafındaki Rammas Echor 'dis cemberin büyük duvarı'. edhel: "e!f", (Sindarin), Adanedhd, Aredhel, Gloredhel, Ost-in-Edhil; ayrıca Peredhil 'YarıElfler'. eithel : "kuyu", Eithel Iurin, Eithel Sirion, Barad Eithel; Eriador'daki Buzlupinaf nehri Aİi/teVM (kaynağından isimlendirildi). Bkz. &/-. M, elen : "yıldız . Elf efsanesine göre, ele, Elflerin yıldızları ilk kez gördüklerinde söyledikleri 'Bak!' ilkel bir ünlemdi. Bu kokenden yddız anlamındaki kadim sozcukler el ve elen, yıldızlara dair anlamındaki elda ve elena sıfatları turedi. Bu öğeler birçok sozcukte yer alır. Eldar isminin daha sonraki kullanımı için indekse bakınız. Elda'nın Sindarin karşılığı Edhel'di (çoğulu Edhit); ama Eledhiven'deki Eledh, tam anlamıyla yerini tutan biçimiydi. er : "tek, yalnız", Amon Ereh, (bkz. Erehor, 'Yalnız Dağ'), Erchamion, Eressea, Eru. ereg : "diken, cobanpuskulu", Eregion, Region. esgal:

"perde, saklanma", Esgalduin.

373

falm : "kıyı, kopuklu dalgalar çizgisi" (Quenya fala,sse), Fa/as, Belfalas; Gondor'da Anfaias. Bkz. Falathar, Falathrim. Kokten'baska bir türev, Quneya/a//□a '(zirve oluşturun) dalga.', Falmari, Mar~nn-Palmar. faroth : 'av, kovalama' anlamındaki bir kokten türetilmiştir; Kforgothrend'in yukarıdaki Leithian' Destanı'nda, Taur-en-Faorth 'Avcıların Tepeleri' denilmiştir. faig- : "acıklık", Anfaigilir, Anfatigilith, Dar-nit-Fauglith. fea : "ruh", Fe'anor, Feanturi. fin- : "sac", Pindiutas, Pindon, Finrod, Glorfmdel. formm ; "kuzey (Quenya)", Formenos; Sindarin/orM (aynı zamanda/or, forod), Pornost. filin : "kasvetli yer, karanlık", (Quenya huine), Fiiinur, Tanr-nu-Ft/in. gaer: "deniz", Bdegaer, Osse'nin Sindarin ismi olan Gaerys. Gaya 'korku, korkutucu' govdesinden türetildiği ve Eldar ilk kez Büyük Deniz'in kıyılarına geldiklerinde onun engin ve korkutuculuğundan etkilenip verdikleri isim olduğu söylenir. gair :

"kurtadanp", (ngaiu 'uluma' Va\X<i'nAta)Tol-in-Ganrthoth. gil: "yıldız" Dagor-niin-Giliath, Osgiliath (giliath 'yıldızlar ordusu'); Gil-Estel, Gil-galad. girith :

"urperme", Nen-Girith;hkz. Sindarin'de yılın son ayının ismi olan Girithron. glin :

"(özellikle gözlerle uygulanan) ısın", Maeg/in. golodh : Quenya No/do'nun Sindarin biçimi; bkz. gul. Coğulu Golodhrim ve Gelydh {Annon-in-Gdydh). gond: "tas", Gondolin, Gendor, Gonnhirrim, Argnnath, seregon. Kral Turgon'un gizli kentinin ismi, onun tarafından Queaya'dn Ondn/inde olarak tasarlanmıştır (Quenya ondo = Sindarin gond ve /i□</c'sarki söylemek, sarkı'); ama muhtemelen Sindarin biçimi Gondolin, gond-dolm 'Gizli Kaya' olarak yorumlanarak efsanede daima öyle bilindi. gor : "dehşet, korku.", Gorlha//r, Gorthol; gor'nn tekrarlaştırmasıyla ^orofA da aynı anlamda, Gorgoroth, Ered Gorgoroth. groth (grod) : "arastırma, yeraltı evi", Menegorth, Nogrod, (muhtemelen

Nimrodel, 'ak mağaranın hanımı'). Nogro;/aslında Novrod 'cukur oyma'ydı, ama nai/g 'cuçe'nin etkisi altında değiştirildi! gul: "buyu". Dol Giddur, Minds Morgut. Sozcuk, Noldor'da bulunan aynı eski govdeden, ngol-'dun türetilmiştir; bkz. Quenya nale'uzun çalışma, ilim, bilgi'.

Ama Sindarin sozcğu, margıd 'kara sanatlar' bilesimindeki sık kullanımıyla anlamı karartılmıştır. gurth : "olum", Gurthang; (bkz. indekste Melkor). gıoiaith : "halk", Gwaith-i-Mirdain; bkz. Grisel ve isen arasındaki bolgenin adı Enedu'aith 'Orta Halk'.

374

gıvath, wath : "golge", Deldmvath, Ephel Dtiath; Eriador'daki Grisel nehrinde de Gmathlo, oyle. EndWethrim, Thnringwethil hd.gia.au kurulan bicimleri (Bu Sindarin sozcğu, ısıktan tarafından yapılan nesne gılgelerini değil, los ısığı ima eder; bunlara morchaint 'karanlık şekiller' denildi). hadhod: Hadhodrond {Khazad-dım'-aa cevirisı) Khazadın Sindarin cevirisı. haıdh : "toprak yığını", Haudh-en-Anven, Haudh-en-Elleth vs. hem : "efendi", Hen/rnor, Herumimen\ Sindarin'i hir, Gonnhrim, Rohirrim, Barahir, h/ril'hanım, Hirilorn. him : "serin", Himladiyt Himring})

hini : "cocuklar", Erihini 'Eru'nun Çocukları'; Nara i hin Hurin, hith : "sis", Hithaeglr, Hithlı/m, Andium'da bir gol olan NOT Hithoel. Sindarin sozcğu Hithlı/m, Noldor Surgunleri tarafından verilen Quenya ismi Hısılameden uyarlandı (Quenya h'sie'sis'); bkz. Hı'sim'e, yılın on birinci ayının adı). hoth : "(neredeyse daimi kötü bir anlamda) ordu, suru", Tol-in-Ganrthoth; Los5(ho}oth, 'Eorochel'in Karadamları'; Orklann bir ismi de Glamhoth 'gurultu surusu'. hyarmen :

"guney (Quenya)", Hyarmentir; Sindarin har-, ham, harad.

ia : "ıssız, denizin dibi", Moria.

iant : "kapm', lant laır.

iath ; "cir", Doriath.

iaıtr : "eski, yaslı", lant lam; bkz. Borabadil'in Elf ismi laruain.

ilm-: Bu govde//OTOT, i;/ff.3ff ve Oiolosse üzerindeki Man\ve ve "Varda'nıtı evi Umarin'dt ('yüksek havaların konağı') bulunur. ilı/ve: "butun, hepsi",///□□/ar. kal-igal-) : "parlamak" anlamında bir kok, Calacirya, Calaqmndi, Tar-calion; galıorn Gil-Galad-Galadriel. Son iki ismin Sindarin'deki galadh "ağac" ile bağlantıları yok, Galadriel'in durumunda sık sık böyle bir bağlantı yapılmasına rağmen, isim. Galadhriel olarak değişti. Yuce Elflerin dilinde onun ismi o/ıjto'dan 'parlaklık' (Sindarin'i galad) ve {rig- 'bukum, celenk' kokunden gelen) riel'den 'suslenmiş bakire' türetilmiştir

Al(a)tdriel'ii'v. tam anlamı sacını ima ederek patlak bir susle taclandırılmış bakire. Calen (galen) 'yesil', etimolojik olarak 'parlak' ve bu kokten . tutuyor. Ayrıca aglar'-x bakınız; kano : "komutan"; bu Quenya ismi Fingon ve Tı/rgon'As^ı ikinci oğenin kokenidir. kel-: "gitmek", suyun "akısı", Celon; et-kele den 'suyun çıkışı, bahar' sessiz harflerin değişmesiyle türetildi, Quenya'sı ehteale, Sindarin'i eithel.

375 kemen : "yeryuzu", /Ce□2e□to>/; yeryuzunu; mmd'in 'gokler, cennetler',altmda duz bir zemin gibi ima eden bir Quenya sozcğu. khelek- : "buz", Helcar, Helcaraxe{Q{xenya. helka 'buzlu, buz gibi soğuk') Ama Helevorn'da ilk oge, Khuz-dul kheledden (bkz. Kheled-zaram 'Aynagol') almış Sindarin heledh 'cam'dır; Helevorn ise 'siyah cam' anlamına gelir (bkz. galvorn). khil- : "takip etmek", Hildor, Hildorien, Elucbil. kir- : "kesmek, ayırmak", Calacirya, Cirth, Angerthas, Cirith {Ninniach, Tharonath). 'Hızlıca geçmek' anlamından, Quenya ctrya 'keskin baslı gemi' (bkz. İngilizce cutter) türetildi; bu anlam Cırdan, Tar-Ciryatan ve suphesiz Isildur'un oğlunun

ismi Ciryon'Aa. da bulunuyor. Iad: "duzluk, vadi", Dogor/a□/, H/ra/aaf; □Wiii/'dik ecekleriyle dar bir vadi', Imladris, {hkz. Ephel Diiath'daki Imlad Morgul) laure : "altın" (ama ısı ve renkten, metal değil), Laurelin; Sindarin bicimlerine Gloredhd, Glorfindel, Loeg Ningloron, Lorindol, Rathloriel. Ihach :

"sıcrayan alev", Dagor Bragollach'da ve muhtemelen Eol tarafından meteor tasındaki demirden yapılan kılıc, A□g/o(rWin adında. lin (1): "havuz, gol", Linaetven (ki aew [Quenya'sı aiu>e\ 'kucuk kus'u iqenr), Teiglin;h\ a.. aelin. lin- (2): sarkı soylemek, muzikal bir ses yapmak anlamında bir kok, Ainulindal'e, Laurelzn, Lindar, Lindon, Ered Lindon, lamelindi, litb :

"kuV, 'Anfauglith, Dor-nu-Faugiith; Mordor'un kuzey sınırını oluşturan 'Kul Dağlat' Ered Lithii, Ered Lithui'nin eteğindeki 'Kuller Xyva.\viğ\i'Lithad. lok- \ "eğmek, ırmağın yilankavi hareket yaptığı yer, ilmek yapmak", Uruloki; (Quenya (/)j/o&"yılan, yılan gibi kotu adam', Sindarin'i Ihug) 16in : "yankı", Dor-lomin, Ered homin\ hammoth, Lanthir Lamath ile bağlantılı. lome: "a.\2ic3ka.t:a.nUk", Lomion, iomelindi;hkz. du. londe : "karayla kusatılmış liman", Alqualonde; Sindarin bicimi lond (lonn), Mithlond. tos : "kar", Oiolosse (Quenya oio 'daimi' ve losse 'kar, kar-beyazı'); Sindarin'i loss, Amon Uitos, Aeglos. loth : "cicek", Lothlorien, Nimloth; Quenya'sı lote, Ninqueldte, Vingilote. luin : "mavi", Ered huin, Helluin, Luinil, Mindollutn. maeg : "keskin, delip gecen", (Quenya mai^a), Afae^/İB.

376 mal- : "altın", Malduin, Malinalda; mallorn'da 'altmçember' anlamındaki Cormallen Alam'nda da ve orada buyuyan adumalda ağaçlarından adlandırıldı, (bkz. cul-). man- : "iyi, kutsal, bozulmamış". Aman, Mamve; Amandtl, Araman, Umahyar'da Amanın turevleri. mel- : "sevgi", Melian {Melyanna'da.n 'sevgili hediye'; Moria'nın Batı kapısındaki yazıtta, Sindarin sozcğu mellon'da 'arkadas' gorulur. men : "yol". Numen, Hyarmen, Romen, pormen. menel: "gokler, cennetler??", Meneldil, Menelmacar, Meneltarma. mereth : "ziyafet", Mereth Aderthad; aynca Minas Tirich'deki Ziyafet Salonu olan Merethrond. minas : "kule", Annuminas, Minas Anor, Minas Tiriih, vb. Aynı govde, orneğin Mindolluin, Mindon gibi tecrit edilmiş, önemli nesneleri ima eden baska sozcukler de bulunuyor; muhtemelen Quenya minya 'ilk' ile ilişkili. (Bkz. Numenor'un ilk kralı olarak Elros'un adı, Tar-Minyatı/r) mir : "mucevher", (Quenya'sı mire), Elemmtre, Gwaith-i-Mtrdain, Miriel, Nauglamir, Tar-Atanamir. mith : "gri", Mithlond, Mithrandir, Mithnm; ayrıca Mitheithel, Eriador'daki Buzlupınar'. mor : "karanlık", Mordor, Morgoth, Moria, Mmquendi, Mormegil, Monven. moth : "alacakaranlık", Nan Elmoth. nan(d) : "vadi", Nan Dugortheb, Nan Elmoth, Nan Tathren. nar : "ates", Narsil, Narya ; ayrıca Aegnor (Aikandro 'Keskin Alev' veya 'Korkunc Ates') ve Feanor'un (Feandro 'Atesin Ruhı') özgün bicimlerinde gozukur. Sindarini naur, Sammath Naur'da., Oroduin'deki Atesin Odaları gibi gozukur. Aynı kadim kokten fa)□□r'dan türetilmiş Gunesin ismiydi, Quenya'sı Anar (ayrıca A□or/o□da), Sindarin'i Anor (bkz. Minas Anor, Anorien). naug : "cuçe", Naugrim; ayrıca bkz. groth maddesindeki Nogrod. Cuçe için baska bir Sindarin sozcğu de nogoth, çoğulu nuegyth (Noegyth Nibin 'Ufacık cuceler') ve nogothrim ile bağlantılı. -(n)dil: kisisel isimlerin yaygın bitimi, Amandil, Edrendil (kısalmısı Edmil) Elendil, Mardil vs.; 'bağlılık', 'tarafsız sevgi'yi belirtir. -n(dur) : Edrendur (kısalmısı Earnur) gibi isimlerde (njdil'le aynı anlamda. neldor : "kayın ağacı", Neldoreth; ama doğru

olarak Hirilorn'un isminde

'uc govdeli {nelde 'uc' ve om) büyük kayın ağacı' gozukuyor.

nen : "su", gollerde, havuzlarda ve nadiren nehirlerde kullanılmış; Ne Gírlith, Nenning, Nenuial, Nenya; Cumienen, Uinen; Men Hithoel, Bruinen, Eryn Aman, Nírnë gibi Yüzüklerin Efendisinde birçok isimde de öyle. Nin 'ıslak', Loeg nínloron'da, Nindalf. nim : "beyaz", (önceden ním, nimp), Nímhrethil, Nímloth, Nímphelos, niphredil {niphred 'solgunluk'}, Barad Nímras, Ered Nímrais. Quenya biçimi ninque'di; yani Wmqml6te = Nímloth. Bkz. Taniqmtil. orn : "ağac", Celeborn, Hírilom; bkz. Fangorn "Ağacsakal", Lothlórien'in ağaçları, mallorn, çoğulu mellyrn. orod : "dağ", Orodruin, Thangorodrim; Orocami, Oromet. Coğvla ered, Ered Ungrin, vs.. os(t) : "kale", Augrenost, Belegost, Formenos, Fornost, Mandos, Harrothron (Narog-osl-rondan), Os(t)giliath, Ost-in-Edhil.

patan : (Quenya) "uzak ve geniş", palantiri, Tar-Balmtir. pel- : "sarmak, kusatmak", Pelargir, Pelori ve Minas Tirith'in 'citli ülkesi' Pelennor; ayrıca E.phel Brandir, Ephel Dúath (e/-/)e'den 'dış cit' ephel). qmn- {quet-} : "soylemek, konuşmak", Qúendi (Calaquendi, Laiquendi, . Moriquendi), Chienya, Valaquenta, Quenta Silmarillion.

Sindarin biçimlerinde qu yerine^ (veya b) vardır; örnek: Moria'nın Batı kapısındaki yazıtta/a/o 'konuşmak', Quenya gövdesi qmt\ karsılıyor ve Gandalf in kapı önündeki sözleri, lasto beth lammen 'dilimin sözlerini dinleyin', ki beth 'söz, sözcük' Quenya'da qi/etta'yi karsılıyor. ram : "duvar", (Quenya'sı ramba), Andram, Ramdal; ayrıca Minas Tirith'deki Pelennor Sahaları'nın etrafındaki duvarın adı Ram/nas Echor ran-;

"dolasmak, doğru yoldan ayrılmak", Mithrandir. Aerandir; Rana 'Ay'; ayrıca Gondor'daki Gilraen nehri. rant: nehir adlarında "yol, yön";

Adurant (adu. 'cift' demektir),

Celehrant ('Gumusdaman') ras : "boynuz", Barad Nímras; Sisli Dağlardaki Caradhras ('Kırkızlı hoyn\Xz)\e Methedras {!?)On'Xtpe'); ^og\X\irais, Ered Nímrais. rauko : "seytan", Valaraukar;

Sindarin'i raug, rog, örneğin Balrog. ril : "parlaklık", Ídril, Simaril; Andiril (Aragorn'un kılıcı) ve mithril (Moria-gumus).

Ídril'in Quenya biçimindeki ismi ÍtariUe (veya Ítarilde), ita- 'pırıldamak' gövdesinden gelir.

378 rim : "büyük sayı, ordu", (Quenya'sı rimhe) genellikle toplanan çoğulları oluşturmak için kullanıldı; Golodhrim, Mithrim (bkz. indeks), Naugrim, Thangarodrim vs. ring : "soğuk, titreme", Ringil, Ringvil, Himring; ayrıca Gondor'daki JR/g/nehri ve yılın son ayının Quenya ismi olan Ringare. ris : "yapışmak" aynı anlamın kris- gövdesiyle karışmış görünüyor, (bkz. kir- :

'kesmek, yapışmak' kokunun bir türü); bu yüzden Angrist (aynı zamanda Orcrist 'Ork-kesici', Thorin Mesekalkanı'nın kılıcının adı), Crissaegrim, Imladris. roch : "at", Quenya'sı rokko, Rochallor, Rohan ('atlar ülkesi'anlamındaki Rochimddan [bkz.

Yüzüklerin Efendisi, Metis baskısı, 'Atcanyurt']), Rohirrim; (Aragorn'un atı olan Roheryn 'hanımın atı', (bkz. heriifnii Arwen tarafından verildiği için böyle denilmiştir {Kral'ın D'oniqiiV-2). rom- : Oromeve Valarama'da gozuku trompetlerin ve boruların sesinin

kullandığı bir gövde; bkz. Berna, bu Vala'nın Rohan dilindeki ismi Yüzüklerin Efendisi'ndeki Anglo-Sakson'a çevrildiğinde: Anglo-Sakson'da beme 'trompet'. romen :

"yükselen, gundoğumu, doğu" (Quenya), Romenna. Doğru için Sindarin sözcükleri rhun {Talath Rhínen} ve amrun ile aynı kökenden. rond : kemerli çatı ya da öyle ortulmuş büyük salon veya oda anlamında; Nargothrond (bkz. ost), Hadhodrond, Aglarond.

Göklere de uygulanabilirdi, bu yüzden E/roH(^ ismi'yıldız-kubbesi'. ros : "kopuk, su serpintisi, serpinti", Celehros, Elras, Rauros; Anduin nehrinde bir ada olan Cair Andros.

ruin : "kırmızı alev", (Quenya'sı "ruinyis), Om(A'/n . ruth : "ofke", Aranruth. sam : "(kucuk) tas". Sam A;Am^(Brendibadesi'nde Sam Fo;v/bunun yarım cevirisidir) ; ayrıca Anduin nehrinin hızlandığı yer Sam Gebir ('buyuk tas civiler, ekser' : ceber, çoğulu cebir 'kazıklar'). Bir turevi de Gondor cia bir nehir olan Semi. sereg : "kan", (Quenya'sı serke), seregon. sil- (veya thil-) : "parlamak (beyaz veya gümüş ışıkla)", Belthil, Galathilion, Silpion; ve Ay anlamına gelen Quenya sözcüğü Isil, Sindarin sözcüğü Ithil, (Isildur, Narsil; Minets Ithil, İthilien). Quenya sözcüğü S?/2tfn7/;nin, onların yaratıldığı maddeye ; Feanor'un verdiği silima isminden türediği söylenir. sir : "nehir", sir- 'akmak' kokunden, Ossiriand (ilk oge 'yedi' sayısının govdesinden, Quenya'sı otso, Sindarin'i odo), Sirion; Ayrıca Sirannon (Moria'nın 'Kapı-akıntısı'), Gondor'da bir nehir olan Sirith ('akış'.

379 tir'den tirith 'izleyen' gibi). Sözcüklerin ortasında s. ve h'a'nın değişimi ile bu Brendibadesi ve Grisel arasındaki bölge olan Minhiriath'du 'nehirlerin arasında' da gorulur; DimriU Vadisi (bkz nan(d} ve du) Nanduhirion 'los akıntılar deresi'; ve Anduin'in deltası Ethir Anduin {et-sir'den). sul : "ruzgar", Amon Sul, Sulimo; Sulime, yılın ucuncu ayının Quenya ismi ile karşılaştırm. tal (dal) : "ayak", Cdehndal\ Ramdal'd^ "son" anlamına gelir. talath : "duz topraklar, duzluk", Talath Dirnen, Talath Rhunen. tar- : "yüksek, yuce" (Quenya tara 'ali, mağrur"), Niimenor Kralları'nın Quenya isimlerinin on eki; ayrıca Annatar'dz.. Disili tart, 'Yuce olan. Kralice', Elentari, Kementdri. Bkz. tarma 'sutun', Meneltarma. tathar : "soğut", Nan-tathren'de sıfat tathren; Quenya'sı tasare, Tasarinan, Nan-tasarion (indekste Nan-tathren'e bakınız). taur : "tahta, orman", (Quenya'sı tauri), Tattron, Taur-im-Duinath, Taur-mi-Puin. tel- : "bitirmek, sona ermek, sonuncu olmak", Teleri. thalion :

"güçlü, gozupek", Ctithalion, Thalion. thang : "züium",Thangorodrm,Dıırtang{Moidot'ddLbh]<a.h).

Quenya sanga 'baskı, kalabalık' anlamına gelir, Gondor da bir adamın, ismi olan Sangahyando'K.ala.ba.hk-halta'. `thar- : "capraz, obur tarafa", S^rn Athrad, Thargelion; ayrıca Arnor ve Gondor'dan gelen kadim yolun Grisel'i kestiği {thara-pata'dan 'kavsak' gelea)Tharhad. thaur : "nefret uyandıran, iğrenç", Siz^0K (T^aaran'dan), G()^a//r da thil- : bkz. silthin(d) : "gri", Thingol; Quenya'sı sinda, Sindar, Singollo {Sindacollo : collo, 'pelerin'), thol; "miğfer", Dor Ctiarthol, Gorthol. thon : "cam ağacı", Dorthonion. thoron : "kartal", Thorondor (Quenya'sı Sorontar), Cirith Thoronath.

Quenya bicimi belki takımyıldızı ismi Soronimedede de var. til : "nokta, boynuz", Taniquetil, Tilion (Boynuzlu?); ayrıca Moria'nın dağlarından biri olan Cehbril'dt 'Gümüş cataldisi'.

380

tin : "pırıldamak", Tintalle; (Quenya tinta 'pırıldamaya sebep olmak', tinwe . 'kivılcım'); ayrıca tindome'yddızh alacakaranlık', bulbul için (Sindarin'i Tinilviel) siirsel bir isim olarak kullanılan tindomerel 'alacakaranlığın kızı'. Ayrıca Sindarin'de, Moria'nın Batı kapısındaki aletlerin yapıldığı madde olan ithildin 'yıldızayı'. tir : "izlemek, korumak", Minas Tirith, palantiri, Tar-Palantir, Tirion. tol : "ada" (denizden veya nehirten dik yamaçlarıyla yükselen), Tol Eressea,Tol Galen, tım : "vadi", Tumhalad, Tıımladen; Quenya'sı tımho (bkz. Ucsakal'ın tumbalemorna'ı\ "kata derin vadi", İki Kule 111-4). Vtumno, Sindarin'i Udt7n (Gandalf, Mordor'da Balrog'u 'Udun'un Alevi' diye adlandırdı), Moria'da Morannon ve Isenmouth arasındaki derin vadinin sonradan kullanılan ismi. tur : "guc, hukum", Turambar, Turgon, Turin, Feanturi, Tar-Minyatur. uial : "alacakaranlık",

Aelin-uial, Nenuial. ur- : "ısı, sıcak olmak", Urul6ki\ yılın sekizinci ayının Quenya ve Sindarin isimleri olan Urimevt Urni ile karsılastıtın. Quenya sozcuğu ☐//☐ "gunes ısığı, gun" (Nirnaeth Arnoediad'dan once Fingon'un cığlığı ile karsılastırın) ile ilgili, Sindarin'i aur, Or biciminde haftanın gunlerininisimlerine on ek olarak eklenmistir. val- : "guc". Yalar, Yalacirca, Yalaqutnta,Yalarankar, Yal(i)mar, Yatinor. Ozgun govde W-'di, Sindarin Balan (coğuulu Belain), Valar ve Balrog'da dayandırılan. wen : "bakire", sık gorulen bir bitis ekidir, Eartvet?, Moru>en gibi. wing : "kopuk, serpinti", Eliving, Yingelot; (ve yalnızca bu iki isimde). yave : "meyve (Quenya)" Yavanna; yılın dokuzuncu ayının Quenya ismi YavannieNs. "sonbahar" anlamındaki yavie'Ae. karsılastırın.